

Қ.М. МУСАЕВ, А.Ҳ. ЭРДОНАЕВ,
М.Ш. ҚУДРАТОВ

**ECONOMICS . FINANCE
BANKING . COMMERCE**

ENGLISH - UZBEK DICTIONARY

**ИҚТИСОДИЁТ . МОЛИЯ
БАНК . ТИЖОРАТ**

ИНГЛИЗЧА - ЎЗБЕКЧА ЛУҒАТ

I
A-C

М-90.

Қ. М. МУСАЕВ, А. Ҳ. ЭРДОНАЕВ, М. Ш. ҚУДРАТОВ

Economics ♦ Finance ♦ Bank ♦
Commerce

ENGLISH — UZBEK DICTIONARY

Иқтисодиёт ♦ Молия ♦ Банк ♦
Тижорат

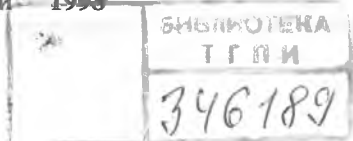
ИНГЛИЗЧА — ЎЗБЕКЧА ЛУҒАТ

A — C

БЕШ ЖИЛДЛИК

I

Тошкент „Ўқитувчи“ 1998

Мазкур луғат умуқиқтисодий терминлардан ташқари молия-банк ва тижорат фаолияти, пул муомаласи, банк ва биржа операциялари, валюта, қимматли қоғозлар ҳамда кредит бозори, халқаро валюта-кредит муносабатлари, молиявий воситалар, инвестиция жараёнлари, молия-валюта тузилмалари, молия-банк фаолиятининг ҳуқуқий асослари, маркетинг ва менежмент, суғурта ва солиқ солини, тадбиркорлик амалиёти, ташқи иқтисодий фаолият, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва шу кабиларга оид 100000 дан ортиқ сўз ва сўз бирикмаларини қамраб олган дастури-ламалдир.

Луғат Республикаимизнинг истиқболи йўлида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилаётган иқтисодчилар, молиячилар, банклар ходимлари, тадбиркорлар, илмий ходимлар, таржимонлар, муҳаррирлар, иқтисодиёт олий ўқув юртлари ўқитувчи ва талабаларига, иқтисодиёт муаммолари билан қизиқувчиларга мўлжалланган.

М 4602030000 Ахб. хат - 97 й.
353(04) — 98

ISBN 5-645-03309-4

© „Ўқитувчи“ 1998

СЎЗ БОШИ

Ўз мустақиллигини қўлга киритиб, демократик ҳуқуқий давлат қуриш йўлидан бораётган Ўзбекистоннинг бозор иқтисодиётига ўтиши муносабати билан республикада молия ва пул-кредит муносабатларига, тижорат банклари, фонд биржалари ва бошқа молия муассасалари фаолиятига қизиқиш тобора ошиб бормоқда. Бундай шaroитда мазкур соҳаларда қўлланиладиган инглизча терминлар ҳамда уларнинг ўзбекча муштараклари ҳаётий зарурат бўлганлигидан мутахассислар эътиборини ўзига кўпроқ жалб қилмоқда.

Шу муносабат билан мазкур мавзулардаги инглизча--ўзбекча терминологик луғатларга эҳтиёж сезилмоқда. Бундай луғатлар инглиззабон мамлакатларда фан ва техника ютуқларига бағишлаб yaratилган адабиётларни ўзбек тилига таржима қилишда, олимлар ва муҳандис-техник ходимларга ўз илмий тадқиқотлари ва амалий ишлашларини жаҳон фани ва техникаси ютуқлари билан ҳам-оқани тарзда амалга оширишларида, чуқур илмий умумлашмалар yaratинларида ёрдам беради.

Мазкур терминалогик луғат „Ўзбекистон ССРнинг давлат тили ҳақида“ ги Қонунни амалга ошириш Давлат дастурига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида „Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 10 сентябрь 311-сон қарори билан киритилган. Илованинг IV „Нашр иши“ қисми, 3-банди „Фан ва техника тармоқлари бўйича терминологик луғатлар нашр этиш“ ҳамда „Ўзбекистон Миллий энциклопедияси“ Давлат илмий нашриётини ташкил этиш тўғрисида“ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 25 март 154-сон қарори та-лабларига жавоб тариқасида yaratилди.

Республикамызда ҳозиргача чоп этилган кичик ҳажмдаги иқтисодий терминлар луғатлари халқимизнинг тобора ўсиб бо-раётган эҳтиёжларини тўлиқ қондира олмаётир.

Ўзбек луғатчилигидаги бу бўшлиқни тўлдиришни назарда тут-ган беш жыллик ушбу луғатни жаҳон амалиётида иқтисодий мавзуда yaratилган таржимавий луғатларнинг энг мукаммали

дейиш мумкин. Луғат 100000 дан ортиқ терминологик сўз ва сўз бирикмаларидан иборат бўлиб, жаҳон иқтисодиётининг турли соҳаларини қамраб олган. Унга умумиқтисодий терминлардан ташқари, иқтисодиёт билан чамбарчас боғлиқ молия-банк ва тижорат фаолияти, пул муомаласи, банк ва биржа операциялари, валюта, қимматли қоғозлар ҳамда кредит бозори, халқаро валюта-кредит муносабатлари, молиявий воситалар, инвестиция жараёнлари, молиявий-валюта тузилмалари, молия-банк фаолиятининг ҳуқуқий асослари, маркетинг ва менежмент, суғурта ва солиқ солиш, тадбиркорлик амалиёти, ташқи иқтисодий фаолият, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, банк операцияларини компьютерлаштириш каби мавзуларни ифодаловчи терминлар ҳам киритилган. Луғатдан, шунингдек, ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий, статистик ва аҳолишунослик каби иқтисодий терминлар билан ёнма-ён ишлатиладиган, қатор соҳаларга оид терминологик сўз ва иборалар ҳам ўрин олган.

Мазкур соҳаларга оид терминларни жамлаб, кенг фойдаланувчилар оммасига, чунончи, иқтисодчилар, молиячилар, банкирлар, тадбиркорлар, илмий ходимлар, таржимонлар, муҳаррирлар, ўқитувчилар, олий ўқув юртларининг иқтисодий факультетлари талабалари ҳамда аспирантлари ва, ниҳоят, бозор иқтисодиёти муаммолари билан қизиқувчилар эътиборига ҳавола қилиш халқимизнинг ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш йўлидаги саъй-ҳаракатлардандир.

Жаҳон луғатшунослигидаги бой тажриба ва илғор анъаналардан самарали фойдаланиш асосида яратилган ушбу луғатга Буюк Британия, АҚШ ҳамда инглиз тили кенг тарқалган кўпгина бошқа мамлакатларда қўлланиладиган терминлар киритилди. Луғатни яратишда халқаро бозор иқтисодиёти ва Ўзбекистонда ривожланиб бораётган бозор муносабатларининг замонавий луғатшунослигига таянилди.

Луғатга халқаро иқтисодий ва молиявий ташкилотлар, АҚШ ва Буюк Британиянинг тегшли идора ҳамда муассасалари, ижтимоий-иқтисодий соҳадаги жамоат ташкилотлари номлари ҳам киритилди.

Луғатда кўпчилик инглизча терминларнинг ўзига хос маъно ва хусусиятларини тўлароқ очиб бериш мақсадида изоҳ усулидан кенг фойдаланилди. Изоҳталаб терминлар луғатда юлдузча билан белгиланиб, изоҳлари илова тариқасида ҳар бир жилднинг охирида берилди. Қатор ҳолларда изоҳлар терминлар таржимасидан кейин қавс ичида келтирилди.

Луғатни тузишда кейинги пайтларда инглиз тилида chopirilgan iqtisodiy adabiyotlar, leksikografik nashrlar, xalqaro simpozium va konferentsiyalar materiallari, iqtisodiy mavzuga oid xilma-xil jurnallarda bosilgan maqolalardan amaliy material sifatida foydalaniildi.

Luғatning qulʼezmasi bilan tanihib, uʼzlarining qimmatli maslahatlarini ayaagan Uʼzbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Budget, bank va molia masalalari qumitasi raisi A. A. Aʼxodovga, Uʼzbekiston Respublikasi Molia vaziri J. B. Sayfutdinovga, Uʼzbekiston Respublikasi Markaziy banki Raisining birinchi uʼrinbosari, iqtisod fanlari nomzodi M. B. Nurmurodovga, Uʼzbekiston Respublikasi Markaziy banki Raisi uʼrinbosari, iqtisod fanlari doktori A. Q. Qodirovga, va Uʼzbekiston Respublikasi Markaziy banki Xodimlar bilan ishlash departamenti direktori, iqtisod fanlari nomzodi A. Maмадалиевga samimiy minnatdorчилигимизни bildiramiz.

Luғatni nashrga tayorlashda Uʼzbekiston Respublikasi Markaziy banki Davlat tilini zoriy etish masalalari va tarjimalar boʻshqarmasining bir gurox tarjimon, muxarrirovurichchi va kompyuter operatorlari faol ishtirok etdi.

Luғatni yaratishda yuzaga kelgan qator amaliy masalalarni qil qilishda uʼz maslahat va erdamini ayaagan Uʼzbekiston Respublikasi Markaziy banki Yuridik boʻshqarmasi boʻshligi, yuridik fanlari nomzodi S. Yigitaliyevga hamda Markaziy bank Birinchi boʻshqarmasi boʻshligi P. O. Xamidovga tashakkurimizni izhor qilamiz.

ЛУҒАТДАН ФОЙДАЛАНИШ ҲАҚИДА

Luғatga kiritilgan qar bir termin mustaqil maqola hisoblanadi. Qar qaysi luғaviy maqola asosiy maʼnoni tashuvchi inglizcha termin va uning ishtirokida yaratilgan suz biirikmalaridan tarkib topgan.

Luғat maqolalari qatʼiy alifbo va suz turkumlari tartibiga qura joylashtirilib, ular luғaviy va matnii maʼnolari asosida

PREFACE

In sovereign Uzbekistan, which is following the path of building of a democratic lawful state, interest in financial-credit and monetary relations, activities of commercial banks, stock exchanges and other financial institutions has recently become more profound in connection with the transition to a market economy. Under these conditions, knowledge of the English terms used in these fields and their Uzbek equivalents is an essential requirement.

In this connection the need to create large and small English-Uzbek terminological dictionaries devoted to this theme is increasing. Such dictionaries would be used in translation of numerous publications in English devoted to science and engineering. They would help experts, scientists and engineers to make profound scientific conclusions by carrying out scientific research and other work out according to the latest developments in world science and engineering.

Creation of such kind of terminological dictionaries completely meets the requirements of Clause 4 (On Edition of Terminological Dictionaries for Science and Engineering Branches) of the Cabinet of the Cabinet of Ministers' Decree No.311 (on September 10,1996) On Modification and Additions of State Programme on Realization of the Law On State Language. The Cabinet of Ministers' Decree On Establishment of Public Scientific Edition „Uzbekiston Milliy Encyclopediasi“ (National Encyclopaedia of Uzbekistan) accepted on March 25, 1997 sets the task of developing and publishing the polylingual dictionaries.

A number of brief English-Uzbek dictionaries of economic terminology have been published in the Republic up until the present time but these are insufficient to satisfy the increasing demands of readers.

This six-volume dictionary has been created to make up for the deficiency existing in lexicography practice in the Uzbek language, and is the most comprehensive dictionary on the economic theme.

мазмун ҳамда вазифа бутунлиги ҳисобга олинган ҳолда ўзбек тилига таржима қилинди.

Терминларнинг мустақил маънолари таржимада рақамлар билан белгиланди. Ўзаро яқин маънолар вергул, узоқроқлари нуқтали вергул билан бир-бирларидан ажратилди. Таржимада ўзаро синоним сўзлар ҳам нуқтали вергул билан ажратилди. Матнда термин ўрнини алмаштира оладиган синонимик восита қавс ичида келтирилди.

Луғатда терминлар кўпинча барқарор сўз бирикмалари таркибида терминологик birlikлар ҳосил қилиб келган бўлиб, улар таржимада аксарият ҳолларда худди шундай сўз таркибли, баъзан эса моддий жиҳатдан ўзгача, аммо мазмунан уйғун воситалар ёрдамида талқин этилди.

Терминологик сўз ёки сўз бирикмаларига таржима тилида мазмунан мос нутқий воситалар топилмаганда улар таржима амалиётининг бошқа — калька ва тасвирий усуллари ёрдамида ўгирилди.

Қатор ҳолларда терминлар матнга маънони тўлдирувчи, ойдинлаштирувчи, ихтисослаштирувчи изоҳ сўзлари қўшиш йўли билан таржима қилинди. Терминологик сўз ёки сўз бирикмаларига уларнинг маъноларини янада аниқроқ очиб бериш мақсадида зарурат туғилганда қавс ичида курсив ҳарфларда изоҳ берилди.

Луғат ҳақидаги фикр-мулоҳазаларингизни Тошкент шаҳар, Ўзбекистон шоҳқўчаси, 6, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Давлат тилини жорий этиш масалалари ва таржималар бошқармасига йўллашингизни сўраймиз.

Муаллифлар.

PREFACE

In sovereign Uzbekistan, which is following the path of building of a democratic lawful state, interest in financial-credit and monetary relations, activities of commercial banks, stock exchanges and other financial institutions has recently become more profound in connection with the transition to a market economy. Under these conditions, knowledge of the English terms used in these fields and their Uzbek equivalents is an essential requirement.

In this connection the need to create large and small English-Uzbek terminological dictionaries devoted to this theme is increasing. Such dictionaries would be used in translation of numerous publications in English devoted to science and engineering. They would help experts, scientists and engineers to make profound scientific conclusions by carrying out scientific research and other work out according to the latest developments in world science and engineering.

Creation of such kind of terminological dictionaries completely meets the requirements of Clause 4 (On Edition of Terminological Dictionaries for Science and Engineering Branches) of the Cabinet of the Cabinet of Ministers' Decree No.311 (on September 10,1996) On Modification and Additions of State Programme on Realization of the Law On State Language. The Cabinet of Ministers' Decree On Establishment of Public Scientific Edition „Uzbekiston Milliy Encyclopediasi“ (National Encyclopaedia of Uzbekistan) accepted on March 25, 1997 sets the task of developing and publishing the polylingual dictionaries.

A number of brief English-Uzbek dictionaries of economic terminology have been published in the Republic up until the present time but these are insufficient to satisfy the increasing demands of readers.

This six-volume dictionary has been created to make up for the deficiency existing in lexicography practice in the Uzbek language, and is the most comprehensive dictionary on the economic theme.

The dictionary contains more than 100,000 words and word combinations and covers various spheres of world economy. Besides general economic terminology the dictionary also contains the terms closely connected with economics reflecting such themes as finance and banking, commercial activities, money circulation, banking transactions, exchange business, international credit and monetary relations, financial resources, investment processes, financial and currency structure, legal bases for financial and banking activities, marketing and management, insurance and taxation, business practice, foreign economic activities, organization of production, and computerization of banking transactions. The dictionary also includes terminological words and word combinations of social and political spheres, jurisprudence, statistics and demography which are commonly used by economists.

We have attempted to satisfy increasing essential needs of readers by complying the terms of these branches of economic activity and presenting them for the attention of a broad circle of users, in particular of economists, financiers, bankers, businessmen, scientists, translators, editors, student and graduates of higher educational establishments of economical faculties, and at last of those who take interest in problems of market economy.

This dictionary has been created on the basis of wide experience and innovations of world practice in compiling dictionaries includes terms being used in Great Britain, USA and other countries where English language is widespread. The dictionary is based on up-to-date terminology for the international market economy and market relations which are being developed in Uzbekistan at present.

The dictionary also contains the names of international economic and financial institutions, establishments and agencies of USA and Great Britain, as well as public organizations of socio-economic branches.

Though the dictionary is primarily translational, for the purpose of fuller disclosure of meanings and functions of many English terms in translation, commentaries are widely adopted herein. Such terms in the dictionary are marked with asterisks and their interpretations are given as appendices at the end of every volume. In certain cases the commentaries are given in brackets after the translations of terms.

Special economic literature, lexicographical editions, materials of international symposia and conferences, various journal articles on

economic theme published recently in English have been used as a practical material in compiling of the dictionary.

The authors would like to express their heartfelt gratitude to Mr. Ahadov A.A., Chairman of the Committee on Budget, Banks and Finance under Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan, Mr. Syfitdinov J.B., Minister of Finance of the Republic of Uzbekistan, Mr. Nurmuradov M.B., Deputy Chairman of the Central Bank of the Republic of Uzbekistan, candidate of economical sciences, Mr. Mamadaliev A.H., Director of the Personnel Management Department of the Central Bank of the Republic of Uzbekistan, candidate of economical sciences for having looked through the dictionary manuscript and making their valuable recommendations.

The team of translators, editor-methodologists and computer operators from the State Language Implementation and Translations Department of the Central Bank of the Republic of Uzbekistan took an active part in preparing the dictionary to publication.

The authors would like to express their thanks to Mr. Yigitaliev S.Y., Chief of the Legal Department of the Republic of Uzbekistan, Candidate of jurisprudence, Mr. Hamidov P.O., Chief of the First Division of the Central Bank for their useful comments and assistance in resolving some practical problems which arose in compilation of the dictionary.

HOW TO USE THE DICTIONARY

Every term or terminological word combination in the dictionary forms a separate vocabulary entry. Every entry consists of an English term of basic meaning and its derivative word combinations.

Vocabulary entries are arranged in strictly alphabetic order and according to parts of speech are translated into Uzbek on the basis of their vocabulary and contextual meanings.

Alternative meanings of terms in translation are marked with numerals. Closely related meanings of terms are separated by commas, with less closely related meanings being separated by semicolons. The synonymic variants of English terms are also separated by

semicolons. The analogous synonymic words replacing terms in the text are given in brackets.

In the dictionary, terms which are used in stable word combinations and forming terminological units are mostly conveyed in translation by means of words coinciding with them in the vocabulary, and sometimes by the units differing from them materially but coinciding in meanings.

In the absence of semantic analogues in corresponding languages, words and word combinations are conveyed by means of other translation methods such as description or word to word translation.

Sometimes the meanings of terms are conveyed by explanatory words in the text supplementing, clarifying and specializing the meanings of lexical units. For the sake of fuller disclosure of meanings of terms and terminological word combinations their interpretations are italicized and given in brackets where it is necessary.

Please send your comments and desires concerning the dictionary to the following address: State Language Implementation and Translations Department, Central Bank of the Republic of Uzbekistan, 6, Uzbekistan Prospect, Tashkent. Phone: 136—37—60.

Authors

Шартли қисқартмалар

Инглизча

<i>n</i>	noun	от
<i>v</i>	verb	фeъл
<i>a</i>	adjective	сифат
<i>adv</i>	adverb	равиш
<i>pl</i>	plural	кўплик
<i>prep</i>	preposition	олд қўшимча
B/L	bill of lading	коносамент
L/C	letter of credit	аккредитив
smb.	somebody	кимдир, бирор киши
smth.	something	нимадир, бирор нарса

Ўзбекча

<i>амер.</i>	америкача
<i>ингл.</i>	инглизча
<i>лот.</i>	лотинча
<i>фр.</i>	французча
<i>мас.</i>	масалан
<i>ш.к.</i>	шу каби

ИНГЛИЗ АЛИФБОСИ

A a	G g	N n	U u
B b	H h	O o	V v
C c	I i	P p	W w
D d	J j	Q q	X x
E e	K k	R r	Y y
F f	L l	S s	Z z
	M m	T t	

А а

AAAA SPOT CONTRACT 1.

Америка реклама вакилликлари уюшмасининг амалда мавжуд мол учун тузган шартномаси; 2. Америка реклама вакилликлари уюшмасининг касса битими

AAA RATING „Стандард энд Пур” вакилликларининг юқори даражаси (облигациялар ва имтиёзли акциялар учун)

ABANDON v 1. (...дан) воз кечмоқ; 2. ёпмоқ, ёпиб қўймоқ; 3. ёпишга рухсат олмоқ; 4. қолдирмоқ; 5. мулкдан суғурталовчи фойдасига воз кечмоқ; 6. устама ҳақ ёки жарима тўлаш йўли билан битимдан чиқмоқ

to ~ a claim даъво (талаб) дан воз кечмоқ

to ~ goods молдан суғурталовчи фойдасига воз кечмоқ

to ~ the gold standard олтин стандартидан* четга чиқмоқ

to ~ price control нарх-напони назоратсиз қолдирмоқ

to ~ some theory бирор назариядан воз кечмоқ

ABANDONMENT n воз кечиш (ҳуқуқдан, даъводан, даъво қилишдан); бекор қилиш

~ of an application талабномадан воз кечиш

~ of account ҳисобрақамни бекор қилиш

~ of a claim даъводан воз кечиш

~ of indemnity ўрнини қоплашдан воз кечиш

~ of option 1. опциондан* воз кечиш; 2. устама ҳақдан воз кечиш (муддатли битимларда)

~ of a patent патентдан воз кечиш

product ~ маҳсулот чиқаришни ёки уни сотишни тўхтатиш

ABATE v чегирма қилмоқ; қамайтирмоқ; пасайтирмоқ

to ~ of (from) the price чегирма қилмоқ; нархни пасайтирмоқ

to ~ a tax солиқни қамайтирмоқ

ABATEMENT 1. чегирма; чегиритиш; пасай(тир)итиш; 2. ҳуқумат солиғини тўла ёки қисман бекор қилиш

~ of a patent патентни бекор қилиш

~ of a suit ишни юриштишдан тўхтатиш

to make ~ чегирмоқ, нархни пасайтирмоқ

price ~ нархни пасайтириш

tax ~ солиқ чегирмаси

ABC n асослар, негиз

~ agreement фонд биржасида ўрин сотиб олиш шартлари

- ҳақида брокерлик фирмаси*
ва унинг ходими ўртасидаги
битим
- ABERRATION** четга чиқиш,
оғиш, чекиниш
market ~ бозорнинг меъёрдан
четга чиқиши (чекиниши)
- ABILITY** *n* қобилият, лаёқат,
истеъдод
~ to finance маблағ билан
таъминлашга қодирлик
~ to meet тўловга лаёқат-
лилиқ; тўловга қодирлик
~ to pay тўловга лаёқат-
лилиқ; тўловга қодирлик
~ to pay debts қарзни
тўлашга қодирлик
~ to pay principle of taxation
солиқ солишдаги тўловга
лаёқатлилиқ тамойили
~ to remove management
раҳбарларни четлатиш ҳуқу-
қи (банк назорати натижа-
сида)
~ to repay қарзни тўлашга
қодирлик
~ to work ишга лаёқатлилиқ;
меҳнатга лаёқатлилиқ
competitive ~ рақобатбардош-
лик, рақобатга қодирлик
managerial ~ ies ташкилотчи-
лик қобилиятлари
productive ~ самарадор қо-
билият
reproductive ~ тикланувчан
қобилият
service ~ of product маҳ-
сулотнинг фойдаланишга
яроқлилиги
- ABLE** *a* тўловга лаёқатли;
тўловга қодир
~ to pay тўловга лаёқатли;
тўловга қодир
~ to meet competition
рақобатбардош
- ABLE-BODIED** *a* меҳнатга
лаёқатли
- ABOARD** *prep* (кема, самолёт)
да
to get ~ (кема, самолёт)га
ортмоқ
to take ~ (кема, самолёт)га
ортмоқ
- ABOLISH** *v* бекор қилмоқ; йўқ
қилмоқ, тугатмоқ, барҳам
бермоқ
to ~ a tariff тарифни бекор
қилмоқ
to ~ a tax солиқни бекор
қилмоқ
abolishment *n* бекор қилиш;
йўқ қилиш; тугатиш
~ of exchange control валю-
та назоратини бекор қилиш
~ of a tariff тарифни бекор
қилиш
~ of a tax солиқни бекор
қилиш
- ABOLITION** *n* бекор қилиш;
йўқ қилиш
~ of currency restrictions ва-
люта чекловларини бекор
қилиш
~ of a duty божни бекор
қилиш
~ of a quota квотани* бекор
қилиш
~ of a tariff тарифни бекор
қилиш
~ of a tax солиқни бекор
қилиш
- A BOND COUPON** йиллик
облигация купони*
- ABOUT** *a* муомалада бўлган
- ABOVE** *a* юқори (турувчи);
юқоридаги
~ par белгиланган қийматдан
юқори
~ par emission қимматли
қоғозларни белгиланган қий-

митидан юқори нархда чиқариш

— **par issue** қимматли қогозларни белгиланган қийматидан юқори нархда чиқариш

— **-the-line items on balance sheet** бухгалтерлик балансининг баланс моддалари

— **the market** бозор даражасидан ошиб кетаётган (*нарх ҳақида*)

ABRASION *n* 1. ишқаланиш, сийилиш; 2. сийқаланиш, танга вазнининг муомала жараёнида сийқаланиш натижасида камайиши

— **of coins** тангаларнинг сийқаланиши

ABROGATE *v* амал қилишини тўхтатмоқ, бекор қилмоқ, (*қонун ва ш.к. ларни*)

to ~ a treaty шартномани бекор қилмоқ

ABROGATION бекор қилиш, амал қилишини тўхтатиш (*қонун ва ш.к. ларни*)

ABSCOND *v* яшириниб (*қочиб*) юрмоқ (*суддан, терговдан*)

ABSCONDING *v* яширинмоқ; қочмоқ

— **debtor** кредиторлардан яшириниб юрган қарздор

ABSENCE *n* йўқлик, мавжуд эмаслик

— **from work** ишга сабабсиз келмаслик

— **of choice** танлаш имкониятининг йўқлиги

— **of patentability** патент олишга лаёқатсизлик

— **without leave** ишга сабабсиз келмаслик, ишга келмаслик

compensated ~ ишда бўлмасликнинг ҳақ тўланадиган шакли

leave of ~ ишда бўлмасликнинг рухсат этилган шакли

ABSENTEE *n* 1. ишга сабабсиз келмаётган шахс; узрли сабабларсиз ишга келмаётган ишчи; 2. доимий яшаш жойидан ташқарида истиқомат қилувчи шахс

— **owner** фирма бошқарувида фаол иштирок этмайдиган акциядор

— **voting** почта орқали овоз бериш

ABSENTEEISM *n* 1. ишга сабабсиз келмаслик, узрли сабабсиз ишга келмаслик; 2. мулкдорнинг йўқлиги; 3. абсентеизм (*сайловларда иштирок этиш, мажлис ва ш.к.ларда қатнашишдан бош тортиш*)

ABSOLUTE *a* тўла, тўлиқ; сўзсиз; мутлақ

— **acceptance** сўзсиз акцепт*

— **liability** сўзсиз мажбурият

— **price** мутлақ нарх

ABSOLVE *v* озод қилмоқ (*солиқдан*)

ABSORB *v* 1. олмоқ, чиқармоқ (*фойда*) 2. бир хўжалик бирлиги маблағлари суммасини бошқа хўжалик ҳисобрақамларига ўтказмоқ; 4. харажатларни ўз зиммасига олмоқ; 5. ўрнини қопламоқ (*харажатларнинг*)

to ~ a loss by a subsidiary шўъба корхона зарарларини бош компания ҳисобига ҳисобдан чиқармоқ

to ~ a surplus ортиқча захирани қайтариб бермоқ
to ~ interests фойда олмоқ, фойда кўрмоқ

ABSORBED *a* 1. сингдирилган; тақсимланган; 2. инвесторларга сотиб юборилган

ABSORBING *n* ҳоплаш (*харажатларни*)

~ of charges харажатларни ҳоплаш

~ of costs харажатларни ҳоплаш

ABSORPTION *n* 1. сингдириш; тақсимлаш; 2. компанияларнинг қўшилиши;

3. ўрнини ҳоплаш, ўз зиммасига олиш

~ account тақсимловчи ҳисобрақам

~ of market бозор сифими (ҳажми)

cost ~ харажатларни тақсимлаш; чиқимларни ишлаб чиқариш ҳисобига ўтказиш

factor ~ ишлаб чиқариш омиллари (*ишчи кучи ва сармоя*)

нинг ишлаб чиқариш жараёнига сингиб кетиши;

ишлаб чиқариш омилларидан ишлаб чиқариш жараёнида

фойдаланиш

freight ~ транспорт харажатларини нархга киритиш

ABSTRACT *n* 1. мазмунни қисқача баён этиш; умумлаштириш; 2. кўчирма

~ of account ҳисобрақамдан кўчирма

~ of a record баённомадан кўчирма

~ of title эгалик қилиш ҳуқуқига доир ҳужжат

statistical ~ қисқача статистик шарҳ

ABSTRACT *v* хулосаламоқ; умумлаштирмоқ, яқунламоқ

ABUNDANCE *n* мўл-кўллик, керагидан ортиқлик; тўкинлик, бойлик

~ of capital сармоянинг мўл-кўллиги

~ of labour ишчи кучининг керагидан ортиқлиги

~ of raw materials хомашёнинг мўл-кўллиги

ABUNDANT *a* мўл-кўл, тўкин-сочин бўлган

ABUSE *n* суиистеъмол қилиш

~ of authority ваколатини ошириш (ошириб юбориш)

~ of credit кредитни суиистеъмол қилиш

~ of invention ихтирони суиистеъмол қилиш

~ of monopoly якка ҳокимликни суиистеъмол қилиш

~ of a patent патентга эгалик ҳуқуқини суиистеъмол қилиш

~ of power ҳокимиятни суиистеъмол қилиш

~ of rights ҳуқуқни суиистеъмол қилиш

~ s of skimped quality сифатнинг ёмонлашувига олиб келувчи суиистеъмолликлар

~ of taxation солиқ солиш ҳуқуқини суиистеъмол қилиш

ABUSE *v* суиистеъмол қилмоқ

ACADEMY:

A. of Sciences of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси

Республикаси Фанлар академияси

Республикаси Фанлар академияси

Республикаси Фанлар академияси

Республикаси Фанлар академияси

A. of State and Public Construction under the President of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси

ACADEMY *n* 1. академия; 2. олий ўқув юрти; имтиёзли ўрта ўқув юрти; 3. амер. хусусий ўрта мактаб; 4. махсус ўқув юрти

ACCEDE *v* киришмоқ (*лавозимни бажаришга*); қўшилмоқ (*ташкилотга*)
to ~ to an agreement (treaty) шартнома (битим)га қўшилмоқ

to ~ to a proposal таклифга қўшилмоқ

ACCELERATE *v* тезлаштирмоқ, жадаллаштирмоқ
to ~ securities қимматли қоғозлар қийматини тўлаш санасини тезлаштирмоқ
to ~ the economic and social development of a country мамлакатнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш жараёнини тезлаштирмоқ

ACCELERATED тезлаштирилган, жадаллаштирилган
~ payments тезлаштирилган тўловлар

ACCELERATION *n* жадаллаштириш, тезлаштириш; акселерация (ривожланиш жараёнини тезлаштириш)
~ clause 1. қийматни тўлаш муддатининг белгиланган вақтдан олдин келиши ҳақидаги қўшимча шарт; 2. ссудани зудлик билан қайтариш шарти

growth ~ (иқтисодий) ўсишни жадаллаштириш

ACCEPT *v* 1. қабул қилмоқ, йўл қўймоқ, рухсат этмоқ; 2. маъқулламоқ; тан олмақ; 3. акцептламоқ* (*вексель ҳақида*)

to ~ a bill векселни акцептламоқ*

to ~ a bill of exchange тратани акцептламоқ*

to ~ a bill for honour вексель берувчининг кредитини сақлаб қолиш учун векселни акцептламоқ*

to ~ a contract шартномага рози бўлмоқ

to ~ a lot туркумни қабул қилиб олмақ (*маҳсулотларга oid*)

to ~ as a pledge гаров сифатида қабул қилмоқ

to ~ a proposal таклифни қабул қилмоқ

to ~ a tender қимматли қоғозларни харид қилиш ҳақидаги таклифни қабул қилмоқ

to ~ checks чекларни қабул қилмоқ

to ~ deposits депозитларни* қабул қилмоқ

to ~ equipment асбоб-ускуналарни қабул қилиб олмақ

to ~ for honour вексель берувчининг кредитини сақлаб қолиш учун векселни акцептламоқ*

to ~ for honour supra protest 1. векселни унга эътироз билдирилганидан сўнг акцептламоқ*; 2. вексель қийматини унга эътироз билдирилганидан сўнг тўламоқ

to ~ guarantorship 1. кафолатни таъминламоқ; 2. кафиликни таъминламоқ

to ~ in payment тўлов ҳисобига қабул қилмоқ

to ~ suretyship 1. кафолатни таъминламоқ; 2. кафиликни таъминламоқ

ACCEPTABLE *a* 1. мақбул, тўғри келадиган, мос келадиган; 2. акцептланиши* мумкин бўлган (*вексель ҳақида*)

mutually ~ ўзаро мақбул

ACCEPTANCE *n* 1. қабул қилиш; тўловга рози бўлиш; акцепт*; 2. акцептланган* вексель, тратта*; 3. мақбуллик (*мас. молнинг харидорга*); 4. оқловчи (тасдиқловчи) устхат; 5. мажбурият юкловчи битим; 6. қабул қилиб олиш (*маҳсулотларни, асбоб-ускуналарни*)

~ account акцептли ҳисоб-рақам*

~ against documents ҳужжатларга муқобил акцептлаш*

~ bank акцептлаш идораси

~ bill акцептланган тратта*

~ bought outright сақлаш учун харид қилинган акцептланган* вексель

~ bought under repurchase agreement кейинчалик қайта сотиш ҳақидаги битимга кўра харид қилинган акцептланган* вексель

~ company 1. сотувларни маблағ билан таъминловчи компания; 2. акцептлаш компанияси*

~ credit акцептли кредит*

~ crossfacility турли манбалардан кредит ажратишнинг акцептли* дастури

~ date акцепт* санаси

~ facility 1. акцептлаш* ва векселларни сотиш асосида қисқа муддатга кредит ажратиш; 2. акцептли кредит* дастури

~ for honour вексель берувчининг кредитини сақлаб қолиш учун векселларни акцептлаш*

~ for honour supra protest векселни унга эътироз билдирилганидан сўнг акцептлаш*

~ for payment векселни тўловга қабул қилиш

~ house акцептлаш идораси*, акцептлаш банки*

~ in blank таъминотсиз акцепт*

~ interval акцептнинг* амал қилиш муддати

~ is discounted by bank акцепт* банк томонидан ҳисобга олинган

~ is made on time акцепт* ўз муддатида амалга оширилган

~ is signed акцепт* имзоланган

~ letter обуначини унга ажратилган қимматли қоғозлар ва уларга ҳақ тўлаш тартиби ҳақида хабардор қилиш

~ liabilities акцептлар* бўйича мажбуриятлар

~ liabilities ledger акцептлар* бўйича мажбуриятлар дафтари

~ line акцептлаш* чегараси

~ market банк акцептлари* муомалада бўлган бозор

~ maturity акцепт* муддати

- ~ obtained олинган акцепт*
 ~ of batch туркумни қабул қилиш (*маҳсулотларга оид*)
 ~ of bid таклифни қабул қилиш (*кимошди савдосида, биржада*)
 ~ of a bill вексель акцепти*; векселни акцептлаш*
 ~ of bill of exchange ўтказма векселни акцептлаш*; траттани акцептлаш*
 ~ of bonds облигацияларнинг оммавийлиги; облигацияларга бўлган талаб
 ~ of check чекни акцептлаш*
 ~ of commercial papers тижорат ҳужжатлари акцептлаш*
 ~ of commission топшириқни бажариш учун қабул қилиш
 ~ of conditions шартларни қабул қилиш
 ~ of a deposit омонатни қабул қилиш
 ~ of documents for collection ҳужжатларни инкассога* қабул қилиш
 ~ of draft ўтказма векселни акцептлаш*, траттани акцептлаш*
 ~ of drawee трассат акцепти*
 ~ of goods молни топшириш қабул қилиш
 ~ of letter of credit аккредитивни* тасдиқлаш
 ~ of offer таклифни қабул қилиш
 ~ of proposal таклифни қабул қилиш
 ~ of recommendations тавсияларни қабул қилиш
 ~ of tender қимматли қозғозларни харид қилиш ҳақидаги таклифни қабул қилиш
 ~ price қимматли қозғозлар эмитентига* банк тўлайдиган нарх
 ~ register акцептлар* дафтари
 ~ slip акцептлаш* бланки
 ~ supra protest 1. векселни унга эътироз билдирилганидан сўнг акцептлаш*; 2. вексель қийматини унга эътироз билдирилганидан сўнг тўлаш
 ~ system акцептлаш* тизими
 ~ under rebate муддатидан олдин тўланган тратта* (*фоизларни чегириб ташлаган ҳолда*)
 ~ with reserve қўшимча шарт билан тан олиш
 ~ to be in default of акцептлашда* рад жавоби олмоқ
 to discount a banker's ~ банк акцептини* ҳисобга олмоқ
 to effect ~ векселни акцептламоқ*
 to find market ~ бозорда тан олинмоқ (*янги моллар ҳақида*)
 to make векселни акцептламоқ*
 to obtain ~ акцепт* олмоқ
 to provide with an ~ акцептламоқ*
 to refuse ~ акцептлашдан* бош тортмоқ
 to signify ~ акцептламоқ*
 accommodation ~ дўстона акцепт* (*векселни банкда ҳисобга олиш учун мақбул ҳолга келтириш мақсадида тақдим этиладиган*)
 anticipated ~ қиймати муддатидан олдин тўланган акцептланган* вексель

banker's ~ банк акцепти*,
 банк акцептлаган* вексель
 brand ~ муайян навдаги
 молни афзал кўриш
 clean ~ шартсиз акцепт*
 collateral ~ кафолатли ак-
 цепт*
 complete ~ маҳсулотлар бу-
 тун туркумини қабул қилиш
 conditional ~ шартли акцепт*
 consumer ~ истеъмолчилар-
 нинг молни бозорда тан
 олиши
 credit ~ кредит акцепти*
 customer ~ буюртмачининг
 қабул қилиб олиши (*мас.*
маҳсулотларни)
 data ~ маълумотлар (ахбо-
 рот) йиғиш
 dollar ~ долларда ёзиб бе-
 рилган акцептланган* век-
 сель
 domestic ~ ички муомаладаги
 акцептланган* вексель
 draft ~ тратта акцепти*
 eligible ~ қайта ҳисобга олиш
 учун яроқли акцептланган*
 вексель (*марказий банкда*)
 eligible banker's ~ мақбул
 банк акцепти*
 full ~ тўла акцептлаш*
 general ~ 1. умумий ак-
 цепт*; 2. траттани* қўшим-
 ча шартларсиз акцептлаш*;
 шартсиз акцептлаш*
 partial ~ нотўла акцептлаш*,
 қисман акцептлаш*
 preliminary ~ дастлабки ак-
 цепт*
 prime banker's ~ банк акцеп-
 тлаган* биринчи даражали
 акцепт*
 prior ~ дастлабки акцепт*
 prompt ~ шошилиц тарзда
 акцептлаш*

qualified ~ шартли акцепт*;
 траттани* қўшимча шарт
 билан акцептлаш*; чеклан-
 ган акцепт*
 rebated ~ қиймати муд-
 датидан олдин тўланган ак-
 цептланган* вексель
 registered ~ ҳисобга олинган
 акцепт*
 special ~ махсус (ўзига хос)
 акцепт*; шартли акцепт*;
 траттани* қўшимча шартлар
 билан акцептлаш*
 sterling ~ фунт стерлингга
 ёзиб берилган акцептланган*
 вексель
 subsequent ~ кейинги ак-
 цепт*
 tacit ~ сўзсиз акцепт*
 trade ~ акцептланган* савдо
 вексели
 unconditional ~ шартсиз ак-
 цепт*
 uncovered ~ таъминотсиз ак-
 цептланган* вексель
 ACCEPTED *a* 1. қабул қи-
 линган; барчага маъқул
 бўлган; тан олинган; тарқал-
 ган; 2. акцептланган*;
 3. „акцептланган“ (*вексел-*
даги устхат)
 ~ bill акцептланган* вексель
 ~ draft акцептланган трат-
 та*
 ACCEPTING:
 A. House Committee Ак-
 цептлаш* уйлари қўмитаси
 (*Буюк Британия*)
 ACCEPTING *n* акцептлаш*
 ACCEPTING *a* акцептли*
 ~ bank акцептловчи банк*
 ~ house 1. акцептлаш бан-
 ки*; 2. акцептлаш идораси*;
 акцептлаш уйи*

ACCEPTILATION *n* кредиторнинг қарздорни қарзни тўлашдан озод қилиши

ACCEPTOR *n* акцептловчи*

~ for honour вексель берувчининг кредитини сақлаб қолувчи акцептловчи*

~ of for honour supra protest векселга эътироз билдирилганидан сўнг уни акцептловчи* шахс

~ of bill векселни акцептловчи*

~ of bill of exchange ўтказма векселни акцептловчи*

ACCESS *n* „Аксесс“ кредит карточкаси (*Буюк Британия*)

ACCESS *n* кириш (фойдаланиш) имконияти, кира олиш, фойдалана олиш ҳуқуқи

~ to account ҳисобрақамдан фойдалана олиш

~ to advances ссудалар олиш имконияти

~ to banking market банк бозорига кира олиш

~ to borrowing қарз олиш имконияти

~ to capital market сармоя бозорига кира олиш

~ to carry on commerce тижорат фаолияти билан шуғулланиш имконияти

~ to credit кредит олиш ҳуқуқи, кредит олиш имконияти

~ to drawing facilities пул маблағлари олиш имконияти

~ to market бозорга кира олиш

~ to money market пул бозорига кира олиш

~ to raw material resources хомашё манбаларидан фойдалана олиш

~ to rediscounting of deposits депозитларни* қайта ҳисобга олиш имконияти

~ to world markets жаҳон бозорларига чиқиш имконияти

to gain ~ фойдаланиш ҳуқуқини олмоқ

to have ~ фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлмоқ

to obtain ~ фойдаланиш ҳуқуқини олмоқ

economic(al) ~ иқтисодий жиҳатдан манфаатли тарзда фойдалана олиш

free ~ эркин фойдалана олиш

full ~ тўла фойдалана олиш

legal ~ бирор шахснинг мулк объектларини кўздан кечириш бўйича қонунан белгиланган ҳуқуқи

market ~ бозорга кира олиш

unobstructed ~ тўсиқсиз кира

олиш имконияти (бозорга)

ACCESSIBLE *a* кира (фойдалана) олиш мумкин бўлган, эришса бўладиган

~ market кира олиш мумкин бўлган бозор

ACCESSION *n* 1. бажаришга киришиш (*вазифани*); 2. ўсиш, ошиш; ошириш

ACCESSORY *n* 1. бутловчи қисм; 2. *pl* анжомлар; асбоб; буюм, жиҳоз; 3. *pl* асбоб-ускуналар, жиҳозлар

office ~ ies идора ашёлари

production ~ ies технология жиҳозлари

ACCIDENT *n* ҳодиса; бахтсиз ҳодиса; ҳалокат

~ insurance бахтсиз ҳодисалардан суғурталаш

~ prone ҳалокат ёки йўл ҳодисаларига тез-тез учраб турувчи шахс

to meet with ~ an ҳалокатга учрамоқ

to prevent an ~ ҳалокат олдини олмақ

compensable ~ тоvon тўланадиган бахтсиз ҳодиса

industrial ~ ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса

noncompensable ~ тоvon тўланмайдиган бахтсиз ҳодиса

traffic ~ транспортдаги

бахтсиз ҳодиса

ACCIDENT-FREE *a* ҳалокатсиз, шикастсиз

ACCOMMODATE *v* 1. мослаштирмақ; 2. таъминламақ; қарз бермақ; 3. ёрдам бермақ, ёрдам кўрсатмақ; 4. кредит бермақ, ссуда бермақ

to ~ economic growth иқтисодий ўсишга кўмаклашмақ

to ~ with қарзга пул бермақ

to ~ with loan қарзга пул бермақ

to ~ with money қарзга пул бермақ

ACCOMMODATION *n* 1. ссуда; 2. келишув; битим; 3. жой, хона, 4. қулайлик

~ accept дўстона акцепт *

~ bill дўстона вексель

~ bill of exchange дўстона ўтказма вексель

~ check дўстона чек

~ credit маблағларга бўлган вақтинчалик эҳтиёжни қоплаш кредити

~ draft дўстона тратта*

~ endorsement дўстона индоссамент* (вексель тўловини кафолатлаш учун амалга оширилган)

~ endorser дўстона векселни индоссация* қилган шахс

~ maker дўстона вексель берган шахс

~ note дўстона вексель

~ paper дўстона вексель

~ party дўстона вексель ёзиб берган шахс; дўстона векселни индоссация* қилган шахс; дўстона векселни акцептлаган* шахс; дўстона векселни кафолатловчи шахс

bank ~ банк ссудаси

credit ~ кредит, кредит шаклида ёрдам бериш; кредит бериш

hotel ~ меҳмонхонадаги хона; меҳмонхонага жойлаштириш

monetary ~ пул-кредит востасида тартибга солиш

public ~ умумфойдаланиш (жамоат) жойлари

ACCOMPANYING *a* илова қилинган, илова...

ACCOMPLISH *v* бажармақ; тугалламақ; эришмақ

ACCOMPLISHMENT *n* бажариш, тугаллаш, ниҳоясига етказиш; эришиш

~ of a plan режани бажариш

~ of a programme дастурни ниҳоясига етказиш

ACCORD *n* битим, келишув

government ~ ҳукумат битими

ACCOUNT:

A. of Trade and Navigation савдо ва кема қатнови ҳа-

қидаги статистик ҳисобот
(*Буюк Британия*)

Exchange Equalization A. ба-
раварлаштирувчи валюта ҳи-
соб-рақами (*Буюк Брита-
ния*)

ACCOUNT *n* 1. ҳисобрақам;
тўловнома; тўловномада қайд
этиш; 2. ҳисобот (*молиявий*);
3. биржа битимлари бўйича
ҳисоб-китоб қилиш; 4. бро-
кернинг* мижоз топшириғига
кўра бажарилган битимлар
ҳақидаги ёзуви; ҳисоблаш
формуласи; 5. дафтар мод-
даси (*бухгалтерлик ҳисо-
бида*); 6. рўйхат; 7. давлат
бюджетининг ижроси ҳақи-
даги ҳисобот; 8. *pl* ҳисобдор-
лик; 9. *pl* иш дафтарлари;
савдо дафтарлари; молиявий
операцияни қайд этиш; 10. *pl*
бухгалтерлик ҳисобрақамла-
ри

~ **activity** банк ҳисобрақами
бўйича ўтувчи операциялар
ҳажми

~ **administration charge**
ҳисобрақам юритиш ҳақи

~ **agreed upon** 1. маъқуллан-
ган (тасдиқланган) ҳисоб-
рақам; 2. тартибга солинган
ҳисоб-китоб; 3. контокоррент-
дан* кўчирма

~ **s-and-records** ҳисобчилик
ва ҳужжатлаштириш тизими
(*хўжалик операцияларининг*)

~ **attached** ҳибсланган ҳисоб-
рақам

~ **balance** ҳисобрақамдаги
қолдиқ; 2. ҳисоб-китоб пай-
тидаги қолдиқ

~ **card** 1. ҳисобрақамлар
режаси; 2. ҳисобрақамлар
рўйхати

~ **category** ҳисобрақам тои-
фаси

~ **current** 1. банк жорий ҳи-
собрақами; 2. очиқ ҳисоб-
рақам

~ **day** 1. ҳисоб-китоб куни;
2. тугатиш куни; тугатилиш
куни; 3. ҳисоб-китоб дав-
рининг сўнгги куни

~ **dealing** қимматли қоғоз-
ларнинг бир операция даври
мобайнидаги олди-сотдиси

~ **s department** 1. молиявий
ҳисоботлар бўлими; 2. ҳисоб-
китоблар бўлими

~ **detail** банк ҳисобрақами
ҳақидаги батафсил маълум-
отлар

~ **s due from customers**
дебиторлар ҳисобрақами; ҳи-
соб китоб бўйича дебиторлар;
дебиторлик қарзи; олина-
диган тўловномалар

~ **s due to customer** кре-
диторлик қарзи; тўланадиган
тўловномалар

~ **entry** бухгалтерлик қайди
(ёзуви), ўтказма

~ **executive** брокерлик фир-
масининг* рўйхатга олинган
вакили

~ **for accumulation of**
payments йиғилиб қолган тў-
ловларни тўлаш ҳисобрақа-
ми

~ **for current** жорий опе-
рациялар ҳисоботи

~ **form** бухгалтерлик ҳисоби
ҳужжати

~ **for various payment** турли
тўловларни тўлаш ҳисоб-
рақами

~ **heading** ҳисобрақам сар-
лавҳаси (номи)

~ held as collateral гаров сифатида қўйилган тўловнома
 ~ held in foreign exchange хорижий валютадаги ҳисоб-рақам
 ~ holder ҳисобрақам эгаси
 ~ holding bank ҳисобрақамни сақловчи банк
 ~ in arrears муддати ўтган тўловнома
 ~ ledger бухгалтерлик дафтари
 ~ management ҳисобрақамларни юритиш
 ~ not booked in balance sheet балансдан ташқари ҳисоб-рақам
 ~ number ҳисобрақамнинг тартиб рақами
 ~ of an agent вакилнинг ҳисоботи
 ~ of a payee ремитентнинг* ҳисобрақами
 ~ of bank банк ҳисобрақами
 ~ of charges 1. қўшимча харажатлар ҳисобрақами; 2. чиқимлар ҳисобрақами
 ~ of commission воситачилик тўловлари ҳисобрақами
 ~ of disbursement харажатлар ҳисобрақами
 ~ of estate мулк тўловномаси
 ~ of expenses харажатлар ҳисобрақами
 ~ of goods purchased харид қилинган моллар тўловномаси
 ~ of overheads қўшимча харажатлар ҳисобрақами
 ~ of recourse қайтариш ҳуқуқини берувчи ҳисоб-рақам
 ~ of redraft рикамбио (*қайтарма вексель*)

~ of third party учинчи шахслар фойдасига тўловларни ўтказишга имкон берувчи депозит* ҳисобрақами
 ~-only check фақат нақд пулсиз ҳисоб-китобларга мўлжалланган чек
 ~ owner bank бошқа банкда ҳисобрақами бўлган банк
 ~ payable кредиторлик қарзи
 ~s payable interline транспорт компаниялари ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоблар ҳисобрақами
 ~ payee check олувчи ҳисоб-рақамига ўтказиладиган чек
 ~ payee only фақат олувчига тўланадиган (*чизиқ тортилган чекдаги устхат*)
 ~ presentation молиявий ҳисоботни тақдим этиш
 ~s receivable 1. контокоррент* бўйича шахсга тегишли сумма; 2. дебиторлик қарзи; 3. дебиторлар ҳисоб-рақами
 ~ receivable department дебиторлик қарзини ҳисобга олиш бўлими
 ~ receivable discounted камайиб борувчи дебиторлик қарзини сотиш ёки ундан қайта воз кечиш натижасида олинган сумма
 ~ receivable financing дебиторлик қарзи гарови асосида бериладиган ссуда
 ~ rendered контокоррент* бўйича кредитор тақдим этган ҳисоб-китоб
 ~ sales мол сотилганлиги ҳақида ҳисобот
 ~ servicing bank ўзида очилган бошқа банк ҳисоб-ра-

қамига хизмат кўрсатувчи банк

~ settled контокоррент* ҳисобрақамининг тўланган қолдиғи*

~ sheet ҳисобрақам бланки

~ solicitation agency кредитлар бериш ҳақидаги илтимосномаларни кўриб чиқиш хизмати

~ solicitation service кредитлар бериш ҳақидаги илтимосномаларни кўриб чиқиш хизмати

~ split ҳисобрақамни бўлиб юбориш

~ stated ҳисобрақам қолдиғи

~ statement банк ҳисобрақамидан кўчирма

~ subject to notice хабарномали ҳисобрақам

~ terms ҳисобрақамни тўлаш шартлари

~ title ҳисобрақам номи

~ to-account transfer пулни бир ҳисобрақамдан бошқасига ўтказиш

~s with banks банклардаги ҳисобрақамлар

~ with correspondent bank вакил банкдаги ҳисобрақам

~ with correspondent bank abroad чет элдаги вакил банкдаги ҳисобрақам

~ with overdraft facility овердрафтга* йўл қўйилган ҳисобрақам

~ with the Treasury молия вазирлигидаги ҳисобрақам

to adjust an ~ тўловномани тузатмоқ

to agree ~ ҳисобрақамларни мувофиқлаштирмоқ; ҳисобрақамлар ҳолатини тартибга солмоқ

to audit ~s ҳисобрақамларни тафтиш қилмоқ

to balance an ~ ҳисоб-китоблар моддасини мувозанатга келтирмоқ; ҳисобрақамни тенглаштирмоқ; ҳисобрақам якунини чиқармоқ

to block an ~ ҳисобрақамни тўсиб қўймоқ

to charge an ~ ҳисобрақамни дебетламоқ; ҳисобрақамнинг дебет қисмида қайд этмоқ

to charge off an ~ ҳисобрақамдан чиқармоқ

to charge to an ~ ҳисобга ўтказмоқ

to check an ~ ҳисобрақамни текширмоқ

to clean out an ~ ҳисобрақамдан барча пулни олмоқ

to close an ~ ҳисобрақамни ёпмоқ (банкда)

to commingle ~s ҳисобрақамларни бирлаштирмоқ

to credit an ~ ҳисобрақамни кредитламоқ, ҳисобрақамнинг кредит қисмида қайд этмоқ

to debit an ~ ҳисобрақамни дебетламоқ; ҳисобрақамнинг дебет қисмида қайд этмоқ

to draw money from ~ ҳисобрақамдан пулни олмоқ

to draw on an ~ ҳисобрақамдан пул олмоқ

to draw up an ~ тўловномалар ёзиб бермоқ; тўловнома тўланишини талаб қилмоқ

to draw a sum ~ суммани ўтказмоқ

to enter sum to a person's ~ суммани шахс ҳисобига ўтказмоқ

to establish an ~ ҳисобрақам очмоқ

to examine ~s ҳисобрақамларни тафтиш қилмоқ

to falsify an ~ ҳисобрақамни сохталаштирмоқ

to freeze an ~ ҳисобрақамни тўсиб (тўхтатиб) қўймоқ

to give an ~ ҳисобот бермоқ, ҳисоб бермоқ

to have an with a bank банкда ҳисобрақамга эга бўлмоқ

to keep ~s ҳисобрақамларни юритмоқ, ҳисобрақамлар бўйича бухгалтерлик ўтказмаларини амалга оширмоқ

to keep an ~ with a bank банкда ҳисобрақамга эга бўлмоқ

to maintain an ~ ҳисобрақамни юритмоқ

to make out an ~ тўловнома ёзиб бермоқ

to make up an ~ ҳисоб-китобни тугалламоқ; ҳисобрақамни ёпмоқ

to open an ~ ҳисобрақам очмоқ

to operate an ~ ҳисобрақамни юритмоқ (*банкда*)

to overdraw an ~ жорий ҳисобрақамдаги қолдиқдан ортиқча суммада чек ёзиб бермоқ

to pass to the credit of ~ ҳисобрақамнинг кредит қисмига ёзиб қўймоқ

to pay an ~ тўловнома бўйича тўламоқ, тўловномани тўламоқ

to pay into an ~ ҳисобрақамга ёзиб қўймоқ

to pay on ~ бўнак бермоқ, олдиндан бермоқ

to place to person's ~ *бирор кишига* ўтказмоқ; *бирор кишининг* ҳисобрақамига ёзиб қўймоқ

to present ~ тўловномаларни тақдим этмоқ

to rectify an ~ ҳисобрақамни тузатмоқ

to release a blocked ~ ҳисобрақамдан тўсиқни олиб ташламоқ

to render an ~ ҳисобрақамни кўрсатмоқ

to run (up) an ~ ҳисобрақамдаги қолдиқни кўпайтирмоқ; ҳисобрақамга ёзмақ

to settle an ~ 1. ҳисобрақамни тўламоқ; 2. операцияларни тартибга солмоқ; 3. ҳисобрақамдаги суммани мувофиқлаштирмоқ

to set up an ~ ҳисобрақам очмоқ

to square ~s тўламоқ, ҳисоб-китоб қилмоқ

to take ~ of the needs талабларни ҳисобга олмоқ (*истеъмолчиларнинг*)

to transfer to an ~ банкдаги ҳисобрақамга ўтказмоқ

to verify ~s ҳисобрақамларни таққосламоқ; ҳисобрақамлар тўғри юритилишини текширмоқ

to withdraw from an ~ ҳисобрақамдан олмоқ

to write off an ~ ҳисобрақамдан чиқармоқ

above-line ~s баланс моддалари (*давлат бюджетининг*)

absorption ~ тақсимловчи ҳисобрақам

accumulation ~ жамғарма ҳисобрақами

active ~ 1. фаол депозит ҳисобрақами; 2. мижознинг (фаол ҳисобрақами) (*брокерлик фирмасида**)

adjunct ~ тақсимловчи ҳисобрақам

adjustment ~s тўғрилаш ҳисобрақамлари

advance ~ ссудалар ҳисобрақами

advisory agency trust ~ банк мижоз учун фақат маслаҳатчи вазифасини ўтайдиган ишонч ҳисобрақами

aggregate ~s жамлама ҳисобрақамлар

all-plant expense ~ умумзавад қўшимча харажатлар рўйхати

annual ~ 1. йиллик ҳисобкитоб; 2 ҳисобрақам йиллик кўчирмаси; 3. йиллик ҳисобот

appropriation ~ ажратма маблағлар ҳисобрақами; фирма балансининг тақсимланадиган фойдани ифодаловчи қисми

assets ~ сармоя ҳисобрақами, активлар ҳисобрақами

automatic transfer ~ маблағлар ўз-ўзидан ўтказиландиган ҳисобрақам

balance ~ баланс ҳисобрақами

balance sheet ~ бухгалтерлик баланси моддаси

bank ~ банкдаги ҳисобрақам, банк ҳисобрақами

bank giro ~ жироҳисобрақамлар* тизимидаги банк ҳисобрақами

banking ~ банкдаги ҳисобрақам, банк ҳисобрақами

bank's central settlement ~ банкнинг марказий ҳисобкитоб рақами

bear ~ нарх-навони атайлаб пасайтириш пайтидаги шартномавий мажбурият; брокернинг* нарх-навони атайлаб пасайтириш пайтидаги қимматли қоғозлар бўйича мажбуриятлари

below-line ~s балансдан ташқари моддалар (*давлат бюджетининг*); балансдан ташқари ҳисобрақам

bills ~ векселлар ҳисобрақами

blocked (frozen) ~s тўсиб қўйилган ҳисобрақамлар

bond ~ облигациялар ҳисобрақами

book ~ жорий ҳисобрақам

budget ~ 1. бюджет ҳисобрақами; 2. истеъмол кредити ҳисобрақами; 3. мижоз нисбатан йирик суммаларни тўлайдиган банк ҳисобрақами

bull ~ нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги шартномавий мажбурият; брокернинг* нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги қимматли қоғозлар бўйича мажбуриятлари

business ~ корхоналар ҳисобрақами; бухгалтерлик ҳисобрақами

business income and product ~ тадбиркорлик соҳасининг даромад ва маҳсулот ҳисобрақами

business saving ~ тадбиркорлик корхонасининг жамғарма ҳисобрақами

call ~ онколь ҳисобрақами*

capital ~ 1. сармоя ҳисоб-рақами; асосий воситалар ҳисобрақами (*ноаиланма активларнинг**); 2. сармоялар ҳаракати ҳисобрақами (*тўлов балансида*)

capitalization ~ инвестиция қилинган сармоя ҳисоб-рақами

cash ~ касса ҳисобрақами; касса (нақд пул) ҳисоб-рақами

certified ~ тасдиқланган кўчирма

charge ~ 1. харид қилинган моллар учун ҳақ тўлаш ҳисобрақами; 2. очиқ ҳисоб-рақам бўйича ажратиладиган кредит

charges ~ харажатлар ҳисоб-рақами

check ~ назорат ҳисобрақами

checking ~ чек ҳисобрақами; жорий ҳисобрақам (*банкда*)

clearing ~ 1. клиринг* ҳисоб-рақами; 2. тақсимловчи ҳисоб-рақам; 3. ҳисоб-китоб рақами (*клиринг бўйича*)

closed ~ ёпиқ ҳисобрақам

closing ~ 1. йиғма (жамловчи) ҳисобрақам; якуний ҳисобрақам; 2. *pl* компаниянинг йиллик ҳисоботи

collection ~ олинадиган маблағлар ҳисобрақами; харидорлар билан ҳисоб-китоб қилиш ҳисобрақами

combined ~s қурама ҳисоб-рақамлар

commission ~ воситачилик тўловлари ҳисобрақами

common stock capital ~s акциядорлик сармоясини оддий акциялар бўйича

ҳисобга олиш ҳисобрақамлари

company's liquidation ~ компанияни тугатиш вақтида талаб қилиб олинмаган суммалар ҳисобрақами

compound interest ~ 1. фоизлар қўшиб ҳисобланадиган ҳисобрақам; 2. жамғарма омонати

consolidated ~s жамлама ҳисобрақамлар; бирлаштирилган ҳисобрақамлар

consumer's ~ истеъмолчилар ҳисобрақами

continuing ~ жорий ҳисоб-рақам

contra ~ муқобил ҳисобрақам

control ~ назорат ҳисоб-рақами; ёрдамчи ҳисобрақам

correspondent ~ вакиллик ҳисобрақами

cost ~ харажатлар ҳисоб-рақами

credit ~ кредит қолдиқли ҳисобрақам; пассив ҳисоб-рақами (*балансинг*)

creditor's ~ кредитор ҳисоб-рақами

simulative ~ жамлама ҳисоб-рақам

currency ~ валюта ҳисоб-рақами; девизлар* ҳисобрақами

current ~ банк жорий ҳисоб-рақами

debit ~ дебет қолдиқли ҳисобрақам; актив ҳисоб-рақами (*балансинг*)

debtor's ~ дебитор ҳисоб-рақами

deferred availability items ~ олинини кечиктирилган маблағлар ҳисобрақами

demand deposit ~ муддатсиз омонат

departmental ~ бўлинма ҳисоб-
собрақами

depletion (reserve) ~ табиий
бойликлар камайиб кет-
ганилиги учун ажратилган
маблағлар ҳисоб-собрақами; ер
ости бойликлари ва ер-
сувининг камайиб кетишига
ажратилган захира ҳисоб-
собрақами

deposit ~ муддатли омонат;
депозит* ҳисоб-собрақами

depreciation ~ амортизация
фондлари* ҳисоб-собрақами

depreciation adjustment ~
асосий воситаларнинг эски-
ришига доир ажратмалар
фондини тартибга солувчи
ҳисоб-собрақами; амортизация
вахирасининг тартибга со-
лувчи ҳисоб-собрақами (*асосий
сирмоё объектларини со-
тишдан кўрилган фойда ва
ларарлар ҳисоб-собрақами*)

depreciation reserve ~
эскиришга доир ажратмалар
фонди ҳисоб-собрақами; аморти-
зация* захира ҳисоб-собрақами

detailed ~ батафсил ҳисобот,
тафсилотли ҳисоб-собрақам

discretionary ~ брокерлик
ҳисоб-собрақами*

disbursement ~ харажатлар
ҳисоб-собрақами

divided ~ ғарб ҳисоб-собрақами,
тақсимланадиган ҳисоб-собрақам

dividend ~ дивидендлар*
ҳисоб-собрақами

domestic ~s мамлакат ичи-
даги ҳисоб-китоблар рақам-
лари

dormant ~ 1. нофаол депозит
ҳисоб-собрақами (*банкда*); 2. ми-
жознинг нофаол ҳисоб-собрақами
(*брокерлик фирмасида**)

drawing ~ 1. жорий ҳисоб-
собрақам; 2. жироҳисоб-собрақам*
(*нақд пулсиз ҳисоб-китоблар
учун*); 3. мусодаралар ҳисоб-
собрақами; 4. очиқ ҳисоб-собрақам

dummy ~ шартли ҳисоб-собрақам

Eastern ~ бўлинмас ҳисоб-
собрақам

end month ~ ой охирига
қилинган ҳисоб-китоб

end next ~ кейинги ой
охирига қилинган ҳисоб-
китоб

exchange equalisation ~ ва-
лютани барқарорлаштириш
фонди

exchange stabilization ~ ва-
лютани барқарорлаштириш
фонди

Exchequer ~ Молия вазир-
лигининг Англия банкидаги
ҳисоб-собрақами

expenditure ~ харажатлар
ҳисоб-собрақами

expense ~ харажатлар ҳисоб-
собрақами; ҳисобдорлик асоси-
даги суммалар ҳисоб-собрақами

external ~ ташқи ҳисоб-
китоблар ҳисоб-собрақами; тўлов
баланси

external payments ~ тўлов
баланси

extra-budgetary ~s бюджет-
дан ташқари маблағлар

fancy ~ сохта ҳисоб-собрақам

Federal Reserve bank ~
федерал захиралар банкидаги
ҳисоб-собрақам

Federal Reserve bank
collections ~ федерал захи-
ралар банклари орқали ин-
кассация қилинадиган ша-
ҳардан ташқаридаги чеклар
ҳисоб-собрақами

final ~ 1. якунловчи ҳисоб-рақам; 2. якуний ҳисобрақам

financial ~ молиявий ҳисоб-рақам; молиявий ҳисобот

fixed assets ~ асосий воситалар ҳисобрақами

float(ing) ~ шаҳардан ташқарида ёзиб берилган чеклар инкассоси* ҳисобрақами

for ~ only фақат ҳисоб-китоблар учун (*векселдаги устхат*)

foreign transactions ~ хорижий операциялар бўйича жорий ҳисобрақам

for the ~ тугатиш даврининг охиридаги ҳисоб-китоб билан

for the ~ and risk of бирор киши ҳисобидан ва унинг таваккалчилиги асосида

for the ~ of (бирор шахс) ҳисобидан

for the ~ of another person бошқа шахс ҳисобидан

for one's own ~ ўз ҳисобидан

general ~ бухгалтерлик бош дафтаридаги ҳисобрақам

giro ~ жироҳисобрақам* (*нақд пулсиз ҳисоб-китоблар учун*); жироҳисоб-китоб*

government ~s ҳукумат ҳисобрақамлари

government receipts and expenditure ~ давлат даромадлари ва харажатлари

ҳисобрақами (*миллий ҳисоб-рақамлар тизимида*)

gross savings and investment ~ ялпи жамғармалар ва инвестициялар

ҳисобрақами (*миллий ҳисобрақамлар тизимида*)

group ~s холдинг компанияси* ва унинг филиаллари

ҳисобрақамлари

impersonal ~ эгасиз ҳисоб-рақам (*аниқ шахсга тегишли бўлмаган*)

imprest ~s бунак ҳисоб-рақамлари; ҳисобдорлик асосидаги суммалар

inactive ~ 1. нофаол депозит ҳисобрақами (*банкдаги*); 2. мижознинг нофаол ҳисоб-рақами (*брокерлик фирма-сидаги**)

income ~ даромадлар ва харажатлар ҳисобрақами

income statement ~ натижалар ҳисобрақами, фойда ва зарарлар ҳисобрақами

individual retirement пенсия ажратмалари шахсий ҳисоб-рақами; якка тартибдаги пенсия ҳисобрақами

inland ~ маҳаллий ҳисоб-рақам; резидент ҳисобрақам*

instalment ~s receivable (*маблағни*) бўлиб-бўлиб олиш ҳисобрақамлари

integrated ~s бирлаштирилган ҳисобрақамлар тизими; бирлаштирилган ҳисобрақамлар

integrated national (economic) ~s миллий ҳисобрақамларнинг бирлаштирилган тизими

intercompany ~ компанияларaro ҳисоб-китоблар ҳисобрақами

interest ~ фоизлар ҳисоб-китоби; фоизлар ҳисобрақами

interest-bearing transaction ~ фоизлар тўланадиган жорий ҳисобрақам (*қўйилган пул маблағлари учун*)

interest-free ~ фоизсиз ҳисоб-рақам

interim ~ оралиқ ҳисобрақам

interest-free ~ фоизсиз ҳисоб-рақам

interim ~ оралиқ ҳисобрақам

interlocking ~s бирлаштирилмаган ҳисобрақамлар; ҳисобрақамларнинг бирлаштирилмаган тизими

intermediate ~ оралиқ ҳисобрақам

international ~ халқаро ҳисобрақам (*мамлакатнинг иқтисодий балансида*)

invalid ~ операциялар амалга оширилиши мумкин бўлмаган ҳисобрақам (*мас. маблағ йўқлиги туфайли*)

inventory ~ товар-моддий захиралар ҳисобрақами

inventory reserve ~ товар-моддий захиралар нархларининг четга чиқиши ҳисобрақами

investment ~ 1. кўчмас мулк ҳисобрақами; 2. инвестиция операциялари ҳисобрақами

itemised ~ тафсилотли ҳисобрақам; операциялар батафсил қайд этилган ҳисобрақам (*бухгалтерлик ўтказмаларига доир*)

joint ~ умумий ҳисобрақам

ledger ~ бухгалтерлик бош лафтарыдаги ҳисобрақам

liabilities ~ мажбуриятлар ҳисобрақами

loan ~ ссудалар ҳисобрақами

loan repayment ~ муддати ўтган ссудалар ҳисобрақами

long ~ нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги шартномалар бўйича мажбуриятлар; брокернинг* нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги қимматли қоғозлар бўйича мажбуриятлари

logo ~ лоро ҳисобрақами*

loss and gain ~ фойда ва зарарлар ҳисобрақами

maintenance-free Automatic Transfer System ~ юритиш учун воситачилик ҳақи тўланиши кўзда тутилмайдиган ҳамда маблағлар ўз-ўзидан ўтказиладиган ҳисобрақам

managing agency trust ~ банкка тўла ҳаракат эркинлигини берувчи ишонч. асосидаги ҳисобрақам

manufacturing ~ ишлаб чиқариш харажатлари ҳисобрақами

margin ~ биржа чайқовчисининг маржали битимлар* брокери* ҳузуридаги ҳисобрақами

material price variance ~ материаллар нархидан четга чиқиш ҳисобрақами

material use variance ~ материалларни ишлатишда четга чиқиш ҳисобрақами

material variance материаллар бўйича (*меъёрий қийматдан*) четга чиқиш ҳисобрақами

merchandise ~s савдо операциялари (*тўлов балансидаги*)

mid month ~ ойнинг ўртасига ҳисоб-китоб қилиш

monthly ~ ҳар ойлик ҳисобот

mutual currency ~ of the International Monetary Fund ~ ХВФнинг ўзаро валюта ҳисобрақами

national ~ 1. давлат бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисобот; 2. *pl* милдий ҳисобрақамлар

national income ~s миллий даромад ҳисобрақамлари

national income and product ~ миллий даромад ва маҳсулот ҳисобрақами по ~ ҳисобрақам йўқ (чек-даги устхат)

nominal ~ 1. номигагина очилган ҳисобрақам (қолдиқлар хусусий сармоя ҳисобига ўтказилиб, давр охирида ёпилади); 2. эгасиз ҳисобрақам; 3. кирим ва чиқим ҳисобрақами

non-minimum balance ~ эгаси энг кам миқдордаги қолдиқни сақлаши мумкин бўлмаган ҳисобрақам

non-integrated ~s бирлаштирилмаган ҳисобрақамлар; ҳисобрақамларнинг бирлаштирилмаган тизими

non-productive ~s ноишлаб чиқариш ҳисобрақамлари

non-resident ~ норезидент ҳисобрақами*

nonresidential ~ норезидент ҳисобрақам*

nostro ~ ностро ҳисобрақами*

NOW ~ „НАУ“ ҳисобрақами*

numbered ~ омонатчи номини махфий сақловчи тартиб рақамли депозит* ҳисобрақами

off-balance ~ балансдан ташқари ҳисобрақам

offset ~ ҳисобга олиш ҳисобрақами

old ~ эски ҳисобрақам

on ~ бериладиган сумма ҳисобига

on call ~ онколь ҳисобрақами

on smb's ~ бирор кишининг ҳисобига

open ~ очиқ ҳисобрақами

open market ~ очиқ бозордаги операциялар ҳисобрақами (федерал захиралар тизимининг)

operating ~s жорий ҳисобрақамлар

outlaw ~s харажатлар ҳисобрақамлари; харажат моддалари

outstanding ~ 1. тўланмаган ҳисобрақам; 2. якунланмаган ҳисоб-китоб

over-and-short ~ оралиқ ҳисобрақам, ёрдамчи ҳисобрақам

overdraft ~ овердрафтга* йўл қўйилган ҳисобрақам

overdrawn ~ овердрафтга* йўл қўйилган ҳисобрақам

over due payments ~ муддати ўтган ссудалар ҳисобрақами

overextended ~ муддати ўтган ҳисобрақам (мижознинг брокерлик* фирмасидаги)

overhead ~s қўшимча харажатлар ҳисобрақамлари

passbook savings ~ омонат дафтарчаси бериладиган жамғарма ҳисобрақами

partnership ~ ширкат ҳисобрақами

personal ~ шахсий ҳисобрақам

petty cash ~ майда касса ҳисобрақами

phoney ~ сохта ҳисобрақам

postal giro ~ почта жиро-ҳисобрақамлари* тизимидаги ҳисобрақам

preferred stock capital ~ имтиёзли акциялар бўйича акциядорлик сармояси ҳисобрақами

private ~ хусусий шахс ёки фирма ҳисобрақами (*давлат муассасаси ҳисобрақамидан фарқли равишда*)
 production ~ маҳсулот ҳисобрақами; ишлаб чиқариш ҳисобрақами
 profit ~ фойдалар ҳисобрақами
 profit and loss ~ фойда ва зарарлар ҳақидаги ҳисобот
 profit and loss appropriation ~ фойда ва зарарлар тақсимоти ҳисобрақами
 proforma ~ дастлабки ҳисобрақам
 property ~ 1. кўчмас мулк ҳисобрақами; 2. асосий сармоя ҳисобрақами
 proprietary ~ сармоя ҳисобрақами
 proprietorship ~s сармоя ҳисобрақамлари; корхонага эгаллик ҳуқуқининг назорат қилинишини таъминловчи ҳисобрақамлар
 public ~s давлат бюджети ижроси ҳақидаги ҳисобот; давлат муассасаси ҳисобрақами
 purchases ~ харидлар ҳисобрақами
 purchases ledger control ~ харидлар рўйхатини назорат қилиш ҳисобрақами
 quarterly ~ йил чораги тўловномаси
 quota ~ квотали* ҳисобрақамлар
 real ~ амалдаги (мавжуд) ҳисобрақам
 realization ~ сотув ҳисобрақами (*фирма тугатилиши пайтида асосий сармоя объектларининг*)

reciprocal control ~ ўзаро назорат ҳисобрақами; умумий бош дафтар ҳисобрақами
 reconciled ~s мувофиқлаштирилган ҳисобрақамлар
 registered ~ рўйхатга олиш ҳисобрақами
 regular checking ~ одатдаги жорий ҳисобрақам
 reserve ~ захира ҳисобрақами
 resident ~ резидент ҳисобрақами*
 rest-of-world ~ хорижий операциялар ҳисобрақами (миллий ҳисобрақамлар тизимида); мамлакатлараро харажатлар ҳисобрақами
 retail ~ чоғроқ маблағли ҳисобрақам (*банкда*)
 retained contribution ~ 1. фойдадан ажратмалар ҳисобрақами; 2. ушлаб қолинган бадаллар ҳисобрақами
 revenue ~ даромадлар ҳисобрақами; тушумлар ҳисобрақами
 revenue and expense ~ даромадлар ва харажатлар ҳисобрақами
 rubricated ~ мақсадли ҳисобрақам
 running ~ жорий ҳисобрақам
 sales ~ мол сотуви ҳақидаги ҳисобот
 savings ~ жамғарма ҳисобрақами
 securities ~ қимматли қоғозлар ҳисобрақами
 segregated ~ алоҳида ҳисобрақам
 self-balancing ~s ўз-ўзини мувозанатга келтирувчи ҳисобрақамлар

semiannual ~ 1. ярим йиллик ҳисоб-китоб; 2. ярим йиллик ҳисобот

separate ~ алоҳида ҳисоб-рақам

settled ~ тартибга солинган (тўланган) тўловнома

settlement ~ ҳисоб-китоб рақами

share premium ~ акцияларнинг белгиланган қийматиغا қўшиладиган устамалар ҳисобрақами

short ~ нарх-навони атайлаб пасайтириш вақтидаги шартномалар бўйича мажбуриятлар

simulated ~ сохта ҳисобрақам

social ~s ижтимоий ҳисобрақамлар

special ~ 1. ўзига хос (махсус) ҳисобрақам; 2. алоҳида ҳисобрақам

special checking ~ махсус жорий ҳисобрақам (у бўйича энг кам қолдиқ талаб этилмайди)

special fund ~ махсус мақсадларга мўлжалланган фонд ҳисобрақами

specified ~ ўзига хос (махсус) ҳисобрақам; таснифланган ҳисобрақам

sterling ~ фунт стерлингдаги банк ҳисобрақами

stock ~ сармоя ҳисобрақами; қимматли қоғозлар ҳисобрақами

stock change ~ қимматли қоғозлар захиралари ҳаракати ҳисобрақами

stretching ~ тўлов муддати ўтказиб юборилган ҳисобрақам

subscriber's ~ обуначига бериладиган тўловнома (хизматлар учун)

subsidiary ~ ёрдамчи ҳисобрақам; кўмакчи ҳисобрақам

substitution ~ ўрнини босувчи ҳисобрақам

summary ~ якунловчи ҳисобрақам; якуний баланс; 2. умумлаштирилган ҳисобрақам

sundry ~s бошқа моддалар

surplus ~ ортиқча маблағлар ҳисобрақами; фойда ҳисобрақами

suspense ~ 1. ёрдамчи ҳисобрақам; оралиқ ҳисобрақам; кўчма суммалар ҳисобрақами; 2. шубҳали дебиторлар ҳисобрақами

third-party-payment ~ учинчи шахслар фойдасига тўлов ўтказилишига имкон берувчи депозит* ҳисобрақами (алоҳида тратта* ёки бошқа ҳужжатни ёзиб бериш орқали)

thrift ~ муддатли ҳисобрақам (банкдаги)

total creditors ~ кредиторларнинг умумий ҳисобрақами

total debtors ~ дебиторларнинг умумий ҳисобрақами

trade payable ~ 1. харидорлар билан ҳисоб-китоб қилиш ҳисобрақами; 2. харидорлар билан ҳисоб-китоб қилиш дебет қолдиғи*

trade receivable ~ харидорлар билан ҳисоб-китоб қилиш ҳисобрақами

transaction ~ жорий ҳисоб-
рақам, қисқа муддатли де-
полит*

transfer ~ нақд пулсиз ҳисоб-
китоблар ҳисобрақами

transferable ~ ўтказма ҳисоб-
рақам

transferable sterling ~ фунт
стерлингдаги ўтказма ҳисоб-
рақам

trust ~ 1. ишонч асосидаги
ҳисобрақам, ишонч асосидаги
бошқарувга топширилган
мулк ҳисобрақами; 2. иж-
тимоий суғурта фондлари
ҳисобрақами (давлат бюд-
жетидаги)

uncollected items ~ инкас-
сация қилинмаган суммалар
ҳисобрақами

uncollectible ~ тўлатиб оли-
ниши даргумон бўлган қарз-
лар ҳисобрақами

uncollective ~ инкассация қи-
линмайдиган қарз

undivided ~ бўлинмас ҳисоб-
рақам

unsettled ~ тартибга солинма-
ган (тўланмаган) ҳисобрақам

valuation ~ қолдиқ қиймат
ҳисобрақами (мас. *тўланма-
ган дебиторлик қарзининг*)

variance ~s четга чиқиш
ҳисобрақамлари (*меъёрдан*)

visible ~s даромаднинг ошко-
ра моддалари ҳисобрақам-
лари

vostro ~ лоро ҳисобрақами*,
ostro ҳисобрақами*

Western ~ ғарбий ҳисобра-
қам

wholesale ~ банкдаги йирик
маблағли ҳисобрақам

yearly ~ ҳар йиллик ҳисоб-
бот

ACCOUNTABILITY ~ *n* ҳи-
собга олиш, ҳисобот бериш,
ҳисобдорлик

~ of an organization ташки-
лотнинг ҳисобдорлиги

~ to shareholders акциядор-
ларга тақдим этиладиган ҳи-
сбот

budgetary ~ бюджет ҳисоб-
дорлиги

dollar ~ доллар ҳисобдорлиги
(*нотижорат ташкилотлар-
да ликвид маблағларни** ҳи-
собга олишга таянади)

economic ~ иқтисодий жа-
вобгарлик

material ~ моддий жавоб-
гарлик

property ~ мулкий (моддий)
жавобгарлик

ACCOUNTABLE *a* ҳисобдор,
ҳисобдорлик асосидаги; масъ-
ул, ҳисоб-китоблар бўйича
жавобгар

~ capital deposit ҳисобдорлик
асосидаги ссуда сармояс

~ for assets моддий жавоб-
гар; мулк учун жавобгар

ACCOUNTANCY *n* бухгал-
терлик ҳисоби; бухгалтерия
~ body бухгалтерлик ҳисоби
идораси

~ requirements бухгалтерлик
ҳисоби талаблари

management ~ 1. хўжалик
фаолиятининг (жорий) таҳ-
лили; 2. ҳисоб маълумотлари
билан (*фирма маъмурия-
тини*) таъминлаш

ACCOUNTANT *n* 1. малакали
бухгалтер; зиммасига
бошқарув вазифаси юклатил-
ган бухгалтер; 2. тафтишчи,
назоратчи; 3. баланс ва

молиявий ҳисобот таҳлили
эксперти

~ **general** бош бухгалтер

~ **in charge** бош бухгалтер

budget ~ сметадан* фойда-
ланиш бўйича назоратчи
бухгалтер

certified ~ дипломли бухгал-
тер

certified public ~ олий мала-
кали дипломли бухгалтер;
аудитор*

chartered ~ имтиёзли бух-
галтер

chief ~ 1. бош бухгалтер; 2.
катта бухгалтер

chief managerial ~ 1. бош
таҳлилчи бухгалтер; 2. бош
назоратчи бухгалтер; 3.
молиячи-назоратчи; 4. ҳисоб-
га олиш аппарати бошлиғи

cost ~ ишлаб чиқариш чи-
қимларини ҳисобга олиш
бўйича бош бухгалтер; ҳи-
собчи бухгалтер

factory ~ завод бухгалтери;
саноат корхонаси бухгалте-
ри

general ~ бош бухгалтер; на-
зоратчи

independent ~ балансларни
тафтиш қилиш ҳуқуқига эга
бўлган эксперт-бухгалтер

industrial ~ саноат корхонаси
бухгалтери

junior ~ кичик бухгалтер

management ~ бош таҳлилчи
бухгалтер, зиммасига бошқар-
иш вазифаси юклатилган
бухгалтер

managerial ~ бош таҳлилчи
бухгалтер

office ~ бош бухгалтер; назо-
ратчи

private ~ хусусий фаолият
юритувчи бухгалтер.

professional ~ дипломли (жа-
моатчи) бухгалтер

public ~ жамоатчи бухгалтер;
маслаҳатчи бухгалтер; ауди-
тор*

senior ~ 1. катта бухгалтер;
2. катта аудитор*

tax ~ солиқ солиш бухгал-
тери

works ~ завод бухгалтери;
саноат корхонаси бухгалтери

ACCOUNTING *n* 1. ҳисобга
олиш; бухгалтерлик ҳисоби;
расмий ҳисобот тақдим этиш;
2. ҳисобчилик

~ **consultant** бухгалтерлик
ҳисоби масалалари бўйича
маслаҳатчи

~ **costs** бухгалтерлик ҳи-
собини юритиш харажатлари
~ **currency** ҳисоб-китоб ва-
лютаси

~ **day** 1. ҳисоб-китоб даври-
нинг сўнги куни; 2. ҳисобга
олиш куни; 3. ҳисоб-китоб
куни; 4. тўловларни тартибга
солиш куни

~ **department** 1. бухгалтерия;
2. банкнинг бухгалтерлик
ҳисоби бўлими

~ **entity** мустақил балансдаги
ҳисобга олиш бўлини маси

~ **error** бухгалтерлик ҳисоби
хатоси

~ **estimate** олдиндан ҳисобга
олиш

~ **figures** бухгалтерлик
ҳисоби маълумотлари

~ **firm** бухгалтерлик фирмаси
~ **income** ҳисобот давридаги
даромад

~ **institute** бухгалтерлик
ҳисоби идораси

= loss ҳисоб-китоб қилинган
 ларларлар
 = money ҳисобрақамдаги пул
 = period 1. ҳисобот даври; 2.
 ҳисобга олиш даври; 3. ҳи-
 соб-китоб даври
 = report бухгалтерлик ҳисоб-
 боти
 = rules бухгалтерлик ҳисоби
 қоидалари
 = system ҳисобрақамлар ти-
 пими; бухгалтерлик ҳисоби
 тизими
 = year молиявий йил; ҳисоб-
 бот йили
 accrual ~ қўшиб ҳисоблаш
 усули билан ҳисобга олиш
 accrual basis ~ ҳисобрақам-
 лардаги даромад ва чиқим-
 ларни ҳисобга олишда қўшиб
 ҳисоблаш усули; даромад ва
 чиқимларни операциянинг
 тугалланиш вақтига қайд
 этиш
 acquisition ~ харид қилиш
 пайтида ҳисобга олиш
 activity ~ вазифавий бухгал-
 терлик ҳисоби
 activity-based ~ вазифавий
 бухгалтерлик ҳисоби; масъ-
 улият марказлари бўйича
 ҳисобга олиш
 actuarial ~ суғурта ҳисоби
 administrative ~ 1. маъмурий
 ҳисоб; 2. тезкор ҳисоб
 backflush ~ сарф-харажат-
 ларни таннархга қайта
 киритган ҳолда ҳисобга олиш
 (сарф-харажатларни ишлаб
 чиқарилган маҳсулот ҳажми
 асосида сотилган маҳсулот
 таннархи ва захирасига қў-
 шиб ҳисобга олиш тизими)
 bank ~ банкдаги бухгал-
 терлик ҳисоби

banking ~ банкнинг бухгал-
 терлик ҳисоби
 bank cost ~ банкнинг опе-
 рациялар ўтказиш фаолия-
 тини таҳлил қилиш
 branch ~ филиал ҳисоби,
 филиаллардаги ҳисоб
 business ~ тижорат опера-
 цияларининг бухгалтерлик
 ҳисоби
 cash ~ ҳисобга олишнинг
 касса усули (*маблағлар ке-
 либ тушиши пайтида*)
 cash basis ~ ҳисобрақамлар-
 даги даромад ва чиқимларни
 ҳисобга олишнинг касса усу-
 ли
 Chinese ~ сохта ҳисобчилик
 combined job order and
 process cost ~ таннархни бу-
 юртмалар ва жараёнлар
 бўйича қурама тарзда ҳисоб-
 га олиш
 commitment ~ мажбуриятлар
 қабул қилиниши бўйича
 ҳисобга олиш (*харажатлар
 шартнома тузилган пайтда
 тан олинади*)
 composite property ~ асосий
 сармояни ҳисобга олишнинг
 аралаш усули
 consolidation ~ компания-
 ларни бирлаштиришда ҳисоб-
 га олиш
 constant-dollar ~ долларга
 тенг ўзгармас қиймат воси-
 тасида ҳисобга олиш
 controlling company ~ назо-
 ратчи (бош) компания мав-
 жудлигида қўлланиладиган
 ҳисобга олиш усуллари
 cost ~ 1. ишлаб чиқариш бух-
 галтерияси; 2. харажатларни
 ҳисоб-китоб қилиш; 3. ишлаб
 чиқариш ҳисобрақами; чи-

қимлар ҳисобрақами; ишлаб чиқариш чиқимларини ҳисобга олиш шакли

critical path ~ оғир йўл услубида ҳисобга олиш

current cost ~ жорий қиймат бўйича ҳисобга олиш услуби

current-dollar ~ долларга тенг жорий қиймат воситасида ҳисобга олиш

current purchasing power ~ жорий харид қуввати бўйича ҳисобга олиш

current value ~ жорий қиймат бўйича ҳисобга олиш

depletion ~ 1. чиқимлар ва даромадларни ресурсларнинг айрим турлари бўйича ҳисобга олиш; 2. табиий бойликларнинг камайиб кетишини ҳисобга олиш

depreciation ~ бухгалтерлик ҳисобининг амортизация* усули

discovery value ~ қидириб топилган табиий бойликларни ҳисобга олиш

distribution cost ~ савдодаги чиқимларни ҳисобга олиш

double entry ~ иккиёқлама ёзув усули бўйича ҳисобга олиш

economic ~ хўжалик ҳисоби

enterprise ~ бухгалтерлик фирмаси; фирма доирасидаги бухгалтерлик ҳисоби ва хўжалик фаолияти таҳлили

entity ~ 1. мустақил (хўжалик) бўлинманинг бухгалтерлик ҳисоби; 2. мустақил баланс асосида ҳисобга олиш

estate ~ ер-мулк (мол-мулк) бошқарувчисининг бухгалтерлик ҳисоби (*мулкдор ва-*

фотидан сўнг суд ҳукмига кўра)

everyday ~ кундалик ҳисоб

fiduciary ~ мулкни ишонч асосида бошқарувга топширишда ҳисобга олиш; ишонч асосида бошқаришда ҳисобга олиш

financial ~ молиявий ҳисобчилик; корхонанинг бухгалтерлик ҳисоби

fiscal ~ солиқ ҳисоби

forward ~ истиқболни белгиловчи ҳисоб, истиқбол ҳисоб

full-cost ~ тўла қиймат бўйича молиявий ҳисобга олиш

functional (functions) ~ фаолият турлари бўйича ҳисобга олиш

fund ~ фондлар қўллайдиган ҳисобга олиш тизими (*нотижорат давлат ташиқлотлари томонидан*)

general price index ~ умумий нарх-наво даражаси асосида ҳисобга олиш

government ~ давлат ҳисоби

group depreciation ~ эскириш (ейилиш)ни гуруҳлаб ҳисоблаб ёзиш; эскириш (ейилиш)ни ҳисоблаб ёзишнинг ягона меъёрий услуби (*ҳар хил турдаги асосий сармоя объектларининг аралаш гуруҳлари учун*)

group property ~ асосий сармоя (асосий воситалар)ни ҳисобга олишнинг гуруҳий усули

historical cost ~ бошланғич қиймат бўйича ҳисобга олиш

human resource ~ меҳнат ресурсларини ҳисобга олиш

income ~ 1. даромадни ҳисобга олиш; 2. даромадни ҳисоблаш

industrial ~ саноат бухгалтерлик ҳисоби

inflation ~ инфляция* ҳисоби; инфляция* шароитида ҳисобга олиш

interline ~ транспорт компаниялари ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоблар операцияларини ҳисобга олиш

internal ~ бошқарув ҳисоби
inventory ~ товар-моддий бойликлар захираларини ҳисобга олиш

item property ~ асосий сармояни буюмлар бўйича ҳисобга олиш

macro ~ кенг қўламда ҳисобга олиш (*давлат миқёсида*)

machine ~ машинада ҳисобга олиш; механизациялаштирилган ҳисоб

management ~ бошқарув ҳисоби

merger ~ қўшилишда ҳисобга олиш (*компанияларни*)

micro ~ кичик қўламда ҳисобга олиш (*шахсий ҳисобга олишдан давлат идорасининг ҳисобга олишигача*)

money ~ пул ҳисоби, пулни ҳисобга олиш

national economic ~ миллий ҳисобрақамлар тизими

national income ~ миллий даромадни ҳисобга олиш

nonprofit ~ нотижорат ташкилотларнинг ҳисобга олиш амалиёти

parent ~ назорат қилувчи (бош) компания мавжудлигида қўлланиладиган ҳисобга олиш усуллари

payroll ~ иш ҳақини ҳисоблаб ёзиш (*ишчиларга*)

population ~ аҳолини ҳисобга олиш

price level ~ истеъмол моллари нархлари кўрсаткичига тузатиш киритган ҳолда ҳисобга олиш

primary ~ бирламчи ҳисоб

private ~ фирманинг ички бухгалтерлик ҳисоби ва аудити*

profitability ~ масъулият марказлари бўйича (сарф-харажатларни) ҳисобга олиш

public ~ мустақил тафтишчилик фаолияти

replacement cost ~ тиклаш қиймати бўйича ҳисобга олиш

reserve recognition ~ қидириб топилган табиий бойликларни ҳисобга олиш ва мавжудларини қайта ҳисобга олиш

responsibility ~ масъулият марказлари бўйича (сарф-харажатларни) ҳисобга олиш

retirement (reserve) ~ эскириш (ейилиш)ни бир марта ҳисоблаб ёзиш усули билан ҳисобга олиш (*объектнинг хизмат муддати тугагандан сўнг*)

routine ~ тезкор ҳисоб

salary ~ иш ҳақини ҳисоблаб ёзиш (*хизматчиларга*)

social ~ ижтимоий мақсадларга мўлжалланган харажатлар бўйича ҳисобдорлик

statistical ~ статистик ҳисобдорлик

stock ~ захираларни ҳисобга олиш

store ~ захираларнинг бухгалтерлик ҳисоби

subsidiary-company ~ шўъба компаниялар бўйича тарқоқ бухгалтерлик ҳисоби

successful efforts ~ самарали интилишлар усули бўйича ҳисобга олиш (кон тармоқларида қўлланилади)

throughput ~ ишлаб чиқариш жараёнини ҳисобга олиш

uniform ~ бир хилда ҳисобга олиш ва ҳисобдорлик

unit depreciation ~ эскириш (ейилиш)ни ҳар бир буюм бўйича ундан фойдаланиш муддатига мувофиқ равишда ҳисоблаб ёзиш усули; асосий сармоя камайишини бир текисда ҳисоблаб ёзишда ҳисобга олиш бирлиги усули

whole dollar ~ бир долларгача яхлитланган ҳолда ҳисобга олиш

ACCREDIT *v* 1. кредит ажратмоқ; 2. аккредитив* очмоқ; аккредитив* бермоқ; 3. ҳисобрақамга ўтказмоқ

ACCREDITATION *n* вакил қилиб юбориш; ваколат ~ of agencies ташкилотларга ваколат бериш

to obtain ~ ваколат олмоқ

to prolong ~ ваколат муддатини узайтирмақ

ACCREDITED *a* 1. расман рўйхатга олинган; 2. расмий ваколатларга эга бўлган ~ investor ваколатли инвестор

ACCREDITEE аккредитивни* тўлаши талаб этиладиган шахс

ACCRETION *n* 1. ўсиш; орт- (тир)иш; кўпай (тир)иш;

2. облигациянинг белгиланган қиймати ва дастлабки чегирмали харид нархи ўртасидаги фарқни тўғрилаш ~ of demand талабнинг ортиши

~ of stock захиранинг ортиши

~ to the capital сармоя қийматининг ўсиши

ACCREDITOR аккредитив* тўланишини талаб қилувчи шахс

ACCRUAL *n* 1. тўплаш, кўпайтириш; 2. *pl* қарз ҳажми (миқдори); қўшиб ҳисоблаш, ҳисоблаб ёзиш

~s concept даромад ёки харажатни ҳисоблаб чиқиш усули

~ of interest фоизларнинг кўпайиши (тўпланиши)

~ of unpaid interest тўпланмаган фоизларнинг тўпланиб қолиши

interest ~ кредитлар бўйича фоизларни қўшиб ҳисоблаш

modified ~ қўшиб ҳисоблашнинг такомиллаштирилган усули

tax ~ тўланадиган солиқ суммаларининг тўпланиб қолиши; қўшиб ҳисобланган солиқ

ACCRUE *v* тўпланиб қолмоқ, ортиб бормоқ (қарз ҳақида) to ~ interest фоизларни тўпламоқ

ACCRUED *a* 1. қўшиб ҳисобланган; 2. ортиб кетган (қарз ҳақида)

~ capital тўпланган маблағлар

~ charges амалга оширилган, бироқ ҳали тўланмаган харажатлар

~ dividends тўпланган дивидендлар*

~ expenditure 1. жамланган, бироқ ҳали тўланмаган сарф-харажатлар; 2. қарздорлик, қарз

~ expenses 1. жамланган, бироқ ҳали тўланмаган сарф-харажатлар; 2. қарздорлик, қарз

~ income тўпланган даромадлар

~ income and deferred expenses келгуси давр тўпланган даромадлари ва харажатлари

~ interest тўпланган фоизлар; қўшиб ҳисобланган фоизлар

~ interest securities фоиз тўловлари тўплана борадиган қимматли қоғозлар (*қиймат тўлаш муддатигача тўланмайди*)

~ liabilities тўпланиб қолган мажбуриятлар; тўланмаган қарз

~ receivables тўланган дебиторлик қарзи

~ revenues тўпланган даромадлар

~ taxes қўшиб ҳисобланган солиқлар

ACCRUING *a* ўсиб бораётган, ортиб бораётган

~ debt ўсиб бораётган қарз

~ interest ўсиб бораётган фоизлар

ACCUMULATE *v* 1. жамғармоқ, жамғарилмоқ, жамламоқ; 2. йиғмоқ

to ~ debts қарзни тўпламоқ

to ~ funds маблағларни жамламоқ

to ~ interest фоиз тўпламоқ

to ~ savings жамғармаларни тўпламоқ

ACCUMULATED *a* тўпланиб қолган, тўпланган, жамланган

~ debt тўпланиб қолган қарз

~ depreciation жамланган ҳисобдан чиқармалар

~ dividends тўпланган дивидендлар* (*тўлов муддати ҳали етиб келмаган*)

~ earnings тўпланган фойда

~ funds тўпланган маблағлар

~ income тўпланган даромад

~ interest тўпланган фоиз

~ principal асосий қарзнинг фоизлар қўшиб ҳисобланадиган жамлама суммаси

~ profit тўпланган фойда

~ savings тўпланган жамғармалар

ACCUMULATION *n* 1. чайқовчиларнинг акцияларни сотиб олиши (*курс пасайганда*); 2. сармоя сарфлашни пул бадалларини мунтазам тўлаш йўли билан ошириш; 3. фойданинг бир қисмини сармоёга айлантириш; 4. тўплаш, жамлаш

~ account жамғариш ҳисоб-рақами

~ bond белгиланган қийматига муқобил тарздаги дисконт* билан сотиладиган облигация

~ fund жамғариш фонди

~ of assets активларни жамғариш

~ of capital сармоя тўплаш

~ of commodities моллар тўплаш

~ of errors хатолар (камчиликлар)ни тўплаш

~ of financial assets молиявий активларни кўпайтириш
 ~ of funds пул маблағларини тўплаш
 ~ of interest фойзалар тўплаш
 ~ of money пул маблағларини тўплаш
 ~ of reserve захиралар яратиш
 ~ of risk таваккалчиликларни жамлаш
 ~ of savings жамғармаларни тўплаш
 ~ of unsold stocks сотилмаган акцияларнинг тўпланиб қолиши
 ~ of profit tax муайян даражадан ортиқча жамланган фойдадан олинмаган солиқ
 ~ trust жамғариш трасти*
 accelerated ~ жадаллаштирилган тарзда тўплаш (*мас. сармояни*)
 actual ~ амалдаги жамғарма
 capital ~ сармоя тўплаш;
 асосий воситаларни тўплаш
 cost ~ сарф-харажатларни жамлаш
 equity ~ хусусий маблағларни кўпайтириш
 export oriented ~ тушумларига асосланмаган жамғарма
 industrial ~ саноатнинг тўпланиши
 information ~ маълумотлар йиғиш
 inventory ~ товар-моддий захираларни тўплаш
 money ~ пул тўплаш
 non-productive ~ ноишлаб чиқаришнинг тўпланиши
 original ~ бошланғич жамғарма
 primary ~ бошланғич жамғарма

primitive ~ бошланғич жамғарма
 production ~ ишлаб чиқаришнинг тўпланиши
 productive ~ ишлаб чиқаришнинг тўпланиши
 profit ~ фойда тўплаш
 total ~ ялпи жамғарма
 wealth ~ бойлик тўплаш

ACCUMULATIVE *a* жамланган, жамғарма...

ACCURACY *n* 1. аниқлик, тўғрилиқ, ҳақиқийлик; 2. тақдимноманинг аниқлиги (*бухгалтерлик ҳисоби тамойили*)

~ of analysis таҳлилнинг аниқлиги

~ of approximation яқинлашувнинг аниқлиги

~ of calculations ҳисоб-китобларнинг тўғрилиги

~ of documents ҳужжатларнинг тўғрилиги

~ of estimate баҳонинг тўғрилиги

~ of estimation баҳонинг аниқлиги

~ of prices нарх-навонинг тўғрилиги

~ of records қайдларнинг тўғрилиги

~ of payment of credit кредитни ўз вақтида тўлаш (қоплаш)

~ of solution ечимнинг аниқлиги

~ of a statement баёнотнинг тўғрилиги

absolute ~ мутлақ аниқлик

actual ~ амалдаги аниқлик

adequate ~ талаб этилаётган аниқлик; етарли даражадаги (мақбул) аниқлик

anticipated ~ кутилаётган аниқлик
attainable ~ эришса бўладиган аниқлик
attained ~ эришилган аниқлик
available ~ 1. эришса бўладиган аниқлик; имкон даражасидаги аниқлик; 2. эришилган аниқлик
comparative ~ қиёсий аниқлик
design ~ ҳисобланган аниқлик
extreme ~ энг юқори аниқлик
feasible ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган аниқлик
forecast ~ олдиндан айтиб бериш аниқлиги
functional ~ вазифавий мувофиқлик
high ~ юқори даражадаги аниқлик
limiting ~ аниқлик чегараси, йўл қўйса бўладиган хато
measurement ~ ўлчов аниқлиги
observation(al) ~ кузатувлар аниқлиги; ўзгаришлар аниқлиги
obtainable ~ эришса бўладиган аниқлик
permissible ~ йўл қўйилиши мумкин бўладиган аниқлик
playback ~ такрор ишлаб чиқариш нуқсон
possible ~ мумкин бўлган аниқлик
prediction (predictive) ~ олдиндан айтиб бериш аниқлиги
rated ~ номигагина йўл қўйилган нуқсон
relative ~ нисбий аниқлик

required ~ талаб этиладиган аниқлик
requisite ~ зарур аниқлик
resultant ~ эришилган аниқлик
statistical ~ статистик аниқлик
system ~ тизим аниқлиги
working ~ амалий аниқлик
ACHIEVE *v* эришмоқ, муваффақ бўлмоқ
ACHIEVEMENT *n* ютуқ, муваффақият
economic ~ *s* иқтисодий муваффақиятлар (ютуқлар)
engineering ~ *s* техника ютуқлари
latest ~ *s* энг янги ютуқлар
scientific ~ *s* фан ютуқлари
technical ~ *s* техника ютуқлари
technological ~ *s* технология соҳасидаги ютуқлар
ACID-TEST *n* сўнгги (ҳал қилувчи) синов
 ~ **ratio** фирма ликвидлигининг* қарз мажбуриятлари йиғиндисига нисбати
ACIPIENS *n* тўловни олувчи
ACKNOWLEDGE *v* 1. тан олмоқ; йўл қўймоқ; фараз қилмоқ; англамоқ; 2. тасдиқламоқ (олганликни)
to ~ **a debt** қарзни тан олмоқ
to ~ **a receipt** олганликни тасдиқламоқ
ACKNOWLEDGED *a* тан олинган
generally ~ умум тан олинган
ACKNOWLEDGEMENT *n*
 1. тан олиш; 2. тасдиқлаш (олганликни)
 ~ **of copyright** муаллифлик ҳуқуқини тан олиш
 ~ **of debt** қарзни тан олиш

~ of indebtedness қарздорликни тан олиш; қарздорликни тасдиқлаш

~ of liability масъулиятни тан олиш

~ of obligations мажбуриятларни тан олиш, мажбуриятларни тасдиқлаш

~ of order буюртмани тасдиқлаш

~ of receipt 1. олганлик ҳақида расман хабар бериш; 2. устувор маълумотнома

~ with reserve қўшимча шарт билан тан олиш

official ~ расман тасдиқлаш

partial ~ қисман тан олиш

ACQUIRE *v* қўлга киритмоқ, сотиб олмоқ, харид қилмоқ

to ~ a bank банкни сотиб олмоқ

to ~ securities қимматли қоғозларни харид қилмоқ

ACQUIREE *n* сотиб олинаётган фирма, банк

ACQUIRER *n* харидор, қўлга киритувчи, сотиб олувчи

ACQUIRING *a* сотиб олаётган, харид қилаётган

~ company бошқа компания активларини* сотиб олаётган компания

ACQUISITION *n* 1. сотиб олиш, харид қилиш; 2. қўшиб олиш (*фирмаларни*);

3. маълумотлар тўплаш
~ amount харид қилиш суммаси

~ cost 1. бошланғич қиймат;

2. харид қилиш қиймати

~ expense харид қилиш харажатлари

~ for value қиймати бўйича харид қилиш

~ in market overt очиқ бозорда харид қилиш

~ method харид қилиш усули

~ of equity capital 1. сармояни акциялар шаклида харид қилиш; 2. хусусий сармояга эга бўлиш

~ of financial fixed assets белгилаб қўйилган молиявий активларни* харид қилиш

~ of goods молларни харид қилиш

~ of income даромад олиш

~ of license лицензия сотиб олиш

~ of property мулкни харид қилиш

~ of right ҳуқуққа эга бўлиш

~ of shares акцияларни харид қилиш

~ of subsidiary шўъба компанияни сотиб олиш

~ premium банкни сотиб олиш билан боғлиқ устама ҳақ

~ price бир банкнинг бошқасини сотиб олиши нархи

centralised data ~ маълумотларни марказлаштирилган тарзда йиғиш

challenged ~ трестга* қарши идоралар эътироз билдирилган корхонани қўшиб олиш

cross-border ~ бошқа мамлакатларда харид қилиш (*мас. корхоналарни*)

data ~ маълумотлар тўплаш
exchange ~ биржада харид қилиш

foreign ~ of domestic business хорижликларнинг мамлакатдаги корхоналарни сотиб олиши

full ~ тўла сотиб олиш

information ~ маълумотлар (ахборот) йиғиш
 manufacturing programme ~ ишлаб чиқариш дастури доирасидаги буюртма
 partial ~ қисман сотиб олиш (бирор компания активлари* ёки акцияларининг ярмидан камини сотиб олиш)
 patent ~ патентни сотиб олиш
 primary ~ бошланғич маълумотларни йиғиш
 ACQUIT *v* 1. озод қилмоқ (*қарзни тўлашдан*); қопламоқ (*мажбуриятларни*);
 2. қарзни узмоқ
 to ~ a debt қарзни тўламоқ
 ACQUITAL *n* озод этиш (қарздан)
 ~ of debt қарзни тўлаш
 ACQUITTANCE *n* 1. масъулиятдан озод этилиш; қарзни тўлаш; 2. тилхат (*қарзни тўлаш ҳақида*)
 ~ of a debt қарзни тўлаш
 ACQUIRED *a* пешона тери билан топилган; харид қилинган
 ~ securities харид қилинган қимматли қоғозлар
 ~ surplus компания хусусий маблағларининг уни қўшиб олиш пайтида харид қилинган ва сармоёга айлан-тирилмаган қисми
 ACCROSS-THE-BOARD *a* умумий, кенг қамровли, ҳамма нарсани қамраб олувчи
 ~ cut фонд биржасидаги нарх-наво ҳаракатининг барча акцияларни қамраб олувчи қайд этилган жиҳати
 ~ time фонд биржасидаги нарх-наво ҳаракатининг бар-

ча акцияларни қамраб олувчи қайд этилган жиҳати
 АСТ:

A. to Promote the Development of Mining Resources of The United States Кон тармоқлари тўғрисидаги қонун (1872 й.)

A. to Regulate Commerce Штатлараро транспорт тўғрисидаги қонун

Agricultural Marketing A. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиш тўғрисидаги қонун (1929 й.)

Appropriation A. Маблағ ажратмалари тўғрисидаги қонун
 Bank Deposit Insurance A. Банк депозитларини* суғурталаш тўғрисидаги қонун (1934 й.)

Bankruptcy A. Банкротлик тўғрисидаги қонун (1979 й.)

Bankruptcy A. Банкротлик тўғрисидаги 1914 йил қонуни
 Bill of Exchange A. Векселлар тўғрисидаги қонун (1882 й.)

Budget and Accounting A. Давлат бюджети тўғрисидаги қонун (1921 й.)

Capper-Volstead A. Каппер-Вольстед қонуни (*қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларнинг маҳсулот сотиш ширкатларига бирлашиш ҳуқуқани эътироф этган қонун*)

Clayton A. Клейтон қонуни (*трестга* қарши асосий қонунлардан бири, 1914 й.*)

Consumer Product Safety A. Истеъмол моллари хавфсизлиги тўғрисидаги қонун
 Companies A. of 1985 Ком-

паниялар тўғрисида 1985 йил қонун

Companies A. of 1989 Компаниялар тўғрисида 1989 йил қонуни

Cooperative Marketing A. Ширкатлар тизими орқали маҳсулот сотиш тўғрисидаги қонун

Counter Inflation A. of 1973 Инфляцияга қарши курашиш тўғрисида 1973 йил қонуни

Currency A. of 1900 Олтин стандарти* тўғрисидаги қонун (1900 й.)

Depository Institutions Deregulation and Monetary Control A. Депозит* муассасаларини давлат назоратидан чиқариш ва пул-кредит назорати тўғрисидаги қонун (1980 й.)

Deposit Insurance A. Банк депозитларини* суғурталаш тўғрисидаги қонун

Economic Recovery Tax A. Иқтисодий тикланишнинг солиқ қонуни (1981 й.)

Edge A. Эдж қонуни (Америка банкларининг хорижий филиалларини таъсис этиш тартиби ҳақида, 1919 й.)

Emergency Banking Relief A. Банклар тўғрисидаги фавқулодда қонун (1933 й.)

Emergency Price Control A. Нарх-навони назорат қилиш тўғрисидаги қонун (1942 й.)

Employee Retirement Income Security A. Пенсия таъминоти тўғрисидаги қонун (1974 й.)

Employer's Liability A. Тадбиркорлар жавобгарлиги

тўғрисидаги қонун (*ходимга ишлаб чиқаришда жароҳат олганлик учун иш берувчидан товон олиш ҳуқуқини берадиган*)

Employment A. Иш билан банд этиш тўғрисидаги қонун (1946 й.)

Employment Protection A. Иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонун (1975 й.)

Export Administration A. Экспортни* назорат қилиш тўғрисидаги қонун

Export Expansion A. Экспортни* рағбатлантириш тўғрисидаги қонун (1971 й.)

Fair Labour Standard A. Адолатли меҳнат мезонлари тўғрисидаги қонун (1938 й.)

Fair Reporting Credit A. Холис кредит ҳисобдорлиги тўғрисидаги қонун (1971 й.)

Fair Trading A. Ҳалол рақобат тўғрисидаги қонун (1973 й.)

Farm Credit A. Фермерлик кредити тўғрисидаги қонун (1933 й.)

Federal Insurance Contributions A. Ижтимоий суғурта фондига солиқ солиш тўғрисидаги федерал қонун

Federal Land Policy and Management A. Федерал ерларни бошқариш сиёсати тўғрисидаги федерал қонун (1976 й.)

Federal Property and Administrative Services A. Давлат мулки ва маъмурий хизматлар тўғрисидаги федерал қонун

Federal Reserve A. Федерал

захиралар тизими тўғрисидаги қонун (1913 й.)
Finance A. Давлат бюджети тўғрисидаги қонун
Financial Services A. Молиявий хизматлар тўғрисидаги қонун (1988 й.)
Full Employment and Balanced Growth A. Иш билан тўла таъминлаш ва мувозанатли ўсиш тўғрисидаги қонун (1978 й.)
Glass-Steagall A. Гласс-Стиголл қонуни (тижорат банклариниң қимматли қозғаларни тарқатиш ва улар асосида бошқа операциялар билан шуғулланишини тақиқлайди, 1933 й.)
Gold Reserve A. Олтин захираси тўғрисидаги қонун (1934 й.)
Gold Standard A. Олтин стандарти* тўғрисидаги қонун (1900 й.)
Health and Safety at Work A. Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун (1974 й.)
Home Loan Bank A. Уй-жой қурилишини кредит билан таъминловчи федерал банклар тизимини таъсис этиш тўғрисидаги қонун (1932 й.)
Humphrey-Hawkins A. Иш билан тўла таъминлаш ва мувозанатли ўсиш тўғрисидаги қонун (1978 й.)
Industrial Relations A. Саноат муносабатлари ҳақидаги қонун
Insolvency A. of 1986 Тўловга лаёқатсизлик тўғрисида 1986 йил қонуни
Interstate Commerce A.

Штатлараро транспорт тўғрисидаги қонун
Investment Companies A. Инвестиция компаниялари тўғрисидаги қонун (1940 й.)
Labour Management Relations A. Тафт-Хартли қонуни (меҳнат муносабатларини тартибга солиш тўғрисидаги, 1947 й.)
Law of Property A. Мулк тўғрисидаги қонун (1925 й.)
Lend-Lease A. Ленд-лиз* тўғрисидаги қонун, Қурул-яроғни қарзга ёки ижарага бериш тўғрисидаги қонун (1940 й.)
Limited Partnership A. Масъулияти чекланган ширкатлар тўғрисидаги қонун (1907 й.)
Local Employment A. Жойларда иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонун (1946 й.)
Mineral Leasing A. Фойдали қазилмалар конлари ижараси ҳақида қонун (1920 й.)
Mining and Mineral Policy Маъданли хомашёни қазиб олиш ва ишлаб чиқариш соҳасидаги сиёсат тўғрисидаги қонун (1970 й.)
National Bank A. Миллий банклар тўғрисидаги қонун (1863 й.)
National Bankruptcy A. Банкротлик тўғрисидаги миллий қонун (1898 й.)
National Industrial Recovery A. Миллий саноатни тиклаш тўғрисидаги қонун (1933-1935 йиллар)
Occupational Safety and

Health A. Меҳнатни му-
ҳофаза қилиш тўғрисидаги
қонун (1970 й.)

Portal-to-Portal A. Қўшимча
товон тўловлари тўғрисидаги
қонун

Prices and Incomes A. Нарх-
навони ва даромадларни тар-
тибга солиш тўғрисидаги
қонун

**Public Utility Holding
Company A.** Коммунал
хўжаликдаги холдинг-ком-
паниялар* тўғрисидаги қонун
(1935 й.)

Redundancy Payments A. Иш-
дан бўшаш пайтида иш-
сизлик нафақаларини тўлаш
тўғрисидаги қонун

**Resource Conservation and
Recovery A.** Ресурсларни
узоқ муддатга сақлаб қўйиш
ва тиклаш тўғрисидаги қонун
(1976 й.)

Resources Recovery A. Ре-
сурсларни тиклаш тўғри-
сидаги қонун (1970 й.)

Robinson-Patman A. Робин-
сон-Патман қонуни (*рақо-
батли кураш мақсадида
ўтказиладиган штатлараро
савдода улгуржи нархларни
пасайтиришни тақиқловчи
қонун, 1936 й*)

Sale of Goods A. Молларни
сотиш тўғрисидаги қонун

Securities A. Қимматли
қоғозлар тўғрисидаги қонун
(1933 й.)

Securities Exchange A. Қим-
матли қоғозлар ва биржалар
тўғрисидаги қонун (1934 й.)

**Securities Investor Protection
A.** Фонд инвесторларини

ҳимоялаш тўғрисидаги қонун
(1970 й.)

Sherman Antitrust A. Трест-
га* қарши Шерман қонуни
(1890 й.)

Shops A. Дўконлар иш
вақтини тартибга солиш
тўғрисидаги қонун (1950 й.)

Silver Purchase A. Кумуш
харид қилиш тўғрисидаги
қонун (1934 й.)

Smith-Lever A. Смит-Леве-
р қонуни (*штатларга қишлоқ
хўжалигини ташкил этиш
учун ҳар йили пул ёрдами
кўрсатиш тўғрисида*)

Social Security A. Ижтимоий
таъминот тўғрисидаги қонун

Taft-Hartley A. Тафт-Хартли
қонуни (*меҳнат муносабат-
ларини тартибга солиш
тўғрисида, 1947 й.*)

**Tax Equity and Fiscal
Responsibility A.** Солиқ
солишнинг адолатлилиги ва
молиявий жавобгарлик тўғ-
рисидаги қонун (1982 й.)

Tax Reform A. Солиқ
тизимини ислоҳ қилиш
тўғрисидаги қонун (1986 й.)

Trade Agreements A. Савдо
битимлари тўғрисидаги қо-
нун (1979 й.)

Trade Description A. Моллар
тавсифи тўғрисидаги қонун
(1968 й.)

Trade Disputes A. Ишлаб
чиқариш низолари тўғри-
сидаги қонун (1927 й.)

Trade Facilities A. Савдога
кўмаклашиш тўғрисидаги
қонун

Uniform Sale of Goods A.
Моллар сотуви ҳақидаги
бирхиллаштирилган қонун

АСТ *n* 1. қонун; қарор; 2. далолатнома; ҳужжат; 3. воқеа (ҳодиса); ҳаракат; тадбир
 ~ in law ҳуқуқий ҳаракат; ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлаш
 ~ of bankruptcy банкротлик ҳақида иш қўзғаш учун асос бўлувчи хатти-ҳаракат
 ~ of compounding дисконтлаш*
 ~ of God табиий офат
 ~ of honour эътироз билдирилган траттани акцептлаш* ҳақидаги нотариал ҳужжат
 ~ of insolvency кредитга ласқатсизлик ҳақида гувоҳлик берувчи хатти-ҳаракат
 ~ of maternity оналикни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун
 ~ of protest эътироз билдириш, вексель юзасидан эътироз билдириш далолатномаси
 ~ of purchase харид қилиш далолатномаси
 ~ of sale сотув далолатномаси
 ~ of seizing мусодара қилиш далолатномаси
 ~ of state давлат ҳокимияти далолатномаси
 ~ of war ҳарбий ҳаракатлар
 to promulgate an ~ қонунни эълон қилмоқ
 anti-racketeering ~ рэкетчиларга қарши курашга қаратилган қонун
 antitrust ~s трестга* қарши қонунлар
 arbitration ~ арбитраж* тўғрисидаги қонун

commercial ~ тижорат далолатномаси
 copyright ~ муаллифлик ҳуқуқи тўғрисидаги қонун
 designs ~ саноат намуналари тўғрисидаги қонун
 factory ~s фабрикаларга оид қонунлар
 fair-labour-relations ~s меҳнат муносабатларини тартибга солувчи қарорлар
 fair-trade ~s "Ҳалол рақобат кодекси"
 general average ~ шикастланиш далолатномаси
 illegal ~ 1. гайриқонуний хатти-ҳаракат; 2. қонунга ҳилоф иш
 juridic ~ ҳуқуқий далолатнома
 juridical ~ ҳуқуқий далолатнома
 juristic ~ ҳуқуқий ҳаракат
 lawfull ~ қонуний ҳаракат
 legal ~ ҳуқуқий далолатнома
 legislative ~ қонунчилик ҳужжати
 normative ~ меъёрий далолатнома
 patent ~ патентга оид қонун
 restrictive trade practices ~s савдо амалиётидаги чекловларга қарши қонунлар; рақобат эркинлиги бузилишига қарши қонунлар
 shipping ~ кема қатнови тўғрисидаги қонун
 standard ~ меъёрий далолатнома
 tariff ~ тарифга оид қонун
 trademarks ~ мол белгилари ҳақидаги қонун
 voluntary ~ ихтиёрий ҳаракат
 АСТ *v* фаолият кўрсатмоқ, ҳаракат қилмоқ

to ~ as бировнинг вази-
фасини бажармоқ, бирор
кишининг ўрнида ишлаб тур-
моқ

to ~ as a guarantor кафил
сифатида ҳаракат қилмоқ
(фаолият кўрсатмоқ)

to ~ as a lender ссуда бе-
рувчи сифатида фаолият
кўрсатмоқ

to ~ for бирор кишининг но-
мидан ҳаракат қилмоқ; бирор
кишининг ўрнида ишлаб тур-
моқ

ACTING *n* қизғин фаолият

~ in concert биржада
келишилган ҳолда биргалик-
да ҳаракат қилиш

ACTING *a* вазифасини бажар-
увчи

ACTION *n* 1. ҳаракат қилиш,
таъсир этиш; 2. тадбир;
қарор, хулоса; 3. ҳужжат;
4. даъво, даъво талабномаси

~ at law суд даъвоси

~ for annulment қонуний
кучга эга эмаслигини тан
олиш ҳақидаги даъво

~ for compensation зарарни
қоплаш тўғрисидаги талабно-
ма

~ for damages зарарларни
қоплаш ҳақидаги даъво

~ for declaration of rights
ҳуқуқларни тан олиш тўғ-
рисидаги даъво

~ for infringement бузил-
ганлик ҳақидаги даъво

~ for invalidation қонуний
кучга эга эмаслигини тан
олиш ҳақидаги даъво

~ for nondelivery етарлича
мол етказиб берилмаганлиги
туфайли кўрилган зарарлар-
ни қоплаш ҳақидаги даъво

~ for nullity қонуний кучга
эга эмаслигини тан олиш ҳа-
қидаги даъво

~ in contract шартномадан
келиб чиқадиган даъво

~ in rem мулкка даъво
қилиш, мулккий даъво

~ on a bill вексель бўйича
даъво

~ on bill of exchange ўтказма
вексель бўйича даъво; трат-
та* бўйича даъво

~ plan фаолият режаси
(банкнинг)

~ to avoid settlement in ban-
kruptcy банкротликни белги-
ловчи далолатномани бекор
қилиш тўғрисидаги даъво

to bring an ~ даъво қўзғамоқ

to compromise an ~ битимга
келмоқ; ишни тинч йўл
билан ҳал этмоқ

to dismiss an ~ даъвони рад
этмоқ

to enter an ~ даъво қўзғамоқ

to institute an ~ даъво қўз-
ғамоқ

to justify an ~ даъвони асос-
ламоқ

to lay an ~ даъво қўзғамоқ

to put an ~ даъво қўзғамоқ

to win an ~ ишни ютмоқ

administrative ~ тезкор тус-
даги қарор; маъмурий қарор
authorized ~ рухсат этилган
ҳаракат

civic ~ фуқаролик даъвоси

civil ~ фуқаролик даъвоси

corporate ~ акциядорлар қа-
бул қиладиган қарор

counter ~ муқобил даъво

disciplinary ~ интизомий чора

enforcement ~s мажбурий
ҳаракатлар

- follow-up ~ ижро муддатини назорат қилиш
 illegal ~ гайриқонуний (қонунга хилоф) ҳаракат
 industrial ~ иш ташлаш
 job ~ иш ташлаш; ишни тўхтатиш
 joint ~ 1. биргаликдаги даъво; 2. биргаликдаги ҳаракат
 legal ~ 1. суд даъвоси; 2. қонуний ҳаракат
 military procurement ~ маҳсулот ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш бўйича ҳарбий буюртмалар бериш
 nullity ~ қонуний кучга эга эмаслигини тан олиш ҳақидаги даъво
 official ~ расмий ҳаракат
 one-way ~ бир томонлама ҳаракат
 patent ~ патент бўйича даъво
 prejudicial ~s зарар етказадиган ҳаракат
 price-fixing ~ нарх-наво бўйича тил бириктирув юзасидан суд жараёнлари
 real ~ мулкка даъво қилиш, мулккий даъво
 recourse ~ қарши даъво
 strike ~ иш ташлаш
 summary ~ якуний (хулосаловчи) ҳаракат
 urgent ~ шошилиш ҳаракат
 vexatious ~ суд жараёнини чўзиш ёки судни чалғитиш мақсадида юридик меъёрларни атайлаб суиистеъмол қилиш
 ACTIVE *a* 1. фаол; қизгин (*мас. талаб ҳақида*); 2. активда* бўлган
 ~ account 1. банкдаги фаол депозит ҳисобрақами; 2. ми-
- жознинг брокерлик фирмасидаги* фаол ҳисобрақами
 ~ bond катта ҳажмда сотиладиган облигация
 ~ bond crowd катта ҳажмда сотиладиган облигациялар бўйича ихтисослашадиган дилерлар*
 ~ box фонд брокерлари* ссудаларнинг пулат сандиқда сақланаётган қимматли қоғозлар шаклидаги таъминоти
 ~ capital фаол сармоя
 ~ circulation фаол пул муомаласи
 ~ debt 1. тўланмаган қарз; 2. фоизли қарз
 ~ market фаол бозор; бозордаги юқори фаоллик
 ~ money муомаладаги пул
 ~ note circulation 1. векселларнинг фаол муомаласи; 2. фаол пул муомаласи
 ~ partner ширкатнинг фаол аъзоси
 ~ securities бозорда фаол муомалада бўлаётган қимматли қоғозлар
 ~ stock фаол акциялар
 ~ trading облигацияларнинг эркин савдоси
 economically ~ иқтисодий фаол
 ACTIVISM *n* амер. активизм (*ҳукуматнинг иқтисодиётга фаол аралашуви ҳақидаги ғоя*)
 ACTIVIST *n* фаол шахс; фаол чора-тадбирлар тарафдори
 ACTIVITY *n*; 1. фаолият, операция; 2. (иқтисодий) фаоллик; жонланиш; 3. хўжалик фаолияти; ишлаб чиқариш; 4. ташкилот, муассаса; 5. *pl* кўрсаткичлар (*иқтисодий*

тадқиқотлардаги); б. ҳаракат, фаолият (*бирор соҳадаги*)

~ in market бозордаги жонланиш

~ progress тугалланмаган операция

~ies of a commission комиссия иши

~ ratio фаоллик кўрсаткичи

to coordinate ~ фаолиятни мувофиқлаштирмақ

to direct ~ies ҳаракатларга раҳбарлик қилмоқ

to expand ~ies фаолиятни кенгайтирмақ

to facilitate ~ies фаолиятни амалга оширишга ёрдам бермоқ

to resume ~ies фаолиятни қайта бошламоқ

to supervise ~ фаолиятни бошқармоқ (назорат қилмоқ)

to suspend ~ies фаолиятни тўхтатиб қўймоқ

account ~ банк ҳисобраҳами орқали ўтадиган операциялар ҳажми

advertising ~ реклама фаолияти

advisory ~ маслаҳатчилик фаолияти

agent's ~ies вакил (воситачи) фаолияти

aggregate ~ умумий (биргаликдаги) фаоллик

air freight ~ ҳаво орқали ташиш

ancillary ~ фаолиятнинг ёрдамчи тури

basic ~ фаолиятнинг асосий тури

budgeted ~ бюджетда назарда тутилган фаолият

business ~ 1. иқтисодий

(тадбиркорликка оид) фаоллик; 2. савдо-саноат фаолияти; 3. *pl* ишбилармонлик операциялари

civil engineering ~ фуқаролик қурилиши

cleanup ~ies тайёрлов ишлари

commercial ~ тижорат фаолияти

communication ~ алоқа воситаларининг иши

competitive ~ рақобатли кураш

complementary ~ies фаолиятнинг бир-бирини тўлдирувчи турлари

completed ~ тугалланган операция

composite ~ таркибий операция

construction ~ қурилиш

creative ~ ижодий фаолият

day-to-day ~ кундалик фаолият

defence ~ ҳарбий ишлаб чиқариш

defence industry ~ муҳофаза-саноат фаолияти

demand stimulation ~ies талабни рағбатлантириш чоратadbirlari

development ~ тажриба-конструкторлик иши

diversified ~ies кўп турли фаолият

domestic ~ мамлакат ичка-рисадаги иқтисодий фаоллик

economic(al) ~ 1. иқтисодий (тадбиркорликка оид) фаоллик;

2. хўжалик фаолияти; савдо-саноат фаолияти; ишбилармонлик фаоллиги

environmental ~ атроф-му-

ҳитни муҳофаза қилиш
 фаолияти
 expected annual ~ кути-
 лаётган йиллик ишлаб чи-
 қариш ҳажми; кутилаётган
 йиллик унумдорлик (ишлаб
 чиқариш қуввати)
 fair ~ ярмаркалар ташкил
 этишга доир фаолият
 financial ~ies молиявий фао-
 лият
 financing ~ies молиявий фао-
 лият; молиявий операция-
 ларни юритиш
 forecasting ~ истиқболни бел-
 гилаш
 foreign trade ~ ташқи савдо
 фаолияти
 freight traffic ~ кема ёллаш;
 юкларни ташиш, юк ташиш
 home construction ~ уй-жой
 қурилиши
 industrial ~ саноат (ишлаб
 чиқариш) фаолияти
 integration ~ies бирлаштириш
 (яхлит ҳолга келтириш)
 фаолияти
 joint ~ биргаликдаги фаолият
 know-how ~ ишлаб чиқариш
 бўйича тажриба алмашиш
 labour ~ меҳнат фаолияти
 labour-intensive ~ сермеҳнат
 иш
 leisure(-time) ~ ишдан бўш
 пайтдаги фаолият
 lending ~ies кредит ажратиш
 операцияси, фаолиятнинг
 ссудага оид турлари
 licensing ~ лицензия асо-
 сидаги фаолият
 low economic ~ иқтисодий
 фаолликнинг паст даражаси
 make-work ~ies иш жой-
 ларини қўпайтириш чора-
 тадбирлари; иш билан таъ-

минланганликни ошириш чо-
 ра-тадбирлари
 management ~ бошқарув-
 чилик фаолияти
 manufacturing ~ ишлов бе-
 риш саноати; ишлов бериш
 саноати тармоқларидаги иш-
 лаб чиқариш
 master-budget ~ ишлаб чи-
 қаришнинг кутилаётган йил-
 лик ҳажми; кутилаётган
 йиллик унумдорлик (ишлаб
 чиқариш қуввати)
 military ~ мудофаа-саноат
 фаолияти
 nonmanufacturing ~ ишлов
 бериш саноатига тааллуқли
 бўлмаган тармоқлардаги иш-
 лаб чиқариш
 nonproductive ~ унумсиз фао-
 лият
 nonprofit ~ фойда келтир-
 майдиган корхона
 normal ~ ишлаб чиқариш-
 нинг меъёрий даражаси; йил-
 лик меъёрий ишлаб чиқариш
 nuclear ~ ядровий фаоллик
 overall business ~ тадбир-
 корликдаги умумий фаоллик
 practical ~ амалий фаолият,
 амалиёт
 primary ~ асосий фаолият
 priority ~ies фаолиятнинг
 устувор турлари
 procurement ~ies харид
 қилиш, харид қилиш фао-
 лияти
 production (productive) ~
 1. ишлаб чиқариш фаолияти;
 2. унумли фаолият
 profit-seeking ~ фойда олиш
 мақсадидаги иқтисодий фао-
 лият
 promotional ~ies талаб ва со-

тувни ташкил этиш фаолияти
publicity ~ реклама фаолияти
quick yielding ~ies тезда самара берувчи иқтисодий фаолият
rationalization ~ ихтирочилик фаолияти
real estate ~ ies кўчмас мулк операциялари
research ~ илмий-тадқиқот иши
research-and-development ~ илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик иши
risky ~ қалтис фаолият
rural ~ies қишлоқ хўжалиги ишлари
sales ~ сотув билан боғлиқ фаолият; мол сотиш (ўтказиш)
secondary ~ иккинчи даражали тури
service ~ies хизмат кўрсатиш; хизматлар; ишлаб чиқариш хизматлари
space commercial ~ies коинотдан тижорат мақсадида фойдаланиш
speculative ~ чайқовчилик, чайқовчилик фаолияти
surveillance ~ назорат
trade ~ савдо фаолияти, ишбилармонлик (тожирлик) фаолияти
trading ~ савдо фаолияти
union ~ касаба уюшмаси фаолияти
vigorous ~ қизғин фаолият
ACTUAL *a* 1. ҳақиқий; амалдаги; амалда мавжуд бўлган; 2. нақд (амалдаги) мол; 3. замонавий; долзарб
 ~ **amount** ҳақиқий сумма
 ~ **balance** 1. амалдаги қол-

диқ, ҳақиқий қолдиқ;
 2. амалдаги сумма
 ~ **cost** 1. ҳақиқий қиймат; 2. ҳақиқий таннарх
 ~ **expenditure** амалдаги харajatлар
 ~ **expenses** амалдаги харajatлар
 ~ **interest rate** амалдаги фоидав ставкasi
 ~ **loss** амалдаги зарар
 ~ **payments** амалдаги тўловлар
 ~ **price** амалдаги нарх, ҳақиқий нарх
 ~ **quotation** амалдаги курс
 ~ **rate** амалдаги ставка
 ~ **rate of return** фойданинг амалдаги метёри
 ~ **receipts** амалдаги пул тушумлари
 ~ **risk** амалдаги таваккалчилик
 ~ **savings** амалдаги жамғармалар
 ~ **stock** нақд захира
 ~ **value** 1. ҳақиқий қиймат (баҳо) 2. ҳақиқий қиммат
 ~ **yield** амалдаги даромад
 ~ **yield of bonds** облигацияларнинг амалдаги даромади

ACTUALS *n* 1. 1. нақд пул; 2. амалда мавжуд бўлган моллар

against ~ айирбошлаш битими, "нақд пулга айирбошлаш"

ACTUALIZE *v* амалга оширмақ, рўёбга чиқармоқ

ACTUARIAL *a* суғурта..., суғурта ишига алоқадор

ACTUARY *n* суғурта иши билан шуғулланувчи мутахассис

AD реклама, реклама эълони
 to broadcast ~s рекламани радио орқали бермоқ
 to post up ~s эълонларни осиб қўймоқ
 to put up ~s эълонларни осиб қўймоқ
 dealers' ~s чакана савдодаги реклама
 illuminated ~ ёруғлик рекламаси
 newspaper ~ газета эълони
 scheduled ~ режали реклама
 travel ~s саёҳатлар рекламаси
 wall ~ деворий реклама

ADAPT *v* мослашмоқ, ...-га нисбатан қўлланмоқ
 to ~ the market бозор талабларига мослашмоқ

ADAPTATION *n* мослашув, мослашиш
 ~ of product маҳсулотнинг мослашуви
 ~ of supply-to-demand талаб ва таклифни ўзаро мослаштириш
 price ~ нархларни қайта кўриб чиқиш
 product ~ маҳсулотни мослаштириш

ADAY *n* Молиявий хизматлар тўғрисидаги қонун қабул қилинган кун

ADD *v* тахламоқ, қўшиб қўймоқ; қўшимча қилмоқ; қўшиб ёзмақ
 to ~ 5% to the price нархга 5% қўшмоқ
 to ~ the interest фоиз қўшиб ҳисобламоқ

ADDED *a* қўшимча, тўпланган; қўшимча
 ~ interest тўпланган фоизлар

~ interest burden қўшимча фоиз ставкасининг оғир юки
 ~-value tax қўшимча қиймат солиғи (*харид солиғи; нарх ўсиш баробарида ўсиб боради*)
 value ~ қўшилган қиймат; қийматнинг ўсиши

ADDENDUM *n* илова, қўшимча

~ to a contract шартномага қўшимча киритиш
 ~ to letter of invitation to tender савдо ёзма таклифномасига илова

ADDING *n* қўшиш

ADDITION *n* 1. тўлдириш; ошириш; қўшиш; 2. *pl* асосий сармойнинг ўсиши
 ~ of interest фоизларни тўплаш; фоизларнинг ўсиши
 ~ of value қийматини ошириш
 ~s completed ишлаб чиқаришнинг қўшимча қувватлари
 ~s to capacity ишлаб чиқариш қувватларининг ўсиши
 ~s to capital сармойнинг ўсиши
 ~s to existing plants мавжуд корхоналарни кенгайтириш
 ~ to age суғурталанган ёшнинг оширилиши туфайли (*тариф ставкасига*) қўшиладиган устама
 ~s to fixed assets асосий фондларнинг ўсиши
 ~ to one's salary маошга қўшиладиган устама
 ~s to surplus захира сармояга қўшиладиган ажратмалар
 balanced ~s асосий сармойнинг мувозанатли ўсиши
 dividend ~ суғурта суммасини

тўланадиган дивидендлар*
 ҳисобига ошириш
 mercantile ~ to price нархга
 қўшиладиган савдо устама-
 си

net ~ to labour force ишчи
 кучининг соф ўсиши
 permanent ~ to plant ишлаб
 чиқариш қувватларини узоқ
 давр фойдаланиш учун кен-
 гайтириш

stock ~ захираларнинг ўси-
 ши

unbalanced ~s асосий сармоя-
 нинг мувозанатланмаган тар-
 zda ўсиши

ADDITIONAL *a* қўшимча,
 қўшимча қилинган

~ borrowing қўшимча қарз

~ capital қўшимча сармоя

~ charges қўшимча хара-
 жатлар; устама; қўшимча
 тўлов

~ clause қўшимча шарт

~ collateral қўшимча гаров;
 қўшимча таъминот

~ condition қўшимча шарт

~ financing қўшимча равиш-
 да маблағ билан таъминлаш;
 қўшимча маблағ ажратиш

~ income қўшимча даромад

~ investment қўшимча сармоя
 сарфлаш

~ levy қўшимча йиғим; қў-
 шимча солиқ

~ loan қўшимча ссуда;
 қўшимча қарз

~ paid-in capital қўшимча
 акциядорлик сармоясининг
 тўланган қисми

~ payment қўшимча тўлов

~ price устамали нарх

~ proceeds қимматли қоғоз-
 лар сотувидан олинган қў-
 шимча тушум

~ revenue қўшимча даромад
 ~ risk қўшимча тавак-
 калчилик

~ security қўшимча таъми-
 нот; қўшимча кафолат

~ security of loan ссуданинг
 қўшимча таъминоти

~ source of revenue қўшимча
 даромад манбаи

ADD-LISTER *n* бажарилган
 операцияларни тасмага ёзиб
 олувчи ҳисоблаш машинаси

ADD-ON *a* қўшимча, қўшимча
 қилинган

~ interest қўшилган фоиз-
 лар

ADDRESS *n* 1. манзил; 2. му-
 рожаат, нутқ

business ~ фирма манзили,
 корхона манзили

cable ~ телеграф (телекс)
 манзили

code ~ шартли манзил

complete ~ тўлиқ манзил

correct ~ тўғри манзил

cover ~ шартли манзил

exact ~ аниқ манзил

forwarding ~ жўнатиш ман-
 зили

full ~ тўлиқ манзил

inaugural ~ 1. вазифани ба-
 жаришга киришишдаги му-
 рожаат; 2. кўрғазма, музей ва
 ш.к.ни очишдаги нутқ

incomplete ~ нотўла манзил

incorrect ~ нотўғри манзил

inside ~ ички манзил

legal ~ юридик манзил

office ~ корхона манзили

postal ~ почта манзили

return ~ юборувчи манзили

telegraphic ~ телеграф ман-
 зили

ADDRESS *v* номига йўлламоқ;
 йўналтирмоқ

ADDRESSED *a* номига йўлланган

~ **bill** тўлов манзили кўрсатилган вексель

ADDRESSEE *n* олувчи

ADEQUACY *n* мослик, мувофиқлик

~ **in quality** сифат мувофиқлиги

~ **of consumer choice** истеъмол танловининг мувофиқлиги

~ **of packing** ўрамнинг тўғрилиги

~ **of return** фойданинг етарлилиги

ADEQUATE *a* етарли; талабга жавоб берувчи; мувофиқ келадиган

~ **security** етарли даражадаги таъминот

ADHERE *v* амал қилмоқ, риоя қилиш (*битим шартларига*)

to ~ to gold олтин стандартига* амал қилмоқ

ADHERENCE *n* қатъий риоя қилиш (*қарорларга, қоидаларга*)

~ **to contract specifications** битим шартларига риоя қилиш

~ **to loan covenants** кредит шартномалари шартларига риоя қилиш

AD HOC:

A. Committee of the Board of Governors on Reform of the International Monetary System and Related Issues

Халқаро валюта тизимини ислоҳ қилиш масаласи ва у билан боғлиқ муаммолар

бўйича бошқарувчилар кенгашининг махсус қўмитаси

AD HOC *лат. a* махсус, махсус жалб этилган

ADJOURN *v* кейинга сурмоқ, кечиктирмоқ (*мажлисни, сессияни*)

ADJOURNMENT *n* муддатни кейинга суриш

~ **of payment** тўлов муддатини кейинга суриш

ADJUDGE *n* суд қарори

~ **bankrupt** суд банкрот деб эълон қилган шахс

ADJUDGE *v* суд орқали ҳал қилмоқ

ADJUDICATE *v* суд қилмоқ, ҳукм чиқармоқ

to ~ a bankrupt тўловга лаёқатсиз деб эълон қилмоқ,

банкрот деб эълон қилмоқ, тўловга лаёқатсиз қарздор

деб эълон қилмоқ

ADJUDICATED *a* ҳукм қилинган; эълон қилинган

~ **bankrupt** тўловга лаёқатсиз деб эълон қилинган, банкрот

деб эълон қилинган, тўловга лаёқатсиз қарздор деб эълон қилинган

ADJUDICATION *n* 1. суд қарори; 2. ҳукм қилиш (*мас. суд қарори билан товон тўланишини*);

3. тўловга лаёқатсиз қарздор деб эълон қилиш, суд ҳукми билан банкрот деб эълон қилиш; қарздор

мулкининг қайта сотиб олиш ҳуқуқи сақланган ҳолда кредиторга ўтиши

~ **of a dispute** баҳсни ҳал қилиш

~ **of bankruptcy** тўловга лаёқатсиз қарздор деб эълон

қилиш; суд ҳукми билан банкрот деб эълон қилиш
 ~ order тўловга лаёқатсиз қарздор деб тан олиш
 ҳақидаги суд қарори, банкрот деб тан олиш ҳақидаги суд қарори

ADJUNCT *a* 1. илова қилинаётган; қўшимча қилинган;
 2. вақтинча
 ~ account тақсимловчи ҳисобрақам

ADJUST *v* 1. мосламоқ; мос (мувофиқ) ҳолга келтирмоқ; тартибга келтирмоқ; 2. курсни тўғриламоқ; 3. суғурта полиси* бўйича тўланадиган суммани белгиламоқ; 4. йўлга қўймоқ, тартибга солмоқ
 to ~ according to index индексация* қилмоқ

to ~ an account ҳисобрақамини таққосламоқ
 to ~ debts қарзларни тартибга солмоқ

to ~ downwards камайтирмоқ, пасайтирмоқ (*нархни*)
 to ~ supply to a current таклифни жорий талабга мувофиқлаштирмоқ

to ~ to current prices жорий нархларга мослаб тўғриламоқ (тузатиш киритмоқ)

to ~ upwards кўтармоқ, оширмоқ (*нархни*)

ADJUSTABLE *a* тартибга солинадиган; мослаштириладиган; бошқариладиган
 ~ currency савдо эҳтиёжларига ўз-ўзидан мослашувчан пул муомаласи; ўзгарувчан (мослашувчан) пул муомаласи

~ *per* вақт-вақти билан қайд

этиб бориладиган мослашувчан валюта курси тизими

~ price бошқариладиган нарх
 ~ rate mortgage фоиз ставкаси тартибга солинадиган ипотека*

~ rate mortgage loan с фоиз ставкаси тартибга солинадиган ипотека ссудаси*

~ rate preferred share (stock) фоиз ставкаси тартибга солинадиган имтиёзли акция

~ rate preferred stock фоиз ставкаси тартибга солинадиган имтиёзли акция

~ rate refunding operation маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идорасининг ставкаси белгилаб қўйилган узоқ муддатли облигацияларга ўз-ўзидан айирбошланадиган ва фоиз ставкаси тартибга солинадиган қисқа муддатли облигациялари

ADJUSTED *a* аниқланган; тўғриланган; тузатилган; киритилган тузатишлар билан
 ~ capital base банкнинг тўғриланган сармоя асоси
 ~ for changes in prices нарх ўзгарувчанлигини бартараф этган ҳолда

~ for seasonal variations мавсумий ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда

~ for taxation солиқларни ҳисобга олган ҳолда

~ loss зарарнинг аниқланган ҳажми

~ price тўғриланган (тузатилган) нарх

~ reserves қайта ҳисобланган захиралар

~ revenue даромаднинг тўғриланган (тузатилган) ҳажми

seasonally ~ мавсумий ўзгаришларни бартараф этган ҳолда

ADJUSTER *n* 1. тартибга солувчи; 2. диспашер*

to appoint an ~ диспашерни* тайинламоқ

claims ~ даъволар бўйича диспашер*

fire-loss ~ ёнгинлар билан боғлиқ даъволар бўйича диспашер*

senior ~ катта диспашер*

ADJUSTMENT *n* 1. келишиш, мувофиқ ҳолатга келтириш; 2. қайдни тўғрилаш (банк ҳисобрақами бўйича); қайдни тузатиш (банк ҳисобрақами бўйича); 3. тартибга солиш, бараварлаштириш (*тўлов балансини*); 4. тузатиш,

тартибга солиш

~ account тартибга солувчи ҳисобрақам

~ between demand and supply талаб ва таклиф ўртасида мувозанат ўрнатиш

~ bonds компания асосий сармоясининг тузилишини ўзгартириш мақсадида чиқарилаётган облигациялар

~ for changes in the account ҳисобрақамдаги ўзгартишга тузатиш

~ for changes in stocks акциялардаги ўзгартиришларга тузатиш киритиш

~ for discrepancies статистик тузатиш

~ for grouping гуруҳлашга тузатиш киритиш

~ for seasonal variations мавсумий ўзгаришларга тузатиш киритиш

~ for variation in the price

levels нарх-наво даражасидаги ўзгаришларга тузатиш киритиш

~ for turnover of staff лавозимлар таркибидаги ўзгаришларга тузатиш киритиш

~ fund тартибга солиш фонди

~ lending тартибга солувчи кредит ажратиш

~ of an account ҳисобрақами тузатиш

~ of the average диспаша* тузиш

~ of the balance sheet балансни тўғрилаш

~ of a claim даъволарни ҳал этиш

~ of debts қарзларни тартибга солиш

~ of economic to monetary changes иқтисодийтн пул ўзгаришларига мослаштириш

~ of flows of savings and investment жамғармалар ва инвестициялар ўртасида му-

возанат ўрнатиш

~ of a machine механизмни созлаш

~ of national income миллий даромадни бирор иқтисодий ўлчамлардаги ўзгаришларга

мослаштириш

~ of prices нархларни тенглаштириш

~ of a record қайдни тузатиш

~ of a schedule жадвални тўғрилаш

~ of wage rates иш ҳақи ставкаларини ўзгартириш

~ of wages and salaries ишчи ва хизматчилар иш ҳақини тартибга солиш

~ on conversion қарз шарт-

ларини ўзгартиришда тўланадиган сумма
 ~ on site жойида тартибга солиш
 ~ process тўловларни тартибга солиш жараёни
 ~ trigger валюта курсини тартибга солиш заруратини юзага келтирувчи мезон
 to draw up an ~ диспаша* тузмоқ
 to make an ~ 1. тузатиш киритмоқ; 2. диспаша* тузмоқ
 to prepare an average ~ диспаша* тайёрламоқ
 acquisition ~ сотув ва бошланғич қийматлар ўртасидаги тафовут
 agricultural ~ қишлоқ хўжалигини тартибга солиш
 audit ~s аудитор* тузатиши
 automatic ~ автоматик равишда тартибга солиш
 average ~ диспаша*
 basic ~ тузилмавий қайта қуриш (тўлов балансини)
 capital consumption ~ асосий воситалар эскиришига тузатиш киритиш
 capital-stock ~ сармояни бозордаги вазият ўзгаришига мослаштириш
 claims ~ диспаша*
 cost-of-living ~ яшаш учун зарур нарсалар энг кам миқдорининг ошишига қараб тўғрилаш
 cost of sales ~s сотувлар таннархига тузатишлар киритиш
 cost-prices-output ~ "ишлаб чиқариш-чиқимлар-нархлар" нисбатини тартибга солиш
 currency ~ валюта паритетларини* қайта қўриб чиқиш

current cost ~s жорий қиймат бўйича тузатишлар
 cyclical ~ иқтисодиётнинг давр мобайнида мослашуви
 depreciation ~ эскиришни тузатиш
 dollar ~ тоvon пули, долларда тўланадиган тоvon
 downward ~ 1. пасайтириш (нарх-навони); 2. камайиш томонга тузатиш
 employment ~ иш билан таъминланганлик даражасини ўзгартириш йўли билан (меҳнат бозоридаги талаб ва таклифни) мувофиқлаштириш
 exchange-rate ~ 1. валюта фонддини тартибга солиш; 2. pl валюта курсларини тенглаштириш
 field ~ фойдаланиш мақсадида созлаш
 financial ~ ўтказма фонд
 financial cost accounts calendar ~ молиявий ҳисоб-рақамлар ва сарф-харажатлар ҳисоб-рақамларини тақвим асосида бир-бирига мослаш
 forecast ~ истиқболни айтиб беришни аниқлаш
 gearing ~ қарз сармояси улушига тузатиш киритиш
 income ~ даромадларни тартибга солиш
 industrial ~ саноатни қайта қуриш; саноатни бозорнинг янги талабларига мослаштириш
 interest rate ~ фоиз меъёрини тартибга солиш
 inventory ~ захираларни бошқариш
 inventory valuation ~ захи-

ралар қийматини тўғрилаш;
товар-моддий захираларнинг
қайта баҳоланишига тузатиш
киритиш

long-run ~ узоқ муддат да-
вомида тартибга солиш

minor ~ жузъий тузатиш

monetary working capital ~
соф пул айланма сармоясига
тузатиш киритиш

money-wage ~ иш ҳақлари
бўйича пул тўловларини
тартибга солиш

par value ~ валюта паритет-
ларини* қайта тузиш

portfolio ~ активлар порт-
фели* тузилишини тартибга
солиш

premium ~ устама ҳақни
келишиб олиш

price ~ 1. нарх-навони тўғ-
рилаш; 2. нарх-наво ўзга-
риши асосида (*талаб ва
таклифни*) мувофиқлаш-
тириш

price level ~ нарх-наво ўз-
гаришига тузатиш киритиш

prior period ~ олдинги даврга
тузатиш киритиш

quantity ~ миллий даро-
мадни ўзгартириш йўли
билан иқтисодий мувоза-
натни тиклаш

retroactive ~ 1. олдинги давр
кўрсаткичлари билан тақ-
қослаш; 2. олдинги даврга
тузатиш киритиш

scale ~ миқёсни тартибга со-
лиш

seasonal ~ мавсумий ўзга-
ришларга тузатиш киритиш

short-run ~ қисқа муддат да-
вомида тартибга солиш

stock ~ захираларни бош-
қариш

structural ~ тузилмавий қай-
та қуриш

trading-day ~ иш кунлари
сонига тузатиш киритиш

translation ~ тузатишларни
кўчириш

upward ~ ошириш (*нарх-на-
вони*); ошишга мойиллик;

ошиш томонга қараб тузатиш

variance ~ тафовутларни
тартибга солиш

wage-level ~ иш ҳақининг
мослаштирувчилик таъсири

year-end ~ йил охирида
амалга ошириладиган ту-
затиш

ADMINISTER *v* 1. бошқармоқ;
2. ёрдам кўрсатмоқ; таъминла-
моқ; 3. хўжалик ишларини
юритмоқ

to ~ property мулкни бош-
қармоқ

to ~ the funds of consortium
консорциум* маблағларини
бошқармоқ

ADMINISTERED *a* бошқари-
ладиган, маъмурий
~ price бошқариладиган нарх
~ rates маъмурий фоиз став-
калари

ADMINISTRATE *v* идора қил-
моқ, бошқармоқ
~ account ҳисобрақамни
бошқармоқ

ADMINISTRATION:

Domestic and International
Business A. Ички ва халқаро
тадбиркорлик бошқармаси
(*АҚШ Савдо вазирлигида*)

Economic Cooperation A.
Иқтисодий ҳамкорлик маъ-
мурияти (*Буюк Британия*)

Economic Development A.
Иқтисодий ривожланиш бош-

қармаси (АҚШ Савдо вазирлигида)

Employment Standards A. Меҳнат мезонлари бошқармаси (АҚШ Меҳнат вазирлигида)

Farm Credit A. Фермерлик кредитлари ишлари маъмурияти (АҚШ)

Maritime A. Савдо флоти бошқармаси (АҚШ Савдо вазирлигида)

National Credit Union A. Кредит иттифоқларининг миллий маъмурияти (АҚШ)

ADMINISTRATION n 1. бошқарма, маъмурият; 2. ҳукумат; 3. маҳкама; идора; 4. ишлар бошқармаси

~ expenses маъмурий (ҳукуматга тегишли) харажатлар
~ for personnel ходимлар билан ишлаш бошқармаси
~ of accounts ҳисобрақамлар юритиш

~ of assets активларни* эгасининг топшириғига кўра бошқариш

~ of the budget бюджетни ижро этиш

~ of estates вафот этган шахс мулкый масалаларининг унинг шахсий вакили томонидан ҳал қилинишига доир юридик ҳаракат

~ of guarantees кафолатлар бериш

~ of a fair ярмарка маъмурияти

~ of labour management arbitration меҳнат низоларини ҳакамлик суди тартибида кўриб чиқиш

~ of loans кредитлар бериш

~ of a project лойиҳага раҳбарлик қилиш

~ of securities қимматли қоғозларни бошқариш
aviation ~ авиация маҳкамаси

business ~ савдо-саноат фаолиятини бошқариш

contract ~ шартнома ижросини назорат қилиш

customs ~ божхона бошқармаси

economic planning ~ режали иқтисодий бошқарув

fair ~ ярмарка маъмурияти

financial ~ молиявий ишларни юритиш

fiscal ~ солиқ маҳкамаси, солиқ бошқармаси

harbour ~ бандаргоҳ маъмурияти

local ~ маҳаллий ҳокимият идоралари

municipal ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқарув идоралари маъмурлари

personnel ~ ходимлар билан ишлаш бошқармаси

plant ~ корхона раҳбарияти

poor-law ~ қашшоқликка қарши кураш бўйича давлат идоралари

port ~ бандаргоҳ маъмурияти

price ~ нарх-навони тартибга солиш

project ~ лойиҳага раҳбарлик қилиш

public ~ 1. давлат миқёсида ва маҳаллий даражада бошқариш; 2. давлат идоралари ва маҳаллий идоралар

boшқаруви соҳаси

railway ~ темир йўл маҳкамаси

salary-and-wage ~ меҳнатга ҳақ тўлаш масалаларини тартибга солувчи идора
surplus marketing ~ керагидан ортиқча молларни сотиш идораси

tax ~ солиқ идораси transport ~ транспорт бошқармаси

ADMINISTRATIVE *a* маъмурий; бошқарув ...

~ costs маъмурий харажатлар

~ endorsement фармойишли индоссамент*

~ fixing of interest rates (фоиз ставкаларини маъмурий йўл билан қайд этиш (белгилаб қўйиш))

~ review ички текширув

ADMINISTRATOR *n* 1. маъмур, бошқарувчи, бошлиқ, мудир; бошқарувчи директор; 2. васий

~ of estate меросга қолаётган мол-мулк бошқарувчиси

assistant deputy ~ раҳбар ўринбосари ёрдамчиси

associate ~ раҳбарнинг биринчи ёрдамчиси

ADMIRALTY *n* денгиз вазирлиги

ADMISSIBILITY *n* рухсат этиш, йўл қўйиш

merchandise ~ мол киритишга рухсат этиш (*мамлакатга*)

ADMISSIBLE *a* мумкин бўлган, йўл қўйиладиган, рухсат этиладиган; мақбул

~ risk йўл қўйилиши мумкин бўлган таваккалчилик

ADMISSION *n* 1. ижозат; рухсат; тан олиш; 2. кириш, (фойдаланиш ҳуқуқи; рухсат

этиш; 3. эътироф этиш (*туғрилигини, ҳақиқийлигини*)

~ fee кириш бадала

~ of a claim даъвони тан олиш

~ of goods free of duty молларни бож тўловисиз олиб киришга рухсат этиш

~ of liability молиявий жавобгарликни тан олиш

~ of responsibility жавобгарликни тан олиш

~ of security to listing қимматли қоғознинг фонд биржасида расмий савдога қўйилишига рухсат бериш

~ to official listing қимматли қоғознинг фонд биржасида расмий савдога қўйилишига рухсат бериш

~ to quotation қимматли қоғознинг фонд биржасида рўйхатга олинишига рухсат бериш

~ to stock exchange қимматли қоғознинг фонд биржасига киритилишига рухсат бериш

~ to stock exchange trading қимматли қоғознинг фонд биржасида расмий савдога қўйилишига рухсат бериш

temporary ~ реэкспорт* қилишга мўлжалланган молнинг мамлакатга олиб кирилишига рухсат бериш

ADMIT *v* қабул қилмоқ; йўл қўймоқ; тан олмоқ

to ~ a claim даъвонинг адолатлилигини тан олмоқ

to ~ as partner шерик сифатида қабул қилмоқ

to ~ to a consortium консорциумга* қабул қилмоқ

to ~ to official listing

қимматли қоғозни фонд биржасида расмий савдога қўйилишига рухсат бермоқ

ADMITTANCE *n* 1. кириш (фойдаланиш) ҳуқуқи; рухсат этиш; кириш; 2. эътироф этиш, тан олиш; 3. молни четдан келтиришга рухсат бериш
~ of quality сифатни маъқуллаш

ADMITTED *a* йўл қўйилган, рухсат этилган
~ to official listing фонд биржасида расмий савдога қўйилган

ADOPT *v* 1. қабул қилмоқ (*қарор ва ш.к.*); 2. ўзлаш-тирмоқ (*услугларни*)

ADOPTED *a* умум қабул қилинган

ADOPTION *n* қабул қилиш

ADULT *n* катта ёшдаги, ба-лоғат ёшига етган

ADULTERATE *v* сохталаш-тирмоқ, қалбакилаштирмоқ (*озик-овқат маҳсулотни тўғ-рисида*)

to ~ coinage қалбаки тангалар тайёрлаш билан шуғулланмоқ

ADULTERATED *a* 1. сохта-лаштирилган, қалбакилаш-тирилган; 2. бузилган, суюл-тирилган

~ money сохта пул; қалбаки пул

ADULTERATION сохталаш-тириш, қалбакилаштириш
~ of coinage қалбаки тангалар тайёрлаш, тангаларни қалбакилаштириш

ADVANCE *n* 1. яхшиланиш; тараққиёт; ўсиш; 2. бўнак, бўнак ажратиш; 3. қарз; ссу-

да; 4. ўсиш, оши(ри)ш (*нарх-наво ҳақида*); 5. кўтарилиш (*хизмат буйича*)

~ account ссудалар ҳисоб-рақами

~ against bills векселлар ҳисобидан бериладиган ссуда

~ against goods моллар гарови асосида бериладиган ссуда

~ against goods as security мол билан таъминланган ссуда

~ against hypothecation of goods мол гарови асосидаги ссуда

~ against payment тўловлар ҳисобига бериладиган бўнак

~ against pladge of goods мол гарови асосидаги ссуда

~ against promissory notes векселлар ҳисобидан бериладиган ссуда

~ against reciprocal payments ўзаро ҳисоб-китоблар ҳисобидан бериладиган бўнак

~ against securities қимматли қоғозлар асосида бериладиган ссуда

~ against security таъминот асосида бериладиган ссуда, ломбард ссудаси*

~ against stocks қимматли қоғозлар асосидаги ссуда

~ as earnest money бўнак-закалот

~ bill мол жўнатишга қадар ёзиб берилган вексель

~ charge муддатидан олдинги тўлов

~ commitment кредит бериш мажбурияти

~ cover олдиндан ўрнини қоплаш

~s-declines ratio курсларнинг

пасайиш ёки кўтарилиш
кўрсаткичи
~s-declines theory курс-
ларнинг пасайиш ёки кў-
тарилиш назарияси, бозор
кенглиги назарияси
~ free of interest фойсиз ссу-
да
~ guarantee олдиндан бе-
риладиган кафолат
- has been paid off бўнак
қопланган (тўланган)
~ in current account банк
жорий ҳисобрақамидаги бў-
нак
- in living standard турмуш
даражасининг ўсиши
- in the cost of living яшаш
қийматининг ошиши
- in price нарх-навонинг
ошиши
- is paid бўнак берилган
- loan бўнак ссуда
- mortgage дастлабки гаров
- mortgaging гаров асосида
бўнак олиш
- notice олдиндан хабар
бериш
- notice of withdrawal ҳисоб-
рақамдан маблағларнинг
олиниши тўғрисида олдиндан
хабар бериш
~ of capital сармоя сарфи
~ of funds ссуда бериш
~ of royalties муаллиф қалам
ҳақининг бир қисмини тўлаш
(одатда шартномани имзо-
лашда)
~ of salary иш ҳақини
ошириш (хизматчиларнинг)
~ of wages иш ҳақини
ошириш (ишчиларнинг)
~ on collateral гаров асо-
сидаги бўнак
~ on commercial crediting

тижорат мақсадларига кредит
ажратиш учун бериладиган
бўнак
~ on crops ҳосил гарови
асосида бериладиган бўнак
~ on current account жорий
ҳисобрақам бўйича берила-
диган ссуда
~ on current account system
контокоррент* кредити ти-
зими
~ on receivables дебиторлик
қарзи асосида бериладиган
бўнак
~ on securities қимматли
қоғозлар асосида бериладиган
бўнак
~ on warrant кафолат асосида
бериладиган ссуда
~ payment муддатидан олдин
тўлаш; бўнак бериш; бўнак
шаклидаги тўлов
~ payment guarantee муд-
датидан олдин тўлаш кафо-
лати
~s portfolio банкнинг кредит
портфели*
~ provision бўнак тўлови
ҳақидаги қўшимча шарт
~ sale олдиндан сотиш
~ transfer бўнак ўтказиш
to ask for an ~ бўнак
сўрамоқ
to grant an ~ 1. бай пули
бермоқ; 2. бўнак бермоқ
to make an ~ 1. бўнак бер-
моқ; 2. бай пули бермоқ
to obtain an ~ of money
бўнак (бай) пули олмоқ
to pay an ~ бўнак тўламоқ
to pay in ~ олдиндан тўламоқ
to receive an ~ бўнак олмоқ
to repay an ~ бўнакни
қопламоқ (тўламоқ)
bank ~ банк ссудаси

cash ~ пул бұнаги; нақд пул шаклидаги кредит

collateral ~ таъминот асосидаги ссуда, ломбард ссудаси*

economical ~ иқтисодий тараққиёт (ўсиш)

farming ~ фермернинг банк ссудаси

freight ~ фрахт* бұнаги

in ~ муддатидан илгари, олдиндан

index ~ кўрсаткичнинг ўсиши ёки ошиши

money ~ пул ссудаси

outstanding ~s тўланмаган (қопланмаган) бұнақлар

outstanding claims ~ тўланмаган даъволар қопланишини таъминловчи бадал

price ~ нарх-навонинг ошиши; нархнинг ўсиши

secured ~ таъминот асосидаги ссуда, ломбард ссудаси*

self-liquidating ~ ўзини ўзи тугатувчи кредит

sufficient ~ етарли даражадаги бұнақ

technological ~s технология соҳасидаги ютуқлар

travel ~ хизмат сафари харажатлари учун бериладиган бұнақ

uncovered ~ таъминотсиз ссуда

way and means ~ бюджет харажатларини қоплаш учун давлат хазинасига бериладиган ссуда

ADVANCE *v* 1 1. бұнақ бермоқ; 2. оширмоқ (*нархни*); 3. киритмоқ (*таклиф*); 4. қарзга пул бермоқ, ссуда бермоқ

to ~ a capital олдиндан сармоя бермоқ

to ~ money ссуда бермоқ

to ~ money on securities қимматли қоғозлар асосида ссуда бермоқ

ADVANCED *a* 1. илғор, ўсиб борувчи; замонавий; 2. олдиндан берилган; муддатидан олдинги; оширилган

~ capital олдиндан берилган сармоя

~ payments from customers мижозлардан муддатидан олдин келган тўловлар

~ price оширилган нарх

~ refunding муддатидан олдин қайта маблағ ажратиш

~ repayment муддатидан олдин тўлаш (*кредитни*)

ADVANCEMENT *n* ютуқ, муваффақият, тараққиёт, ривожланиш

economic ~ иқтисодий тараққиёт

ADVANCING *n* бұнақ бериш

ADVANCING *a* ўсиб борувчи

~ market ўсиб борувчи бозор

ADVANTAGE *n* 1. афзаллик; устунлик; 2. манфаат; фойда; имтиёз

~s of location географик жойлашиш афзалликлари

to assess ~ афзалликни (устунликни) баҳоламоқ

to derive ~ фойда олмақ

to evaluate ~ устунликни баҳоламоқ

to gain an ~ устунликка эришмоқ

to give ~s имтиёзлар бермоқ

to produce ~s имтиёзлар бермоқ

to score an ~ устунликка эга
 бұлмоқ
 to take ~ of something бирор
 нарсадан фойдаланмоқ
 to turn to ~ фойда олмоқ, ўз
 фойдасига бурмоқ
 to use to ~ манфаатли тарзда
 фойдаланмоқ
 added ~ қўшимча имтиёз
 additional ~ қўшимча имтиёз
 basic ~ асосий имтиёз, асо-
 сий устунлик
 common ~ умумий манфаат
 comparative ~s қиёсий ус-
 тунликлар
 distinct ~ муайян устунлик
 economic ~ иқтисодий сама-
 ра; хўжалик манфаати
 equal ~ тенг манфаат
 financial ~ молиявий манфаат
 for mutual ~ ўзаро манфаат
 учун
 incidental ~ арзимас устунлик
 main ~ асосий устунлик
 major ~ асосий устунлик
 manifold ~s кўпдан кўн ус-
 тунликлар
 marketing ~s маркетинг* ус-
 тунликлари
 maximum ~ энг юқори ус-
 тунлик
 mutual ~ ўзаро манфаат-
 дорлик
 natural ~ 1. географик жой-
 лашиш афзалликлари; 2. та-
 бийий устунликлар
 net ~ s соф устунликлар
 tax ~ (мавжуд) солиқ солиш
 тизими туфайли кўриладиган
 фойда
 numerous ~s кўпдан кўп,
 имтиёзлар
 preferential ~s устувор им-
 тиёзлар
 price ~s нарх устунликлари

prime ~s энг муҳим устунлик
 singular ~ мутлақ устунлик
ADVANTAGE *v* 1. устунлик-
 ка эришмоқ; 2. ёрдам бер-
 моқ; қулайлик яратиб бермоқ
ADVANTAGEOUS *a* манфа-
 атли; фойдали; қулай
 ~ offer фойдали таклиф
 ~ sale фойдали сотув
ADVENTURE *n* 1. дадил,
 қалтис тадбир; 2. қалтис
 тижорат иши; чайқовчилик
 joint ~ қисқа муддатли
 қўшма корхона, муваққат
 ширкат
ADVENTURER *n* таваккалчи
 ишбилармон
ADVERSE 1. ноқулай; 2. пас-
 сив (*баланс ҳақида*)
 ~ conjuncture ноқулай
 иқтисодий аҳвол
 ~ economic trend иқтисодий
 ривожланишнинг ноқулай
 йўналиши
 ~ market conditions бо-
 зорнинг ноқулай ҳолати
 ~ trading conditions савдодаги
 ноқулай шароитлар
ADVERT *n* реклама; реклама
 эълони (хабари)
ADVERTISE *v* 1. эълон қил-
 моқ, эълон бермоқ; 2. рекла-
 ма қилмоқ
 to ~ for bids савдо ҳақида
 эълон қилмоқ
 to ~ for creditors кредитор-
 лар ҳақида эълон бермоқ
 to ~ for sale сотув ҳақида
 эълон бермоқ; сотувга так-
 лиф қилмоқ
ADVERTISED *a* 1. эълон қи-
 линган; 2. реклама қилинган
 ~ bidding очиқ савдо
 ~ price расман эълон қи-
 линган нарх

ADVERTISEMENT *n* реклама; реклама эълони (хабари)
 ~ in the press матбуотдаги реклама
 ~ of bids савдо ҳақидаги эълон
 ~ of goods моллар рекламаси
 ~ of tenders савдо ҳақидаги эълон
 to interest an ~ эълон бермоқ (*газетада*)
 to place an ~ эълон бермоқ
 to put in an ~ эълон бермоқ (*газетада*)
 bank ~ банк рекламаси
 dealers' ~ дилерлик* рекламаси
 trade ~ тижорат рекламаси
ADVERTISER *n* реклама берувчи
 industrial ~ саноат молларини реклама қилувчи
 regional ~ минтақавий реклама берувчи
ADVERTISING *n* реклама қилиш; реклама
 ~ expenses реклама харajatлари
 ~ of goods моллар рекламаси
 ~ on difficult marketing қийин сотиладиган моллар рекламаси
 ~ to business ишбилармон доиралар ёки алоҳида корхоналарни реклама қилиш
 to arrange ~ рекламани ташкил этмоқ
 to do ~ реклама қилмоқ
 to finance ~ реклама учун маблағ ажратмоқ
 to handle ~ рекламани тартибга солмоқ
 to promote ~ реклама қилишга қўмаклашмоқ
 advance ~ дастлабки реклама

auxiliary ~ ёрдамчи реклама
 bank ~ банк рекламаси
 commercial ~ тижорат рекламаси
 commodity ~ мол рекламаси
 consumer ~ истеъмол моллари рекламаси
 cooperative ~ биргаликдаги савдо-саноат рекламаси
 coupon ~ купонли* реклама
 current ~ жорий реклама
 decent ~ холис (тазийқсиз) реклама
 direct ~ бевосита истеъмолчиларга мўлжалланган реклама
 direct-mail ~ почта орқали реклама қилиш
 domestic ~ ички реклама
 export ~ ташқи савдо рекламаси
 free editorial ~ бепул нашриёт рекламаси
 individual ~ якка тартибда реклама қилиш
 industrial ~ саноат буюртмачиларига мўлжалланган реклама
 informational ~ ахборотли реклама
 informative ~ ахборотли реклама
 inside-the-store ~ олди-сотди жойида реклама қилиш
 international ~ халқаро реклама
 joint ~ биргаликдаги реклама
 legal ~ қонуний реклама
 local ~ маҳаллий реклама
 long-term ~ узоқ муддатга реклама қилиш
 low-pressure ~ холис (тазийқсиз) реклама

mail-order ~ почта орқали
 реклама қилиш
mass ~ рекламанинг барча
 тур ва шаклларидадан фойда-
 ланиладиган кенг реклама
 тидбири
media ~ оммавий ахборот
 воситаларида реклама қилиш
misleading ~ чалғитувчи рек-
 лама
national ~ миллий реклама
patent ~ 1. патент ҳақида ха-
 бар бериш; 2. патентни рек-
 лама қилиш
point-of sale ~ сотув жой-
 ларида реклама қилиш
point-of-purchase ~ сотув
 жойларида реклама қилиш
prestige ~ нуфузли реклама
prestigious ~ нуфузли рекла-
 ма
price ~ нарх-навони реклама
 қилиш
product ~ буюмлар ёки маҳ-
 сулотларни реклама қилиш
professional ~ моллар ва
 хизматлар рекламаси
promotional ~ маҳсулот
 сотишни рағбатлантиришга
 доир тадбирлар рекламаси
regional ~ маҳаллий реклама
regular ~ мунтазам равишда
 реклама қилиш
retail ~ чакана савдо рекла-
 маси
sales ~ сотувга доир рекла-
 ма, сотув рекламаси
scheduled ~ режали реклама
seasonal ~ мавсумий рекла-
 ма
short-term ~ қисқа муддатга
 реклама қилиш
trade ~ тижорат нашрларида
 реклама қилиш

two-step formal ~ эълон қи-
 линган икки босқичли савдо
ADVICE *n* 1. битим тузил-
 ганлиги ҳақидаги хабар;
 2. хабарнома; 3. кенгаш,
 маслаҳат
 ~ of acceptance акцент*
 ҳақидаги хабарнома
 ~ of a bank банк хабари;
 банк хабарномаси
 ~ of adjustment банк ҳисоб-
 рақамидаги қайдларга ту-
 затишлар киритилганлиги
 ҳақида хабар бериш
 ~ of collection инкассо* ха-
 барномаси
 ~ of deal битим ижро
 этилганлиги ҳақидаги хабар
 ~ of delivery етказиб бе-
 рилганлик тўғрисидаги хабар
 ~ of dishonor акцентдан* воз-
 кечганлик ҳақидаги хабар
 ~ of dispatch жўнатганлик
 ҳақидаги хабар (*юкни*)
 ~ of a draft тратта*
 тўланишини талаб қилиш
 ҳақидаги хабар
 ~ of a letter of credit ак-
 кредитив* очилганлиги ҳақи-
 даги хабарнома
 ~ of nonacceptance акцент-
 ланмаганлик* тўғрисидаги
 хабарнома
 ~ of nonpayment тўлама-
 ганлик ҳақидаги хабар
 ~ of payment тўлов ҳақидаги
 хабар
 ~ of shipment жўнатилганлик
 ҳақидаги хабар
 ~ of transfer ўтказилганлик
 ҳақидаги хабар
 ~ on production ишлаб
 чиқариш масалалари бўйича
 маслаҳат

to cancel the ~ хабарномани бекор қилмоқ

to send an ~ хабарнома жўнатмоқ

advance ~ олдиндан хабар бериш

bank's ~ банк хабари; банк хабарномаси

banker's ~ банк хабари; банк хабарномаси

collection ~ инкассо* ҳақидаги хабар, инкассо* хабарномаси

credit ~ кредит хабарномаси

debit ~ дебет хабарномаси

delivery ~ элтиб берилганлик ҳақидаги хабар (юкни)

draft ~ тратта* тўланиши талаб қилинганлиги ҳақидаги хабарнома

early ~ олдиндан хабар бериш

expert ~ экспертиза, эксперт хулосаси

express ~ шошилич хабарнома

financial ~ молиявий маслаҳат

forwarding ~ жўнатилганлик ҳақидаги хабар

forwarding agent's ~ мол ташувчилар хабарномаси

incoming ~ келаётган хабарнома

legal ~ ҳуқуқий маслаҳат

outgoing ~ жўнатилаётган хабарнома

payment ~ тўлов ҳақидаги хабарнома

preliminary ~ дастлабки хабарнома

professional ~ мутахассис маслаҳати

railway ~ темир йўл хабарномаси

remittance ~ пул ўтказилганлиги ҳақидаги хабар

shipping ~ юклар жўнатилганлик ҳақидаги хабар

transfer ~ ўтказилганлик ҳақидаги хабарнома

transport ~ транспорт хабарномаси

under ~ хабар қилинаётганда

ADVISABILITY *n* мақсадга мувофиқлик

ADVISE *v* 1. хабар бермоқ, хабар қилмоқ; 2. маслаҳат бермоқ; 3. хабарнома юбормоқ; 4. тавсия қилмоқ

~ fate „тақдири ҳақида хабар беринг“ (бир банкнинг чекни тўлаш ҳақида бошқасига мурожаат қилиш шакли)

to ~ a bill вексель ҳақида хабарнома юбормоқ

to ~ a letter of credit аккредитив* ҳақида хабарнома юбормоқ

ADVISED *a* хабар қилинган ~ draft хабар қилинган тратта*

~ letter of credit хабар қилинган аккредитив*

~ line мижоз расман хабардор қилинган кредит йўли

~ line of credit хабар бериладиган кредит йўли

ADVISER *n* маслаҳатчи, кенгашичи, референт

chief technical ~ бош техник маслаҳатчи

economic(al) ~ иқтисодий масалалар бўйича маслаҳатчи

external ~ четдан таклиф қилинган маслаҳатчи

financial ~ молиявий масалалар бўйича маслаҳатчи

government ~ ҳукумат мас-
лаҳатчиси

investment ~ сармоя сарфлаш
бўйича маслаҳатчи

legal ~ ҳуқуқий маслаҳатчи

private хусусий маслаҳатчи

publicity ~ реклама ишлари

special ~ махсус маслаҳат-
чи

staff ~ лавозимдаги мас-
лаҳатчи

tax ~ солиқ солиш масала-
лари бўйича маслаҳатчи

technical ~ техник мас-
лаҳатчи

trade ~ савдо маслаҳатчиси

vocational ~ касбий омилкор
маслаҳатчи

ADVISING *n* маслаҳат, мас-
лаҳат бериш

~ the consumer харидорлар-
га маслаҳат бериш (*дўконда*)

ADVISING *a* хабардор қи-
лувчи, хабар берувчи

~ bank аккредитив* бўйича
гуловларни амалга оширувчи
банк; бенефициарни* ак-
кредитив* очилганлиги ҳақи-
да хабардор қилувчи банк

ADVISORY:

A., Conciliation and Ar-
bitration Service Маслаҳат,
келиштирув ва ҳакамлик
хизмати (*Буюк Британия*)

ADVISORY *a* маслаҳат ...

~ agency trust account банк
мижознинг маслаҳатчиси ва-
зифасини бажарадиган ишонч
асосидаги ҳисобрақам

~ funds банкка қўйилган
маблағлар

ADVOCATE *n* адвокат, ҳимоя-
чи

AFFAIR *n* 1. иш; машғулот;
2. тадбир.

business ~ тадбиркорликка
асосланган тадбир

economic ~s иқтисодий алоқа
(муносабат)лар

current ~s кундалик ишлар;
кундалик воқеалар

foreign ~s ташқи ишлар

home ~s ички ишлар

man of ~s иш юритишга
ўргатилган шахс (*айниқса,
молиявий операциялар соҳа-
сида*)

money ~s пул билан боғлиқ
вазият

pecuniary ~ молиявий ишлар

AFFECT *v* таъсир кўрсатмоқ,
таъсир қилмоқ

to ~ the market бозорга
таъсир кўрсатмоқ

AFFECTED *a* таъсир остида
бўлган

~ by adverse conjuncture
ноқулай бозор вазияти таъ-
сирини бошидан кечираёт-
ган

AFFIDAVIT *n* ҳуқуқий тас-
диқланган ҳужжат (*қим-
матли қоғозларга эгалик
ҳуқуқини тасдиқловчи қасам-
ёд асосидаги баёнот*)

AFFILIATE *n* шўъба, жамият,
филиал; компания

banking ~ банк филиали

securities ~ банкнинг қим-
матли қоғозлар билан опе-
рацияларни амалга оширувчи
филиали

AFFILIATE *v* 1. филиал си-
фатида қўшиб олмоқ;

2. яқин иқтисодий муноса-
батларга киришмоқ, узвий
боғланиб қолмоқ

AFFILIATED *a* боғлиқ бўлган,

шўба, филиал сифатида
фаолият кўрсатадиган, ҳи-
собдор...

~ branch филиал

~ person қарор қабул қи-
линишига таъсир кўрсата
олувчи шахс

AFFILIATION *n* 1. бошқа
компанияга қўшилиш; аъзо-
ликка қабул қилиниш; бошқа
компания назоратига ўтиш;
2. эга бўлиш, эгаллаш
~ fee кириш бадал
~ with insurance company
банкнинг суғурта компа-
ниясида муайян улушга эга
бўлиши

AFFINITY *n* яқинлик

~ card умумий манфаатлар
билан бирлашган шахслар
гуруҳи учун чиқарилган
кредит карточкаси

~ card programme умумий
манфаатлар бирлаштирган
шахслар гуруҳи учун кредит
карточкалари чиқариш дас-
тури

~ group умумий манфаатлар
билан бирлашган шахслар
гуруҳи

AFFIRM *n* 1. тасдиқламоқ;

2. баёнот бермоқ

AFFIRMATION *n* 1. тасдиқлаш;

2. баёнот, тасдиқлаш

AFFIX *v* 1. қўймоқ (*имзо*);

2. босмоқ (*муҳр*)

AFFUENCE *n* бойлик, молия-
вий фаровонлик

AFFREIGHT *v* ёлламоқ (*ке-
мани*)

AFFREIGHTER *n* (*кема*)
ёлловчи

AFFREIGHTMENT *n* ёллаш
(*кемани*)

AFGANI *n* афғоний (*Афғо-
нистон пул бирлиги*)

AFLOAT *a* 1. ҳаракатдаги, ҳа-
ракатда бўлган; 2. тадбир-
корликни муваффақиятли
олиб бориш учун йирик
миқдорда маблағга эга бўл-
ган

AFORFEIT *n* векселларни қай-
тариш ҳуқуқини сақламаган
ҳолда ҳисобга олиш йўли
билан савдони маблағ билан
таъминлаш

AFRICAN:

A. Development Bank Африка
тараққиёт банки

A. Development Fund Африка
тараққиёт фонди

AFTER *prep* кейин, сўнгра

~ date вексель санасидан;
ўша санадан

~ date bill тўлов муддати
кўрсатилган вексель

~ deduction ушлаб қолинган-
дан сўнг; ...ни чегириб таш-
лаганда

~ hours биржа ёпилганидан
сўнг

~ hours dealings биржа
ёпилганидан сўнг тузилган
битимлар

~ hours market биржа
ёпилганидан сўнг тузилган
битимлар

~ hours trading биржа
ёпилганидан сўнг тузилган
битимлар

~ market қимматли қоғоз-
ларнинг биржадан ташқари
бозори

~ sales commitment кафо-
латли мажбурият

~ sight ...-ни кўрсатганда, ...
кўрсатилиши билан

~ **sight bill** кўрсатиладиган вексель
 ~ **tax** солиқ тўлангандан сўнг; солиқ чегириб ташлагандан сўнг
AFTER-DATE *a* санаси кечроқ қўйилган
AFTER-MARKET *n* эҳтиёт қисмлар бозори
AFTERPAYMENT *n* қўшимча тўлов, қўшимча ҳақ
AFTERSALE *a* сотувдан кейинги
AGAINST *prep* қарши; муқобил
 ~ **acceptance** акцептга* муқобил тарзда
 ~ **all risks** барча таваккалчиликларга муқобил тарзда
 ~ **payment** тўловга муқобил тарзда
 ~ **security** кафолат асосида; таъминот асосида
AGE *n* 1. муддат; 2. хизмат муддати, ишлаш давомийлиги (*асбоб-ускуналарнинг*); 3. ёш
 ~ **at expiry** суғурга муддати тугаган пайтдаги ёш
 ~ **of payable** кредиторлик қарзи муддати
 ~ **of receivables** дебиторлик қарзи муддати
average ~ **of inventory** захирада туришнинг ўртача муддати
maximum ~ энг узоқ хизмат муддати (*асбоб-ускунанинг*)
retirement ~ пенсия ёши
AGED *a* 1. эски; 2. муддати ўтказиб юборилган
 ~ **fail** муддати ўтказиб юборилган шартнома
AGEING *n* 1. эскириш; эскириб қолиш; ейилиш; 2. бел-

гиланган муддатига қараб тақсимлаш; тўлов муддатларига қараб таснифлаш
 ~ **of data** ахборотнинг эскириши
 ~ **of equipment** асбоб-ускуналарнинг эскириши
 ~ **of information** ахборотнинг эскириши
moral ~ маънавий эскириш
natural ~ табиий эскириш
service ~ фойдаланиш жараёнида эскириш
weathering ~ атмосфера шариоти таъсирида эскириш

AGENCY:

Foreign Investment Review A. Чет эл инвестицияларини тартибга солиш бошқармаси
Federal Work A. Ишга жойлаштириш федерал бошқармаси

International Development A. Халқаро тараққиёт вакиллиги

AGENCY *n* 1. вакиллик муносабатлари; 2. омил, восита; 3. вакиллик, воситачи ташкилот, бюро, ваколатхона; 4. идора, ташкилот, муассаса; 5. воситачилик; траст* операциялари тури; топшириқ; 6. молиявий воситаларнинг мижоз топшириғига кўра олди-сотдиси; 7. *pl* федерал вакилликларнинг қимматли қоғозлари
 ~ **agreement** 1. вакиллик хизматлари ҳақидаги битим; 2. воситачилик ҳақидаги шартнома
 ~ **arrangement** вакиллик муносабатларини ўрнатиш
 ~ **bank** воситачи банк; банк вакиллиги

~ commission воситачилик
 ҳақи
 ~ dealer биржа маклери*
 ~ fee воситачилик ҳақи
 ~ of a broker брокер* во-
 ситачилиги
 to establish an ~ вакиллик
 тузмоқ
 to run an ~ вакилликка
 раҳбарлик қилмоқ
 to take up an ~ воситачилик-
 ни ўз зиммасига олмоқ
 to undertake the exclusive ~
 яккаҳоқимлик асосидаги ва-
 киллик ҳуқуқини олмоқ
 advertising ~ реклама вакил-
 лиги
 clearing ~ клиринг* муасса-
 саси; ҳисоб-китоб палатаси
 collecting ~ инкассация*
 қилувчи муассаса
 contracting ~ пудратчи таш-
 килот
 credit ~ кредит ахбороти
 вакиллиги
 customs ~ божхона бошқар-
 маси
 debt collection ~ қарзларни
 инкассация* қилувчи муасса-
 са
 employment ~ ишга жой-
 лаштириш вакиллиги
 estate ~ мулкчилик ва-
 киллиги
 exclusive ~ мутлақ ҳуқуқлар-
 га эга вакиллик ваколатхо-
 наси
 executive ~ ижро этувчи идо-
 ра
 facilitating ~ воситачилик
 ташкилоти
 federal ~ АҚШ даги хорижий
 банк вакиллиги

forwarding ~ транспорт-юк
 ташиш вакиллиги
 full service ~ тўла хизмат
 қўрсатувчи вакиллик
 government ~ давлат вакил-
 лиги
 grant(-giving) ~ пул (маблағ)
 билан таъминловчи ташкилот
 granting ~ пул (маблағ)
 билан таъминловчи ташки-
 лот
 independent ~ies АҚШ ҳуку-
 мати таркибидаги идоралар,
 мустақил вакилликлар
 initiating ~ ташаббускор
 ташкилот
 insurance ~ суғурта вакил-
 лиги
 international ~ халқаро таш-
 килот
 law enforcement ~ суд
 ижроия идораси
 market research ~ бозорни
 ўрганувчи ташкилот
 mercantile ~ 1. савдо вакил-
 лиги; 2. кредит бюроси;
 кредитга лаёқатлилиқ ҳа-
 қидаги маълумотлар идора-
 си
 mutual ~ қўшма ваколатхо-
 на
 news ~ ахборот вақиллиги
 nongovernmental ~ ноҳукумат
 ташкилот
 paying ~ тўловларни амалга
 оширувчи ташкилот
 press ~ матбуот вакиллиги
 private ~ хусусий ташкилот
 procurement ~ 1. харид
 қилувчи ташкилот; 2. таъ-
 минот ташкилоти
 public relations ~ жамо-
 атчилиқ билан алоқа қилиш
 вакиллиги

publicity ~ реклама вакиллиги
purchasing ~ савдо ваколатхонаси
rating ~ қарз олувчиларнинг кредитни қайтаришга лаёқатлилигини ёки қимматли қорғозлар сифатини аниқловчи махсус вакиллик
real estate ~ кўчмас мулк билан савдо қилувчи фирма
sales promotion ~ сотувни рағбатлантириш вакиллиги
shipping ~ мол ташиш вакиллиги
ship's ~ кемачилик вакиллиги
sole ~ мутлақ ҳуқуқларга эга ваколатхона, яққаҳоқим вакиллик
sponsoring ~ 1. маблағ билан таъминловчи ташкилот; 2. буюртмачи ташкилот
status enquiry ~ компаниянинг молиявий аҳволи ҳақидаги ахборотни ҳақ эвасига берувчи тижорат ташкилоти
supply and sales ~ таъминот-сотув ташкилоти
technical ~ техника вакиллиги
tourist ~ саёҳат вакиллиги
trade ~ савдо вакиллиги
transport ~ транспорт вакиллиги
travel ~ саёҳатлар бюроси; саёҳат вакиллиги

AGENDA *n* кун тартиби

AGENT *n* 1. вакил; воситачи; ишончли вакил; вакилликда мулкни тасарруф этувчи; 2. омил; 3. *pl* вакиллик ~ **bank** халқаро кредит синдикати* аъзолари то-

монидан синдикат* манфаатларини кафолатлаш ваколоти берилган банк

~ **carrying stocks** консигнация * вакили

~ **for an inventor** ихтирочининг ишончли вакили

~ **for sales** олдиндан сотиш бўйича вакил

~ **of necessity** бирон бир расмий ваколатга эга бўлмаган, бироқ фавақулудда, ҳолларда бошқа шахс фойдасига ҳаракат қилиши мумкин бўлган вакил

~ **s of production** ишлаб чиқариш омиллари

to act as an ~ вакил сифатида фаолият кўрсатмоқ

to appoint an ~ вакил тайинламоқ

to authorize to act as an ~ вакил сифатида фаолият кўрсатишга ваколат бермоқ

to employ an ~ вакил ёлламоқ

to operate as an ~ вакил сифатида фаолият кўрсатмоқ

to reward an ~ вакилни мукофотламоқ

to secure an ~ вакилга эга бўлмоқ, вакилни қўлга киритмоқ

accredited ~ компаниянинг расмий вакили

acquisition ~ суғурта бўйича янги шартномалар тузувчи вакил, суғурта вакили

active ~ фаолият кўрсатётган вакил

advertising ~ реклама вакили

authorized ~ ваколатли вакил

average ~ ҳалокатлар бўйича вакил

break bulk ~ юкни гуруҳларга ажратиш бўйича вакил
business ~ тадбиркорликдаги воситачи
buying ~ харидлар бўйича вакил; четдан мол келтириш бўйича вакил
cargo ~s транспорт вакил-лиги
carrier ~ транспорт вакили
chartered ~ рўйхатга олинган вакил
charterer's ~ (кема) ёлловчининг вакили
chartering ~ (кема) ёллаш вакили
clearing house ~ клиринг* вакили
collection ~ инкассо* вакили
commercial ~ савдо вакили
commission ~ воситачи
consignment ~ консигнация* вакили
credit ~ суғурта вакили
del credere ~ ўз зиммасига делькредере* олувчи воситачи
distributing ~ сотув бўйича вакил, маҳсулот ўтказиш вакили
economic ~ иқтисодий бирлик, иқтисодий объект
employment ~ ишга ёллаш бўйича вакил
enrolled ~s ваколатли вакиллар
estate ~ 1. ер-мулк бошқарувчиси; 2. кўчмас мулк сотуви бўйича вакил
exclusive ~ мутлақ ҳуқуқларга эга вакил
export ~ четга мол чиқариш бўйича вакил
Federal Reserve ~ федерал захиралар вакили

firm's ~ фирма вакили
fiscal ~ молиявий вакил
forwarding ~ мол ташувчи
freight ~ (кема) ёллаш операциялари бўйича вакил
general ~ бош вакил
import ~ четдан мол келтириш бўйича вакил
insurance ~ суғурта вакили
lessor's ~ ижарага берувчи вакили
Lloyd's ~ „Ллойд“ уюшмаси вакили
managing ~ бошқарувчи (тасарруф этувчи) вакил
manufacturer's ~ саноат фирмасининг савдо вакили
manufacturer's purchasing ~ саноат фирмасининг моддий-техника таъминоти бўлими
marine ~ денгиз ишлари вакили
marketing ~ маҳсулот сотувчи вакили
monopoly ~ яккаҳоким вакил
official ~ расмий вакил
patent ~ патент бўйича ишончли вакил
paying ~ компания топшириғига кўра унинг ҳисобидан фоизлар ва дивидендлар* тўловчи банк
property ~ мулкни сотиш бўйича вакил
purchasing ~ 1. харидлар бўйича вакил; 2. *pl* моддий-техника таъминоти вакил-лиги
real estate ~ кўчмас мулк сотуви бўйича вакил
redemption ~ муомаладан чиқариш бўйича вакил (*банк-нотларни**)
regional sales ~ маҳсулот сотиш бўйича ҳудудий вакил

reliable ~ ишончли вакил
 reserve ~ захираларни сақловчи банк
 road haulage ~ автомобилда юк ташиш бўйича вакил
 sales ~ 1. маҳсулотни ўтказиш (сотиш) бўйича вакил; 2. тижорат директори; маҳсулотни ўтказиш (сотиш) бўлими мудир
 selling ~ савдо вакиллиги, савдо идораси
 shipowner's ~ кема эгаси вакили
 shipping ~ мол ташувчи
 social insurance ~ суғурта вакили
 sole ~ яккаҳоқим вакил
 special ~ махсус вакил
 specialized ~ хўжаликнинг муайян тармоғи вакили
 stock transfer ~ акцияларни бошқара ўтказиш бўйича вакил
 supplier ~ мол етказиб берувчи компания
 supply ~ таъминот вакили
 trade ~ савдо воситачиси
 transfer ~ ўтказиш (топшириш) бўйича вакил; қимматли қоғозлар рўйхатини юритувчи банк
 travel ~ саёҳатлар бюроси вакили
 travelling ~ гумашта (савдодаги ишончли сайёҳ вакил)
 trustworthy ~ кредитга лаёқатли вакил
 vendor ~ (мол) етказиб берувчи компания

AGGLOMERATION *n* йириклаштириш; бирлаштириш
 ~ of industries саноатнинг ҳудудий бир жойда тўпланиши

AGGRAVATE *v* ёмонлаштирмоқ; оғирлаштирмоқ (мураккаблаштирмоқ)

AGGRAVATION *n* ёмонлашув; мураккаблашув
 ~ of competition рақобатнинг кескинлашуви

AGGREGATE *n* тўпلام; умумий миқдор; умумийлик
 asset ~ активларнинг* умумий миқдори
 economic(al) ~ жамланган иқтисодий кўрсаткичлар
 monetary ~ пул кўлами таркибий қисмларининг жаммуи; пул агрегати*
 output ~ жами маҳсулот

AGGREGATE *a* жамланган; умумий; якуний
 ~ amount умумий якун; жамлама сумма
 ~ amount of indebtedness умумий қарздорлик
 ~ consumption умумий истеъмом
 ~ demand умумий талаб
 ~ supply умумий таклиф

AGGREGATION *n* 1. қисмларни бириктириш; йиғиш, тўплаш; 2. бир умумий битим доирасида свопларнинг* муддатидан олдин якунланганда тўловларни ҳисоб-китоб қилиш
 ~ of capital сармоянинг бир жойда тўпланиши, сармоянинг тўпланиши

AGGRESSIVE *a* тажовузкор
 ~ bank management банкни тажовузкорона бошқариш
 ~ portfolio таваккалчилик даражаси юқори бўлган ва юқори даромадлилик кутилаётган қимматли қоғозлар портфели*

~ portion таваккалчиликка асосланган қимматли қоғозларга маблағ сарфлаш

AGING *n* эскириш; эскириб қолиш; ейилиш, тўзиш

~ of accounts receivable тўланмаган тўловномаларни муддатига қараб таснифлаш

~ of receivables тўланмаган тўловномаларни муддатларига қараб таснифлаш

~ schedule компания активларини* вужудга келиш муддатларига қараб таснифлаш

AGIO *n* 1. ажио*, лаж* (белгиланган курсга қўшимча тўлов); 2. ажиотаж* (биржада); 3. қўшимча ҳақ; валюта курслари ўртасидаги фарқ

~ account дисконтли* ҳисобрақам

~ security дисконтли* қимматли қоғоз

AGIOTAGE *n* ажиотаж (курс ўзгаришларини кўзлаб, қоғоз пул билан чайқовчилик қилиш)

AGORA *n* агора (Исроил майданга тангаси)

AGREE *v* 1. рози бўлмоқ; 2. келишмоқ; 3. мос келмоқ

to ~ on appropriate currency evaluation тегшли валютани баҳолаш тўғрисида келишиб олмоқ

to ~ on the price нарх тўғрисида келишмоқ

to ~ the accounts ҳисобрақамларни таққосламоқ

AGREEABLE *a* мақбул; мос; мувофиқ

AGREED *a* келишилган

~ currency битим валютаси

~ maturity тўловнинг келишилган муддати

~ maximum rate of interest келишилган энг юқори фоиз ставкаси

~ price келишиб олинган нарх; белгиланган нарх; шартлашиб олинган нарх

~ sum келишиб олинган сумма

~ upon account тўғрилиги тан олинган ҳисобрақам

mutually ~ ўзаро келишилган

AGREEMENT:

Bretton Woods A. Бреттонвуд битими (*Халқаро валюта фонди ҳамда Халқаро тикланиш ва тараққиёт банкни ташкил этиш ҳақида, 1944 й.*)

Buttonwood Tree A. „Чинор дарахти битими“, Нью-Йоркда биржа операцияларини бошлаш ҳақидаги келишув (1792 й.)

European Monetary A. Европа валюта битими (1955 й.)

General A. on Tariffs and Trade Тарифлар ва савдосотиқ ҳақидаги бош шартнома (1948 й.)

Jamaica A. Ямайка шартномаси (ўзгарувчан курсларга ўтиш ва олтинни халқаро валюта тизимидан чиқариш ҳақида, 1976 й.)

London Debt A. ГФРнинг бошқа ғарбий мамлакатлардан қарзи ҳақидаги Лондон шартномаси

Rio A. „Қарз олишга доир махсус ҳуқуқлар“ тизимини жорий этиш ҳақидаги халқаро шартнома (1970 йилдан бошлаб кучга кирган)

Smithsonian A. Смитсон шартномаси (долларни девальвация* қилиш ва қолган капиталистик валюталар курсларини қайта кўриб чиқиш ҳақида, 1971 й.)

Tripartite Currency A. Валюта ҳамкорлиги тўғрисидаги уч томонлама шартнома (АҚШ, Франция ва Буюк Британия, 1936 й.)

Washington A. Вашингтон шартномаси (АҚШ ва Буюк Британия, урушдан кейинги молиявий муносабатлар ҳақида, 1945 й.)

AGREEMENT *n* 1. битим, шартнома; 2. келишув

~ **among underwriting** қимматли қоғозлар тарқатилишининг кафолатчилари ўртасидаги битим

~ **currency** клиринг* валютаси

~ **for exclusiveness** фақат муайян суғурталовчига хизмат кўрсатиш ҳақидаги битим

~ **in force** амалдаги битим

~ **letter** кредит йўли очилгани ҳақидаги хабарнома, аккредитив* очилгани ҳақидаги хабарнома

~ **of bailment** жавобгарлик асосида сақлашга топшириш ҳақидаги шартнома

~ **of intent** мақсад тўғрисидаги битим

~ **on cooperation** ҳамкорлик тўғрисидаги битим

~ **on delivery** мол етказиб бериш ҳақидаги битим

~ **on establishment of consortium** консорциум* тузиш ҳақидаги битим

~ **on supply** мол етказиб бериш ҳақидаги битим

~ **on tariffs and trade** тарифлар ва савдо-сотиқ ҳақидаги битим

~ **on tourism** саёҳатчилик ҳақидаги битим

~ **on trade and navigation** савдо ва денгиз кемачилиги тўғрисидаги битим

~ **to bargain** музокаралар олиб бориш ҳақидаги битим

~ **to sell** сотув ҳақидаги битим

~ **value** узоқ муддатли свопларнинг* келишилган қиймати

to accede to an ~ келишувга эришмоқ

to achieve ~ келишувга эришмоқ

to amend a trade ~ савдо битимига ўзгартиришлар киритмоқ

to annul an ~ шартномани бекор қилмоқ

to attain ~ келишувга эришмоқ

to break an ~ шартномани бузмоқ

to bring an ~ **into force** битимни амалга татбиқ этмоқ

to cancel an ~ битимни бекор қилмоқ

to come to an ~ **on smth. with smb.** бирор шахс билан бирор масала юзасидан битимга келмоқ

to conclude an ~ битим тузмоқ

to confirm an ~ шартномани расмий тасдиқламоқ

to contract out of an ~ шартнома бўйича мажбуриятлардан озод бўлмоқ

to dissolve an ~ шартномани бекор қилмоқ
 to enter into an ~ шартнома тузмоқ
 to finalize an ~ битимни батамом расмийлаштирмоқ
 to infringe an ~ шартномани бузмоқ
 to initial an ~ шартномани тасдиқламоқ
 to join an ~ шартномага қўшилмоқ
 to keep an ~ шартномага риоя қилмоқ
 to make an ~ шартнома тузмоқ, битимга киришмоқ
 to make an ~ with smb. about smth. бирор шахс билан бирор нарса ҳақида келишмоқ
 to observe an ~ битимга риоя қилмоқ
 to prolong an ~ шартнома муддатини узайтирмоқ
 to ratify ~ шартномани расмий тасдиқламоқ
 to reach an ~ битимга эришмоқ
 to renew an ~ шартномани қайта тузмоқ
 to repudiate an ~ шартномани бекор қилмоқ
 to rescind an ~ шартномани бекор қилмоқ
 to revoke an ~ шартномани бекор қилмоқ
 to sign an ~ битимни имзоламоқ
 to terminate an ~ шартноманинг амал қилишини тўхтатмоқ
 to violate an ~ шартномани бузмоқ
 ABC ~ брокерлик фирмаси*
 ва унинг ходими ўртасида

биржада жой сотиб олиш шартлари ҳақида тузилган битим
 after-sales servicing ~ сотувдан кейин хизмат кўрсатиш тўғрисидаги битим
 agency ~ вакиллик битими
 amicable ~ дўстона битим
 arbitration ~ арбитраж битими*
 area ~ муайян минтақадаги компанияларни қамраб олувчи жамоа шартномаси
 assignment ~ ҳуқуқларни бошқага қайтадан бериш ҳақидаги шартнома
 average demurrage ~ бекор туриб қолганлик учун ҳақ тўлаш тўғрисидаги битим (вагонлар ва кемаларни)
 bank ~ банклараро битим
 barter ~ мол айирбошлаш ҳақидаги битим
 best-efforts ~ инвестор банкнинг қарзни сотиш пайтида брокерлик хизматларини* кўрсатиш кўзда тутилган битим
 bilateral ~ икки томонлама битим
 blanket ~ ишбай асосдаги битим
 bonus ~ бонусли битим*
 brokerage ~ брокерлик* ҳақи тўғрисидаги келишув
 business~ тадбиркорлик битими
 cartel ~ картель битими*
 checkoff ~ чегириб қолиш тўғрисидаги битим (иш ҳақидан касаба уюшмаси бадалларини)
 clearing ~ клиринг* ҳисобкитоблари ҳақидаги битим
 collateral ~ қўшимча битим

collective ~ жамоа шартномаси
commercial ~ савдо шартномаси
compensation ~ ўрнини қопловчи битим (*кредитни моллар билан қоплаш ҳақидаги*)
complete ~ узил-кесил келишув
consignment ~ консигнация* битими
consortium ~ консорциум* ҳақидаги битим
contractual ~ битим, шартнома
coproduction ~ биргаликда ишлаб чиқариш тўғрисидаги битим
credit ~ кредит ҳақидаги битим
credit trading ~ кредитга сотиш ҳақидаги битим
cross-licensing ~ лицензиялар айирбошлаш ҳақидаги битим
double taxation ~ иккиёқлама солиқ солиш ҳақидаги битим
Dutch ~ фақат бир томон учун фойдали битим
early ~ дастлабки битим
economic ~ хўжалик шартномаси
economic cooperation ~ иқтисодий ҳамкорлик ҳақидаги битим
engineering ~ инжиниринг* ҳақидаги шартнома
exclusive dealing ~ савдога сотув юзасидан мутлақ ҳуқуқ берувчи битим
financial ~ молиявий битим
foreign economic ~ ташқи иқтисодий шартнома
framework ~ „шартлари белгилаб қўйилган шартнома

(экспортчининг* мол айирбошлаш операциясида келишилган муддат мобайнида муқобил тарзда харид қилишни амалга ошириш мажбурияти)
franchise ~ имтиёзли битим
free-trade ~ эркин савдо ҳуқуқи ҳақидаги битим
general ~ бош битим
general loan and collateral ~ ссуда ва таъминотлар ҳақидаги умумий битим
global ~ кенг қамровли битим
gentlemen's ~ ўзаро ишончга асосланган оғзаки битим
golden parachute ~ „олтин парашют“ туридаги меҳнат битими (*фирманинг қўшиб юборилиши ёки сотиб олинishi туфайли ишсиз қолган юқори бошқарув бўғини аъзоларига йирик миқдорда пул ва бошқа тўловлар тўлашни назарда тутадиган*)
government ~ ҳукуматлараро битим
hire purchase ~ бўлиб-бўлиб ҳақ тўлашни кўзда тутган ҳолда тузилган сотув ҳақидаги шартнома
instalment trading ~ кредитга сотиш ҳақидаги битим
interbank ~ банклараро битим
intergovernmental ~ ҳукуматлараро битим
international ~ халқаро битим
international commodity ~ халқаро моллар битими
interstate ~ давлатлараро битим

joint venture ~ қўшма корхона ҳақидаги шартнома

knock-for-knock ~ шикастланиш учун жавобгар томонларни ҳисобга олмасдан фақат ўз полислари* соҳиблари кўрган зарарни қоплаш тўғрисида автотранспортни суғурталовчи компаниялар ўртасида тузилган битим

lease ~ ижара тўғрисидаги битим

leasing ~ ижара тўғрисидаги битим

license ~ лицензияли битим

licensing ~ лицензияли битим; патентдан фойдаланиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш ҳақидаги битим

loan ~ 1. ссуда ҳақидаги шартнома; кредит олиш ҳақидаги шартнома; 2. ссуда бериш ҳақидаги битим

long-standing ~ узоқ муддатли битим

long-term ~ узоқ муддатли битим

maintenance ~ техник хизмат кўрсатиш шартномаси

management ~ бошқарув битими

market-sharing ~ бозорни бўлиб олиш ҳақидаги битим

matched salepurchase ~ белгиланган муддатдан сўнг айнан шу нархда қайта сотиб олиш мажбурияти билан Федерал захиралар тизими қимматли қоғозларини сотиш

monetary ~ валюта битими

multilateral ~ кўп томонлама битим

mutual ~ ўзаро битим

national ~ миллий битим

negotiated ~ музокаралар натижасида эришилган битим

offsetting ~ ўрнини қоплаш битими

one-time ~ бир марталик шартнома

operating ~ фойдаланиш бўйича шартнома

original ~ дастлабки битим

overnight repurchase ~ қимматли қоғозларни бир кундан сўнг қайта сотиб олишни кўзда тутувчи харид битими

package ~ ялпи битим

partnership ~ ҳамкорлик ҳақидаги битим

patent ~ патент битими

pay-and-hours ~ иш ҳақи ва иш вақти ҳақидаги битим (касба уюшмаси билан)

payments ~ тўлов битими

preferential ~ устувор битим

preliminary ~ дастлабки келишув

price fixing ~ нархни белгилаш ва уни муайян даражада сақлаб туриш ҳақидаги битим

private ~ хусусий битим

production cooperation ~ биргаликда ишлаб чиқариш ҳақидаги битим

provisional ~ муваққат битим, дастлабки битим

project ~ лойиҳа ҳақидаги битим

reciprocal ~ ўзаро битим, ўзаро дўстлик асосидаги шартнома

reciprocity ~ ўзаро битим, ўзаро дўстлик асосидаги шартнома

recourse ~ муайян шаро-

молларда товон тўлаш ҳақидаги битим
 rental ~ ижара ҳақидаги шартнома
 repurchase ~ қимматли қотолларни кейинчалик шартланшилган нархда қайта сотиб олишни кўзда тутган ҳолда харид қилиш ҳақидаги битим
 revolving credit ~ қайта кредит ажратиш ҳақидаги битим
 salvage ~ мол-мулкни қутқариб қолиш ҳақидаги шартнома
 sell-and-lease ~ сотиш билан бир пайтда ижарага олиш тўғрисидаги шартнома (сотиётган фирма томонидан)
 service ~ хизмат кўрсатиш ҳақидаги битим
 servicing ~ техник хизмат кўрсатиш ҳақидаги битим
 ships agency service ~ кемани вакил қилиш ҳақидаги шартнома
 short-term ~ қисқа муддатли битим
 sole agency ~ яккаҳокимлик асосидаги вакиллик битими
 sole distribution ~ молларни мутлақ ҳуқуқ асосида тарқатиш (жойлаштириш) ҳақидаги шартнома
 standby ~s эҳтиёт шартдан тузилган битимлар
 standard ~ намунавий битим
 standstill ~s хусусий қарзлар бўйича тўлов муддатини узайтириш
 sublicense ~ ёрдамчи лицензия ҳақидаги битим
 submission ~ низони ҳакамлик судига ўтказиш тўғрисидаги битим

supply ~ (мол) етказиб бериш шартномаси
 syndicate ~ консорциум* тузиш ҳақидаги битим
 tacit ~ сўзсиз битим
 tariff ~ божхона битими; тарифлар ҳақидаги битим
 tax exemption ~ солиқ тўлашдан озод қилиш ҳақидаги битим
 temporary ~ муваққат битим
 tenancy ~ бинони ижарага олиш ҳақидаги шартнома
 tentative ~ олдиндан келишиб олиш, дастлабки келишув
 threshold ~ инфляция* белгиланган даражадан ошган тақдирда иш ҳақини ошириш тўғрисидаги битим
 trade ~ савдо битими
 trade-and-payments ~ савдо ва тўловлар ҳақидаги битим, савдо ва тўлов битими
 trademark ~ мол белгилари ҳақидаги шартнома
 trust ~ ишонч асосидаги фондни таъсис этиш тўғрисидаги шартнома
 trusteeship ~ ишонч асосидаги вазифаларни бажариш тўғрисидаги битим
 underwriting ~ қимматли қоғозларни бозорга чиқариш ҳақидаги битим
 unilateral ~ бир томонлама шартнома
 working ~ ишчи битим

AGRIBUSINESS *n* агросаноат мажмуи

AGRICULTURAL:

A. Credit Corporation Қишлоқ хўжалик кредити корпорацияси* (*Буюк Британия*)
 A. Mortgage Corporation Қишлоқ хўжалик ипотека*

кредити корпорацияси* (*Буюк Британия*)

AGRICULTURAL *a* қишлоқ хўжалик...; деҳқончилик...

~ **finance institutions** қишлоқ хўжалигини ривожлантириш молиявий муассасалари

~ **bank** қишлоқ хўжалиги банки

~ **credit** қишлоқ хўжалиги кредити

~ **credit cooperative** қишлоқ хўжалигига кредит ажратиш ширкати

~ **loan** қишлоқ хўжалиги ссудаси

~ **mortgage** қишлоқ хўжалиги ипотекаси*

~ **paper** қишлоқ хўжалигига доир битим асосида вужудга келган вексель

AGRICULTURE *n* қишлоқ хўжалиги; деҳқончилик

commercial ~ маҳсулот ишлаб чиқаришга асосланган қишлоқ хўжалиги

diversified ~ кўп тармоқли хўжалик

efficient ~ самарали қишлоқ хўжалиги

extensive ~ миқдорни оширишга асосланган қишлоқ хўжалиги

high ~ серунум қишлоқ хўжалиги

inefficient ~ кам ривожланган қишлоқ хўжалиги

intensive ~ серунум қишлоқ хўжалиги

irrigated ~ суғориладиган ерлардаги деҳқончилик

large-scale ~ йирик деҳқончилик

livestock ~ чорвачилик, чорвадорлик

AGRICULTURER *n* 1. агроном; 2. фермер

AGRICULTURIST *n* 1. агроном; 2. фермер

AGROCHEMICALS *n* қишлоқ хўжалиги кимёвий моддалари, кимёвий ўғит

AID *n* 1. ёрдам; кўмак; қўллаб-қувватлаш; 2. *pl* ёрдамчи воситалар; 3. нафақа; 4. ёрдамчи

~ **programme** молиявий ёрдам дастури

~ **to families of dependent children** кўп болали оилаларга бериладиган нафақа

~ **s to trade** савдо ривожига кўмаклашувчи фаолият (*реклама, банк ва бошқа хизматлар, суғурталаш, транспорт*)

to provide ~ ёрдам бермоқ

to render ~ ёрдам кўрсатмоқ

briefing ~ *s* йўриқнома

cash ~ пул ёрдами

categorical ~ муҳтож кишиларнинг муайян тоифасига кўрсатиладиган пул ёрдами

credit ~ кредит ёрдами, кредит

dealer ~ *s* реклама материаллари (*намуналар, каталоглар, брошюралар ва ш.к.*)

economic ~ иқтисодий ёрдам

federal ~ федерал ҳукумат ёрдами; давлатнинг айрим штатларга кўрсатадиган молиявий ёрдами

financial ~ молиявий ёрдам

first ~ биринчи ёрдам

foreign ~ хорижий ёрдам

free ~ беғараз ёрдам

in-kind ~ маҳсулот кўринишидаги ёрдам, моллар ва хизматлар шаклидаги ёрдам

maintenance ~s таъмирлашга ажратилган маблағлар
material ~ моддий ёрдам
medical ~ тиббий ёрдам
mutual ~ ўзаро ёрдам
pecuniary ~ пул ёрдами
safety ~s хавфсизлик техникаси бўйича йўриқнома
selling ~s намойиш ва реклама материали (*молларни сотиш пайтида*)
technical ~ техникавий ёрдам
AID-TYING *n* муайян шартлар билан боғланган ёрдам
AIM *n* мақсад, ният; аҳд
 ~ **of financing** маблағ ажратишдан мақсад
AIR *a* ҳаво ...
 ~ **pocket** салбий хабардан сўнг акциялар курсининг кескин пасайиши
 ~ **pocket stock** салбий хабардан сўнг қиймати кескин пасайишга мойил бўлган акция
AIRCARGO *n* ҳаво орқали ташиладиган юк
AIRCRAFT *n* 1. самолёт, ҳаво кемаси; 2. *pl* авиакомпаниялар акциялари
chartered ~ ёлланган ҳаво кемаси
combination ~ аралаш юк ташишга мўлжалланган ҳаво кемаси
AIRFREIGHT *n* ҳаво транспорти ёллаш
AIRMAIL *n* ҳаво почтаси
 by return ~ қайтувчи почта орқали
 to deliver by ~ ҳаво почтаси орқали етказиб бермоқ
 to dispatch by ~ ҳаво почтаси орқали жўнатмоқ

to forward by ~ ҳаво почтаси орқали жўнатмоқ
first-class ~ ҳаво почтаси жўнатмалари (*асосан, хатлар*)
second-class ~ ҳаво почтаси жўнатмалари (*асосан, босма нашрлар*)
AIRPORT *n* аэропорт
 ~ to entry божхона аэропорти
 to upgrade the ~ аэропортни замонавийлаштирмоқ
commercial ~ тижорат аэропорти
customs ~ божхона аэропорти
ALADIN:
 A.bonds эски облигациялар ўрнига янгиларини чиқариш
ALGERIAN:
 A.dinar Жазоир динори
ALIEN *n* чет эллик, ажнабий
ALIENAGE *n* чет эллик мақоми
ALIENATE *n* мусодара қилмоқ (*мол-мулкни*)
ALIENATED *a* мусодара қилинган (*мол-мулк ҳақида*)
 ~ **capital** мусодара қилинган сармоя
ALIENATION *n* 1. мусодара қилиш (*мас. мол-мулкни*); 2. қимматли қоғоз эгасининг ўзгаришига олиб келувчи операция
ALIMENT *n* 1. алимент, нафақа; 2. таъминот
ALIMONY *n* 1. алимент, нафақа; 2. таъминот
ALL *n* тўла; кенг қамровли, кенг кўламли
 ~ **savers certificate** универсал жамғарма гувоҳномаси

~ trade ҳар қандай қимматли қоғозлар билан амалга ошириладиган операциялар

~ trade price умумий савдо курси

ALLIED *a* уюшган, қўшиб олинган

~ banks уюшган банклар

~ member биржанинг операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлмаган аъзоси

ALLIGATOR *n* тимсоҳ

~ spread инвесторнинг фойда олишига йўл қўймайдиган ва йирик миқдорда воситачилик ҳақи олинадиган опционли спред*

ALL-IN *a* ҳаммани ёки ҳаммасини ўзида мужассам этадиган

at the ~ price умумий нарх бўйича

ALL-INCLUSIVE *a* тўла; бирлаш (тирил)ган

~ bill бирлаштирилган ҳисоб-рақам

~ price тўла баҳо (нарх)

ALLKONTO *n* чеклардан фойдаланиш, қолдиқ бўйича фоиз олиш ва кредитдан фойдаланишга имкон берувчи универсал чек

ALLOCATE *v* 1. олдиндан белгилаб қўймоқ; маблағ ажратмоқ; 2. ажратиб қўймоқ, ажратмоқ; бермоқ; 3. тақсимламоқ, жойлаштирмоқ (*сармояни*)

to ~ a credit кредит ажратмоқ (тақсимламоқ)

ALLOCATED *a* ажратилган

~ funds ажратилган маблағлар

~ gold сақлашга топширилган олтин

ALLOCATION *n* 1. тайинлаш; жойлаштириш, қимматли қоғозларни тақсимлаш; 2. маблағ ажратиш; ажратма; 3. ажратиш; 4. фьючерс* шартномасининг биржа брокери* томонидан учинчи шахсга берилиши; 5. тасниф, таснифлаш

~ letter обуначини унга қимматли қоғозлар ажратилганлиги ҳақида хабардор қилиш

~ notice обуначини унга ажратилган қимматли қоғозлар миқдори ҳақида хабардор қилиш

~ of capital сармояни тақсимлаш

~ of charges харажатларни тақсимлаш

~ of collateral гаров асосида маблағ ажратиш

~ of costs харажатларни тақсимлаш

~ of credit кредит бериш (ажратиш)

~ of credit facilities кредит бериш (ажратиш)

~ of currency 1. нақд пулни тақсимлаш; 2. валютани тақсимлаш

~ of duties мажбуриятларни тақсимлаш

~ of exhibition space кўргазма майдонини тақсимлаш

~ of expenses харажатларни тақсимлаш

~ of funds 1. маблағлар ажратиш; 2. маблағларни тақсимлаш

~ of labour ишчи кучини тақсимлаш
 ~ of money сармояни жойлаштириш
 ~ of preferences афзалликларни тақсимлаш
 ~ of priorities устуворликларни тақсимлаш
 ~ of profits фойдаларни тақсимлаш
 ~ of reserves захираларни тақсимлаш
 ~ of resources ресурсларни тақсимлаш
 ~ of responsibilities мажбуриятларни тақсимлаш
 ~ of shares акцияларни тақсимлаш
 ~ of stocks акцияларни тақсимлаш
 ~ to reserve захирага маблағ ажратиш, захирага ажратмалар ўтказиш
 to be on ~ меъёрланмоқ, меъёрга келтирилмоқ (*тақчил моллар ҳақида*)
 to cut ~s маблағ ажратишни қисқартирмоқ
 to increase ~s маблағ ажратишни оширмоқ
 to reduce ~s маблағ ажратишни қисқартирмоқ
 additional ~s қўшимча маблағ ажратмалари
 advertising ~s рекламага маблағ ажратиш
 budget ~s бюджет ажратмалари
 budgetary ~s бюджет ажратмалари
 centralized ~s марказлаштирилган тарзда маблағ ажратиш
 channel ~ тармоқларни тақсимлаш (оммавий хизмат кўрсатиш тизимида)

cost ~s бевосита сарф-харажатларни тақсимлаш
 currency ~ валютани тақсимлаш
 current ~s жорий ажратмалар
 financial ~s бюджет ажратмалари
 foreign exchange ~ чет эл валютасини тақсимлаш
 fund ~ маблағ ажратиш, маблағ ажратмалари
 income ~ даромадларни тақсимлаш
 interperiod income tax ~ фойда солиғини даврлар ўртасида тақсимлаш
 intraperiod tax ~ фойда солиғини давр ичида тақсимлаш
 materials ~ материалларни тақсимлаш
 optimal investment ~ инвестицияларни энг мақбул тарзда тақсимлаш
 optimal resources ~ ресурсларни энг мақбул тарзда тақсимлаш
 overhead ~ қўшимча харажатларни тақсимлаш
 percentage ~s фоиз ажратмалари
 proportional ~ мутаносиб тарзда тақсимлаш
 resources ~ ресурсларни тақсимлаш
 site ~ кўргазма майдонини тақсимлаш
 space ~ савдо зали майдонини тақсимлаш
 state ~ давлат томонидан маблағ ажратиш
 storage ~ захираларни тақсимлаш
 supplementary ~s қўшимча маблағ ажратмалари

undrawn ~s фойдаланилмаган маблағ ажратмалари

ALLOCATOR *n* тақсимловчи

~ of credit кредитни тақсимловчи

ALLOCATUR *n* харажатларни тасдиқловчи солиқ гувоҳномаси

ALLONGE *n* аллонж (*қўшимча индоссаментлар** учун векселга илова қилинадиган варақ)

ALL-OR-ANY PART *n* мижознинг битимни тўла ёки қисман бажариш ҳақида брокерга * берган буйруғи

ALL-OR-NONE *n* 1. кафолатли обуна амалга ошмаган тақдирда бекор қилиш имкониятини кўзда тутган ҳолда қимматли қоғозларни чиқариш; 2. битимни тўла суммада бажариш ҳақида брокерга* берилган буйруқ

ALLOT *n* ажратмоқ (*маблағ*); тақсимламоқ

to ~ credits кредит бермоқ, кредит ажратмоқ

to ~ funds бюджет маблағларини тақсимламоқ

to ~ shares акцияларни обуна бўйича тақсимламоқ

ALLOTMENT *n* 1. ажратиш (маблағни); 2. улуш, қисм; 3. маблағ ажратиш; 4. қимматли қоғозларни тўла ҳажмда ёки қисман тақсимлаш; 5. бюджетдан маблағ ажратиш; 6. биржа брокерининг* фьючерс шартномасини* учинчи шахсга ўтказиши; 7. ижарага бериладиган ер майдони; 8. пайчига акциялар ажратиш

~ certificate акция шаҳодатномаси

~ letter обуначини унга ажратилган қимматли қоғозлар миқдори ва улар тўланиши зарурлиги ҳақида хабардор қилиш

~ money ажратилган маблағ суммаси

~ notice обуна суммаси кўрсатилган хат (*акция ёки облигацияга*)

~ of critical materials ажратилган тақчил материаллар фонди

~ of exhibition space кўргазма майдонини тақсимлаш

~ of profits фойдани тақсимлаш

~ of securities қимматли қоғозларни тақсимлаш

~ of shares акцияларни тақсимлаш

~ of stocks акцияларни тақсимлаш

actual ~ конгресс тасдиқланган бюджет ажратмалари

bank loan ~ банкнинг қарз бериши; банк ссудаларини тақсимлаш

income ~ фойдани тақсимлаш

proportional ~ мутаносиб тарзда тақсимлаш

space ~ майдон ажратиш

ALLOTTEE *n* 1. қимматли қоғозларни обуна бўйича олувчи; 2. майда ижарачи; ер улуши олувчи шахс

ALLOW *v* 1. рухсат бермоқ; 2. тан олмоқ; 3. чегирма бермоқ; 4. нафақа бермоқ

to ~ a claim талабни тан олмоқ; талабни қабул қилмоқ

to ~ a credit кредит бермоқ,
кредит ажратмоқ

to ~ a discount чегирма бер-
моқ

to ~ a loan кредит ажратишга
рухсат бермоқ; ссуда бермоқ

to ~ for ...-га тузатиш
киритмоқ; эътиборга олмоқ;
ҳисобга олмоқ

to ~ for in the budget смета*
бўйича маблағ ажратмоқ,
маблағ ажратмоқ, маблағ
сарфламоқ

to ~ foreign majority sha-
reholdings чет элликларнинг
хорижий акцияларнинг ак-
сариятига эгалик қилишига
йўл қўймоқ

to ~ interest on deposit омон-
натлар бўйича фоизларни
қўшиб ҳисобламоқ

to ~ in the cost таннархнинг
таркибий қисмини ҳисобга
олмоқ

to ~ sterling to float freely
фунт стерлинг курсининг
эркин ўзгаришига йўл қўй-
моқ

to ~ the countermand of check
чек қайтариб олинганлигини
тан олмоқ (эътироф этмоқ)

ALLOWABLE *a* йўл қўйи-
ладиган, рухсат этилган
(мас, сотувга)

ALLOWANCE *n* 1. йўл қў-
йиш; рухсат этиш; 2. солиқ
чегирмаси; имтиёз; устама;
3. пул нафақаси; қўшимча
ҳақ; 4. тузатиш; тўғрилаш;
5. йўл қўйиш; йўл қўйилиши
мумкин бўлган тафовут;
6. молларнинг умумий ва
соф вазни ўртасидаги фарқ;
7. қўшиб ҳисоблаш, ҳисоблаб
ёзиш; 8. солиқ солинмай-

диган энг кам миқдордаги
нафақа

~ for bad debts даргумон
бўлган қарзлар ўрнини қоп-
лаш захираси

~ for cash нақд пул билан
ҳақ тўлашдаги чегирма

~ for contingencies кўзда
тутилмаган харажатлар учун
бериладиган чегирма

~ for (possible) credit (loan)
losses сармоядан кўрилиши
мумкин бўлган талафотлар
учун бериладиган чегирма

~ for damage зарарлар учун
тўланадиган товон

~ for depletion камайиб кет-
ганлик учун бериладиган
солиқ чегирмаси (*табиий
бойликларнинг*)

~ for depreciation амор-
тизация* ажратмалари

~ for draft вазннинг кам
келиши учун бериладиган
чегирма

~s for exchange fluctuations
валюта курси ўзгаришининг
йўл қўйилиши мумкин
бўлган чегараси

~ for funds сармоя сарфи
учун бериладиган солиқ че-
гирмаси

~ for land rent ер рентасини*
ҳисобга олиш билан боғлиқ
устама

~ for moisture намлик учун
бериладиган чегирма

~ for possible credit losses
кредитлардан кўрилиши
мумкин бўлган талафот учун
бериладиган чегирма

~ for substandard goods
сифати паст мол учун бе-
риладиган чегирма

~ of credit кредит ажратиш;
кредит бериш

~ of credit facilities кредит
ажратиш; кредит бериш

~ of a trademark мол
белгисини акцептлаш*

~ on price нархдан чегириниш

to make ~s маълум тахмин-
лардан келиб чиқмоқ; ҳисоб-
га олмоқ; эътиборга олмоқ

to make ~ for (бирор нарса-
га) тузатиш киритмоқ

accommodation ~ „турар жой
ҳақи“ (хизмат сафари хара-
жатларининг турар жой
ҳақини тўлашга мўлжал-
ланган моддаси)

advertising ~ реклама хара-
жатларининг ўрнини қоплаш
учун бериладиган чегирма

age ~ қариялар учун бе-
риладиган солиқ имтиёзи

amortisation ~ эскирганлик
(ейилганлик) учун берила-
диган солиқ чегирмаси

annual depreciation ~
эскирганлик (ейилганлик)
учун бериладиган ҳар йил-
лик солиқ чегирмаси

assignment ~ „йўл пули“
(янги иш жойига кўчиб
бориш пайтида бериладиган
нафақа)

bonus ~ юқори сифат учун
нархга қўшиладиган устама,
бонификация*

capital ~s эскирганлик учун
бериладиган солиқ чегирма-
си; асосий воситаларнинг эс-
кириши билан боғлиқ солиқ
мажбуриятларидан чегирма

capital recovery ~ сармойанинг
ўрнини қоплаш учун бери-
ладиган солиқ чегирмаси

cash ~ нақд пул билан ҳи-

соб-китоб қилиш учун
бериладиган чегирма

children's ~ кўп болали
оилаларга бериладиган на-
фақа

compensatory ~ зарарлар
ўрнини қоплаш учун тўла-
надиган устама

cost-of-living ~ қимматчилик
учун қўшиладиган устама,
иш ҳақи ставкасини яшаш
учун зарур бўлган энг кам
миқдор кўрсаткичининг ўз-
гаришига боғлиқ ҳолда
ошириш

daily ~ бир кеча-кундузлик
сафар пули

day's ~ бир кунлик нафақа

delay ~ 1. бекор туриб қо-
лишнинг бартараф этиб
бўлмайдиган меъёри; 2. бар-
тараф этиб бўлмас бекор
туриб қолганлик учун тў-
ланадиган товон (меҳнатга
ишбай асосда ҳақ тўлашда)

dependency ~ боқимдагилар-
га тўланадиган пул нафақаси
ёки солиқ имтиёзлари

depletion ~ ўрнини тўлдириб
бўлмайдиган табиий бой-
ликлардан олинадиган даро-
мад бўйича солиқ имтиёзи

depreciation ~ эскириш учун
бериладиган солиқ чегирмаси
(асосий воситаларнинг)

display ~ кўргазма ташкил
қилиш харажатларини қоп-
лаш учун (дўконга) бери-
ладиган чегирма

duty-free ~ молларни божсиз
олиб кириш меъёри

expense ~ (сметада*) кўзда
тутилган харажат; смета*
бўйича маблағ ажратиш

extra ~ қўшимча чегирма

family ~ кўп болали оилаларга тўланидиган нафақа
fatigue ~ қаттиқ чарчанлик учун тўланидиган устама ҳақ
hospitality ~ вакиллик харажатлари учун бериладиган пул
housing ~ хизмат сафари харажатлари
illness ~ касаллик нафақаси
installation ~ жойлашиб олиш учун бериладиган нафақа
investment ~ сармоя сарфланганлик учун бериладиган солиқ имтиёзи
job difficulty ~ ишнинг меҳнатталаблиги учун тўланидиган устама ҳақ
language ~ хорижий тилни билганлик учун тўланидиган устама ҳақ
living ~ яшаш учун бериладиган маблағ (нафақа); стипендия; талабалик нафақаси
lodging ~s „турар жой ҳақи“ (хизмат сафари харажатларининг турар жой учун ҳақ тўлашга мўлжалланган моддаси)
loss ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган талафотлар меъёри; молнинг йўқолганлиги ёки бузилганлиги туфайли нарх ёки вазндан чегириш
mileage ~ босиб ўтилган масофани ҳисобга олган ҳолда бериладиган чегирма
mineral depreciation ~ табиий бойликларнинг камайиб кетганлиги учун бериладиган чегирма (солиқларни ҳисобкитоб қилишда)
monetary ~ пул нафақаси

money ~ пул нафақаси
per diem ~ лат. бир кечакундузлик сафар пули
personal income tax ~ даромад солиғидан чегириш
prenatal ~ ҳомиладорлик ва туққанлик учун бериладиган нафақа
promotion ~ молни бозорга чиқаришга доир хизматларнинг ўрнини қоплаш мақсадида (етказиб берилётган мол нархидан) чегириш
provisional ~ вақтинчалик маош
quality ~ сифатнинг бирмунча пастлиги учун бериладиган чегирма
reject ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган яроқсизлик даражаси
remedy ~ танга вазни ва софлик даражасининг мезондан йўл қўйилиши мумкин бўлган даражада четга чиқиши
relocation ~ „йўл“ пули (янги иш жойига кўчиб бориш пайтида бериладиган нафақа)
rent ~ „турар жой ҳақи“ (хизмат сафари харажатларининг турар жой ҳақини тўлашга мўлжалланган моддаси)
sales ~ нархдан чегириш (мол нуқсонли, сифатсиз бўлганида ёки сонига тўғри келмаганида)
sales promotion ~ молни бозорга чиқариш хизматлари учун бериладиган чегирма
scrap ~ металл чиқиндиларининг (ҳисобга олинмайдиган) улуши, металл чиқин-

дилари кўрсаткичи (*ҳисоб-китоб қилинган пайтдаги*)
 shift ~ иккинчи ёки учинчи иш навбатида ишлаганлик учун бериладиган устама ҳақ
 spoilage ~ маҳсулот бузилиши оқибатида кўрилиши мумкин бўлган талафотлар меъёри
 standard ~ вақтнинг меъёрий устамаси
 standard expense ~ меъёрий сарф-харажат
 subsistence ~ кунлик харажат пули; тирикчилик учун етадиган иш ҳақи
 tariff ~ тариф чегирмаси
 tax ~ солиқ чегирмаси
 time ~ 1. вақт меъёри (*технологик операцияни бажариш учун*); 2. *pl* вақтбай нафақа
 trade ~ чакана савдогарларга бериладиган чегирма
 trade-in ~ муқобил сотув пайтида бериладиган чегирма, ҳисобга ўтадиган чегирма (*янги харид қилинган буюм нархидан топшириладиган эски буюм қиймати миқдори*)
 travelling ~ хизмат сафари харажатлари
 unavoidable delay ~ танаффус вақтининг ишчига боғлиқ бўлмаган меъёри
 valuation ~ қийматга доир тузатиш
 warehousing ~ молни (*омборни четлаб ўтиб*) дўконга элтиб бериш пайтида улгуржи нархдан чегириниш
 wastage ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган талафотлар меъёри

waste ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган талафотлар меъёри
 weight ~ идиш учун вазндан чегириниш
 with an ~ for risk таваккалчиликни ҳисобга олиб
 writing-down ~ эскиргандан (ейилгандан) сўнг ҳисобдан чиқариш учун бериладиган солиқ чегирмаси

ALLOWED *a* йўл қўйилиши (рухсат этилиши) мумкин бўлган
 discounts ~ берилган чегирмалар
 standard hours of input ~ for actual output produced амалда ишлаб чиқарилган маҳсулот учун сарфланиши мумкин бўлган меъёрий вақт
 standard hours ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган меъёрий вақт
 standard quantity ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган меъёрий миқдор (*материалларнинг*)

ALL-ROUND *a* ҳар томонлама, тўла
 ~ fall in prices нарх-наво умумий даражасининг пасайиши
 ~ price тўла нарх

ALL-TIME *a* мисли кўрилмаган, мислсиз
 ~ low мислсиз паст нарх; мислсиз паст даража

ALTER *v* ўзгартирмақ; қайта ишламоқ

ALTERATION *n* 1. ўзгартириш; шартни ўзгартиб юборувчи тузатиш (*чек ёки вексель бўйича*); тузатиш;

2. қайта қуриш, қайта иш-
лаш
~ in the design лойиҳадаги
ўзгартиш
~ in interest rate structure
фоиз ставкалари таркибини
ўзгартириш
~ in rates курсларни ўз-
гартириш
~ of norms меъёрларни
ўзгартириш
~ of premises биноларни
тиклаш
~s to a contract шартномага
киритилган ўзгартиришлар
~ to plant корхонани қайта
қуриш (тиклаш)
to incorporate ~s ўзгар-
тиришларни ўз ичига олмақ
to introduce ~ ўзгартиришлар
киритмоқ
to make ~s ўзгартиришлар
киритмоқ
fraudulent ~ ҳужжатни (*мас.
чекни*) қалбакилаштириш
insignificant ~ жузъий ўзгар-
тириш
marginal ~ жузъий ўзгарти-
риш
price ~ нарх-навонинг ўзга-
риши
slight ~ жузъий ўзгартириш

ALTERED *n* 1. ўзгарувчан; 2.
ясам, қалбаки
~ check қалбаки чек

ALTERNATE *a* муқобил,
оқтиёт ...
~ deposit икки шахс номига
очилган умумий ҳисобрақам
~ investment муқобил ин-
вестициялар

ALTERNATIVE *a* муқобиллик
to have no ~ танлаш
имкониятига эга бўлмаслик

to propose an ~ муқобилини
таклиф этмоқ
to reject the ~ муқобилини
рад этмоқ

ALTERNATIVE *a* муқобил

~ bid муқобил таклиф
~ obligation муқобил маж-
бурият

~ order муқобил буйруқ

~ payee иккита пул олув-
чидан бири

~ rate of return муқобил
фоиз ставкаси

~ source муқобил манба

~ to bankruptcy банкрот-
ликка муқобил тарзда

AMALGAMATE *v* бирлаш-
тирмақ, қўшмоқ; йирик-
лаштирмақ (*корхонани*)

AMALGAMATED *a* бирлаш-
тирилган

AMALGAMATION *n* 1. ую-
шиш; бирлаштириш; қў-
шилиш; 2. бирлашув

~ of banks банкларнинг
қўшиливи

~ of business корхона-
ларнинг бирлашуви

~ of companies компа-
нияларнинг бирлашуви

~ of enterprises корхона-
ларнинг қўшилиши

compulsory ~ мажбуран бир-
лаштириш (*мас. компания-
ларни*)

farm ~ қишлоқ хўжалиги
корхоналарининг қўшилиши

horizontal ~ компаниялар-
нинг иқтисодиётнинг битта

тармоғи доирасида бирла-
шиши *ёки* қўшилиб кетиши

lateral ~ компанияларнинг
иқтисодиётнинг битта тар-

моғи доирасида бирлашиши
ёки қўшилиб кетиши

vertical ~ иқтисодиётнинг турли тармоқлари компанияларининг бирлашиши ёки қўшилиб кетиши

AMALGAMATOR *n.* компанияларни қўшиш топширилган шахс

industrial ~ саноат корхоналарининг қўшилиши

AMASS *v* йиғмоқ, жамғармоқ, тўпламоқ

to ~ money пул жамғармоқ

AMBASSADOR *n* элчи

AMENDABILITY *n* жавобгарлик (*қонун олдида*)

~ for violation рия қилмаслик учун жавобгарлик
~ in respect of a suit даъво бўйича жавобгарлик

AMEND 1. тузатмоқ; яхшиламоқ; 2. ўзгартишлар киритмоқ

to ~ a consortium agreement консорциум* ташкил этиш ҳақидаги битимга ўзгартишлар киритмоқ

AMENDMENT *n* 1. тузатиш, тузатма, тўғрилаш (*қарорга, қонун лойиҳасига ва ш.к.*); 2. қўшимча

~s in a draft лойиҳадаги ўзгартириш

~s to a contract шартномага тузатиш киритиш

~s to a letter of credit аккредитив* шартларини ўзгартириш

to decline an ~ тузатишни рад этмоқ

to enter an ~ тузатиш киритмоқ

to insert an ~ тузатиш киритмоқ

to introduce an ~ тузатиш киритмоқ

to issue an ~ тузатиш киритмоқ

to make an ~ тузатиш киритмоқ

to pass an ~ тузатишни қабул қилмоқ

to renew an ~ тузатишни қайта кўриб чиқмоқ

to vote down an ~ тузатишни рад этмоқ

corrective ~ тузатишлар

manuscript ~ қўлёзмадаги тузатиш

subsequent ~s кейинги тузатишлар

AMENDS *n* устама ҳақ, ҳақ тўлаш; товон пули (*етказилган зарар учун*)

AMENITY *n* кўчмас мулк қиммати оширувчи ҳолат

AMENITIES *n* қулайлик

~ of economic growth иқтисодий ўсишнинг ижобий оқибатлари

accelerated tax ~ жадаллаштирилган амортизация* пайтида бериладиган солиқ имтиёзлари

social ~ ижтимоий-маданий ва маиший хизмат кўрсатиш

AMERICAN:

A. account америкача ҳисоб-рақам

A. Accounting Association Америка тафтишчилари уюшмаси

A. Arbitration Association Америка арбитраж* уюшмаси

A. Bankers' Association Америка банклари уюшмаси

A. depositary receipt АҚШ банкида депозитга* ўтказилган америка акцияларига

бериладиган эркин муомаладаги тилхат

A. Eagles Америка олтин ва кумуш тангалари

A. Exchange Америка фонд биржаси

A. Exchange (Amex) Major Market index Америка фонд биржаси акциялари курслари кўрсаткичи

A. Exchange (Amex) Options Switching System мижозларнинг Америка фонд биржаси савдо залида брокерлар* билан тезкор алоқа қилиш тизими

A. Express card „Америкэн экспресс“ кредит карточкаси

A.-form type share certificate акция сертификатининг америкача шакли

A. Institute of Bankers Америка банкирлар институти

A. Option америкача опцион*

A. selling price америкача сотув нархи

A. Shares Amsterdam System Амстердамдаги АҚШ компаниялари акциялари билан савдо қилиш тизими

A. Stock Exchange Америка фонд биржаси

A.-style option америкача турдаги опцион*

AMORTIZATION *n* 1. амортизация*, эскириш, ейилиш; 2. активлар* қийматини ҳар йил ҳисобдан чиқариш; 3. қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш ~ charged to operation ишлаб чиқариш чиқимларига қўшиладиган амортизацияни* ҳисоблаб ёзиш

~ loan бўлиб-бўлиб тўланадиган узоқ муддатли ссуда ~ of debt қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш

~ of goodwill корхонани сотиб олиш нархи ва унинг баланс қиймати ўртасидаги фарқни амортизация* қилиш

~ of loan ссудани бўлиб-бўлиб тўлаш

~ period қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш муддати

~ rate of interest қарзни бўлиб-бўлиб тўлашдаги фоиз ставкаси

~ scheme қарзни бўлиб-бўлиб тўлаш режаси

accelerated ~ жадаллаштирилган амортизация*

accelerated tax ~ жадаллаштирилган амортизация* пайтида бериладиган солиқ имтиёзлари

capital cost ~ (асосий) сармоя қийматини амортизация*

тарзида ҳисобдан чиқариш emergency ~ фавқулодда ҳолатлар пайтидаги амортизация*

scientific ~ облигациялар қийматини тўлаш пайтида даромадни ҳисобга олиш усули

AMORTIZE *v* 1. қарзни бўлиб-бўлиб тўламоқ; 2. қарзнинг аста-секин тўлаб борилишини таъминламоқ; 3. амортизация* ажратмоқ; ҳисобдан чиқармоқ to ~ a debt қарзни бўлиб-бўлиб тўламоқ to ~ a loan ссудани бўлиб-бўлиб тўламоқ

AMORTIZING *a* амортизация*...

~ swap амортизация свопи*
AMOUNT *n* 1. сумма; якун;
 2. ҳажм; 3. *pl* биржадаги
 ҳисоб-китоб (тугатиш) даври;
 4. асосий сумма ва унинг
 фоизлари
 ~ at risk суғурта суммаси
 ~ claim даъво суммаси
 ~ collected инкассация қи-
 линган сумма
 ~ deposited киритилган сум-
 ма
 ~ due (for) берилиши лозим
 бўлган сумма, олинадиган
 сумма
 ~ in arrears муддати ўтказиб
 юборилган тўлов суммаси
 ~ in cash нақд пул суммаси
 ~ in notes банкнотларда*
 кўрсатилган сумма
 ~ mentioned эслатиб ўтилган
 сумма
 ~ of advance бўнак суммаси
 ~ of allocations ажрати-
 ладиган маблағ миқдори
 ~ of balance ҳисобрақамдаги
 қолдиқ
 ~ of bill 1. вексель суммаси;
 2. тўланадиган тўловнома
 суммаси
 ~ of business савдо муома-
 ласи
 ~ of capital investments сар-
 моя сарфи (ажратмалари)
 миқдори
 ~ of claim даъво суммаси
 ~ of commission воситачилик.
 ҳақи миқдори
 ~ of compensation товон
 миқдори
 ~ of contract шартнома сум-
 маси
 ~ of credit кредит суммаси,
 кредит миқдори

~ of currency валюта миқ-
 дори
 ~ of damages зарарлар миқ-
 дори
 ~ of debt қарз суммаси
 ~ of delivery (маҳсулот)
 етказиб бериш ҳажми
 ~ of deposit омонат сум-
 маси; бадал миқдори
 ~ of discount дисконт*
 миқдори
 ~ of draft тратта* суммаси
 ~ of drawings пул талабно-
 малари суммаси
 ~ of drawing under a letter of
 credit аккредитив* суммаси
 ~ of earnest money бай пули
 суммаси
 ~ of expenses харажатлар
 суммаси
 ~ of finance молиявий маб-
 лағлар ҳажми
 ~ of financing маблағ билан
 таъминлаш ҳажми
 ~ of franchise франшиза*
 суммаси
 ~ of general average шикаст-
 ланишнинг умумий миқдори
 ~ of housing уй-жой фонди
 ~ of income даромад суммаси
 ~ of increase ўсиш суммаси
 ~ of indebtedness қарз сум-
 маси, қарздорлик миқдори
 ~ of information ахборот
 (маълумотлар) миқдори
 ~ of inspection назорат ҳаж-
 ми
 ~ of issue эмиссия* суммаси
 ~ of letter of credit ак-
 кредитив* суммаси
 ~ of license fee лицензия
 учун тўлов миқдори
 ~ of loan қарз суммаси,
 кредит суммаси
 ~ of loans floated жой-

лаштирилган қарзлар сум-
маси
 ~ of loans raised олинган
қарзлар суммаси
 ~ of loss зарар суммаси
 ~ of money пул суммаси
 ~ of an order буюртма
миқдори
 ~ of payment тўлов суммаси
 ~ of recovery жарима миқ-
дори
 ~ of refund қайта маблағ
ажратиш суммаси
 ~ of sampling танлов ҳажми
 ~ of savings жамғармалар
суммаси
 ~ of security таъминот сум-
маси
 ~ of stock устав фонди
 ~ of subscription обуна сум-
маси
 ~ of transaction битим сум-
маси
 ~ of transfer ўтказиш
(ўтказма) суммаси
 ~ of turnover сармоя ай-
ланиши суммаси
 ~ of work иш ҳажми
 ~ on deposit омонат суммаси
 ~ owed қарз суммаси; тў-
ланиши лозим бўлган сумма
 ~ owed by transferor индос-
сант* қарзга олган сумма
 ~ owing қарз суммаси; тўлиқ
тўланмаган сумма, тўланиши
лозим бўлган сумма
 ~ paid on account ҳисоб-
рақамга киритилган сумма
 ~ payable at maturity муд-
дати келганида тўланадиган
сумма
 ~ payable on settlement
ҳисоб-китоб пайтида тўлана-
диган сумма

~ realized сотувдан тушган
сумма
 ~ received олинган сумма
 ~ repaid қайтарилган сумма
 ~ repayable at муддати кел-
ганида тўланиши лозим
бўлган сумма
 ~ running into double figures
икки хонали сумма
 ~ running into triple figures уч
хонали сумма
 ~s differ суммалари мос кел-
майди (*чек ёки векселдаги
устхат*)
 ~s owed to credit institutions
кредит ташкилотларига қарз-
га берилган суммалар
 ~s received for берилиши
лозим бўлган сумма
 ~s receivable векселларни
ҳисобга олиш воситалари
 ~ tendered таклиф этилган
сумма
 ~ to order буюртма ҳажми
 ~ written off ҳисобдан
чиқарилган сумма, ҳисоб-
рақамдан чиқарилган сумма
 to charge an ~ to the debit of
an account суммани ҳисоб-
рақамнинг дебет қисмига
киритмоқ
 to deposit an ~ омонатга пул
қўймоқ, суммани ҳисоб-
рақамга киритмоқ
 to double the ~ суммани икки
баравар оширмоқ
 to enter an ~ суммани даф-
тарда қайд этмоқ
 to pass an ~ to the credit
суммани кредит қисмига ёзиб
қўймоқ
 to pay an ~ into current
account суммани жорий ҳи-
собрақамга киритмоқ
 to recover an ~ 1. суммани

қопламоқ; 2. суммани ундириб олмоқ
 to refund an ~ суммани қайтармоқ
 to reimburse an ~ суммани қайтармоқ
 to the ~ of ... миқдорида
 accession compensatory ~s ЕҲга аъзо мамлакатлар ва ЕҲга аъзо бўлиб кираётган мамлакатларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари нархлари ўртасидаги фарқни ифодаловчи пул суммалари
 accruing ~s тўпланаётган сумма
 actual ~ ҳақиқий сумма
 advance ~ paid-in муддатидан олдинги тўлов
 aggregate ~ жамланма сумма; умумий якун
 aggregate ~ of capital invested инвестицияларнинг умумий суммаси
 available ~ тасарруфдаги сумма
 book ~ бухгалтерлик дафтарларидаги қайдларга доир сумма
 budgeted ~s сметада* кўзда тутилган харажатлар
 capital ~ асосий сумма
 capitalized ~s сармоя сарфи ҳисобига ўтказилган суммалар
 carrying ~s баланс кўрсаткичлари
 collected ~ инкассация қилинган сумма
 contractual ~ шартнома суммаси
 equivalent ~ тенг қийматли сумма
 error ~ хато миқдори

estimated ~ баҳоланаётган сумма
 excessive ~ of goods ортиқча моллар
 face ~ 1. белгиланган сумма; 2. суғурта шартномасида кўрсатилган суғурта суммаси
 fair ~ кўп миқдор
 fractional ~ чоғроқ сумма; сумманинг бир қисми
 full ~ тўла сумма
 gross ~ ялпи сумма; умумий миқдор
 guarantee ~ кафолатли сумма
 guaranteed ~ кафолатланган сумма
 immense ~ йирик миқдор
 invoice ~ тўловнома суммаси
 lumpsum ~ бир йўла тўланадиган сумма
 measured ~ ўлчанган миқдор
 net ~ сумма, соф миқдор
 nominal ~ белгиланган сумма
 odd ~ нояхлит сумма
 open-book ~ ҳужжат билан расмийлаштирилмасдан берилган тижорат кредити
 original ~ бошланғич сумма
 original ~ of the loan қарзнинг бошланғич суммаси
 outstanding ~ қиймати қопланмаган сумма
 penalty ~ жарима миқдори
 principal ~ сармоя; қарзнинг асосий суммаси; фоиз қўшиб ҳисобланадиган сармоя
 random claim ~ даъвонинг тасодифий суммаси
 real ~ ҳақиқий сумма
 realised ~ сотувдан тушган сумма
 recoverable ~ ўрни қопланадиган сумма

remaining ~ сумма қолдиғи, қолган сумма

reserved ~ захирага ажратилган сумма

residual ~ сумма қолдиғи

round ~ яхлит сумма

seasonal ~ молга бўлган мавсумий эҳтиёж

significant ~ кўп миқдор

specific ~ of metal металл сифими

substantial ~ кўп миқдор

taxible ~ солиқ солинадиган сумма

total ~ умумий сумма; умумий миқдор

tradeable ~ битим тузиш учун зарур бўлган энг кам мол миқдори

uncollected ~ инкассация қилинмаган сумма

up to the ~ of қандайдир сумма доирасида

zero bracket ~ ялпи даромад суммаси

AMOUNT *v* ташкил этмоқ (суммани); тенглашмоқ

AMPLE *a* мўл-кўл, бой

~ bail етарлича гаров

~ reserve йирик захира

~ security етарли даражадаги таъминот

AMSTERDAM:

A. interbank offered rate
Амстердам банклараро депозитлар* бозоридаги таклиф ставкаси

A. Security Account System
Амстердам қимматли қоғозлар ҳисобрақамлари тизими

ANALOGUE *n* ўхшашлик, монандлик

world ~s жаҳондаги ўхшашлари

ANALYSE *v* 1. таҳлил қилмоқ, таҳлил ўтказмоқ;

2. тақсимламоқ, тарқатмоқ
to ~ an account ҳисобрақамни таҳлил қилмоқ

carefully ~ синчиклаб таҳлил қилмоқ

profoundly ~ чуқур таҳлил қилмоқ

ANALYSER:

cost ~ ҳисобчи бухгалтер

ANALYSIS *n* 1. таҳлил,

таҳлил қилиш; ўрганиш; тадқиқот; тадқиқ қилиш; батафсил кўриб чиқиш;

2. ҳисоб-китоб усули; 3. статистик жадвал

~ of accounts ҳисобрақамларни таҳлил (тафтиш) қилиш

~ of cash flows пул оқимларини таҳлил қилиш

~ of corporate cash flows компаниянинг пул муомаласини таҳлил қилиш

~ of dependence қарамликни таҳлил қилиш

~ of economic activity хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш

~ of prediction истиқболни белгилашнинг таҳлили

~ of profitability фойдалиликни таҳлил қилиш

~ of results яқунлар таҳлили
to carry out ~ таҳлил қилмоқ

to make ~ таҳлил қилмоқ

ABC ~ мол захираларини таҳлил қилиш

accuracy ~ аниқлик таҳлили
activity ~ 1. фаолият таҳлили;

2. операция таҳлили
activity ~ of production and allocation фаолиятнинг маҳсулот ишлаб чиқариш ва

тақсимлаш пайтидаги таҳлили

aggregate ~ иқтисод фанининг муайян иқтисодиёт доирасида хўжалик алоқаларини ҳамда барча мол ва хизматлар ишлаб чиқариш йиғиндисини ўрганувчи қисми
approximate ~ тахминий таҳлил

balanced sheet ~ баланс таҳлили, молиявий аҳволни баҳолаш

batch ~ туркумни таҳлил қилиш

benefit-risk ~ манфаат ва тавakkалчилик ўртасидаги нисбатни таҳлил қилиш

break-even ~ 1. зарар кўрмай ишлаш таҳлили; 2. танг аҳволдаги ишлаб чиқариш ҳажмини таҳлил қилиш

budget ~ молиявий режа ёки смета* ижросининг таҳлили

business ~ 1. хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; 2. ишлаб чиқариш ва сотиш имкониятларини таҳлил қилиш

business cycle ~ иқтисодий давр таҳлили, иқтисодий даврни таҳлил қилиш

check ~ назорат тарзидаги таҳлил

coin ~ иш ҳақи тўлаш учун зарур бўлган пул белгиларининг миқдорини ва белгиланган қийматини таҳлил қилиш

commodity ~ молни таҳлил қилиш

comparative ~ солиштирма (қиёсий) таҳлил

complaint ~ фойдаланиш рекламацияларини* таҳлил қилиш

complete ~ тўла таҳлил
computer-aided ~ автоматлаштирилган таҳлил

consumer ~ истеъмолчи таҳлили

consumer disbursement ~ истеъмол харажатлари таҳлили

continuous ~ узлуксиз таҳлил

contrastive ~ қиёсий таҳлил

cost ~ харажатлар таҳлили

cost-behaviour ~ харажатларнинг ўзгариш суръатини таҳлил қилиш

cost-benefit ~ харажатлар таҳлили; даромадлилик таҳлили

cost effectiveness ~ харажатлар самарадорлиги таҳлили; иқтисодий самарадорликни таҳлил қилиш

cost-performance ~ сарф-харажатлар ва техник тавсифларнинг (қиёсий) таҳлили

cost-sensitivity ~ харажатлар ўзгариши таҳлили

cost-utility ~ сарф-харажатлар фойдалилиги таҳлили

cost-volume profit ~ зарар кўрмай ишлашни таҳлил қилиш, зарар кўрмай ишлаш таҳлили

credit ~ кредит бериш (ажратиш) имкониятини таҳлил қилиш

cross-impact ~ омилларнинг ўзаро таъсирини таҳлил қилиш

cross-sectional ~ статистик таҳлил

cyclical ~ давр таҳлили

data ~ маълумотлар таҳлили

debtors' age ~ дебиторлик қарзларини тўлов муддати

бўйича таҳлил қилиш

decision ~ қарорлар таҳлили
decision-flow ~ қарорлар оқи-
 ми таҳлили
demand ~ талабни ўрганиш
demand-supply ~ талаб ва
 таклиф таҳлили
design ~ лойиҳани таҳлил
 қилиш
detailed ~ муфассал таҳлил
differential ~ тафовутли таҳ-
 лил
discounted cash flow ~ сар-
 мoya сарфининг келтирилган
ёки дисконтланган харажат-
 лар* бўйича ўз-ўзини қоп-
 лашини ҳисоб-китоб қилиш
downward trend ~ пасайишга
 мойилликни таҳлил қилиш
(мас. талабнинг)
ecological ~ экологик таҳлил
economic(al) ~ иқтисодий
 таҳлил
economic value ~ иқтисодий
 самарадорлик таҳлили
end-point ~ пировард нати-
 жалар таҳлили
engineering ~ техник таҳлил
engineering-economic ~ тех-
 ник-иқтисодий таҳлил
environmental ~ атроф муҳит
 шароитлари таҳлили; атроф
 муҳитга ўтказилаётган таъ-
 сир таҳлили
equipment quality ~ асбоб-ус-
 куналар сифатини таҳлил
 қилиш
ergo ~ нуқсонлар (хатолар)
 таҳлили
ex ante ~ кутилаётган миқ-
 дорлардан фойдаланишга
 нисоланган таҳлил
ex post ~ ҳақиқий миқдор-
 лардан фойдаланишга асос-
 ланган таҳлил
express ~ тезкор таҳлил

factor ~ омилий таҳлил
factorial ~ омилий таҳлил
failure ~ бузилишлар таҳли-
 ли; носозликлар таҳлили
feasibility ~ бажарилиш им-
 конияти таҳлили
field return ~ буюмларни
 қайтариб юбориш ҳоллари
 таҳлили; фойдаланиш рекла-
 мацияларини* таҳлил қилиш
field ~ фойдаланиш шаро-
 итларидаги таҳлил
field complaint ~ фойдаланиш
 рекламациялари* таҳлили
financial ~ молиявий аҳволни
 таҳлил қилиш
financial ratio ~ молиявий
 нисбатлар таҳлили
financial statement ~ молия-
 вий ҳисоботлар таҳлили
fiscal ~ молиявий таҳлил
flow-of-funds ~ пул оқим-
 лари таҳлили
formal ~ расмий таҳлил
functional-cost ~ вазифавий-
 қиймат таҳлили
funds ~ маблағларни таҳлил
 қилиш
fundamental ~ асосий (му-
 ҳим) таҳлил
funds flow ~ пул маблағлари
 оқими таҳлили
futures ~ келгусидаги ривож-
 ланиш истиқболини белги-
 лаш
gap ~ узилиш таҳлили (*ис-
 тиқболни белгилаш пайти-
 даги*)
global ~ умумий таҳлил
graphical ~ жадвал асосида
 таҳлил қилиш
gross-profit ~ ялпи фойда
 таҳлили
horizontal ~ горизонтал таҳ-

лил; ўзгаришга мойиллик таҳлили

impact ~ омиллар таъсирини таҳлил қилиш (*истиқболни белгилаш*)

income ~ даромадлар таҳлили

income-expenditure ~ даромадлар ва харажатлар таҳлили

incremental ~ тафовутли таҳлил (*келгуси давр харажатларининг*)

indifference curve ~ лоқайдликнинг эгри чизиғига асосланган (*истеъмом талабига оид*) таҳлили

industrial ~ тармоқ тузилмасини таҳлил қилиш

input-output ~ сарф-харажатлар ва натижалар таҳлили

interaction ~ ўзаро таъсир таҳлили

interindustry ~ тармоқлараро таҳлил

invariant ~ ўзгармас таҳлил (*истиқболни белгилашда*)

inventory ~ захиралар аҳволини таҳлил қилиш

investment ~ сармоя сарфлашни таҳлил қилиш, сармоя сарфлаш таҳлили

job ~ меҳнат операциялари таҳлили

laboratory ~ лаборатория таҳлили

latent ~ яширин таҳлил (*истиқболни белгилашда*)

liquidity preference ~ ликвидлик* афзалликларини таҳлил қилиш

long-run ~ узоқ муддатли жараёнлар таҳлили (*мас. иқтисодий тараққиётнинг*); узоқ муддатли таҳлил

loss ~ зарарлар таҳлили

lot ~ туркумни таҳлил қилиш

maintainability ~ таъмирлашга яроқлилиқни таҳлил қилиш

maintenance ~ техник хизмат кўрсатиш таҳлили

macroeconomic ~ макроиқтисодий таҳлил

management's discussion and ~ of earnings бошқарманин фойдани муҳокама ва таҳлил қилиши

marginal ~ энг юқори даражадаги таҳлил; энг юқори даражадаги кўрсаткичлар бўйича таҳлил қилиш

market ~ бозорни таҳлил қилиш; бозор таҳлили

market trend ~ бозор йўналишини таҳлил қилиш

microeconomic ~ микроиқтисодий таҳлил

mechanical ~ механик таҳлил

media ~ рекламани таҳлил қилиш

money-flow ~ пул оқимларини таҳлил қилиш

motion ~ меҳнат ҳаракатларини таҳлили

motivation research ~ сабабларни ўрганиш таҳлили

multiple regression ~ кўп марталаб орқага қайтишни асосланган таҳлил

needs ~ эҳтиёжлар таҳлили

network ~ тармоқли таҳлил

ney-flow ~ пул оқимларини таҳлили

normative ~ меъёрий таҳлил

numerical ~ миқдорий таҳлил

observational ~ кузатишлар таҳлили

on-line ~ тезкор таҳлил

operating ~ хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш
operating cost ~ кундалик чиқимлар таҳлили
operation ~ операциялар таҳлили
order ~ буюртмалар таҳлили
overhead ~ қўшимча харажатлар таҳлили
partial ~ жузбий таҳлил
payroll ~ иш ҳақи фонди таҳлили
performance ~ 1. техник тавсифлар таҳлили; 2. фойдаланиш кўрсаткичлари таҳлили
performance degradation ~ техник тавсифномалар ёмонлашуви таҳлили
periodic ~ даврий таҳлил
pilot ~ дастлабки таҳлил
policy ~ иқтисодий сиёсатни танлаш мақсадида ўтказилган таҳлил
population ~ аҳоли ҳолатини таҳлил қилиш
portfolio ~ буюртмалар портфелини* таҳлил қилиш
postoptimality ~ энг мақбул йўл топилганидан сўнг таҳлил қилиш
prediction ~ истиқболни белгилаш таҳлили
predictive ~ истиқболни белгилаш таҳлили
preliminary ~ дастлабки таҳлил
price ~ нарх-наво таҳлили
primary ~ бирламчи таҳлил
priority ~ устуворлик таҳлили
process ~ технологик жараён таҳлили
product ~ маҳсулотни тадқиқ қилиш

product quality ~ маҳсулот сифатини таҳлил қилиш
profit ~ фойдани таҳлил қилиш
prospective ~ истиқболли таҳлил
qualitative ~ сифат жиҳатидан таҳлил
quality ~ сифатни таҳлил қилиш
quality cost ~ (*талаб қилинаётган*) сифатни таъминлаш харажатлари таҳлили
quantitative ~ миқдорий таҳлил
queueing ~ оммавий хизмат кўрсатиш тизими таҳлили
ranging ~ таснифий таҳлил
rapid ~ тезкор таҳлил
ratio ~ нисбатлар таҳлили
real-time ~ амалдаги вақт миқёсида таҳлил қилиш
regression ~ орқага қайтувчи таҳлил
relevance ~ омиллар муҳимлиги таҳлили (*истиқболни белгилашда*)
reliability ~ ишонччилик таҳлили
risk ~ таваккалчилик даражасини таҳлил қилиш (*қарор қабул қилишда*)
safety ~ фойдаланиш хавфсизлигини таҳлил қилиш
sales ~ сотув имкониятлари таҳлили
sales mix ~ аралаш сотувлар таҳлили
sample ~ намуналар таҳлили
sampling ~ танлаб таҳлил қилиш
savings-investment ~ жамғарма ва инвестицияларни таққослашга асосланган таҳлил
scrap-cost ~ яроқсизлик

оқибатида юзага келган
чиқимлар таҳлили
security ~ молиявий фао-
лиятни ўрганиш
sequence ~ кетма-кет кела-
диган даврларни белгилаб
чиқиш асосида иқтисодий
ўсиш суръатини таҳлил қи-
лиш
sequential ~ изчил таҳлил
short-cut ~ қисқартирилган
таҳлил
short-run ~ қисқа муддатли
жараёнлар таҳлили; қисқа
муддатли таҳлил
simulation ~ моделлаштириш
усули асосида тадқиқ қилиш
statement ~ молиявий ҳисоб-
бот таҳлили
statistical ~ статистик таҳлил
stock ~ захиралар аҳволини
таҳлил қилиш
structural ~ таркибий таҳлил
subjective ~ ноҳолис (шах-
сий) таҳлил
supply ~ тақлифларни таҳ-
лил қилиш
system's ~ тизимли таҳлил
tabular ~ жадвал маълумот-
лари таҳлили
three-way ~ уч томонлама
таҳлил (*харажатлар, сама-
радорлик ва ҳажм бўйича
тафовутлар ҳисоб-китоби*)
time ~ вақтга қараб таҳлил
қилиш, вақт бўйича таҳлил
trend ~ 1. умумий йўналиш-
ни таҳлил қилиш; 2. ўзга-
ришга мойилликни таҳлил
қилиш
upward trend ~ ўсиб боришга
мойилликни таҳлил қилиш
(*мас. талабнинг*)
value ~ қиймат кўрсаткич-
лари таҳлили

value engineering ~ лойиҳани
унинг қийматини ка-
майтириш мақсадида таҳлил
қилиш
variance ~ четга чиқишни
таҳлил қилиш
vertical ~ вертикал таҳлил
(*молиявий ҳисоботнинг
умумий сумма фоизларида
ифодаланган моддаси*)

ANALYST *n* тадқиқотчи; таҳ-
лилчи иқтисодчи; эксперт
business ~ бозордаги аҳвол
масалалари билан шуғулла-
нувчи иқтисодчи
Chartered Financial ~ дип-
ломли молиявий таҳлилчи
collection ~ харидорлар би-
лан ҳисоб-китоб қилувчи
бухгалтер
computer ~ ЭҲМ ёрдамида
диагностик таҳлил қилиш
тизими
cost ~ ишлаб чиқариш хара-
жатлари ҳисобини юритувчи
бухгалтер; ҳисобчи бухгалтер
economic ~ 1. ҳисобчи иқ-
тисодчи; 2. иқтисодий маса-
лалар бўйича мутахассис;
иқтисодий шарҳловчи
financial ~ молия соҳасидаги
мутахассис
market ~ бозордаги аҳволни
таҳлил қилиш бўйича мута-
хассис
marketing-research ~ маҳ-
сулот сотиш бозорини ўр-
ганувчи мутахассис
operations research ~
хўжалик фаолиятини ўр-
ганиш бўйича мутахассис
planning ~ режалаштириш
бўйича мутахассис
quality control ~ сифатни на-
зорат қилувчи мутахассис

securities ~ қимматли қоғозлар бўйича мутахассис
 stockbroking ~ фонд бойлик-лари билан операциялар ўтказиш бўйича мутахассис
 system (s) ~ тизимий таҳлил бўйича мутахассис
 value ~ қиймат-вазифавий таҳлил бўйича мутахассис

ANALYTICAL *a* таҳлилий

ANALYZE *v* таҳлил ўтказмоқ, таҳлил қилмоқ

ANCESTOR *n* 1. аждод; 2. олдинги эгаси

ANCHOR *n* лангар

short ~ қайта маблағ ажратиш операцияларидаги қисқа муддатли хазина воситаси

ANCILLARY *a* ёрдамчи, қўшимча

ANGLE *n* нуқтаи назар, ёндашув

selling ~ молни бозорга чиқариш мақсадида реклама қилиш

ANGEL *n* инвесторлар учун мақбул даражадаги баҳога эга облигация

ANGLO:

A.-Romanian Bank Англия-Руминия банки

A.-Yugoslav Bank А Англия-Югославия банки

ANNEX *n* илова (ҳужжатга); қўшимча

~ to a contract шартномага илова

~ to the estimates of income тушумлар сметасига* илова

~ to the expenditure estimates харажатлар сметасига* илова

ANNIVERSARY *a* 1. ҳар йиллик; йиллик; 2. юбилей...

~ foundation юбилей фонди

~ fund юбилей фонди

ANNOUNCE *v* эълон қилмоқ, маълум қилмоқ

to ~ tenders савдони белгиламоқ, савдони эълон қилмоқ

ANNOUNCEMENT *n* эълон қилиш, маълум қилиш; хабар қилиш

~ about tenders савдо ҳақида хабар бериш

~ of tender савдони эълон қилиш; савдони маълум қилиш

press ~ матбуотда хабар қилиш

ANNUAL *a* йиллик, бир йиллик; ҳар йиллик

~ account 1. ҳисобрақамдан йиллик кўчирма; 2. йиллик ҳисобдорлик

~ basis йиллик ҳисоб

~ dividend йиллик дивиденд*

~ financial statement йиллик молиявий ҳисобдорлик

~ general meeting акциядорларнинг ҳар йиллик умумий мажлиси

~ high қимматли қоғозларнинг ўтган 12 ойдаги энг юқори нархи

~ instalment йиллик бадал

~ interest йиллик фоиз

~ interest rate йиллик ҳисобдаги фоиз ставкаси

~ low қимматли қоғозларнинг ўтган 12 ойдаги энг паст нархи

~ payment ҳар йиллик тўлов

~ percentage rate йил ҳисобидаги фоиз ставкаси

~ repayment қарз тўлашнинг йиллик суммаси

~ report йиллик ҳисобот, ҳар йиллик ҳисобот

average ~ ўртача йиллик...

ANNUALIZATION *n* йил ҳисобида қайта ҳисоблаш, бир йил учун қайта ҳисоблаш
 ~ of statement маълумотлар ёки оралиқ балансни йил ҳисобида ифодалаш; маълумотлар ёки оралиқ балансни бир йилга қайта ҳисоблаш

ANNUALIZE *v* йил ҳисобида қайта ҳисоблаб чиқмоқ; бир йил учун қайта ҳисобламоқ

ANNUITANT *n* ҳар йиллик рентани* олувчи; суғурта рентаси* тўланадиган шахс

ANNUITIES *n* Буюк Британия ҳукуматининг муддатсиз облигациялари

ANNUITY *n* 1. ҳар йиллик рента*; ҳар йиллик даромад; 2. аннуитет*, тенг миқдордаги даврий тўлов ва тушумлар серияси; 3. рента* ёки пенсияни суғурталаш; 4. рента*, вақти-вақти билан тўлаб туриладиган бадал; 5. ҳар йиллик даромад
 ~ bond рента* облигацияси (тўлов муддати белгиланмаган ва эгасига фоиз тарзида даромад келтирадиган)

~ certain ўзига хос аннуитет*

~ due тўланадиган аннуитет*

~ table белгиланган фоиз ставкали қимматли қоғознинг амалдаги даромадлигини ҳисоблаш статистик жадвали

~ with investment plan инвестициявий режали аннуитет*

~ in arrears муддати ўтказиб юборилган аннуитет*

to hold an ~ рента* олмоқ

to receive an ~ рента* олмоқ

to settle ~ on somebody бирор шахсга рента* тайинламоқ

accident ~ майиблик учун ҳар йиллик тўлов

annual premium ~ йиллик бадал тўланадиган аннуитет*

apportionable ~ меросхўрлар ўртасида тақсимланадиган аннуитет*

bank ~ies банк қимматли қоғозлари

certain ~ ўзига хос аннуитет* (суғурталанган шахснинг ҳаётлиги ёки вафот этганлигидан қатъи назар белгиланган йиллар давомида тўланадиган даромад)

clear ~ солиқ солинмайдиган рента*

complete ~ умрбод тўланадиган рента*

consolidated ~ бирлаштирилган рента

contingent ~ шартли аннуитет*

current ~ тўланадиган рента*

deferred ~ тўлов муддати кейинга сурилган рента*

disability ~ меҳнат лаёқатини йўқотиш эҳтимолидан суғурталаш

fixed ~ белгилаб қўйилган аннуитет*

government ~ давлат умрбод рентаси*

group ~ гуруҳий суғуртала(ни)ш

immediate ~ дарҳол тўланадиган рента*

joint life and survivor ~ оила бошлиғи ва унинг қармоғидагиларга тўланадиган рента* (йиллик даромад оиланинг бир ёки бир неча аъзосига, кейинчалик эса эр-

хотиннинг қайси бири ҳаёт бўлса, ўшанга ёки унинг қарамоғидагиларга тўланади)
 life ~ умрбод тўланадиган аннуитет*
 nonapportionable ~ бўлинмас аннуитет*
 nonrefund life ~ қайтарилмайдиган аннуитет*
 old age ~ қариллик пенсияси
 ordinary ~ 1. муайян давр охирида тўланадиган ёки олинадиган аннуитет*; 2. ҳар йиллик оддий рента*
 overdue ~ муддати ўтказиб юборилган аннуитет*
 participating ~ суғурта компанияси фойдасида иштирок этувчи аннуитет*
 patent ~ ҳар йиллик патент божи*; ҳар йиллик патент* бадали
 perpetual ~ умрбод тўланадиган аннуитет*
 redeemable ~ тўланиши лозим бўлган аннуитет
 refund ~ қайтарма аннуитет*
 single premium ~ бадали бир йўла тўланадиган аннуитет*
 sinking fund ~ йиллик сумма
 survival ~ эр-хотиннинг қайси бири ҳаёт бўлса, ўшанинг пенсиясини суғурталаш
 survivorship ~ эр-хотиннинг қайси бири ҳаёт бўлса, ўшанга тўланадиган рента*
 temporary ~ муваққат рента*
 terminable ~ муайян йиллар давомида ҳар йил даромад тўлаб борилишини кўзда тутовчи аннуитет*
 variable ~ ўзгарувчан аннуитет*
 whole life ~ умрбод тўланадиган рента*

widow's ~ бевалик пенсияси эри учун пенсия олиш
 ANNUL *v* тугатмоқ, бекор қилмоқ; йўқ қилмоқ; кучдан қолдирмоқ
 to ~ a debt қарзни тугатмоқ
 to ~ a guarantee кафолатни бекор қилмоқ
 to ~ a letter of credit аккредитивни* бекор қилмоқ
 ANNULMENT *n* бекор қилиш; кучдан қолдириш; йўқ қилиш; тўхтатиб қўйиш
 ~ of an agreement шартномани бекор қилиш
 ~ of a contract шартномани бекор қилиш
 ~ of a patent патентни бекор қилиш
 ~ of registration қайдни бекор қилиш
 ANNOUNCE *v* эълон қилмоқ
 to ~ bidding савдони эълон қилмоқ, савдони белгиламоқ
 ANOMALOUS *a* номеъерий, меъёрдан четга чиққан, нотўғри
 ~ endorser ремитентдан* олдин ва вексель муддати етиб келгунга қадар ўтказма устхатни таъсис этган индосант*
 ANOMALY *n* меъёрдан четга чиқиш; чекиниш
 ~ switch бозордаги вазиятнинг номеъерий ҳаракатидан фойда олиш учун инвестицияларни бир қимматли қоғозлардан бошқаларига кўчириш
 ANONYMOUS *a* яширин; номи яширилган
 ~ account яширин ҳисобрақам
 ~ deposit яширин омонат

ANSWER *n* 1. жавоб, жавоб бериш; эътироз билдириш;
2. ҳал этиш (*масалани*)

ANSWER *v* 1. жавоб бермоқ;
2. мувофиқ келмоқ; мос келмоқ, қониқтирмоқ

ANSWERABLE *a* масъул, жавобгар бўлган

ANSWER-BACK *n* муқобил хабар; жавоб

ANTEDATE *n* ўтган сана қўйилган молиявий ҳужжат

ANTEDATE *v* ўтган санани қўймоқ (*молиявий ҳужжатга*)

ANTE-DATED *a* ўтган сана қўйилган

ANTICARTEL *a* картелга* қарши

ANTICESSOR *n* олдинги эгаси

ANTICIPATE *v* 1. вақтидан олдин фойдаланмоқ; олдиндан кўрмоқ, кутмоқ
2. янгиликни (*ихтирони*) қораламоқ

to ~ income келажакдаги даромадларни олдиндан мўлжаллаган ҳолда харажат қилмоқ

to ~ payment муддатидан олдин тўламоқ

ANTICIPATED *a* кутилаётган; муддатидан олдин тўланган; муддатидан олдинги
~ *acceptance* муддатидан олдин тўланган акцептланган* вексель

~ *holding period* молиявий активларга* эгалик қилишнинг кутилаётган муддати

~ *inflation* кутилаётган инфляция*

~ *losses* назарда тутилаётган зарарлар

~ *payment* муддатидан олдинги тўлов

~ *profit* кутилаётган фойда

~ *redemption* муддатидан олдин қийматини тўлаш

~ *repayment* муддатидан олдин тўлаш

ANTICIPATION *n* 1. кутиш, олдиндан кўриш; 2. вексель, қийматини муддатидан олдин тўлаш; 3. ихтиронинг янгилигини қоралаш

~ *bond* мерос солиғи учун белгиланган қиймати бўйича қабул қилинадиган хазина облигацияси

~ *note* маҳаллий ҳокимият идораларининг қисқа муддатли кредит мажбуриятлари

~ *of an invention* ихтиронинг янгилигини қоралаш

~ *of payment* муддатидан олдин тўлаш

consumer ~s истеъмолчилар режалари

investment ~s кутилаётган сармоя сарфи

patent ~ патентни қоралаш

tax ~ солиқларни тўлаш учун маблағларни захирага қўйиш

ANTICIPATOR:

~*s of business cycle* тадбиркорлик аҳволи истиқболини белгилаш мақсадида фойдаланиладиган иқтисодий кўрсаткичлар

ANTICIPATORY *a* 1. олдиндан, дастлабки; 2. белгиланган вақтидан илгариги, муддатидан олдинги; 3. ихтиронинг янгилигини қораловчи

~ *credit* жўнатилмаган моллар ҳақини тўлаш аккредитиви*

- ~ letter of credit жўнатилмаган моллар ҳақини тўлаш аккредитиви*
- ~ long hedge харид қилиниши режалаштирилаётган қимматли қоғозларни зудлик билан суғурталаш
- ~ short hedge сотилиши режалаштирилаётган қимматли қоғозларни зудлик билан суғурталаш
- ANTICOMPETITIVE *a* рақобатга қарши; рақобатга қарши йўналтирилган
- ANTIDILUTION *n* фойда меъёрининг пасайишига қарши чора-тадбирлар
- ANTIDUMPING *a* демпингга* қарши
- ANTIINFLATIONARY *a* инфляцияга* қарши
- ANTIMONOPOLY *a* якка-ҳоқимликка қарши
- ANTITRUST *a* трестга* қарши
- ~ low трестга* қарши қонунчилик
- ANY *a* ҳар қандай; ҳар бир
- ~-and-all bid белгиланган муддат мобайнида тақдим этилган акцияларга бир хил баҳода ҳақ тўлаш тўғрисидаги таклиф
- APARTHEID *n* апартеид (*ирқий айирмачилик, ҳуқуқни чеклаш, таъқиб қилиш*)
- APARTMENT *n* хонадон
- APPARATUS *n* 1. қурилма, асбоб; 2. аппарат (*лавозимлар таркиби*)
- administrative ~ маъмурий аппарат
- interpretation ~ таржимонлик лавозимлари таркиби
- teletype ~ телетайп

- APPEAL *n* 1. шикоят қилиш, шикоят; шикоятларни қайта кўриб чиқиш учун мурожаат қилиш; апелляция; 2. мурожаат; илтимос; 3. ўзига жалб қила олиш, ўзига торттиш
- ~ for funds пул маблағлари сўраб мурожаат қилиш
- ~ of advertising рекламанинг ўзига жалб қила олиши; реклама воситасида мурожаат қилиш
- ~ to arbitration ҳакамлик судига мурожаат қилиш
- ~ to a court of cassation кассация судига мурожаат қилиш
- to allow an ~ апелляцияни қондирмоқ
- to consider an ~ апелляцияни кўриб чиқмоқ
- to dismiss an ~ апелляцияни рад этмоқ
- to file an ~ апелляцияга ариза билан мурожаат қилмоқ
- to hand in an ~ апелляцияга ариза билан мурожаат қилмоқ
- to lodge an ~ апелляцияга ариза билан мурожаат қилмоқ
- to satisfy an ~ апелляцияни қаноатлантирмоқ
- applicant's ~ арз қилувчи шикояти
- decision on ~ апелляция бўйича қарор
- eye ~ ташқи жозибадорлик
- merchandise ~ молнинг ўзига тортувчанлиги
- notice of ~ апелляция
- price ~ молнинг ўз нархи туфайли ўзига жалб этиши
- selective ~ мол навларининг

кўплиги туфайли ўзига жалб этиши

service ~ юқори малакали хизмат кўрсатиш билан ўзига жалб этиш

tax ~ нотўғри солиқ со-
линиши муносабати билан
шикоят қилиш

APPEAL *v* шикоят қилмоқ,
шикоят аризасини бермоқ,
қайта кўриб чиқиш учун
шикоят аризасини топшир-
моқ

APPELLANT *n* апеллянт (ши-
коят аризасини топширувчи
шахс)

APPELLEE *n* апелляция
бўйича жавобгар

APPEND *v* илова қилмоқ
(*ҳужжатга, хатга*)

APPENDIX *n* илова (*ҳужжат-
га, хатга*) қўшимча

contract ~ шартномага қў-
шимча, шартномага илова

technical ~техник илова

APPLIANCE *n* асбоб

household ~s маиший асбоб-
лар, уй-рўзгор асбоблари

office ~ идора техникаси

APPLICABILITY *n* яроқлилик

potential ~ имкон даража-
сидаги яроқлилик

APPLICABLE *a* қўллани-
ладиган; мос келадиган, тўғ-
ри келадиган; яроқли

widely ~ кенг қўламда
қўлланадиган, кенг қўлла-
надиган

APPLICANT *n* ариза бе-
рувчи; илтимоснома билан
муурожаат қилувчи; аризачи;
талабнома берувчи

~ **for credit** кредит сўраб му-
урожаат қилувчи шахс

~ **for an employment** бўш
иш ўрнига даъвогарлик
қилувчи шахс

~ **for shares** акция харид
қилишни истовчи шахс

credit ~ кредит сўраб му-
урожаат қилувчи шахс

foreign ~ чет эллик аризачи

joint ~s биргаликда ариза

берувчилар

junior ~ бирмунча кечикиб

ариза берувчи

patent ~ патент юзасидан

ариза берувчи

prior ~ олдинги ариза бе-

рувчи

senior ~ олдинроқ ариза бе-

рувчи

APPLICATION *n* 1. талабно-
ма, ариза, баёнот; 2. қўллаш,
фойдаланиш, ишлатиш; 3.
(...сўраб) муурожаат қилиш;
4. кредит учун талабнома
бериш; 5. илтимоснома; 6.
вазифа

~ **fee** кредит беришга тай-
ёргарлик кўриш пайтида
хизмат кўрсатганлик учун
тўланадиган ҳақ

~ **for admission** бирор
амалиёт билан шуғулланиш
учун рухсат сўраб ариза
бериш

~ **for admission to official
listing** қимматли қоғозни
фонд биржасида расмий сав-
дога қўйиш учун талабнома
бериш

~ **for allotment of shares**
акцияларга обуна бўлиш

~ **for compensation** зарар-
ларни қоплаш ҳақидаги
илтимоснома

~ **for credit** кредит олиш та-
лабномаси

~ for documentary credit ҳужжатли аккредитив* олиш талабномаси
 ~ for exhibition space кўргазма жойи учун бериладиган талабнома
 ~ for expertise экспертизадан ўтказиш учун бериладиган талабнома
 ~ for exportation четга мол чиқариш талабномаси
 ~ for grant бериш (топшириш) талабномаси
 ~ for grant of a patent патент бериш ҳақидаги илтимоснома
 ~ for an import permit четдан мол келтиришга рухсат олиш аризаси
 ~ for invention rights ихтиро учун бериладиган ариза
 ~ for job ишга кириш ҳақидаги ариза
 ~ for leave таътил берилиши ҳақидаги ариза
 ~ for letter of credit мижознинг аккредитив* очишни сўраб банкка мурожаат қилиши
 ~ a license лицензия олиш талабномаси
 ~ for listing акцияларни биржага киритиш ҳақидаги талабнома
 ~ for loan қарз сўраб илтимос қилиш
 ~ form 1. акция харид қилиш талабномаси бланки; 2. заёмга обуна бўлиш бланки
 ~ for participation иштирок этиш талабномаси
 ~ for patent патент талабномаси

~ for payment тўловни ёзма тарзда талаб қилиш
 ~ for a permit рухсат олиш талабномаси
 ~ for postponement муддатни кейинга суриш ҳақидаги илтимоснома
 ~ for quotation компаниянинг ўз акциялари баҳоланишига рухсат беришни сўраб фонд биржасига расмий мурожаат қилиши
 ~ for registration рўйхатга олиш ҳақида илтимоснома
 ~ for reissue of a patent патентни қайта чиқариш талабномаси
 ~ for respite муддатни кейинга суриш ҳақидаги илтимоснома
 ~ for review қарорни қайта кўриб чиқиш ҳақидаги илтимоснома
 ~ for shares акциялар учун бериладиган талабнома
 ~ for space жой учун бериладиган талабнома (*кўргазмада*)
 ~ for stand reservation пешлавҳани сақлаб туриш талабномаси (*ярмаркада, кўргазмада*)
 ~ for a visa виза учун бериладиган ариза
 ~ money қимматли қоғозлар харид қилиш талабномасига илова қилинган пул суммаси; обуна суммаси
 ~ of automation автоматизацияни қўллаш
 ~ of capital сармоядан фойдаланиш
 ~ of correction тузатиш киритиш

~ of experience тажрибани қўллаш
 ~ of expertise тажрибани қўллаш
 ~ of funds пул маблағлардан фойдаланиш
 ~ of a license лицензияни қўллаш
 ~ of new technologies янги технологияларни жалб этиш
 ~ of payment тўловни амалга ошириш
 ~ of proceeds тушган сумма ёки даромадни ишлатиш
 ~ of profits фойдани ишлатиш
 ~ of provisions қоидаларни қўллаш
 ~ of a sanction жазо чораларини қўллаш
 ~ receipt акцияларга обуна бўлганлик ҳақидаги квитанция
 ~ right акцияларга обуна бўлиш ҳуқуқи
 ~ to arbitration ҳакамлик судига мурожаат қилиш
 to accept an ~ талабномани акцептламоқ*
 to consider an ~ талабномани кўриб чиқмоқ
 to disclaim an ~ талабномадан воз кечмоқ
 to draw up an ~ талабномани расмийлаштирмоқ
 to effect an ~ талабнома бермоқ
 to examine an ~ талабномани ўрганиб чиқмоқ
 to execute an ~ талабномани расмийлаштирмоқ
 to file an ~ талабнома тақдим этмоқ
 to fill in an ~ талабномани тўлдирмоқ

to find ~ татбиқ этилмоқ
 to grant an ~ талабномани қондирмоқ
 to interfere with an ~ патент талабномасига тўқнаш келмоқ
 to invite ~s for shares акцияларга обунани бошламоқ
 to lodge an ~ талабнома тақдим этмоқ
 to make an ~ талабнома бермоқ
 to prepare an ~ талабномани расмийлаштирмоқ
 to process a patent ~ патент талабномасини кўриб чиқмоқ
 to refuse an ~ талабномани рад этмоқ
 to reject an ~ талабномани рад этмоқ
 to renew an ~ талабномани қайта тикламоқ
 to submit an ~ талабнома тақдим этмоқ
 to uphold an ~ талабномани тасдиқламоқ
 to withdraw an ~ талабномани қайтариб олмоқ
 abandonment ~ фойдаланиш тўхтатилганлиги ҳақида баёнот
 additional ~ қўшимча талабнома
 advance ~ олдиндан берилган талабнома
 business ~ тижорат мақсадларида фойдаланиш
 cognate ~ турдош талабнома
 commercial ~ тижорат мақсадида қўллаш
 companion ~ турдош талабнома
 complete ~ тўла талабнома

convention ~ битим асосидаги талабнома
copending ~s бир йўла кўриб чиқиладиган талабномалар
design ~ саноат намунасига патент бериш талабномаси
divisional ~ ажратиб олинган талабнома
efficient ~ самарали қўллаш
employment ~ ишга қабул қилиш ҳақидаги ариза
evaluation ~ баҳоланган талабнома
export ~ четга мол чиқариш талабномаси
extensive ~ кенг кўламда қўллаш
field ~ ишлатиш, фойдаланиш
first ~ устувор талабнома
grant ~ ёрдам пули олиш талабномаси
import ~ четдан мол келтириш талабномаси
incoming ~ келаётган талабномалар
independent ~ мустақил талабнома
industrial ~ саноатда қўллаш
insurance ~ суғурталашни расмийлаштириш талабномаси
interfering ~ халақит берувчи талабнома
joint ~ биргаликдаги талабнома
junior ~ бирмунча кечикиб бериладиган талабнома
legal ~ қонуний қўллаш
license ~ 1. рухсат олиш талабномаси; 2. четдан мол келтиришга рухсат олиш учун бериладиган ариза
limited ~ чекланган ҳолда қўллаш

loan ~ ссуда олиш талабномаси
missing ~ етишмаётган талабнома
multiple ~ кўп марталаб ишлатиш
nondefence ~ ноҳарбий мақсадда фойдаланиш (*ишлаб чиқариш қувватларидан*)
objectionable patent ~ патент учун бериладиган баҳсли талабнома
on-the-job ~ иш жойида қўллаш
original ~ бирламчи талабнома
parent ~ асосий талабнома
patent ~ патент учун талабнома
peaceful ~ тинчлик мақсадларида қўллаш
pending ~ кўриб чиқиляётган талабнома
potential ~ имкон даражасида қўллаш
practical ~ амалда қўллаш
prices on ~ фирмага мурожаат этиш бўйича нарх маълумотини бериш
prior ~ олдинги талабнома
provisional ~ олдиндан бериладиган талабнома
rate increase ~ тарифни ошириш учун (*давлат бошқарув идорасига*) бериладиган талабнома
reciprocity ~ ўзаро манфаатга асосланган талабнома
related ~ турдош талабнома
renewal ~ 1. тикланган талабнома; 2. амалда бўлиш муддатини узайтириш талабномаси

representative ~ одатдагича

қўллаш

restricted ~ чекланган ҳолда

қўллаш

senior ~ олдинроқ бериладиган талабнома

single ~ якка тартибдаги талабнома

specific ~ таснифланган талабнома

territorial ~ қўллаш соҳаси

upon ~ ариза бўйича, аризага кўра

valid ~ амалдаги талабнома

vicious patent ~ патент учун бериладиган нуқсонли талабнома

visa ~ виза олиш талабномаси

wide ~ кенг кўламда қўллаш

APPLIED *a* 1. фойдаланиладиган, қўлланиладиган; 2. амалий

~ capital фойдаланиладиган сармоя, қўлланиладиган сармоя

~ proceeds swap облигациялар тўпламини сотишдан олинган ва бошқа облигациялар тўпламини харид қилишда фойдаланиладиган тушум

APPLY *v* 1. қўлламоқ; фойдаланмоқ; сарфламоқ; 2. ариза бермоқ; илтимос билан мурожат қилмоқ; 3. ишлаб чиқармоқ; 4. қўлланилмоқ, қўлланмоқ, татбиқ этилмоқ; дахлдор бўлмоқ

to ~ a payment тўловни амалга оширмоқ

to ~ appropriate procedures тегишли тадбирларни бажармоқ

to ~ for shares акциялар харид қилиш учун талабнома бермоқ; акцияларга обуна бўлмоқ

APPOINT *v* тайинламоқ; тасдиқламоқ

APPOINTED *a* тайинланган

APPOINTMENT *n* 1. вазифа; тайинлаш; 2. лавозим, мансаб, вазифа

~ of an agent вакилни тайинлаш

~ of a committee қўмитани тасдиқлаш

~ of a trustee ишончли шахсни тайинлаш

to make an ~ учрашув тўғрисида келишмоқ

business ~ иш юзасидан учрашув

eligible for ~ лавозимга мос келувчи

long-term ~ доимий ишга қабул қилиш

permanent ~ доимий иш

probationary ~ синов муддати (*ишга қабул қилишда*)

qualified for an ~ ишга яроқли

APPORTION *n* 1. талабномалар сони таклифдан ошиб кетган тақдирда обуначига ажратилган қимматли қоғозлар; 2. қарздаги улуш; 3. қарзни талабномалар бўйича тақсимлаш

APPORTION *v* тақсимламоқ, бўлмоқ

to ~ between interest and capital фоиз ва сармоя ўртасида тақсимламоқ

to ~ credits кредитларни тақсимламоқ

APPORTIONMENT *n* 1. талабномалар сони таклифдан

ошиб кетган тақдирда обуначига қимматли қоғозлар ажратиш; 2. Лондон фонд биржасида томонлар ўртасидаги ҳисоб-китоблар жараёни; 3. моддама-модда тақсимлаш (*ажратилган маблағларни*); мутаносиб тарзда тақсимлаш

~ of appropriations ажратилган маблағларни тақсимлаш

~ of a contract шартнома бўйича узлуксиз (кетма-кет) етказиб бериб туриш

~ of costs харажатларни тақсимлаш

~ of dividends дивидендларни* тақсимлаш

budgeting ~ бюджет маблағларини тақсимлаш

cost ~ харажатларни тақсимлаш

APPRAISAL *n* 1. қийматни баҳолаш; экспертиза; баҳо; 2. баҳолаш қайдномаси; аттестация, аттестация қилиш; 3. амалий баҳо

~ capital сармояни қайта баҳолаш

~ fee кредит таъминоти сифатида таклиф этилган кўчмас мулк қийматини баҳолаб берганлик учун тўланадиган ҳақ

~ of property мол-мулкни баҳолаш

~ of a proposal таклифни баҳолаш

acceptability ~ яроқлилиқни баҳолаш

applicability ~ яроқлилиқни баҳолаш

capital investment ~ асосий

воситаларга сарфланадиган маблағларни баҳолаш
conrogate ~ компанияни баҳолаш (*узоқ муддатли режаларни тайёрлашдан олдин*)

economic ~ иқтисодий баҳолаш

farm ~ ферма қийматини баҳолаш

insurance ~ суғурта баҳоси

investment ~ инвестицияни баҳолаш

managerial activity ~ корхона раҳбарлари фаолиятини баҳолаш

objective ~ холис баҳо (баҳолаш)

official ~ расмий баҳо (баҳолаш)

performance ~ ишни баҳолаш

predictive ~ олдиндан тахмин қилинаётган баҳо

resource ~ ресурсларни баҳолаш

risk ~ таваккалчилик даражасини баҳолаш

rural ~ қишлоқ хўжалиги мол-мулки қийматини баҳолаш

soil ~ фойдали қазилмалар захираларини баҳолаш

technical ~ техникавий экспертиза

unbiased ~ холис баҳо

value ~ қийматни баҳолаш

vendor ~ маҳсулот етказиб берувчининг баҳоси

worth ~ қимматни белгилаш

APPRAISE *v* баҳоламоқ, нарх қўймоқ; қийматни белгиламоқ

APPRAISED *a* баҳоланган

APPRAISEMENT *n* баҳо; баҳолаш; қиймат баҳоси

APPRAISER *n* баҳоловчи

qualified ~ расмий баҳоловчи

APPRECIABLE 1. баҳоланиши мумкин бўлган, баҳолана оладиган; 2. сезиларли; салмоқли; катта, йирик

APPRECIATE *v* 1. нархи ошмоқ, 2. нархни оширмоқ; 3. баҳоламоқ, баҳо бермоқ
to ~ in value нархи ошмоқ
to ~ the currency валюта курсини оширмоқ

APPRECIATED *a* 1. юқори баҳоланадиган; 2. нархи ошган ~ *currency* курси ошириб қўйилган валюта, ортиқча баҳоланган валюта
 ~ *value* юқори қимматлик

APPRECIATION *n* 1. валюта курсининг оши(рили)ши, валюта курсини ошириш; 2. қийматнинг оши(рили)ши, қийматни ошириш; 3. баҳолаш қийматини ошириб кўрсатиш; 4. юқори баҳо, юқори нарх; 5. қимматлашиш ~ *gain* валюта курсининг ошиши ҳисобига кўрилган фойда

~ *of currency* валюта курсининг оши(рили)ши; валюта ревальвацияси*

~ *of goods* 1. мол қийматининг оши(рили)ши; 2. молларни баҳолаш

~ *of labour* меҳнатнинг қимматлашуви

~ *of securities* қимматли қоғозлар баҳосининг ошиши
capital ~ сармоя қийматини ошириш

currency ~ валюта курсининг оши(рили)ши

price ~ қийматнинг ўсиши

realised ~ баҳолаш қийматининг ошиб кетиши

APPRENTICE *n* ўқувчи, шогирд

APPRENTICESHIP *n* ўқитиш (ҳунарга); шогирдлик

to finish ~ таълимни тугалламоқ

to have served ~ таҳсил кўрмоқ

to serve one's ~ таълим олмақ

APPROACH *n* услуб, усул;

ёндашув; муносабат; назария
ability-to-pay ~ тўловга лаёқатлилиқ назарияси

accumulated benefits ~ пенсияларни ҳисоблаб ёзиш усуллуби

analytical ~ таҳлилий услуб
alternate ~ бошқача ёндашув;

ўзгача муносабат

benefit ~ „фойда“ назарияси
benefit ~ to pensions

пенсияларни олинаётган ус-тама ҳақ бўйича аниқлаш усули

benefits years of-service ~ пенсияларни охириги маошга қараб ҳисоблаб ёзиш усули

cash balance ~ касса қолдиқлари нуқтаи назаридан ёндашув

comparative statement ~ лойиҳаларни таққослаш усули

contribution ~ to pricing нархни маржа* фойдаси асосида аниқлаш усули

cost-benefit ~ харажат ва натижаларни таққослаш нуқтаи назаридан ёндашув

cost estimation ~ харажатларни баҳолашга муносабат

empirical ~ амалий фаолият асосида ёндашиш

experimental ~ илмий таж-
 риба асосида ёндашиш
forecasting ~ истиқболни
 белгилаш усули
functional ~ вазифа нуқтаи
 назаридан ёндашув
individual ~ якка тартибдаги
 ёндашув
integrated ~ ялпи ёндашув
monetary indicator ~ пул
 кўрсаткичларида таҳлил қи-
 лиш усули
normative ~ меъёрий муноса-
 бат
one-sided ~ бир томонлама
 ёндашув
opportunity cost ~ муқобил
 қиймат усулини қўллаш
portfolio ~ активлар порт-
 фели* тузилиши нуқтаи на-
 заридан ёндашув
positive ~ ижобий ёндашув,
 ижобий муносабат
practical ~ амалий ёндашув
present worth ~ айни пайт-
 даги қийматни аниқлаш
 усули
priority ~ биринчи навбат-
 даликни ҳисобга олган ҳолда
 ёндашиш
quantity theory ~ пулнинг
 миқдорий назарияси нуқтаи
 назаридан ёндашиш
rate-of-return ~ харажатлар-
 ни қоплай олиш меъёри
 усули
sales ~ сотувни рағбатлан-
 тириш усуллари
statistical ~ статистик ёнда-
 шув
step-by-step ~ босқичма-бос-
 қич ёндашув
systems ~ тизимли ёндашув
total project ~ лойиҳаларни
 таққослаш усули

transactions ~ битим тузиш
 нуқтаи назаридан ёндашиш
unified ~ ягона ёндашув
uniform annual cost ~ хара-
 жатларнинг доимий йиллик
 миқдори усули

worst-case ~ энг ёмон ҳо-
 латни таҳлил қилиш услуби

APPROACH *v* 1. бошламоқ;
 киришмоқ; 2. ёндашмоқ; 3.
 мурожаат этмоқ (*ултимос*
билан, таклиф билан)

to ~ a market бозорга чиқмоқ
to ~ to issue эмиссияни*
 бошламоқ

APPROBATE *v* маъқулламоқ;
 рухсат бермоқ

APPROBATION *n* маъқуллаш,
 тасдиқлаш; розилик, рухсат;
 жарима

APPROPRIATE *v* 1. 1. ўз-
 лаштирмоқ; харид қилмоқ;
 2. мўлжалламоқ; маблағ
 сарфламоқ; ажратмоқ (*маб-
 лағ*); 3. тўловни қарзни қоп-
 лашга йўналтирмоқ

to ~ funds пул маблағларини
 ажратмоқ

to ~ goods to the contract
 шартномани бажариш учун
 мол ажратмоқ

to ~ money пул маб-
 лағларини ажратмоқ

to ~ to reserve fund пул маб-
 лағларини захира фондга
 йўналтирмоқ

APPROPRIATED *a* ажратилган
 ~ funds ажратилган маб-
 лағлар

APPROPRIATION *n* 1. маблағ
 сарфлаш; ажратиш (*маблағ*);
 2. ажратилган маблағлар; 3.
 фойдани тақсимлаш, жой-
 лаштириш; 4. ўзлаштириш
 (*файриқонуний*)

~ account ажратилган маблағлар ҳисобрақами
 ~ act маблағ ажратиш ҳақидаги қонун лойиҳаси; молиявий қонун лойиҳаси
 ~ bill маблағ ажратиш ҳақидаги қонун лойиҳаси; молиявий қонун лойиҳаси
 ~ fund маблағ ажратиш фонди
 ~ of financial resources молиявий маблағлардан фойдаланиш
 ~ of funds 1. пул маблағлари ажратиш; 2. маблағларни тақсимлаш
 ~ of labour power ишчи кучини ўзлаштириш
 ~ of labour time иш вақтини ўзлаштириш
 ~ of net income соф фойдани ишлатиш
 ~ of payments тўловни муайян қарз ҳисобига (ўтказиш)
 ~ of profits фойдани тақсимлаш
 ~s in aid молиявий субсидия*
 ~ to debt қарзни тўлаш учун ажратилган маблағ
 ~ to reserve захирага ўтказиладиган ажратма
 additional ~s қўшимча ажратилган маблағ
 advance ~s ажратилиши режалаштирилаётган маблағ
 advertising ~s рекламага маблағ ажратиш
 blanket ~ умумий маблағ ажратмалари
 budget ~s бюджетдан ажратиладиган маблағлар
 budgetary ~s бюджетдан ажратилган маблағлар
 capital ~s сармоя сарфлашга маблағ ажратиш

consolidated ~s умумий маблағ ажратмалари
 congressional ~ конгресснинг бюджет маблағлари ажратиши
 deferred ~s келгуси йилларга қолдирилган маблағ ажратмалари
 expenditure ~s харажатлар моддасига маблағ ажратиш
 financial ~s бюджетдан ажратилган маблағлар; молиявий субсидиялар*
 itemized ~ муфассал тарзда маблағ ажратиш
 no-year ~s фойдаланиш муддати чегараланмаган маблағ ажратмалари
 original ~s бошланғич маблағ ажратмалари
 overall ~ ажратилган маблағларнинг умумий суммаси
 personal ~ якка тартибда ўзлаштириш
 private ~ хусусий тарзда ўзлаштириш
 procurement ~s харид қилиш ва хизмат кўрсатишга маблағ ажратиш
 segregated ~ қатъий мақсадга йўналтирилган маблағ ажратмалари
 social ~ ижтимоий ўзлаштириш
 special ~s махсус ажратилган маблағлар
 state ~s штат ҳокимияти ажратадиган маблағлар
 supplementary ~s қўшимча ажратилган маблағлар, қўшимча маблағ ажратмалари
 the ~ of surplus value

қўшимча қийматни ўзлаштириш

APPROVAL *n* 1. маъқуллаш; тасдиқлаш; розилик бериш; имзолаш; виза қўйиш; 2. муҳокама қилиш; кўриб чиқиш; 3. рухсат этиш
 ~ of account ҳисобрақамнинг тўғрилигини тан олиш
 ~ of budget бюджетни тасдиқлаш
 ~ of draft лойиҳани қабул қилиш
 ~ of a plan режани тасдиқлаш; лойиҳани қабул қилиш
 ~ of a project лойиҳани қабул қилиш
 ~ of a treaty шартномани тасдиқлаш
 to get ~ маъқулланмоқ
 to give ~ маъқулламоқ
 to receive practical ~ муҳокама қилиниб тасдиқдан ўтмоқ
 to send goods on ~ молни маъқуллаш учун жўнатмоқ
 to withhold ~ маъқулламаслик
 complete ~ тўла маъқуллаш
 design ~ лойиҳани маъқуллаш
 engineering ~ лойиҳани тасдиқлаш
 final ~ якуний тасдиқ
 general ~ умумий (оммавий) мақтов, ижобий баҳо
 import ~s четдан мол келтириш рухсатномалари
 mutual ~ ўзаро маъқуллаш
 pending ~ тасдиқланишни кутиб
 positive ~ сўзсиз маъқуллаш
 preliminary ~ олдиндан маъқуллаш
 prior ~ олдиндан маъқуллаш

quality ~ сифатни маъқуллаш

tacit ~ сўзсиз маъқуллаш

unconditional ~ сўзсиз маъқуллаш

universal ~ умумий (оммавий) тарзда маъқуллаш

APPROVAL *v* маъқулламоқ, тасдиқламоқ, рухсат этмоқ

APPROVED *a* тан олинган; яроқли

~ account тўғрилиги тан олинган ҳисобрақам

~ delivery facility молиявий воситани фьючерс шартномасига* кўра етказиб беришнинг маъқулланган жойи

~ securities мижозлар инвестициялари учун яроқли қимматли қоғозлар

APPROXIMATE *a* тахминий

~-limit order брокерга* ижро этишда муайян даражада эркин ҳаракат қилиш имконини берувчи чекланган буйруқ

~ price тахминий нарх

~ value тахминий қиймат

APPROXIMATE *v* 1. яқинлашмоқ, тахминан тўғри бўлмоқ;

2. тахминан ифодаламоқ; тахминан тенглаштирмоқ;

3. яхлитламоқ

APPROXIMATED *a* тахминан ифодаланган

closely ~ кам фарқланадиган; ўта яқин (*катта-кичиклиги жиҳатидан*)

APPROXIMATION *n* яқинлашув, тахминий мослик

APPROXIMATIVE *a* тахминий

APRON *n* нешбанд

voucher ~ „бланкли ваучер“* (*маҳсулот етказиб берувчи*

ҳисобрақамига бириктирилади); „ваучер-чек“*

APTITUDE *n* яроқлилик

professional ~ касбий яроқлилик

special ~ муайян касбий ма-лака ва маҳорат

vocational ~ касбий яроқли-лик

ARAB:

A. Bank for Economic De-velopment of Africa Ара-бистоннинг Африкани иқти-содий ривожлантириш банки

A. Currency-Related Unit Арабистон пул бирлиги (1974 йилда 12 та араб мамлакат-ларининг валюталари тўп-лами асосида яратилган)

A. Development Bank Арабистон тараққиёт банки

A. Fund for Economic and Social Development Ара-бистон иқтисодий ва иж-тимоий тараққиёт фонди

A. Monetary Fund Арабистон валюта фонди

ARBITER *n* ҳакам

ARBITRAGE *n* 1. ҳакамлик; 2. арбитраж*; арбитраж опе-рациялари (валютани бир вақтнинг ўзида харид қилиш ва сотиш); арбитраж бити-ми*

~ **bond** арбитражли обли-гация*

~ **in bills** векселлар билан амалга ошириладиган арбит-раж операциялари*

~ **in bills of exchange** ўтказма векселлар билан амалга ошириладиган арбитраж опе-рациялари*

~ **in bullion** олтин билан

амалга ошириладиган арбит-раж операциялари*

~ **in funds** фонд арбитра-жи*

~ **in goods** мол арбитражи*

~ **in securities** 1. қимматли қоғозлар билан амалга оши-риладиган арбитраж опе-рациялари*; 2. фонд арбит-ражи*

~ **in stocks** акциялар билан амалга ошириладиган арбит-раж операциялари*

~ **market** арбитраж* бозори

~ **of exchange** валюта

арбитражи*

~ **operations** арбитраж опе-рациялари*

~ **profit** юқориноқ нархда қайта сотишдан олинган фойда

~ **to provide foreign exchange cover** хорижий валютадаги таъминотни амалга оширувчи арбитраж операциялари*

~ **transaction** арбитраж опе-рацияси*

~ **tunnel** арбитраж опе-рацияларини* ўтказишга имкон берадиган молиявий воситалар нархлари ўртаси-даги фарқ

compound ~ қўшма ҳа-камлик; кўп томонлама ҳа-камлик

currency ~ валюта арбитра-жи*

direct ~ **of exchange** икки то-монлама валюта арбитражи*

interest ~ фоизли арбитраж*

risk ~ таваккалчиликка асос-ланган арбитраж*

simple ~ оддий валюта ар-битражи*

ARBITRAGEUR *n* арбитраж

операциялари* билан шуғулланувчи шахс
ARBITRAGIST *n* арбитраж операциялари* билан шуғулланувчи шахс
ARBITRAL *a* арбитраж* ... ; ҳакамлик ...
ARBITRARY *a* тасодифий; ихтиёрий; шартли
 ~ **percentage** ихтиёрий фоиз
 ~ **value** шартли қиймат
ARBITRATE *v* 1. ҳакамлик судига ўтказмоқ; 2. ҳакам бўлмоқ; 3. ҳакамлик асосида ҳал этмоқ
ARBITRATED *a* ҳакамлик ..., арбитраж* ...
 ~ **par of value** арбитраж* асосида белгиланган валюта паритети*
ARBITRATION *n* ҳакамлик; ҳакамлик суди; арбитраж операциялари*; текшириб кўриш, экспертиза
 ~ **of exchange** векселлар билан амалга ошириладиган арбитраж операциялари*
 ~ **on quality** сифат масаласи бўйича ҳакамлик
to administer ~ ҳакамлик судини ўтказмоқ
to apply to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмоқ
to conduct ~ ҳакамлик судини ўтказмоқ
to go to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмоқ
to have a recourse to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмоқ
to hold ~ ҳакамлик судини ўтказмоқ
to resort to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмоқ

to suspend ~ ҳакамлик судини кейинга сурмоқ
to turn to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмоқ
ad hoc ~ махсус ҳакамлик суди
appropriate ~ тегишли ҳакамлик суди
commercial ~ савдо ҳакамлик суди
compound ~ **of exchange** кўп томонлама валюта арбитражи*
compulsory ~ мажбурий ҳакамлик
direct ~ **of exchange** икки томонлама валюта арбитражи*
industrial ~ саноат ҳакамлик суди
international ~ халқаро ҳакамлик суди
isolated ~ ажратиб қўйилган ҳакамлик суди
labour ~ меҳнат низоларини бартараф этиш
mixed ~ аралаш ҳакамлик
simple ~ **of exchange** оддий валюта арбитражи*
state ~ давлат ҳакамлик суди
third-party ~ учинчи томон ҳакамлиги
tripartite ~ уч томонлама ҳакамлик
wage ~ иш ҳақиға доир мунозараларни бартараф қилиш
without resource to ~ ҳакамлик судига мурожаат қилмай
ARBITRATOR *n* ҳакам
to agree on an ~ ҳакам номзодини келишмоқ
to appoint an ~ ҳакамни тайинламоқ

to challenge an ~ ҳакамни рад этмоқ
 to choose an ~ ҳакамни сайламоқ (*танламоқ*)
 to name an ~ ҳакамни кўрсатмоқ
 to nominate an ~ ҳакамни кўрсатмоқ
 to select an ~ ҳакамни сайламоқ
 chosen ~ сайланган ҳакам
 impartial ~ одил ҳакам
 neutral ~ холис ҳакам
 presiding ~ раислик қилувчи ҳакам
 prospective ~ кўзда тутилаётган ҳакам
 qualified ~ малакали ҳакам
 reserve ~ захирадаги ҳакам
 selected ~ сайланган ҳакам
 single ~ якка ҳакам
 sole ~ якка ҳакам
 unbiased ~ одил ҳакам

AREA n 1. майдон, ҳудуд, жой;
 2. туман, вилоят; ҳудуд;
 3. қўлланиш соҳаси
 ~ of accountability мажбуриятлар доираси; масъулият доираси
 ~ of ambiguity ноаниқлик соҳаси
 ~ of application қўлланиш соҳаси
 ~ of circulation тарқалиш соҳаси
 ~ of destination 1. белгиланган (бориб тушадиган) ҳудуд;
 2. мол сотиш ҳудуди; мол сотиш бозори
 ~ of development ривожланиш ҳудуди
 ~ of an exhibition кўргазма майдони
 ~ of interests манфаатлар соҳаси

~ of marketing мол сотиш (ўтказиш) ҳудуди
 ~ of production ишлаб чиқариш соҳаси
 ~ of substantial unemployment ишсизлик кенг тарқалган ҳудуд
 accounting ~ ҳисобга олиш майдони
 administrative ~ маъмурий бирлик
 agricultural ~ қишлоқ хўжалик ҳудуди; қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш учун яроқли умумий майдон
 bad risk ~ таваккалчилиги юқори даражада бўлган ҳудуд (*суғурта компаниялари учун*)
 bonded ~ бож тўланмайдиган ҳудуд
 booming ~ гуллаб-яшнаётган ҳудуд
 catchment ~ хизмат кўрсатиш ҳудуди
 commercial ~ савдо ҳудуди
 consumption ~ истеъмол ҳудуди
 currency ~ валюта ҳудуди
 customs ~ божхона ҳудуди
 delivery ~ маҳсулот етказиб бериш ҳудуди
 demonstration ~ намойиш қилиш майдони
 depressed ~ иқтисодий тушкунликни бошидан кечираётган ҳудуд
 developing ~ ривожланаётган ҳудуд
 development ~ иқтисодий тараққиётга муҳтож ҳудуд
 disaster ~ фалокат ҳудуди
 display ~ кўргазма майдони

- distressed** ~ қашшоқликдаги ҳудуд
distribution ~ 1. мол сотиш (ўтказиш) бозори; 2. нархнаво ўзгаришларининг қимматли қоғозлар нархи муайян вақт мобайнида ўзгариб турадиган оралиқ масофаси
dollar ~ доллар ҳудуди
duty-free ~ бож тўланмайдиган ҳудуд
economic ~ иқтисодий ҳудуд
effective ~ фойдали майдон
European free trade ~ Европа эркин савдо ҳудуди
exhibition ~ кўргазма майдони, кўргазма ҳудуди
export ~ четга мол чиқариш ҳудуди
exporting ~ четга мол чиқариш ҳудуди
express ~ тезкор юк ташишининг тариф ҳудуди
free trade ~ эркин савдо ҳудуди
ground ~ кўргазма майдони
industrial ~ 1. саноат ҳудуди, саноат корхоналари жамланган ҳудуд; 2. саноат қурилиши учун тайёрланган ҳудуд
inland ~ ички ҳудуд
labour catchment ~ ишчи кучини етказиб берувчи ҳудуд
labour-market ~ ишчи кучи бозори ҳудуди
labour shortage ~ ишчи кучи стишмаётган ҳудуд
lettable ~ ижарага топшириладиган майдон
living ~ турар жой майдони
major producing ~ асосий ишлаб чиқариш ҳудуди
market ~ турли дўконлар жойлашган ҳудуд; сотиш (ўтказиш) ҳудуди
marketing ~ сотиш ҳудуди
mixed farming ~ аралаш хўжалик ҳудуди
monetary ~ валюта ҳудуди
natural trading ~ туташ ҳудудлар билан биргаликдаги савдо марказлари
neglected ~ (иқтисодий жиҳатдан) қаровсиз ҳудуд
normal working ~ ҳисобкитоб майдони
offshore ~ „офф-шор“ ҳудуди*
open air exhibition ~ очиқ жойдаги кўргазма майдони
operating ~ ишлаб чиқариш майдони
outdoor ~ очиқ ҳудуд, очиқ майдон
overshopped ~ савдо корхоналари билан тўлиб-тошган ҳудуд
overstored ~ савдо корхоналари билан тўлиб-тошган ҳудуд
populated ~ аҳоли яшайдиган ҳудуд
port ~ бандаргоҳ ҳудуд
primary trading ~ мазкур дўкон хизмат кўрсатадигандаҳа
priority ~ устувор соҳа
producing ~ ишлаб чиқариш ҳудуди
production ~ ишлаб чиқариш майдони
rate ~ тариф ҳудуди
rented ~ ижарага олинadиган майдон
residential ~ аҳоли яшайдиган ҳудуд
rural ~ қишлоқ жой
sales ~ савдо зали; савдо

зали майдони; сотиш (ўт-казиш) бозори
selling ~ савдо зали; савдо зали майдони; сотиш (ўтказиш) бозори
service ~ хизмат кўрсатиш ҳудуди
shopping ~ савдо-сотиқ ҳудуди
single currency ~ ягона валюта ҳудуди
stand ~ ярмарка пешлавҳаси майдончаси
storage ~ омборхона майдони, омборга жойлаш майдончаси
supply ~ таъминот ҳудуди
thickly populated ~ аҳоли зич жойлашган ҳудуд
tourist resort ~ сайёҳлар маркази
trade ~ иқтисодий ҳудуд
trading ~ иқтисодий ҳудуд
transshipment ~ транзит молларни қайта юклаш ҳудуди
travel-to-work ~ шаҳарнинг тадбиркорлик ҳудуди
unbonded ~ божхона тўловларидан озод ҳудуд
underdeveloped ~ кам ривожланган ҳудуд
underprivileged ~s шаҳарнинг камбағаллар яшайдиган мавзелари
urban ~ шаҳар ҳудуди
urbanized ~ шаҳар ҳудуди
usable ~ фойдали майдон
useful ~ фойдали майдон
work ~ савдо корхонаси майдони
working ~ ишлаб чиқариш майдони, иш ҳудуди
work(ing) ~ 1. иш майдони; 2. иш ҳудуди; 3. савдо корхонаси майдони

ARGUMENT *n* 1. асос, баҳона, далил, исбот; 2. баҳс, мунозара
to advance an ~ далил-исбот келтирмоқ
to put forward an ~ далил-исбот келтирмоқ
to refute an ~ далилни рад этмоқ
to reinforce an ~ далилни тасдиқламоқ
constructive ~ асосли далил
flimsy ~ ишонарли деб бўлмайдиган далил
irrefutable ~ рад қилиб бўлмайдиган далил
rebuttal ~ рад этувчи далил
refuting ~ рад этувчи далил
sales ~ савдо рекламаси
selling ~ савдо рекламаси
sound ~ асосли далил
weighty ~ жиддий далил

ARIEL *n* биржани четлаб ўтиб, қимматли қоғозлар билан операциялар ўтказишга имкон берувчи компьютерлаштирилган тизим

ARISTOCRACY *n* аслзодалар, оқсуяклар
 ~ **of money** бойлар ҳукмронлиги

ARM *n* 1. қўл; 2. бўлим, бўлинма
 ~'s **length transaction** манфаатлар тўқнашувига йўл қўймаслик учун томонларнинг бевосита алоқаларисиз тузилган битим
consulting ~ маслаҳатлар бўлими

ARMOURED *a* зирҳланган
 ~ **car delivery** пулни зирҳланган автомобилларда ташиш

AROUND *n* валюта курсининг ўртача даражадан четга чиқиши

ARRANGE *v* 1. уюштирмақ; тартибга солмақ; тизимга келтирмақ; ташкил қилмақ; тартибга келтирмақ; 2. битимга келмақ; келишмақ; 3. фармойиш бермақ

to ~ a loan ссуда бериш ҳақида фармойиш бермақ

ARRANGED *a* 1. ташкил қилинган; тартибга келтирилган; 2. келишилган; 3. муайян тартибда жойлаштирилган
~ **overdraft** банкда кредитни келишган ҳолда ошириб юбориш

~ **price** келишилган нарх

ARRANGEMENT:

General A.s to Borrow Қарз олиш ҳақидаги умумий қоидалар (*Халқаро валюта фондида*)

ARRANGEMENT *n* 1. тузилиш, уюштириш, ташкил этиш; тартибга келтириш; муайян тартибда жойлаштириш, таснифлаш; 2. битим, шартнома; 3. қарздор ва кредиторлар ўртасидаги имтиёзлар ва мажбуриятлар ҳақидаги битим; 4. *pl* чоралар; тадбирлар; фармойишлар; режалар

~ **about payments** тўловлар ҳақидаги битим

~ **fee** ташкилий бадал

~ **of conditions** шарт-шароитлар яратиш (яратиб бериш)

~ **of facilities** асбоб-ускуналарни жойлаштириш

~ **of goods** молларнинг жой-

лаштирилиши (*дўконда; оммаборда*)

~ **of loan** ссуда берилиши ҳақидаги битим

~ **to offset payments** тўловларни ўзаро ҳисобга олиш ҳақидаги битим

~ **with creditors** кредиторлар билан битим тузиш

to enter into an ~ битим тузмақ

to make an ~ келишувни расмийлаштирмақ

administrative ~ маъмурий тузум, маъмурий тузилма

availability-cost ~ (фойдаланишга) тайёрликни таъминлаш харажатларини тақсимлаш

binding ~ мажбурият юкловчи битим

budgetary ~s бюджет режалари

buy-back ~ ўрнини қоплаш битими

clearing ~ клиринг* ҳисобкитоблари тўғрисидаги битим

company voluntary ~s қарзларни ихтиёрий равишда тартибга солиш тартиби

compensating ~ ўрнини қоплаш битими

credit ~ кредитлар бериш

economic working ~ иқтисодий фаолиятни ташкил этиш

exchange ~ ҳисоб-китоблар тизими

exclusive dealer ~ яққоқ-кимлик асосидаги дилерлик* битими

final ~ узил-кесил келишув

financial ~s молиявий шарт-шароитлар

import ~ четдан мол келтиришни тартибга солиш
intergovernmental ~ ҳукуматларара битим
international commodity ~ халқаро моллар битими
market-sharing ~ маҳсулот сотиш бозорининг бўлиб олинishi
multilateral ~ кўп томонлама битим
organizational ~ ташкилий тузилма
overdraft ~ овердрафт* ҳақидаги битим
payments ~ тўловларни амалга ошириш ҳақидаги келишув
personnel ~s лавозимлар таркиби жадвали
plant ~ завод асбоб-ускуналарини жойлаштириш
preliminary ~ олдиндан келишиш
price ~ ягона картель* нархларини белгилаш
product financing ~ мол харид қилишни маблағ билан таъминлаш ҳақидаги битим
purchasing ~ харид қилиш ҳақидаги битим
reciprocal ~ ўзаро шартлашилган битим
reliability-cost ~ харажатларни тақсимлаш, харажатлар тақсимоти
risk sharing ~ таваккалчиликни бўлиб олиш ҳақидаги келишув
safety ~s and precautions хавфсизлик техникасига доир тадбирлар
same-day payment ~ чек тақдим этилган кунда пул тўлаш ҳақидаги келишув

standby ~ кредитдан фойдаланиш ҳуқуқи тўғрисидаги битим
swap ~ своп* тўғрисидаги битим
verbal ~ оғзаки келишув
visa ~s виза олиш билан боғлиқ расмиятчиликлар
working ~s иш тартиби

ARRAY *n* 1. тартиб; (статистик) қатор; 2. тартибга солинган изчиллик; жойлаштириш (*танлов таркибий қисмларини*)

~ of observations тартибга солинган кузатувлар қатори
payoff ~ тўлов андозаси
statistical ~ статистик қатор
ARREARAGE *n* муддати ўтган мажбурият суммаси; тўланмаган фоизлар; тўланмаган дивидендлар*

ARREARS *n* тўлов муддатини ўтказиб юбориш; орқада қолиш; қарздорлик; қарзлар; тўловномалар бўйича тўланмаган сумма; тўланмай қолган қарз
 ~ of interest муддати ўтказиб юборилган фоизлар, фоизлар бўйича қарздорлик
 ~ of payments тўловларни кечиктириш, тўловлар муддатини орқага суриш
 ~ of a plan режа бўйича қарздорлик
 ~ of rent турар жой ҳақи бўйича қарздорлик
 ~ of wages иш ҳақи бўйича қарздорлик
 ~ of work ишдаги қарздорлик, ишдаги кам-кўстлар
 ~ percentage муддати ўтказиб юборилган фоизлар, фоизлар бўйича қарздорлик

to be in ~ қарздор бўлмоқ
 to collect ~ муддати ўтказиб юборилган суммаларни инкассация қилмоқ
 dividends in ~ муддати ўтказиб юборилган дивидендлар*
 maintenance ~ фойдаланиш харажатлари бўйича қарздорлик
 plan ~ режа бўйича қарздорлик
 tax ~ солиқларни тўлаш бўйича қарздорлик
 total ~ умумий қарздорлик

ARREARAGE *n* 1. муддати ўтказиб юборилган қарз мажбурияти суммаси; 2. тўланмаган фоизлар ёки дивидендлар

ARREST *n* 1. ушлаб туриш, ҳибсга олиш; 2. тўхтатиб қўйиш, тўхтатиш
 ~ of cargo юкни ҳибсга олиш, юкни ушлаб туриш
 ~ of goods молни ҳибсга олиш
 ~ of a vessel кемани ушлаб туриш
 goods under ~ ҳибсланган мол

ARREST *v* тўхтатмоқ, тўхтатиб қўймоқ
 to ~ inflation инфляцияни* тўхтатиб турмоқ
 to ~ the downward movement нарх-наво пасайишини тўхтатиб турмоқ

ARRIVAL *n* 1. келиш, етиб келиш; келиб тушиш (мол, материалларнинг); 2. етиб келган мол туркуми; *pl* янги етиб келган моллар ёки янги келиб тушган моллар

~ draft мол етиб келгач, тўланадиган тратта*
 ~ of goods молнинг етиб келиши

aggregated ~ умумий тушумлар

bulk ~ умумий тушумлар

group ~ умумий тушумлар

grouped ~ умумий тушумлар

fresh ~s янги келтирилган моллар

lost ~s йўқотилган талабномалар

pooled ~s талабномаларнинг гуруҳлаб келиб тушиши

random ~ талабномаларнинг тасодифан келиб тушиши

single ~ якка талабноманинг келиб тушиши

ARRIVE *v* етиб келмоқ; келиб тушмоқ; етмоқ; келмоқ
 to ~ at a price нархни белгиламоқ

ART *n* 1. санъат; 2. техника соҳаси; 3. услул, услуб
 to be skilled in the ~ муайян техника соҳасида мутахассис бўлмоқ
industrial ~ амалий санъат; саноат одоби

prior ~ техника даражаси (белгиланган санага)

ARTICLE *n* 1. буюм; 2. савдо буюми; товар, мол; 3. модда; банд; параграф (шартноманинг); 4. *pl* устав, шартнома; битим

~ currency эркин айирбошланадиган валюта (Халқаро валюта биржасида)

~s of an agreement шартнома моддалари (бандлари)

~s of association акциядорлик компанияси устави

~s of bank банк устави
 ~s of consumption истеъмол моллари
 ~ of a contract шартнома моддаси
 ~s of copartnership ширкат устави
 ~ of employment меҳнат шартномаси
 ~s of expenditure харажатлар моддалари
 ~s of export четга чиқариладиган буюмлар
 ~s of exportation четга чиқариш буюмлари
 ~s of general consumption кенг истеъмол буюмлари
 ~ of importation четдан келтириш буюмлари
 ~s of incorporation 1. компаниянинг рўйхатдан ўтганлиги ҳақидаги шаҳодатнома; 2. АҚШ даги корпорация устави
 ~ s of intrinsic value ҳақиқий қимматга эга буюмлар
 ~ of manufacture sanoat ишлаб чиқариш маҳсулотлари, тайёр маҳсулот
 ~s of mass consumption кенг истеъмол буюмлари
 ~ of merchandise савдосотиқ буюмлари, мол
 ~ of partnership ширкат тузиш ҳақидаги ёзма шартнома
 ~s of personal use шахсий истеъмол буюмлари
 ~s of prime necessities энг зарур буюмлар
 ~s of value қиймати эълон қилинган моллар
 to be out of an ~ муайян мол турига эга бўлмастик

to be short of an ~ омборда эга бўлмастик
 to deal in an мол билан савдо қилмоқ
 to run out of an молнинг ҳаммасини сарфлаб битирмоқ
 advertising ~ реклама моддаси
 branded ~s юқори навли маҳсулотлар
 choice ~s сараланган мол
 competitive ~ рақобатли маҳсулот
 complementary ~s бутловчи буюмлар
 completing ~s бутловчи буюмлар
 contraband ~ яширинча (ўрилик йўли билан) келтирилган мол
 cooperative ~s бирлаштирилган маҳсулотлар
 deficient ~ тақчил мол
 domestic ~s уй-рўзғор буюмлари
 dutiable ~s бож олинадиган моллар
 exhibited ~s кўргазмага қўйилган маҳсулотлар
 first ~ тажриба намунаси
 first-class ~s биринчи даражали моллар
 fragile ~s мўрт буюмлар
 free ~ 1. бож олинмайдиган мол; 2. чекловлар жорий қилинмайдиган мол
 gift ~ совға буюми
 high-class ~ биринчи даражали мол
 high-grade ~ юқори сифатли маҳсулот
 high-quality ~ юқори сифатли мол
 household ~s уй-рўзғор буюмлари

import ~s четдан келтирилладиган буюмлар; четдан келтирилган мол
 imported ~s четдан келтирилладиган буюмлар; четдан келтирилган мол
 industrial ~s саноат моллари
 industrialized ~s саноат моллари
 inspected ~ қабул синовларидан ўтказиладиган буюм
 limited life ~хизмат муддати чекланган буюмлар
 low-rate ~s кам бож олинладиган моллар
 luxury ~s зеб-зийнат буюмлари
 manufactured ~s саноат моллари
 mass-produced ~s оммавий ишлаб чиқариш моллари
 mutually exchanged ~s ўзаро етказиб бериладиган моллар
 mutually supplied ~s ўзаро етказиб бериладиган моллар
 nonconforming ~s техник талабларга жавоб бермайдиган маҳсулотлар
 non-infringing ~ патент талабига жавоб берадиган маҳсулот
 operational ~s фойдаланилаётган буюмлар (маҳсулотлар)
 orphan ~ ишлаб чиқаришдан чиқариб юборилган мол
 partnership ~s ширкат устави
 patent ~ патент билан ҳимоя қилинадиган маҳсулот
 patented ~ патент билан ҳимоя қилинадиган буюм
 patentable ~ патентга лаёқатли маҳсулот
 proprietary ~s ишлаб чиқариш ёки сотиш ҳуқуқи му-

айян фирмага тегишли бўлган моллар
 saleable ~ бозори чаққон мол; харидоргир мол
 scarce ~ тақчил мол
 season ~ мавсумий мол
 semifinished ~ ярим тайёр маҳсулот
 serially-produced ~s кўплаб ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар
 shipping ~s кемага ёлланиш ҳақидаги шартнома
 slow-moving ~s бозори касод (нохаридоргир) мол
 special ~s махсус буюмлар
 special-purpose ~s ихтисослаштирилган буюмлар
 specialized ~s ихтисослаштирилган буюмлар
 sport ~s спорт моллари
 standard ~ s меъёрий моллар
 standardized ~s меъёрий моллар
 staple ~s оммавий моллар
 stock ~s доимо захирада мавжуд бўлган моллар; омбордаги моллар
 stock-produced ~s кўплаб ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар
 superior ~ олий навли мол
 tax ~ бож олинладиган мол
 taxable ~ бож олинishi лозим бўлган мол
 trade-marked ~ фирма белгиси қўйилган мол
 unmarketable ~ савдо учун яроқсиз мол
 unsaleable ~ бозори касод (нохаридоргир) мол
 useful ~ фойдали маҳсулот
 valuable ~s қимматбаҳо буюмлар

ARTIFACT *n* ривожланишнинг муайян босқичидаги маданият ёки иқтисодиётдан гувоҳлик берувчи буюм

ARTIFICIAL *a* сунъий

ARTISAN *n* ҳунарманд, уста

AS *adv* ...-дай, ...-дек; ...-га кўра, мувофиқ

~ against ... га нисбатан

~ is „қандай бўлса, шундайлигича“ (етказиб бериш шарти)

~ per ... га мувофиқ, ... кўра

~ per advice хабарномага кўра

~ per central government's accounts ҳукумат тўловномаларига мувофиқ

ASCERTAIN *v* аниқламоқ, белгиламоқ

ASCERTAINMENT *n* белгилаш; аниқлаш, ойдинлаштириш

~ of assets of estate in bankruptcy тўловга лаёқатсиз қарздор мулкнинг қийматини аниқлаш

~ of damage зарарни аниқлаш

~ of loss зарарни аниқлаш

~ of price нархни белгилаш

~ of quality мол сифатини белгилаш

A SHARE *n* овоз ҳуқуқини бермайдиган акция

ASIAN:

A. Clearing Union Осиё клиринг* иттифоқи

A. currency market Осиё долларлари бозори, Осиё валюталари бозори

A. Currency unit Осиё валюта бўлими (Сингапур)

A. Development Bank Осиё тараққиёт банки

A. Development Fund Осиё тараққиёт фонди

A. dollar market Осиё долларлари бозори, Осиё валюталари бозори

A. dollars Осиё долларлари (Сингапурда жойлаштирилган ва АҚШ ҳудудидан ташқарида фойдаланиладиган АҚШ долларларидаги банк депозитлари*)

A. dollars bonds Осиё долларларидаги облигациялар

A. monetary unit Осиё пул бирлиги

ASK *v* 1. сўрамоқ; 2. илтимос қилмоқ; 3. сўрамоқ (нархни); 4. нарх белгиламоқ

to ~ dollar for a dozen ҳар ўн икки донасига бир доллардан сўрамоқ

to ~ for credits кредит сўрамоқ

to ~ for damages кўрилган зарар учун даъво қилмоқ

to ~ for payment тўлашни талаб қилмоқ

to ~ for security кафолат талаб қилмоқ

to ~ the price нарх-навони суриштириб билмоқ

ASKED *a* 1. талаб қилинаётган, сўралаётган; 2. сотувчи молни ёки қимматли қоғозларни сотишга рози бўлган энг паст нарх

~ and bid таклиф қилинаётган ва сўралаётган (нарх-наво ҳақида); харидор ва сотувчи нархлари

~ price 1. сўралаётган нарх; сотувчи қўйган нарх; 2. қимматли қоғозлар сотувчиси сўраётган курс

~ quotation қимматли қоғозлар сотувчиси сўраётган курс

ASKING *a* талаб қилинаётган, сўралаётган

ASPECT *n* жиҳат, томон; нуқтаи назар

key ~ асосий масала

technical ~ техник жиҳат

ASSAY 1. намуна, қиммат-баҳо металлнинг софлик даражаси; 2. таҳлил; синов

ASSEMBLY:

loss ~ суғурта товонини аниқлаш

ASSEMBLYMAN *n* қонун чиқарувчи мажлис аъзоси

ASSENT *n* 1. қимматли қоғозлар эгасининг заём ёки акциялар чиқариш шартларини ўзгартиришга розилиги; 2. мулкка эгалик ҳуқуқи вафот этган шахснинг васиятига кўра унинг ворисларига ёки бошқа шахсларга ўтишини белгиловчи ҳужжат

ASSENTED *a* келишилган, келишиб олинган

~ bonds инвесторлар розилигига кўра фоизлар ёки асосий суммани тўлаш жадвали ўзгартириладиган облигациялар

~ shares компаниянинг қўшиб олиниши таклифи шартларига эгалари рози бўлган акциялар

ASSERT *v* 1. тасдиқламоқ; маълум қилмоқ; билдирмоқ; 2. даъво қилмоқ

to ~ a claim даъво аризасини бермоқ

ASSERTION *n* маълум қилиш,

билдириш; тасдиқлаш; ҳимоя қилиш (*ҳуқуқни*)

~ of rights ҳуқуқларни ҳимоя қилиш

ASSESS *v* 1. баҳоламоқ; белгиламоқ (*солиқ миқдорини*); 2. солиқ солмоқ; жарима солмоқ

to ~ at market value бозор нархида баҳоламоқ

to ~ damages зарарларни қоплаш суммасини белгиламоқ

to ~ tuition таълим учун ҳақ олмоқ

to ~ the implication of ...нинг аҳамиятини баҳоламоқ

ASSESSABLE *a* солиқ солиниши лозим бўлган

~ stock қўшимча тўлов талаб қилиш мумкин бўлган акция

ASSESSMENT *n* 1. баҳо; баҳолаш қиймати; 2. солиқ солиш; 3. солиқ миқдори; 4. акция учун бадал тўланишини талаб қилиш

~ activity фаолиятни баҳолаш

~ of cargo юкни баҳолаш

~ of a claim даъвони баҳолаш

~ of contributions омонатларни баҳолаш

~ of costs харажатларни аниқлаш; сарф-харажатларни баҳолаш

~ of damages (кўрилган) зарарни баҳолаш; зарарларни аниқлаш

~ of duty божнинг вазифаси

~ of efficiency самардорликни баҳолаш

~ of expenses харажатларни баҳолаш

~ of futuribles келажакда юзага келиши мумкин бўлган ҳолатларни баҳолаш (*истикболни белгилаш пайтида*)
 ~ of information ахборотни баҳолаш
 ~ of losses зарарларни аниқлаш
 ~ of management quality бошқарув сифатини баҳолаш
 ~ of profit фойдани аниқлаш
 ~ of profitability даромадлилик даражасини баҳолаш
 ~ of property мол-мулкни баҳолаш
 ~ of value қийматни баҳолаш
 ~ of work ишни баҳолаш
 to undertake an overall risk ~ таваккалчиликни умумлаштириб баҳоламоқ
 arbitrary ~ мол-мулкни баҳолаш асосида солиқ миқдорини белгилаш
 consistent ~ асосли баҳо
 correct ~ тўғри баҳо
 data ~ маълумотларни баҳолаш
 duty ~ бож миқдорини белгилаш
 economic ~ иқтисодий баҳо
 environmental impact ~ атропоф муҳитга кўрсатиладиган таъсирни баҳолаш (*маблағларни инвестиция қилиш ва операцияларни бошлашдан олдин ўтказилади*)
 final ~ якуний баҳо
 income tax ~ даромад солиғини белгилаш
 integrated ~ ялпи баҳо
 job ~ иш хусусияти ва ҳажмини баҳолаш
 joint ~ биргаликда баҳолаш
 loss ~ суғурта товонини белгилаш

objective ~ холисона баҳо
 qualitative ~ сифат жиҳатидан баҳолаш
 quality ~ сифатни баҳолаш
 quantitative ~ миқдор жиҳатидан баҳолаш
 preliminary ~ дастлабки баҳо, олдиндан баҳолаш
 reduced ~ арзон қилиш, нархни тушириш
 risk ~ таваккалчиликни баҳолаш
 rough ~ тахминий баҳо
 stock ~ акциялар учун бадал тўлаш ҳақидаги талабнома
 tax ~ солиқ ставкаларини белгилаш
 technology ~ технологияларни баҳолаш
 tentative ~ тахминий баҳо
 test ~ синовлар натижаларини баҳолаш
 unbiased ~ холисона баҳо
 value ~ қийматни баҳолаш

ASSESSOR *n* 1. молиявий назоратчи; солиқ амалдори; 2. суғурта зарарларини баҳоловчи; 3. баҳоловчи эксперт (*кўчмас мулк*)

loss ~ зарарни баҳоловчи мутахассис

ASSET:

A./Liability Committee Активлар*/мажбуриятлар қўмитаси

A./Liability Risk Management Committee Активлар*/мажбуриятлар таваккалчилигини бошқариш қўмитаси

ASSETS *n* 1. активлар*; 2. *pl* мол-мулк, маблағ; сармоя; ресурслар; фондлар; мулк ~ account актив ҳисобрақами*

~ acquisition активларни* харид қилиш

~ allocation decision маблағларни инвестиция активларининг* ҳар хил турлари ўртасида тақсимлаш ҳақидаги қарор

~ and liabilities актив* ва пассив* (балансга оид)

~ and worn out асосий фондларнинг маънавий ёки жисмоний эскириши

~backed securities активлар* билан таъминланган қимматли қоғозлар

~ backing активлар* билан таъминлаш

~based financing мавжуд активлар* ёки шу активларга нисбатан даъволар ёрдамида операцияларни маблағ билан таъминлаш

~based loan активлар* билан таъминланган ссуда

~based swap активлар* асосидаги своп*, бир қимматли қоғозларни бошқаларига алмаштириш

~ classification активлар* таснифи, активларни* таснифлаш

~ conversion активларни* айирбошлаш (ссудани қайтаришнинг бир тури сифатида)

~ conversion credit активларни* айирбошлаш асосида бериладиган кредит

~ conversion cycle активлар (маблағлар)нинг айланиши

~ coverage қарзни активлар* билан қоплаш

~ deficiency активларнинг* етишмаслиги

~ diversification активларни диверсификация* қилиш

~ formation активларнинг* вужудга келиши, активларни* вужудга келтириш

~ held банкка қўйилган сармоя

~ held abroad хориждаги маблағлар

~ holder активлар* эгаси

~liability management актив* ва пассивларни* бошқариш

~ management активларни* бошқариш

~ management account активларни* бошқариш ҳисобрақами

~ management ratios активларни* бошқариш сифати кўрсаткичлари

~ of a bank банк маблағлари

~ of a company компания активлари*

~ of enterprise корхона маблағлари

~ of low unit value арзонбаҳо буюмлар

~ on current account жорий ҳисобрақамдаги маблағлар

~ play жорий бозор нархи компания активлари* қийматини ифодаламайдиган қимматли қоғозларни харид қилиш йўли билан активлардан* фойдаланиш ҳуқуқига эришиш

~ price risk активлар* курсига оид таваккалчилик

~ pricing қимматли қоғозлар бозорида нарх-навонинг шаклланиши

~ quality активларнинг* сифати

~ **quality rating system** активлар* сифатини баҳолаш тизими
 ~ **receivable** олинши лозим бўлган маблағлар
 ~ **revaluation** активларни* қайта баҳолаш
 ~ **revaluation reserve** активларни* қайта баҳолаш захира фонди
 ~ **sale** активларни сотиш
 ~ **sale and repurchase** кейинчалик қайта сотиб олишни назарда тутган ҳолда активларни* сотиш
 ~ **stripping** акциялари* бозорда активлар қийматидан паст баҳоланадиган компанияни қўшиб олиш
 ~ **swap** 1. активларни* алмашиш; 2. активлар* асосидаги своп*; 3. компания соф активларининг битта акцияга тўғри келадиган қиймати
 ~ **turnover** активларнинг* айланувчанлиги
 ~ **value** активлар* қиймати
 ~ **value per share** компания активларининг* битта акцияга тўғри келадиган қиймати
to carry on ~ баланс активига* киритмоқ
to freeze ~ маблағлар ҳаракатини тўхтатиб қўймоқ
to realise ~ активларни* сотмоқ
to unfreeze ~ активлар* ҳаракатини тўхтатиб қўйишни бекор қилмоқ
active ~ муомаладаги маблағлар; фаол фойдаланиладиган фондлар

accrued ~ ҳисоблаб ёзилган даромад
admissible ~ рухсат этилган актив*
augmentable ~ ўсиб боришга лаёқатли активлар*; такрор вужудга келадиган активлар
available ~ эркин (бўш турган) активлар*; гаровга қўйилмаган активлар*
balance sheet ~ активларнинг* баланс қиймати
basic production ~ асосий ишлаб чиқариш фондлари
blocked ~ ҳаракати тўхтатиб қўйилган активлар
business ~ ишлаб чиқариш активлари*; тижорат корхоналари активлари*
capital ~ 1. асосий сармоя; асосий воситалар; асосий фондлар; 2. кўчмас мулк
carry-over ~ ўтказма фондлар
cash ~ касса (банк)даги нақд пул
circulating ~ айланма маблағ (фонд)лар
clearing ~ клиринг активлари*
common property ~ умумий фойдаланиш ресурслари
composite reserve ~ захирадаги универсал активлар
concealed ~ яширин активлар*
contingent ~ эгалик қилиш ҳуқуқи амалга оширилган операциядан келиб чиқадиган активлар*
convertible ~ айирбошланадиган бойликлар
corporate ~ акциядорлик жамиятининг мулкый бойликлари

cultural and spiritual ~ маданий ва маънавий бойликлар
 currency ~ валюта маблағлари
 current ~ 1. жорий (айланма) маблағлар; айланма сармоя; айланма фондлар; 2. жорий активлар
 dead ~ ҳаракатсиз (ўлик) активлар*
 deferred ~ 1. тўланган харажатлар; 2. келгуси йиллар активлари*
 deflated ~ ўзгармас нархларда қайта ҳисобланган активлар* қиймати
 depletable ~ сарфлаб тугатилаётган активлар*
 depreciable ~ эскираётган активлар*; эскираётган мулк
 dismantled ~ қисмларга ажратиб юборилган асосий воситалар; қисмларга ажратиб юборилган ишлаб чиқариш иншоотлари
 doubtful ~ шубҳали активлар*
 earmarked ~ банд қилинган (захирага олиб қўйилган) активлар*
 earning ~ даромадли активлар* (банкнинг)
 economic ~ хўжалик бойликлари
 electronic ~ ЭҲМ хотирасига ёзиб қўйилган активлар*
 enterprise ~ корхона маблағлари
 equitable ~ вафот этган шахс активлари* (мулки)нинг суд қароридан сўнг фақат унинг қарзларини тўлашга ишлатиладиган ўзига хос қисми
 equity ~ акциядорлик мулки

external ~ хорижий активлар*
 farm ~ ферма мулки
 fictitious ~ номоддий активлар*, сохта активлар*
 financial ~ молиявий маблағлар
 fixed ~ асосий сармоя; асосий воситалар; асосий фондлар
 fixed industrial ~ асосий саноат фондлари
 fixed interest financial ~ қатъий фоизли қимматли қоғозлар
 fixed productive ~ асосий ишлаб чиқариш активлари*
 floating ~ жорий (айланма) маблағлар; айланма сармоя; айланма фондлар
 fluid ~ ликвид активлар*
 foreign ~ хорижий активлар*
 foreign exchange ~ валюта маблағлари
 foreign reserves ~ хориждаги захира активлар*
 free ~ бўш турган (эркин) активлар*
 frozen ~ ҳаракати тўхтатиб қўйилган активлар*
 fungible ~ бир-бирининг ўрнини босувчи активлар*
 government ~ abroad чет элдаги давлат активлари*
 gross ~ активнинг* умумий суммаси
 gross reserve ~ захирадаги активлар* суммаси
 hidden ~ яширин асосий сармоя; яширин активлар*
 hidden-yielding ~ активларнинг* фойдалироқ турлари
 high-risk ~ ноликвид активлар*
 human capital ~ инсоний сармоя

hypothecated ~ гаровга қўйилган активлар*
identifiable ~ сезилувчан активлар*
illiquid ~ ноликвид активлар*
individual ~ корхона мол-мулки
intangible ~ номоддий активлар*
interest bearing ~ фоиз тарзида даромад келтирувчи актив*
international ~ хорижий корпорацияларнинг* кўчмас мулки
international liquid ~ халқаро ликвидлар*
invisible ~ кўринмас активлар*
key ~ асосий фондлар
legal ~ вафот этган шахс активлари* (мулки)нинг меросхўрлар ёки махсус тайинланган шахслар тасаруф этадиган қисми
limited-life ~ хизмат муддати чекланган мол-мулк
liquid ~ айланма (ликвид*) активлар*; айланма сармоя
long-lived ~ узоқ муддатли активлар*
long-term ~ узоқ муддатли активлар*
material ~ товар-моддий активлар*
miscellaneous ~ бошқа мол-мулк
monetary ~ пул активи*
movable ~ кўчма моддий бойликлар
negotiable income producing ~ бошқа шахсга қайта ўтказиладиган даромадли активлар*
net ~ соф активлар*

net current ~ соф жорий активлар* (*айланма сармоя*)
net equity ~ акциядорлик сармоясининг соф қиймати
net-fixed ~ асосий сармоянинг қолдиқ (баланс) қиймати
net-quick ~ соф ликвид активлар*
net tangible ~ соф моддий активлар*
nominal ~ балансда шартли баҳоланадиган активлар*; шартли активлар*
nonchareable ~ сотилганда солиқ олинмайдиган активлар*, ноайланма активлар*, асосий воситалар
nondistributable ~ бўлинмас фондлар
nonearning ~ даромад келтирмайдиган активлар*
nonliquid ~ ноликвид активлар*
nonmonetary ~ ашёвий активлар*
nonproductive ~ унумсиз сармоя; ноишлаб чиқариш фондлари, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган фондлар
nonreproducible ~ қайта тикланмайдиган мулк
off-balance sheet ~ балансдан ташқаридаги актив*
operating ~ тезкор активлар*
ordinary ~ муайян турдаги тадбиркорлик корхоналарининг одатдаги олди-сотди воситаси ҳисобланадиган активлар*
original ~ бошланғич сармоя
other ~ бошқа активлар*
overvalued ~ баҳолаш қиймати ошириб юборилган активлар*

owned ~ хусусий активлар*
 partnership ~ акциядорлик
 корхонаси маблағлари
 permanent ~ асосий сармоя;
 асосий воситалар; асосий
 фондлар
 permanent capital ~ доимий
 сармоя активи*
 permanently restricted ~
 доимий чекловли активлар*
 personal ~ шахсий мол-мулк;
 шахсий мулк
 physical ~ амалдаги асосий
 воситалар; амалдаги актив-
 лар*
 physical environmental ~ ат-
 роф муҳитдан олинадиган
 моддий бойликлар (*мас., сув,
 ҳаво*)
 plant ~ завод (корхона)
 асосий сармоя сифатида
 pledged ~ (банкда) гаровга
 қўйилган кўчмас мулк;
 асосий сармоянинг гаровга
 қўйилган объекти
 prepaid ~ олдиндан берилган
 маблағлар, бунак тарзида
 тўлаш, олдиндан тўлаш
 production ~ ишлаб чиқариш
 фондлари
 productive ~ унумли сармоя;
 ишлаб чиқариш фондлари
 property ~ хусусий сармоя
 quick ~ айланма (ликвид)
 активлар*
 rate-sensitive ~ фоиз ставка-
 ларининг ўзгаришига таъ-
 сирчан активлар*
 ready ~ нақд пул бойликлар
 real ~ кўчмас мулк; ҳақиқий
 активлар*
 remaining ~ қолдиқ маб-
 лағлар
 rented ~ ижарага олинадиган
 активлар*

reproducible ~ қайта тикла-
 нувчан активлар*
 reserve ~ захирадаги актив-
 лар*
 residual ~ қолдиқ маблағлар
 retired ~ чиқиб кетган (сарф-
 лаб юборилган) асосий сар-
 моя
 risk ~ ноликвид активлар*
 short-lived ~ хизмат муд-
 дати қисқа активлар*
 short-term ~ қисқа муддатли
 активлар*
 short-term liquid ~ қисқа
 муддатли ликвид активлар*
 short-term nonmonetary ~
 фойдаланиш муддати қисқа
 ашёвий активлар*
 slow ~ ноликвид активлар*
 solid ~ ишончли активлар*
 sticky ~ ноликвид активлар*
 subsoil ~ ер ости бойликлари
 surplus ~ тугатиш қиймати
 tangible ~ моддий активлар*
 tangible capital ~ ҳақиқий
 сармоя активлари*
 temporarily restricted net ~
 вақтинча чеклаб қўйилган
 соф активлар*
 total ~ мол-мулкнинг уму-
 мий қиймати; баланс сум-
 маси
 transferable financial ~
 ўтказма (молиявий) актив-
 лар
 trust ~ ишонч асосида бош-
 қарилаётган активлар
 undervalued ~ баҳолаш
 қиймати пасайтирилган ак-
 тивлар*
 unrestricted net ~ чекловсиз
 соф активлар*
 wasting ~ 1. эскирадиган
 (сарфланадиган) мол-мулк;
 2. камайиб боровучи актив-

лар*; 3. хизмат муддати чекланган мол-мулк

working ~ айланма маблағлар

ASSET-STRIPPING *n* сотиб фойда кўриш мақсадида банкрот бўлган корхонани тасаруфга олиш

ASSIGN *n* ҳуқуқий ворис

ASSIGN *v* 1. тайинламоқ (*вазифага, лавозимга*); белгиламоқ (*муддатни*); 2. маблағ ажратмоқ; 3. тақсимламоқ; 4. ўтказмоқ, бошқа шахсга қайта ўтказмоқ

to ~ **a limit** чегара белгиламоқ

to ~ **a sum** суммани ажратмоқ

to ~ **shares** акцияларни тақсимламоқ

ASSIGNABLE *a* 1. маблағ ажратиладиган; 2. ўтказиладиган, бошқага қайта ўтказиладиган

ASSIGNATION *n* 1. тайинлаш; 2. маблағ ажратиш

ASSIGNED *a* белгиланган, ўрнатилган

~ **debt** синчиклаб текширилган қарз талабномаси

~ **risk** қабул қилинган (белгиланган) таваккалчилик

ASSIGNEE *n* 1. қонуний ворис; 2. ваколатли шахс; вакил; тайинланган шахс; вакил

~ **in bankruptcy** танлов оммасини бошқарувчи

~ **of debt** қарзнинг қонуний вориси

ASSIGNMENT *n* 1. халқаро банк кредити бўйича ён бериш; 2. маблағ ажратиш; 3. тақсимот; тақсимлаш; 4. тайинланиш (*вазифага*);

вазифа; бошқага ўтказиш; қайта ўтказиш (*мол-мулкни, ҳуқуқни*)

~ **check** бегона почта чеки орқали тўланадиган чек

~ **credit** талабни бошқа шахсга қайта ўтказиш асосидаги кредит

~ **for the benefit of creditors** банкротнинг мулкига эгалик қилиш ҳуқуқини кредиторлар фойдасига ишонч билдирилган шахсга ўтказиш

~ **in blank** акцияга эгалик қилиш ҳуқуқини унинг янги соҳиби исм-шарифини кўрсатмаган ҳолда акциядорлик гувоҳномасининг орқасида қайд этиб бошқага ўтказиш

~ **of account** қисобрақамни бошқага ўтказиш

~ **of accounts receivable** тўланмаган тўловномаларни ўтказиш

~ **of choses in action** талаб қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ **of claim** даъволарни ёзма равишда бошқага ўтказиш (*мас. қарз бўйича*)

~ **of contract** шартномани бошқага ўтказиш

~ **of copyright** муаллифлик (ноширлик) ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ **of customers** истеъмолчиларни тақсимлаш

~ **of debt** қарзни ўтказиш

~ **of exhibition** кўргазма майдонини тақсимлаш

~ **of interest** ҳиссани, улушни бошқага ўтказиш

~ **of invention** ихтирони бошқага қайта ўтказиш

~ of job responsibilities ла-
возим вазифаларини тақ-
симлаш (банкда)

~ of mortgage ипотекани*
бошқага ўтказиш

~ of patent патентни бошқага
ўтказиш

~ of patent rights патент
ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ of a policy суғурта
полисини* бошқага ўтказиш

~ of property эгалик
ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ of rights ҳуқуқларни
бошқага ўтказиш

~ of right to security гаров
ҳуқуқидан воз кечиш

~ of risk таваккалчиликни
бошқага ўтказиш

~ of shares акцияларни
бошқага ўтказиш, акциялар-
га эгалик ҳуқуқини бошқага
қайта ўтказиш

~ of space савдо майдонини
тақсимлаш

~ of stock акцияларга эгалик
ҳуқуқини бошқага қайта
ўтказиш

~ of tasks вазифаларни
тақсимлаш

~ of wages иш ҳақидан аж-
ратмалар

~ with preferences қарзларни
белгиланган навбат бўйича
тўлаш учун ишонч асосидаги
мулкни таъсис этиш

cost ~ харажатларни тақ-
симлаш

design ~ лойиҳалаштириш
вазифаси

foreign ~ чет элда (ҳуқуқ-
ларни) бошқага қайта ўтка-
зиш

general ~ дебиторлик қарзига
доир ҳуқуқни умумий тарзда
бошқага ўтказиш

gratuitous ~ бегараз равишда
бошқага ўтказиш

job ~ ишни тақсимлаш

optimal ~ энг мақбул вазифа
patent ~ патентни бошқага
ўтказиш

production ~s ишлаб чиқа-
риш вазифалари

specific ~ дебиторлик қарзига
доир ҳуқуқни шартлашиб
олган ҳолда бошқага ўтказиш

ASSIGNOR *n* бошқага ўтказиб
юбораётган шахс (мулкни ёки
ҳуқуқни)

ASSIMILATION *n* 1. ўхшаб
кетиш; ўхшатиш; ўхшатма;
2. кафолатчилар синдикати*
қимматли қоғозларни тўла
сотиб юборганидан сўнг
уларнинг инвесторлар то-
монидан харид қилиниши

ASSISTANCE *n* ёрдам, кўмак,
кўмаклашиш

to furnish ~ ёрдам кўрсатмоқ

to lend ~ ёрдам кўрсатмоқ

to provide ~ ёрдам бермоқ

to render ~ ёрдам кўрсатмоқ
administrative ~ маъмурий
ёрдам

development ~ ривожланишга
ёрдам бериш; ривожла-
наётган мамлакатларга ёрдам
бериш

direct ~ бевосита ёрдам

economic ~ иқтисодий ёрдам

educational ~ мутахассис-
ларни тайёрлашда ёрдам
бериш

financial ~ молиявий ёрдам

free ~ бегараз ёрдам

investment ~ инвестиция
қилишда ёрдам кўрсатиш

medical ~ тиббий ёрдам
 mutual ~ ўзаро ёрдам
 mutual economic ~ ўзаро
 иқтисодий ёрдам
 old-age ~ қариялик нафақаси
 personal ~ шахсий ёрдам
 public ~ махсус таъминот
 social ~ ижтимоий таъминот
 subsidy ~ пул ёрдами
 кўрсатиш, пул билан ёрдам
 кўрсатиш
 technical ~ техник ёрдам
 urgent ~ шошилич ёрдам
 use ~ фойдаланишда ёрдам
 кўрсатиш
 valuable ~ қимматли ёрдам

ASSISTANT *n* ёрдамчи; референт

~ cashier кассир ёрдамчиси
 ~ for quality assurance and
 reliability маҳсулотнинг
 ишончилиги ва сифатини
 таъминлаш масалалари бўйи-
 ча ёрдамчи
 administrative ~ маъмурий
 масалалар бўйича ёрдамчи
 bank ~ банк хизматчиси
 manager's ~ бошқарувчи
 ёрдамчиси; референт
 sales ~ сотувчи (*дўконда*)
 selling ~ сотувчи; маслаҳатчи
 сотувчи
 shop ~ сотувчи (*дўконда*)

ASSOCIATE *n* шерик, ҳамкор;
 ширкат аъзоси; биргаликда
 эгалик қилувчи
 business ишбилармон ҳам-
 кор

ASSOCIATE *a* уюшган, уюш-
 мага бириккан, бирлашган
 ~ bank уюшган банк
 ~ member фонд биржасининг
 битимларни амалга ошириш
 ҳуқуқига эга бўлмаган аъзо-
 си

ASSOCIATE *v* бирлаш(тир)-
 моқ; қўшилмоқ (*иштирокчи,*
шерик сифатида)

ASSOCIATED:

**A. Banks of Europe Corpora-
 tion** Европа уюшган банклари
 корпорацияси*

ASSOCIATED *a* уюшган,
 уюшмага бирлаш(тирил)ган;
 шўъба

~ bank уюшган банк

~ capital бирлашган сармоя

~ company payables шўъба
 компания кредиторлари

~ company receivables шўъба
 компания дебиторлари

~ with ... билан боғлиқ, ...-га
 тегишли (тааллуқли)

ASSOCIATION

**A. for Payment Clearing
 Services** Банклараро кли-
 ринг* ҳисоб-китоблари ти-
 зимлари уюшмаси (*Лондон-
 да*)

**A. of British Chambers of
 Commerce** Британия савдо
 палаталари уюшмаси

A. of British Factors
 Британия факторинг* ком-
 паниялари уюшмаси

**A. of Certified and Corporate
 Accountants** Дипломли кор-
 поратив* бухгалтерлар уюш-
 маси (*Буюк Британия*)

**A. of Cooperative Savings and
 Credit Institutions of the
 European Economic Com-
 munity** Европа иқтисодий
 ҳамжамиятининг ширкат
 асосидаги жамғарма ва кредит
 муассасалари уюшмаси

A. of Corporate Treasures
 Корпорациялар* молиявий

директорлари уюшмаси (*Буюк Британия*)

A. of Futures Brokers and Dealers Фьючерс операциялари* бўйича брокерлар* ва дилерлар* уюшмаси (*Буюк Британия*)

A. of German Stock Exchanges Немис фонд биржалари уюшмаси

A. of Government Accountants Давлат муассасалари бухгалтерлари уюшмаси (*АҚШ*)

A. of International Bond Dealers Халқаро облигациялар бўйича дилерлар* уюшмаси (*Цюрихда*)

A. of Investment Trust Companies Инвестиция трастлари* уюшмаси (*Буюк Британия*)

A. of Management Consultants Ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича маслаҳатчилар уюшмаси (*АҚШ*)

A. of Primary Dealers in Government Securities Ҳукумат қимматли қоғозларининг бирламчи сотуви бўйича дилерлар* уюшмаси (*АҚШ*)

A. of Stock Exchange Firms Фонд биржасининг брокерлик фирмалари* уюшмаси (*АҚШ*)

Agricultural Cooperative A. Қишлоқ хўжалиги ширкатлари уюшмаси (*Буюк Британия*)

Aluminium Stockholders A. Ярим тайёр алюминий маҳсулотлари билан улгуржи савдо қилувчилар уюшмаси (*АҚШ*)

American Accounting A. Америка бухгалтерлари уюшмаси

American A. Advertising Agencies Америка реклама вакилликлари уюшмаси

American A. of Equipment Lessors Америка асбоб-ускуналарни ижарага берувчи фирмалар уюшмаси

American Arbitration A. Америка арбитраж* мутахассислари уюшмаси

American Banker's A. Америка банклар уюшмаси

American Economic A. Америка иқтисодиёти уюшмаси

American Management A. Америка бошқарув услубларини такомиллаштириш уюшмаси

American Standards A. Америка мезонга мувофиқлаштириш уюшмаси

American Trucking A. Америка юк автотранporti компаниялари уюшмаси

Bank of America National Trust and Savings A. Бэнк оф Америка

British Bankers' A. Британия банклар уюшмаси

British Engineering Standards A. Британия техник мезонлар уюшмаси

British Insurance A. Британия сугурта уюшмаси

British Merchant Banking and Securities A. Британия савдо банклари ва қимматли қоғозлар савдоси билан шуғулланувчи фирмалар уюшмаси

British Overseas Banks A. Британиянинг чет элда фаолият кўрсатувчи банк-лари уюшмаси

Building Society A. Ипотека кредити* жамиятлари уюш-маси (*Буюк Британия*)

Canadian Engineering Stand-ards A. Канада техник ме-зонлар уюшмаси

Central Landowners A. Ер эгаларининг марказий уюш-маси (*Буюк Британия*)

Chartered A. of Certified Ac-countants Дипломдор имти-ёзли бухгалтерлар уюшмаси (*Буюк Британия*)

Civil Service Clerical A. Дав-лат муассасалари идора хизматчилари уюшмаси (*Бу-юк Британия*)

Consumers' A. Истеъмол-чилар уюшмаси (*Буюк Бри-тания*)

European Free Trade A. Ев-ропа эркин савдо уюшмаси

Federal National Mortgage A. Федерал миллий ипотека* уюшмаси

Federal Savings and Loan A. Федерал ссуда-жамғарма уюшмаси

Finance Houses A. Банкирлар уйлари уюшмаси (*Буюк Британия*)

Foreign Credit Insurance A. Чет эл кредитларини суғур-талаш уюшмаси

Government National Mort-gage A. Ипотека кредити* бўйича давлат миллий уюш-маси (*АҚШ*)

Health Insurance A. of America Америка ка-

салликдан суғурталаш ком-паниялари уюшмаси

Independent Banker's A. Мустақил банкирлар уюш-маси (*АҚШ*)

Inter-America Accounting A. Америка мамлакатлараро бухгалтерлар уюшмаси

Inter-America A. of Industrial Property Америка мамлакат-лараро саноат мулки уюш-маси

International A. for Research in Income and Wealth Миллий даромад ва бойликларни ўрганиш хал-қаро уюшмаси

International A. for the Protection of Industrial Property Саноат мулкани муҳофаза қилиш халқаро уюшмаси

International A. of Agricultural Economists Қиш-лоқ хўжалиги иқтисодчилари халқаро уюшмаси

International A. of Food Distribution Озиқ-овқат маҳсулотларини тақсимлаш халқаро уюшмаси

International Development A. Халқаро тараққиёт уюшмаси

International Patent and Trademark A. Патентлар ва мол белгилари халқаро уюш-маси

International Standards A. Халқаро мезонга муво-фиқлаштириш уюшмаси

Investment Bankers' A. Ин-вестиция банкирлари уюш-маси (*АҚШ*)

Issuing Houses A. Эмиссия уйлари* уюшмаси (*Буюк Британия*)

Latin-America Free Trade A.
Лотин Америкаси эркин савдо уюшмаси

Life Insurance A. of America
Америка ҳаётни суғурталаш компаниялари уюшмаси

Life Office Management A.
Ҳаётни суғурталаш вакиллари иш усулини ўрганувчи ва уни такомиллаштирувчи мутахассислар уюшмаси (АҚШ)

London Discount Market A.
Лондон ҳисобга олиш бозори уюшмаси

Municipal Finance Officers A.
Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари молия хизматчилари уюшмаси (АҚШ)

National A. of Accountants
Бухгалтерлар миллий федерацияси (АҚШ)

National A. of Bank Auditors and Controlers
Банк тафтишчилари ва назоратчилари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Business Economists
Хусусий тадбиркорлик соҳаси иқтисодчиларининг миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Cost Accountants
Саноат ҳисобчи-бухгалтерлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Home-Builders
Уй-жой қурилиши фирмалари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Insurance Brokers
Суғурта брокерлари* миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Investment Clubs
Инвестиция клублари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Investment Companies
Инвестиция компаниялари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Investors' Brokers
Инвестор брокерлар* миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Manufacturers
Саноатчилар миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Purchasing Management
Харид қилишни бошқариш миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Realtors
Кўчмас мулк савдогарлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Regulatory Utility Commissioners
Коммунал корхоналар назоратчилари миллий уюшмаси

National A. of Securities Dealers
Биржа дилерлари* миллий уюшмаси (АҚШ)

National A. of Securities Dealers and Investment Managers
Фонд дилерлари* ва инвестиция бошқарувлари миллий уюшмаси (Буюк Британия)

National and Local Government Officers' A.
Давлат муассасалари ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари хизматчилари миллий уюшмаси (Буюк Британия)

National Farm Loan A.
Фермерлик ширкатларига кредит ажратиш миллий уюшмаси

National Futures A.
Миллий фьючерс* уюшмаси (АҚШ)

National Machine Accountants A.
Машина бухгалтерияси мутахассислари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Planning A. Миллий режалаштириш уюшмаси (АҚШ)

National Security Industrial A. Миллий хавфсизликка қўмаклашиш саноат уюшмаси (АҚШ)

New York Patent Law A. Нью-Йорк патент ҳуқуқи уюшмаси

Pacific Industrial Property A. Саноат мулки бўйича Тинч океани уюшмаси

Production Credit A. Саноат кредити уюшмаси

Production Engineering Research A. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш усуллари тадқиқ этиш уюшмаси (*Буюк Британия*)

Railway Accounting Officers' A. Темир йўллар бухгалтерлари уюшмаси

Securities A. Қимматли қоғозлар уюшмаси (*Буюк Британия*)

World A. of Travel Agencies Бутун жаҳон сайёҳлик вакилликлари уюшмаси

ASSOCIATION *n* 1. уюшма; бирлашма; жамият; иттифоқ; 2. мулоқот; алоқа

~ of banks банклар уюшмаси
~ of cartels картель* бирлашмаси

~ of employers тадбиркорлар (*иш берувчилар*) бирлашмаси
~ of enterprises корхоналар бирлашмаси

~ of entrepreneurs тадбиркорлар бирлашмаси

~ of industrialists тадбиркорлар бирлашмаси

~ of mortgage banks ипотека* банклари уюшмаси

~ with common interest умумий манфаатли фирма-лар уюшмаси

to form an ~ уюшмага асос солмоқ

to join an ~ уюшмага қўшилмоқ

to withdraw from an ~ уюшмадан чиқмоқ

arbitration ~ ҳакамлар уюшмаси

bankers' ~ банкирлар уюшмаси

banking ~ банк уюшмаси

benefit ~ касаллик ёки бахтсиз ҳодиса эҳтимолидан ўзаро суғурталовчи нотижорат ташкилоти

building and loan ~ кредит-қурилиш жамияти

business ~ савдо-саноат ташкилоти

carrier ~ транспорт фирма-лари уюшмаси

central ~ марказий бирлашма

clearing house ~ ҳисоб-китоб палатаси аъзолари бўлган банклар уюшмаси

consumers ~ матлубот жамияти

cooperative ~ ширкат уюшмаси; корпорация*; акция-дорлик жамияти

cooperative buying ~ харид қилиш ташкилоти, харид қилувчи ташкилот

cooperative marketing ~ қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ўтказиш (сотиш) ширкати

cooperative purchasing ~ қишлоқ хўжалигини таъминлаш ширкати

cooperative selling ~ маҳсулот ўтказиш (сотиш) ташкилоти

economic(al) ~ хўжалик бирлашмаси
employees' ~ хизматчилар уюшмаси
employers' ~ ишга ёлловчилар уюшмаси; тадбиркорлар уюшмаси
farm mortgage bankers' фермерлик ипотека* кредитлари компаниялари уюшмаси
in ~ биргаликда
industrial ~ саноат уюшмаси
international ~ халқаро уюшма
joint ~ қўшма бирлашма
marketing ~ маҳсулот ўтказиш (сотиш) ташкилоти
miners' ~ кончилар бирлашмаси
monopoly ~ яккаҳоким бирлашма
mortgage ~ гаров хатлари билан операциялар ўтказиш миллий уюшмаси
mutual ~ ўзаро ширкат туридаги ссуда-жамғарма уюшмаси
nonprofit ~ нотижорат ташкилоти
open-price ~ нарх-наво ҳақидаги маълумотларни айирбошлаш тизими
operator ~ транспорт фирмалари уюшмаси
partnership ~ ширкат
private ~ хусусий уюшма
production ~ ишлаб чиқариш бирлашмаси
professional ~ касаба бирлашмаси
purchasing ~ харид қилиш ташкилоти, харид қилувчи ташкилот
savings and loan ~ ссуда-жамғарма уюшмаси

sectoral ~ тармоқ бирлашмаси
standards ~ мезонга мувофиқлаштириш масалалари уюшмаси
trade ~ савдо уюшмаси
transnational ~ трансмиллий бирлашма
unincorporated ~ нокорпоратив уюшма*
vocational ~ касаба уюшмаси
voluntary ~ ихтиёрий бирлашув

ASSORT *v* сараламоқ, танламоқ (*молларни*) таснифламоқ

ASSORTED *a* 1. сараланган, танланган; 2. турли тоифаларга мансуб, турли-туман, хилма-хил

ASSORTING *n* саралаш
preliminary ~ олдиндан саралаш

ASSORTMENT *n* 1. навлар; танлаш; 2. саралаш
 ~ **of commodities** маҳсулот навлари
 ~ **of goods** молни танлаш
 ~ **of patterns** намуналар тўплами
 ~ **of products** маҳсулотлар навлари
to agree upon the ~ навларни келишмоқ
to change the ~ навларни ўзгартирмақ
to expand the ~ навлар турларини кенгайтирмақ
to finalize the ~ навларни мувофиқлаштирмақ
to improve the ~ навларни яхшиламоқ
to specify the ~ навларни аниқламоқ
diversified ~ хилма-хил навлар

large ~ турли-туман навлар
 offered ~ таклиф қилинаётган навлар

rich ~ кенг танлов имконияти

sample ~ намуналар тўплами

stock ~ омбордаги моллар навлари

timber ~ ёғоч маҳсулотлари навлари

universal ~ универсал навлар

varied ~ хилма-хил навлар

wide ~ турли-туман навлар

ASSUME *v* 1. қабул қилмоқ; олмоқ (ўз *зиммасига*);

2. тахмин қилмоқ, ... деб ўйламоқ, фараз қилмоқ

to ~ a liability 1. масъулиятни ўз зиммасига олмоқ;

2. мажбурият олмоқ

to ~ a liability for debt қарзлар бўйича масъулиятни ўз зиммасига олмоқ

to ~ an obligation мажбуриятни ўз зиммасига олмоқ

to ~ a responsibility масъулиятни ўз зиммасига олмоқ

to ~ a risk таваккалчиликни ўз зиммасига олмоқ

ASSUMED *a* таклиф этилаётган; чиқарилган

~ bond бир компания чиқарган ва бошқаси кафолатлаган облигация

ASSUMPSIT *n* шартномани бажармаслик билан боғлиқ зарарлар тўғрисидаги даъво

ASSUMPTION *n* 1. бошқа томон мажбуриятлари бўйича масъулиятни ўз зиммасига олиш; 2. фараз қилиш, тахмин қилиш; асос; таклиф; тахмин; 3. *pl* тахминий ҳисоб-китоблар

~ of debt қарзни тан олиш; қарзни қабул қилиш

~ of liability мажбуриятларни ўз зиммасига олиш

~ of obligation мажбуриятларни ўз зиммасига олиш

~ of office вазифани бажаришга киришиш

~ of risk таваккалчиликни ўз зиммасига олиш

~s underlying cost-volume-profit analysis зарар кўрмасликни таҳлил қилишдаги фаразлар

to remove the ~ шарт-шароитларни бартараф қилмоқ

ad hoc ~ махсус таклиф

arbitrary ~ ихтиёрий тахмин

austere ~ қатъий асос (шарт-шароит)

average cost flow ~ ўртача қиймат оқими ҳақидаги тахмин

conservative ~ эҳтиёткорона тахмин (қилиш)

forecasting ~ олдиндан тахмин қилинган фараз

going concern ~ ишлаётган корхоналар ҳақидаги тахмин

implicit ~ ноошкора (назарда тугиладиган) фараз

on the ~ таклифдан келиб чиққан ҳолда

original ~ дастлабки (бирламчи) тахмин

oversimplified ~ қўпол тахмин (фараз)

plausible ~ ҳақиқатга яқин тахмин (фараз)

rigid price ~ қатъий нарх-наво замини

valuation ~s баҳолаш учун тахминий маълумотлар

weighted average cost flow ~
ўртача чамаланган қиймат
оқими ҳақидаги тахмин
wrong ~ нотўғри тахмин

ASSUMPTIVE *a* тахминий,
фараз қилинаётган

ASSURANCE *n* 1. суғурта
(қилиш); 2. кафолат (бериш)
~ of reliability ишончилилик
кафолати

~ scheme кафолатлар тизими
life ~ ҳаётни суғурта қилиш

negative ~ салбий кафолат

performance ~ техник тав-
сифлар билан таъминлаш

production ~ маҳсулот
сифати кафолати

quality ~ сифат кафолати

reasonable ~ етарли даража-
даги (мақбул) кафолатлар

reliability ~ ишончликни таъ-
минлаш

statistical ~ статистика жи-
ҳатидан тўғрилиқ

use ~ фойдаланиш кафола-
ти

warranty ~ кафолатли хиз-
мат муддати

ASSURE *v* 1. ишонтироқ; 2.
таъминламоқ, кафолатламоқ;
3. суғурталамоқ (ҳаётни)

ASSURED *a* суғурталанган,
суғурта қилинган

ASSURER *n* суғурталовчи,
суғурта қилувчи

ASTRINGENT *a* қаттиқ,
қатъий (*мас. молия-бюджет
сиёсати ҳақида*)

AT *n* ат (*Лаос майда тан-
гаси*)

AT *prer...-да; ...-га*

~ and from „...да ва ...дан“
(*бандаргоҳда ёки денгизда
бўлган кемани суғурталаш*)

~ best мижознинг битимни
энг мақбул жорий нархда
тузиш ҳақида брокерга* бер-
ган буйруғи

~ call талаб қилинганида
бериладиган пул

~ close of exchange бир-
жанинг ёпилиши пайтидаги

~ deficit салбий балансли;
тақчиллик билан; камомадли

~ discount чегирмали, бел-
гиланган нархдан паст ба-
ҳода

~ discretion мижознинг би-
тимни истаган нархда тузиш
ҳақида брокерга* берган буй-
руғи

~ fluctuating prices ўзга-
рувчан курслар бўйича

~ guaranteed rate кафолат-
ланган курс бўйича

~ interest фоиз ставкаси
бўйича

~ limit мижознинг муайян
чекловли шарт асосида бро-
керга* берган буйруғи

~ or better мижознинг
битимни кўрсатилган ёки
мақбулроқ нархда тузиш
ҳақида брокерга* берган буй-
руғи

~ par белгиланган қиймат
бўйича, паритет* бўйича

~ par value белгиланган
қиймат бўйича, паритет*
бўйича

~ premium устама ҳақли;
белгиланган қийматдан юқо-
ри; паритетдан* юқори

~ present prices жорий нарх-
лар бўйича

~ risk таваккалчилик билан

~ short notice қисқа хабар
қилиш пайтида

~ sight кўрсатилганида;
биринчи талабга биноан

~ the best price энг манфа-
атли (фойдали) шартларда

~ the close биржанинг
ёпилиш пайтида

~ the market мижознинг
битимни энг мақбул жорий
нархда тузиш ҳақида брокер-
га* берган буйруғи

~ the money option асосида
ётган молиявий восита нархи
бажарилиш нархига тахми-
нан тенг келадиган опцион*

~ the opening биржанинг
очишлиш пайтида

ATMOSPHERE *n* муҳит,
вазият, аҳвол

market ~ бозор кайфияти,
бозордаги кайфият

office ~ муассасадаги вазият
shopping ~ дўконлардаги
аҳвол

ATTACHE *v* 1. бириктирмоқ;
илова қилмоқ; 2. бермоқ,
...га нисбат бермоқ, ... деб
билмоқ, ... деб ўйламоқ;
3. қонуний кучга кирмоқ;
бошланмоқ

ATTACHE *n* атташе*

commercial ~ савдо атташеси

ATTACHMENT *n* 1. бирик-
тириш; муҳр билан
тасдиқлаш; 2. тўловга
лаёқатсиз қарздор мулкни
суд қарорига кўра ҳибслаш;
3. кучга кириш

~ of a debt мол-мулкни
ҳибслаш (ҳибсга олиш)

~ of a risk мол-мулк суғур-
таловчининг жавобгарлиги
остиға ўтадиган пайт

to discharge an ~ ҳибсни бе-
кор қилмоқ

to levy an ~ ҳибсламоқ,
ҳибсга олмоқ

to lift an ~ ҳибсни бекор
қилмоқ

to withdraw an ~ ҳибсни бе-
кор қилмоқ

ATTAINMENT *n* 1. малака;
тайёргарлик; 2. эришиш, эга
бўлиш

educational ~ маълумот дара-
жаси; таълимий тайёргарлик

ATTEMPTED *a* амалга ошма-
ган уриниш

~ bank robbery банкни
ўғирлашга уриниш

ATTEND *v* таширф буюрмоқ,
бориб кўрмоқ

ATTENDANCE *n* 1. парвариш
қилиш; хизмат кўрсатиш;
ғамхўрлик; хизматлар; 2.
қатнашиш (давомат);
таширф буюриш, бориб
кўриш, иштирок этиш

~ on customers мижозларга
хизмат кўрсатиш

~ to customs formalities бож-
хона расмиятчиликларини
бажариш

medical ~ тиббий хизмат
кўрсатиш

stock-take ~ мол-мулкни
рўйхатдан ўтказишда иш-
тирок этиш

ATTENDANTS *n* хизмат
кўрсатувчи ходимлар

ATTENTION *n* парвариш
қилиш, парваришлаш; хиз-
мат кўрсатиш

medical ~ тиббий хизмат
кўрсатиш

prompt ~ тез хизмат кўр-
сатиш

routine ~ ҳар кунлик парва-
риш

urgent ~ тез хизмат кўрсатиш

ATTEST *v* текширмақ; ишонтирмақ; гувоҳлик бермоқ; тасдиқламоқ; аттестациядан ўтказмоқ

to ~ a copy нусха(си)ни тасдиқламоқ

to ~ notarially нотариал жиҳатдан тасдиқламоқ

ATTESTATION *n* 1. аттестация; аттестация қилиш; 2. тасдиқлаш; гувоҳлик бериш

~ of output маҳсулотни аттестация қилиш

~ of products маҳсулотни аттестация қилиш

~ of signature имзони тасдиқлаш

state ~ давлат аттестацияси

ATTESTED тасдиқланган, гувоҳлик берилган; аттестациядан ўтказилган

~ copy тасдиқланган нусха

ATTITUDE *n* вазият, нуқтаи назар, тутилган йўл, муносабат

bearish ~ камайишга мойиллик (*биржа нархлари, курсларининг*)

employee ~ ходимларнинг муносабати (*маъмуриятга*)

hard-line ~ қатъий нуқтаи назар

waiting ~ кутиб туришга асосланган йўл

wait-and-see ~ кутиб туришга асосланган йўл

ATTORN *v* 1. топширмақ (*бирор нарсани*); бирор ҳуқуқни бошқага ўтказмоқ; ишонч билдирмоқ; 2. ижарани узайтириш учун мол-

мулкнинг янги эгасига розилик бермоқ

ATTORNEY:

A. General Бош прокурор

ATTORNEY *n* ваколатли шахс; ишончли вакил (*судда*); адвокат, оқловчи, ҳимоячи

~ at law суддаги ишончли вакил, адвокат, оқловчи, ҳимоячи

to hire an ~ адвокат ёлламоқ

applicant's ~ аризачининг ишончли вакили

district ~ туман суддаги адвокат

joint ~ биргаликда ҳаракат қилувчи адвокат

patent ~ патент бўйича ишончли вакил

power of ~ ишончнома

practising ~ тажриба ортираётган ишончли вакил

prosecuting ~ прокурор

state ~ давлат прокурори

tax ~ солиқ солиш ишлари бўйича адвокат

ATTRACT *v* жалб қилмоқ

to ~ capital сармояни жалб қилмоқ

to ~ deposits депозитларни* жалб қилмоқ

to ~ funds маблағларни жалб қилмоқ

ATTRACTION *n* жалб қилиш; ўзига тортиш

~ of credit кредитни жалб қилиш

~ of credit resources кредит ресурсларини жалб этиш

~ of foreign investments хорижий инвестицияларни жалб этиш

~ of money пул маблағларини жалб этиш

ATTRACTIVE *a* ўзига жалб қилувчи; ўзига тортувчи
 ~ investment жалбдор сармоя ажратмалари
 ~ offer қизиқтирадиган так-лиф
 ~ price кишини ўзига тор-тувчи нарх
 ~ rate кишини ўзига жалб этувчи фоиз ставкаси

ATTRACTIVENESS *n* жозибадорлик, ўзига тортувчанлик

ATTRIBUTE *n* ўзига хос хусусият, хусусият, хос хусусият, ажратиб турадиган (фарқловчи) хусусият
 major ~ асосий хусусият
 minor ~ иккинчи даражали хусусият
 performance ~s вазифавий хусусиятлар
 quantitative ~ миқдорий аломат
 system ~ тизим тавсифи

ATTRIBUTE *v* киритмоқ, ҳисобга ўтказмоқ; ҳисобламоқ
 to ~ costs of direct labour ишлаб чиқариш ишчилари меҳнати қийматини таннарх ҳисобига киритмоқ

ATTRIBUTABLE *a* (...-га) ўтказилган, киритилган
 ~ level муайян даврдаги сўф фойда ёки зарар
 ~ profit тушунтириб берилган (изоҳланган) фойда

ATTRIBUTE *n* тугаш; эскириш (мас. активларнинг*, сармоя қийматининг)
 ~ of assets активларнинг* камайиши
 ~ of capital сармоя қийматининг камайиши

AUCTION

n кимошди савдоси; ошқора сотув, савдо
 ~ by tender ёпиқ савдо
 ~ expenses кимошди савдоси чиқимлари
 ~ house кимошди савдоси ўтказиладиган бино
 ~ market кимошди савдоси бозори
 ~ marketplace кимошди савдоси бозори
 ~ price кимошди савдоси нархи
 ~ rate янги чиқарилган қимматли қоғозларнинг кимошди савдоси орқали белгиланадиган фоизи
 ~ sale кимошди савдоси орқали сотиш
 ~ value кимошди савдосидаги қиймат; тугатиш қиймати
 to close an ~ кимошди савдосини ёпмоқ
 to conduct an ~ кимошди савдосини ўтказмоқ
 to hold an ~ кимошди савдосини ўтказмоқ
 to notify the sale by ~ кимошди савдосини эълон қилмоқ
 to open an ~ кимошди савдосини очмоқ
 to participate in an ~ кимошди савдосида иштирок этмоқ
 to put up for ~ кимошди савдосига қўймоқ
 to sell at an ~ кимошди савдоси орқали сотмоқ
 to sell by ~ кимошди савдоси орқали сотмоқ
 to win the ~ энг юқори нархни таклиф қилиб, кимошди савдоси орқали мол сотиб олмоқ

- annual** ~ ҳар йиллик кимошди савдоси
commodity ~ мол кимошди савдоси
compulsory ~ мажбурий кимошди савдоси
Dutch ~ голландча кимошди савдоси (*савдони олиб борувчи шахс харидор топилгунга қадар молнинг нархини тушириб боради*)
fur ~ мўйна кимошди савдоси
gold ~ олтин кимошди савдоси
goods ~ мол кимошди савдоси
international ~ халқаро кимошди савдоси
livestock ~ қорамолни кимошди савдоси орқали сотиш
local ~ қишлоқ хўжалик маҳсулотларини жойида сотиш
mock ~ сохта кимошди савдоси
open ~ очиқ кимошди савдоси
privatization ~ хусусийлаштириш кимошди савдоси, давлатга қарашли ер ва корхоналарни сотиш
public ~ ошқора савдо
tea ~ чойфурушлик кимошди савдоси
tender ~ ёпиқ савдо
AUCTION *v* кимошди савдоси орқали сотмоқ
to ~ off кимошди савдоси орқали сотмоқ
to ~ off borrower's property қарздор мол-мулкини кимошди савдоси орқали сотмоқ
to ~ shares акциялар (улушлар)ни кимошди савдоси орқали сотмоқ
AUCTIONEER *n* кимошди савдосини олиб борувчи шахс
AUCTIONEER *v* кимошди савдоси орқали сотмоқ
AUCTIONEERING *n* кимошди савдоси орқали сотиш
AUCTIONING *n* кимошди савдоси орқали сотиш
AUDIT *n* 1. аудит*, аудиторлик* текшируви, тафтиш, текширув; 2. аудиторнинг* молиявий ҳисобот бўйича хулосаси
 ~ **and exam committee** аудиторлик* ва тафтиш қўмитаси (*банкнинг*)
 ~ **and reporting requirements** аудит* ва ҳисобдорликка қўйиладиган талаб
 ~ **certificate** аудитор* хулосаси
 ~ **commission** тафтиш комиссияси
 ~ **committee** аудиторлик* қўмитаси (*банкнинг*)
 ~ **for quality** сифатни текшириш (назорат қилиш)
 ~ **of security deposit holdings** банкда бойликларнинг сақланишини текшириш
 ~ **report** аудитор* хулосаси
to carry out an ~ тафтиш ўтказмоқ
to make a cash ~ кассани тафтиш қилмоқ
annual ~ хўжалик фаолиятининг йиллик таҳлили
attitude ~ муносабатни аниқлаш мақсадида истеъмолчи фикрини сўраш

balance-sheet ~ балансни тафтиш қилиш
bank ~ банк ҳисобдорлигини тафтиш қилиш
cash ~ касса қолдиқларини тафтиш қилиш
compliance ~ мувофиқликни текшириш
continuous ~ узлуксиз (доимий) аудит*
cost ~ харажатлар аудити*
detailed ~ тўла тафтиш қилиш
environmental ~ атроф муҳитни муҳофаза қилиш аудити
external ~ ташқи тафтиш
field ~ жойида тафтиш қилиш; кўчма (сайёр) тафтиш
financial ~ аудиторлик* текшируви (*молиявий ҳисоботларнинг*)
financial statement ~ молиявий ҳисоботлар аудити*
general ~ умумий тафтиш
horizontal ~ горизонтал аудит*
independent ~ ташқи тафтиш
inside ~ ички тафтиш
interim ~ 1. оралиқ аудиторлик* текшируви; 2. ҳисобот даврининг бир қисми учун аудиторлик* текшируви
internal ~ ички тафтиш
limited ~ чекланган аудит*; чекланган аудиторлик* текшируви
management ~ раҳбарлар фаолиятини текшириш
marketing ~ маркетингни* тафтиш қилиш
obsolescence ~ эскириш туфайли кўриладиган зарарларни таҳлил қилиш

operational ~ хўжалик фаолияти аудити*
organization ~ ташкилот фаолиятини текшириш
outside ~ ташқи тафтиш
performance ~ фаолият кўрсатиш аудити*
periodic ~ 1. даврий аудит*; 2. ҳисобот даврининг бир қисми учун мўлжалланган аудиторлик* текшируви
position ~ ҳолат аудити*
preliminary ~ 1. тайёргарлик аудити*; 2. дастлабки тафтиш
prior period ~ ўтган даврда ўтказилган аудиторлик* текшируви
procedural ~ жараёнли аудит*
quality ~ сифатни текшириш
sampling ~ танлаб текширув ўтказиш
social ~ 1. ижтимоий фаолият аудити*; 2. мустақил аудиторлик* текшируви
special ~ махсус аудит* (*давлат идоралари эҳтиёжларига кўра мазмунан чекланган*)
statutory ~ қонунан белгиланган аудит*
stores ~ захираларни текшириш
tax ~ солиқларнинг тўғри ҳисобланишини текшириш
test ~ назорат текшируви
unscheduled ~ режалаштирилмаган текширув
value for money ~ тежамкорлик аудити*
voucher ~ хўжалик операцияси тўғрилигини олдиндан назорат қилиш

AUDIT *v* текширмақ, тафтиш
ўтказмақ, тафтиш қилмақ
to ~ the accounts ҳисоб-
рақамни тафтиш қилмақ;
ҳисобрақам тўғри юритили-
шини текширмақ

AUDITABILITY *n* тафтиш
қилина олишлик; тафтиш
ўтказиш шароитларининг
мавжудлиги, тафтиш қи-
лиш

AUDITED *a* текширилган
~ accounts текширилган
ҳисобрақамлар

~ financial statement тек-
ширилган молиявий ҳисобот

AUDITING *n* тафтиш ўтказиш,
тафтиш қилиш

bank ~ банк ҳисобдорлигини
текшириш

industrial ~ корхонанинг иқ-
тисодий фаолиятини текши-
риш

inside ~ ички тафтиш

internal ~ ички тафтиш

AUDING *a* аудиторлик* ...,
тафтиш ...

~ committee тафтиш ко-
миссияси

~ firm аудиторлик* фирма-
си

~ of account ҳисобрақамни
текширувдан ўтказиш

~ organization тафтиш таш-
килоти

~ standards аудит* мезон-
лари

AUDITOR:

Certified Information Systems
A. ахборот тизимлари бўйича
дипломли аудитор*

Certified Internal A. дипломли
ички аудитор*

General A. бош тафтишчи

AUDITOR *n* 1. аудитор,
тафтишчи бухгалтер; 2. *pl*
аудиторлик ташкилотлари
(фирмаларнинг); 3. бош бух-
галтер

~s certificate ташқи аудитор
хулосаси*

~'s opinion аудитор фикри

~ trail текширувлар пайтида
валюта-кредит ёки молия

битимларини кузатиб бориш
assistant ~ тафтишчи ёрдам-

чиси

external ~ ташқи тафтишчи
бухгалтер

field ~ кўчма (сайёр) таф-
тишчи бухгалтер

independent ~ ташқи таф-
тишчи

internal ~ ички тафтишчи

predecessor ~ олдинги ауди-
тор*

principal ~ бош аудитор*

staff ~ лавозимдаги аудитор*

statutory ~ қонунан тайинла-
надиган аудитор*

successor ~ кейинги ауди-
тор*

tax ~ солиқларни ҳисоблаб
ёзиш масалалари бўйича

тафтишчи
traveling ~ кўчма (сайёр)
тафтишчи бухгалтер

AUDITORIAL *a* тафтиш...

AUGMENT *v* ошириб бормақ,
орттирмақ, қўшмақ

to ~ the capital сармояни
ошириб бормақ

AUGMENTATION *n* ўсиш,
ошиши, ошириш

~ of capital *n* сармоянинг
ошиши

AUGMENTED *a* оширилган,
орттирилган

~ capital оширилган сармоя
AURA *n* эйре (*Исландия май-да тангаси*)

AUSPICERS *n* ҳомийлик

under the ~ of ҳомийлиги
 остида, ҳимояси остида

AUSSIE:

~ bond қиймати Австралия
 доллариди ифодаланган евро-
 облигация*

~ dollar Австралия доллари

AUSTERITY *n* 1. қатъий
 иқтисодиёт; 2. қатъий чора-
 лар

economic ~ давлатнинг қатъ-
 ий иқтисодий сиёсати

AUSTRAL:

A. plan песони янги пул
 бирлиги — аустралга алмаш-
 тириш дастури (*Аргенти-
 на*)

AUSTRAL *n* аустрал (*Арген-
 тина пул бирлиги*)

AUSTRALIAN:

A. Associated Stock Exchan-
 ges Австралия уюшган фонд
 биржалари

A. Associated Stock Exchan-
 ges indices Австралия уюшган
 фонд биржалари кўрсаткич-
 лари

A. dollar Австралия долла-
 ри

A. interest rate swap Австра-
 лия фоизли свопи*

AUSTRIAN:

A. shilling Австрия шиллин-
 ги

AUTEX:

A. system фонд брокерла-
 рини* акцияларнинг йирик
 туркуми билан битимни
 амалга ошириш имкони мав-
 жудлиги ҳақида огоҳлан-

тириш учун қўлланиладиган
 „Аутекс“ электрон тизими
 (АҚШ)

AUTHENTIC *a* ҳақиқий

~ signature ҳақиқий имзо

AUTHENTICATE *v* ҳақиқий-
 лигини тасдиқламоқ, ҳақи-
 қийлигидан гувоҳлик бер-
 моқ

AUTHENTICATED *v* тасдиқ-
 ланган

~ signature тасдиқланган им-
 зо

AUTHENTICATION *n* ҳуж-
 жат ёки имзоларнинг ҳақи-
 қийлигини тасдиқлаш

~ of signature имзони тас-
 диқлаш

AUTHENTICITY *n* ҳақиқий-
 лик, тўғрилиқ

~ of letter of credit ак-
 кредитивнинг ҳақиқийлиги

~ of signature имзонинг
 ҳақиқийлиги

AUTHORITIES *n* раҳбар идо-
 ралар

AUTHOR *n* муаллиф

AUTHORITY:

Commodity Exchange A. Мол
 биржалари бошқармаси
 (АҚШ)

Federal Reserve A.ies Феде-
 рал захиралар тизими идора-
 лари

Industrial Research and
 Development A. Саноат
 тадқиқотлари ва тажриба-
 лойиҳалаш ишлари бошқар-
 маси (*Буюк Британия*)

Insurance A. суғурта назо-
 рати (АҚШ)

AUTHORITY *n* 1. ҳокимият
 идораси; раҳбарият; маъ-
 мурият; 2. ҳуқуқ; ваколат;

мансабдор шахс ҳоқимияти; ваколат доираси; 3. йирик мутахассис; обрўли (нуфузли) шахс; 4. идора, бошқарма

~ arising from estoppel ошкора ваколатлар

~ bonds ҳукумат идораси чиқарган облигациялар

~ by necessity зарурият юзасидан бериладиган ваколатлар

~ controlling securities markets фонд биржаларини назорат қилувчи идора

~ for purchase харид қилиш рухсатномаси, харид қилишга рухсат бериш

~ of an arbitrator ҳакамнинг ваколатлари

~ to collect debts қарзни ундириб олиш ҳуқуқи

~ to purchase харид қилиш ҳуқуқи

~ to sell сотиш ҳуқуқи

to act on ~ ваколатлар асосида фаолият кўрсатмоқ

to act with the ~ of law қонун асосида ҳаракат қилмоқ (фаолият кўрсатмоқ)

to act within the limits of ~ ваколатлар доирасида ҳаракат қилмоқ

to delegate ~ ваколатларни бошқага бермоқ

to exceed ~ ваколатни ошириб юбормоқ

to give ~ ваколат бермоқ

to have ~ ваколатларга эга бўлмоқ

to transfer ~ ваколатларни бошқага ўтказмоқ

accepting ~ қабул қилувчи; буюртмачининг корхонадаги вакили

administrative ~ маъмурий идора

agent's ~ вакил ваколатлари

appropriate ~ies ваколатли маъмурлар

approval ~ қарорни тасдиқлаш ҳуқуқи

arbitral ~ ҳакамлик суди

bank supervisory ~ies банк фаолияти устидан назорат қилувчи идора

budget ~ies бюджет ваколатлари (*нул сарфланишига рухсат бериш*)

centralized ~ марказлаштирилган бошқарув

civil ~ies фуқаролик ҳоқимияти

competent ~ ваколатли идора

constituted ~ қонуний ҳоқимият

control ~ies назорат қилувчи идоралар, назорат идоралари

customs ~ies божхона маъмурлари

delegated ~ies қуйи идора томонидан берилган ваколат

discretionary ~ ҳал этиш эркинлиги

economical ~ies иқтисодий доиралар

enforcement ~ суд ижросини амалга оширувчи идора

exclusive ~ мутлақ ваколат

executive ~ ижроия ҳоқимияти, ижро қилувчи ҳоқимият

exhibition ~ies кўргазма маъмурияти

express ~ бевосита ифодаланган ваколат

fair ~ies ярмарка маъмурияти

federal ~ies федерал ҳукумат идоралари
financial ~ies ҳукумат молия идоралари
fiscal ~ies ҳукумат молия идоралари
formal ~ies расмий ваколатлар
full voting ~ over stock акциялар бўйича тўла овоз бериш ҳуқуқи
functional ~ вазифавий ваколатлар, омилкорлик
general ~ бош ваколатнома
governmental ~ies ҳукумат; ҳукумат доиралари; давлат ҳокимияти идоралари, давлат ҳокимияти
harbour ~ies бандаргоҳ бошқаруви
health ~ies соғлиқни сақлаш идоралари
implied ~ кўзда тутилаётган ваколат
judicial ~ies суд ҳокимияти
law enforcement ~ies суд ижроия ҳокимияти идоралари
lawful ~ қонуний ҳокимият
legislative ~ қонун чиқарувчи ҳокимият
licensing ~ лицензиялар бериш ҳуқуқига эга бўлган идора
local ~ies маҳаллий ҳокимият идоралари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси муассасалари
managerial ~ раҳбарият
military ~ies ҳарбий маъмурлар
monetary ~ies раҳбарлик қилувчи пул-кредит муассасалари
municipal ~ies маҳаллий ҳо-

кимият идоралари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси муассасалари
obligational ~ies таъсис этилган бюджет маблағлари
official ~ies расмий ҳокимият
operating ~ юкларни тижорат усулида ташишга рухсат бериш
partial voting ~ over stock акциялар бўйича қисман овоз бериш ҳуқуқи
port ~ бандаргоҳ маъмурияти
price control ~ нарх-навони назорат қилувчи давлат идораси
producing ~ ишлаб чиқариш идораси; цех; корхона
public ~ давлат ҳокимияти
public ~ies давлат ҳокимияти идоралари, давлат ҳокимияти
rating ~ солиқ бошқармаси
responsible ~ масъул идора
sapiential ~ ҳокимият соҳибларининг юқори билим ва малака даражасига асосланган ҳокимият
special ~ махсус ваколатлар
standby ~ies қўшимча ёки захирадаги ваколатлар
staff ~ лавозим ваколатлари
statutory ~ies қонуний ҳокимият идоралари
supervisory ~ies назорат идоралари
supporting ~ies ҳавола, матн парчаси
supreme ~ олий ҳокимият
tax ~ies солиқ бошқармаси
state run public ~ies давлат бошқаруви идоралари
territorial ~ies ҳудудий ҳокимият, ҳудудий маъмур
taxation ~ солиқ бошқармаси
total obligational ~ ажра-

тилган барча маблағларни сарфлаш ваколати
transport ~ies транспорт бошқармасы

treasure ~ies молия идоралари

trust ~ ишонч асосидаги вазифаларни бажариш ҳуқуқи

undivided ~ яккабошчилик

unlimited ~ чекланмаган ваколатлар

unrestricted ~ чекланмаган ваколатлар

voting ~ овоз бериш ҳуқуқи (*акциялар бўйича*)

AUTHORIZATION *n* 1. рухсатнома; 2. ваколат бериш, ҳуқуқлар билан таъминлаш;

3. харажатларни амалга ошириш ҳақидаги қарор; маблағ ажратилишини тасдиқлаш;

4. ҳуқуқ, ваколат; 5. лицензия бериш (*банкка*)

~ center in bank кредит карточкалари соҳиблари шахсини ва уларнинг кредитга лаёқатлилигини аниқлаш бўлими

~ for credit кредитга рухсат бериш

~ for shipment юклаб жўнатишга рухсат бериш

~ to operate 1. транспорт операцияларини амалга ошириш рухсатномаси; транспорт йўлидан фойдаланиш имтиёзи;

2. тижорат мақсадида юк ташишга рухсат этиш; тижорат мақсадида юк ташиш рухсатномаси

blanket ~ умумий рухсатнома; умумий буюртма

borrowing ~ ссуда олиш рухсатномаси

capital ~ сармоя харажат-

ларини амалга ошириш рухсатномаси; сармоя харажатларини амалга оширишга ваколат берувчи расмий ҳужжат

contract ~ давлат идорасининг шартнома тузиш учун берган рухсатномаси

drawing ~ вексель ёзиб бериш ҳуқуқи (*белгиланган сумма доирасида*)

exchange ~ валюта рухсатномаси

expenditure ~ сармоя харажатларини амалга ошириш рухсатномаси; сармоя харажатларини амалга оширишга ваколат берувчи расмий ҳужжат

export ~ четга мол чиқариш рухсатномаси; четга мол чиқаришга рухсат бериш

government ~ ҳукумат рухсатномаси

import ~ четдан мол келтириш рухсатномаси; четдан мол келтиришга рухсат бериш

legislative ~ of budget бюджетни қонунан тасдиқлаш

production ~ ишлаб чиқаришга рухсат бериш

product programme ~ маҳсулот ишлаб чиқариш дастурини тасдиқлаш

special ~ махсус рухсатнома

specific ~ махсус рухсатнома

statutory ~ қонунан белгиланган маблағ ажратмалари

strike ~ иш ташлашга розилик ёки рухсат бериш (*касаба уюшма раҳбарияти томонидан*)

undisbursed ~ies фойдаланилмаган маблағ ажратмалари

written ~ ёзма рухсатнома

AUTHORIZE *v* 1. ваколат бермоқ; 2. рухсат бермоқ, рухсатнома бермоқ

to ~ foreign investment хорижий сармоя сарфига рухсат бермоқ

AUTHORIZED *a* 1. ваколатли; 2. рухсат этилган; расмий қабул қилинган

~ bank ваколатли банк

~ capital чиқаришга рухсат этилган акциядорлик сармо-яси

~ capital stock устав сармо-яси (банкнинг)

~ clerk брокерлик фир-масининг* биржа залига кириш ҳуқуқига эга вакили

~ dealer ваколатли банк

~ depositary ваколатли де-позитарий* банк

~ foreign exchange dealer хорижий валюта билан опе-рацияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга дилер*

~ investment рухсат этилган инвестициялар

~ shares чиқаришга рухсат этилган акциялар

~ signature ваколатли шахс имзоси

~ stock чиқаришга рухсат этилган акциялар

to be ~ nationwide

умуммиллий миқёсда рухсат этилмоқ

AUTHORSHIP *n* муаллифлик

~ to an invention ихтирога муаллифлик

AUTOCAR *n* автомобиль

AUTOMAKER *n* автомобиллар ишлаб чиқарувчи

AUTOMARKET *n* автомат дў-кон

AUTOMAT *n* савдо автомати

AUTOMATE *v* автоматлаш-тирмоқ

AUTOMATED:

A. Real-Time Investment Ex- change амалдаги вақт тартибида ишлайдиган „Ари-эль“ автоматлаштирилган инвестиция биржаси (*Буюк Британия*)

AUTOMATED *a* автоматик...

~ bond system облигация-ларнинг автоматик тизими

~ clearing house автомат-лаштирилган ҳисоб-китоб па-латаси

~ data processing group маъ-лумотларни автоматлашти-рилган тарзда ишлаб бериш гуруҳи (*банкда*)

AUTOMATIC *a* автоматик ..., автоматлаштирилган

~ currency савдо эҳтиёж-ларига ўз-ўзидан мосла-шадиган пул муомаласи; мос-лашувчан пул муомаласи

~ deposit автоматик тарздаги депозит*

~ exercise муддати кел-ганида опцион* шартнома-ларининг клиринг палатаси * томонидан ўз-ўзидан ижро этилиши

~ investment service банк-нинг қимматли қоғозларни мижозлар учун мунтазам равишда харид қилиши

~ perfection кредиторнинг гаровдаги мол-мулк юзасидан

устувор ҳуқуқларни ўз-ўзидан олиши

~ teller банк автомати; автомат тарзда ишлайдиган касса аппарати

~ teller machine банк автомати; автомат тарзда ишлайдиган касса аппарати

~ transfer service маблағларнинг жамғарма ҳисобрақамдан жорий ҳисобрақамга ўз-ўзидан (автоматик тарзда) ўтиши

~ transfer systems accounts маблағлар автоматик тарзда ўтказиладиган ҳисобрақамлар

AUTOMATION *n* автоматлаштириш

~ of designing and development лойиҳа-қидирув ишларини автоматлаштириш

~ of designing, research and development лойиҳалаш ва илмий-техника ишларини автоматлаштириш

~ of production ишлаб чиқаришни автоматлаштириш

to introduce ~ автоматлаштиришни жорий этмоқ

all-round ~ ялпи автоматлаштириш

complete ~ тўла автоматлаштириш

comprehensive ~ ялпи автоматлаштириш

full ~ тўла автоматлаштириш

AUTOMATIZATION *n* автоматлаштириш

AUTOMOBILE *n* автомобиль

AUTOMOBILE *a* автомобиль...

~ loan автомобиль харид

қилиш учун бериладиган ссуда

AUTONOMOUS *a* мустақил, мухтор

~ investment мустақил инвестициялар

AUTOMONY *n* мухторият

administrative ~ маъмурий мухторият

AUXILIARY *a* қўшимча; ёрдамчи

~ account қўшимча ҳисобрақам

~ capital ёрдамчи сармоя

technical ~ies хизмат кўрсатувчи техник ходимлар

AVAIL *n* 1. фойда; манфаат, наф; 2. *pl* савдодан тушган сумма

net ~s 1. соф тушум; 2. ҳисобга олинган векселдан келган тушум

of no ~ фойдасиз

AVAILABILITY *n* 1. яроқлилик; фойдалилик; талабларга мослик; 2. фойдаланишга тайёрлик; тайёрлик кўрсаткичи; 3. мавжудлик (*мол ҳақида*); 4. ҳаммабоплик

~ and terms of credit кредитнинг ҳаммабоплиги ва унинг шартлари

~ doctrina кредитнинг ҳаммабоплигига оид таълимот

~ of capital сармоянинг мавжудлиги

~ of credit кредитнинг ҳаммабоплиги

~ of documentation ҳужжатларнинг мавжудлиги

~ of equipment асбоб-ускуналарнинг яроқлилиги

~ of funds сармоя манбаларининг мавжудлиги

~ of goods молларнинг мавжудлиги

~ of labour ишчи кучининг мавжудлиги

~ of means маблағларнинг мавжудлиги

~ of money пулнинг мавжудлиги

~ schedule меъёрий муддатлар рўйхати

urgency ~ кредит битимининг кредит валютасини бошқасига алмаштириш мумкинлигини кўзда тутувчи шарти

deferred ~ муддатидан кечикиб олиш (*пулли*)

dollar ~ долларнинг мавжудлиги

export ~ четга мол чиқариш имкониятлари

immediate ~ дарҳол харид қилиш имконияти

limited ~ чекланган тарзда фойдалана олиш

operational ~ фойдаланишга тайёрлик

restricted ~ чекланган тарзда фойдалана олиш

stock ~ захираларнинг мавжудлиги

system ~ тизимнинг фойдаланишга тайёрлиги

use ~ фойдаланишга тайёрлик

AVAILABLE *a* 1. яроқли, фойдали; талабларга жавоб берадиган; 2. фойдаланишга тайёр бўлган; 3; ихтиёрида (тасарруфида) бўлган; нақд, мавжуд бўлган; 4. ҳаммабоп; фойдаланилиши мумкин бўлган

~ at option буюртмачи

хоҳиши бўйича етказиб бериладиган

~ at request талабга кўра етказиб бериладиган

~ balance ҳисобрақамдаги ҳеч қандай чекловларсиз олиниши мумкин бўлган маблағлар қолдиғи

~ capital ликвид* сармоя

~ credit кредитнинг эркин миқдори

~ earnings соф фойда

~ funds нақд маблағлар

locally ~ жойида мавжуд бўлган; жойида фойдаланиш мумкин бўлган; етказиб беришни талаб этмайдиган

operationally ~ фойдаланишга тайёр бўлган

AVAL *n* авал* (*векселдаги кафиллик устхати*)

AVALIZING *a* тўлов бўйича кафиллик берадиган

~ bank вексель тўланишини авал* ҳақида устхат қўйиш йўли билан кафолатловчи банк

AVARICE *n* очкўзлик; зикналик, хасислик

AVERAGE 1. курслар кўрсаткичи; курс (*қимматли қоғозларга оид*); 2. ўртача натижа; 3. ҳалокат, шикастланиш

~ balance 1. ўрнини қопловчи ўртача қолдиқ (*банк ҳисобрақамида*); 2. ҳисобрақамдаги ўртача қолдиқ

~ bond yield облигациянинг ўртача даромадлилиги

~ collection period қарзни тўлашнинг ўртача муддати

~ daily balance ўртача кунлик қолдиқ (*депозит* ҳисобрақамларида*)

~ **down** 1. харид қилинган акцияларнинг ўртача нархини пасайтириш стратегияси; 2. солиқдан қочиш мақсадида зарарни юзага келтириш учун акцияларни харид нархидан паст баҳода сотиш
 ~ **due date** қарздор ва кредитор ўртасида турли вақтлардаги тўловларни тўла тартибга келтириш муддати
 ~ **equity** брокерлик фирмаси* мижозининг операциялар ҳисобрақамидаги ўртача кунлик қолдиқ
 ~ **exchange rate** ўртача айирбошлаш курси; ўртача валюта курси; ўртача вексель курси
 ~ **interest** ўртача фоиз меъёри
 ~ **life** кредитнинг қайтарилмаган қисмининг ўртача чамаланган муддати
 ~ **loan** ссуда бўйича қайтарилмаган қарзнинг ўртача қолдиғи
 ~ **offering price** 1. қимматли қоғозлар таклиф қилинаётган ўртача курс; 2. сўралаётган ўртача нарх
 ~ **overdraft** ўртача овердрафт*
 ~ **overnight** пул бозорининг тунги ўртача ставкалари
 ~ **portfolio** қимматли қоғозлар портфелининг* ўртача ҳажми
 ~ **price** ўртача нарх
 ~ **profit** ўртача фойда
 ~ **propensity to save** жамғармаларнинг даромаддаги ўртача улуши
 ~ **rate** 1. ўртача ставка; 2. ўртача курс

~ **rate of interest** ўртача фоиз ставкаси
 ~ **remaining maturity** қарз қолдиғини тўлашнинг ўртача муддати
 ~ **risk** ўртача таваккалчилик
 ~ **term** облигация заёми қийматини тўлашнинг ўртача муддати
 ~ **up** бозордаги иқтисодий аҳвол кўтарилганида ўртача харид нархини тушириш учун акцияларни сотиб олиш
 ~ **weighted index** ўртача чамаланган кўрсаткич
 ~ **yield** 1. ўртача даромад; ўртача фойда; 2. ўртача тушум
 to **adjust the** ~ диспаша* тузмоқ
 to **adjust the general ~ between ...** шикастланишнинг умумий қийматини ... ўртасида тақсимламоқ
 to **make up the** ~ диспаша* тузмоқ
 to **recover** ~ шикастланганлик учун тоvon пули олмоқ
 to **settle the** ~ диспаша* тузмоқ
 above the ~ ўртачадан юқори
 below the ~ ўртачадан паст
bond ~ корпоратив облигациялар* учун Доу-Жонс кўрсаткичи
composite ~ Доу-Жонснинг умумий кўрсаткичи (*саноат, темир йўл ва коммунал компанияларга оид*)
conditional ~ ўртача шартли қиймат
current ~ ўртача кундалик қиймат

daily ~ акцияларнинг ҳар куни эълон қилинадиган курси
 Dow-Jones ~ Доу-Жонс кўрсаткичи
 Dow-Jones industrial ~ Доу-Жонснинг саноат кўрсаткичи
 economy-wide ~ иқтисодиёт миқёсида ўртача қиймат
 estimated ~ тахминий ўртача қиймат
 general ~ умумий шикастланиш
 gross ~ умумий шикастланиш
 industrial ~ Доу-Жонс кўрсаткичи (*саноат компаниялари акциялари учун*)
 market ~ ўртача бозор курси
 monthly ~ ўртача ойлик қиймат
 moving ~ ўзгарувчан ўртача қиймат
 national price ~ нарх-на-вонинг мамлакат бўйича ўртача даражаси
 Nikkei-Dow-Jones ~ Токио фонд биржасидаги қимматли қоғозлар курси кўрсаткичи
 overall ~ умумий ўртача қиймат
 partial ~ жузъий шикастланиш
 particular ~ жузъий шикастланиш
 period ~ давр мобайнидаги ўртача қиймат
 petty ~ озгина шикастланиш
 stock price ~ акциялар курслари кўрсаткичи
 AVERAGE *v* муайян чиқариб изчил харид қилмоқ *ёки* сотмоқ
 to ~ down муайян чиқарув акциялари курсининг па-

сайиб боришига қараб мунтазам равишда харид қилмоқ
 to ~ up акцияларни курсининг ошиб боришига қараб мунтазам равишда сотмоқ

AVERAGING *n* 1. ўртача ҳисобда ифодалаш; 2. қимматли қоғозларни белгиланган суммада мунтазам равишда харид қилиш; 3. муайян чиқарилиш акцияларини ўзгарувчан курслар бўйича мунтазам равишда харид қилиш *ёки* сотишдан иборат биржа ўйини стратегияси; 4. долларда белгиланган суммаларни вақти-вақти билан инвестиция қилиш орқали сармоя сарфлашни кўпайтира бориш
 dollar ~ доллар қийматини ўртача ҳисобда ифодалаш

AVERSE *a* мойил бўлмаган, бемайил

risk ~ таваккалчиликнинг олдини олишга қаратилган

AVERSION *n* 1. олдини олиш; 2. адоват

risk ~ таваккалчиликнинг олдини олиш

AVERT *v* олдини олмоқ

AVIATION *n* авиация

civil ~ фуқаро авиацияси

commercial ~ тижорат авиацияси

AVISO *n* хабарнома, хабар қилиш

AVOID *v* 1. бош тортмоқ; бўйин товламоқ, қочмоқ; 2. кучдан қолдирмоқ; бекор қилмоқ

to ~ a contract шартномани бекор қилмоқ

to ~ double taxation икки то-

монлама солиқ солинишдан қочмоқ

to ~ expenses чиқимлардан қочмоқ

to ~ the risk таваккалчиликдан қочмоқ

AVOIDANCE *n* 1. қочиш; бўйин товлаш; бош тортиш;

2. кучдан қолдириш; бекор қилиш, йўқ қилиб юбориш

~ of a contract шартномани бекор қилиш

~ of debtor's transactions by creditor кредиторнинг дебитор битимларини бекор қилиши

~ of problems вазифалар (муаммолар)дан бўйин товлаш

tax ~ солиқдан бўйин товлаш

AWARD *n* 1. мукофот, устама ҳақ; 2. ҳакамлик қарори; 3. буюртмани тайёрлаб топшириш; 4. давлат буюртмаси; 5. қимматли қоғозлар харид қилиш буюртмасини тасдиқлаш

~ of alimony алимент тўлаш учун ҳукм чиқариш

~ of compensation товон тўлаш учун ҳукм чиқариш

~ of a contract буюртмани тайёрлаб бериш

~ of damages суднинг зарарларни қоплаш ҳақидаги қарори

~ of sequestration мол-мулкни ҳибсга олиш (ҳибслаш)

~ to inventors ихтирочиларга тўланадиган устама ҳақ

to abide by ~ қарорга риоя қилмоқ

to announce an ~ қарорни эълон қилмоқ

to carry out an ~ қарорни бажармоқ

to enforce an ~ қарорни ижро этмоқ

to execute an ~ қарорни бажармоқ

to issue an ~ ҳакамлик қарорини чиқармоқ

to make an ~ ҳакамлик қарорини чиқармоқ

to pass an ~ ҳакамлик қарорини чиқармоқ

to render an ~ ҳакамлик қарорини чиқармоқ

annualizing ~ йиллик меҳнат натижалари бўйича тўланадиган устама ҳақ

arbitral ~ ҳакамлик қарори arbitration ~ ҳакамлик қарори

arbitrator's ~ ҳакамлик қарори

binding ~ ҳакамнинг мажбурий қарори

competitive negotiation ~ рақобатли музокаралар натижасида берилган буюртма

compromise ~ мурсасага асосланган қарор

contract ~ шартнома тузиш

court ~ суд ҳукми асосида зарарни қоплаш

expert's ~ экспертиза хулосаси

follow-up production ~ кўплаб ишлаб чиқаришга буюртма бериш

incentive ~ рағбатлантирувчи мукофот

lumpsum ~ зарарни бир йўла тўланадиган сумма шаклида қоплаш

official ~ расмий қарор

product liability ~ маҳсулот сифатсизлиги учун тўла-

надиган бурдсизлик тўлови
(ишлаб чиқарувчи фирма то-
монидан)

safety ~ шикастланмаганлик
чегирмаси (суғурта тўлов-
ларини тўлашда)

salvage ~ қутқарганлик учун
тўланадиган мукофот

unanimous ~ якдиллик билан
қабул қилинган қарор

AWARD *v* 1. мукофотламоқ;
2. қарор чиқармоқ; 3. буюрт-
мани тайёрлаб бермоқ
to ~ an increase in salary иш

ҳақини ошириш йўли билан
мукофотламоқ

AWARENESS *n* хабардорлик

AWAY *a* 1. мавжуд бўлмаган;
2. узоқда бўлган

~ from the market бозордаги
нарх-навонинг кундалик да-
ражасидан сезиларли дара-
жада фарқ қилувчи баҳо

АХЕ *n* (кескин) қисқар-
(тир)иш

to apply the ~ to public
expenditure давлат харажат-
ларини кескин қисқартирмоқ

B b

BAВ:

~ and filling нархлар, нарх-наволарнинг умумий даражасига сезиларли таъсир кўрсатмаган ҳолда тез-тез, аммо кам даражада ўзгариб турувчи бозор

BAВУ *a* кичик, чоғроқ ҳажмдаги

~ bond майда қийматли облигация

wag ~ies қурол-яроғ ишлаб чиқарувчи компанияларнинг қимматли қоғозлари

BACK *n* орқа қисм; орқа томон

~ bond кафилга бериладиган таъминот мажбурияти

~ door яширин тарзда тартибга солувчи операциялар

~ door listing компаниянинг листингга* эга компанияни ўзига қўшиб олиш йўли билан биржада акцияларни баҳолашга рухсат олиши; компанияни фонд биржаси аъзолари рўйхатига кириштиришнинг ноанъанавий усули

~ office crunch бозордаги фаоллик кучли бўлган даврида операцияларни секин расмийлаштириш

~ office crush бозордаги фаоллик кучли бўлган даврида операцияларни секин расмийлаштириш

~ of certificate қимматли қоғознинг орқа томони

BACK *a* кечиккан, кечиктирилган; муддати ўтказиб юборилган

~ agreement ўрнини қоплаш шартномаси

~ contract энг узоқ муддатли фьючерс шартномаси*

~ end load инвестор ўзаро фондга сармоя сарфлашда бир марта тўлайдиган товон йиғими

~ interest ундириб олинмаган фоизлар, фоизлар бўйича тўланмай қолган қарз

~ months энг узоқ муддатли фьючерс шартномалари*

~ office банкнинг операциялар бўлими

~ order бажарилмаган буюртма

~ pay тўлови кечиктирилган иш ҳақи

~ payment муддати ўтказиб юборилган тўлов

~ positions энг узоқ муддатли фьючерс шартномалари*

~ room processing of items тўлов ҳужжатларига махфий ҳолда ишлов бериш

~ rent ўтган вақт учун олинадиган ижара ҳақи

~ spread нарх-наво ёки курслар меъёрдан бироз четга

чиққан пайтдаги фонд ар-
битраж битими*
~ taxes ўтган вақт учун
олинадиган солиқлар
to break smb а ~ банкрот-
ликка дучор қилмоқ

BACK *v* 1. ёрдам бермоқ; ма-
дад бермоқ; 2. маблағ ажрат-
моқ, маблағ билан таъминла-
моқ; 3. кафолат бермоқ; век-
сель бўйича кафил бўлмоқ;
индоссация* қилмоқ; 4. четга
чиқмоқ, чекинмоқ
to ~ a bill векселни индос-
сация* қилмоқ, вексель
бўйича кафил бўлмоқ, век-
сель тўланишига кафолат
бермоқ
to ~ a loan қарзни кафолат-
ламоқ, қарз бўйича кафолат
бермоқ
to ~ out of бирон нарсадан
бош тортмоқ; бирон нарсадан
чекинмоқ
to ~ the currency валютани
таъминламоқ
to ~ the investment инвес-
тицияларни маблағ билан
таъминламоқ

BACKDATE *v* ўтган санани
қўймоқ

BACKDATING *n* ўтган санани
қўйиш

BACKED *a* индоссация* қи-
линган
~ bill индоссация* қилинган
вексель

BACKER *n* 1. ёрдам берувчи
(қўллаб-қувватловчи) шахс;
ҳомий; 2. индоссант*, кафил,
авалчи*
~ of bill вексель бўйича
авалчи*
financial ~ кредитор

BACKFREIGHT

n муқобил фрахт*

BACKGROUND *n* тайёргарлик,
маълумот; малака

BACKHAUL *n* бўш вагонни
еткизиб бериш

BACKING *n* 1. пул ёрдами
кўрсатиш; молиялаш, маблағ
билан таъминлаш; таъминот;
2. қоплаш; ўрнини қоплаш;
3. қўллаш; ёрдам кўрсатиш;
4. кафолатлаш, кафолат; ин-
доссант*, вексель бўйича
кафиллик, авал*
~ and filling қимматли
қоғозлар бозорини қўллаб-
қувватлаш ва уни тўлдириш
~ away фонд биржасида
илгари тузилган битимдан
воз кечиш
~ of banknotes банкнот-
ларни* таъминлаш, банкнот-
лар* таъминоти
~ of currency валютани таъ-
минлаш, валюта таъминоти
~ of notes банкнотларни*
таъминлаш, банкнотлар таъ-
миноти
~ of notes issued чиқарилган
банкнотларни* таъминлаш
~ support банкнотларни*
қимматбаҳо металл билан
таъминлаш
assets ~ молиявий таъминот,
мулкый таъминот, активлар
билан таъминлаш
financial ~ молиялаш, маблағ
билан таъминлаш; молиявий
ёрдам бериш
gold ~ олтин билан қоплаш
gold ~ of currency пулни
олтин билан таъминлаш,
пулнинг олтин таъминоти
state financial ~ давлатнинг
молиявий қўллаб-қувватла-
ши, давлат молиявий ёрдами

BLACKLIST *n* молларнинг йил фаслидан қатъий назар талабгир навлари

BACKLOG *n* 1. қарздорлик; бажарилмаган иш; бажарилмаган буюртмалар портфели*. 2. ғамламалар, захиралар (*моддий маблағларнинг*)

~ of business 1. мавжуд буюртмалар ҳажми; 2. бажарилмаган буюртмалар

~ of debts тўпланиб қолган қарзлар

~ of demand тўпланиб қолган (қондирилмаган) талаб

~ of housing уй-жой қурилишида орқада қолиш

~ of licenses фойдаланилмаган лицензиялар

~ of orders 1. мавжуд буюртма ҳажми; 2. бажарилмаган буюртмалар

~ of outstanding тўланмаган суммалар; тўлов муддати ўтган фоизлар

~ unfelled бажарилмаган буюртмалар

~ of work иш бўйича қарздорлик

to work off ~ қарзни камайтирмақ; бажарилмаган буюртмалар миқдорини камайтирмақ

commercial ~ савдо операциялари бўйича қарздорлик

current ~ жорий қарз

orders ~ бажарилмаган буюртмалар

sizeable ~ катта миқдордаги қарздорлик

total ~ қарзнинг умумий миқдори

BACKSPREAD *n* нарх-наво ёки курслар одатдагидан кам-

роқ ўзгарган пайтда тузилган фонд арбитраж битими*

BACK-STAGE *a* парда орқасидаги, махфий
~ deal махфий битим

BACK-TO-BACK *a* ўрнини тўлдирувчи, ўрнини қопловчи

~ borrowing ўрнини қопловчи кредит

~ credit ўрнини қопловчи кредит

~ deal ўрнини қоплаш битими

~ letter of credit ўрнини қопловчи аккредитив*

~ loan ўрнини қопловчи қарз

BACK-UP *n* 1. нарх-наво ҳаракати йўналишининг ўзгариши; 2. қўллаб-қувватлаш, кафолат; 3. нарх-наво тушиши шароитида қимматли қоғозлар даромадлигининг ўсиши; 4. қимматли қоғозни бошқа қисқа муддатлисига алмаштириш; 5. дубликат, асли билан тенг ҳуқуқли нусха; эҳтиёт нусхаси; 6. захирага ўтказиш маблағлари, захира

~ facility банкнинг евронот* дастурларини қўллаб-қувватлаши

~ line тижорат ҳужжатлари эмиссиясини* қўллаб-қувватлашга мўлжалланган кредит йўли

~ line of credit захирадаги кредит йўли

BACKWARD *a* қоқоқ, орқада қолган

BACKWARDATION *n* 1. депорт*, шартлашилган курсдан чегириш; 2. яқинроқ муддатда мол етказиб бер-

ганлик учун нархдан чегириш

~ business депорт операциялари*

~ gate депорт операциялари* курси; тўлов ёки маҳсулот етказиб бериш муддатини узайтириш ҳақи

BACKWARDNEES *n* қолоқлик **economic(al)** ~ иқтисодий қолоқлик

BAD *a* 1. даргумон (*қарз ҳақида*); 2. қалбаки (*чек ҳақида*); 3. яроқсиз, сифатсиз (*маҳсулот ҳақида*)

~ and doubtful debts қайтариллиши даргумон ва шубҳали қарзлар

~ check 1. қалбаки чек; 2. таъминотсиз чек

~ check artist қалбаки чекларни тайёрловчи

~ coin қалбаки танга

~ debt 1. қайтариллиши даргумон қарз; 2. муддати ўтказиб юборилган ссуда

~ debt recovered ундириб олинган муддати ўтган ссуда

~ debts муддатида тўланмаган дебиторлик қарзи

~ debts reserve қайтариллиши даргумон қарзларни қоплаш захираси

~ delivery of securities қимматли қоғозларни етказиб бериш қоидаларининг бузилиши

~ execution брокернинг* қимматли қоғозларни фойда келтирмайдиган курс бўйича сотиши

~ loan муддатида тўланмаган ссуда, муддати ўтказиб юборилган ссуда

~ market situation бозордаги қоникарсиз иқтисодий аҳвол

~ money тўла қимматга эга бўлмаган пул

~ paper даргумон қарз мажбурияти

~ paper интизомсиз тўловчи merit ~s истеъмоли ҳукумат томонидан чекланадиган ёки тақиқланадиган моллар

public ~s жамият учун зарар

BAG *n* 1. тўрва; қоп; халта, қоғоз халта; 2. *pl* кўпгина; бирталай; жуда кўп

collapse ~ ийғма халта damaged ~ шикастланган

тўрва defective ~ шикастланган

тўрва

folding ~ ийғма халта

mail ~ почта халтаси

shopping ~ хўжалик халтаси

turkey ~ харид қилинган майда озиқ-овқат моллари жойлаштириладиган қоғоз халта

BAG *v* ўзлаштирмақ, эгаллаб олмоқ

to ~ the profits фойдани ўзлаштирмақ

BAGGAGE *n* юк

excess ~ ортиқча юк (*қўшимча ҳақ тўланадиган*)

free ~ бепул олиб ўтиладиган юк

personal ~ қўл юки

BAGGER *n* жойловчи (*қопларга, тўрваларга, халталарга*)

BAGGING *n* 1. қоп-қанор тикиладиган мато; 2. молларни тарозида тортиб қопларга ёки халталарга жойлаш; 3. қопларга жойлаш

BAHREIN:

~ interbank offered rate
 Баҳрайн банклараро депозитлар* бозоридаги таклиф ставкаси
BAHT *n* бат (*Таиланд пул бирлиги*)
BAIL *n* 1. гаров; кафиллик; 2. кафил
 ~ and credit insurance кафиллик ва кредитни суғуртлаш
 ~ bond гаров мажбурияти
 ~ granter кафил
 ~-out by creditors кредиторларнинг кафилликка олиши
 to give ~ ўзига кафил топмоқ
 to let someone out on ~ гаровга қўйиб юбормоқ
 to stand ~ for smb. кафил бўлмоқ, *бирор киши* учун гаров бермоқ
 ample ~ етарлича даражадаги гаров
 good ~ ишончли кафиллик
 straw ~ ишониб бўлмайдиган кафил
BAILAGE *n* молни етказиб берганлик учун олинадиган йиғим
BAILAGE *v* кафил бўлмоқ
 to ~ out кафилликка олмоқ
BAILEE *n* гаровни сақловчи; депозитарий*; гаровни олувчи; ижарачи
 ~ receipt кафолатли тилхат
BAILIFF *n* 1. суд назоратчиси; 2. хўжалик бошқарувчиси
BAILEMENT *n* гаров; мулкни вақтинча сақлаш учун топшириш; пул маблағларини ёки мулкни махсус мақсадлар учун шартнома бўйича бошқага ўтказиш

involuntary ~ эгасининг ихтиёрига хилоф равишда ўтказилган депозитдаги* пул маблағлари

BAILOR *n* буюмни сақлашга берувчи шахс; гаровга қўювчи; ижарага берувчи

BAIL-OUT *n* бирор шахснинг ёрдами билан иқтисодий қийинчиликлардан чиқиб олиш

~ by creditors кредиторларнинг кафилликка олиши

BAILS MAN *n* кафил

BAIZA *n* байза (*Уммон майда тангаси*)

BALANCE *n* 1. баланс; 2. ҳисобрақам ҳолати; 3. қолдиқ; 4. мувозанат; 5. тарози
 ~ account баланс ҳисобрақами

~ between revenue and expenditure flows даромадлар ва харажатлар баланси

~ brought forward кўчиришдан қолган қолдиқ

~ brought from last account кўчирилган қолдиқ

~ brought into equilibrium мувозанатга келтирилган баланс

~ carried forward кўчирилдиган қолдиқ

~ carried down кўчирилдиган қолдиқ

~ certificate қолдиқли сертификат, қолдиқ гувоҳномаси, баланс гувоҳномаси

~ due дебет қолдиғи

~ due on an order буюртма бўйича кутилаётган қолдиқ; буюртма миқдорининг олинмаган (етказиб берилмаган) қисми

~ figure баланс моддаси

- ~ for official financing расмий тарзда маблағ ажратиш мувозанати
- ~ from previous year ўтган йилги қолдиқ
- ~ held by the Treasury молия вазирлиги томонидан ҳисоблаб чиқилган баланс
- ~ in cash нақд пул қолдиғи
- ~ in one's favour бирор шахс фойдасига ўтказиладиган қолдиқ
- ~ in our favour бизнинг фойдамизга ўтказиладиган қолдиқ
- ~ in your favour сизнинг фойдангизга ўтказиладиган қолдиқ
- ~ in red салбий қолдиқ
- ~ of account ҳисоб-китоб пайтидаги қолдиқ; ҳисоб-рақамдаги қолдиқ
- ~ of all financial operation барча молиявий операциялар баланси
- ~ of an account ҳисобрақамдаги қолдиқ
- ~ of accounts жорий ҳисоб-китоблар баланси
- ~ of an amount сумма қолдиғи
- ~ of bank financing банкнинг кредит ажратиш баланси
- ~ of budgetary account бюджет ҳисобрақамдаги қолдиқ
- ~ of cash in hand кассадаги нақд пул
- ~ of claims and liabilities талаб ва мажбуриятлар баланси; ҳисоб-китоб баланси
- ~ of commitment етказиб беришга доир мажбуриятлар бўйича қолдиқ
- ~ of consumer goods истеъмол моллари баланси
- ~ of current transactions жорий битимлар бўйича қолдиқ
- ~ of debt тўланмаган қарз қолдиғи
- ~ of external financing ташқи манбалардан молиялаш баланси
- ~ of forces кучлар мувозанати
- ~ of foreign debt ташқи қарз қолдиғи
- ~ of foreign (international) payment халқаро тўловлар баланси
- ~ of EC payments Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар тўловларига доир қолдиқ
- ~ of income and expenditure сармоя сарфи бўйича даромад ва харажатлар баланси
- ~ of indebtedness тўланмаган қарз қолдиғи
- ~ of interest фоизлар қолдиғи
- ~ of international indebtedness халқаро қарз қолдиғи
- ~ of money пул қолдиғи
- ~ of money income and expenditure пул даромадлари ва харажатлари баланси
- ~ of national income миллий даромад баланси
- ~ of order буюртма бўйича қолдиқ
- ~ of payments тўлов баланси
- ~ of payments deficit тўлов баланси тақчиллиги
- ~ of payments disequilibrium тўлов балансининг мувозанатсиз ҳолати
- ~ of payments equilibrium тўлов баланси мувозанати
- ~ of payments figure тўлов баланси моддаси
- ~ of payments on capital

account сармоя операциялари
 бўйича тўлов баланси
 ~ of payments on current
 account жорий операциялар
 бўйича тўлов баланси
 ~ of payments surplus тўлов
 баланснинг актив қолдиғи
 ~ of producer goods ишлаб
 чиқариш воситалари баланси
 ~ of productive capacities
 ишлаб чиқариш қувватлари
 мувозанати
 ~ of power сиёсий мувозанат
 (давлатлараро)
 ~ of profit фойда қолдиғи
 ~ of receipts and payments
 пул тушумлари ва тўловлар
 баланси
 ~ of retained earnings тақ-
 симланмаган фойда баланси
 ~ of savings and investment
 expenditures жамғармалар ва
 инвестициялар ўртасидаги
 нисбат
 ~ of service хизматлар ба-
 ланси
 ~ of social product ижтимоий
 маҳсулот баланси
 ~ of stock on hand нақд
 захиралар қолдиғи
 ~ of surplus account ортиқча
 маблағлар ҳисобрақамига
 доир қолдиқ
 ~ of trade савдо баланси
 ~ of trade deficit савдо ба-
 ланси тақчиллиги
 ~ of trade improvement савдо
 баланснинг яхшиланиши
 ~ of trade surplus савдо ба-
 лансининг актив қолдиғи
 ~ on an account ҳисобрақам
 қолдиғи
 ~ on current account жорий
 ҳисобрақамдаги қолдиқ

~ on deposit омонатдаги қол-
 диқ
 ~ on giro account жироҳисоб-
 рақамидаги* қолдиқ
 ~ on goods and services мол-
 лар ва хизматлар мувозанати
 ~ on hand амалдаги қолдиқ
 ~ on investment income ин-
 вестициялардан кўрилган да-
 ромад қолдиғи
 ~ on liquidity basis лик-
 видлик* асосидаги қолдиқ
 ~ on long-term capital ac-
 count сармоя ҳаракатининг
 узоқ муддатли ҳисобрақами-
 даги қолдиқ
 ~ on official reserve tran-
 saction basis расмий захира
 операциялари асосидаги қол-
 диқ
 ~ on order олинadиган буюрт-
 ма қолдиғи
 ~ on short-term capital
 account сармоя ҳаракатининг
 қисқа муддатли ҳисоб-
 рақамидаги қолдиқ
 ~ on transfer account жиро-
 ҳисобрақамидаги* қолдиқ
 ~ owed қарз қолдиғи
 ~ owing дебет қолдиғи
 ~ payable дебет қолдиғи
 ~ reporting ҳисобрақамдаги
 қолдиқ суммаси ҳақида ми-
 жозни хабардор қилиш
 ~ runs into the red баланс
 ноқулай ҳолатга тушаяпти
 ~ sheet баланс ҳисоботи; ба-
 ланс
 ~ sheet account бухгалтерлик
 баланси моддаси
 ~ sheet amount баланс ҳисо-
 ботининг якуний суммаси
 ~ sheet analysis баланс ҳисо-
 боти таҳлили, баланс ҳисо-
 ботини таҳлил қилиш

~ sheet audit баланс ҳисоботини тафтиш қилиш
 ~ sheet date молиявий ҳисоботни тақдим этиш муддати
 ~ sheet deficit баланс тақчиллиги
 ~ sheet footing якуний актив* ёки пассив*
 ~ sheet in account form ҳисобрақами шаклидаги баланс ҳисоботи
 ~ sheet item баланс ҳисоботи моддаси; баланс моддаси
 ~ sheet layout баланс ҳисоботнинг тузилиши
 ~ sheet rate of exchange валюта мувозанатли курси
 ~ sheet ratio баланс кўрсаткичи
 ~ sheet risk баланс таваккалчилиги
 ~ sheet structure баланс ҳисоботининг тузилиши
 ~ sheet total баланс ҳисоботининг якуни
 ~ standing to my credit менинг фойдамга хизмат қиладиган (ҳисобрақамдаги) қолдиқ
 ~ standing to my debit менинг ҳисобрақамимда дебет қолдиги мавжуд
 ~ standing to one's credit ҳисобрақамида ўз фойдасига қолган қолдиқ
 ~s' with foreign banks хорижий банклар ҳисобрақамларидаги қолдиқлар; хориждаги жорий ҳисобрақамлар
 ~ to arrive at the баланс чиқармоқ
 to audit a ~ балансни тафтиш қилмоқ
 to be out of ~ мувозанатдан

чиқмоқ, мувозанатни йўқотмоқ
 to block a credit ~ активларни* тўхтатиб қўймоқ; омонатни тўхтатиб қўймоқ
 to bring into ~ incomes and expenditures бош дафтар ҳисобрақамларидаги қолдиқни ҳисобламоқ
 to build a money ~ пул суммасини тўпламоқ
 to carry forward the ~ қолдиқни ўтказмоқ
 to compute and ~ one's gain and loss кирим ва чиқимга якун ясамоқ
 to deliver the ~ of the goods молни тўла етказиб бермоқ
 to distort the ~ мувозанатни бузмоқ
 to disturb ~ мувозанатни бузмоқ
 to draw up a ~ баланс чиқармоқ; баланс тузмоқ
 to make up a ~ баланс тузмоқ
 to observe the necessary ~ зарур мувозанатни (сақлаб) турмоқ
 to offset a ~ балансни хулосаламоқ, баланс чиқармоқ
 to pay the ~ ҳисобрақам балансини чиқармоқ
 to pile up a ~ балансни оширмоқ (кўпайтирмоқ)
 to produce the ~ баланс тузмоқ
 to redress the ~ of trade савдо балансидаги қолдиқни ҳисобламоқ
 to restore ~ мувозанатни тикламоқ
 to restrict ~ to a minimum пул қолдигини энг кам миқдорга етказмоқ

to settle ~ ҳисобрақам бўйича қолдиқни тўламоқ
 to show a ~ қолдиқни акс эттирмоқ
 to strike the ~ балансни ҳисоблаб чиқармоқ; баланс чиқармоқ
 to update the ~ ҳисобрақамда янги қолдиқ чиқармоқ, қолдиқни янгиламоқ
 to upset ~ мувозанатни бузмоқ
 account ~ ҳисобрақамдаги қолдиқ
 accumulated ~s жамланган қолдиқлар
 active ~ актив тўлов баланси* актив қолдиқ
 actual ~ амалдаги (ҳақиқий) қолдиқ, амалдаги сумма
 adjusted trial ~ тўғриланган синов баланси
 adverse ~ пассив тўлов баланси*
 annual ~ йиллик баланс
 average ~ 1. ўртача қолдиқ; 2. ўрнини қопловчи ўртача қолдиқ
 average daily ~ ўртача кунлик қолдиқ
 bank ~ банк ҳисобрақами қолдиғи, банк ҳисобрақамидаги қолдиқ
 basic ~ тўлов балансининг асосий моддалари
 basic ~ of payments тўлов балансининг асосий моддалари
 beginning ~ давр бошидаги қолдиқ
 blocked ~s тўсиб қўйилган ҳисобрақамлар (банкда)
 book ~ ҳисобрақамлар бўйича қолдиқ (ҳисобга олиш даври)
 budgetary ~ бюджет даромад-

лари ва харажатлари мувозанати
 business ~s корпорацияларнинг* пул қолдиқлари
 capital ~ сармоя ҳаракати мувозанати
 capital and credit ~ сармоя ва кредитлар ҳаракатининг мувозанати
 capital flow ~ сармоя ҳаракатининг мувозанати
 cash ~ кассадаги нақд пул, касса қолдиғи
 cash ~s held in the bank банкда сақланадиган нақд пул қолдиғи
 classified trial ~ моддалари молиявий ҳисобот шаклидаги гуруҳлар билан тизимга келтирилган дастлабки баланс
 clearing ~ клиринг қолдиғи, клиринг* ҳисоб-китоблари бўйича тўловлар баланси
 closing ~ якуний қолдиқ* (ҳисобрақами)
 commodity ~ мол савдоси баланси
 compensating ~ ўрнини қопловчи қолдиқ
 compensatory ~ ўрнини қопловчи қолдиқ
 conversion ~ айирбошлаш активлари*
 correspondent ~ вакиллик ҳисобрақамидаги қолдиқ
 cost-effectiveness ~ харажатлар ва самарадорлик ўртасидаги нисбат
 credit ~ кредит қолдиғи, кредит баланси; салбий қолдиқ
 current ~ контокоррент* бўйича қолдиқ
 current account ~ жорий операциялар баланси

debit ~ дебет қолдиғи; дебет баланси; ижобий қолдиқ
decimal ~ ўнли тарози
demand ~ пул маблағлари қолдиғи (*жорий ҳисобрақамдаги*)
dollar ~s доллардаги активлар*; ҳисобрақамдаги долларда ифодаланган қолдиқлар
dormant ~ ҳаракатсиз (ўлик) активлар* ҳаракатсиз (ўлик) сармоя
earmarked ~s at foreign banks хорижий банклардаги ҳисобрақамларда банд этилган маблағлар
ecological ~ экологик мувозанат
economic(al) ~ иқтисодий мувозанат
electric ~ электр тарози
electronic ~ электрон тарози
ending ~ давр охиридаги қолдиқ
exchange ~ валюта баланси
export ~ of payments актив тўлов баланси*
export ~ of trade четга мол чиқаришнинг мол келтиришдан ошиб кетиши, актив (экспорт*) савдо баланси* савдо баланснинг актив қолдиғи
export-import ~ ташқи савдо баланси
external ~ ташқи тўлов баланси
external trade ~ ташқи савдо баланси
fair ~ мақбул баланс
favourable ~ актив тўлов баланси*
financial ~ молиявий баланс
fixed assets ~ асосий сармоя

баланси; асосий фондлар баланси
food ~ мавжуд озиқ-овқат маҳсулотлари захираларининг аҳоли сонига нисбати
foreign ~ ташқи тўлов баланси
foreign exchange ~ ташқи савдо баланси
foreign held ~s хорижликларга тегишли пул маблағлари
foreign trade ~ ташқи савдо баланси
forward ~ қолдиқни янги ҳисобрақамга ўтказиш
free ~ нақд пул маблағлари
fuel ~ ёқилғи мувозанати
idle ~s фойдаланилмаётган пул маблағлари
import ~ of trade четдан мол келтиришнинг мол чиқаришдан ошиб кетиши; пассив (импорт*) савдо баланси*; савдо баланснинг пассив қолдиғи
input-output ~ тармоқлараро мувозанат
in-stock ~ омбордаги товармоддий бойликлари қолдиғи
interbank ~ банкларнинг ўзаро ҳисобрақамлари
interest-bearing transaction ~ фоиз тўланадиган жорий ҳисобрақам
interindustry ~ тармоқлараро мувозанат
interlacing ~ тармоқлараро мувозанат
interproduct ~ маҳсулотлараро мувозанат

intersectoral ~ тармоқлараро мувозанат
inventory ~ товар-моддий бойликлар қолдиқлари
inventory-to-sales ~ захира-лар даражаси ва сотув ҳажми ўртасидаги нисбат
invisible ~ "кўринмас" савдо баланси
invisible trade ~ носавдо тушумлар ва тўловлар баланси
line ~ 1. ишлаб чиқариш жараёнининг бир маромдалиги; 2. узлуксиз ишлаб чиқаришнинг мувозанатга келтирилганлиги
marginal ~ энг юқори қолдиқ, тушумнинг ўзгарувчи харажатлардан ошиб кетиши
material ~ моддий мувозанат
minimum cash ~ нақд пулнинг энг кам миқдордаги захираси; энг кам миқдордаги касса қолдиғи
money ~s нақд пул, пул қолдиқлари
money-commodity ~ пул ва моллар ўртасидаги мувозанат
monthly ~ ҳар ойлик баланс
national economic ~ халқ хўжалиги мувозанати
negative ~ пассив (номақбул) тўлов баланси*
negative ~ of payment пассив тўлов баланси*
negative ~ of trade пассив савдо баланси*
net ~ соф қолдиқ
net credit ~ соф кредит қолдиғи
net liquidity ~ йиғма тўлов баланси
nonhousehold ~s истёъмол соҳасига тегишли бўлмаган

соҳиблар қўлидаги пул қолдиқлари
postro ~ "ностро" ҳисоб-рақами* бўйича қолдиқ (*бошқа банкдаги*)
official settlement ~ ўзига хос ҳисоб-китоблар моҳиятига кўра тўлов балансидаги қолдиқ
op ~ натижада, оқибатда
opening ~ кириш баланси; бошланғич қолдиқ (*ҳисоб-китобда*)
organizational ~ маблағларни таркибий бўлинмалар ўртасида мутаносиб тақсимлаш
overall ~ 1. умумий якун, якуний баланс; 2. бирлаштирилган тўлов баланси
overstated book ~ дафтар (рўйхат)да ошириб кўрсатилган қолдиқ
overstated inventory ~s товар-моддий бойликларининг ошириб кўрсатилган қолдиқлари
passive ~ пассив (номақбул) тўлов баланси*
passive of trade ~ пассив савдо баланси*
performance ~ ҳисобот баланси
physical ~ моддий мувозанат
positive ~ актив (мақбул) тўлов баланси*
positive ~ of trade актив савдо баланси*
post-closing trial ~ ҳисоб-рақамлар ёпилгандан кейинги текширув баланси
precautionary ~s эҳтиёт шартдан тўплаб бориладиган пул қолдиқлари
precision ~ аниқ тарози
preclosing trial ~ дастлабки баланс

preliminary trial ~ дастлабки (синов) бухгалтерлик баланси; ҳисобрақамларнинг дебет ва кредит бўйича қолдиғи рўйхати

profit ~ фойда қолдиғи

profit-and-loss ~ фойда ва зарарлар ҳисобрақами қолдиғи

real cash ~s амалдаги касса қолдиқлари

reasonable ~ қониқарли баланс

red ~ пассив (номақбул) тўлов баланси*

reserve ~ захиралар мувозанати

rough ~ тахминий қолдиқ

social ~ ижтимоий мувозанат

special area ~ of payments мазкур мамлакатнинг муайян минтақа мамлакатлари билан олиб борадиган тўлов баланси

stock-and-provision ~ захиралар ва таъминот ўртасидаги мувозанат

summary ~ йиғма (жамлама) баланс

surplus ~ актив қолдиқ

surplus ~ of payments актив баланс*

trade ~ савдо баланси

transaction ~s битимларга оид пул қолдиқлари

transaction cash ~s нақд пулга тузиладиган битимлар ҳисобрақамлари

trial ~ 1. синов (дастлабки) бухгалтерлик баланси; 2. жузый синов баланси

turnover ~ айланма баланс

unadjusted trial ~ тузатилмаган синов (дастлабки) баланси

unamortized ~ ўрни қопланмаган қолдиқ

visible ~ савдо баланси моддалари қолдиғи

working ~ 1. ҳисобрақамлардаги "ишчи" қолдиқлар (хундалик ҳисоб-китоблар учун зарур бўлган суммалар);

2. захиралар

zero ~ нолга тенг қолдиқ

BALANCE *v* 1. мувозанатлаштирмақ; мувозанатга келтирмақ; мувозанатни сақламақ; 2. санамоқ; ёпмоқ (ҳисобрақамларни); қолдиқни ҳисобламақ; 3. ўрнини қопламақ; бартараф қилиб қўймоқ; 4. қондирмоқ (маҳсулотга бўлган талабни)

to ~ an account 1. ҳисобрақамни тенглаштирмақ; ҳисобрақамни ёпмоқ; 2. ҳисобрақамдаги маблағларнинг муайян санадаги қолдиғини ҳисобламақ

to ~ foreign trade ташқи савдони мувозанатга келтирмақ

to ~ the books бухгалтерлик дафтарлари балансини чиқармоқ

to ~ the cash кассадаги нақд пулни ҳисобламақ

to ~ the ledger бош дафтар ҳисобрақамларидаги қолдиқни ҳисобламақ

BALANCED *a* мувозанатлаштирилган, мувозанатга келтирилган

~ account мувозанатга келтирилган ҳисобрақам

~ budget мувозанатга келтирилган бюджет

~ funds мувозанатлаштирилган портфелли* очиқ турдаги инвестиция фондлари

~ mutual fund мувозанатга келтирилган ўзаро фонд
BALANCE-SHEET *n* баланс; баланс ҳисоботи
 to approve *a* ~ баланс ҳисоботини тасдиқламоқ
 to audit *a* ~ балансни тафтиш қилмоқ
 accounting ~бухгалтерлик баланси
 bank ~ банк баланси
 bank's ~ банк баланси
 closing ~ якуний баланс
 composite ~ йиғма баланс
 condensed ~ қисқа (қисқартирилган) баланс
 consolidated ~ йиғма баланс, бирлаштирилган баланс
 detailed ~ тафсилотли баланс
 liquidation ~ тугатиш баланси
 master ~ йиғма баланс
 normal ~ баланснинг меъерий намунаси
BALANCING *n* 1. мувозанатга келтириш, тенглаштириш; 2. ҳисобрақамларни якунлаш, қолдиқни ҳисоблаш
 ~ of accounts ҳисобрақамларни якунлаш, қолдиқни ҳисоблаш
 ~ of cash accounts касса ҳисобрақамини якунлаш
 ~ of demand and supply талаб ва таклифни тенглаштириш
 ~ of payments тўловларни мувозанатга келтириш
 ~ of portfolio портфелни* мувозанатга келтириш (бу-юртмалар ҳақида)
 ~ the productive capacity ишлаб чиқариш қувватларининг номутаносиблигини бар-тараф қилиш
 annual ~ of the books бухгал-терлик дафтарлари ҳисоб-

рақамларининг ҳар йиллик якуни

commitment-provision ~ мол етказиб беришда узвийликни таъминлаш

line ~ ишлаб чиқариш жа-раёнининг бир маромдали-гини таъминлаш

long run budget ~ бюджетни узоқ муддатга мувозанатга келтириш

work ~ ишнинг бир маром-далигини таъминлаш

work force ~ ишчи кучини тақсимлаш; меҳнат ресурслари мувозанати

BALANCING *a* мувозанат-лаштирувчи, мувозанатга келтирувчи

~ account мувозанатлаш-тирувчи ҳисобрақам

~ item мувозанатлаштирувчи модда

BALBOA *n* бальбоа (Панама пул бирлиги)

BALE *n* даста, боғлам; той

~ of pulp целлюлоза тойи (тўпи)

~ of wool жун тойи

to make up into ~s тойламоқ

to pack in ~s тойламоқ

compact ~зичлаб тойланган юк

cotton ~ пахта тойи

odd ~ ортиқча той

standard ~ меъерий той

tight ~ зичлаб тойланган юк

BALE *v* тойламоқ, дасталаб боғламоқ

BALLOON *n* қарз бўйича сўнги тўлов (аввалгиларига нисбатан йирик миқдорда)

~ interest узоқроқ муддатли серияли облигациялар бўйича юқориноқ фоиз даражаси

~ maturity қарзии ўсиб бо-
раётган тўловлар билан
қоплаш

~ payment ссуда муддатининг
туғаш пайтидаги йирикроқ
тўлов

BALLOON *v* кўтармоқ, ошириб
юбормоқ (*нархлар, акциялар*
курслари ва ш.к.ни)

BALLOONING *n* ошириб юбо-
риш

BALLOT *n* қарз иштирок-
чиларини аниқлаш мақсадида
қуръа ташлаш

BALLYHOO *n* реклама шов-
шуви

BALLYHOO *v* шовқин солиб
(жон-жаҳди билан) реклама
қилмоқ

BALTIC:

**B. International Freight
Futures Exchange** Болтиқ
халқаро фрахт фьючерслари*
биржаси

**B. Mercantile and Shipping
Exchange** Болтиқ мол ва
фрахт* биржаси (*Лондон*)

BAN *n* бан (*Руминия майда*
тангаси)

BAN *n* тақиқ, тақиқлаш; ғай-
риқонуний деб эълон қилиш

~ on exports четга мол
чиқаришни тақиқлаш

~ on immigration кўчиб
келишни тақиқлаш, мамла-
катга киришни тақиқлаш

~ on import четдан мол
келтиришни тақиқлаш

~ on shipment юклар жў-
натишни тақиқлаш

to impose ~ тақиқламоқ, ман
этмоқ

to kill the ~ on credit кредит
бўйича тақиқни бекор қил-
моқ

to lift the ~ тақиқни бекор
қилмоқ

to maintain a ~ тақиқни
сақлаб қолмоқ

to place a ~ тақиқламоқ, ман
этмоқ

to put under a ~ тақиқламоқ,
ман этмоқ

to remove a ~ тақиқни бекор
қилмоқ

government ~ ҳукумат тақи-
қи

import ~ четдан мол кел-
тиришни тақиқлаш

temporary ~ вақтинча тақиқ-
лаш

BAN *v* тақиқламоқ, ман этмоқ

BANCOMAT „Банкомат“ авто-
мат касса аппаратлари ти-
зими

BANCOR *n* банкор (*лойиҳа-*
лаштирилган шартли валю-
та бирлиги)

BAND *n* 1. соҳа; оралиқ масо-
фа; ҳудуд; минтақа; 2. курс
ўзгариб туриши чегараси; 3.
тасма

~ of forecasts олдиндан
тахмин қилинган баҳолар
соҳаси

confidence ~ ишонч асосидаги
соҳа

currency ~ валютанинг йўл
қўйилиши мумкин бўлган
ўзгаришлари чегараси

error ~ хатога йўл қўйилган
жой

fluctuation ~ валюта курси
ўзгаришлари кўлами; валюта
курсининг паритетдан* четга
чиқиш чегаралари

metal ~ металл тасма

packing ~ ўраб жойлаш тас-
маси

paper ~ қоғоз тасма

BANG v урмоқ, тақиллатмоқ
to ~ the market бозорда нарх-
ни туширмоқ, сотувга кўп
миқдорда акциялар чиқармоқ
BANK

B. Deposit Insurance Act
Банк депозитларини* суғур-
талаш тўғрисидаги қонун
(АҚШ)

B.s for Cooperatives қишлоқ
хўжалиги ширкатларига кре-
дит ажратиш банклари

**B. for Foreign Economic
Affairs** Ташқи иқтисодий
фаолият банки (собиқ
СССРда фаолият кўрсат-
ган)

B. for Foreign Trade Ташқи
савдо банки (1988 йилдан
1991 йилга қадар собиқ
СССРда фаолият кўрсат-
ган)

**B. for International Sett-
lements** Халқаро ҳисоб-китоб-
лар банки (Базель, Швей-
цария)

**B. for New Economic Ini-
tiatives** Иқтисодий лойиҳалар
банки (Болгария)

B. for Russian Trade Россия
билан савдо қилиш банки
(Лондонда 1932 йилга қадар
фаолият кўрсатган)

B. of America Бэнк оф
Америка

B. of Canada Канада банки
(Канада марказий банки)

B. of China Хитой банки

B. of England Англия банки
(Буюк Британия марказий
банки)

B. of England composite index
Англия банкининг таркибий
кўрсаткичи

B. of England note Англия
банки банкноти*

B. of England return Англия
банкнинг муайян санадаги
баланси

B. of Greece Греция банки

B. of Japan Япония банки

B. Paribas Париба банки
(Франция)

B. Wire „Бэнк Уайр“ элект-
рон алоқа тизими (АҚШ
тижорат банкларига қараш-
ли)

African Development B.
Африка тараққиёт банки

Arab Development B.

Арабистон тараққиёт банки

Asian Development B. Осиё
тараққиёт банки

**Central B. of the Republic of
Uzbekistan** Ўзбекистон Рес-
публикаси Марказий банки

**Central B. of Russia (Russian
Federation)** Россия (РФ)
Марказий банки

Central Trustee Savings B.
Жамғарма банклар ҳисоб-
китоб палатаси (Буюк Бри-
тания)

**Commercial B. for Light
Industry of the Republic of
Uzbekistan** „Uzyengilsanoat-
bank“ „Ўзенгилсаноатбанк“

Ўзбекистон Республикаси
Енгил саноат уюшмаси тар-
моқ акциядорлик-тижорат
банки

Commercial B. „Parvinabank“
„Парвинабанк“ тижорат бан-
ки (Ўзбекистон Республи-
каси)

**European B. for Reconst-
ruction and Development** Ев-
ропа тикланиш ва тараққиёт
банки

European Investment B. Европа инвестиция банки

Export-Import B. Экспорт-импорт* банки (АҚШ)

Federal Farm Credit B. фермерлик кредити федерал банки (АҚШ)

Federal Home Loan B.s уй-жой қурилишига кредит ажратиш федерал банклари

Federal Intermediate Credit B. ўрта муддатли кредитлар федерал банки

Federal Land B.s федерал ер банки

Federal Reserve B. федерал захиралар банки

Federal Reserve Branch B. федерал захиралар банки филиали

Inter-American Development B. Америка мамлакатлариаро тараққиёт банки

International B. for Economic Cooperation Халқаро иқтисодий ҳамкорлик банки

International B. for Reconstruction and Development Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки

International Investment B. Халқаро инвестиция банки

Islamic Development B. Ислом тараққиёт банки (Жиддада)

Joint-Stock Commercial B. „ABN Amrobank“ „АБН Амробанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Aloqabank“ „Алоқабанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B.

„Andijonbank“ „Андижон-банк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Авиабанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Ilmtchbank“ „Илмтехбанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Namanganbank“ „Наманганбанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Olimbank“ „Олимбанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. „Umarbank“ „Умарбанк“ акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial B. of Consolidation „Turon“ „Турон“ акциядорлик-тижорат бирлаштирув банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial Exchange B. „Trustbank“ „Трастбанк“ акциядорлик-тижорат биржа банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial Industrial Construction B. „Uzsanoatqurilishbank“

„Ўзсаноатқурилишбанк“ Саноат-қурилиш акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Joint-Stock Commercial Industrial B. of Development „Investbank“ „Инвестбанк“

акциядорлик-тижорат ривож-
ланиш инвестиция банки
(Ўзбекистон Республикаси)

National B. for Foreign
Economic Activity of the
Republic of Uzbekistan
Ўзбекистон Республикаси
Ташқи иқтисодий фаолият
миллий банки

National Savings B. Миллий
жамғарма банк (*Буюк Бри-
тания*)

Specialized Joint-Stock Com-
mercial B. "Gallabank" "Ғал-
лабанк" ихтисослаштирилган
акциядорлик-тижорат банки
(Ўзбекистон Республикаси)

Specialized Joint-Stock Com-
mercial B. "Pakhta-bank"
"Пахтабанк" ихтисослашти-
рилган акциядорлик-тижорат
банки (*Ўзбекистон Респуб-
ликаси*)

Specialized Joint-Stock Com-
mercial B. "Uzmevasab-
zavotbank" "Ўзмевасабзавот-
банк" ихтисослаштирилган
акциядорлик-тижорат банки
(Ўзбекистон Республикаси)

Specialized State Joint-Stock
Commercial B. "Asaka" "Аса-
ка" ихтисослаштирилган дав-
лат акциядорлик-тижорат
банки (*Ўзбекистон Респуб-
ликаси*)

Specialized State Joint-Stock
Mortgage B. "Zamin" "Замин"
ихтисослаштирилган давлат
акциядорлик-ипотека банки
(Ўзбекистон Республикаси)

State B. Давлат банки

State-Commercial People's B.
of the Republic of Uzbekistan
Ўзбекистон Республикаси
давлат-тижорат Халқ банки

Uzbek Joint-Stock Commercial
B. "Tadbirkorbank" "Тадбир-
корбанк" Ўзбекистон акция-
дорлик-тижорат банки

Uzbek Innovation Joint-Stock
Commercial B. "Ipak yuli"
"Ипак йўли" Ўзбекистон ин-
новация акциядорлик-тижо-
рат банки

Uzbek International B.
"Uzprivatbank" "Ўзприват-
банк" Ўзбекистон халқаро
банки

Uzbek Joint-Stock Commercial
Investment B. "Uzsayoha-
tinvestbank" "Ўзсаёҳатинвест-
банк" Ўзбекистон акциядор-
лик-тижорат инвестиция бан-
ки

Uzbek-Korean Joint B.
"UzDAEWOO Bank" "ЎзДЕУ
банк" Ўзбекистон Корея
қўшма банки

Uzbek Specialized Joint-Stock
Commercial B. for Supporting
Trade and Commerce "Uz-
savdogarbank" "Ўзсавдогар-
банк" Ўзбекистон Савдо ва
тижоратга қўмаклашувчи их-
тисослаштирилган акциядор-
лик-тижорат банки

Uzbek-State Joint-Stock
Housing B. "Uzuyjoyjam-
garmabank" "Ўзуйжойжам-
ғармабанк" Ўзбекистон дав-
лат-акциядорлик уй-жой
банки

Uzbek-Turkish B. Ўзбе-
кистон-Туркия банки
World B. Жаҳон банки,
Халқаро тикланиш ва та-
раққиёт банки

BANK n 1. банк; 2. кредит
муассасаси; 3. фонд, жамғар-

ма, умумий захира; 4. касса;
5. банк ҳисобрақамидаги пул
~ acceptance 1. банк акцепт-
лаган* вексель; 2. банк ак-
цепти*

~ accomodation банк ссудаси
~ account банк ҳисобрақами,
банкдаги ҳисобрақам

~ accounting банкдаги бух-
галтерлик ҳисоби

~ acquisition бир банкнинг
бошқасини сотиб олиши

~ administered trust fund банк
бошқарадиган траст фонд*

~ advertisement банк рекла-
маси

~ agency банк вакиллиги

~ and cash balances банк
ҳисобрақамидаги нақд пул
қолдиғи

~s and savings banks банклар
ва омонат кассалари

~ anticipation notes чиқари-
лишини кутаётган векселлар

~ assets банк активлари*

~ assisted private placement
қимматли қоғозларни ху-
сусий тарзда тарқатиш, бун-
да банк маслаҳатчи вази-
фасини ўтайди

~ audit банк ҳисоботини
тафтиш қилиш

~ auditor банк тафтишчиси

~ automation банк ишини ав-
томатлаштириш

~ balance банк ҳисобрақами
қолдиғи; банк ҳисобрақами-
даги қолдиқ

~ balance sheet банк баланси

~ bill банкнот* банк билети

~ bill of exchange 1. банкка
тўловга тақдим этилган трат-
та*; 2. банк тўловга тақдим
этган тратта*

~ bond банк облигацияси

~ book банк дафтари, банк
ҳисоб дафтари

~ bookkeeping банкдаги бух-
галтерлик операциялари

~ borrowing банк берадиган
қарз

~ borrowing limit банк бе-
радиган қарз миқдори

~ branch банк филиали

~ branching банкнинг бўлим-
лари ва филиалларини таш-
кил этиш

~ capital банк сармояси

~ card банк карточкаси

~ card association банк кар-
точкаларини тартибга келти-
риш учун ўз имконият-
ларини бирлаштирган банк-
лар гуруҳи

~ central file банкнинг мар-
казий архиви

~ certificate банк гувоҳно-
маси

~ certified check банк тас-
диқлаган чек

~ charge банк воситачилик
тўлови; банк йиғими

~ charter банк чартери*

~ check банк чеки

~ clearing банклараро нақд
пулсиз ҳисоб-китоблар; банк
клиринги*; банклар ўртасида
ўзаро талабномаларни ҳисоб-
га олиш

~ clerk банк ходими; банк
хизматчиси

~ commission банк воситачи-
лик йиғими

~ commissioner банк депар-
таменти раҳбари

~ confirmation банкнинг тў-
ловни тасдиқлаши

~ consulting банк маслаҳат
хизматлари

~ crash банкнинг банкрот бўлиши
 ~ creation of money банкнинг пул чиқариши
 ~ credit банк кредити
 ~ credit liabilities банк кредитлари бўйича мажбурият
 ~ creditor банк кредитори, банкка қарз берувчи
 ~ credit transfer банк кредити ўтказмаси
 ~ crisis банк инқирози (таназзули)
 ~ customer банк мижози
 ~ customer relationship банкнинг мижозлар билан ўзаро муносабати
 ~ debits банкдаги депозит* ҳисобрақамлари дебети ҳисобидан чиқариладиган сумма
 ~ debt банк ссудаси бўйича қарздорлик; банкдан қарздорлик
 ~ debtor банк дебитори
 ~ declaration банк декларацияси*
 ~ department банк бўлими
 ~ deposit банк депозити*; банкдаги омонат
 ~ deposit confirmation банкда омонат борлигини тасдиқлаш
 ~ deposit money депозитга* ўтказилган пул; банк депозитидаги* пул
 ~ deposit rate депозитлар* бўйича банк ставкаси
 ~ directors банк бошқаруви
 ~ directorship банк директори лавозими
 ~ discount банк дисконти*
 ~ discounting банк дисконти*, банкда векселни ҳисобга олиш

~ discount rate банкнинг ҳисобга олиш ставкаси
 ~ division банк бўлими
 ~ documentation банк ҳужжатлари
 ~ draft бир банк бошқа банкка тўловга тақдим этган тратта*
 ~-eligible securities банклар сотиб олиши мумкин бўлган давлат қимматли қоғозлари
 ~ employee банк ходими, банк хизматчиси
 ~ examination банкнинг молиявий аҳволини тафтиш қилиш
 ~ examiner банк тафтишчиси
 ~ executive банк бошқарувчиси
 ~ failure банкнинг банкрот бўлиши, банкнинг синиши; банк инқирози
 ~ fee банк операцияларини амалга оширганлик учун тўланадиган воситачилик ҳақи
 ~ for cooperatives қишлоқ хўжалиги ширкатларига кредит ажратиш банки
 ~ foreign exchange position банкнинг хорижий валютадаги маблағлари қолдиғи
 ~ foreign exchange reserve банкдаги хорижий валюта захиралари
 ~ formalities банк расмиятчиликлари
 ~ fraud банкдаги қаллоблик
 ~ funds банк маблағлари
 ~ giro банк жироҳисобрақамлари* тизими
 ~ giro account жироҳисобрақамлар* тизимидаги банк ҳисобрақамлари
 ~ giro clearing center банк

жироҳисобрақамлари* тизимининг ҳисоб-китоб маркази
 ~ giro credit нақд пулсиз банк кредити
 ~ guarantee банк кафолати; банк кафиллиги; авал*
 ~ guarantee for tender банкнинг савдо учун берадиган кафолати
 ~ holding company банк холдинг компанияси*
 ~ holiday банк таътиллари
 ~ hours банкнинг иш соатлари
 ~ identification банк реквизитлари* ва миждоз ҳисоб-рақами кўрсатилган ҳужжат
 ~ indebtedness банкдан қарздорлик
 ~ index банк кўрсаткичи
 ~ insider 1. банк ҳақида махфий маълумотларга эга бўлган шахс; 2. банк билан чамбарчас боғлиқ шахс
 ~ insolvency банкнинг тўловга лаёқатсизлиги
 ~ interest банк фоизи
 ~ investment банк инвестициялари
 ~ investment department банк инвестициялари бўлими
 ~-issued medium-term note ўрта муддатли банк облигацияси
 ~ law банклар ҳақидаги қонунлар
 ~ lending 1. банк ссудаси; банк берадиган қарз; 2. банкнинг кредит ажратиши
 ~ letter банк ҳужжати
 ~ liabilities банк мажбурияти
 ~-like service банкникига ўхшаш хизмат
 ~ line банк кредит йўли (кредит бериш мажбурияти)

~ liquidity банкнинг ликвидлиги*
 ~ loan банк ссудаси
 ~ loans and overdrafts банк кредити ва овердрафти*
 ~ management 1. банкнинг бошқарув ходимлари; 2. банкни бошқариш
 ~ manager банк бошқарувчиси
 ~ margin банк маржаси (кредит ва омонатлар бўйича фоиз ставкалари ўртасидаги фарқ)
 ~ marketing банк маркетинги*
 ~ merger банкларнинг қўшилиши
 ~ messenger банк хат-хабарларини ташувчи
 ~ modernization банкни замонавийлаштириш
 ~ money банкда сақлашга топширилган пул; банк муомаласидаги пул; нақд пулсиз ҳисоб-китоблар пули
 ~ money order банк пул ўтказмаси
 ~ mortgage банк кафолатлайдиган гаров хати
 ~ net external spot position банк тўлов балансининг нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш пайтидаги аҳволи
 ~ net foreign exchange банк маблағларининг чет эл валютасидаги соф қолдиғи
 ~-noneligible securities банкларнинг сотиб олишига рухсат этилмайдиган давлат қимматли қоғозлари
 ~ note банк билети, банкнот*
 ~ note of large denomination йирик қийматли банкнотлар*

- ~ note of small denomination кичик қийматли банкнотлар*
- ~ note paper банкларнинг қимматли қоғозлари; банкнотлар*
- ~ notes by denomination купюраларда ифодаланган банкнотлар*, банкнотларнинг* купюралар асосидаги тузилиши
- ~ notes in circulation муомаладаги банкнотлар*
- ~ notification банк хабарномаси
- ~ occupations банк лавозимлари
- ~ of circulation эмиссия* банки
- ~ of commerce тижорат банки
- ~ of deposit депозит* банки
- ~ of discount ҳисобга олиш банки
- ~ of good standing нуфузли обрўга эга банк
- ~ of issue эмиссия* банки, эмитент* банк
- ~ officer банкнинг мансабдор шахси; банк ходими
- ~ official банкнинг мансабдор шахси; банк ходими
- ~ operation environment банк фаолияти шарт-шароитлари
- ~ organization банкнинг ташкилий тузилмаси
- ~ organization structure банкнинг ташкилий тузилмаси
- ~ overdraft банк овердрафти*; банкдаги кредит беришни ошириб юбориш; банкдан қарздорлик
- ~ owner банк эгаси
- ~ panic банкдаги саросима
- ~ paper 1. банк вексели (банк акцентлаган* ёки индоссация* қилган вексель); 2. биринчи даражали вексель
- ~ passbook банкнинг ҳисобкитоб дафтарчаси
- ~ payment order банк тўлов топшириқномаси
- ~ performance банкнинг фаолият кўрсатиш лаёқати
- ~ performance indicator банк фаолияти самарадорлигининг кўрсаткичи
- ~ personnel банк ходимлари
- ~ portfolio банкнинг қимматли қоғозлар портфели*
- ~ premises банкка қарашли кўчмас мулк
- ~ publicity банк рекламаси
- ~ rate банкнинг ҳисобга олиш ставкаси
- ~ receipt банк квитанцияси (депозитни* қабул қилганлик ҳақида)
- ~ reconciliation statement банк ҳисобрақами ва компания бухгалтерлик ёзувлари ўртасидаги тафовутни тушунтирувчи ҳужжатлар
- ~ reconstruction 1. банкни қайта қуриш; 2. банк тизимини тиклаш
- ~ references банк тавсияномаси
- ~ regulators банк тизимини назорат қилувчи ҳукумат идоралари
- ~ related activities банклар билан боғлиқ операциялар
- ~ release банкнинг мол олишга рухсат бериши
- ~ remittance банк ўтказмаси
- ~ reserve банк захираси
- ~ resources банк маблағлари
- ~ restructuring банкни "тиклаш", қайта қуриш

~ return банк ҳисоботи, банк баланси
 ~ robbery банкни ўғирлаш
 ~ safe банк пўлат сандиғи
 ~ secrecy банк сири
 ~ secretary банк котиби
 ~ securities банк қимматли қоғозлари
 ~ share банк акцияси
 ~ smash банкнинг банкрот бўлиши
 ~ solvency банкнинг кредитга лаёқатлилиги
 ~ spread sheet банкнинг кредитларни назорат қилиш таҳлилий жадвали
 ~ staff банк ходимлари
 ~ stamp чекнинг орқа томонига тўртбурчак муҳр босилган банк индоссаменти*
 ~ statement банк ҳисоб-рақамидан кўчирма
 ~ stock 1. банкнинг хусусий сармойаси; 2. *pl* банк чиқарган акциялар; банк чиқарган облигациялар
 ~ stockholder банк акциялари эгаси, банк акциялари соҳибби
 ~ supervision банк фаолиятини назорат қилиш
 ~ supervisor банкни назорат қилувчи шахс
 ~ supervisory authority банк фаолиятини назорат қилиш идораси
 ~ teller банк хизматчиси
 ~ till банк кассаси
 ~ to banks банклар банки (*марказий банк*)
 ~ to government ҳукумат банки (*марказий банк*)
 ~ training curricula банкда ходимларни тайёрлаш ўқув режаси

~ transaction банк битими
 ~ transaction and checking fee банк ва чек операциялари воситачилик ҳақи
 ~ transfer банк ўтказмаси
 ~ transfer department банкнинг траст операциялари* бўлими
 ~ treasury department банк ресурсларини жалб этиш бўлими
 ~ trust department банкнинг ишонч асосидаги операциялари бўлими, банкнинг траст операциялари* бўлими
 ~ vault банкнинг бойликлар сақланадиган омбори; пўлат сандиқ; бойликлар сақланадиган ертўла
 ~ weekly statement банк ҳисоб-рақамидан олинадиган ҳар ҳафталик кўчирма
 ~ with mixed capital аралаш сармойали банк
 ~'s books банк дафтарлари, банк ҳисоби дафтарлари
 ~'s creditor банк кредитори
 ~'s debtor банк дебитори
 ~'s organizational structure банкнинг ташкилий тузилмаси
 ~'s own resources банкнинг хусусий пул маблағлари
 ~'s owner банк эгаси
 ~'s portfolio risk банк портфель* таваккалчилиги*
 ~'s requirements банк талаблари
 ~'s right to vote customers' deposited shares банкнинг миждозлар жойлаштирган акциялар бўйича овоз бериш ҳуқуқи
 to deposit money with (in) a ~ банкка пул қўймоқ

to draw on a ~ банкдан пул олмоқ
 to keep an account at a ~ банк-да ҳисобрақамга эга бўлмоқ
 to open an account with (in) a ~ банкда ҳисобрақам очмоқ
 to pay into a ~ банкка пул қўймоқ
 to pay through a ~ банк орқали тўламоқ
 to run a ~ банкни бошқармоқ
 acceptance ~ акцептлаш* идораси
 account-holding ~ ҳисоб-рақамни сақловчи банк, акцептлаш* банки, акцептловчи* банк
 advising ~ аккредитив* бўйича тўловчи банк, хабарнома юборувчи банк
 affiliate ~ банк филиали
 agency ~ вакиллик банки (*бош банкнинг вакили сифатида фаолият юритувчи*)
 agent ~ вакил банк: 1. халқаро синдикат* аъзолари кредит операцияларини топширадиган банк; 2. облигациялар эмиссияси* топширилган муассаса
 agricultural ~ қишлоқ хўжалик ёки ер банки
 associated ~s уюшган банклар
 authorized ~ ваколатли банк
 banker's ~ марказий банк
 big ~ йирик банк
 black ~ негр эгалик қилувчи банк
 black-controlled ~ негрлар назорат қиладиган банк
 borrower's ~ қарз олувчининг банки
 branch ~ 1. банк бўлими,

банк филиали; 2. бўлим (филиал)ларга эга банк
 buffer ~ буфер* (операцияларо) захира
 business ~ тижорат банки
 card-issuing ~ кредит карточкалари чиқарувчи банк
 central ~ марказий банк
 central reserve city ~s марказий федерал захиралар банки жойлашган шаҳарлардаги банклар
 chartered ~ чартерли* банк
 city ~ шаҳар банки
 clearing клиринг* банки
 clearing member ~ чекларни Федерал захиралар тизими орқали инкассация қила оладиган банк
 closing ~ якуний битимни бир нечта банклар иштирокида амалга оширувчи банк
 collecting ~ инкассация қилувчи банк
 colonial ~ мустамлака банки
 Comecon ~s ЎИЁКга қарашли (халқаро) банклар
 commercial ~ тижорат (савдо) банки
 confirming ~ аккредитивни* тасдиқловчи банк
 consortium ~ бир нечта молиявий муассасалар томонидан йирик молия-кредит операцияларини амалга ошириш учун вақтинча тузилган банк
 continental ~ Европа қитъасидаги мамлакатларнинг бирида жойлашган банк, Европа қитъаси банки
 cooperative ~ ширкат банки
 correspondent ~ вакил банк

country ~ марказ (шаҳар)дан узоқдаги банк
 credit ~ тижорат банки
 credit-issuing ~ аккредитив* очган банк
 creditor ~ кредит берувчи банк
 data ~ маълумотлар тўплами
 debtor ~ қарздор банк; клиринг палатаси* аъзоси бўлган дебет қолдигига эга банк
 department store ~ банкнинг универсал дўкондаги бўлими
 deposit ~ депозит* банки
 development ~ тараққиёт банки
 discount ~ ҳисобга олиш банки
 drawee ~ трассат банк*
 drive-in ~ мижозларга автомашинада хизмат кўрсатувчи банк
 emitting ~ эмитент банк*
 exchange ~ валюта айирбошлаш операцияларини амалга оширувчи банк
 exporter's ~ четга мол чиқарувчининг банки
 first-class ~ биринчи даражали банк
 first-generation ~ биринчи авлод банки
 foreign ~ хорижий банк, чет эл банки
 fringe ~s кўчмас мулк билан операциялар ўтказиш учун ссуда берувчи кичик банклар
 Gulf ~ Форс кўрфази минтақасида жойлашган банк
 importer's ~ четдан мол келтирувчининг банки
 incorporated ~ акциядорлик банки; истемол кредити банки

industrial ~ саноат банки
 in-house ~ ҳисоб-китоб палатасининг аъзоси бўлган банк
 in-store ~ банкнинг дўконда очилган бўлими
 insured ~ суғурталанган депозитларга* эга банк
 international ~ халқаро банк
 interstate ~s давлатлараро банклар
 investment ~ инвестиция банки
 issuing ~ эмитент* банк
 joint stock ~ акциядорлик тижорат банки
 joint stock land ~ акциядорлик ер банки
 labour ~ ишчилар банки
 land ~s замин (ер) банклари, қишлоқ хўжалигига узоқ муддатли кредит берувчи банклар
 leading ~ етакчи (бош) банк
 lending ~ кредит берувчи банк
 loan ~ ссуда бериш банки
 local ~ мақаллий банк
 major ~ йирик банк; нуфузли банк
 major city ~ шаҳарнинг энг нуфузли банки
 medium-sized ~ ўртача катталиқдаги банк
 member ~ 1. ҳисоб-китоб палаталари уюшмаси аъзоси бўлган тижорат банки; 2. Федерал заҳиралар тизими аъзоси бўлган банк
 member ~ of the syndicate консорциум* аъзоси бўлган банк
 merchant ~ савдо банки
 mercantile ~ савдо банки
 mobile ~ кўчма банк
 money center ~ жаҳон молия

марказларидан бирида жойлашган йирик банк

money trading ~ пул бозорида қисқа муддатга ссудалар берувчи банк, истеъмол кредити банки

monopoly ~ яккаҳоқим банк

mortgage ~ ипотека банки*

multinational ~ қатор давлатлар ҳудудларида фаолият кўрсатувчи халқаро банк

multiple office ~ тармоқланган филиаллар тизимига эга бўлган банк

mutual savings ~ ўзаро жамғармалар банки

national ~ 1. миллий банк (*АҚШдаги тижорат банклари тоифаси*); 2. марказий банк (*қатор мамлакатларида*)

negotiating ~ ҳужжатларни қабул қилувчи ва тўловчи банк

nonbank ~ тижорат банкининг барча вазифаларини тўла бажармайдиган молия-кредит муассасаси

nonmember ~ Федерал захиралар тизимига аъзо бўлмаган банк, ҳисоб-китоб палаталари уюшмасига кирмайдиган банк

nonrag ~ чекни инкассация* қилишда воситачилик ҳақи оладиган банк

notifying ~ тўловни аккредитив* бўйича амалга оширувчи банк, хабарнома юборувчи банк

offshore ~ 1. оффшор молия марказида* жойлашган банк; 2. чет элдаги ҳар қандай банк

opening ~ аккредитив* берувчи банк

originating ~ аккредитив* берувчи банк

out-of-town ~ шаҳардан ташқаридаги банк

overseas ~ асосий операцияларини чет элда амалга оширувчи банк, хорижий банк

parent ~ гуруҳнинг бош банки, муассис банк

payee's ~ олувчи банк (*чек бўйича*)

payer's ~ тўловчи банк (*чек бўйича*)

paying ~ тўловчи банк (*чек бўйича*)

penny ~s майда омонатчилар жамғарма банклари

piggy ~ ақчадон

presenting ~ чекни тўловга тақдим этувчи банк

primary ~ бош (етакчи) банк

prime ~ биринчи даражали банк

private ~ хусусий банк, ноакциядорлик банки

private sector ~s хусусий соҳа банклари

problem ~ қийинчиликни бошидан кечираётган банк

processing ~ ҳужжатларни таҳлил қилувчи банк

provident ~ жамғарма банк

provincial ~ марказ (шаҳар) дан узоқдаги банк

reference ~ кредит ставкаси ўзгарувчан фоиз ставкали бошқа молиявий ҳужжатлар фоиз ставкасини белгилашда фойдаланиладиган банк

regional ~ минтақавий банк

remitting ~ маблағларни ўтказаетган банк, ремитент банк*

reserve ~ захира банки
 retail ~ майда мижозларга
 хизмат кўрсатувчи банк
 rural ~ қишлоқ банки
 savings ~ жамғарма банк;
 жамғарма кассаси
 school savings ~ мактаб
 жамғарма банки
 secondary ~ иккинчи дара-
 жали банк
 single office ~ филиалсиз
 банк
 soil ~ ер захираси
 specialized ~ ихтисослашган
 банк
 state ~ 1. давлат банки; 2.
 штат банки
 stock exchange ~ биржа би-
 тимларини кредит билан
 таъминловчи банк
 stok savings ~ акциядорлик
 жамғарма банки
 storefront ~ шаҳар савдо
 марказидаги банк бўлими
 third country ~ учинчи мам-
 лакат банки
 thrift ~ жамғарма банк
 trading ~ тижорат банки
 trustee ~ ссуда бериш
 акциядорлик банки
 trustee savings ~ ишонч
 асосидаги жамғарма банк
 unit ~ филиалсиз банк
 wildcat ~s чайқовчилик банк-
 лари

BANK *a* банк ...

~ capital банк сармояси

BANK *v* банкка пул қўймоқ;
 банкда (*омонат кассада*) пул
 сақламоқ; банк иши билан
 шуғулланмоқ
 to ~ with пулни банкда
 сақламоқ; банк билан иш
 олиб бормоқ; банкка пул
 қўймоқ

BANKABLE *a* 1. ҳисобга оли-
 ниши мумкин бўлган (*век-
 сель ҳақида*); биринчи дара-
 жали; 2. банк учун мақбул
 бўлган

~ bill банкда ҳисобга оли-
 ниши мумкин бўлган век-
 сель

~ paper биринчи даражали
 пул мажбурияти

BANKAMERICARD *n* „Бан-
 камерикард (*„Бэнк оф Аме-
 рика“нинг кредит карточ-
 каси*)

BANKBOOK *n* 1. депозит*
 дафтарчаси; 2. омонат даф-
 тарчаси

BANKER:

B. 500 „Бэнкер“ журнали
 ҳар йили эълон қиладиган
 500 та энг йирик халқаро
 банк рўйхати

**B.s' Automated Clearing
 Service** банкнинг автомат-
 лаштирилган ҳисоб-китоблар
 тизими (*Лондон*)

BANKER *n* 1. банкир, банк
 эгаси; 2. банк ходими, банк
 хизматчиси; 3. *pl* банкирлар
 уйи, банкирлик идораси,
 банк

~ confirmed credit банк тас-
 диқлаган кредит

~'s acceptance 1. банк ак-
 цепти*, 2. банк акцептлаган*
 вексель

~'s advance банк ссудаси

~'s association банклар уюш-
 маси

~'s bank бошқа кредит му-
 ассасаларига хизмат
 кўрсатувчи банк

~'s bill 1. банкка тўловга
 тақдим этилган тратта*;
 2. банк тўловга тақдим этган

тратта*, 3. банкнот*, банк билети

~'s books банк ҳисоботлари, банк ҳисобдорлиги

~'s card банк кредит карточкаси

~'s check 1. банкнинг бошқа банкка тўловга тақдим этган траттаси*; 2. банкка ёзиб берилган чек

~'s commission банк воситачилик ҳақи

~'s credit банк кредити

~'s credit payable at sight кўрсатилганда тўланадиган банк кредити

~'s customer банк мижози

~'s deal банк битими

~'s draft банкнинг бошқа банкка тўловга тақдим этган траттаси*

~'s guarantee банк кафолати; банк кафиллиги; авал*

~'s loan банк ссудаси

~'s note корпорация* сифатида рўйхатга олинмаган банк банкноти*

~'s order банкнинг тўлов ҳақидаги буйруғи; банкнинг тўлов топшириқномаси

~'s policy банкнинг суғурта полиси*

~'s references банк тавсияномалари

~'s sight банкка тақдим этилган ва кўрсатилганида тўланадиган тратта*

~'s transfer банк ўтказмаси first-class ~ биринчи даражали банкир

individual ~ 1. хусусий банкир; 2. pl хусусий банкирлар идораси; ноакциядорлик банки; инвестициявий банкир

investment ~ инвестициявий банкир

merchant ~ 1. акцептловчи банк*; 2. савдо банки

paying ~ номига чек ёзиб берилган банкир

private ~ 1. хусусий банкир; 2. pl. хусусий банкирлар идораси; ноакциядорлик банки

BANKERSPEAK n банк иш қоғозлари услуги

BANKING:

B. Act Банклар тўғрисидаги қонун (*Буюк Британия*)

B. Federation of the European Community Европа иқтисодий ҳамжамиятининг банклар федерацияси

B., Insurance and Finance Union Банк, суғурта ва молия ходимлари касаба уюшмаси (*Буюк Британия*)

B. school банк мактаби

B. World „Банклар дунёси“ (*Буюк Британияда нашр этиладиган журнал*)

BANKING n банк иши; банк операциялари; банк муомаласи

~ accommodation банк хизматлари

~ account банк ҳисобрақами, банкдаги ҳисобрақам

~ activity банк операциялари

~ and monetary statistics банк ва пул-кредит операциялари статистикаси

~ association банклар уюшмаси

~ business банк иши; банк операциялари

~ by mail почта орқали амалга ошириладиган банк операциялари

- ~ by phone телефон орқали амалга ошириладиган банк операциялари
- ~ capital банк сармояс
- ~ center банк маркази
- ~ circles банк доиралари
- ~ club банк клуби, банк омонатчилари бирлашмаси
- ~ commission банк ундирадиган воситачилик ҳақи
- ~ company банк компанияси
- ~ concern банк концерни*
- ~ connections банк алоқалари
- ~ correspondence банк ёзишмалари
- ~ credit банк кредити
- ~ enterprise банк корхонаси
- ~ establishment банк муассасаси
- ~ expansion банклар фаолиятини кенгайтириш
- ~ expenses банк харажатлари
- ~ facilities банк хизматлари, банк операциялари
- ~ group банклар гуруҳи
- ~ holding company банк холдинг компанияси*
- ~ hours банкнинг иш соатлари
- ~ house банкирлар уйи, банк
- ~ industry банк иши
- ~ instability банк фаолиятининг беқарорлиги
- ~ institution банк муассасаси
- ~ insurance and securities supervisory authority банк операциялари, суғурта ва қимматли қоғозларни назорат қилиш бошқармаси
- ~ interests банк доиралари, банклар
- ~ law 1. банк қонуни; 2. pl банк қонунчилиги
- ~ legislation банк қонунчилиги
- ~ market банк бозори
- ~ mechanism банк фаолияти механизми
- ~ ombudsman банк омбудсмани (*банклар ва мижозлар ўртасидаги низоларни ҳал этувчи норасмий идора*)
- ~ organization банкнинг ташкилий тузилмаси
- ~ panic банкдаги саросима
- ~ policy банк сиёсати
- ~ power банкнинг кредит ажратиш имконияти
- ~ product банк операциялари натижаси
- ~ regulation банклар фаолиятини тартибга солувчи меърий ҳужжатлар
- ~ secrecy банк сири, банкнинг мижозлар ишларини ошкор қилмаслик ҳақидаги мажбурияти, банк операциялари сири
- ~ sector банк соҳаси
- ~ services банк хизматлари
- ~ statistics банк операциялари статистикаси
- ~ structure банк тизими тузилмаси
- ~ supervisor банк фаолиятини текширувчи назоратчи
- ~ supervisory authority банк назорати идораси
- ~ support банк интервенцияси* (*курсларни барқарорлаштириш мақсадида*); банклар томонидан қўллаб-қувватлаш
- ~ syndicate банк консорциуми*
- ~ system банк тизими
- ~ system organization банк

тизимининг ташкилий тузил-
 маси
 ~ **technique** банк операция-
 лари усули
 ~ **technology** банк техникаси
 ~ **terminology** банк термин-
 лари
 ~ **theory** банк иши назарияси
 ~ **transaction** банк битими
 ~ **year** банкнинг ҳисобот йи-
 ли
branch ~ филиалларга эга
 бўлган банклар тизими
chain ~ банкларнинг ўзаро
 узвий боғлиқлиги, банклар
 занжири
commercial ~ банк депозит*
 операцияси
concentration ~ банк опе-
 рацияларини бир жойда тўп-
 лаш
cooperative ~ ширкат банк-
 лар
correspondent ~ вакиллик
 муносабатлари тизими
deposit ~ банкларнинг де-
 позит* операциялари
drive-in ~ мижозга бевосита
 автомобилда банк хизматини
 кўрсатиш
dual ~ иккиаъзолик асосидаги
 банк тизими (*АҚШда мил-
 лий ва штат банклари*)
eurocurrency ~ банкнинг
 евровалюталар* билан амалга
 оширадиган операциялари
free ~ доимий мижозлар
 учун бепул амалга ошири-
 ладиган банк операциялари
free ~ **for the account** ҳисоб-
 рақамни текинга юритиш
group ~ банк гуруҳлари
home ~ уйга келиб банк
 хизмати кўрсатиш

independent ~ мустақил банк-
 лар тизими
international ~ халқаро банк
 иши
investment ~ банкларнинг
 инвестиция муассислик фао-
 лияти
Islamic ~ ислом банк иши
 (*муслмон ҳуқуқи — шариат
 тамойилларига асосланган*)
nation-wide branch ~ банк
 бўлимларининг умуммиллий
 тизими
retail ~ банкларнинг кенг
 доирадаги мижозлар билан
 амалга оширадиган опера-
 циялари
state-wide branch ~ банк-
 ларнинг штат доирасидаги
 бўлимлари тизими (*АҚШда*)
unit ~ филиалсиз банклар
 тизими
wholesale ~ йирик банк-
 ларнинг ўзаро операциялари
wholesale corporate ~ корпо-
 рацияларга* банк хизмати
 кўрсатиш

BANKNOTE *n* банкнот*

~s by denomination купюра-
 ларда ифодаланган банкнот-
 лар*
to issue ~s банкнотларни*
 муомалага чиқармоқ
circulating ~s муомаладаги
 банкнотлар*
counterfeit ~ қалбаки банк-
 нот*
forged ~ қалбаки банкнот*
raised ~ қалбаки банкнот*

BANKOCRACY *n* банк- ократия*, банкирлар ҳоки- мияти

BANKROLL *n* банкнотлар*
 ўрами; пул маблағлари,
 молиявий маблағлар.

BANKROLL *v* молияламоқ,
маблағ билан таъминламоқ;
маблағ ажратмоқ

BANKRUPT *n* банкрот, тў-
ловга лаёқатсиз қарздор;
тўловга лаёқатсиз

~'s assets тўловга лаёқатсиз
қарздорнинг мол-мулки

~'s certificate банкрот деб тан
олинганлик ҳақидаги шаҳо-
датнома

~'s estate тўловга лаёқатсиз
қарздорнинг мол-мулки

~'s total estate тўловга
лаёқатсиз қарздорнинг барча
мол-мулки

to be (to turn) ~ банкрот
бўлмоқ; тўловларни тўхтат-
моқ

to become ~банкрот бўлмоқ,
синмоқ

to declare ~ банкрот деб
эълон қилмоқ

to go ~ банкрот бўлмоқ,
синмоқ

to make ~ хонавайрон қил-
моқ, банкротлик даражасига
етказмоқ

adjudged ~ суд ҳукмига бино-
ан банкрот деб эълон қи-
линган шахс

certificated ~ банкротлик ҳо-
латининг йўқлиги ҳақидаги
далолатнома асосида ҳуқуқ-
лари тикланган шахс

discharged ~ ҳуқуқлари тик-
ланган (қарзлардан озод
этилган) банкрот

fraudulent ~ ашаддий банкрот

undischarged ~ ҳуқуқлари

тикланмаган банкрот

BANKRUPT *a* тўловга лаё-
қатсиз; банкрот бўлган, син-
ган

~ bank банкрот бўлган банк

~ shareholder тўловга лаё-
қатсиз акциядор

BANKRUPT *v* банкрот қилмоқ;
банкротлик даражасига
етказмоқ; хонавайрон қил-
моқ

BANKRUPTCY *n* банкротлик,
банкрот бўлиш, синиш; бар-
бод бўлиш; (тўловга) лаёқат-
сизлик

~ act банкротлик тўғрисидаги
қонун

~ code банкротлик тўғри-
сидаги қонун

~ court тўловга лаёқатсизлик
(банкротлик) ишлари бўйича
суд

~ law банкротлик тўғриси-
даги қонун

~ notice банкрот деб тан
олиш ҳақидаги баёнот

~ of a bank банкнинг банк-
рот бўлиши

~ order банкротлик тўғри-
сидаги фармойиш

~ petition тўловга лаёқат-
сизлик юзасидан иш қўзғаш

~ proceedings банкротлик
тўғрисидаги иш бўйича суд
жараёни

~ schedule банкротнинг қарз-
лари рўйхати

~ trustee кредиторлар та-
лабини қондириш мақсадида
банкротнинг ишларини юри-
тиш ишониб топширилган
шахс

to file a petition for ~ банк-
ротликни эълон қилмоқ

close to ~ банкрот бўлиш
(синиш) арафасида

fraudulent ~ қасддан (атай-
лаб) банкрот бўлиш

involuntary ~ мажбурий банк-
ротлик

simple ~ оддий банкротлик
BANKWIRE *n* тадбиркорликка доир ахборот айирбош-лашнинг хусусий банкларга хизмат кўрсатувчи компьютерлаштирилган тизими
BANNED *a* тақиқланган
BANNING *n* ман этиш, тақиқлаш
BAR *n* 1. тўсиқ, ғов; чеклов; тўсқинлик; 2. ёмби, қуйма, чорқирра; 3. 1 млн. фунт стерлинг миқдоридаги сумма (*валюта битимларида*)
 ~ chart курс ўзгаришларининг устунли диаграммаси
 ~ for registration рўйхатдан ўтказишга тўсқинлик қилиш
 ~ gold олтин ёмбилар
 ~ silver кумуш ёмбилар
 ~ to economic development иқтисодий тараққиёт йўлидаги тўсиқ
 ~ to patentability патент беришга тўсқинлик қилиш
 to let down the ~s тўсиқни бартараф этмоқ, чекловни бекор қилмоқ
 export ~ ташқи ҳисоб-китоблар учун ишлатиладиган олтин ёмби
 gold ~ олтин ёмби
 half a ~ ярим миллион фунт стерлинг суммасига тузилган валюта битими
 silver ~ кумуш ёмби
 the B. адвокатлар ҳайъати
BARCLAYSCARD *n* „Барклеиз бэнк интернэшенл“ банкининг кредит карточкаси (*Буюк Британия*)
BARCLAY:
 B.s currency unit „Барклеиз бэнк интернэшенл“ банки-

нинг халқаро пул бирлиги (*Буюк Британия*)

BARDEPOT *n* чет элда қарз олинган маблағларга оид захира талаблари тизими

BARE *a* энг кам; озгина

~ shell тугатилмаган, аммо фаолият кўрсатмаётган компания

BARE-BOAT *n* шахсий таркибсиз ёлланган кема

BARELY *adv* зўрға, қийинчилик билан

~ steady market пасайишга мойил барқарор бозор

BARGAIN *n* 1. савдо битими; харид тўғрисидаги шартнома; келишув; 2. биржа битими;

3. фойдали харид қилиш; 4. *pl* нархи пасайтирилган моллар;

5. нарх-навонинг мол харид қилиш учун қулай бўлган вақтинча пасайиши;

6. чоғроқ ер майдони

~ sale сотиб юбориш (*молларни*)

~ and sale олди-сотди шартномаси

~ counter акцияларни паст курсда сотиб юбориш

~ currency битим валютаси

~s done муайян вақт мобайнида биржада амалга оширилган битимлар миқдори

~ for cash нақд пулга тузилган битим

~ for money нақд пулга тузилган битим

~ hunter акцияларни паст нархда сотиб олишга интилаётган чайқовчи

~ hunting акцияларни паст нархда сотиб олиш

~ item битим мавзуи

~ offer битим тузиш ҳақидаги таклиф, сотув ҳақидаги таклиф

~ on term муддатли битим

~ price харидорлар учун фойдали нарх; паст нарх

~ purchase таклиф бўйича харид қилиш

to arrange a ~ битим тузмоқ
to be off one's ~ битимни бе-кор қилмоқ

to bind the ~ харид қилишда бай пули бермоқ

to buy at a ~ арзон-гаровга сотиб олмақ

to close a ~ битим тузмоқ, битимга келмоқ

to conclude a ~ битим тузмоқ

to do a ~ битим тузмоқ

to drive a ~ битим тузмоқ, битимга келмоқ

to drive a hard ~ битим тузиш пайтида қатъий равишда ўз манфаатларини илгари сурмоқ

to effect a ~ битим тузмоқ

to have the best of a ~ битимдан энг кўп фойда кўрмоқ

to make a ~ битим тузмоқ, битимга келмоқ, келишмоқ

to sell over a ~ фойда келтирмайдиган битим туз-моқ

to settle a ~ битим тузмоқ, битимга келмоқ, келишмоқ

to strike a ~ битим тузмоқ, битимга келмоқ, келишмоқ

to transact a ~ битим тузмоқ
to withdraw from a ~ битим (шартнома)дан воз кечмоқ

all-or-nothing ~ „ё ҳаммаси ёки ҳеч нарса“ тамойили асосида тузилган битим,

нархни туширмасдан тузил-ган битим

bad (hard) ~ бефойда (фойда келтирмайдиган) битим

blind ~ кўр-кўрона харид қилиш

chance ~ қулай шароит кел-ганда харид қилиш

collective ~ жамоа меҳнат шартномаси

Dutch ~ бир томон учун фойдали бўлган битим

firm ~ қатъий битим

good ~ фойдали битим

losing ~ фойдасиз битим

into the ~ қўшимча қилиб, бунинг устига, унинг устига

option ~ устама ҳақли битим; муддатли битим

settlement ~ муддатли битим

time муддатли битим

BARGAIN *v* 1. музокаралар олиб бормоқ, келишмоқ; 2. нарх тўғрисида савдолаш-моқ; 3. битим тузмоқ; би-тимга келмоқ

to ~ away арзон-гаровга бер-моқ; талон-тарож қилмоқ

to ~ for better conditions шарт-шароитнинг яхшила-нишини талаб қилмоқ; музо-каралар пайтида яхшироқ

шарт-шароитларга эришмоқ

to ~ on price нарх туфайли савдолашмоқ

to ~ over a price нархини келишиб олмақ

BARGAINEE *n* харидор

BARGAINER *n* битим иш-тирокчиси; мол олди-сотдиси шартлари бўйича музокара-лар иштирокчиси

BARGAINING *n* музокаралар; музокаралар олиб бориш; савдо битими тузиш; савдо

~ agent савдо вакили
 ~ behaviour битим тузиш пайтидаги муомала (ўзни тутиш); музокаралар пайтидаги муомала
 ~ position бозор мавқеи
 ~ power 1. бозор мавқеи; 2. фойдали шартларда битим тузиш бўйича имтиёзли ҳуқуқ
 ~ process нарх белгилаш жараёни
 bad (hard) ~ фойдасиз (фойда келтирмайдиган) битим
 central wage ~ иш ҳақи миқдори ҳақида марказлаштирилган музокаралар
 collective ~ касаба уюшмалари ва ишга ёлловчилар ўртасида жамоа шартномаси тузиш ҳақидаги музокаралар; жамоа шартномаси; жамоа битими
 explicit ~ очиқ (бевосита) музокаралар
 formal collective ~ жамоа шартномаларини расман тан олинган тартибда тузиш
 free collective ~ жамоа шартномаси шартларини эркин муҳокама қилиш
 good ~ фойдали битим
 group ~ гуруҳий жамоа шартномасини тузиш ҳақидаги музокаралар
 implicit ~ ёпиқ (билвосита) музокаралар
 individual ~ якка тартибдаги битимлар
 local ~ корхона даражасида жамоа шартномалари тузиш ҳақидаги музокаралар
 option ~ устама ҳақли битим; муддатли битим

pay ~ иш ҳақи миқдори ҳақидаги музокаралар
 plant ~ корхона даражасида жамоа шартномалари тузиш ҳақидаги музокаралар
 productivity ~ меҳнат самардорлиги ҳақидаги масалалар бўйича музокаралар олиб бориш
 settlement ~ муддатли битим
 tariff ~ божхона тарифлари масалалари бўйича музокаралар олиб бориш
 time ~ муддатли битим
 wage ~ иш ҳақи миқдори ҳақидаги музокаралар
 BARN *n* 1. омбор; 2. молхона; 3. омборхона
 BAROMETER *n* 1. бозордаги иқтисодий аҳволни акс эттирувчи қимматли қоғоз; 2. бозордаги йўналишнинг иқтисодий ва бозор кўрсаткичлари йиғиндиси; 3. *pl* мезонлар (*тадбиркорликдаги аҳволнинг статистик кўрсаткичлари*)
 ~ of market бозор кўрсаткичлари йиғиндиси
 ~ stock бозорнинг йўналишини белгиловчи етакчи компания акциялари
 business ~ бозордаги аҳволни ифодаловчи иқтисодий кўрсаткичлар тўплами
 credit ~s кредит мезонлари
 economic(al) ~s иқтисодий мезонлар
 investment ~ инвестициялар мезонлари
 price ~ нарх-наво мезони
 BARRATOR *n* порахўрликда айбланувчи шахс
 BARRATRY *n* 1. порахўрлик; 2. баратрия*

BARREL *n* 1. бочка, бочкача;
2. баррель (суоқлик ўлчови:
инг=163,65 л, амер=119 л;
нефть учун =159 л; оғирлик
ўлчови =89 кг атрофида)

to fill a ~ бочкага қуймоқ
leakproof ~ зич ёпилган бочкача

tight ~ зич ёпилган бочка

wooden ~ ёғоч бочка

BARREL *v* бочкага жойламоқ;
бочкага қуймоқ

BARREN *a* бефойда, фойда
келтирмайдиган

~ gold даромад келтирмайдиган олтин

~ money даромад келтирмайдиган пул

BARRIER *n* тўсиқ, ғов;
тўсқинлик

~s to entry молнинг бозорга кириб келишини қийинлаштирувчи техникавий ва иқтисодий шартлар

to eliminate ~s тўсиқларни бартараф этмоқ

to overcome customs ~s божхона тўсиқларини четлаб ўтмоқ

to overcome tariff ~s тариф тўсиқларини енгиб ўтмоқ

to raise ~s тўсиқлар яратмоқ

to remote ~s тўсиқларни бартараф этмоқ

customs ~s божхона тўсиқлари

discriminatory ~s ҳуқуқларни чекловчи тўсиқлар

legal ~ ҳуқуқий тўсиқлар

monetary ~s пул тўсиқлари

nontariff ~s нотариф (тарифга асосланмаган) тўсиқлар

protectionist ~s ўз иқтисодиётини ҳимоя қилиш мақсадидаги тўсиқлар

protectionist ~s ўз иқтисодиётини ҳимоя қилиш мақсадидаги тўсиқлар

protective ~s ҳимоя тўсиқлари

resistance ~ четга чиқилган тақдирда бозор фаолиятининг издан чиқишига олиб келадиган нарх даражаси

sales ~ савдо чекловлари

social ~s ижтимоий тўсиқлар

status ~ ишчилар ва ишга ёлловчилар ўртасидаги муносабатларда эгалланган мавқега қараб белгиланадиган чекловлар

tariff ~s тариф тўсиқлари

trade ~s савдо чекловлари

BARRISTER *n* юқори даражали адвокат

BARRON:

B. 's confidence index 10 та биринчи ва 40 та ўртача даражали облигациялар нархларининг ўзаро нисбатини белгилловчи „Бэррон“ фирмаси кўрсаткичи (АҚШ)

B.'s group stock averages сааноат гуруҳлари бўйича „Бэррон“ фирмаси акциялари курслари кўрсаткичлари (АҚШ)

BARTER *n* 1. алмашув, айирбошлаш; айирбошлаш савдоси, бартер*; 2. мол айирбошлаш битими, бартер битими*; 3. айирбошланадиган мол; 4. моллар ва хизматларни бевосита пулсиз айирбошлаш

~ deal бартер битими*

~ switch house мол айирбошлаш операцияларига ихтисослашган компания

~ trade айирбошлаш савдоси

~ transaction бартер битими*
 direct ~ бевосита айирбош-
 лаш
 direct ~ of products мол-
 ларни бевосита айирбошлаш
 indirect ~ учинчи мол қиймат
 ўлчови сифатида иштирок
 этадиган мол айирбошлаш

BARTER *v* алмашмоқ, айир-
 бошламоқ, маҳсулот айир-
 бошламоқ

BARTERABLE *a* алмашти-
 риладиган, алмаштириш
 мумкин бўлган; айирбошла-
 надиган, айирбошлаш мум-
 кин бўлган

BARTERER *n* айирбошловчи
 шахс

BARTERING *n* айирбошлаш,
 бартер битимини амалга
 ошириш

BASE *n* 1. нақд молга
 тузилган битим нархи билан
 муддатли битим нархи ўр-
 тасидаги фарқ; 2. асос, не-
 гиз; замин; пойдевор; 3. база
 (*таъминот манбаи; хизмат*
кўрсатувчи идора, муассаса)
 ~ coin 1. қалбаки танга;
 ясама танга; 2. майда танга
 ~ coinage майда танга зарб
 қилиш
 ~ currency асос валюта
 ~ for reappointment of costs
 билвосита чиқимларни тақ-
 симлаш асоси
 ~ lending rate ссуда
 фоизининг асосий ставкаси
 ~ market value асос бўлган
 бозор қиймати
 ~ metal 1. қотишманинг
 асосий метали; 2. ноасл ме-
 талл
 ~ of allocation тақсимлаш

асоси (*қўшимча харажат-*
ларни)
 ~ period асос давр
 ~ price асос нарх
 ~ rate асос ставка
 ~ rate for deposit increase
 омонатларни кўпайтириш
 бўйича асос ставка
 ~ rate of interest асос фоиз
 ставкаси
 ~ year асос йил
 to create a ~ асос яратмоқ
 to set up a ~ асос яратмоқ
 activity ~ фаолият асоси
 burden ~ қўшимча харажат-
 ларни тақсимлаш негизи
 capital ~ сармоя асоси, ху-
 сусий маблағлар
 container ~ контейнерлар
 базаси
 cost allocation ~ харажат-
 ларни тақсимлаш асоси
 cost application ~ харажат-
 ларни ўтказиш асоси
 data ~ маълумотлар негизи
 depreciation ~ асосий восита-
 ларнинг камаядиган қиймати
 economic ~ иқтисодий асос
 (негиз)
 exhibition ~ кўргазма базаси
 experimental ~ синов-тажриба
 базаси
 export ~ экспорт* асоси
 „fair value“ rate ~ асосий
 сармоянинг тўла тикланиш
 қийматига „сезилмас“ сармояни
 қўшганда (*электр қуввати*
ёки газ тарифини ҳисоблаш
учун асос сифатида)
 financial ~ молиявий асос
 forecasting ~ истиқболни
 белгилаш асоси
 gold ~ олтин асос
 international monetary ~
 халқаро валюта асоси

maintenance ~ техник хизмат кўрсатиш ва жорий таъмирлаш базаси

maintenance-and-supply ~ таъмирлаш ва омборхона базаси

material and technical ~ моддий-техника асоси

military ~ ҳарбий база

monetary ~ пул массаси, пул кўлами

on a customs-cleared ~ божхона божи тўловини ҳисобга олган ҳолда

overhead ~ қўшимча харажатларни тақсимлаш асоси

price level ~ нарх-наво даражаси асоси

production ~ ишлаб чиқариш базаси

rate ~ тарифни ҳисоблаш асоси

raw materials ~ хомашё базаси

reappointment ~ билвосита чиқимларни тақсимлаш асоси

repair ~ таъмирлаш базаси

reserve ~ захира асоси (*кредит ажратиш операцияларининг*)

resource ~ моддий асос

servicing ~ хизмат кўрсатиш базаси

statutory ~ қонуний асос

supply ~ таъминот базаси

tax ~ солиқ солиш асоси

wage ~ асосий иш ҳақи (*солиқ солинадиган*)

BASE *v* асосламоқ; асос солимоқ

BASED *a* асос солинган; жойлашган

London ~ Лондонда жойлашган

BASELINE *n* негиз, асос

BASELOAD *n* асосий вазифа electrical saving ~ электр қувватини тежаш

BASEMENT *n* ертўла

bargain ~ универсал дўконнинг арзон моллар сотиладиган ертўласи

BASIC *a* 1. асос бўлган; асосий, бош; бирламчи, дастлабки (*нарх-наво ҳақида*); 2. белгиланган (*қиймат ҳақида*)

~ **balance** асос баланс

~ **earning power ratio** активларнинг* асосий фойда келтириш кўрсаткичи

~ **interest** асос бўлган ссуда фоизи

~ **interest rate** асос бўлган фоиз ставкаси

~ **price** мақсадли нарх, асосий нарх

~ **rate** асосий ставка; асос бўлган ставка

~ **of banking** банк ишининг асосий таркибий қисмлари

BASIS *n* 1. нақд молга тузилган битим нархи билан муддатли битим нархи ўртасидаги фарқ; 2. асос, базис, негиз, пойдевор; 3. асосий таркибий қисм

~ **and superstructure** асос ва устқурма

~ **for exchange rate** валюта курси асоси

~ **for tendering and settlement of accounts** савдода иштирок этиш ва тўловномаларни тўлаш учун асос

~ **of accounting** бухгалтерлик ҳисоби асоси (усули)

~ **of allocation** тақсимлаш (тақсимот) асоси

~ of agreement битим асоси
 ~ of assessment баҳолаш асоси
 ~ of banking банк ишининг асосий таркибий қисмлари
 ~ of comparison таққослаш асоси
 ~ of computation ҳисоблаб чиқариш асоси
 ~ of a contract шартнома асоси
 ~ of delivery етказиб бериш асоси
 ~ of freight фрахт* ставкаси асоси
 ~ of prices нарх-наво асоси
 ~ of valuation қийматни белгилаш асоси
 ~ point асос банд
 ~ price асосий нарх
 ~ rate асос ставка
 ~ rate swap асосли своп*; ўзгарувчан ставкали мажбуриятлар белгиланган ставкали мажбуриятларга айирбошланадиган фоизли своп*
 ~ risk асос бўлган таваккалчилик
 to assume as a ~ асос қилиб олмоқ
 to sell on. „open book“ молни очилган ҳисобрақамда қайд этган ҳолда сотмоқ
 to take as a ~ асос қилиб олмоқ
 accrual ~ жамловчи усул
 accrued-expenditures ~ даврий бухгалтерлик ҳисоботи усули; жамлама харажатлар усули
 actuarial ~ of accounting суғурталаш соҳасидаги бухгалтерлик ҳисоби; суғурта ҳисоби

adjusted ~ келтирилган асос; аниқланган асос
 annual ~ йиллик ҳисоб
 annuity ~ рента* асоси
 artificial ~ сунъий тарзда ҳал этиш асоси
 business ~ тадбиркорлик асоси
 cash ~ касса операциялари бухгалтерлик ҳисобининг асоси сифатида
 carryover ~ мерос қилиб олинган мулк қийматини баҳолаш усули
 compensation ~ ўрнини қоплаш асоси
 compensatory ~ ўрнини қоплаш асоси
 complementary ~ қўшимча асос
 contract ~ шартнома асоси
 contract by contract ~ шартнома асоси
 contractual ~ шартнома асоси
 cost ~ таннарх асоси
 cost ~ of accounting чиқимлар бухгалтерлик ҳисобининг асоси сифатида
 cost-of service ~ ўзгарувчан чиқимлар транспорт корхонаси тарифларини ҳисобкитоб қилиш асоси сифатида
 delivery ~ маҳсулотни етказиб беришда даромадни эътироф этиш усули; мол етказиб бериш асоси
 direct labour cost ~ ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи қўшимча харажатларни тақсимлашнинг асоси сифатида
 direct labour hours ~ ишлаб чиқариш соатлари қўшимча

харажатларни тақсимлашнинг асоси сифатида
direct materials cost ~ асосий материаллар қиймати қўшимча харажатларни тақсимлашнинг асоси сифатида
dollar ~ of apportionment доимий чиқимлар тақсимотининг мутаносиб тарздаги долларли асоси
earning ~ солиқ солиш асоси
economic(al) ~ иқтисодий асос
employment ~ ишга ёллаш шартлари
feasible ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган таянч режа
finish-go-home ~ of pay топширилган иш якунланганидан сўнг ҳақ тўлаш
firm ~ мустақкам асос
fiscal ~ солиқ солиш асоси
give-and-take ~ ўзаро ён бериш асоси
group ~ 1. гуруҳий асос (*эскириш (ейилиш)ни ҳисоблаш пайтида*); 2. эскириш (ейилиш)ни ҳисоблашнинг ягона меъёрини қўллаш
job ~ буюртмавий асос (*корхона фаолиятининг*)
long-term ~ узоқ муддатли асос
maximum ~ энг юқори асос усули (*олинган барча фойдани тақсимлаш ва олдиндан тўланадиган корпорациялар* фойда солиғини тўлаш шароитида бир акцияга тўғри келадиган фойдани аниқлаш усули*)
material and technical ~ моддий-техника асоси
monetary ~ пул асоси
monthly salary ~ ойлик маош

иш ҳақини ҳисоблашнинг асоси сифатида
most favoured nation ~ мумкин қадар кўпроқ қулайлик яратиб бериш тартиби
mutually advantageous ~ ўзаро манфаатли асос
mutually beneficial ~ ўзаро манфаатли асос
nil ~ нолга тенг асос усули (*дивидендни* нолга тенг тарзда тақсимлаш шароитида акция фойдасини аниқлаш усули*)
nonprofit ~ ноижорий асос
nonstandard ~ ҳал этишнинг номеъёрий асоси
on a bater ~ бартер* асосида
on a buy-back ~ ўрниини қоплаш асосида
on a commission ~ воситачилик асосида
on a company ~ компания асосида
on a compensation ~ ўриини қоплаш асосида
on a competitive ~ рақобат асосида
on a complete ~ тўла-тўқис асосда
on a current-value ~ жорий нархлардаги қиймат асосида
on a delivered ~ етказиб бериш ҳақини ҳам қўшганда (*нарх ҳақида*)
on a firm fixed price ~ келишиб олинган қатъий нарх асосида
on a firm price ~ белгиланган нарх асосида
on a fiscal ~ солиқ солишга доир маълумотлар асосида;

солиқ солиш мақсадида тузилган ҳисоботлар асосида

on a gratis ~ текинга

on a long-term ~ узоқ муддатли асосда

on a lump ~ бир йўла тўлаш асосида

on a measurement ~ ўлчаш асосида

on a mutually accepted ~ ўзаро мақбул асосда

on an ex-works ~ истеъмолчига элтиб бериш ҳақини қўшмаганда (*нарх ҳақида*)

on a nonrecourse ~ битим иштирокчисига кейинчалик даъво қилмаган ҳолда

on a parity ~ тенглик асосида

on a part barter ~ яримбартер* асосда

on a per hour ~ соатбай асосда

on a permanent ~ доимий асосда

on a pro rata ~ мутаносиб асосда

on a reciprocal ~ ўзаро манфаат асосда

on a regular ~ мунтазам асосда

on a rental ~ ижара асосида

on a rotating ~ мунтазам асосда; навбатлилиқ асосида

on a timely ~ мунтазам асосда

on a toll ~ маҳсулот шаклида ҳақ тўлаш асосида

on a weight ~ вазн бўйича

on gross ~ брутто* асосида

on parity ~ тенглик асосида

rarer ~ қоғоз стандарти* (*металл ва олтин стандартидан* фарқли равишда*)

per capita ~ аҳоли жон бошига тўғри келадиган асос

piece-rate ~ ишбай асос (*меҳнатга ҳақ тўлашда*); ишбай асосда ҳақ тўлаш

price ~ нарх асоси

production ~ ишлаб чиқариш негизи

production-type ~ йирик туркумли асос; йирик туркумда ишлаб чиқаришга мос келувчи ҳажм

profit-and-loss ~ хўжалиқ ҳисоби

rate ~ тарифни ҳисоблаш асоси

sample ~ танлов асоси

self-supporting ~ хўжалиқ ҳисоби

solid ~ қатъий асос

stable ~ барқарор асос

starting ~ дастлабки таянч режа; дастлабки асос

tax ~ солиқ солиш асоси

time-rate ~ вақтбай асос (*меҳнатга ҳақ тўлашда*)

total ~ of all assets асосий сармойанинг умумий бошланғич қиймати

unit ~ алоҳида ҳар бир буюм бўйича эскириш (ейилиш)ни ҳисоблаш асоси (усули)

BASKET *n* 1. тўплам, тўла тўплам, туркум; сават; 2. валюталар тўплами; 3. почта (*хизмат ёзишмалари учун*) ~ of currencies валюта тўплами

~ of goods истеъмол моллари ва хизматларининг бюджет тўплами

~ of shares акциялар тўплами

consumer goods ~ истеъмол моллари ва хизматларининг бюджет тўплами
currency ~ валюта тўплами
household ~ хўжалик моллари тўплами
market ~ бозорда харид қилинадиган истеъмол моллари ва хизматлари тўплами
shopping ~ ўз-ўзига хизмат кўрсатиш дўконидаги харид моллари саватчаси
standard ~ моллар ёки валюталарнинг меъёрий тўплами
wire ~ for display сим сават (ўз-ўзига хизмат кўрсатиш дўконларида танлаб олинган молларни солиш учун)

BASLE:

B. Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси (*Базель*)

B. Concordat Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитасининг банк назорати тамойилларини белгиловчи ҳужжати

BASTARD *a* 1. номеъёрий, одатдан ташқари ҳажмдаги; 2. нотўлақонли, паст сифатли

BATCH *n* 1. қатор; туркум (*маҳсулотнинг*); 2. маълумотлар тўплами; 3. тўплам; тўла тўплам; 4. гуруҳ
 ~es of variable size ўзгарувчан ҳажмли гуруҳлар
 ~ of goods мол туркуми

~ of proof тўлов ҳужжатларини текшириш тизими

bad ~ нуқсонли маҳсулотлар туркуми

development ~ тажрибавий туркум

economic ~ маҳсулотлар туркумининг иқтисодий ҳажми

good ~ яхши сифатли маҳсулотлар туркуми
good-quality ~ яхши сифатли маҳсулотлар туркуми
in ~es кўплаб

initial ~ 1. бош (биринчи) туркум (*маҳсулотларнинг*);

2. тажрибавий туркум

large ~ катта туркум

pile ~ тажрибавий туркум

production ~ маҳсулотлар туркуми

small ~ кичик туркум

BATCHWISE *adv* туркумлаб, туркум-туркум бўлиб

BAY *n* 1. қўлтиқ, кўрфаз; 2. дарё бўйи; 3. темир йўл платформаси

loading ~ юк ортиш платформаси

unloading ~ юк тушириш платформаси

BAZAAR *n* 1. шарқ бозори, бозор; 2. катта дўкон, универсал дўкон

~ penny арзон моллар дўкони
charity ~ хайрия бозори

BE *v* 1. бўлмоқ, мавжуд бўлмоқ; 2. жойлашмоқ; 3. рўй бермоқ; 4. ўтамоқ; вази-фасини бажармоқ

to ~ acceptable as collateral таъминот сифатида яроқли бўлмоқ

to ~ accountable (зиммасига) масъулият олмоқ, жавобгар бўлмоқ

to ~ adjudicated bankrupt суд ҳукмига кўра банкрот (синган) деб эълон қилинмоқ

to ~ a lender ссуда берувчи вази-фасини ўтамоқ

to ~ authorized to sign имзолаш ҳуқуқига эга бўлмоқ

to ~ bankrupt тўловга
лаёқатсиз қарздор бўлмоқ
to ~ bearish нархни атайлаб
туширмоқ
to ~ bondsman кафил бўлмоқ
to ~ bullish нархни атайлаб
кўтармоқ
to ~ capitalized сармоя билан
таъминланмоқ, маблағ ман-
балари таркибида юқори
миқдорда сармояга эга бўл-
моқ
to ~ collateralized таъмин-
ланганлик (*қимматли қороз-
лар ёки бошқа турдаги таъ-
минотлар билан*)
to ~ converted into cash маб-
лағларни нақд пулга айлан-
тирмоқ
to ~ decapitalized сармоядан
маҳрум бўлмоқ, сармояни
йўқотмоқ
to ~ declared bankrupt суд
ҳукмига кўра банкрот
(синган) деб эълон қилинмоқ
to ~ de facto on gold standard
олтин стандартини* амалда
жорий этмоқ
to ~ denominated in
(currency) (у ёки бу) валю-
танинг белгиланган қийма-
тида ифодаланмоқ
to ~ deposited in account
сақлаш учун ҳисобрақамга
ўтказиб қўйилганлик
to ~ entitled to dividend
дивидендлар* олиш ҳуқуқига
эга бўлмоқ
to ~ granted a loan ссуда
олмоқ
to ~ granted the signing
authority имзо қўйиш ҳу-
қуқига эга бўлмоқ
to ~ guaranteed кафолатлан-
ганлик

to ~ hard up молиявий
қийинчиликларни бошдан
кечирмоқ
to ~ in arrears 1. тўлов муд-
датини ўтказиб юбормоқ;
2. қарздор бўлмоқ, қарзи
бўлмоқ
to ~ incorporated корпо-
рация* сифатида ташкил
этилмоқ
to ~ indebted to қарздор
бўлмоқ, қарзи бўлмоқ
to ~ in debts қарздор бўлмоқ,
қарзи бўлмоқ
to ~ in default 1. тўлов муд-
датини ўтказиб юбормоқ;
2. қарздор бўлмоқ, қарзи
бўлмоқ
to ~ in default of acceptance
акцептлашда* рад жавоби
олмоқ
to ~ in deficit тақчил бўлмоқ
to ~ in financial difficulties
молиявий қийинчиликларни
бошдан кечирмоқ
to ~ in pledge гаров сифатида
хизмат қилмоқ
to ~ in the dumps паст нарх-
да баҳоланмоқ (*акциялар
ҳақида*)
to ~ in the market бозор
иштирокчиси бўлмоқ, бозорга
чиқмоқ
to ~ in the red 1. қарздор
бўлмоқ, қарзи бўлмоқ; 2. зар-
рар кўриб ишламоқ
to ~ involved in payment
тўловларни амалга ошириш-
да иштирок этмоқ
to ~ liable зиммасига масъ-
улият олмоқ, жавобгар бўл-
моқ
to ~ licensed to carry on trade
савдо қилишга рухсат олмоқ
to ~ loaded up сотилиши

қийин фонд бойликларидан
иборат катта портфелга* эга
бўлмоқ

to ~ loaned up ортиқча
кредит бермоқ

to ~ long of exchange валюта
курсини атайлаб оширмоқ

to ~ long of the market
курсни атайлаб оширмоқ

to ~ long of the securities
қимматли қоғозлар курсини
атайлаб оширмоқ

to ~ loyal to bank interest
банк манфаатларига нисба-
тан холис муносабатда бўл-
моқ

to ~ on problem list шубҳали
обрўга эга компаниялар ёки
банклар рўйхатида бўлмоқ

to ~ out of business банкрот
бўлмоқ

to ~ out of debts қарздан озод
бўлмоқ, қарздан қутулмоқ

to ~ payable on demand та-
лаб қилинганида тўланиши
лозим бўлмоқ

to ~ payable to the Treasury
казинага тўланиши лозим
бўлмоқ

to ~ pressed for cash нақд
пул танқислигини ҳис этмоқ

to ~ protested рад этилган-
лик, эътироз билдирганлик

to ~ quoted on stock exchange
фонд биржасида баҳоланмоқ

to ~ responsible зиммасига
масъулият олмоқ, жавобгар
бўлмоқ

to ~ short of cash нақд пул
танқислигини бошдан
кечирмоқ

to ~ short of market нақд
бўлмаган қимматли қоғоз-
ларни сотмоқ

to ~ short of money пул маб-

лағлари танқислигини бош-
дан кечирмоқ

to ~ strapped for cash нақд
пул танқислигини бошдан
кечирмоқ

to ~ subject to market
fluctuations бозор ўзгариш-
ларига боғлиқ бўлмоқ

to ~ subject to quota
белгиланган квотага* боғлиқ
бўлмоқ

to ~ surety кафил бўлмоқ

to ~ tax-free солиқ тўлашдан
озод бўлмоқ

to ~ timeconsuming меҳ-
натталаб бўлмоқ (*операция*
хусусида)

to ~ traded in primary
(secondary) market бирламчи
(иккиламчи) бозорда савдо-
лашмоқ

to ~ under an obligation
мажбурият орқали боғлан-
ганлик

to ~ undercapitalized етарли
сармоёга эга бўлмастик

to ~ unsecured таъминлан-
маганлик, таъминотга эга
эмаслик

to ~ wiped out қимматли
қоғозлар билан амалга
оширилган чайқовчилик би-
тимида зарар кўрмоқ

BEAR *n* „айиқ“, нарх-навони
атайлаб пасайтирувчи чай-
қовчи

~ account нарх-навони атай-
лаб пасайтириш пайтидаги
шартномаларга доир маж-
бурият

~and-bull bonds биржадаги
вазиятнинг ўзгариб туришдан
қимоялаш мақсадида иккита
тенг трансда* чиқарилган
облигациялар

~ **call spread** паст ички қийматли „колл“ опционини* харид қилиш ва юқори ички қийматли „колл“ опционини* сотиш қурамаси

~ **campaign** нарх-наво пасайишига қаратилган чайқовчилик

~ **closing** нарх-навони атайлаб пасайтиришдаги ёпиқ позициялар*

~ **commitments** нарх-навони атайлаб пасайтирувчи чайқовчилар мажбуриятлари

~ **covering** нарх-наво пасайишига қаратилган битимларни қоплаш учун қимматли қоғозларни харид қилиш

~ **deal** биржа курсини туширишга қаратилган битим, нарх-наво пасайишига қаратилган чайқовчилик

~ **market** курсларнинг пасайишига мойиллиги кузатилаётган бозор

~ **market certificate of deposit** фонд биржаси вазияти пасаяётган бозордаги депозит* гувоҳномаси

~ **market floating rate note** фонд биржаси вазияти пасаяётган бозордаги ўзгарувчан ставкали облигациялар

~ **movement** курснинг пасайиши

~ **operation** биржа курсларини туширишга қаратилган битим, нарх-наво пасайишига қаратилган чайқовчилик

~ **pool** нарх-навони атайлаб туширувчи чайқовчиларнинг бирлашуви

~ **position** нарх-навони атай-

лаб туширувчи чайқовчиларнинг тутган йўли

~ **purchase** нарх-навони атайлаб туширувчидан сотиб олиш

~ **put spread** юқори ички қийматли „пут“ опционини* харид қилиш ва паст ички қийматли „пут“ опционини* сотиш қурамаси

~ **raid** кейинчалик қулайроқ шартларда харид қилиш мақсадида қимматли қоғозларни жадал суръатда сотиш; курсни тушириш мақсадида акцияларни оммавий тарзда сотиш

~ **sale** нарх-навони атайлаб тушириш пайтидаги сотув

~ **seller** нарх-навони атайлаб туширувчи чайқовчи

~ **slide** курснинг пасайиши

~ **speculation** нарх-навони атайлаб пасайтириш

~ **spread** курслар пасайишидан фойда кўришни назарда тутувчи икки томонлама спред*

~ **squeeze** нарх-навони атайлаб туширувчи чайқовчилар тутган йўлларни зарар кўрган ҳолда бартараф этиш

~ **transaction** нарх-навони атайлаб пасайтиришга қаратилган битим, нарх-наво пасайишига қаратилган чайқовчилик

to go a ~ чайқовчилик мақсадида нарх-навони атайлаб туширмақ

to sell a ~ чайқовчилик мақсадида нарх-навони атайлаб туширмақ

to squeeze the ~s биржадаги чайқовчиларни курснинг яна-

да ошиб кетишидан хавотирланиб, акцияларни юқори курсда сотиб олишга мажбур қилмоқ

covered ~ қўлидаги нақд акцияларни сотадиган чайқовчи

protected ~ қўлидаги нақд акцияларни сотадиган чайқовчи

stale ~ ютқазган чайқовчи

uncovered ~ таъминотга эга бўлмаган сотувчи

unprotected ~ таъминотга эга бўлмаган сотувчи

BEAR *v* 1. нарх-навони атайлаб туширмоқ (*биржада*); 2. кўрмоқ (зарар), келтирмоқ
to ~ an endorsement индоссаментга* эга бўлмоқ (*вексель ҳақида*)

to ~ an interest фоиз келтирмоқ

to ~ expenses сарф-харажат қилмоқ

to ~ losses зарар (зиён) кўрмоқ

to ~ out тасдиқламоқ

to ~ the market қимматли қоғозлар бозорида нарх-навони атайлаб пасайтирмоқ

BEARER *n* 1. (чек) кўрсатувчи; 2. соҳиб, эга

~ bill кўрсатувчига тўланадиган вексель

~ bond кўрсатувчига тўланадиган облигация

~ bondholder кўрсатувчига тўланадиган облигация соҳиб

~ certificate кўрсатувчига тўланадиган гувоҳнома

~ certificate of deposit кўрсатувчига тўланадиган депозит* гувоҳномаси

~ check кўрсатувчига тўланадиган чек

~ debenture кўрсатувчига тўланадиган қарз мажбурияти; кўрсатувчига тўланадиган облигация

~ debt кўрсатувчига бериладиган қарз

~ depositary receipt кўрсатувчига тўланадиган депозит* гувоҳномаси

~ eurodollar collateralized securities Британия қимматли қоғозлари билан таъминланган кўрсатувчига тўланадиган белгиланган ставкали евродоллардаги облигациялар*

~ instrument кўрсатувчига бериладиган ҳужжат

~ mortgage note кўрсатувчига тўланадиган ипотека* қимматли қоғози

~ note кўрсатувчига тўланадиган вексель

~ of a bill 1. вексель соҳиб; 2. векселни кўрсатувчи; 3. коносамент соҳиб

~ of a blank endorsement тўлдирилмаган индоссаментни* кўрсатувчи

~ of a check 1. чек соҳиб; 2. чекни кўрсатувчи

~ of a draft тратта* соҳиб

~ of risk таваккалчилик учун масъул шахс

~ of the warrant омборхона шаҳодатномаси эгаси

~ scrip 1. кўрсатилганда акцияларга эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи муваққат гувоҳнома; 2. омонат қабул қилинганлиги ҳақида кўрсатувчига бериладиган муваққат тилхат

~ security кўрсатувчига тўланадиган қимматли қоғоз

~ security traded internationally кўрсатувчига тўланадиган халқаро қимматли қоғоз

~ share кўрсатувчига тўланадиган акция

~ share certificate кўрсатувчига тўланадиган акциядорлик гувоҳномаси

~ stock кўрсатувчига тўланадиган акция

~ unit кўрсатувчига тўланадиган қимматли қоғозлар туркуми

tax ~ солиқ тўловчи

to ~ кўрсатувчига тўланадиган

BEARING *n* муносабат; жиҳат; ёндашув

BEARING *a* келтирадиган (*даромад*)

~ a fixed rate of interest белгиланган фоиз ставкали

~ interest фоизли, фоиз келтирадиган

~ no interest фоизсиз, фоиз шаклида даромад келтирмайдиган

~ the date of бирор санагача бўлган муддатли

fixed interest ~ белгиланган фоиз келтирувчи

interest ~ фоизли, фоиз келтирадиган (*қимматли қоғозлар ҳақида*)

interest ~ deposits фоиз келтирадиган депозитлар*

noninterest ~ фоиз келтирмайдиган (*қимматли қоғозлар ҳақида*)

BEARISH *a* пасайишга мойил (*қимматли қоғозлар курси*)

ҳақида); пасаювчан, пасаяётган

~ covered write „пут“ опционини* қисқа форвард позициясига* муқобил равишда сотиш

~ market курсларнинг пасайишга мойиллиги кузатилаётган бозор

~ opinion қимматли қоғозлар курсининг келгусида пасайишини кўзлаш

~ tendency пасайишга мойиллик

~ tone пасаювчан кайфият

BEARISHNESS *n* пасайишга мойиллик

BEAT *n* зарарлар

~ the index якка тартибдаги инвестиция портфели* нархи бутун бозордаги ўртача даражага нисбатан кўпроқ ошаётган ёки камроқ тушаётган вазият

BEAT *v* бостирмоқ (мухалифиятни)

to ~ down туширмоқ (нархни)

to ~ the market бозордан ўзмоқ, бозордан ўзиб кетмоқ (*курс даражаси бўйича*)

BEATING *n* зарарлар

BEAUTY *a* жозибали

sleeping ~ қўшиб олинишга мойил компания

BECOME *v* бўлмоқ; содир бўлмоқ

to ~ bankrupt банкрот бўлмоқ, синмоқ

to ~ security кафил бўлмоқ, кафилликка олмоқ

to ~ worthless қадрсизланмоқ

BED-AND-BREAKFAST *n* солиқдан қочиш мақсадида

акцияларнинг қисқа муддатли олди-сотдиси

BEDROCK *n* нарх-навонинг сўнги даражаси, нарх-навонинг энг паст даражаси
~ price сўнги нарх, энг паст нарх

BEFORE *adv* илгари, олдин
~ hours биржа очилгунга қадар, биржа очилишигача
~ maturity муддати келгунига қадар

BEFORESALE *a* сотувдан олдинги

BEGINNING *n* бошланиш, боши
~ assets йил бошидаги активлар*
~ balance давр бошидаги қолдиқ
~s of month ой бошидаги

BEHAVIOUR *n* 1. ҳаракат, ривожланиш (*иқтисодий тоифаларнинг*); 2. хатти-ҳаракат, ўзини тутиш; 3. хусусият; ўзгариш хусусияти; 4. иш тартиби
~ in particular circumstances муайян шароитлардаги хатти-ҳаракат
~ in service фойдаланиш пайтидаги хатти-ҳаракат
~ of cost чиқимларнинг ўзгариш суръати
~ of distributive shares иш ҳақи ва фойда улушларининг ўзгариш суръати (*миллий даромаддаги*)
~ of economic system иқтисодий тизимнинг ўзгариш суръати
~ of firm фирманинг тутган йўли
~ of prices нарх-навонинг ўзгариш суръати

~ of saving and investment жамғармалар ва инвестицияларнинг ўзгариш суръати
~ of surplus value қўшимча қиймат ҳаракати
~ towards risk таваккалчилик шароитидаги хатти-ҳаракат
adaptive ~ мослашувчанлик асосида йўл тутиш
adjustment ~ иқтисодий мувозанат бузилишига мослашиш
administrative ~ ташкилот ходими хатти-ҳаракати
bank borrowing ~ банклардан қарз олиш сиёсати
bargaining ~ музокаралар пайтида тутилган йўл, битим тузиш пайтида тутилган йўл
business ~ тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш пайтида тутилган йўл
business spending ~ тадбиркорлик харажатларининг ўзгариш суръати
competitive ~ низоли вазиятларда тутиладиган йўл
consumer ~ истеъмолчилар тутган йўл (*янги молга нисбатан билдирилган муносабат*)
consumer spending ~ истеъмол харажатларининг ўзгариш суръати
cost ~ чиқимларнинг ўзгариш суръати
customer ~ мижозларнинг тутган йўли
cyclical ~ даврий ўзгариш
economic(al) ~ иқтисодий муомала
employee ~ ёлланма ходим хатти-ҳаракати
group ~ жамоа тутган йўл

income ~ даромаднинг ўзгариш суръати
 investment ~ инвестицияларнинг ўзгариш суръати
 inventory ~ 1. захиралар ҳаракати; 2. захираларни бошқариш тизимининг аҳволи
 irrational ~ нооқилона йўл тутиш
 lending ~ of banks банкларнинг ссуда фаолияти
 loan ~ ссуда операцияларининг ўзгариш суръати
 long-range ~ узоқ вақт мобайнида тутилган йўл
 long-run ~ узоқ вақт мобайнида тутилган йўл
 long-term ~ 1. узайтирилган иш тартиби; 2. узоқ вақт мобайнида тутилган йўл
 long-time ~ узоқ давр мобайнида тутилган йўл
 market ~ бозорнинг аҳволи
 migratory ~ кўчириш пайтида тутилган йўл
 optimal ~ 1. тутилган энг мақбул йўл; 2. энг мақбул тартиб
 optimising ~ натижаларни энг мақбул даражага етказишга интилиш
 overt ~ жамоатчилик тутган йўл
 price ~ нарх-навонинг ўзгариш суръати
 profit-maximising ~ энг юқори даражага етказиш юзасидан тутилган йўл
 programmed ~ дастурланган хатти-ҳаракат
 queue ~ оммавий хизмат кўрсатиш тизимининг аҳволи
 rational ~ оқилона йўл тутиш
 real-life ~ амалда тутилаётган йўл

road ~ йўл интизоми
 seasonal ~ мавсумий ўзгаришлар
 short-range ~ қисқа давр мобайнида тутилган йўл
 short-run ~ қисқа давр мобайнида тутилган йўл
 short-term ~ қисқа давр мобайнида тутилган йўл
 short-time ~ қисқа давр мобайнида тутилган йўл
 social ~ ижтимоий хулқ-атвор
 supportive ~ рағбатлантивчи муомала
 uncooperative ~ низоли муомала

BEING *n* мавжуд бўлиш; бўлган (вақтлар)да
 ~ short нархни атайлаб тушириш пайтида муддатли битимларга доир мажбуриятлар; нархни атайлаб тушириш пайтида муддатли битимлар бўйича ҳолат

BELG *n* Бельгия франки

BELGIAN:

B. Dentist Фарбий Европадаги анъанавий якка тартибдаги инвестор

B. franc Бельгия франки

BELGO:

B.-Luxembourg Exchange Institute Бельгия-Люксембург валюта операцияларини назорат қилиш институти

BELL *n* биржа очилиши ва ёпилиши пайтида бериладиган хабар (ишора)

~s and whistles биржа очилиши ва ёпилиши пайтида бериладиган хабар (ишора)

BELLWEATHER *n* биржадаги вазият ҳаракати; курслар ҳаракати

~ **bonds** биржадаги вазият ҳаракатини белгиловчи облигациялар

~ **securities** биржадаги вазият ҳаракатини белгиловчи қимматли қоғозлар

~ **stocks** курсларнинг умумий ҳаракатини белгиловчи етакчи акциялар

BELOW *prep* пастда, паст, қуйи

~ **cost hidden** савдода нархни тушириб юборувчи фирма

~ **market** бозор нархидан паст баҳода

~ **market interest rate** бозор даражасидан паст фоиз ставкаси

~ **par** белгиланган қийматдан паст

~ **par issue** қимматли қоғозларни белгиланган қийматидан паст баҳода чиқариш

~ **par stock** белгиланган қийматдан чегирилган ҳолда чиқариладиган акциялар

~ **the line items on balance sheet** бухгалтерлик баланснинг балансдан ташқари моддалари

BENCHMARK *n* асос (*статистикада*)

~ **price** чекланган нарх; маълумот берувчи нарх

~ **rate** мўлжал ставка

liquid ~ ликвидлик* асоси

BENCHMARK *v* таққосламоқ, қиёсламоқ

BENEFICIAL *a* фойдали; ижобий, манфаатли, фойда келтирадиган

~ **interest** фойдали фоиз

~ **owner** бошқа шахс номига рўйхатдан ўтказилган қим-

матли қоғознинг ҳақиқий эгаси

~ **owner of stock** акциялари банк бошқарувида бўлган бенефициар-акциядор*

~ **price** фойдали нарх; имтиёзли нарх

~ **share** имтиёзли акция

~ **stockholder** акциялари банк бошқарувида бўлган бенефициар-акциядор*

BENEFICIARY *n* 1. бенефициар (*васиятнома бўйича ворис*); 2. аккредитив* бўйича пул олувчи; даромад олувчи (*тўловдан*); 3. иқтисодий фойда олувчи шахс

~ **distribution** номига траст* таъсис этилган шахснинг шу трастдан* оладиган даромади

~ **of credit** кредит олувчи

~ **of insurance** суғурта полисини* олувчи

~ **of letter of credit** аккредитив* олувчи

~ **'s bank** аккредитив* бўйича пул олувчининг банки

contingent ~ шартли бенефициар*

external ~ бошқа хўжалик объекти фаолияти натижаларидан даромад ёки фойда олувчи шахс, бошқа хўжалик объекти фаолиятидан қўшимча фойда олувчи шахс

second ~ иккинчи бенефициар*

BENEFIT *n* 1. устунлик, имтиёз; 2. манфаат; фойда; 3. пенсия; нафақа; 4. акция ўз эгасига берадиган ҳуқуқ; 5. фойдалилик; манфаат; 6. йўл-йўлакай кўриладиган (қўшимча) фойда; 7. *pl* имтиёзлар, хизматлар (*солиқ*

солишда); 8. жами фойда, умумий фойдали натижа; иқтисодий самарадорлик ~ accruing to an enterprise корхона тўплаган фойдалар ~ approach to pensions олинган ҳақ асосида пенсияни ҳисоблаб ёзиш ~ in cash пул шаклидаги нафақа ~ in kind маҳсулот шаклидаги нафақа; ёлланган ходимларга пулсиз шаклда ҳақ тўлаш ~ society ўзаро ёрдам кассаси to derive a ~ фойда кўрмоқ to draw unemployment ~ ишсизлик нафақасини олмоқ to obtain ~ фойда олмоқ to the ~ фойда кўриб accident death ~ бахтсиз ҳодиса натижасида юз берган ўлим муносабати билан тўланадиган суғурта нафақаси additional ~ қўшимча имтиёзлар cash ~ пул нафақаси, пул ёрдами commercial ~ тижорий манфаат (фойда) cost ~ молиявий имтиёз death ~ суғурта қилинган шахснинг ўлими муносабати билан тўланадиган суғурта нафақаси dependent ~ қарамоқдаги шахсга тўланадиган нафақа disability ~ меҳнатга лаёқатсизлик суғурта нафақаси disablement ~ меҳнатга лаёқатсизлик суғурта нафақаси economic ~s иқтисодий манфаат (фойда) employee ~s хизматчилар имтиёзи

external ~ ташқи иқтисодий самара financial ~ молиявий устуворлик for the public ~ жамоатчилик манфаатларини кўзлаб fringe ~s қўшимча тўловлар; қўшимча имтиёзлар future death ~s ўлимдан суғурталаш future economic ~ келгуси иқтисодий манфаатлар (фойдалар) health ~ саломатлик учун фойда immediate ~ тезда олинadиган фойда incidental ~ қўшимча (йўл-йўлакай) кўрилган фойда industrial injuries ~ ишлаб чиқаришда жароҳат олганлик нафақаси injury ~ жароҳат олганлик учун тўланадиган нафақа in-kind ~ маҳсулот шаклида тўланадиган нафақа insurance ~ суғурта нафақаси intangible ~ яширин фойда invalidity ~ ногиронлик нафақаси living ~ меҳнатга лаёқатни йўқотганда суғурта суммаларини тўлаш marginal ~ энг юқори фойда marginal private ~ энг юқори хусусий фойда marginal social энг юқори жамоатчилик фойдаси material ~s моддий бойликлар maternity ~ ҳомиладорлик таътили учун берилadиган пул maximum weekly ~ энг юқори ҳафталик нафақа

medical ~ касаллик нафақаси
 medicare ~ тиббий суғурта-
 лаш тизимида тўланадиган
 нафақа
 mutual ~ ўзаро фойда
 nonwage ~s қўшимча тўлов-
 лар (*иш ҳақиға устама ҳақ*)
 old age ~ қариллик нафақаси
 pecuniary ~ пул нафақаси
 pension ~s пенсия нафақаси;
 пенсия
 personal ~ шахсий манфаат
 (фойда)
 potential ~ имкон дара-
 жасидаги фойда
 preferential ~ имтиёз
 prime ~ энг муҳим усту-
 ворлик
 public assistance ~ давлат
 ижтимоий таъминоти на-
 фақаси
 recognized ~ ошкора (аниқ)
 фойда
 residual ~ ўз аҳамиятини
 йўқотган ҳаракат
 retirement ~ пенсия; ишдан
 бўшаганда бериладиган на-
 фақа
 service ~ ишдан бўшаганда
 бериладиган нафақа
 sick ~ касаллик нафақаси
 sickness ~ касаллик на-
 фақаси
 side ~s қўшимча имтиёзлар
 social ~ жамоатчилик манфа-
 ати
 social insurance ~s ижтимоий
 суғурта тўловлари
 social security ~s ижтимоий
 таъминот нафақалари
 social service ~s ижтимоий
 таъминот нафақалари
 strike ~ иш ташлаганларга
 бериладиган нафақа

supplementary ~ қўшимча на-
 фақа
 survivors' ~ боқувчисини
 йўқотганлик нафақаси
 tax ~s солиқдан ютиш
 termination ~s якуний қў-
 шимча ҳақ
 unemployment ~ ишсизлик
 нафақаси
 veterans' ~s уруш фахрий-
 ларига тўланадиган нафақа-
 лар
 welfare ~ ижтимоий таъми-
 нот нафақаси
 workmen's compensation ~
 меҳнатга лаёқатсизлик су-
 ғурта нафақаси
BENEFIT *v* фойда келтирмоқ;
 фойда олмоқ
 to ~ by appreciation of
 exchange валюта курсининг
 ошиши ҳисобига фойда кўр-
 моқ
 to ~ from exchange курслар
 ўртасидаги фарқ ҳисобига
 фойда кўрмоқ
 to ~ payment тўловни олмоқ
BENEVOLENCE *n* хайрихоҳ-
 лик, яхши муносабат (*мас.*
харидорларнинг фирма маҳ-
сулотига)
BENEVOLENT *a* хайрия ...
 ~ foundation хайрия жамғар-
 маси
 ~ fund хайрия жамғармаси
 ~ society хайрия жамияти
BENIGN *a* шафқатли
 ~ neglect policy валюта курси
 шаклланишига аралашмаслик
 сиёсати
BEQUEATH *v* васият қилиб
 қолдирмоқ (*мол-мулкни*)
BEQUEST *n* қўчмас мулк-
 дан васият қилиб воз кечиш;

меросхўрга мероснинг бир қисмини муайян шахсга ўтказиш ҳақида берилган топшириқ

BERNE:

B. Union Халқаро кредит ва инвестицияларни суғурталовчилар иттифоқи, Берн иттифоқи

BERTH *n* тўхташ жойи (*кема, самолётнинг*); кема боғлаб қўйиладиган (лангар ташлайдиган) жой, кема тўхташ жойи

to give a ~ кема тўхташига жой ажратмоқ

to moor a ~ кемани қирғоққа боғлаб қўймоқ

to nominate ~ кема тўхташига жой белгиламоқ

to shift a ~ кема тўхташ жойини алмаштирмоқ

to tie up to a ~ кема тўхташ жойига келиб турмоқ

automated ~ механизациялаштирилган кема тўхташ жойи

cargo ~ юк кемалари тўхташ жойи

common user ~ ихтисослашмаган кема тўхташ жойи

container ~ контейнерли кема тўхташ жойи

customs ~ кема тўхташ жойи боғхонаси

discharging ~ юк тушириладиган кема тўхташ жойи

general cargo ~ турли юкларга мўлжалланган кема тўхташ жойи

general purpose ~ турли юкларга мўлжалланган кема тўхташ жойи

loading ~ юк ортиладиган кема тўхташ жойи

mechanized ~ механизациялаштирилган кема тўхташ жойи

quay ~ кема тўхташ жойи

railway ~ шохобча темир йўллarga олиб чиқувчи кема тўхташ жойи

ready ~ тайёр кема тўхташ жойи

safe ~ хавфсиз кема тўхташ жойи

unloading ~ юк тушириладиган кема тўхташ жойи

BERTH *v* кемани қирғоқда тўхтатмоқ

BERTHAGE *n* кема туриши учун олинадиган йиғим

BERTHING *n* кемани тўхташ жойида боғлаб қўйиш; кемани тўхташ жойига жойлаштириш

BESPOKE *a* буюртма асосида тайёрланган (*оммавий ишлаб чиқаришдан фарқли равишда*)

BEST:

B.'s rating суғурта компаниялари молиявий аҳолининг Беста вакилиги ҳисоблайдиган ва эълон қиладиган даражаси (*АҚШ*)

BEST *a* 1. энг яхши; энг мақбул; энг қулай; 2. энг фойдали

~ **available price** энг фойдали жорий нарх

~ **bid** 1. энг мақбул таклиф; 2. энг фойдали таклиф

~ **efforts** молиявий жавобгарликни зиммага олмаган ҳолда янги чиқарилган қимматли қоғозларни имкон қадар кўпроқ сотиш

~ **efforts agreement** инвестор банк янги қарз олмай, қарз-

ни сотишда брокерлик* хизмати кўрсатиши кўзда тутилган битим

~ efforts distribution инвестиция банкнинг акцияларни эмитентга* кафолат бермасдан сотиши

~ efforts selling мумкин қадар барча сотиш имкониятларини ишга солиш мажбуриятини олган ҳолда сотиш (*жойлаштирилмаган қимматли қоғозларни қабул қилиш мажбуриятисиз*)

~ efforts syndication бошқарувчи банкирлар маблағ олинишини олдиндан кафолатламайдиган бирлаштирилган кредит ёки облигация заёми

~ efforts type of underwriting кафолатчининг кўпроқ жонбозлик кўрсатиши тамойилига асосланган андеррайтинг операцияси* (*жойлаштирилмаган қимматли қоғозларни қабул қилиш мажбуриятини олмаган ҳолда*)

~ execution rule брокернинг* буйруқни мижоз учун энг фойдали нархларда ижро этиши қоидаси

~ offer энг фойдали нархни таклиф қилиш; энг мақбул таклиф

ВЕТА *n* бета кўрсаткичи (*умумий иқтисодий даража тебраниши ва муайян қимматли қоғознинг фойда даражалари ўзгариши ўртасидаги боғлиқлик кўрсаткичи*)

BETTER *a* яхшироқ, мақбулроқ, фойдалироқ

~ bid яхшироқ таклиф, фойдалироқ таклиф

BETTER *v* 1. яхшиламоқ; такомиллаштирмоқ; 2. ўтиб кетмоқ, устун чиқмоқ, ошиб кетмоқ

BETTERMENT *n* яхшилаш; такомиллаштириш; тузатиш

BIANNUAL *a* йилига икки марта содир бўладиган

BIAS *n* 1. четга чиқиш, силжиш; мойиллик; 2. иштиёқ; қизиқиш; нохолислик; 3. мунтазам содир этиб туриладиган хато

~ in accumulation жамғарма таркибидаги силжиш (ўзгариш)

~ in consumption истъмом таркибидаги силжиш (ўзгариш)

~ in technical progress техника тараққиётининг нотекис таъсир кўрсатиши (*турли тармоқларнинг ривожланишига*)

~ of estimator баҳолашнинг ўзгариши

capital-saving ~ in technical progress сармояталабликнинг техника тараққиёти таъсирида пасайиб бориши

capital-using ~ in consumption сармояталабликнинг истъмом таркибидаги ўзгаришлар таъсирида ошиб бориши

capital-using ~ in technical progress сармояталабликнинг техника тараққиёти таъсирида ошиб бориши

class ~ синфий жиҳатдан нотўғри тушунча

deflationary ~ дефляцияга* мойиллик, иқтисодий фаолликнинг пасайишга мойиллиги

downward ~ 1. (мунтазам

равишда) камайиш томон оғиш; 2. нарх-наво пасайишига мойиллик

export ~ экспортга* мойиллик

import ~ импортга* мойиллик
inflationary ~ инфляцияга* мойиллик

land-saving ~ in accumulation
жамғарма таркибидаги ерни тежашга олиб борувчи ўзгаришлар

political ~ сиёсий ноҳолислик
upward ~ ошишга мойиллик (нарх-навонинг)

BIAS *v* 1. рад этмоқ; 2. таъсир кўрсатмоқ

BID *n* 1. нарх таклиф этиш; харидор таклиф қилган нарх; 2. нархга қўйилган устама; 3. савдо; 4. буюртма, талаб-нома; шартнома тузиш ҳақидаги таклиф; 5. даъво, даъво қилиш; 6. қимматли қоғозлар ставкаси; 7. савдо орқали сотиш

~ and asked сотувчи ва харидор курслари ўртасидаги фарқ

~ and asked quotations сотувчилар ва харидорлар курслари

~ and ask price сотувчи ва харидор курслари ўртасидаги фарқ

~ and offered price сотувчи ва харидор курслари ўртасидаги фарқ

~ and offers нархлар таклифлари ва талаблари

~s are invited for something бирор нарсанинг савдоси эълон қилинади

~-asked spread сотувчи ва

харидор курслари ўртасидаги фарқ

~ bond таклиф кафолати

~ for a contract пудратлар олиш учун ўтказиладиган тендер*

~ in a closed and sealed envelope ёпиқ савдога қўйилган таклиф

~ invitation савдода иштирок этиш учун талабномалар беришни таклиф этиш

~ market харидорлар бозори
~ price 1. харидор таклиф этаётган нарх; 2. харидор таклиф этаётган курс

~ proposal харидорнинг нархни таклиф этиши

~ quotation харидорлар курси

~ schedule савдолар рўйхати; таклиф этилган нархлар рўйхати

~ wanted харид қилишга доир таклифларингизни кутамиз (қимматли қоғозлар эгасининг эълони)

to ask for a ~s иштирок этишга таклиф қилмоқ

to enter a ~ харид ҳақида таклиф киритмоқ

to hit the ~ харидор таклиф қилган нархда сотмоқ

to invite ~s савдони эълон қилмоқ

to make a ~ таклиф қилмоқ; нархга қўшимча қилмоқ (кимошди савдосида)

to make a cash ~ нақд пул билан ҳақ тўлашни таклиф қилмоқ

to open and examine ~s ёпиқ савдода таклифларни кўриб чиқмоқ

to put in a ~ харид ҳақида таклиф киритмоқ

to refuse a ~ таклифдан воз кечмоқ
 to reject a ~ таклифни рад этмоқ
 alternative ~ муқобил таклиф
 best ~ энг яхши (энг фойдали) таклиф
 break-up ~ акцияларини қисмларга бўлиб сотиш мақсадида компанияни сотиб олишни таклиф қилиш
 closing ~ сўнгги таклиф (*кимошди савдосида*)
 collusive ~ хуфия келишувга асосланган талабнома (*савдода*)
 competitive ~ рақобат билан тартибга солинадиган таклиф
 first ~ биринчи таклиф
 flexible ~ мослашувчан таклиф
 higher ~ яхшироқ (фойдалироқ) таклиф
 highest ~ энг яхши (энг фойдали) таклиф
 international ~ халқаро савдо
 invited ~s эълон қилинган тендер*
 joint ~s савдода биргаликда иштирок этиш
 last ~ сўнгги таклиф
 low ~ паст нархда таклиф қилиш
 lower ~ фойдаси камроқ таклиф
 lowest ~ энг ёмон (энг бe-фойда) таклиф
 negotiated ~ андеррайтерларнинг* чиқарилган барча қимматли қоғозларни харид қилиш ҳақидаги таклифи
 noncompetitive ~ рақобат билан тартибга солинмайдиган таклиф

opening ~ бошланғич таклиф (*кимошди савдосида*)
 optimum ~ энг мақбул шартларда шартнома тузишни таклиф этиш
 price ~ қимматли қоғозлар харидори таклиф этаётган курс
 rigged ~ товламачиликка асосланган буюртма (*савдода*)
 sealed ~ ёпиқ савдо
 sham ~ сохта таклиф
 special ~ нархни махсус таклиф қилиш
 straw ~ сохта таклиф
 subject ~ шартли таклиф
 take-over ~ 1. бошқа компания акцияларининг назорат тўпламини харид қилиш ҳақидаги таклиф; 2. *pl* компаниянинг бутун акциядорлик сармоясини сотиб олишга доир битим; 3. қўшиб олиш (*мас. бир компаниянинг бошқасини*)
 ВІД *v* 1. нархни таклиф этмоқ; 2. савдода иштирок этмоқ; 3. кимошди савдосида нархни оширмоқ
 to ~ against somebody рақобатли таклиф киритмоқ; савдода нархни туширмоқ
 to ~ for privatization хусусийлаштириш таклифини киритмоқ
 to ~ for something *бирор нарсани* сотиб олишни таклиф этмоқ; *бирор нарсани* харид қилиш ҳақида таклиф киритмоқ
 to ~ in юқорироқ нархни таклиф этмоқ
 to ~ the price up нархни оширмоқ

to ~ up нархни оширмоқ
BIDDER *n* нархни таклиф этаётган шахс, савдо иштирокчиси; мол етказиб бериш бўйича пудрат тузиш юзасидан музокаралар олиб бораётган фирма; кимошди савдосидаги харидор
 average ~ ўртача талабгор (*шартнома тузишга*)
 below-cost ~ савдода нархни туширувчи фирма; савдода ўз маҳсулотини таннархидан паст баҳода таклиф этаётган фирма
 eligible ~ савдода иштирок этиш ҳуқуқига эга шахс
 franchise ~ муайян соҳада фаолият кўрсатиш ҳуқуқини олиш учун ўтказиладиган савдо иштирокчиси
 highest ~ юқори нархни таклиф қилаётган шахс
 private ~s хусусий харидорлар
 successful ~ энг юқори нархни таклиф қилган шахс
 take-over ~s қўшиб олинишга талабгорлар; қўшиб олинишга талабгор шахс (компания)лар
BIDDING *n* 1. нархни таклиф этиш; нарх устамаси; 2. савдо; 3. шартнома тузиш ҳақидаги таклиф
 ~ up харидор белгилаган нархнинг аста-секин кўтарилиши амалиёти
 advertised ~ очиқ савдо
 auction ~ кимошди савдоси
 closed ~ ёпиқ савдо; пудратлар тузиш ҳақидаги ёпиқ музокаралар
 competitive ~ нархларни рақобат шароитида белгилаш

identical ~s бир хил нархларни таклиф этиш (*савдода*)
 joint ~ савдода биргаликда иштирок этиш
 negotiated ~ ёпиқ савдо; пудратлар тузиш ҳақидаги ёпиқ музокаралар
 sealed ~ талабномалар ошкор қилинмасдан муҳрланган хатжилдларда топшириладиган рақобатли савдо

BIG:

B. Bang Лондон фонд биржасини қайта ташкил этиш

B. Board Нью-Йорк фонд биржасидаги намоийш талоси

B. Eight АҚШнинг саккизта энг йирик аудиторлик фирмаси*

B. Five „Катта бешлик“ (*Лондоннинг энг йирик клиринг банклари: Барклейз бэнк, Мидленд бэнк, Ллойдз бэнк, Нэшенл Вестминстер бэнк; сўнггиси 1968 йилда Нэшенл провиншиэл бэнк билан, Барклейз бэнк эса Мартинз бэнк билан қўшилиб кетган*)

B. Four „Катта тўртлик“ (*клиринг банклари*: Барклейз бэнк, Мидленд бэнк, Ллойдз бэнк, Нэшенл Вестминстер бэнк; 1968 йилгача „Катта бешлик“ д.5 аталган*)

B. Three „Катта учлик“ (*Лондоннинг учта энг йирик ҳисобга олиш уйлари*)

BIG *a* йирик, кенг миқёсли

~ bank йирик банк

~ bucks йирик сармоялар; катта миқдордаги пул

~ **figure** қимматли қоғозни баҳолашда ўнлик рақамгача бўлган *ёки* аниқ-равшанлиги туфайли тушириб қолдирилиши мумкин бўлган биринчи рақам

~ **finance** молиявий гуруҳ ҳукмронлиги, йирик молиявий сармоя

~ **financier** йирик молиячи

~ **number** қимматли қоғозни баҳолашда ўнлик рақамгача бўлган *ёки* аниқ-равшанлиги туфайли тушириб қолдирилиши мумкин бўлган биринчи рақам

~ **seller** йирик тижоратчи

~ **ticket leasing** ихтисослашган компания ва банклар консорциумлари* амалга оширадиган кенг миқёсдаги лизинг*

~ **ticket order** йирик буюртма

BIGNESS *n* катта бизнес, энг йирик корпорациялар*

BILATERAL *a* икки томонлама (*шартнома, битим*)

~ **accounts** икки томонлама ҳисобрақамлар

~ **at par** белгиланган қийматли вексель

~ **at sight** кўрсатиладиган вексель

~ **clearing** икки томонлама клиринг*

~ **countries** клиринг* ҳисобкитобларини амалга оширувчи мамлакатлар

~ **credit** икки томонлама асосда бериладиган кредит

~ **monopoly** икки томонлама якка ҳокимлик

~ **oligopoly** икки томонлама гуруҳий ҳукмронлик

~ **trade** икки томонлама савдо

~ **transaction** икки томонлама битим

~ **treaty (agreement)** икки томонлама шартнома

~ **relations** икки томонлама муносабатлар

BILK *v* ҳақ тўлашдан бош тортмоқ

BILL:

Appropriation Маблағ ажратмалари тўғрисидаги қонун лойиҳаси

Finance В. Даромадлар тўғрисидаги қонун лойиҳаси

BILL *n* 1. тўланадиган тўловнома; 2. тўланадиган маблағларни ўтказиш; 3. вексель; тратта*; 4. қарз мажбурияти; 5. тўловнома-фактура*; 6. савдо шартномаси; гувоҳнома; декларация*; 7. қонун лойиҳаси; 8. юкхат; рўйхат; 9. ҳисобрақамлар бўйича харажатлар; 10. моллар рўйхати; 11. банкнот*; 12. афишалардаги реклама эълони

~ **acceptance** вексель акцепти*

~ **after date** кўрсатилганда тўланадиган вексель, тўлов муддати берилган кундан бошлаб ҳисобланадиган вексель

~ **after sight** кўрсатилгандан сўнг тўланадиган вексель

~ **at double usance** тўлов муддати таомилга кўра икки баробар қилиб белгиланган вексель

~ **at par** белгиланган қийматли вексель

- ~ at short date қисқа муддатли вексель
- ~ at sight кўрсатилганда тўланадиган вексель
- ~ at thirty days' sight кўрсатилгандан сўнг ўттиз кун ўтгач тўланадиган вексель
- ~ auction вексель кимошди савдоси
- ~ book векселлар дафтари
- ~ broker вексель брокери*
- ~ brokerage 1. брокерлик* операциялари; 2. брокерга* битимни амалга оширгани учун тўланадиган воситачилик ҳақи; даллоллик ҳақи
- ~ broking брокерларнинг векселлар билан қиладиган савдоси
- ~ business векселлар билан бажариладиган операциялар
- ~ charges векселлар билан бажариладиган операциялар воситачилик тўловлари
- ~ collection векселларни инкассация қилиш
- ~ collector инкассатор
- ~ creditor вексель кредитори
- ~ debt вексель бўйича қарз
- ~ debtor вексель бўйича қарздор
- ~ deposited as collateral security мулкий таъминот сифатида сақлашга берилган вексель
- ~ difficult to negotiate муомалага киритиш қийин бўлган вексель
- ~ discount векселни ҳисобга олиш
- ~ discounted ҳисобга олиш вексели
- ~ discounted register банкнинг ҳисобга олиш векселлари ва акцептлари* дафтари
- ~ discounting векселни ҳисобга олиш
- ~ drawer вексель соҳиби
- ~ drawn against commodity мол асосидаги вексель
- ~ drawn against cotton жўнатилган пахта туркумини қабул қилувчидан тўланиши талаб қилинган тратта*
- ~ drawn on nonexisting person номавжуд шахсдан тўланиши талаб қилинган вексель
- ~ due at fixed date белгиланган санада тўланадиган вексель
- ~ eligible for refinancing қайта молияланиши лозим бўлган ҳисобрақам
- ~ endorsement вексель индоссаменти*
- ~ expires векселнинг тўлов муддати етиб келаяпти
- ~ file вексель архиви
- ~ for collection инкассо* учун мўлжалланган вексель, инкассация қилинадиган вексель
- ~ forgery векселни қалбакилаштириш
- ~ form вексель бланки; вексель варағи
- ~ for payment тўланадиган вексель
- ~ guarantee 1. вексель кафолати; 2. вексель гарови
- ~ holder вексель соҳиби
- ~ holder's endorsement вексель соҳибининг устхати
- ~ holdings векселлар портфели*
- ~ in distress зудлик билан тўланиши лозим бўлган вексель

~ in hand нақд вексель
 ~s in hand векселлар портфели*
 ~ in set векселнинг аслига тенг ҳуқуқли нухаси
 ~s in set векселлар тўплами
 ~s in circulation муомаладаги вексель
 ~ in suspense тўланмаган тратта*
 ~ jobber вексель чайқовчиси
 ~ matures on the 5 th May векселнинг тўлов муддати 5 майда келади
 ~ noted for protest эътироз билдирилган вексель
 ~ notes қисқа муддатли қимматли қоғозлар
 ~ of acceptance акцептланган тратта*
 ~ of adventure юк жўнатувчининг унинг номидан жўнатилган моллар амалда бошқа шахсга тегишли эканлиги ва барча таваккалчиликлар учун ўша шахс жавобгарлиги ҳақидаги ёзма декларацияси*
 ~ of charges харажатлар ҳисобрақами
 ~ of clearance божхонанинг бож тўланганлиги ҳақидаги квитанцияси
 ~ of complaint даъво аризаси
 ~ of costs харажатлар ҳисобрақами, чиқимлар қайдномаси
 ~ of credit аккредитив*
 ~ of debt қарз тилхати
 ~ of debtor қарздор вексели
 ~ of drawee трассат* вексели
 ~ of drawer трассант* вексели
 ~ of entry кирим бўйича божхона декларацияси*

~ of exchange тратта*, ўтказма вексель
 ~ of exchange payable тўланадиган ўтказма вексель
 ~ of expenses харажатлар ҳисобрақами
 ~ of fare 1. таомнома; 2. тариф
 ~ of goods моллар номлари рўйхати
 ~ of indictment айбнома
 ~ of lading коносамент*, транспорт юкхати
 ~ of materials маҳсулотларнинг ўзига хослиги; материаллар сарфининг солиштирма меъёри; материаллар рўйхати
 ~ of parcels фактура*, юкхат
 ~ of products моллар номлари рўйхати
 ~ of quantities нарх таклифлари рўйхати, бинони лойиҳалаштириш ва қуриш учун зарур бўлган моддий ва меҳнат ресурслари қайдномаси
 ~ of redraft қайтма вексель
 ~ of remitter пул ўтказувчининг вексели
 ~ of review суд қарорини қайта кўриб чиқиш ҳақидаги даъво
 ~ of sale васиқа, гаров хати
 ~ of short қисқа муддатли вексель
 ~ of sight четга мол чиқарувчининг юкни тўлиқ кўриб чиқиш учун божхона идораларига тақдим этадиган ҳужжати
 ~ of store(s) реимпорт* қилишга рухсат бериш,

реимпорт* қилиш рухсатномаси
 ~ of sufference бож тўланмаган юкларни бир бандаргоҳдан иккинчисига таниш рухсатномаси
 ~ of victualling кема капитанининг божхона идораларига юкнинг кема шахсий таркиби фойдаланаётган қисми ҳақида берган баёноти
 ~ on deposit сақлашга топширилган вексель
 ~ on London Лондонда тўланадиган вексель
 ~ on subsidiary ўз компаниясининг филиалидан тўланиши талаб этилган вексель
 ~ outstanding тўланмаган вексель
 ~ portfolio 1. векселлар портфели*, векселлар тўплами; 2. банкнинг векселлар ва чеклар билан шуғулланувчи бўлими
 ~ presentation векселни кўрсатиш
 ~ purchase вексель харид қилиш
 ~ rate 1. хазина векселлари бўйича фоиз ставкаси; 2. давлат облигациялари фоизи; 3. хазина векселларининг даромадлилик ставкаси
 ~ rendred контокоррент* бўйича кредитор тақдим этган ҳисоб-китоб
 ~ renewal векселнинг тўлов муддатини узайтириш
 ~s account векселлар ҳисоб-рақами
 ~s and short term bonds век-

селлар ва қисқа муддатли давлат облигациялари
 ~s discounted overdue ҳисобга олинган муддати ўтган векселлар (*баланс моддаси*)
 ~s drawn in set бут ҳолда (тўплам ҳолида) ёзиб берилган векселлар
 ~s held in portfolio векселлар портфел*
 ~ sighted акцептланган* вексель
 ~ single шартли пул мажбурияти билан муҳрланган ҳужжат
 ~s in hand муомаладаги векселлар
 ~s issued by tender кимошди савдоси орқали тарқатиладиган хазина векселлари (*Буюк Британия*)
 ~s issued through tap кимошди савдоси орқали белгиланган нархда давлат муассасалари ва бошқа ташкилотларга тарқатиладиган хазина векселлари (*Буюк Британия*)
 ~s payable 1. тўланадиган векселлар, тўланадиган акцептлар*; 2. тўланадиган ҳисоб-рақамлар; 3. кредиторлик қарзи (*векселлар ва акцептлар* билан тақдим этилган*)
 ~s payable account тўланадиган векселлар ҳисоб-рақами
 ~s payable at sight кўрсатилганда тўланадиган векселлар
 ~s payable book тўланадиган векселлар дафтари
 ~s payable to bearer кўр-

сатилганда тўланадиган векселлар

~ s receivable 1. олинадиган акцептлар*, олинадиган векселлар; 2. олинадиган тўловномалар; 3. дебиторлик қарзи (*векселлар ва акцептлар** билан тақдим этилган)

~s receivable book олинадиган векселлар дафтари

~ stamp векселлар йиғими

~ to bearer кўрсатувчига тўланадиган вексель

~ to one's own order шахсий буйруқ бўйича вексель

~ to order фармондор коносамент*

~ to the order of another person бошқа шахсинг буйруғига бериладиган вексель

~ value вексель қиймати

~ with attached documents ҳужжатлари илова қилинган тратта*

~ without charges бечқиқим вексель

~ with recourse қайтма вексель

to accept a ~ векселни акцептламоқ*

to accept a ~ for collection траттани*инкассо* учун қабул қилмоқ

to accept a ~ for discount векселни ҳисобга олиш учун қабул қилмоқ

to adopt a ~ қонун лойиҳасини қабул қилмоқ

to advise a ~ вексель ҳақида хабар бермоқ

to amend a ~ қонун лойиҳасини ўзгартирмоқ

to back a ~ вексель бўйича кафиллик бермоқ

to bring in a ~ қонун

лойиҳасини муҳокамага тақдим этмоқ

to cancel a ~ векселни бекор қилмоқ

to cash a ~ вексель бўйича пул олмоқ

to collect a ~ вексель бўйича пул олмоқ

to cover a ~ вексель тўла-нишини таъминламоқ

to defeat ~ қонун лойиҳасини рад этмоқ

to discharge ~ векселни қайта сотиб олмоқ

to discount a ~ векселни ҳисобга олмоқ

to dishonour a ~ векселни рад этмоқ

to domicile a ~ векселда тўлов манзилени кўрсатмоқ

to draw a ~ 1. қонун лойиҳасини тасдиқламоқ; 2. векселни ёзиб бермоқ; траттани* тўловга тақдим этмоқ

to encash a ~ векселни инкассация* қилмоқ; вексель бўйича олмоқ

to endorse a ~ векселни индоссация* қилмоқ

to endorse a ~ in blank векселга тўлдирилмаган ўтказма устхатни қўймоқ

to enect a ~ қонун лойиҳасини тасдиқламоқ

to foot the ~ харажатларни тўламоқ (*тўловнома бўйича*)

to get a ~ protested вексель бўйича эътироз билдирмоқ

to get a ~ discounted векселни ҳисобга олмоқ, вексель ҳисобини амалга оширмоқ

to give a ~ траттани* тўловга тақдим этмоқ

to give a ~ on discount век-

селни ҳисобга олиш учун кўрсатмоқ

to give currency to a ~ векселни муомаллага чиқармоқ

to give security for a ~ вексель тўланишини таъминламоқ

to go over the ~s ҳисоб-рақамларни рўйхатга олмоқ

to guarantee a ~ вексель тўловини кафолатламоқ; векселни кафиллик билан таъминламоқ

to have a ~ noted вексель бўйича эътироз билдирмоқ

to have a ~ protested вексель бўйича эътироз билдирмоқ

to have ~s тўланмаган тўловномаларга эга бўлмоқ

to honour a ~ векселни тўловга қабул қилмоқ; векселни, траттани* тўламоқ

to introduce a ~ қонун лойиҳасини муҳокама учун тақдим этмоқ

to issue ~ вексель ёзиб бермоқ; траттани* тўловга тақдим этмоқ

to make a ~ payable to order фармондор вексель ёзиб бермоқ

to make out a ~ 1. тўловнома тузмоқ; рўйхат тузмоқ; 2. вексель ёзиб бермоқ

to meet a ~ тўловнома бўйича тўламоқ

to negotiate a ~ векселни бошқага қайта ўтказмоқ; траттани* бошқага қайта ўтказмоқ

to note a ~ for protest вексель бўйича эътироз билдирмоқ

to pass a ~ 1. векселни бермоқ; 2. қонун лойиҳасини қабул қилмоқ

to pay a ~ векселни тўламоқ; траттани* тўламоқ

to pay a ~ at maturity траттани* муддатида тўламоқ

to pay by means of a ~ вексель билан тўламоқ; тратта* билан тўламоқ

to pigeonhole a ~ қонун лойиҳаси қабул қилинишини кейинга сурмоқ

to prepare a ~ тўловномани тўловга тақдим этмоқ

to present a ~ for acceptance траттани* акцептлаш* учун кўрсатмоқ

to present a ~ for payment векселни тўловга тақдим этмоқ

to prolong a ~ вексель тўлов муддатини узайтирмоқ; тратта* тўлов муддатини узайтирмоқ

to protest a ~ векселни тўламоқ; траттани* тўламоқ

to protest a ~ векселга эътироз билдирмоқ

to rediscount a ~ векселни қайта ҳисобга олмоқ; траттани* қайта ҳисобга олмоқ

to redraw a ~ қайтарма ўтказма векселни ёзиб бермоқ

to reject a ~ қонун лойиҳасини рад этмоқ

to remit a ~ for collection векселни инкассога* ўтказмоқ

to renew a ~ (of exchange) вексель муддатини ўзгартирмоқ; тратта* тўлов муддатини узайтирмоқ

to report a ~ қонун лойиҳаси ҳақида хабар бермоқ

to retire a ~ векселни тўламоқ

to return a ~ under protest
векселни норозилик билан
қайтармоқ
to settle a ~ векселни тў-
ламоқ
to sign a ~ of exchange per
procuration траттани* ишонч-
нома асосида имзоламоқ
to table a ~ қонун лойи-
ҳасини муҳокамага тақдим
этноқ
to take a ~ on discount век-
селни ҳисобга олмақ
to take up a ~ векселни
тўламоқ; траттани тўламоқ
to throw out a ~ қонун
лоийҳасини рад этмоқ
to veto a ~ қонун
лоийҳасини тақиқламоқ
to withdraw a ~ векселни
қайтариб олмақ
to write out a ~ векселни
ёзиб бермоқ
acceptance ~ акцептланган
тратта* (*ташқи савдо
буйича*)
accepted ~ акцептланган*
вексель
accommodation ~ дўстона век-
сель
account ~ бухгалтерлик ҳисо-
би қайдномаси
addressed ~ тўлов манзили
кўрсатилган вексель; тўлов
манзили кўрсатилган тратта*
advance ~ мол жўнатилгунга
қадар ёзиб берилган вексель
after date ~ кўрсатилганда
тўланадиган вексель
after sight ~ кўрсатилганда
тўланадиган вексель (трат-
та*)
agency ~ вакиллик вексели
air ~ авиаюкхат
air ~ of lading авиаюкхат

airfreight ~ авиаюкхат
airway ~ авиаюкхат
alongside ~ of lading ортиш
учун қабул қилинган юк ко-
носаменти*
anti-union ~ касаба уюш-
масига қарши қонун
appropriation ~ молиявий
қонун лойиҳаси
auction ~ кимошди савдоси
каталоги
backed ~ кафилик устхати
қўйилган вексель
balance ~ қолдиқ ҳисобла-
надиган вексель
bank ~ банк билети
bankable ~ банкда ҳисобга
олиниши мумкин бўлган век-
сель
banker's ~ 1. банкка тўловга
тақдим этилган ёки банк
тўловга тақдим этган трат-
та*; 2. банкнот*, банк
билети
bearer ~ кўрсатувчига тў-
ланадиган вексель
bearer ~ of lading кўрса-
тувчига бериладиган коноса-
мент*
blank ~ таъминланмаган век-
сель
budget ~ бюджет қонун
лоийҳаси
claused ~ қўшимча шарт-
ларга эга тратта*
claused ~ of lading қўшимча
шартли коносамент* (*юкнинг
шикастланганлиги ҳақида*),
нософ коносамент*
clean ~ of exchange ҳужжат-
лаштирилмаган вексель
clean ~ of lading соф коноса-
мент*, юкнинг аҳволи
яхшилигини тасдиқловчи ко-
носамент*

clearance ~ бож тўланганлиги тўғрисидаги божхона квитанцияси
collateral ~ депозитга ўтказилган вексель; оддий таъминланган вексель
collective ~ of lading йиғма коносамент*
colonial ~ собиқ Британия империяси мамлакатларидаги шахс ёки фирма номига ёзилган вексель
commercial ~ тижорат (савдо) вексели, тижорат траттаси*
continental ~ Европа қитъасидаги мамлакатлардан бирига ёзиб берилган вексель
counter ~ муқобил вексель
credit ~ очик аккредитивга* муқобил тарзда ёзиб берилган вексель
cross ~ қайтма ўтказма вексель
currency ~ хорижий валютада ёзиб берилган вексель
customs ~ божхона декларацияси*
decontrol ~ давлат назоратидан чиқариш ҳақидаги қонун лойиҳаси
demand ~ кўрсатиладиган вексель
demand ~ of exchange кўрсатиладиган тратта*
dirty ~ of lading нософ коносамент*; транспортда ташиладиган молнинг аҳволи ёки сифати тўғрисидаги қўшимча шартга эга коносамент*
discount ~ ҳисобга олиш вексели
discountable ~ банкда ҳисобга олиниши мумкин бўлган вексель

dishonoured ~ эътироз билдирилган вексель
documentary ~ ҳужжатлаштирилган тратта*
documentary ~ of exchange ҳужжатлаштирилган тратта*
dollar ~ of exchange долларда ёзиб берилган вексель
domestic ~ ички тратта*; маҳаллий валютада тўланадиган вексель
domiciled ~ тўлов манзили кўрсатилган вексель
domiciliated ~ тўлов манзили кўрсатилган вексель, тўлов манзили кўрсатилган тратта
draft ~ қонун лойиҳаси
drawn ~ тўловга тақдим этилган тратта*
due ~ 1. тўланадиган тўловнома; 2. юк ташиш учун қўшимча ҳақ тўлаш ҳисобрақами
electricity ~ 1. (харид қилинган) электр қуввати харажатлари; 2. электр қуввати тўловномаси
eligible ~ ҳисобга олиниши мумкин бўлган вексель (*банкда*)
endorsed ~ индоссация* қилинган вексель
exchequer ~ хазина вексели
expired ~ тўлов муддати етиб келган вексель
extended ~ муддати узайтирилган вексель
fictitious ~ сохта вексель
finance ~ молиявий вексель
financial ~ молиявий қонун лойиҳаси
fine ~ биринчи даражали вексель
fine bank ~ биринчи даражали банк вексели

first ~ of exchange вексел (тратта)* нинг биринчи нухаси

first-rate ~ биринчи даражали вексель

fixed ~ доимий белгиланган суммали ҳисобрақам

foreign ~ 1. хорижий вексель (тратта*); 2. бир штатда ёзиб берилган ва бошқасида тўланган вексель

forged ~ қалбаки вексель

foul ~ of lading қўшимча шартли коносамент* (*юкнинг шикастланганлиги ҳақида*); нософ коносамент*

freight ~ юкхат

„Freight Collect“ ~ of lading „фрахтни* юк олувчи тўлаши лозим“ деган қайдли коносамент*

„Freight Paid“ ~ of lading „фрахт* тўланган“ ёзувли коносамент*

garage ~ бензин тўловномаси

gilt-edged ~ биринчи даражали банк акцептлаган* ва индоссация* қилган вексель

groupage ~ of lading жамлама гуруҳли коносамент*

grouped ~ of lading гуруҳли коносамент

guarantee ~ кафиллик ҳақидаги шаҳодатнома

guaranteed ~ кафолатланган вексель

hand ~ реклама варақаси

honoured ~ тўланган вексель

hot Treasury ~s охирги чиқарилган хазина векселлари

in case of dishonour of a ~ вексель муддатида тўланмаган тақдирда

in-clearing ~ дебетли вексель

ineligible ~ ҳисобга олиш учун яроқсиз вексель

inland ~ ички тратта*, мамлакатнинг ўз вексели

inscribed ~ эгасининг номи ёзилган вексель

interim ~ муваққат вексель

investment ~ инвестиция вексели

inward ~ of lading ички коносамент*

light ~ 1. маиший электр қуввати харажатлари; 2. маиший электр қуввати тўловномаси

local ~ маҳаллий вексель

long ~ узоқ муддатли вексель long-dated ~ узоқ муддатли вексель

long-range ~ узоқ муддатли вексель

master. ~ of materials материалларнинг асосий руйхати

mature(d) ~ тўлов муддати етиб келган вексель

mercantile ~ тижорат вексели

money ~ молиявий қонун лойиҳаси

national educational ~ халқ таълими харажатлари тўғрисидаги қонун лойиҳаси

negotiable ~ бошқага ўтказилмайдиган вексель

nonnegotiable ~ бошқага ўтказилмайдиган вексель

noted ~ трассатнинг* акцептлашни* рад этганлиги ҳақидаги нотариал белгили вексель, эътироз билдирилган вексель

ocean ~ of lading денгиз коносаменти*

omnibus ~ of lading йиғма коносамент*

on board ~ of lading борт ко-
 носаменти*, кемага ортилган
 юк коносаменти*
 order ~ фармондор вексель
 order ~ of lading кўрсатув-
 чига бериладиган транспорт
 юкхати, транспорт фармон-
 дор юкхати
 ordinary ~ тижорат (савдо)
 вексели
 original ~ векселнинг асл
 нухаси
 out-clearing ~ кредитли век-
 сель
 outland ~ халқаро савдо век-
 сели
 out-of-town ~ бошқа шаҳарда
 ёзиб берилган вексель
 outstanding ~ of exchange
 тўланмаган вексель; тўлан-
 маган тратта*
 outward ~ of lading ташқи ко-
 носамент*
 overdue ~ тўлов муддати
 ўтказиб юборилган вексель
 padded ~ s ошириб юборил-
 ган ҳисобрақамлар
 paid ~ (of exchange) тўлан-
 ган вексель; тўланган тратта*
 past-due ~ тўлов муддати
 ўтказиб юборилган вексель
 rawned ~ of exchange гаровга
 қўйилган вексель
 payment ~ тўланадиган век-
 сель
 piecemeal ~ жузъий қонун
 лойиҳаси
 port ~ of lading бандаргоҳ
 коносаменти*
 prices and income ~ нарх-на-
 во ва даромадлар тўғрисидаги
 қонун лойиҳаси
 prime ~ биринчи даражали
 банк вексели
 proforma ~ дўстона вексель

prolonged ~ тўлов муддати
 узайтирилган вексель
 protested ~ (of exchange)
 эътироз билдирилган вексель
 provisional ~ дастлабки век-
 сель
 qualified ~ of lading қўшимча
 шартли коносамент* (юкнинг
 шикастланганлиги ҳақида);
 нософ коносамент*
 raised ~ қиймати оширилган
 қалбаки пул купюраси*
 readily discountable ~ эркин
 ҳисобга олинadиган вексель
 received for shipment ~ of
 lading ортиш учун қабул
 қилинган юк коносаменти*
 rediscounted ~ қайта ҳисобга
 олинган вексель
 renewal ~ тўлов муддати
 узайтирилган вексель; тўлов
 муддати узайтирилган трат-
 та*
 repairs ~ нуқсонли қайднома
 returned ~ қайтарилган век-
 сель
 second ~ векселнинг иккинчи
 нухаси
 secured ~ ҳужжатлаштирил-
 ган тратта* мол ҳужжатлари
 билан таъминланган вексель
 security ~ таъминланган век-
 сель; ҳужжатлаштирилган
 тратта*
 service ~ техник хизмат кўр-
 сатиш тўловномаси
 shipped ~ of lading борт коно-
 саменти*
 shipping ~ юк ортилганлиги
 ҳақидаги шаҳодатнома
 short ~ қисқа муддатли век-
 сель
 short-dated ~ қисқа муддатли
 вексель

short-term ~ қисқа муддатли
вексель

sight ~ of exchange кўрсати-
ладиган вексель

single ~ битта нусхада тў-
ловга тақдим этилган вексель
(тратта*)

sole ~ битта нусхада тўловга
тақдим этилган вексель
(тратта*)

standard ~ of materials ма-
териаллар сарфининг солиш-
тирма меъёри

sterling ~ фунт стерлингга
тўланадиган тратта*

stock ~ қимматли қоғозларни
сотишда ёзиб берилган трат-
та*

straight ~ of lading эгасининг
номи ёзилган коносамент*

subsidy ~ субсидияларнинг*
умумий суммаси

T ~ хазина вексели

tap Treasury ~s белгиланган
нархда давлат муассасалари-
да жойлаштириладиган хазина
векселлари

tax ~ 1. солиқ тўғрисидаги
қонун лойиҳаси; 2. солиқ-
ларни тўлаш тўловномаси

tax anticipation ~ солиқ гу-
воҳномаси; солиқ-депозит гу-
воҳномаси

telephone ~ телефон тўлов-
номаси

tender Treasury ~ s кимошди
савдоси орқали тарқатила-
диган хазина векселлари

term ~ муддатли вексель,
шартлашилган давр охирида
тўланадиган вексель

third ~ векселнинг учинчи
нусхаси

through ~ of lading бевосита
ўтказма коносамент*

time ~ узоқ муддатли век-
сель

total wage ~ иш ҳақининг
умумий фонди

trade ~ савдо траттаси*; сав-
до вексели

transhipment ~ of lading бе-
восита ўтказма коносамент*
Treasury ~s хазина вексел-
лари

truck ~ of lading автойўл
юкхати

unclean ~ of lading нософ
коносамент*

uncollectible ~s тўланиши ло-
зим бўлмаган тўловномалар
uncovered ~ таъминланмаган
вексель

undiscountable ~ ҳисобга
олиниши мумкин бўлмаган
вексель (банкда)

unexpired ~ тўлов муддати
ўтмаган вексель

uniform ~ of lading меъёрий
коносамент*

unpaid ~ қиймати тўланмаган
вексель

unsecured ~ таъминланмаган
вексель

upcoming ~ тўлов муддати
ўтиб кетаётган вексель

usance ~ ташқи савдо век-
сели

usance ~ exchange савдо
амалиётида белгиланган муд-
датда тўланадиган ташқи
савдо вексели

wage-vetting ~ иш ҳақи став-
касини қайта кўриб чиқиш
тўғрисидаги қонун лойиҳаси

way ~ темир йўл юкхати

window ~ пешойналардаги
реклама

BILLBOARD n реклама пеш-
лавҳаси

short-term ~ қисқа муддатли
вексель

sight ~ of exchange кўрсати-
ладиган вексель

single ~ битта нусхада тў-
ловга тақдим этилган вексель
(тратта*)

sole ~ битта нусхада тўловга
тақдим этилган вексель
(тратта*)

standard ~ of materials ма-
териаллар сарфининг солиш-
тирма меъёри

sterling ~ фунт стерлингда
тўланадиган тратта*

stock ~ қимматли қоғозларни
сотишда ёзиб берилган трат-
та*

straight ~ of lading эгасининг
номи ёзилган коносамент*

subsidy ~ субсидияларнинг*
умумий суммаси

T~ хазина вексели

tap Treasury ~s белгиланган
нархда давлат муассасалари-
да жойлаштириладиган хазина
векселлари

tax ~ 1. солиқ тўғрисидаги
қонун лойиҳаси; 2. солиқ-
ларни тўлаш тўловномаси

tax anticipation ~ солиқ гу-
воҳномаси; солиқ-депозит гу-
воҳномаси

telephone ~ телефон тўлов-
номаси

tender Treasury ~ s кимошди
савдоси орқали тарқатила-
диган хазина векселлари

term ~ муддатли вексель,
шартлашилган давр охирида
тўланадиган вексель

third ~ векселнинг учинчи
нусхаси

through ~ of lading бевосита
ўтказма коносамент*

time ~ узоқ муддатли век-
сель

total wage ~ иш ҳақининг
умумий фонди

trade ~ савдо траттаси*; сав-
до вексели

transhipment ~ of lading бе-
восита ўтказма коносамент*

Treasury ~s хазина вексел-
лари

truck ~ of lading автйўл
юкхати

unclean ~ of lading нософ
коносамент*

uncollectible ~s тўланиши ло-
зим бўлмаган тўловномалар

uncovered ~ таъминланмаган
вексель

undiscountable ~ ҳисобга
олиниши мумкин бўлмаган
вексель (банкда)

unexpired ~ тўлов муддати
ўтмаган вексель

uniform ~ of lading меъёрий
коносамент*

unpaid ~ қиймати тўланмаган
вексель

unsecured ~ таъминланмаган
вексель

upcoming ~ тўлов муддати
ўтиб кетаётган вексель

usance ~ ташқи савдо век-
сели

usance ~ exchange савдо
амалиётида белгиланган муд-
датда тўланадиган ташқи
савдо вексели

wage-vetting ~ иш ҳақи став-
касини қайта кўриб чиқиш
тўғрисидаги қонун лойиҳаси

way ~ темир йўл юкхати

window ~ пешойналардаги
реклама

BILLBOARD *n* реклама пеш-
лавахаси

BILLBROKER *n* вексель брокери*

BILLHEAD *n* юкхат, ҳисоб-рақам ва ш.к.лар бланки

BILLHOLDER *n* вексель соҳиб

BILLHOLDING *n* векселлар портфели*

BILLING *n* 1. тушум; 2. тўловнома ёзиб бериш; фактура* ёзиб бериш; 3. транспорт юкхатини тузиш ёки бериш; 4. *pl* омбор тўловнома ёзиб берган . молнинг таннарки (молни ўша тизимнинг ўзидаги чакана савдо дўконларига ўтказиш пайтида).

~ *cycle* тўловномаларни тўловга тақдим этишнинг даврийлиги

~ *date* тўловнома ёзиб берилган сана

~ *department* тўловнома ёзиб бериш бўлими

~ *on long-term contracts* тўловномани узоқ муддатли шартнома бўйича тўловга тақдим этиш

~ *period* ҳисоб-китоб муддати *agrees* ~ қарздорлик ҳақидаги хабар

cycle ~ тўловномалар (тўловга) тақдим этилишини даврларга бўлиш

electronic ~ электрон техника асосида фактура* ёзиб бериш

false ~ транспорт юкхатининг нотўғри тўлдирилиши (сохталаштирилиши)

net ~ сотувдан келган соф тушум

product ~ маҳсулотлар рўяхатини тузиш

progress ~с оралиқ тўловномани узоқ муддатли шарт-

нома бўйича тўловга тақдим этиш

BILLION *n* *ингл.*: биллион; *амер.*: миллиард

BILLIONAIRE *n* *амер.*: миллиардер

BIMETALLIC *a* қўшметалли

~ *standard* қўшметалл стандарт*, қўшметалл пул тизими (бир вақтнинг ўзида муомалада бўлган иккита асл металл — олтин ва кумушга асосланган)

~ *system* қўшметалл пул тизими (бир вақтнинг ўзида муомалада бўлган иккита асл металл — олтин ва кумушга асосланган)

BIMETALLISM *n* биметаллизм*

BIMONTHLY *adv* 1. икки ойда бир марта; 2. ойда икки марта

BIN *n* ўра, хампа (омборда), қути, қутича

BIND *v* зиммасига юкламоқ (қонун асосида); боғламоқ (шартнома асосида); битимни мустаҳкамламоқ, битимни тасдиқламоқ

to ~ *a bargain* битимни мустаҳкамламоқ (бўнак билан, имзо билан)

BINDER *n* суғурта компанияси зиммасига суғурта полиси* расмийлаштирилгунга қадар бўлган даврда муайян мажбуриятларни юкловчи муваққат битим

BINDING *n* мажбурият

~ *of interest rates* фоиз ставкалари бўйича мажбурият

BINDING *a* мажбурий, зиммага юклайдиган

~ unilaterally бир томонлама
зиммага юклайдиган
legally ~ қонунга кўра маж-
бурий

BINGE *n* ҳаддан ошиш, ав-
жига чиқиш

buying ~ харидорларнинг
кескин жонланиши, харид
қилиш ҳажмининг кескин
ошиб кетиши

BIOECONOMICS *n* биоиктисо-
диёт

BIOENGINEERING *n* биотехно-
логия

BIOFUELS *n pl* биоёқилғи

BIOTECHNOLOGY *n* биотех-
нология

BIPARTITE *a* икки томонлама
(*битим ҳақида*); икки
қисмли; икки нусхада

BIRR *n* бир (*Эфиопия пул
бирлиги*)

BIRTHPLACE *n* туғилган
жойи

BIRTHRIGHT *n* азалий ҳуқуқ;
дахлсиз ҳуқуқ

BIT *n* майда танга, чақа

long ~ 15 центлик танга

short ~ 10 центлик танга

BITE *n* олиб қўйиш, мусодара
қилиш, тортиб олиш

~ of taxes солиқ солиш йўли
билан олиб қўйиш

BLACK:

V. friday „Машъум жума“
(*молиявий бозордаги вази-
ятнинг кескин пасайиши*)

V. Monday „Машъум душан-
ба“ (1987 йилнинг 19
октябри, шу куни фонд
биржасидаги вазият кескин
пасайиб, биржанинг таназ-
зулга учрашига сабаб бўлди)

V.-Scholes options pricing

model Ф. Блэк ва М. Шо-
улзнинг опцион* асосида
нархларни шакллантириш
моделли

V. Tuesday Машъум сешан-
ба“ (1929 йилнинг 29 ок-
тябри)

BLACK *n* касаба уюшма-
ларининг муайян молларга
ишлов бериш ва баъзи
ишларни бажаришни тақиқ-
лаб қўйишга қаратилган ҳа-
ракати

to be in the ~ 1: ижобий
қолдиққа* эга бўлмоқ;
тўловга лаёқатли бўлмоқ;
2. фойда кўрмоқ

to go into ~ фойда кел-
тирмоқ, даромадли бўлмоқ

BLACK *a* 1. қора; 2. ифлос

~ bank негр эгалик қилувчи
банк

~ controlled bank негрлар
назорат қиладиган банк
(*АҚШ*)

~ ink operation нопок битим

~ market хуфия бозор

~ marketeer хуфия бозорда
савдо қилувчи шахс

~ market prices хуфия бозор
нархлари

~ market trade хуфия бозор-
даги савдо-сотиқ

BLACK *v* 1. қора рўйхатга
киритмоқ; 2. бойкот эълон
қилмоқ; 3. касаба уюшмаси
аъзоларига айрим ишларни
бажаришни ман этмоқ
to ~ the work ишни тўх-
татмоқ (*иш ташлаш
натижасида*)

BLACKETEER *n* хуфия бо-
зор чайқовчиси

BLACKING *n* касаба уюш-
маси тақиқи (*ўз аъзоларига*)

- айрим фирмаларга ишга ёлланмасликни буюради)
- Ш. АСКЛЕГ *n* штрейкбрехер*
- Ш. АСКЛИСТ *n* қора рўйхат
- Ш. АСКМАЙЛ *n* товламачилик; таъмагирлик
- Ш. АДИНГ *n* юкхат (ҳужжат)
- Ш. АНҚ *n* 1. бланк; 2. тушириб қолдириш (*тўлдирилмаган жой*)
application ~ талабнома бланки
order ~ буюртма бланки
reconcilement ~ депозит* ҳисобрақамини таққослаш бланки
reconciliation ~ депозит* ҳисобрақамини таққослаш бланки
subscription ~ обуна бланки
- Ш. АНҚ *a* таъминланмаган, бўш қолдирилган, ёзиб тўлдирилмаган, тўлдирилмаган (*ҳужжат ҳақида*)
~ bill тўлдирилмаган вексель
~ bill of exchange тўлдирилмаган ўтказма вексель
~ bond таъминланмаган облигация (*бунда корхона активлари* таъминот манбаи ҳисобланади*)
~ check 1. кўрсатувчига тўланадиган чек; 2. тўлдирилмаган чек
~ credit 1. таъминланмаган аккредитив*
~ draft таъминланмаган тратта*
~ endorsement тўлдирилмаган индоссамент*
~ endorsement cost тўлдирилмаган индоссамент* қиймати
- ~ transfer акцияларни таъминотсиз бошқага ўтказиш
- BLANKET *a* умумий, тўла, ҳамма нарсани қамраб оладиган, кенг қамровли, ялпи
~ assignment ҳуқуқлардан тўла воз кечиш
~ bond тўла облигация
~ credit line умумий кредит йўли
~ fidelity bond ишонч бўйича умумий кафолат
~ mortgage тўла ипотека*
~ price умумий нарх
~ recommendation брокернинг* барча мижозларга тарқатадиган умумий тавсияси
- BLEED *n* ғайриқонуний йўл билан пул олиш
- BLEND *n* қоришма, аралашма (*мас. турли навларнинг*)
own ~ хусусий аралашмаси
- BLENDED *a* аралаш ...
~ gate аралаш фоиз ставкаси
~ gate mortgage аралаш ставкали ипотека*
- BLIND *a* яширин, ўзи ҳақида маълумот бермайдиган
~ broker қимматли қоғозлар билан битим тузишда ўз мижозининг номини ошкор этмайдиган брокер*
~ pool инвестициялар объектини олдиндан эълон қилмайдиган масъулияти чекланган ширкат
- BLIP *n* нархнинг бир томонга тўсатдан озгина оғиб кетиши
- BLOC *n* иттифоқ, уюшма
currency ~ валюта иттифоқи
dollar ~ доллар иттифоқи
economic ~ иқтисодий иттифоқ

exclusive economic ~ ёпиқ
иқтисодий иттифоқ
military ~ ҳарбий иттифоқ
restricted economic ~ ёпиқ
иқтисодий иттифоқ
sterling ~ фунт стерлинг
иттифоқи

BLOCK *n* 1. қимматли қоғозлар тўплами, акциялар тўплами, облигациялар туркуми; 2. чеклар боғлами; 3. даҳа (*шаҳарники*); 4. рўйхатга олиш майдони; 5. ўрам
~ bond emission облигациялар туркумини чиқариш
~ deal тўсиб қўйилган битим
~ of bonds облигациялар туркуми
~ of commercials реклама лавҳаси
~ of data маълумотлар тўплами
~ of policy доимий полис*
~ of shares акциялар тўплами
~ of stocks акциялар тўплами
~ positioner қимматли қоғозлар тўпламини гуруҳларга бирлашган мижозларга сотаётган дилерлик фирмаси*
~ sale қимматли қоғозлар туркумини сотиш
~ system чекларни банк кассаларида саралаш ва текшириш тизими
~ trader операцияларни қимматли қоғозлар тўплamlари билан амалга оширувчи брокер*
~ trading қимматли қоғозларнинг йирик туркумларини сотиш
~ voucher test оқловчи

(тасдиқловчи) ҳужжатлар тўпламини текшириш
controlling ~ of shares акцияларнинг назорат тўплами
controlling ~ of stock акцияларнинг назорат тўплами

BLOCK *v* тўсқинлик қилмоқ, тўсиб қўймоқ; тўхтатиб қўймоқ (*кредитларни*)
to ~ an account ҳисоб-рақамни тўхтатиб қўймоқ
BLOCKADE *n* тўсиб қўйиш; тўла тақиқлаш; иқтисодий тўсиқ, иқтисодий тўсиқ қўйиш
to break the ~ тўсиқни ёриб чиқмоқ
to call off the ~ тўсиқни бекор қилмоқ
to establish a ~ тўсиқни жорий қилмоқ
to impose a ~ тўсиқни жорий қилмоқ
to lift the ~ тўсиқни бекор қилмоқ
to raise the ~ тўсиқни бекор қилмоқ
to set up a ~ тўсиқни жорий қилмоқ
to tighten (up) the ~ тўсиқни кучайтирмақ
commercial ~ савдога тўсиқ қўйиш
credit ~ кредит тўсиғи
customs ~ боғхона тўсиғи
economic ~ иқтисодий тўсиқ
gold ~ олтин тўсиқ
ineffective ~ самарасиз тўсиқ
maritime ~ денгиз тўсиғи
naval ~ денгиз тўсиғи
paper ~ самарасиз тўсиқ
technological ~ технологик тўсиқ
trade ~ савдо тўсиғи

ШЛОККАЖЕ *n* тўсиб қўйиш, тўсиқ

~ of exchange валюта маблағларини тўхтатиб қўйиш
finance ~ молиявий тўсиқ

ШЛОККАЖЕ *a* тўхтатиб қўйилган, тўсиб қўйилган

~ account тўсиб қўйилган ҳисобрақам, тўхтатиб қўйилган ҳисобрақам

~ assets тўсиб қўйилган активлар*, тўхтатиб қўйилган активлар*

~ balance in account ҳисобрақамдаги маблағларнинг тўсиб қўйилган қолдиғи

~ currency тўсиб қўйилган валюта

~ funds тўсиб қўйилган активлар*, тўхтатиб қўйилган активлар*

~ money тўхтатиб қўйилган пул маблағлари

~ period пул маблағларини тўсиб қўйиш муддати

~ sterling фунт стерлингдаги тўсиб қўйилган ҳисобрақамлар

~ units 1. муайян санагача сотиш мумкин бўлмаган қимматли қоғозлар; 2. йўқотилган ёки ўғирланганлар рўйхатига киритилган қимматли қоғозлар

ШЛОККАЖЕ *n* тўсиб қўйиш, тўхтатиб қўйиш, тўсиқ қўйиш

~ minority тўсқинлик қилаётган озчилик

~ of an action ҳисобрақамни тўсиб қўйиш

~ of capital сармояни тўхтатиб қўйиш

~ of credits кредитларни тўсиб қўйиш

~ stake тўсиб қўйувчи улуш

BLOTTER *n* қимматли қоғозлар бўйича тузилган битимдаги бирламчи қайд

BLOWOUT *n* 1. барча янги чиқарилган акцияларни тез фурдатда сотиш; 2. харидоргир бўлган қарз

BLOW-UP *n* реклама қилинадиган молларнинг кўп марта катталаштирилган фотографик тасвири

BLUE *a* биринчи даражали

~ button Лондон фонд биржасининг биржа аъзолари ва ваколатли хизматчиларнинг топшириқларини бажарувчи ваколатсиз хизматчиси; биржа операциялар залида ишлаш учун фирма ёллаган хизматчи

~ chip биринчи даражали қимматли қоғоз; энг машҳур йирик компанияларнинг юқори курсга эга бўлган ва дивидендлари мунтазам равишда тўлаб борилаётган акциялари

~ chip investment биринчи даражали инвестициялар; биринчи даражали қимматли қоғозлар шаклидаги инвестициялар

~ chip rate банкнинг биринчи даражали қарз олувчига берган кредит бўйича фоиз ставкаси

~ chip securities биринчи даражали қарз олувчиларнинг қимматли қоғозлари

~ chip stock юқори дивидендлар* келтирадиган акциялар

~ collar ишлаб чиқаришдаги ишчи

~ list маҳаллий ўз-ўзини бошқарув идораларининг „Стандард энд Пур“ вакиллиги ҳар куни эълон қиладиган облигациялари рўйхати

~-sky акциялар ва қимматли қоғозлар чиқарилиши ҳамда сотилишини тартибга солувчи

~-skying янги чиқарилган қимматли қоғозларни ҳуқуқий жиҳатдан тозалаш

~-sky law акциялар ва қимматли қоғозлар чиқарилиши ва сотилишини тартибга солувчи қонун (АҚШ)

BLUEPRINT *n* режа, лойиҳа, дастур

BLUFF *n* уйдирма, ёлғон; қўрқитиш

BLUNDEN:

V. Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси (*Базель*)

BLUNDER *n* қўпол хато

BOARD:

V. of Admiralty Ҳарбий денгиз вазирлиги кенгаши

V. of Banking Supervision Банк назорати кенгаши (*Буюк Британия*)

V. of Customs and Excise Бож солиғи ва акциз* йиғими бошқармаси (*Буюк Британия*)

V. of Exchequer Молия вазирлиги (*Буюк Британия*)

V. of Exchequer Молия вазирлиги (*Буюк Британия*)

V. of Governors of the Federal Reserve System Федерал

захиралар тизими бошқарувчилари кенгаши (АҚШ)

V. of Health соғлиқни сақлаш бўлими

V. of Inland Revenue Солиқ йиғимлари бошқармаси (*Буюк Британия*), Солиқ бош бошқармаси

V. of Trade Савдо вазирлиги (*Буюк Британия*), савдо палатаси

V. of Treasury Хазиначи, Молия вазирлиги (*Буюк Британия*)

Accounting Principles V. Бухгалтерлик ҳисоби тамойиллари қўмитаси (АҚШ, 1973 йилга қадар)

Auditing Standards V. Бухгалтерлик мезонлари қўмитаси (АҚШ)

Big V. Нью-Йорк фонд биржаси

Chicago V. of Trade Чикаго мол биржаси

Economic Policy V. Иқтисодий сиёсат кенгаши (АҚШ)

Federal Maritime V. Савдо кемачилиги федерал бошқармаси

Federal Reserve V. Федерал захиралар тизими бошқарувчилари кенгаши

Financial Accounting Standards V. Молиявий ҳисоб мезонлари бўйича кенгаш

Government Accounting Standards V. Давлат ҳисоби мезонлари бўйича кенгаш

Home Loan Bank V. Уй-жой қурилишига кредит ажратувчи федерал банклар тизими бошқаруви (АҚШ)

Leases V. Ижаралар бошқармаси (ЖАР)

- London Transport B. Лондон транспорти бошқармаси (*Буюк Британия*)
- National B. for Prices and Incomes Нарх-наво ва даромадлар миллий бошқармаси (*Буюк Британия*)
- National Assistance B. Давлат ёрдам кўрсатиш бошқармаси (*Буюк Британия*; 1966 йилга қадар фаолият кўрсатган)
- National Enterprise B. Миллий тадбиркорлик бошқармаси (*Буюк Британия*)
- National Industrial Conference B. Миллий саноат конференцияси кенгаши
- National Labour Relations B. Меҳнат муносабатлари масалалари миллий бошқармаси (*АҚШ*)
- Prices and Incomes B. Нарх-наво ва даромадлар қўмитаси (*Буюк Британия*)
- Public Oversight B. Жамоат кузатув кенгаши (*АҚШ*)
- Renegotiation B. Давлат буюртмаларини қайта баҳолаш бошқармаси (*АҚШ*)
- Securities and Investment B. Қимматли қўғозлар ва инвестициялар бошқармаси (*Буюк Британия*)
- Technical Assistance B. Техник ёрдам кенгаши (*БМТ*)
- Trade and Development B. Савдо ва тараққиёт бўйича кенгаш
- BOARD *n* 1. қўмита; бошқарув; ҳайъат; кенгаш; бошқарма; вазирлик; 2. фонд биржаси
- ~ and lodging яшаш шарт-шароити (*ётоқ ва овқатланиш*)
- ~ broker Чикаго опцион* биржасининг кундалик даражадан фарқланувчи нархли буйруқларни бажарувчи брокери*
- ~ lot лот (*фонд биржасида битимлар бирлиги ҳисобланадиган қимматли қўғозлар туркуми*)
- ~ meeting банк бошқаруви мажлиси
- ~ of administration маъмурий кенгаш
- ~ of appeals шикоятларни қайта кўриб чиқиш ҳайъати
- ~ of arbitration қакамлар ҳайъати
- ~ of auditors аудиторлар* компанияси
- ~ of brokers даллоллар синдикати*
- ~ of complaint шикоятлар бўлими
- ~ of creditors кредиторлар кенгаши
- ~ of customs божхона бошқармаси
- ~ of directors директорлар кенгаши; маъмурият
- ~ of examiners имтиҳон комиссияси
- ~ of governors бошқарувчилар кенгаши
- ~ of inland revenue солиқ бошқармаси
- ~ of internal revenue солиқ бошқармаси
- ~ of justices суд ҳайъати
- ~ of management бошқарув
- ~ of supervisors кузатув кенгаши
- ~ of Treasury хазина (давлат хазинаси)

~ of trustees ишонч билдирилган шахслар кенгаши; вассийлик кенгаши
 ~ order қимматли қоғозларни муайян курсга эришилганда харид қилиш ёки сотиш ҳақидаги буйруқ
 ~ room 1. брокерлик идорасидаги* мижозлар зали; 2. банк бошқаруви мажлислар зали; 3. маклерлик* идорасидаги биржа сўнги хабарларини қабул қилувчи теле-тайпли хона
 to place on ~ кемага жойламоқ (ортмоқ)
 to take on ~ кема олмоқ
 administration ~ маъмурий кенгаш
 advertising ~ реклама кенгаши
 advisory ~ маслаҳат кенгаши
 agricultural marketing ~ қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотиш кенгаши
 assistance ~ ишсизларга нафақа тўлаш бошқармаси
 big ~ Нью-Йорк фонд биржасидаги намоиш таблоси
 broker's ~ биржа
 contract change ~ шартномага ўзгартириш киритиш гуруҳи
 coordinating ~ мувофиқлаштирувчи қўмита
 council ~ кенгаш
 economic ~ хўжалик бошқармаси
 editorial ~ таҳририят кенгаши
 examining ~ имтиҳон комиссияси
 executive ~ ижроия қўмита, раҳбарлик идораси
 fact-finding ~ тергов комиссияси

fascia ~ пешлавҳа
 governing ~ бошқарув
 government patent ~ давлат патент қўмитаси
 harbour ~ бандаргоҳ бошқармаси
 judicial ~ суд ҳайъати
 licensing ~ лицензиялар бўлими
 management ~ бошқарув
 managerial ~ маъмурият
 managing ~ раҳбарлик қилувчи идора
 on ~ кемада; амер. вагонда; самолётда
 on ~ a ship кемада
 marketing ~ маҳсулотни сотиш (ўтказиш) бошқармаси, сотиш бошқармаси
 municipal ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси кенгаши
 on the ~ биржада баҳоланадиган
 product-control ~ техник назорат бўлими
 product-quality ~ маҳсулот сифатини назорат қилиш бўлими; техник назорат бўлими
 publicity ~ реклама пешлавҳаси
 quoting ~ (электрон) баҳолаш таблоси
 quotation ~ (электрон) баҳолаш таблоси (нархлар ва курсларнинг жорий баҳолари намоиш қилинадиган табло)
 railway ~ темир йўл бошқармаси
 research advisory ~ илмий-маслаҳат кенгаши
 statutory ~ қонунан тасдиқланган бошқарув идораси
 supervisory ~ кузатув назорат кенгаши

- trade ~ иш ҳақи масалалари комиссияси
- BOARDMAN** *n* биржа маклери*
- BOATAGE** *n* шатакка олувчи кемадан ойдаланиш ҳақи
- BOB** *n* 1. доллар; 2. шиллинг; 3. пул
- BOBTAIL** *a* қирқилган, қисқартирилган
~ pool бозор иштирокчиларининг амалда бир-бирига боғлиқ бўлмаган ҳолда фаолият кўрсатадиган гуруҳи
- assistance** ~ ишсизларга нафақа тўлаш бошқармаси
- BODY** *n* 1. одамлар гуруҳи; жамият; идора, ташкилот; уюшма; 2. моҳият; мазмун
~ of creditors кредиторлар уюшмаси
- administrative** ~ маъмурий идора
- advisory** ~ маслаҳат идораси
- auxiliary** ~ ёрдамчи идора
- grant-giving** ~ маблағ ажратувчи (маблағ билан ёрдам берувчи) ташкилот
- granting** ~ маблағ ажратувчи (маблағ билан ёрдам берувчи) ташкилот
- industry** ~ саноат тармоғи идораси; тармоқ ташкилоти (саноатчиларнинг)
- nonprofit making** ~ нотижорат ташкилот
- public** ~ давлат идораси
- regional** ~ минтақавий ташкилот
- supervisory** ~ назорат идораси
- trade** ~ иш ҳақи масалалари комиссияси
- BOGIE** *n* 1. улуш, квота*, муайян миқдор; 2. корхона мезони
- BOGUS** *n* қалбаки танга зарб этиш машинаси
- BOGUS** *a* қалбаки, сохта
~ money қалбаки (ясама) пул
~ transaction сохта битим
- BOILER** *n* буғ қозони
~ room *n* қимматли қоғозлар дилерлари* ишлайдиган хона
- BOILER-ROOM** *n* таваккалчилик асосидаги ва арзон қимматли қоғозларни сотиш билан шуғулланувчи ғайриқонуний ташкилот
- BOLIVAR** *n* боливар (Венесуэла пул бирлиги)
- BOLIVIANO** *n* боливиано (Боливиya пул бирлиги)
- BOLSTER** *v* қўллаб-қувватламоқ; рағбатлантирмоқ, кучайтирмоқ (иш билан бандликнинг ўсишини); мустаҳкамламоқ
- BONA** *n* 1. кўчма ва кўчмас мулк; 2. кўчма мулк
~ vacantia *лат.* эгасиз ва эгаликка даъвогарсиз қолган ташландиқ мулк (кўчмас мулк, акциялар)
- BONA FIDE** *лат. a* инсофли, виждонли
~ judgement creditor суд қарорига биноан қарзни виждонан ундириб олаётган кредитор
~ purchaser инсофли (ҳалол) харидор
- BONANZA** *n* юқори даромадли корхона, катта даромад манбаи
tax ~ (катта) солиқ имтиёзи
- BOND:**
- B. Buyer** „Бонд байэр“

(„Облигациялар харидори“, АҚШдаги кундалик газета)

B. Buyer index маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг „Бонд байэр“ газетасида эълон қилинадиган биринчи даражали облигациялари нарх кўрсаткичи (АҚШ)

B. Club of New York облигациялар соҳиблари Нью-Йорк клуби

BOND *n* 1. облигация; 2. қарз мажбурияти; қарз тилхати; 3. гаров, гаров хати; кафиллик; кафолат; 4. боғланиш, ришта, алоқа

~ **account** облигациялар ҳисобрақами

~ **and disposition in security** кўчмас мулкнинг қарз тўланишини таъминлаш мақсадида гаровга қўйилганлиги ҳақидаги ҳужжат

~ **and mortgage** кўчмас мулкнинг қарз тўланишини таъминлаш мақсадида гаровга қўйилганлиги ҳақидаги ҳужжат

~ **and preferred fund** облигациялар ва имтиёзли акциялар фонди

~ **and speciality fund** муайян компанияларнинг қимматли қоғозларини харид қилиш бўйича очиқ турдаги инвестиция фонди

~ **s and shares** облигациялар ва акциялар

~ **anticipation note** заём чиқарилишига қадар маҳаллий ҳокимият идоралари чиқарадиган қисқа муддатли қарз воситаси

~ **average** Доу Жонсинг

корпорация* облигацияларига мўлжалланган кўрсаткич

~ **broker** облигациялар билан операцияларни амалга оширувчи брокер*, облигациялар брокери*

~ **buy-back** корпорациянинг* ўз облигацияларини сотиб олиши

~ **call** эмитентнинг* облигацияларни муддатдан олдин тўлаб, фоиз қўшиб ҳисоблашни тўхтатган ҳолда қайтариб олиши

~ **capital** облигация заёмини жойлаштиришда олинган сармоя

~ **certificate** облигация гувоҳномаси; облигациядаги ёзув

~ **circular** облигация заёмини жойлаштириш ҳақидаги эълон

~ **counsel** облигацияларни чиқариш ва улар билан операцияларни амалга ошириш бўйича маслаҳатчи

~ **coupon** облигация купони*

~ **creditor** қарз мажбурияти бўйича кредитор

~ **crowd** облигацияларни сотиш бўлими; фонд биржаси аъзолари

~ **debt** облигация бўйича қарз

~ **debtor** облигация заёми бўйича қарз олувчи

~ **denominated in dollars** долларда ифодаланган облигация

~ **denominated in foreign currency** хорижий валютадаги облигация

~ **depot** облигациялар омбори (сақлаш жойи)

~ **drawn for early redemption**

тез тўлаб юбориш учун белгиланган ставкали облигация
 ~ due for repayment тўлов муддати етиб келган облигация
 ~ financing облигациялар чиқариш йўли билан молиялаш
 ~ from bulk issue оммавий чиқариладиган облигация
 ~ holder облигация эгаси, облигация соҳиби
 ~ holding 1. облигацияларни сақлаш жойи; 2. облигацияларга эгалик қилиш
 ~ house инвестиция банки
 ~ s in circulation муомаладаги облигациялар
 ~ indebtedness облигация заёми бўйича мажбурият
 ~ indenture облигация шартномаси; корпорация* ва инвесторлар ўртасида облигация чиқариш тўғрисида тузилган битим
 ~ index облигация кўрсаткичи
 ~ interest облигация фоизи
 ~ interest coupon фоизлар тўлови учун облигацияга илова қилинган купон*
 ~ investment trust облигация-инвестиция трасти*
 ~ issue облигациялар чиқариш; заём
 ~ issued at par белгиланган қийматли облигация
 ~ issue in default тўлов шarti бузиладиган облигация заёми
 ~ issue without fixed maturity муддати белгиланмаган облигация заёми
 ~ issuing institution облигацияларни чиқарган муассаса

~ -like paper облигацияга ўхшаш қимматли қоғоз
 ~ loan облигация заёми
 ~ market облигациялар бозори; узоқ муддатли ссуда сармоёси бозори
 ~ market convention of interest calculation облигациялар бозорида фоизларни ҳисоблаш ҳақидаги битим
 ~ member облигациялар билан операцияларни амалга оширувчи брокер*, облигациялар брокери*
 ~ of indemnity кафолат хати
 ~ of restricted negotiability муомалада бўлиши чекланган облигация
 ~ payable to bearer кўрсатувчига тўланадиган облигация, эгасининг номи ёзилмаган облигация
 ~ performance шартнома шартлари бузилган тақдирда банкнинг бурдсизлик тўлови тўлаши белгилаб қўйилган кафолат
 ~ power эгасининг номи ёзилган облигацияларга эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказувчи ҳужжат
 ~ premium облигацияларнинг чиқарилиш курси устамаси
 ~ price 1. облигациялар курси; 2. фонд курси; биржа курси
 ~ price drawn by lot облигацияларнинг қуръа ташлаб белгиланган курси
 ~ price index облигацияларнинг курс кўрсаткичи
 ~ purchase облигацияларни харид қилиш
 ~ quotation облигацияларни

баҳолаш; облигациялар баҳо-
си, облигациялар курси
~ s ranking pari passu мав-
жуд облигацияларга тенг
қийматли облигациялар
~ rate узоқ муддатли қим-
матли қоғозлар ставкаси
~ rating облигация дара-
жасини баҳолаш, эмитент-
нинг* тўловга лаёқатлилиги-
ни алоҳида даража кўрсат-
кичи бўйича баҳолаш
~s redeemable by option of
government ҳукумат ихтиё-
рига кўра қиймати тўлана-
диган облигациялар
~s redeemable in drawings
қиймати ютуқ билан тўлана-
диган облигациялар
~ redeemed at premium белги-
ланган қийматдан юқори ба-
ҳода тўланган облигация
~ redemption облигация қий-
матини тўлаш
~s refunding эски облигация-
ларни янги чиқарилган обли-
гацияларга алмаштириш
~ register облигацияларни
рўйхатга олувчи
~s repayable in drawings қий-
мати ютуқлар билан
тўланадиган облигациялар
~ repurchase scheme обли-
гацияларни қайта харид
қилиш тизими
~ resolution облигациялар
чиқариш ҳақидаги битим
~ series облигация серияси
~ series number облигациялар
сериясининг тартиб рақами
~ service қарз мажбури-
ятлари бўйича фоиз тўлаш;
облигациялар бўйича фоиз
тўлаш
~ sold on tap 1. узлуксиз со-

тувда бўлган облигация;
2. очиқ серияли облигация
~ stripping купонларни*
облигациялардан ажратиб
олиш
~ subscription облигацияга
обуна бўлиш
~ swap облигациялар свопи*
~ trading облигациялар билан
амалга ошириладиган биржа
операциялари
~ trustee муайян корпо-
рация* облигациялари соҳиб-
ларининг ишончли шахси
вазифасини бажарувчи муас-
саса
~ warrant облигациялар вар-
ранти*
~ washing 1. қимматли қо-
ғозларни кейинчалик харид
қилишни кўзда тутган ҳолда
дивидендлар* ва фоизлар
тўлангунга қадар сотиш;
2. қимматли қоғозларни со-
лиқдан ютиш мақсадида
фоизлари тўлангунга қадар
сотиш
~ with put „пут“ опционли
облигация*
~ with stock subscription right
акцияларга обуна бўлиш ҳу-
қуқини берувчи облигация
~ with warrant варрантли об-
лигация*
~ yield облигациянинг даро-
мадлилиги
to call in ~s облигациялар
қиймати тўланиши ҳақида
эълон қилмоқ
to draw ~s for redemption об-
лигациялар қийматини тўла-
моқ
to float ~s эркин муомала
учун заём чиқармоқ

to issue ~s облигация чиқармоқ
 to pay off ~s облигациялар қийматини тўламоқ
 to pay off ~s at облигацияларни муддати етиб келганда тўламоқ
 to place into ~ бож тўлагунга қадар божхона омборига жойлаштирмоқ
 to process goods in ~ бож тўланмаган молга ишлов бермоқ
 to redeem ~s облигациялар қийматини тўламоқ
 to register ~s облигацияларни рўйхатга олмақ
 to retire ~s облигациялар қийматини тўламоқ, облигацияларни муомаладан чиқармоқ
 to secure ~s облигацияларни таъминламоқ
 to store in ~ божхона тамгаси билан сақламоқ
 to take in ~ бож тўлагунга қадар (молни) омборга қабул қилмоқ
 to take out of ~ божхона божини тўламоқ
 active ~ белгиланган фоиз ставкали облигация
 adjustment ~s компания асосий сармояс таркибини ўзгартириш мақсадида чиқариладиган облигациялар
 administration ~ „маъмурий“ облигация
 annuity ~ рента облигацияси*
 arbitrage ~ арбитражли облигация*
 assumed ~ бир компания чиқарган ва бошқаси кафолатлаган облигация
 baby ~ майда облигация,

белгиланган қиймати паст облигация (*одатда, 500 АҚШ доллари*)
 bail ~ гаров мажбурияти
 bearer ~ кўрсатувчига тўланадиган облигация, эгасининг номи ёзилмаган облигация, купонли облигация*
 benchmark government ~s ҳукумат баланс облигациялари
 blanket ~ таъминланмаган облигация
 book-entry ~s баланс облигациялари
 borrowed ~s бир банк бошқа банкка вақтинча бериб турган облигациялар
 bottomry ~ бодмерея* шартномаси (*кеманинг ссуда таъминоти сифатида гаровга қўйилганлигини тасдиқловчи ҳужжат*)
 British savings ~s узоқ муддатли жамғарма боналари*
 bullet ~ кўрсатилган муддати тугаганидан сўнг тўланадиган еврооблигация*
 callable ~ муддатидан олдин қийматини тўлатиш ҳуқуқини берувчи облигация
 called ~ қиймати тўланиши учун кўрсатилган облигация
 classified ~s турли серияларда чиқарилган қарз мажбуриятлари
 collateral ~ бошқа қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация
 collateral mortgage ~ гаров хатига асосланган бошқа қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация
 collateral trust ~ бошқа компанияларнинг бошқа қиммат-

ли қоғозлари билан таъминланган облигация
collateralized ~ бошқа қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация
collateralized mortgage ~ гаров хатига асосланган бошқа қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация
collateralized trust ~ траст* шартлари асосида сақланаётган бошқа қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация
colonial ~ мустамлака маъмурлари чиқарган облигация
combination ~ қурама облигация
commodity-linked ~ қиймати бирор мол баҳосига қараб индексация* қилинган облигация
consolidated ~ тўлов муддати узайтирилган қимматли қоғоз
consolidated mortgage ~s умумий гаров хати билан таъминланган облигациялар
continued ~ тўлов муддати келганида тўланмайдиган ва муддати кейинги даврга узайтириладиган облигация
convertible ~s айирбошланадиган облигациялар
corporate ~ саноат облигацияси
coupon ~ кўрсатувчига тўланадиган облигация, эгасининг номи ёзилмаган облигация; купонли облигация*
currency ~ 1. қонуний тўлов воситасининг ҳар қандай турларида тўланадиган облигация; 2. бошқа мамлакат валютасида чиқариладиган ва

тўланадиган облигация; қиймати ҳар қандай валютада тўланадиган облигация
cushion ~s юқори купон* ставкали ва сотишда ўртача устама ҳақ тўланадиган облигация
customs ~ божхона гаров хати
debenture ~ 1. махсус таъминотга эга бўлмаган облигация; 2. божхонанинг импорт* божини қайтариб олиш гувоҳномаси
deep discount ~ белгиланган қийматидан анча паст курс бўйича сотиладиган облигация
defaulted ~ муддатида қайта сотиб олинмаган (тўланмаган) облигация
deferred ~ тўлов муддати кейинга сурилган облигация
definitive ~ 1. корпорациянинг* доимий облигацияси; 2. облигация қиймати тўланганидан кейин унинг эгасига бериладиган ҳужжат
detachable ~ гувоҳномаси йиртиб олинмайдиган облигация (*акцияларни харид қилиш ҳуқуқини берувчи*)
disabled ~ бекор қилинган облигация
discount ~ тўлов муддати ўтиши давомида асосий қарзни тўлаш билан бирга фоизи ҳам тўланадиган облигация
divisional ~ компания мол-мулкнинг бир қисмини гаровга қўйиш билан таъминланган облигация
dollar ~s 1. АҚШ бозорида хорижий қарз олувчилар

чиқарадиган доллардаги облигациялар; 2. евродоллардаги облигациялар; 3. маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигациялари (АҚШ)

domestic ~ мамлакатнинг ўз облигацияси

dual currency ~s икки валютали облигациялар

equipment ~s 1. асбоб-ускуналар гаровига асосланган облигация*; 2. кўчма мулк билан таъминланган облигация

equipment trust ~ ишонч билдирилган шахс фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган кўчма мулк билан таъминланган облигация

escrow ~ ишонч билдирилган шахс сақлаётган облигация

exchequer ~ хазина облигацияси

extended ~ тўлов муддати келганда тўланмайдиган ва муддати кейинги даврга узайтириладиган облигация

external ~ хорижий облигация

farm loan ~s федерал ер банклари ер майдонлари гарови асосида чиқарадиган облигациялар

fidelity ~ траст* сақловчиси бўлган учинчи шахснинг суистеъмолликка йўл қўйишига қарши бир шахснинг иккинчисига берган кафолати

first lien ~ бошқа гаров хатларидан устун гаров хати билан таъминланган облигация

first mortgage ~ биринчи га-

ров хати билан таъминланган облигация

first mortgage trust ~ биринчи гаров хатига асосланган ва траст* шартларига мувофиқ сақланаётган қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация

flat-income ~ нархи барча тўланмаган фоизлар суммасини ўз ичига олувчи облигация

floating rate ~ ўзгарувчан ставкали облигация

flower ~ мол-мулк эгаси вафот этган тақдирда кўчмас мулк учун солиқ тўлаш сифатида белгиланган қийматда қабул қилинадиган облигация

foreign ~ хорижий облигация

foreign corporate ~ чет эл саноат компанияси облигацияси

foreign currency ~ 1. ҳар қандай қонуний тўлов воситалари билан тўланадиган облигация; 2. бошқа мамлакат валютасида чиқариладиган ва тўланадиган облигация

full-coupon ~ тўла купонли облигация*

general mortgage ~ бошқа гаров хатларидан устун гаров хати билан таъминланган облигация

general obligation ~ умумий хусусиятга эга бўлган мажбуриятли облигация

gold ~ қиймати олтин билан тўланадиган облигация

government ~s давлат қимматли қоғозлари, ҳукумат облигациялари

guarantee ~ кафолат талони, кафолат шаҳодатномаси
guaranteed ~ кафолатланган облигация
high grade ~ биринчи даражали облигация
high yield ~ юқори даромадли облигация
holder ~ кўрсатувчига тўланадиган облигация, эгасининг номи ёзилмаган облигация, купонли* облигация
hospital revenue ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг шифохоналарни маблағ билан таъминлаш облигациялари
in ~ бож тўланмаган
income ~ даромадли облигация; суғурта компаниялари чиқарадиган белгиланган фойзли облигация; компания фойда кўрганидагина фойзалари тўланадиган облигация
indemnity ~ тўловлар тўхтатилган тақдирдаги кафиллик
indexed ~ индексация* қилинган облигация
index-linked ~ индексация* қилинган облигация
indorsed ~ бир компания чиқарган ва иккинчиси кафолатлаган облигация
industrial ~s саноат корхоналари облигациялари
industrial development ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг саноатни ривожлантириш облигациялари
industrial revenue ~ даромадли саноат облигацияси
instalment ~ рента облигацияси*

insular ~ мустамлака мамурлари чиқарган облигация
interchangeable ~ бошқа турдаги мажбуриятга алмаштирилиши мумкин бўлган облигация
interest ~ сотувдан келган тушуми бошқа облигациялар фойзаларини тўлашга ишлатиладиган облигация
interest bearing ~ фойзли облигация
interim ~ доимий облигацияга алмаштириладиган муваққат облигация
internal ~ ички заём облигацияси
international ~s халқаро алоқалар
investment ~s қатъий даромад келтирувчи қимматли қоғозлар
investment grade ~s муддатидан олдин тўлатиш ҳуқуқи берадиган облигация
joint ~ биргаликдаги облигация
joint(-and-several) ~ икки ёки ундан ортиқ кафил кафолат берган облигация
junior ~ баҳо даражаси паст облигация
junior(-lien) ~ компания молмулкни талаб қилишга устувор ҳуқуқ берадиган облигация
junk ~s қийматидан паст баҳодаги облигациялар, юқори даромадли, лекин ишончсиз облигациялар; таваккалчилик даражаси юқори облигациялар
land ~ қишлоқ хўжалиги гаиров хати

land-grant ~ темир йўл компанияларининг ер мулки билан таъминланган облигация
 legal-tender ~ 1. қонуний тўлов воситасининг ҳар қандай турлари билан тўланадиган облигация; 2. бошқа мамлакат валютасида чиқариладиган ва тўланадиган облигация

Liberty ~ s „Озодлик облигациялари“ (биринчи жаҳон уруши йилларида АҚШда чиқарилган)

lien ~s кўчмас мулк гаровига асосланган облигация

life ~ рента облигацияси* мавжудлигини тасдиқловчи ҳужжат

limited tax ~ эмитентнинг* муайян солиқ даромадлари билан таъминланган маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигацияси (АҚШ)

Lloyd's bottomry ~ Ллойд уюшмасининг бодмерея* шартномаси

local ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигацияси

long ~ узоқ муддатли облигация

long-dated ~ 15 йилдан ортиқ муддатга чиқарилган давлат облигацияси

long-term ~ узоқ муддатли қарз облигацияси

lottery ~ лотерея облигацияси
 maintenance ~ узоқ муддат фойдаланиладиган мол кафолати

matured ~ қиймати тўланиши лозим бўлган облигация

maturing ~s тиражга чиқадиган облигациялар

medium-dated ~s 5 йилдан 15 йилгача бўлган муддатга чиқарилган давлат облигацияси

medium-term ~s ўрта муддатли хазина мажбуриятлари
 merchandise ~ божхона тамғаси босилган моллар

mortgage ~ кўчмас мулк билан таъминланган облигация, ипотека* облигацияси
 mortgage revenue ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг кўчмас мулк гаровига асосланган даромадли облигациялари

multiple currency ~ турли мамлакатлар валюталарида тўланиши мумкин бўлган облигация

municipal ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси облигацияси

naked ~ таъминланмаган облигация

national development ~ давлат тараққиёт облигацияси (Буюк Британия)

noncallable ~ муддатидан олдин тўлатиш ҳуқуқини бермайдиган облигация

open-end ~ умумий суммаси чекланмаган қарз

option ~ опционли қарз*

optional ~ муддатидан олдин тўлатиш ҳуқуқини берувчи облигация

order ~ фармондор қарз мажбурияти

out of ~ бож тўланмаган моллар омборидан

outstanding ~ чиқарилган облигация

overdue ~ қиймати муддатида тўланмаган облигация

overlying ~ компания мол-мулкини талаб қилишга устувор ҳуқуқ бермайдиган облигация

partial ~ жузъий қарз мажбурияти

participating ~ компания фойдасида иштирок этиш ҳуқуқини берувчи облигация

passive ~ фоизсиз облигация

payable ~ зудлик билан тўланадиган облигация

power ~ эгасининг номи ёзилган облигацияларга эгаллик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш ишончномаси

performance ~ ижро гарови, шартномани бажариш кафолати

perpetual ~ рента облигацияси*, охириги тўлов муддати белгиланмаган облигация

plain ~ 1. махсус таъминотга эга бўлмаган облигация; 2. божхонанинг импорт* божи ни қайтариб олиш гувоҳномаси

preference ~ фоизлари ва қиймати биринчи навбатда тўланадиган облигация

premium ~ ютуқли заём облигацияси

premium savings ~ s ютуқли жамғарма боналар*

prior lien ~ бошқа гаров хатларидан устувор гаров хати билан таъминланган облигация

privilege ~ айирбошлаш ҳуқуқини берувчи облигация

profit sharing ~ компания фойдасида иштирок этиш ҳуқуқини берувчи облигация

property ~ суғурта компания-

сининг суғурта устама тўловини мулкдорнинг фондига инвестиция қилиш мажбурияти

public ~ ҳукумат ёки давлат ҳоқимиятининг бошқа идораси чиқарган облигация

public purpose ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг жамоат лойиҳаларини маблағ билан таъминлаш облигацияси

public utility ~ шаҳар хўжалигига қарашли компания облигацияси

purchasing power ~s ўз харид қувватини сақловчи облигация (*инфляция* шароитида*)

put ~ муайян муддатларда тўлатиш учун кўрсатиш ҳуқуқини берувчи облигация

qualified redevelopment ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларнинг иқтисодиётни тиклаш имтиёзли облигациялари (*улардан кўриладиган даромадга солиқ солинмайди*)

railroad ~ 1. темир йўл компаниясининг облигацияси; 2. темир йўл орқали божхона омборлари ўртасида юк ташиш қоидалари

Rainbow ~s валюта тўпламига асосланган облигациялар

real estate ~ кўчмас мулк асосидаги гаров хати билан таъминланган облигация

redeemable ~ муддатидан олдин тўлатиш ҳуқуқини берувчи облигация

redemption ~s муддатидан олдин тўланганлари ўрнига чиқарилган облигациялар

refunding ~ қайта маблағ ажратиш мақсадида чиқариладиган облигация

refunding first mortgage ~ биринчи гаров хати билан таъминландиган ва қайта маблағ ажратишда фойдаланиладиган облигация

regional ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигациялари

registered ~ рўйхатга олинган облигация, эгасининг номи ёзилган облигация

registered coupon ~ кўрсатувчига тўланадиган эгасининг номи ёзилган купонли* облигация

renewal ~ қайта маблағ ажратиш (илгари чиқарилган облигациялар қийматини тўлаш) учун чиқариладиган облигация

reorganization ~s компаниянинг асосий сармоясини таркибини ўзгартириш мақсадида чиқариладиган облигациялар

rescission ~ ғайриқонуний берилган кафолатларни қоплаш учун чиқариладиган облигация шаклидаги қарз мажбурияти

respondentia ~ бодмерея* шартномаси (кема ёки кема ва юк гарови асосида. ссуда бериш ҳақида)

retractable ~ эмитентга* тўлов муддати тугагандан сўнг белгиланган қиймат бўйича қайта сотиш ҳуқуқини берувчи облигация

revenue ~ муайян манбадан тушган даромад билан таъминланган облигация

salvage ~ қутқариш харажат-

ларининг ўрнини қоплаш мажбурияти

samurai ~s иенда ифодаланган облигациялар (Японияда норезидент* шахслар муомалага чиқарадиган)

savings ~ жамғарма облигация

school ~ мактаблар чиқарган заём облигацияси

second mortgage ~ иккинчи гаров хати билан таъминланган облигация

secured ~ махсус таъминотли облигация

senior ~ компания мол-мулкни талаб қилишга устувор ҳуқуқ берувчи облигация (кейинги чиқарилган облигацияларга нисбатан)

serial ~s турли муддатларда туркумлаб чиқариладиган облигациялар

Series E ~s E туркумидаги облигациялар (белгиланган қийматдан паст нархда сотиладиган ҳуқумат жамғарма облигациялари)

Series N ~s N туркумдаги облигациялар (белгиланган қийматда сотиладиган ҳуқумат жамғарма облигациялари)

shogun ~s чет эл валютасидаги облигациялар (Японияда норезидент* шахслар муомалага чиқарадиган)

short ~ 1. қисқа муддатли облигация; 2. тўланишига қисқа муддат қолган облигация

short-dated ~ 5 йил муддатга чиқарилган давлат облигацияси

short-term ~ қисқа муддатли заём облигацияси
sinking fund ~s қайта сотиб олиш фондини ташкил этиш шарти асосида чиқарилган облигациялар
special assessment ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг махсус мақсадларга мўлжалланган облигацияси
split-coupon ~ эгасининг номи ёзилмаган икки қисмдан иборат купонли облигация*
stamped ~ тўртбурчак муҳрли облигация (*алоҳида шартларга нисбатан*)
state ~1. штат ҳукумати чиқарган облигация; 2. ҳукумат облигацияси
sterling ~ фунт стерлингда тўланадиган облигация
straight ~ махсус таъминотга эга бўлмаган оддий облигация
straw ~ қадрсизланган қарз мажбурияти
stripped ~ купонлари* олиб ташланган облигация
subordinated ~s бир эмитентнинг* бошқа қарз мажбуриятларига қараганда пастроқ мақомга эга бўлган қарз мажбуриятлари
sushi ~ япон инвесторлари учун япон компанияси муомаллага чиқарган овор-облигация*
T ~s (узоқ муддатли) хазина облигациялари
tax ~ солиқ гувоҳномаси
tax-anticipation ~ солиқлар тўлашда қабул қилинадиган ҳукумат облигацияси
tax-exempt ~ даромадига

солиқ солинмайдиган облигация
temporary ~ 1 ҳақиқий облигация ўрнига бериладиган муваққат гувоҳнома; 2. қисқа муддатга маблағ ажратиб учун чиқарилган облигация
term ~ қиймати бир вақтнинг ўзида тўланадиган облигация
terminable ~ қатъий мажбурий тўлов муддатли облигация
timber ~ ёғоч тайёрлов компанияси облигацияси
Treasury ~s узоқ муддатли хазина мажбуриятлари; портфелдаги* хусусий облигациялар (*чиқаришга рухсат этилган, аммо ҳали чиқарилмаган*)
treasury ~ (қайта сотиб олинган) хазина облигациялари
underlying ~ бошқа гаров хатларидан устувор гаров хати билан таъминланган облигация
unified ~ муддати узайтирилган қимматли қоғоз
unifying mortgage ~ ўзида бир неча бор чиқарилган облигацияларни мужассам этиб, ягона гаров хати билан таъминланган ҳолда чиқарилган облигация
unredeemed ~s қайта сотиб олинмаган облигациялар
unsecured ~ махсус таъминотга эга бўлмаган облигация
war ~ ҳарбий заём облигацияси
warehouse ~ божхона омбор гаров хати
Yankee ~s АҚШ бозорида чет элликлар муомаллага чиқар-

ган долларда ифодаланган облигациялар

Yankee non-dollar ~s АҚШ бозорида чет элликлар муомалага чиқарган долларда ифодаланмаган облигациялар уеарлинг ~ маҳаллий ўз-ўзиши бошқариш идоралари бир йил муддатга чиқарадиган қимматли қоғоз

zero-coupon ~s нолга тенг купонли облигациялар * (купон* ставкаси нолга тенг)

BOND-BUY-BACK *n* корпорациянинг* ўз облигацияларини қайта сотиб олиши

BONDED *a* 1. облигациялар билан таъминланган; 2. бирлаштирилган, облигация шаклига эга бўлган; 3. божхона омборида гаров сифатида сақланаётган (бож тўлангунига қадар); 4. облигация ...

~ debt облигация заёми

~ goods божхона омборларидаги моллар

~ indebtedness облигация заёми бўйича мажбурият

~ loan облигация заёми

~ warehouse бож тўланмаган моллар сақланадиган божхона омбори

BONDER *n* облигациялар соҳиб

BONDHOLDER *n* облигация эгаси (соҳиб), облигациядор registere ~ облигацияларнинг рўйхатга олинган соҳиб

BONDING *n* облигациялар чиқариш

BONDSMAN *n* кафил

BONDWASHING қимматли қоғозларни (фоизлари билан бирга) сотиш ва фоизларсиз

қайта сотиб олиш (сохта битим)

BONIFICATON *n* 1. бонификация (1. четга чиқарилаётган моллардан олинган солиқни қайтариш; 2. кредит бўйича фоизни камайтиришга имкон берадиган давлат субсидияси*; 3. сифат учун нархга қўйилган устама); 2. депорт*, шартлашилган курсдан чегириш; 3. чегирма, шартлашилган суммани пасайтириш

BONUS *n* устама ҳақ, мукофот; қўшимча ҳақ (тўлаш); бонус*; қўшимча чегирма; қўшимча дивиденд*; қўшимча ҳақ

~ for completion of work ahead of schedule ишни муддатидан олдин бажарганлик учун тўланадиган устама ҳақ ~ fund мукофот фонди

~ issue бепул ёки имтиёзли акциялар чиқариш

~ on shares акцияларга бериладиган қўшимча дивиденд*

~ plan бепул ёки имтиёзли акциялар чиқариш дастури

~ share issue акцияларни акциядорлар ўртасида бепул тарқатиш учун чиқариш

~ stock бепул акциялар; муассислик акциялари; 2. тўланмайдиган акциялар

~ system ҳақ тўлашнинг мукофотли тизими

annual ~ йиллик мукофот

anticipated ~ кутилаётган дивиденд*

attendance ~ ишга сабабсиз келмасликка йўл қўйилмаганлиги учун устама ҳақ тўлаш

ballast ~ кеманинг посанги юк билан сузиши харажатларини қоплаш учун тўланадиган сумма

cash ~ нақд пул билан тўланадиган мукофот

cost-of-living ~ кун кечириш қиймати ёки чакана нархлар кўрсаткичларининг ошиши билан боғлиқ асосий иш ҳақиға қўшимча

Christmas ~ рождество байрами тўлови (*пенсияга бир марталик қўшимча тўлов*)

dependency ~ қарамоғидаги шахслар учун тўланадиган (*иш ҳақиға*) қўшимча ҳақ

direct ~ бевосита (асосий) мукофот

efficiency ~ яхши ишлаганлиги учун иш ҳақиға устама тўлов

employees ~ ходимларга бериладиган мукофот

end-of-year ~ йил охирида йиллик иш натижалари бўйича тўланадиган мукофот

export ~ четга мол чиқариш ҳақи

import ~ четдан мол келтириш ҳақи

incentive ~ рағбатлантирувчи мукофот

indirect ~ қўшимча мукофот

long service ~ ишлаган йиллар учун тўланадиган қўшимча ҳақ

lumpsum ~ бир йўла (бир марта) тўланадиган устама ҳақ

merit ~ хизмат учун тўланадиган устама ҳақ

night shift ~ тунги иш навба-тида ишлаганлик учун тўланадиган қўшимча ҳақ

no-claim ~ бешикаст (ҳало-

катсиз) ишлаганлик учун тўланадиган мукофот

overfulfilment ~ режани ошириб бажарганлик учун тўланадиган мукофот

overtime ~ иш вақтидан ташқари пайтда ишлаганлик учун тўланадиган қўшимча ҳақ

piece-rate ~ меҳнатга ҳақ тўлашнинг рағбатлантирувчи ишбай усули

piece-work ~ ишбай қўшимча ҳақ

premium ~ устама қўшимча ҳақ

production ~ яхши ишлаганлик учун тўланадиган мукофот

quality ~ сифат учун тўланадиган мукофот

reversionary ~ тўлов муддати етиб келганда суғурта суммасига қўшиладиган номунтазам қўшимча тўловлар

service ~ ишлаган йиллар учун тўланадиган қўшимча ҳақ

share ~ акциялар шаклидаги қўшимча тўлов

shift ~ иккинчи ёки учинчи иш навба-тида ишлаганлик учун тўланадиган устама ҳақ

signature ~ шартномани имзолаш пайтидаги чегирма, ижарага бериш пайтидаги биринчи бадал

simple ~ суғурта суммаси фоизларида ифодаланган тўловлар

special ~ кутилаётган тушумлар ҳисобидан тўланадиган бир марталик қўшимча ҳақ

step ~ мукофот пули миқдорини босқичма-босқич ўзгартириш тизими

task ~ мақсадли устама ҳақ
 terminal ~ суғурта полиси*
 амал қилишининг охириги йи-
 лима тўланадиган якуний қў-
 шимча ҳақлар
 waste-reduction ~ ишлаб чи-
 қариш чиқиндиларини ка-
 майтирганлик учун тўлана-
 диган қўшимча ҳақ
 yearly special ~ рағбатланти-
 рувчи йиллик мукофот

BONUS-JOB *n* ишбай иш,
 байлашиб қилинадиган иш

BOOK *n* 1. китоб; ҳисоб даф-
 тари; бухгалтерлик дафтари;
 2. брокер* ёки биржа мак-
 лери* қўлидаги акциялар ёки
 облигациялар тўплами; 3.
 буйруқлар ёзилган дафтарча;
 4. дилернинг* хорижий ва-
 лютани сотиш ёки харид қи-
 лиш имконияти мутлақо қол-
 маган ҳолат

~ credit очиқ ҳисобрақам
 шаклидаги тижорат кредити

~ crowd Нью-Йорк фонд
 биржасининг нофаол облига-
 циялар* бўйича ихтисосла-
 шаётган дилерлари*

~ debt тўланмаган қарз

~ entry bond баланс облига-
 цияси

~ entry form дафтарда қайд
 қилиш шакли (*қимматли қо-
 ғозларга эгалик қилиш ҳа-
 қида*)

~ entry securities 1. фақат
 бухгалтерлик қайдларида
 мавжуд бўлган қимматли қо-
 ғозлар; 2. маълумотлари ЭҲМ
 хотирасига киритилган қим-
 матли қоғозлар

~ entry transfer акциялар би-
 лан амалга ошириладиган би-
 тимларни гувоҳномалардан

фойдаланмасдан компания
 рўйхатида қайд этиш йўли
 билан рўйхатга олиш тизими
 ~ money нақд пул

~ of accounts ҳисоб-китоб
 дафтари

~ of arrivals янги келиб туш-
 ган моллар рўйхати

~ of charges чиқим дафтари

~ of entries қайд этиш даф-
 тари, қайдлар дафтари

~ of first entry бирламчи
 қайдлар дафтари

~ of original entry бирламчи
 қайдлар дафтари; бирламчи
 ҳисоб дафтари

~ of prime records бирламчи
 қайдлар дафтари; бирламчи
 ҳисоб дафтари

~ of reference маълумотлар
 дафтари

~ of second entry такрорий
 қайдлар дафтари

~ of stamps маркаларни
 ёпиштириш дафтарчаси (*ду-
 кондан муайян молларни ха-
 рид қилиш пайтида харидо-
 рга бериладиган*)

~ squaring сотув ва харид-
 ларни аниқ мувозанатга кел-
 тиртиш

~ value 1. муайян турдаги
 активнинг* баланс қиймати;
 2. оддий акциялар эгалари
 сармоясининг баланс қийма-
 ти

~ value of gold олтиннинг
 соф қиймати

~ value per share акция-
 ларнинг баланс баҳоси

to balance the ~s бухгалтер-
 лик дафтарини мувозанатга
 келтирмоқ; ҳисобрақамларни
 мувозанатга келтирмоқ

to be on the ~s рўйхатга олинган аъзо бўлмоқ
 to close the ~s бухгалтерлик дафтарларини ёпмоқ
 to cook the ~s бухгалтерлик маълумотларини сохталаштирмоқ
 to doctor the ~s бухгалтерлик қайдларини қалбакилаштирмоқ
 to enter in a ~s дафтарга киритмоқ
 to keep the ~s бухгалтерлик дафтарларини юритмоқ
 account ~ ҳисобрақам дафтари; бухгалтерлик дафтари; дафтар, рўйхат, қайднома
 advice ~ хабарномаларни йиғмажилдга тикиш
 analysis ~ ҳисоб маълумотлари жадваллар ва рақамлар устунлари шаклида қайд этиладиган бухгалтерлик дафтари
 analytical cash ~ касса таҳлилий дафтари
 balance ~ бухгалтерлик баланси дафтари
 bank ~ банк дафтарчаси
 bill ~ вексель дафтарчаси, векселлар дафтари
 black ~ тўловга лаёқатсиз қарздорлар рўйхати
 blue ~ "кўк дафтар", ҳукумат ҳужжати
 brand product ~ муайян фабрика белгисига эга бўлган моллар рўйхати
 business ~ савдо дафтари
 cargo ~ юк дафтари
 cash ~ касса дафтари; касса операциялари дафтари
 cash receipts and payment ~ қирим-чиқим дафтари

check ~ 1. назорат дафтари; 2. чек дафтарчаси
 cost ~ 1. ҳисоб-китоб дафтари; 2. моллар нархлари рўйхати
 day ~ кундалик ҳисобга олиш дафтари
 deposit ~ депозит* дафтарчаси; омонат дафтарчаси
 depositor's ~ депозит* дафтарчаси; омонат дафтарчаси
 employment ~ ҳисоб-китоб дафтарчаси
 financial ~ идора (бухгалтерлик) дафтари
 forward ~ банкнинг ҳам жорий битимларни, ҳам аниқ валюта бўйича банк тахминини акс эттирувчи муддатли валюта операцияларига доир соф позицияси*
 instruction ~ раҳбарият
 invoice ~ тўловномалар дафтари; ҳисоб дафтари
 log ~ ҳисобга олиш дафтари
 long order ~ буюртмаларнинг катта портфели*, бажарилмаган буюртмаларнинг катта миқдори
 memorandum ~ ёзув дафтари
 option ~ опционлар портфели*
 order ~ буюртмалар дафтари; буюртмалар тўплами
 pattern ~ намуналар дафтари
 pay ~ ҳисоб-китоб дафтарчаси
 paying ~ ҳисоб-китоб дафтари
 paying-in ~ мижознинг омонатларни рўйхатга олиш банк дафтарчаси
 payroll ~ тўлов қайдномаси
 petty cash ~ майда тўловларнинг касса дафтари

policy ~ полислар* рўйхати
 price ~ нархлар рўйхати
 price and product нархлар
 рўйхати
 prime entry ~ ҳар кунлик
 олди-сотди битимлари батаф-
 сил қайд этиладиган дафтар
 programme status ~ дастур
 аҳволини ҳисобга олиш даф-
 тари
 project data ~ ишнинг аҳволи
 ҳақидаги маълумотларни рўй-
 хатга олиш дафтари
 purchase returns ~ қайтарил-
 ган молларни ҳисобга олиш
 дафтари
 ration ~ озиқ-овқат ёки сано-
 ат моллари дафтарчаси (ва-
 рақаси); меъёрланган мол-
 ларни харид қилиш дафтар-
 часи
 receipt ~ квитанция дафтари
 receipts ~ кирим дафтари
 reference ~ билдиргич
 register ~ рўйхат
 request ~ шикоятлар дафтари
 sales ~ сотувларни ҳисобга
 олиш дафтари
 sales day ~ кундалик ҳисобга
 олиш дафтари
 sample ~ намуналар дафтари
 savings ~ жамғарма дафтар-
 часи
 signature ~ имзолар рўйхати
 (банк мансабдор шахслари-
 нинг)
 stamp-saver ~ маркалар
 ёпиштириладиган дафтарча
 (харидор дўкдан муайян
 молларни харид қилиш
 пайтида оладиган)
 standard cost rate ~ меъёрий
 чиқимлар рўйхати
 statement ~ баланс дафтари

statute ~ кодекс, қонунлар ва
 юридик ҳужжатлар тўплами
 statutory ~ 1. лавозимларга
 доир ҳужжатлар; 2. фирма-
 нинг устав ҳужжати
 stock ~ 1. акция эгаларини
 рўйхатга олиш дафтари;
 фонд бойликлари дафтари;
 2. моллар дафтари, омбор
 дафтари
 stockbroker's bargain ~ бро-
 кернинг* операциялар ҳақи-
 даги ёзувлар дафтарчаси
 stock record ~ акция эгала-
 рини рўйхатга олиш даф-
 тари; фонд бойликлари даф-
 тари
 store ~ нақд моллар рўйхати
 subsidiary ~s ёрдамчи даф-
 тарлар
 tariff ~ тарифлар билдир-
 гичи; тарифлар тўплами; та-
 рифлар рўйхати
 tax ~ солиқлар рўйхати
 till ~ касса дафтари
 transfer ~ трансферт даф-
 тари* (акцияларга эгаллик қи-
 лиш ҳуқуқининг бошқага
 ўтказилиши қайд қилинади-
 ган)
 trial balance ~ дастлабки ба-
 ланслар рўйхати
 visitors' ~ ташриф буюрув-
 чилар дафтари
 wage and payment ~ ҳисоб-
 китоб дафтарчаси
 wage-rate ~ тариф-малака
 билдиргичи
 warehouse ~ омборхона даф-
 тари, омборда мавжуд бўлган
 моллар рўйхати
 white ~ оқ китоб (ҳукумат
 маълумотлар ҳужжати)
 BOOK v 1. дафтарга киритмоқ;
 ёзиб бормоқ; рўйхатга олмоқ;

2. буюртма бермоқ, буюртмани жойлаштирмоқ; 3. банд қилиб қўймоқ, захирага ўтказиб қўймоқ
to ~ in advance олдиндан ғамлаб (захирага ўтказиб) қўймоқ

BOOKED а рўйхатга олинган, ҳисобга олинган
~ up "бўш жой (хона) йўқ" (меҳмонхонада)
to be heavily ~ кўп буюртмага эга бўлмоқ

BOOKING *n* 1. буюртмани дафтарга киритиш; юк ташишга берилган буюртмаларни жойлаштириш; 2. буюртма; 3. мавжуд буюртмаларнинг умумий ҳажми; 4. *pl* чипталарни сотишдан келган пул тушумлари
~ of cargo юкларни ташишга берилган буюртмаларни жойлаштириш
~ of orders буюртмаларни жойлаштириш
advance ~ дастлабки буюртма freight ~ юк ташиш топшириқномаси
manufacturer's ~s ишлов бериш саноати буюртмалари тўплами

BOOKKEEPER *n* ҳисобчи, бухгалтер
general ~ банк марказий бухгалтерияси бошлиғи
general-ledger ~ умумий бош дафтарни юритувчи бухгалтер
head ~ бош бухгалтер
junior ~ кичик бухгалтер
senior ~ катта бухгалтер
warehouse ~ омборхона бухгалтери

BOOKKEEPING *n* ҳисобчилик;

бухгалтерия; бухгалтерлик қайдларини юритиш; бухгалтерлик ҳисоби

~ entry бухгалтерлик ўтказмаси

bank ~ банкдаги бухгалтерлик операциялари

Boston ~ бирёқлама қайд этиш усулига асосланган бухгалтерлик ҳисоби тизими
computerized ~ бухгалтерлик ҳисобининг компьютерлаштирилган тизими

double-entry ~ 1. иккиёқлама бухгалтерия; 2. иккиёқлама қайд этиш усулига асосланган бухгалтерлик ҳисоби
electronic ~ электрон бухгалтерлик ҳисоби тизими
position ~ ташқи савдо ҳисоби, ташқи савдо бухгалтерияси

semiautomatic electronic ~ бухгалтерлик ҳисобининг яримавтоматик электрон тизими

single-entry ~ бирёқлама қайд этиш тизими асосидаги бухгалтерлик ҳисоби, оддий бухгалтерия

stock ~ омборхона ҳисоби
store ~ омборхона бухгалтерияси

tax ~ солиқ бухгалтерияси, солиқ ҳужжатлари
warehouse ~ омборхона бухгалтерияси

BOOKLET *n* китобча, рисола
advertising ~ реклама китобчаси
instruction ~ фойдаланишга доир йўриқнома

BOOKMAKER *n* бухгалтерлик ҳисобини юритувчи, ҳисоб юритувчи

BOOK-POST *n* почта орқали юбориладиган нарса ўрами
BOOK-POSTAGE *n* китобларни почта орқали жўнатиш харажатлари
BOOKRUNNER *n* банк хат-хабар ташувчиси
BOOKSHOP *n* китоб дўкони
BOOKSTALL *n* китоб дўкони-часи
BOOM *n* 1. кескин ўсиш, тез ўсиш (*тадбиркорлик фаоллигининг*); 2. гуллаб-яшнаш; равнақ топиш; 3. биржа акциялари курсининг ўсиши; 4. шов-шувли реклама; шов-шув, ажиотаж*
 ~ *in prices* нарх-навонинг тез ўсиши
 ~ *point* кескин кўтарилиш (ўсиш) нуқтаси
 ~ *profit* иқтисодий аҳвол тугайли кўрилган фойда
to check the ~ кескин ўсишни тўхтатмоқ
to cool of the ~ ҳаддан ташқари иқтисодий ўсишни секинлаштирмоқ
to curb the ~ кескин ўсишни тўхтатмоқ
building ~ қурилишларнинг кескин ўсиши
capital investment ~ инвестицияларнинг кескин ўсиши
capital-spending ~ сармоя сарфлашнинг кескин ўсиши, инвестицияларнинг кескин ўсиши
commodity ~ мол миқдорининг кескин ўсиши
consumer ~ истеъмолнинг кескин ўсиши
economic(al) ~ иқтисодий кескин ўсиш

inflationary ~ инфляциянинг* кескин ўсиши

inventory ~ мол захираларининг кескин ортиши

investment ~ сармоя сарфлашнинг кескин ўсиши, инвестицияларнинг кескин ўсиши

price ~ нарх-навонинг кескин ўсиши

speculative ~ чайқовчиликнинг кескин ўсиши

stock market ~ биржадаги кескин ўсиш, биржада акциялар курсининг кескин кўтарилиши

BOOM *v* тез ўсмоқ; кескин ошмоқ

BOOM-AND-BUST *n* кейинчалик таназзулга учрайдиган кескин ўсиш

BOOMER *n* 1. нарх-навони атайлаб оширувчи чайқовчи; 2. кўчиб юрувчи ишчи

BOOMING *a* кенгаётган (*сотув ҳажми*), тез кўтарилувчан (нарх ҳақида)

BOOMLET *n* 1. иқтисодий аҳволнинг яхшиланиши; 2. ишлаб чиқаришнинг озгина ўсиши

BOON *n* фойда; манфаат, ҳиммат, эзгулик, хайр-саховат

BOONDOGGLE *v* беҳуда иш билан шуғулланмоқ, фойдасиз ишни қилмоқ

BOONDOGLING *n* ўта тежамсиз меҳнат, беҳуда меҳнат

BOOST *n* 1. ошиш (*нархда*); 2. мол айланиши ҳажмининг ўсиши; 3. реклама қилиш; 4. рағбатлантириш
 ~ *in ray* иш ҳақини ошириш

built-in pay ~ тўловларнинг нарх-наво кўтарилишига қараб ўз-ўзидан ошиши
price ~ нарх-навонинг кўтарилиши

tax ~ солиқларни ошириш

BOOST *v* 1. оширмақ (*нарх-наво*); 2. реклама қилмоқ
 ~ **prices** нарх-наво кескин оширмақ

to give a ~ **to home demand** ички талабни рағбатлантирмақ

BOOSTER рағбатлантирувчи (*иқтисодий фаолликни*)

BOOSTING *n* ошириш; рағбатлантириш
 ~ **of trade** савдони рағбатлантириш

BOOT *n* 1. айирбошлаш солиғи олинмайдиганлар қаторига кирмайдиган маблағ ёки мулк; 2. манфаат, фойда

BOOTH *n* 1. дўкон, чодир; 2. кўрғазмадаги пешлавҳа
courtesy ~ 1. дўкондаги маълумотлар бюроси; 2. дўкондаги пул ўтказмалар ва чеклар бўйича пул тўлаш бюроси

BOOTLEGGER *n* тақиқланган моллар билан савдо қилувчи

BOOTLEGGING *n* тақиқланган моллар билан савдо қилиш

BOOTY *n* ҳаддан ташқари юқори фойда

BOOTY *v* оширмақ, кўтармоқ

BORDER *n* чегара

to cross the ~ чегарани кесиб ўтмоқ

state ~ давлат чегараси

BORDEREAU *n* бухгалтерлик ҳужжатларидан кўчирма

BORROW *v* қарзга олмақ, пул қарз олмақ; қарз олмақ
to ~ **against securites** қимматли қоғозларни гаровга қўйиб қарз олмақ

to ~ **at high interest** катта

фоиз асосида пул қарз олмақ

to ~ **at interest** фоиз тўлаш

шарти билан пул қарз олмақ

to ~ **capital** пул қарз олмақ

to ~ **long** узоқ муддатга қарз олмақ; узоқ муддатли ссуда олмақ

to ~ **money** пул қарз олмақ

to ~ **money on a policy** суғурта полиси* асосида пул қарз олмақ

to ~ **money on pledge** гаров асосида пул олмақ

to ~ **money on security of estate** мулкни гаровга қўйиб пул олмақ

to ~ **on bottomry** бодмерея* асосида ссуда олмақ

to ~ **on mortgage** ипотека ссудасини* олмақ; гаров хати асосида пул қарз олмақ; кўчмас пул гарови асосида ссуда олмақ

to ~ **on policy** суғурта полиси* асосида пул қарз олмақ

to ~ **on securities** қимматли қоғозларни гаровга қўйиб қарз олмақ

to ~ **on security** гаров асосида қарз олмақ

to ~ **short** қисқа муддатга қарз олмақ; қисқа муддатли ссуда олмақ

to ~ **up to a designated amount (limit)** муайян сумма доирасида қарз олмақ

BORROWED *a* қарзга олинган; қарз олинган

~ bonds бир банк бошқасига вақтинча бериб турган облигациялар

~ capital қарзга олинган сармоя

~ funds 1. қарзга олинган маблағлар; қарзга олинган сармоя; 2. жалб қилинган маблағлар; 3. банк қарзга олган фондлар

~ money ссуда, қарзга олинган маблағ

~ reserve қарз олиш йўли билан вужудга келтирилган захира

~ securities қарзга олинган қимматли қоғозлар

BORROWER *n* қарз олувчи

~ lender relationship қарз олувчи ва кредит берувчи ўртасидаги муносабатлар

~s' bank қарз олувчига хизмат кўрсатувчи банк

~s business reputation қарз олувчининг ишбилармонлик обрўи

~s credit қарз олувчи кредити

~s integrity қарз олувчининг ҳалоллиги

~s note қарз мажбурияти

~s option for notes or underwritten standby кенг қамровли ўртача муддатли кредит дастури

~s option қарз олувчи опцион*

~ lender's option кредит берувчи опцион*

~s survival қарз олувчининг қийинчиликларга бардош бера олиши

~s viability қарз олувчининг яшовчанлиги

~s exhibiting a common

source of repayment ссудани қайтаришнинг умумий манбаидан фойдаланувчи қарз олувчилар

bottomry ~ кема ёки кема ва юк гарови асосида ссуда олувчи

commercial ~ қарз олувчи савдогар

end-use ~ энг сўнгги қарз олувчи, охириги қарз олувчи

foreign ~ хорижий қарз олувчи

heavy term ~ узоқ муддатга йирик миқдорда қарз олувчи

local ~ маҳаллий қарз олувчи

marginal ~ энг охириги қарз олувчи

mortgage ~ ипотека* бўйича қарз олувчи

national ~ умуммиллий кредит бозорида иштирок этадиган қарз олувчи

BORROWING *n* қарз, кредит;

қарзга олиш, қарз олиш

~ abroad хорижий қарз

~ against bill pledging векселлар гарови асосидаги кредит

~ against securities pledging қимматли қоғозлар гарови асосидаги кредит

~ against security таъминот асосидаги кредит; кафолат асосидаги кредит

~ and deposit facilities қарз бериш ва маблағларни депозитда* сақлаш

~ and deposit limits қарз ва омонатлар суммасининг энг юқори миқдори

~ at national bank миллий банкдан кредит олиш

~ authority ссуда олиш рухсатномаси

~ base ажратиш асоси

~ capacity кредитга лаёқатлилик
 ~ concern кредит олаётган компания; қарз олувчи корхона
 ~ costs қарзлар бўйича харажатлар
 ~ country қарз олувчи мамлакат
 ~ currency қарз валютаси
 ~ deal "spot" ва "форвард" битимлари* ўртасидаги муддатга валюта қарз олиш
 ~ demand банк кредитига бўлган талаб
 ~ facility қарз олиш имконияти; кредит олиш имконияти
 ~ facility at national bank миллий банкдан қарз олиш имконияти
 for consumption purposes истеъмол мақсадлари учун қарз олиш
 ~ for financing mergers and acquisitions қўшилиш ва қўшиб олишни маблағ билан таъминлаш учун олинадиган қарзлар
 ~ for short to lend long узоқ муддатлиларни маблағ билан таъминлаш учун олинган қисқа муддатли ссудалар
 ~ limit кредитнинг чегараланган миқдори
 ~ needs кредитга бўлган эҳтиёж
 ~ on certificates of deposit депозит гувоҳномалари учун олинган қарз
 ~ operations қарз олиш операциялари
 ~ opportunity қарз олиш имконияти; кредит олиш имконияти

~ percentage қарз олинган сармоянинг фоиз ставкаси
 ~ policy кредит сиёсати
 ~ power кредитга лаёқатлилик
 ~ power of securities қимматли қогозларнинг қарзга берилиш қуввати
 ~ rate қарз олинган сармоянинг фоиз ставкаси; қарз фоизи
 ~ rate of interest қарз олинган сармоянинг фоиз ставкаси; қарз фоизи
 ~ requirement қарз сармоясига бўлган эҳтиёж; кредитга бўлган эҳтиёж; қарз олишга бўлган эҳтиёж
 ~ short to lend long узоқ муддатларни маблағ билан таъминлаш учун олинган қисқа муддатли ссудалар
 ~ under security таъминот асосидаги қарз
 to use bank ~s as a source of funds банк ссудаларидан маблағлар манбаи сифатида фойдаланмоқ
 ~ bank банк берган қарз
 domestic ~s ички қарзлар
 easy ~ осонлик билан қарз олиш; қийинчиликсиз кредит олиш
 Eurodollar ~s Евродолларлар бозоридаги қарзлар
 external ~ ташқи қарзлар
 Federal ~s Федерал ҳукумат қарзлари
 interfund ~ ижтимоий таъминот тизими доирасидаги қарзлар
 internal ~ички қарз
 international ~ халқаро қарз
 long ~s узоқ муддатли ссудалар

long-term ~ узоқ муддатли
ссуда

nonfederal ~s маҳаллий ҳо-
кимият идоралари қарзлари

seasonal ~s мавсумий эҳ-
тиёжлар учун олинган кре-
дитлар

short ~s қисқа муддатли ссу-
далар

short-term ~ қисқа муддатли
ссуда

tax-and dividend ~ солиқ ва
дивидендларни* тўлаш учун
кредит олиш

treasure ~s хазина ссудалари;
давлат қарз мажбуриятнома-
ларини чиқариш

BOSS *n* хўжайин, иш бе-
рувчи, ишга олувчи; тад-
биркор

gang ~ катта ишчи

shift ~ иш навбати устаси

BOSTON:

B. option Бостон опциони*,
муддатли битимни ижро эт-
маслик ҳуқуқини сотиб олиш

BOTTLENECK *n* тор жой (*иқ-
тисодиётда*); етишмовчилик
(*маблағларнинг*)

~ in production ишлаб чи-
қариш жараёнидаги тор жой

~ in supplies таъминотдаги
тор жой

scaracity ~ ишлаб чиқариш
қувватларининг етишмаслиги

liquidity ~ ликвид* (айланма)
маблағларнинг етишмаслиги

mechanical ~ ишлаб чиқа-
ришдаги тор жой

БОТТОМ *n* 1. нархнинг энг
паст даражаси; энг қуйи
нуқта (*нархнинг*); 2. савдо
юк кемаси

~ dropped out бозорнинг
нарх-наво сақлаб турилган

даражадан ўтиб, туша бош-
лаган вазияти

~ fisher курси энг паст дара-
жага етган қимматли қоғоз-
ларни сотиб олувчи инвестор

~ line фойда ва зарарлар ҳи-
собрақамининг йиллик ҳисо-
ботдаги якуний сатри

~ of the barrel қуйқа, чўкин-
ди, чўкма

~ of the cycle иқтисодий давр-
нинг энг қуйи нуқтаси; па-
сайишнинг қуйи нуқтаси
(*ишлаб чиқариш ҳажмидаги*)

~ of the price нарх пасайи-
шининг энг қуйи нуқтаси

~ price энг паст нарх

to drag ~ энг қуйи даражага
етмоқ; жараён босқичида энг
қуйи нуқтага етмоқ

to reach the ~ энг қуйи дара-
жага етмоқ

to touch the энг қуйи даража-
га етмоқ

at the ~ тубида

rock ~ нарх-навонинг паса-
йиш чегараси

БОТТОМ *v* тубига етмоқ

to ~ out жонланиш босқичига
ўтмоқ (*иқтисодий инқироз-
дан кейин*); ўса бошламоқ

БОТТОМED *a* пасайтирилган,
туширилган

~ out бозордаги нарх-наво
энг қуйи даражага етгач,
унинг кўтарилишига мойил-
лик юзага келган вазият

БОТТОМRY *n* бодмерея* (*ке-
ма ёки юк гарови асосида бе-
риладиган ссуда*)

~ loan бодмерея* қарзи

БОТТОМ UP *a* юқорига кў-
тарилувчи

~ approach инвестиция қи-
лишга иқтисодий йўналиш-

лар таъсирини кейинчалик баҳолаш асосида қимматли қоғозлар танловини кўзда тутувчи ёндашув

BOUGHT *a* сотиб олинган, харид қилинган

~ **commitment** мажбуриятлар бажарилиши учун молиявий жавобгарликни кўзда тутувчи сотиб олинган шартнома

~ **deal** 1. банкнинг қимматли қоғозларни белгиланган нархда сотиб олиш кафолати билан чиқариши; 2. барча қимматли қоғозларни кейинчалик сотиш мақсадида воситачи орқали сотиб олиш учун тузилган битим

~ **note** брокернинг* харид қилганлик ҳақидаги хабари

BOUNCE *n* сакраш (*кескин ўзгарувчи тушум ёки фойда ҳақида*)

BOUNGE *v* 1. банк томонидан ремитентга* қайтарилганлик (*чек ҳақида*); 2. омонатчининг жорий ҳисоб-рақамида мавжуд бўлмаган суммага чек ёзиб бермоқ

~ *a check* омонатчининг жорий ҳисоб-рақамида мавжуд бўлмаган суммага чек бермоқ; чекни ремитентга* қайтармоқ

BOUNCED *a* қайтарилган

~ **check** қайтарилган чек

BOUNCING *n* ҳисоб-рақамда маблағ етишмаслиги туфайли чекни тўлашдан воз кечиш

BOUND *n* 1. чегара; охириги чегара; 2. баҳолаш (*масоудий миқдор*)

~ *of error* хатога йўл қўйиш чегараси

a priori ~ тажрибага (далил-

ларга) асосланган баҳо, асос-сиз (далилсиз) баҳо

confidence ~ ишонч билдириш чегараси

lower ~ 1. энг қуйи чегара;

2. қуйи баҳо

probability ~ имкон даражасидаги эҳтимоллик

upper ~ 1. энг юқори чегара;

2. энг юқори баҳо

BOUND *a* мажбур бўлиб; мажбурий

BOUNDARY *n* 1. чегара; 2. - охириги чегара

state ~ давлат чегараси

BOUNTY *n* 1. субсидия*, рағбатлантирувчи устама ҳақ; четга мол чиқариш ҳақи; 2. камбағаллар фойдасига хайр-эҳсон қилиш

~ *on exportation* четга мол чиқариш ҳақи

~ *on importation* четдан мол келтириш ҳақи

forces and services ~ ҳарбийларга белгиланган хизмат муддатини ўтагани учун тўланадиган пул мукофоти

BOURSE *фр. n* фонд биржаси (*Фарбий Европа қитъаси мамлакатларида*)

BOUTIQUE *фр. n* 1. юқори даражали ихтисослашган чоғроқ брокерлик фирмаси*; 2. чоғроқ дўкон ёки универсал дўкондаги бўлим (*аёллар учун қиммат молларни сотувчи*)

strategy ~s корпорация* ёки айрим фирмалар даражасида фаолият кўрсатиш стратегиясини ишлаб чиқариш соҳасида маслаҳат хизматларини

кўрсатувчи кичик ихтисослашган фирма

BOX *n* 1. қутича; қути; 2. иккита тик спредлар* қураси; 3. банкдаги бойликларни хавфсиз сақлаш жойи
cash ~ нақд пул сақланадиган қути
collapsible ~ йиғма қути (*моллар учун*)
gift ~ совға қутичаси
insured ~ қиммат баҳоси кўрсатилган почта жўнатмаси
letter ~ почта қутиси
lock ~ 1. пўлат сандиқ (*банк мижозга ижарага берадиган*); 2. банд қилинган почта қутиси
mail ~ почта қутиси
money ~ ақчадон
safe-deposit ~ бойликлар сақланадиган пўлат сандиқ
strong ~ пўлат сандиқ
tote ~ пўлат таглик (*моллар ташиладиган*)
wooden ~ ёғоч қути (*моллар сақланадиган*)

BOXCAR *n* усти ёпиқ юк ваго-ни

fling ~ юк самолёти

BOXING *n* қутиларга ёки қутичаларга жойлаш

BOY *n* хат-ҳужжат ташувчи ходим, хат-хабар ташувчи; майда юкларни ташувчи шахс, ҳаммол (*дўконда*)

bundle ~ харидор ортидан харид қилинган нарсаларни элтувчи шахс

carry-out ~ харид қилинган нарсаларни автомашиналарга элтиб берувчи ҳаммол

cart ~ харидор ортидан маҳсулотлар ортилган аравагани

олиб юриши лозим бўлган ҳаммол

errand ~ хат-ҳужжат ташувчи ходим

messenger ~ хат-хабар ташувчи бола

office ~ идора хизматчиси

BOYCOTT *n* муносабатларни узиш, алоқани узиш
to call off a ~ муносабатларни тикламоқ

to declare a ~ муносабатлар

узилганлигини эълон қилмоқ

to impose a ~ муносабатлар

узилганлигини эълон қилмоқ

to lift a ~ муносабатларни

тикламоқ

to set up a ~ муносабатлар

узилганлигини эълон қилмоқ

economic ~ иқтисодий алоқани узиш

financial ~ молиявий алоқани узиш

primary ~ муносабатларни бевосита узиш

secondary ~ муносабатларни билвосита узиш

BOYCOTT *v* муносабатларни узмоқ, алоқани узмоқ

BRACKET *n* 1. бошқарувчилар ва қарз кафолатчилари рўйхати; 2. тоифа, гуруҳ (*солиқ тўловчиларни даромадга қараб гуруҳлашда*)

higher income ~ юқорироқ даромадли гуруҳ

income ~ аҳолининг даромад миқдори бўйича гуруҳи

lower-income ~ кам даромадли гуруҳ

mezzanine ~ улушлари синдикат* бошлиғи улушидан кам бўлган андеррайтерлар

синдикати* аъзолари

middle-income ~ аҳолининг

оралиқ ҳолатни эгаллаб турган гуруҳи

rate ~ муайян солиқ турига мос келувчи даромад даражаси

price ~ нарх тоифаси (*истеъмол молларининг*); нархлар даражаси

salary ~ иш ҳақи даражаси (*хизматчиларнинг*)

tax ~ солиқ солиш даражаси

wage ~ иш ҳақи даражаси (*ишчиларнинг*)

weight ~ вазнга қараб гуруҳлаш

BRACKING *n* сифатига қараб саралаш (*ёғоч маҳсулотлари савдосида*)

BRADE:

B. commission Брейдининг биржа инқирози сабабларини текшириш комиссияси (*АҚШ, 1987 й.*)

BRAINPOWER *n* илмий ходимлар; ақл-заковат соҳиблари

BRAKE *n* тўсиқ; чеклов; тўсқинлик

credit ~ кредит ажратишни чеклаш

BRAKE *v* тўхтатмоқ, тўсқинлик қилмоқ

to ~ on lending кредит ажратишни тўхтатиб турмоқ

to put the ~s on the economy хўжалик ривожланишини тўхтатиб турмоқ

~ on the economy тўхтатиб турмоқ

BRANCH *n* 1. тармоқ, соҳа; 2. бўлим, филиал; 3. чекланган мустақилликка эга бўлган банк идораси

~ bank 1. банк филиали; 2. филиалларга эга банк

~ banking 1. филиалларга эга банклар тизими; 2. филиаллар асосидаги банк фаолияти

~ capital филиал сармояси
~ establishment филиал, бўлим

~ manager бўлим раҳбари, банк бўлими бошқарувчиси

~ network филиаллар тармоғи

~ of bank банк бўлими, банк филиали

~ of business корхона филиали

~ of a company фирма филиали

~ of central bank марказий банк филиали

~ of economic activity иқтисодий фаолият соҳаси

~ of economy иқтисодиёт тармоғи

~ of farming қишлоқ хўжалиги тармоғи

~ of industry sanoat тармоғи

~ of manufacture ишлаб чиқариш тармоғи

~ office филиал

~ of production ишлаб чиқариш тармоғи

~ of trade савдо тармоғи

~ reserve account банк бўлимларининг захира ҳисоб-рақами

to open a ~ филиал очмоқ

affiliated ~ филиал

city ~ шаҳар бўлими

down town ~ шаҳарнинг тадбиркорлик қисмидаги бўлим

federal ~ хорижий банк бўлими

foreign ~ хорижий бўлим

key ~es асосий тармоқлар

legal ~ ҳуқуқий бўлим

local ~ маҳаллий бўлим
 manufacturer's retail ~ саноат фирмасининг чакана савдо бўлими

manufacturer's sales ~es саноат корхоналарининг улгуржи савдо филиаллари
 overseas ~ хорижий бўлим (банкнинг)

patent ~ патент бўлими

production ~ ишлаб чиқариш тармоғи

sales ~ саноат фирмасининг савдо бўлими

shell ~es солиқдан ҳимояланган ҳудудларда жойлашган банк бўлимлари

suburban ~ 1. шаҳар атрофидаги бўлим (банкнинг); 2. pl шаҳар атрофида жойлашган дўконлар тармоғи

BRANCH *v* тармоқланмоқ, тарқалиб кетмоқ

to ~ out ишни кенгайтирмоқ, филиал очмоқ

BRANCHING *n* филиал ташкил этиш

~ of banks overseas банкнинг хорижий бўлимларини ташкил этиш

BRAND *n* 1. нав, сифат; 2. фабрика тамғаси; савдо белгиси

~ of goods маҳсулот белгиси

Crown ~ қиролик назоратининг тамғаси

dealer's ~ савдо воситачисининг белгиси; улгуржи ёки чакана савдогарнинг белгиси

distributor's house ~ савдо воситачисининг белгиси; улгуржи ёки чакана савдогарнинг белгиси

good merchantable ~ яхши тижорат нави

good ordinary ~ оддий тижорат нави

goods of the best ~ энг юқори навли маҳсулотлар

house ~ савдо воситачисининг белгиси

local ~ ишлаб чиқарувчининг чекланган ҳудудда реклама қилинадиган белгиси

manufacturer's ~ фабрика белгиси, ишлаб чиқарувчи белгиси

national ~ бутун мамлакатда машҳур бўлган фабрика белгиси

new ~ янги нав

packer's ~ маҳсулот ўровчисининг белгиси, маҳсулот ўрамини тайёрловчининг белгиси

private ~ савдо воситачисининг белгиси; улгуржи ёки савдогарнинг белгиси

sighting ~ "тажовузкор белги" (эътиборни янги молга қаратиш учун қўлланиладиган вақтинчалик белги)

specific ~ алоҳида (ўзига хос) нав

top-selling ~s энг харидоргир навлар (молнинг)

wildcat ~ реклама қилинмайдиган белги

BRANDED *a* энг юқори навли

BRANDING *n* молни савдо белгиси билан таъминлаш

BRAND-NEW *a* бутунлай янги, эндигина тайёрланган, яп-янги

BRASS *n* мис пул, чақа

BRASSAGE *n* ёмбилардан танга зарб этиш ҳақи

BRAZILIAN:

B. cruzeiro Бразилия крузей-роси

BREACH *n* 1. бузиш (қонунни, мажбуриятни); 2. узиш (муносабатларни)

~ of an agreement шартномани бузиш

~ of charter чартер* шартларини бузиш

~ of confidence ишончни суиистеъмол қилиш

~ of contract шартномани бузиш

~ of covenant шартномани бузиш

~ of law қонунбузарлик

~ of obligation мажбуриятни бузиш

~ of provisions шартнома қоидаларини бузиш

~ of relations муносабатларни узиш

~ of secrecy касбий сирни ошкор қилиб қўйиш

~ of security касбий сирни ошкор қилиб қўйиш

~ of schedule жадвалга риоя қилмаслик

~ of trust ишонч билдирилган шахснинг шартномада кўзда тутилган ўз мажбуриятларини бузиши; ишончни суиистеъмол қилиш

~ of warranty кафолатларни бузиш

anticipatory ~ шартномадаги бир томоннинг зиммасига олган мажбуриятларни бажармаслигини олдиндан эълон қилган бошқа томонга қилган даъвоси

partial ~ of a contract шартноманинг айрим шартларини бузиш

total ~ of a contract шартнома шартларини тўла бузиш

BREADBASKET *n* дон экинлари етиштириладиган асосий ҳудуд

BREADLINE *n* 1. ишсизларнинг хайрия ёрдами учун турган навбати; 2. камбағалликнинг энг сўнгги чегараси

BREADTH *n* кенглик

~ of the market бозор кенглиги

~ of-the-market theory бозор кенглиги назарияси, курсларнинг кўтарилиши ва пасайиши назарияси

BREADWINNER *n* боқувчи (оилани)

BREAK *n* 1. танаффус; 2. муносабатларни узиш; 3. нархнавонинг жадал пасайиши; 4. муайян миқдорда моллар сотиб олинган тақдирда нархдан чегириш

~ for a commercial дастурдаги реклама бериш танаффуси

~ in market бозорда нархнаво курсининг кескин пасайиши

~ of relations муносабатларни узиш

lunch ~ тушлик танаффус

tax ~ солиқ ставкасини пасайтириш

tea ~ иш пайтида бир пиёла чой ичиш учун қилинган танаффус

BREAK *v* 1. тўхтатмоқ; бузмoқ; 2. нархи тушмоқ; 3. хонавайрон бўлмоқ, банкротликка учрамоқ; 4. бузмoқ (қонунни, қоида, ваъдани)

to ~ an agreement шартномани бузмоқ

to ~ a contract шартномани бузмоқ

to ~ down 1. ишдан чиқмоқ; 2. бўлиб чиқмоқ (*синфларга, тоифаларга*)

to ~ even 1. ўз-ўзини қоплаш даражасида ишламоқ; 2. битимни зарар кўрмай ниҳоясига етказмоқ

to ~ one's back банкрот бўлмоқ, синмоқ; барбод бўлмоқ, хонавайрон бўлмоқ

to ~ on to the market бозорга кирмоқ

to ~ the contract шартномани бузмоқ

to ~ the law қонунни бузмоқ

to ~ obligations мажбуриятларни бузмоқ

BREAKAGE *n* 1. ҳалокат; шикастланиш; синиш, бузилиш; 2. синиш туфайли стказилган зарар; шикастланган буюмлар учун бериладиган товон *ёки* чегирма ~ in handling юкнинг тушириш ва қайта ортиш пайтидаги шикастланиши

~ in transport юкнинг транспортда ташиш пайтидаги шикастланиши

BREAKAWAY *n* чекиниш, четга чиқиш (*бирон нарсадан*) ~ gap нарх-навонинг илгариги даражасидан анча узоқлашиш

BREAKDOWN *n* 1. қисмларга бўлиш, ажратиш, тақсимлаш; 2. синиш, бузилиш, ишдан чиқиш (асбоб-ускуналарнинг); (иқтисодий) таназзул, тушкунлик, инқироз;

парчаланиб кетиш; барбод бўлиши (*иқтисодиётнинг*)

~ by branches бўлимлар бўйича ажратиш

~ by countries мамлакатлар бўйича бўлиб чиқиш; мамлакатлар бўйича тақсимлаш

~ by currency валюта турларига қараб белгилаш

~ by denomination купюралар* қийматига қараб тақсимлаш

~ by occupations касблар бўйича бўлиб чиқиш

~ in process технология жараёнининг бузилиши

~ of capital expenditure сармоя харажатлари тузилмаси; сармоя сарфини тақсимлаш

~ of costs харажатларни тақсимлаш

~ of price нархни тақсимлаш

~ of price and costs нарх ва харажатларни таркибий қисмларга қараб бўлиб чиқиш

~ of sum суммани бўлиб чиқиш

~ of the colonial system мустамлакачилик тизимининг барбод бўлиши

element ~ иш топшириғини қисмларга ажратиш

job ~ иш топшириғини қисмларга ажратиш

operation ~ 1. ишнинг операциялар бўйича рўйхати; 2. иш топшириғини қисмларга ажратиш

BREAKEVEN *n* зарар кўрмай ишлаш, зарар кўрмаслик

~ analysis зарар кўрмай ишлашни таҳлил қилиш

~ point 1. молиявий восита жорий қийматининг харидор

бошланғич харажатларнигина қоплайдиган даражаси;
 2. фойда ҳам, зарар ҳам келтирмайдиган битим нархи
BREAK-EVEN *v* зарар кўрмай ишламоқ, зарар кўрмай ишлаш даражасига етмоқ
BREAK-FORWARD *n* махсус курс бўйича муддатидан олдин бажарилиши мумкин бўлган валюта форвард битими*
BREAKING *n* 1. тўхтатиш, тўхтатиб қўйиш; 2. узиш; ажратиш, бўлиб чиқиш
 ~ **into groups** гуруҳлар бўйича ажратиш
 ~ **of a blockade** тўсиқни ёриб чиқиш
 ~ **of syndicate** қарз тўланишини кафолатлаш учун ташкил этилган синдикат* фаолиятини тўхтатиш
BREAKING-EVEN *n* зарар кўрмай иш юритиш
BREAKING-IN *n* фойдаланишга топшириш, ишга тушириш
BREAK-NECK *a* 1. хавфли; 2. тез суръатли, шиддатли
 ~ **fall in production** ишлаб чиқаришнинг тез суръатда пасайиши
BREAKOUT *n* 1. курслар ҳаракати барқарор тартибининг бузилиши; 2. авж олиш (*бозордаги аҳволнинг сотувчилар ва харидорлар томонидан қаршилиқ юзага келадиган даражада ривожланиши*)
BREAKPOINT *n* назорат нуқтаси
 ~ **sale** кўпроқ имтиёзли шартларга ҳуқуқ берадиган ўзаро

инвестиция фондидаги омонат суммаси
BREAKTHROUGH *n* 1. фан ёки техника соҳасидаги катта ютуқ; 2. нарх-навонинг тўсатдан ўсиши.
BREAK-UP *n* 1. барбод бўлиш; вайрон бўлиш; 2. тарқатиб юбориш; 3. бекор қилиш (*шартномани*); тугатиш (*ташкilotни*)
 ~ **bid** фойда олиш учун акцияларни қисмларга бўлиб сотиб юбориш мақсадида компанияни қўшиб олиш
 ~ **value** 1. қарзга олинган сармоя ва имтиёзли акциялар ўртасидаги фарқ; 2. активлар* ва жорий мажбуриятлар ўртасидаги фарқ
BRETTON WOOD:
B.s Agreements Бреттонвуд битими (*Халқаро валюта фонди ҳамда Халқаро тикланиш ва тараққиёт банкини ташкил этиш ҳақида, 1944 й.*)
B.s Conference Бреттонвуд конференцияси (*валюта-молия масалалари бўйича, 1944 й.*)
B. s System Бреттонвуд валюта тизими
BRIDE *n* пора, пора бериб сотиб олиш
to accept a ~ пора олмоқ
to offer a ~ пора таклиф қилмоқ
to take a ~ пора олмоқ
BRIDE *v* пора бермоқ, пора бериб сотиб олмоқ
BRIBERY *n* порахўрлик, сотқинлик
BRIDE:
war ~s қурол-яроғ ишлаб

чиқарувчи компанияларнинг қимматли қоғозлари

BRIDGE *n* кўприк

~ **financing** маблағ ажратишнинг оралиқ даври

~ **loan** 1. асосий сармоя ажратилгунга қадар бўлган қисқа муддатли кредит; 2. акциялар чиқарилгунга қадар берилган қисқа муддатли кредит

air ~ "ҳаво кўприги" (*иккита аҳоли маскани ўртасидаги мунтазам ҳаво йўли*)

toll ~ фойдаланиш пуллик бўлган кўприк (*дарё устидаги*)

BRIDGE *v* 1. кўприк билан бирлаштирмоқ;

2. тўсиқларни енгиб ўтмоқ

to ~ a gap тафовутни тугатмоқ

to ~ to market сотувга чиқармоқ, бозорга чиқармоқ

to ~ to profit фойда келтирадиган даражага етказмоқ

to ~ to term битимга келтирмоқ

BRIDGING-LOAN *n* бошқа манбадан маблағ олингунга қадар харид қилиш учун олинадиган қисқа муддатли қарз

BRIEF *n* 1. судга тақдим этиш учун адвокат ишга тегишли барча далилларни тўплаб тайёрлаган ҳужжат; 2. бирор масала бўйича қисқача маълумот

BRIEFING *n* йўл-йўриқ, кўрсатма

industry ~ ишлаб чиқариш мажлиси

press ~ матбуот конференцияси

BRIGHT *a* қулай (*иқтисодий тараққиёт истиқболлари ҳақида*)

BRING *v* 1. келтирмоқ, етказиб бермоқ, олиб келмоқ, ташиб келтирмоқ; 2. даромад, фойда келтирмоқ

to ~ down prices нархни туширмоқ; нарх-наво пасайишига сабаб бўлмоқ

to ~ forward 1. бошқа ҳисобрақамга ўтказмоқ; 2. кейинги бетга ўтказмоқ

to ~ in interest фоиз келтирмоқ

to ~ out янги чиқарилган қимматли қоғозларни бозорда таклиф этмоқ

to ~ up to date 1. тартибга келтирмоқ (*бухгалтерлик дафтарлари ҳақида*); 2. янги маълумотларга мувофиқ тарзда қўшимчалар киритмоқ (*ўзгартирмоқ*); замонавийлаштирмоқ

BRISK *a* жонли, қизғин, жўшқин (*талаб ҳақида*)

~ **trade** қизғин савдо

BRISKLY *adv* қизғин ҳолда

to go off ~ бозори чаққон бўлмоқ, бозоргир бўлмоқ

BRITANNIA *n* Британия (*Буюк Британия олтин тангаси*)

BRITISH:

B. Bankers' Association Британия банклар уюшмаси

B. Bankers' Association interest rate swaps terms Британия банклар уюшмаси тавсия қилган фоизли своп* шартлари

B. clearer Буюк Британия клиринг* уйи

B. Export Houses Association Британия экспорт* уйлари уюшмаси

B. funds давлат кафолатлаган ҳукумат облигациялари ва қимматли қоғозлари (*Буюк Британия*)

B. Merchant Banking and Securities Association Британия савдо банкирлари ва қимматли қоғозлар билан савдо қилувчи фирмалари уюшмаси

B. overseas bank Британиянинг хорижда фаолият кўрсатаётган банки

B. Overseas Banks Association Британиянинг хорижда фаолият кўрсатаётган банклар уюшмаси

B. saving bonds узоқ муддатли жамғарма облигациялари (*Буюк Британия*)

BROAD *a* кенг; кенг кўламли; бепоён

~ **market** катта ҳажмли бозор

~ **tape** тикернинг* нарх-наво ва баҳолардан ташқари молиявий ҳамда бошқа хабарлардан иборат тасмаси

BROADCAST *n* 1. радиоэшиттириш; 2. имкониятли кредит берувчиларга таклифномалар юбориш орқали еврокредит синдикатини* ташкил этиш

advertising ~ реклама эшиттириши

BROCHURE *n* рисола, қўлланма, китобча

advertising ~ рекламалар китобчаси

corporate ~ фирманинг реклама баёноти

promotional ~ рекламалар китобчаси

technical ~ махсус китобча

BROKEN *a* 1. бузилган; 2. номеърий, тўлиқсиз, нотўла ~ **date** валюта ёки депозит* операциясининг номеърий муддати

~ **lot** тўлиқсиз лот*

~ **period** номеърий муддат

~ **period interest** тўлиқсиз давр мобайнидаги фоизли тўловлар

BROKAGE *n* 1. брокерлик операциялари*; 2. брокерлик* воситачилик ҳақи

BROKE *a* хонавайрон бўлган

BROKEN *a* хонавайрон бўлган

BROKER *n* брокер*, даллол, воситачи, вакил

~ **as an agent** воситачи сифатидаги брокер*

~ **dealer** воситачи ва бошлиқ вазифаларини қўшиб олиб борувчи фирма; брокер* ва дилер* вазифаларини қўшиб олиб борувчи фирма

~ **'s account** брокерлик ҳисоб-рақами*

~ **'s board** биржа

~ **'s commission** брокерлик* ҳақи, брокернинг* воситачилик ҳақи, даллоллик ҳақи

~ **'s confirmation** брокернинг* битимни мижоз топшириғига кўра амалга оширгани ҳақидаги хабари

~ **'s contract** брокер* тузган битим

~ **'s contract note** брокернинг* битим тузилганлиги ҳақида мижозни хабардор қилиши

~ **'s credit** брокерлик кредити*

~'s expenses брокерлик* харажатлари

~'s fee брокерлик* ҳақи, брокернинг* воситачилик ҳақи, даллоллик ҳақи

~'s firm брокерлик фирмаси*

~'s loan брокерлик ссудаси*

~'s loan rate брокерлик ссудалари* бўйича фоиз ставкаси

~'s note брокернинг* тузилган битим ҳақида мижозни хабардор қилиши

~'s office брокерлик идораси*

~to-broker trade брокерларнинг* ўзаро бажарадиган операциялари

~trader операцияларни ҳам ўз ҳисобидан, ҳам мижозлар топширигига кўра амалга оширувчи муддатли биржа аъзоси

to act as a ~ брокер* бўлмоқ
accredited ~ ваколатга эга брокер*

auction ~ кимошди савдоси брокери*

bill ~ векселлар маклери*

bond ~ облигациялар операцияларини амалга оширувчи брокер*

blind ~ "кўр брокер" (мижозларни ошкор қилмасдан ўз номидан фаолият кўрсатади)

bullion ~ асл металллар савдоси бўйича маклер*

buying ~ харид қилиш брокери*

charter ~ (кема) ёллаш брокери*

charterer's ~ (кема) ёлловчининг брокери*

chartering ~ (кема) ёллаш брокери*

commercial ~ савдо воситачиси

commission ~ воситачи брокер*

commission house ~ биржа фирмаси брокери*

contra ~ битимнинг бошқа томонидаги брокер*

curb ~ норасмий фонд биржасида операциялар ўтказувчи брокер*, биржадан ташқаридаги маклер*

curbstone ~ ярим расмий фонд биржасида операциялар ўтказувчи брокер*

customhouse ~ божхона маклери*, четдан келтирилган юкларни божхонадан ўтказувчи вакил

customs ~ четдан келтирилган юкларни божхонадан ўтказувчи вакил

discount ~ ҳисобга олиш операциялари билан шуғулланувчи векселлар маклери*

exchange ~ хорижий валютани харид қилиш ва сотиш бўйича вакил

exchange member ~ фонд биржасининг аъзоси бўлган брокер*

floor ~ Нью-Йорк фонд биржасида биржанинг бошқа аъзолари топшириқларини бажарувчи брокер*

foreign exchange ~ хорижий валютани харид қилиш ва сотиш бўйича вакил

freight ~ кемаларни ёллаш бўйича маклер*

futures ~ фьючерс* (муддатли) битимлар брокери*

grain ~ дон харид қилиш ва сотиш брокери*

independent ~ мустақил брокер*

inside ~ фонд биржаси аъзоси бўлган брокер*

insurance ~ суғурта маклери*

investment ~ инвестиция қимматли қоғозлари брокери*

Lloyd's ~ Ллойда уюшмаси вакили

loan ~ кредит ажратиш бўйича воситачи

marine insurance ~ денгиз суғуртаси маклери*

merchandise ~ савдо маклери*

money ~ пул бозоридаги маклер*

nonmember ~ биржа аъзоси ҳисобланмаган брокер*

note ~ 1. векселлар маклери*; 2. тижорат қоғозларини жойлаштиришда воситачилик қилувчи фирма

odd lot ~ қимматли қоғозларнинг чоғроқ туркумлардаги савдоси бўйича маклер*

outside ~ фонд биржасининг аъзоси бўлмаган брокер*; хуфия маклер* (хуфия бозордаги)

personal loan ~ хусусий шахсларга майда ссудалар бериш брокери*

pit ~ муддатли мол биржасининг биржа залида ишлайдиган брокери*

placing ~ қимматли қоғозларни брокерлар* ўртасида жойлаштирувчи фонд брокери*

privilege ~ мижозга биржа

битимлари бўйича алоҳида ҳуқуқлар берувчи брокер*

produce ~ қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бозорида ишловчи савдо вакили

put-and-call ~ устама ҳақли биржа муддатли битимлари брокери*

real estate ~ кўчмас мулк операцияларини амалга оширувчи маклер*

running ~ воситачи сифатида фаолият кўрсатувчи векселлар брокери*

securities ~ қимматли қоғозлар операцияларини амалга оширувчи брокер*

selling ~ сотувлар брокери*

share ~ акцияфуруш, акция билан савдо қилувчи; биржа брокери*

ship ~ кемаларни ёллаш брокери*

shipping ~ кемаларни ёллаш брокери*

shipowner's ~ кема эгасининг брокери*

stock exchange ~ фонд биржаси брокери*

two-dollar ~ икки долларли брокер* (биржа залида бошқа брокерлар* топшириқларини бажарувчи брокер*)

BROKERAGE n 1. брокерлик* фаолияти; брокерлик операциялари*; 2. брокернинг* воситачилик ҳақи, даллоллик* ҳақи; 3. брокерлик иши, воситачилик, даллоллик

~ agreement брокерлик* воситачилик ҳақи тўғрисидаги келишув

~ as a percentage фоизли даллоллик ҳақи

~ **clause** даллоллик ҳақи
 ҳақидаги қўшимча шарт
 ~ **commission** брокерлик*
 ҳақи, брокернинг* воситачи-
 лик ҳақи, даллоллик ҳақи
 ~ **contract** вакиллик шартно-
 маси
 ~ **costs** даллоллик ҳақи хара-
 жатлари
 ~ **fee** брокерлик* ҳақи, бро-
 кернинг* воситачилик ҳақи,
 даллоллик ҳақи
 ~ **for meditation** воситачи-
 ликдаги даллоллик ҳақи
 ~ **house** брокерлик фирма-
 си*; маклерлик* фирмаси
 ~ **office** брокерлик фирмаси*
 ~ **of participant in transaction**
 битим иштирокчисининг дал-
 лоллик ҳақи
 ~ **rates** брокерлик* ставка-
 лари (брокерлик* хизматига
 ҳақи тўлаш ставкалари)
 ~ **service** брокерлик* хизмат-
 лари
 ~ **turn** брокерлик* ҳақи,
 брокернинг* воситачилик ҳа-
 қи, даллоллик ҳақи
bill ~ векселлар билан савдо
 қилиш, векселлар савдоси
buying ~ харид қилиш во-
 ситачилик ҳақи
exchange ~ хорижий валю-
 тада операцияларни амалга
 оширганлик воситачилик ҳа-
 қи
freight (кема) ёллаш дал-
 лоллик ҳақи
insurance ~ суғурталаш воси-
 тачилик ҳақи
note ~ векселлар билан сав-
 до қилиш, векселлар савдоси
official ~ расмий воситачилик
 ҳақи

selling ~ сотув воситачилик
 ҳақи

BROKING *n* 1. брокерлик*
 иши; 2. брокерлик опе-
 рациялари*; брокерлик касби
 ~ **commission** брокерлик* ҳа-
 қи, брокернинг* воситачилик
 ҳақи

freight ~ (кема) ёллаш бўйи-
 ча маклерлик* битими

BRONZE *a* бронза...

~ **coin** 1. бронза танга; 2.
 бир центлик танга (АҚШ)

BROUGHT *a* ўтказилган

~ **forward** бошқа ҳисоб-
 рақамга ўтказилган

~ **up to date form** мунтазам
 янгиланиб турадиган ҳужжат

BROUGHT-IN CAPITAL *n*
 сарфланган сармоя

BRUXELLE:

B. interbank offered rate
 Брюсселдаги банклараро бо-
 зор таклиф ставкаси

B SHARES *n* овоз бериш
 ҳуқуқини берувчи акциялар

BUBBLE 1. биржадаги вазит-
 ятнинг ҳақиқий асосга эга
 бўлмаган даражагача кўта-
 рилиши; иқтисодий юкса-
 лишни сунъий тарзда ошириб
 кўрсатиш; 2. сохта корхона;
 3. қимматли қоғозларни
 асоссиз сотиб олиш

inflationary ~ инфляциянинг*
 кескин ўсиши

speculative ~ чайқовчилик-
 нинг кескин ўсиши

BUCK *n* 1. доллар; 2. *pl* пул
big ~s катта миқдордаги пул,
 йирик сармоя

BUCK *v* 1. пул билан ёрдам
 бермоқ; йўл очмоқ; 2. қар-

шилик қилмоқ, қарши чиқ-
моқ, қаршилик кўрсатмоқ
to ~ the trend оқимға қарши
қаракат қилмоқ, иқтисодий
аҳволға хилоф равишда би-
тимлар тузмоқ

BUCKET *a* брокерлик*...

~ shop ғайриқонуний опе-
рацияларни амалға оширувчи
брокерлик фирмасы*

BUCKET *v* мавжуд бўлмаган
молни сотмоқ; ғайриқонуний
операциялар билан шуғул-
ланмоқ

BUCKETEER *n* ғайриқонуний
операциялар билан шуғулла-
нувчи фонд ёки мол биржаси
брокери*

BUCKETING *n* мол биржа-
сидаги ғайриқонуний опе-
рациялар

BUCKSHEE *a* бепул; текин

BUDGET *n* 1. бюджет,
молиявий смета*; 2. захира;
3. смета* (*харажатларга оид*)

~ account 1. бюджет ҳисоб-
рақами; 2. истъёмол кре-
дита ҳисобрақами

~ consolidation бюджет-
ларни бирлаштириш

~ constraint бюджет чеклови

~ deficit бюджет тақчиллиги

~ director АҚШ президенти
ҳузуридаги Маъмурий-бюд-
жет бошқармасининг раҳбари

~ for department банк
бўлими бюджети

~ loan expenditures қарзлар
ҳисобига маблағ билан таъ-
минланадиган бюджет хара-
жатлари

~ of expenditure харажатлар
сметаси*, чиқим бюджети

~ of labour меҳнат мувоза-
нати

~ of volume and expenditure
ишлаб чиқариш дастури ва
харажатлар сметаси*

~ period бюджет даври

~ programme маблағ билан
таъминлаш дастури

to approve the ~ бюджетни
маъқулламоқ; бюджетни тас-
диқламоқ

to balance the ~ бюджет
тақчиллигини бартараф эт-
моқ

to be on a selfsustained
хўжалик ҳисобида бўлмоқ

to bring in the ~ бюджет
лойиҳасини муҳокамага

тақдим этмоқ

to build up ~ сметани*
тайёрламоқ (тузмоқ)

the cut the ~ бюджетни
қисқартирмоқ

to decrease the ~ бюджетни
қисқартирмоқ

to draw up the ~ бюджетни
тайёрламоқ, бюджетни туз-
моқ

to increase the ~ бюджетни
оширмоқ

to open the ~ бюджетни
тақдим этмоқ

to pass the ~ бюджетни
тасдиқламоқ

to prepare the ~ бюджетни
тайёрламоқ

to present the ~ бюджетни
муҳокамага тақдим этмоқ

to prune the ~ бюджетни
қисқартирмоқ, тежамоқ

to put the ~ in the black бюд-
жет тақчиллигини бартараф
этмоқ

to put the ~ in the red бюджет

тақчиллигини юзага келтир-
моқ
to submit the ~ бюджетни
муҳокамага тақдим этмоқ
ad ~ реклама харажатлари
сметаси*
additional ~ қўшимча бюджет
administrative ~ маъмурий
молиявий смета*
adverse ~ тақчил бюджет
advertising ~ реклама хара-
жатлари сметаси*
annual ~ йиллик режа; бир
йиллик смета*
approved ~ маъқулланган
бюджет
balanced ~ мувозанатлашти-
рилган бюджет
beginning farm ~ ферманинг
дастлабки бюджети
capital ~ 1. асосий сармояга
сарфландиган ажратмалар
(инвестициялар) сметаси*;
2. сармоя сарфлаш бюджети;
3. асосий сармоянинг ҳолати
ҳақида даврий ҳисобот
capital assets ~ асосий
воситалар сметаси*
capital expenditure ~ сармоя
харажатлари сметаси*
cash ~ касса режаси
cash-consolidated ~ бирлаш-
тирилган касса бюджети
civilian ~ ноҳарбий (фуқа-
ролик) эҳтиёжларига мўл-
жалланган давлат харажат-
лари
complete ~ умумий молия-
вий смета*
comprehensive ~ умумий
молиявий смета*
consolidated ~ бирлаштирил-
ган смета*
consolidated cash ~ жамлама
касса бюджети

consumer ~ истеъмолчилар
бюджети
control ~ ишлаб чиқариш
ҳажми тебранишлари билан
боғлиқ харажатларнинг ўзга-
риб туришини ҳисобга олув-
чи смета* режа; мослашув-
чан ишлаб чиқариш смета*
дастури
current ~ бюджет даромад ва
харажатларнинг жорий мод-
далари
defence ~ мудофаа учун маб-
лағ ажратиш; ҳарбий бюд-
жет; ҳарбий эҳтиёжларга
мўлжалланган давлат хара-
жатлари
deficit-free ~ камомадсиз
бюджет
department ~ 1. департамент
бюджети; вазирликнинг мо-
лиявий сметаси*; 2. цех сме-
таси*, цехнинг молиявий
режаси
direct labour ~ меҳнатга ҳақ
тўлашнинг бевосита хара-
жатлари сметаси*
direct materials ~ материал-
ларнинг бевосита харажат-
лари сметаси*
double ~ иккиёқлама бюджет
(унда сармоя сарфи ва
даврий харажатлар модда-
лари ажратиб кўрсатилган)
draft ~ бюджет лойиҳаси
emergency ~ фавқулодда
бюджет
engineering ~ тажриба-лойи-
ҳалаш ишлари харажатлари
сметаси*
executive ~ президент конг-
рессга тақдим этадиган мо-
лиявий смета*, конгресснинг
махсус комиссияларига тас-

диқ учун юбориладиган маблағ ажратиш лойиҳаси
expense ~ харажатлар сметаси*

extraordinary ~ фавқулодда бюджет

factory overhead ~ умумзавод қўшимча харажатлари сметаси* (молиявий режаси)

family ~ оилавий бюджет

federal ~ федерал бюджет

financial ~ молиявий режа

fixed ~ қатъий бюджет

fixed assets ~ сармоявий мулк сметаси*

flexible ~ ишлаб чиқариш ҳажми тебранишлари билан боғлиқ харажатларнинг ўзгариб туришини ҳисобга олувчи смета* режа; мослашувчан ишлаб чиқариш смета* дастури

forecast ~ истиқболли смета*

formula ~ ишлаб чиқариш ҳажми тебранишлари билан боғлиқ харажатларнинг ўзгариб туришини ҳисобга олувчи смета* режа; мослашувчан ишлаб чиқариш смета* дастури

full-employment ~ давлат бюджетини "иш билан тўла таъминлаш" ҳақидаги тахмин асосида баҳолаш

government ~ давлат бюджети

high-employment ~ бюджетни иш билан юқори даражада таъминлаш ҳақидаги тахмин асосида баҳолаш

household ~ оилавий бюджет

interim ~ оралиқ бюджет

labour ~ меҳнат сметаси*

lame-duck ~ истеъфога чиқа-

ётган (лекин вақтинча фаолият кўрсатаётган) маъмурият конгрессга тақдим этган бюджет

legislative ~ бюджет тўғрисидаги қонун

line-item ~ модда-модда тузилган бюджет (*харажатлар моддалари асосида тузиладиган бюджет*)

local ~ маҳаллий ҳокимият идоралари бюджети

long-range ~ узоқ муддатли режа

low ~ чоғроқ бюджет

Manpower ~ ишчи кучидан фойдаланиш ва уни тайёрлаш истиқболли режаси

manufacturing overhead ~ 1. заводнинг қўшимча харажатлари сметаси*; 2. цехнинг қўшимча харажатлари сметаси*

master ~ умумий молиявий смета*

materials ~ материаллар ва бутловчи буюмларни харид қилиш сметаси*

military ~ ҳарбий бюджет

multiple ~ мунтазам қайта кўриб бориладиган истиқболли смета*, узоқ муддатли ўзгарувчан молиявий смета*; истиқболли ўзгарувчан бюджет

multiple-service ~ турли хил маблағ ажратмаларини кўзда тутувчи бюджет

municipal ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси бюджети

national ~ давлат бюджети

national income accounts ~ миллий даромад статистикаси

бўйича ҳисобланадиган бюджет

nations economic ~ мамлакатнинг иқтисодий бюджети

negotiated static ~ олдиндан маслаҳатлашиб тузиладиган қатъий режа

operating ~ жорий харажатлар сметаси*

ordinary ~ одатдаги бюджет

ordinary incremental ~ олдиндан маслаҳатлашиш ва аввалги давр сметасини* таҳлил қилиш асосидаги белгиланган смета*

overall ~ эркин бюджет

overhead ~ қўшимча харажатлар сметаси* қўшимча харажатларнинг молиявий режаси

overhead control ~ мослашувчан смета*; мослашувчан режа

partial ~ жузъий молиявий смета*

Pentagon ~ Пентагон бюджети, АҚШ ҳарбий харажатлари сметаси*

performance ~ вазифавий смета, вазифавий молиявий режа (давлат ҳисобида)

period ~ қатъий смета*

physical ~ натурал бирикларда тузилган смета*

planning ~ олдиндан тузиладиган жамлама смета*

plant-and-equipment ~ асосий воситалар сметаси*

priority incremental ~ қўшимча имконий ҳолатлари ишлаб чиқилган белгиланган смета*

production ~ 1. ишлаб чиқариш режаси; 2. ишлаб чи-

қариш режасининг асосий кўрсаткичлари

programme ~ дастурни бажариш харажатлари сметаси*; мақсадли харажатлар сметаси*

project ~ лойиҳа харажатлари сметаси*

proposed ~ тақдим этилган бюджет

publicity ~ реклама харажатлари сметаси*

purchase ~ харид қилиш харажатлари сметаси*

regulatory ~ федерал ҳукуматнинг иқтисодиётни тартибга солишга қаратилган фаолиятини назарда тутувчи бюджет

rolling forward ~ узлуксиз режа

sales ~ маҳсулотни сотиш (ўтказиш) дастури

single-service ~ бир турда маблағ ажратишни кўзда тутувчи бюджет

sliding-scale ~ мослашувчан смета*; мослашувчан режа

state ~ 1. давлат бюджети; 2. штат бюджети

static ~ қатъий смета

step ~ босқичли давлат бюджети

supplementary ~ қўшимча бюджет

surplus ~ даромадлар харажатлардан ошиб кетган бюджет

transitional ~ ўтиш бюджети

unbalanced ~ тақчиллик билан амалга ошириладиган бюджет

unified ~ бир хиллаштирилган бюджет

variable ~ мослашувчан смета*; мослашувчан режа
 voted ~ тасдиқланган бюджет
 zero base ~ асоси нолга тенг бюджет

BUDGET *v* 1. бюджетда назарда тутмоқ; маблағ ажратмоқ; 2. смета* тузмоқ; режалаштирмоқ

BUDGETARY *a* бюджет..., бюджетда назарда тутилган

BUDGETING *n* смета* тузиш; бюджет тузиш, молиявий режалаштириш

~ of manufacturing and volume variances ишлаб чиқариш ҳажмининг ўзгариб туришини ҳисобга олиб смета* тузиш

capital ~ 1. сармоя сарфлаш ва уларнинг ўз-ўзини қоплашига оид сметаларни* тузиш; 2. мўлжалланаётган сармоя сарфининг самарадорлигини иқтисодий таҳлил қилиш

continuous ~ узлуксиз равишда смета* тузиб бориш

cost ~ харажатларни режалаштириш

cyclical ~ даврий молиявий режалаштириш

flexible ~ мослашувчан молиявий режалаштириш; смета* тузишга тадбиркорона ёндашиш

government(al) ~ ҳукуматнинг маблағ ажратиши

ground up ~ қайта кўриб чиқиш асосида бюджет тузиш

participative ~ ижрочилар иштирокидаги молиявий режалаштириш

profit ~ истиқболли даромад-

лар сметасини* ишлаб чиқиш; истиқболли даромадлиликни баҳолаш

programme ~ дастурни маблағ билан таъминлаш

strategic ~ стратегик (узоқ муддатни кўзлаб) режалаштириш

zero-base ~ бюджетни бошидан тузиш

BUDGET-PRICED *a* арзон, арзон нархли

BUFFER:

B. Stock Financing Facility буфер захираларини молиялаш тизими (*Халқаро валюта фондида*)

BUFFER *n* захирага қўйилган ғамлама

BUG *n* 1. хато; камчилик; нуқсон, 2. шикастланиш; носозлик

gold ~ "тилла қўнғиз", олтиннинг пул вазифаларини сақлаб қолиши тарафдори

BUILD *v* 1. қурмоқ, барпо этмоқ; 2. яратмоқ, вужудга келтирмоқ; асос солмоқ

to ~ a money balance пул суммасини тўпламоқ

to ~ nest-egg қора кунга пул асраб қўймоқ

to ~ one's business in a country бирор мамлакат бозорида мустақкам ўрнашиб олмақ

to ~ up 1. оширмоқ (орттирмоқ), жамғармоқ; 2. реклама яратмоқ

to ~ up reserves захиралар яратмоқ

custom built махсус буюртма бўйича қурилган

BUILDER *n* қурувчи, пудратчи

BUILDING:

B. Society Association Ипотекка* кредити жамиятлари уюшмасы (*Буюк Британия*)

BUILDING *n* 1. бино; иншоот; 2. қурилиш; 3. яратиш; жамғариш, тузиш, қуриш ~ **and loan association** кредит-қурилиш жамияти (*Буюк Британия*) ~ **and mortgage loan** кўчмас мулк гарови асосида қурилиш учун олинадиган ссуда ~ **association** қурилиш жамияти ~ **by contract** пудрат бўйича қуриш ~ **interest rate** қурилиш фоиз ставкаси ~ **loan** қурилишга ажратиладиган кредит; қурилишга бериладиган ссуда ~ **loan agreement** қурилиш учун ссуда олиш шартномаси ~ **loan contract** қурилиш учун ссуда олиш шартномаси ~ **loan interest** қурилиш учун бериладиган ссуда фоиз ставкаси ~ **society** қурилиш жамияти (*Буюк Британия*) ~ **society loan** қурилиш жамияти ссудаси (*Буюк Британия*)

administration ~ маъмурий бино

city ~ шаҳар қурилиши

consensus ~ келишувга эришиш

house ~ уй-жой қурилиши

inventory ~ 1. товар-моддий бойликлари захираларини яратиш; 2. тайёр маҳсулот захираларини яратиш

macroeconomic model ~ макроиқтисодий моделлаштириш

nonresidential ~ нотурапар жой биноларини қуриш

public ~ жамоат биноси

residential ~ 1. турапар жой;

2. турапар жой қурилиши

road ~ йўл қурилиши

stock ~ захираларни жамғариш

storage ~ омбор, омборхона

BUILD UP *n* 1. реклама; 2. ошириш (орттириш), жамғариш (*захираларни*); 3. шакллантириш (*фирма стратегиясини*); 4. авж олдириш (*ишни*)

~ **of stocks** мол захираларини тўплаш

defence ~ ҳарбий маҳсулот

ишлаб чиқариш ҳажмини

ошириш; мудофаа харажатлари

ҳажмини ошириш

inventory ~ товар-моддий захираларини тўплаш

military ~ ҳарбий маҳсулот

ишлаб чиқариш ҳажмини

ошириш; мудофаа харажатлари

ҳажмини ошириш

performance ~ техникавий

тавсифларни яхшилаш

BUILT *a* ўрнатилган, қурилган

~ **-in** муайян иқтисодий ти-

зимга таркибан хос бўлган

~ **-in inflation** инфляциянинг*

муайян даврдаги ўртача да-

ражаси

BULGARIAN

B. leva Болгария леви

BULGE *n* 1. энг юксак даража:

авж, чўққи; 2. нархнинг

қисқа муддатга кўтарилиши;

тўсатдан кўтарилиш (*нарх-*

нинг); биржада курснинг кўтарилиши; нарх-навонинг ҳаддан ташқари кўтарилиши
 ~-**bracket firm** АҚШнинг бешта энг йирик инвестиция банкларидан бири
to lop off the price ~ тушунарсиз сабабга кўра ошиб кетган нархни туширмақ
price ~ нарх-навонинг кескин кўтарилиши

BULK *n* 1. масса, кўлам; ҳажм; 2. катта қисм; 3. юкнинг сараланмаган йирик туркуми; 4. талаблар гуруҳи; 5. асосий миқдор, катта қисм
 ~ **bond** оммавий чиқариладиган облигация
 ~ **of amount** сумманинг катта қисми
 ~ **of business** асосий машғулот
 ~ **of the profit** фойданинг асосий қисми
to break ~ юкни туширмақ (*вагондан*); йирик туркумдаги юкни майда туркумларга тақсимламақ
to buy in ~ молни шундай ўзини харид қилмақ (*идишсиз, ўрамасдан*)
to load in ~ юкни ўрамасдан ортмақ
to sell in ~ молни идишсиз, қуйиб сотмақ
to ship in ~ юкни идишсиз (*қопламасдан*) ортмақ
in ~ 1. бутунлигича, асосан; 2. ўралмасдан, қопламасдан, идишсиз

BULL *n* "буқа", нарх-навони атайлаб оширувчи чайқовчи
 ~ **account** нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги шартномалар бўйича мажбурият

~-**and-bear bonds** биржадаги вазиятнинг ўзгариб туришидан ҳимоялаш учун иккита тенг траншда* чиқариладиган облигациялар

~-**bear bonds** биржадаги вазиятнинг ўзгариб туришидан ҳимоялаш учун иккита тенг траншда* чиқариладиган облигациялар

~ **call spread** катта ички қийматли "колл" опционини* харид қилиш ва кичик ички қийматли "колл" опционини* сотиш қурамаси

~ **campaign** нарх-навони оширишга қаратилган чайқовчилик

~ **closing** нарх-навони атайлаб ошириш пайтидаги ёпиқ позициялар*

~ **commitments** нарх-навони атайлаб оширувчи чайқовчилар мажбурияти

~ **deal** биржа курсларини оширишга қаратилган битим, нарх-навони оширишга қаратилган чайқовчилик

~ **floater** ҳажми шартлашиб олинган мўлжал ва бозор ставкаси ўртасидаги фарққа тенг бўлган тескари фоиз ставкали облигация

~ **market** курсларнинг ошишга мойиллиги кузатилаётган бозор

~ **market certificate deposit** курслар ошаётган бозордаги пул гувоҳномаси

~ **operation** биржа курсларини оширишга қаратилган битим; нарх-навони оширишга қаратилган чайқовчилик

~ **pool** нарх-навони оширув-

чи чайқовчиларнинг бирлашуви

~ **position** нарх-навони атайлаб оширувчи чайқовчиларнинг тутган йўли

~ **purchase** нарх-навони атайлаб оширувчи шахсдан харид қилиш

~ **put spread** кичик ички қийматли "пут" опционини* харид қилиш ва катта ички қийматли "пут" опционини* сотиш қурамаси

~ **raid** кейинчалик фойдалироқ шартларда сотиш мақсадида қимматли қоғозларни жадал харид қилиш; курсларини ошириш мақсадида акцияларни оммавий равишда сотиб олиш

~ **sale** нарх-навони атайлаб оширишга қаратилган чайқовчилик пайтидаги сотув

~ **seller** нарх-навони атайлаб оширувчи чайқовчи

~ **slide** курснинг ошиши

~ **speculation** нарх-навони атайлаб ошириш

~ **spread** курсларнинг ошишидан фойда кўришни кўзловчи иккиёқлама спред*

~ **squeeze** нарх-навони атайлаб оширадиган чайқовчилар эгаллаган вазиятни зарар кўрган ҳолда тугатиш

~ **transaction** биржа курсларини оширишга қаратилган битим, нарх-навони атайлаб оширишга қаратилган чайқовчилик

stale ~ "синган" чайқовчи (*харидорлар етишмаслиги туфайли имконият даражасидаги фойдани ололмаётган*)

the market is all ~ s бозорда нарх-навони ошириш кайфияти ҳукмрон

to buy a ~ нарх-навони атайлаб оширмақ

to go a ~ нарх-навони атайлаб оширмақ

BULL *v* нарх-навони атайлаб оширмақ

to ~ the market қимматли қоғозлар бозорида нарх-навони атайлаб оширмақ

BULLDOG:

~ **bond** "Бульдог" облигацияси (*Буюк Британия*)

BULLET *n* қиймати бир марта тўланадиган облигация

~ **bond** қиймати бир марта тўланадиган облигация

~ **issue** қиймати бир йўла тўланадиган заём

~ **loan** қиймати бир йўла тўланадиган заём

BULLETIN:

B. "F" (on income tax depreciation and obsolescence) "Эф" кўрсатмаси (*АҚШ давлат солиқ бошқармаси, асосий воситалар эскиришини ҳисоблаб ёзиш меъёри ва қоидаларини белгилайди*)

Internal Revenue B. "F" "Эф" кўрсатмаси (*АҚШ давлат солиқ бошқармаси, асосий воситалар эскиришини ҳисоблаб ёзиш меъёри ва қоидаларини белгилайди*)

BULLETIN *n* ахборотнома; маълумотнома, ахборот варақаси

to issue a ~ ахборотномани нашр этмоқ

to publish a ~ ахборотномани нашр этмоқ

annual ~ ҳар йиллик ахборотнома

commercial ~ тижорат ахборотномаси

daily ~ ҳар кунлик ахборотнома

economic ~ иқтисодий ахборотнома

information ~ ахборотнома

market intelligence ~ бозорнинг аҳволи тўғрисидаги хабар

monthly ~ ойлик ахборотнома

patent ~ патент ахборотномаси

price list ~ нархлар рўйхати ахборотномаси

sales ~ савдо ахборотномаси

supply ~ мол етказиб бериш ҳақидаги ахборотнома

trade ~ савдо ахборотномаси

trade group ~ тижорат гуруҳи ярмаркада ёки кўргазмада чоп этадиган ахборотнома

BULLION *n* 1. вазнига қараб (тарозида тортиб) сотиладиган олтин тангалар; вазнига қараб (тарозида тортиб) сотиладиган кумуш тангалар; 2. олтин ёмби, кумуш ёмби ~ broker 1. асл металллар савдоси маклери*; 2. олтин билан операцияларни амалга оширувчи фирма ~ coin олтин ёки кумуш танга ~ dealer асл металллар ёмбилари билан савдо қилувчи шахс ~ market олтин бозори ~ point олтиннинг халқаро миқёсда қўчиб юришига олиб келадиган валюта курси даражаси

~ reserve олтин камар (бемисл бойлик, захира)

~ value of coin танга таркибидаги металлнинг бозор қиймати

fine ~ соф олтин ёмбилар

gold ~ олтин ёмби

silver ~ кумуш ёмби

standard ~ белгиланган намунадаги олтин ёки кумуш ёмбилар

BULLIONISM *n* металл пул муомаласи тизими

BULLISH *a* 1. ошишга мойил (қимматли қоғозлар курси ҳақида); оширувчан; ошувчи; 2. ривожланаётган, ўсаётган

~ covered write "колл" опционини* узоқ муддатли форвард позициясига*

муқобил тарзда сотиш

~ market курснинг ошишга мойиллиги кузатилаётган бозор

~ opinion қимматли қоғозлар курсининг яқин орада ошишини мўлжал қилиш

~ tendency ошишга мойиллик

~ tone ошувчанлик (оширувчанлик) кайфияти

BULLISHNESS *n* ошишга мойиллик

BUMP *v* бўшатмоқ (вазифасидан)

BUMPING *n* асосан узоқ муддат ишлаган шахсларни иш билан таъминлаш (лавозимларни қисқартириш пайтида)

BUNCH *n* 1. тўплаш, йиғиш, жамғариш (турли иқтисодий кўрсаткичларни); 2. гуруҳ

BUNCHING *n* 1. биржанинг савдо залида ижро этиш учун бир нечта буйруқларни битта

битимга жамлаш; 2. қимматли қозғонинг биргина тури билан тузилган бир неча битим ҳақида тикер* тасмасидаги ахборот; 3. тўплаш, жамғариш; жамлаш, бир жойга тўплаш
 ~ of maturities тўлов муддатлари келишини гуруҳлаш
 ~ of shops into centres дўконларни савдо марказларида тўплаш

HUNCO *n* 1. қаллоблик; фирибгарлик; 2. сохта акцияларни сотиш; қиймати қопланмаган чек билан тўлаш

HUNDESBANK *n* Бундесбанк (*Германия марказий банки*)

HUNDLE *n* 1. тўплам; 2. йирик сумма; 3. даста, боғлам
 ~ of benefits имтиёзлар мажмуи (*истеъмолчи А мол ўрнига у билан рақобатлашаётган Б молни харид қилиш пайтида оладиган*)
 ~ of notes банкнотлар* дастаси (ўрами)
 ~ of papers акциялар тўплами
 ~ of stocks акциялар тўплами
 ~ of work иш топшириғи
 ~-service account бир қатор хизматлар кўрсатиладиган ҳисобрақам
 assets ~ активлар* тўплами
 commodity ~ моллар навлари
 input-output ~ харажатлар ва натижалар тўплами
 most-preferred consumption ~ истеъмол молларининг энг афзал тўплами

HUNDLE *v* боғламоқ

H UNIT *n* "Барклейз" банкнинг халқаро пул бирлиги

HUNKER *n* бункер (*ёнилғи цистернаси*)
 free ~ франко-бункер*
 fuel ~ нефть бункери
 spare ~ захирадаги бункер

HUNKERING *n* ёнилғи қуйиш

HUNNY *n* 1. қуён; 2. чўнтак; уя
 ~ bond купон* даромадини шу турдаги янги облигацияларга қайта инвестиция қилиш ҳуқуқини берувчи купонли* облигация

HUOYANCY *n* биржада нарх-навонинг ошишига мойиллик; бозордаги жонланиш
 ~ of the economy иқтисодий жонланиш; иқтисодиётдаги ошишга мойиллик; иқтисодий ўсиш
 ~ of the market бозордаги вазиятнинг жонланиши
 ~ of spending истеъмол харажатларининг жонланиши (ўсиши)

HUOYANTH *a* оширувчан; жонланган, жонли
 ~ market ошишга мойил бозор вазияти; нарх-наво ўсиши билан тавсифланадиган бозор

HURDEN *n* 1. оғир юк, оғир иш, ташвиш; 2. қўшимча харажатлар; ишлаб чиқаришнинг билвосита харажатлари; 3. умумий ишлаб чиқариш харажатлари
 ~ of external debt ташқи қарзнинг оғир юки
 ~ of interest payments фоизлар тўлашининг оғир юки
 ~ of taxation солиқларнинг оғир юки

annual ~ ҳар йиллик ахборотнома

commercial ~ тижорат ахборотномаси

daily ~ ҳар кунлик ахборотнома

economic ~ иқтисодий ахборотнома

information ~ ахборотнома

market intelligence ~ бозорнинг аҳволи тўғрисидаги хабар

monthly ~ ойлик ахборотнома

patent ~ патент ахборотномаси

price list ~ нархлар рўйхати ахборотномаси

sales ~ савдо ахборотномаси

supply ~ мол етказиб бериш ҳақидаги ахборотнома

trade ~ савдо ахборотномаси

trade group ~ тижорат гуруҳи ярмаркада ёки кўргазмада чоп этадиган ахборотнома

BULLION *n* 1. вазнига қараб

(тарозида тортиб) сотиладиган олтин тангалар; вазнига қараб (тарозида тортиб) сотиладиган кумуш тангалар;

2. олтин ёмби, кумуш ёмби ~ broker

1. асл металллар савдоси маклери*; 2. олтин билан операцияларни амалга оширувчи фирма

~ coin олтин ёки кумуш танга

~ dealer асл металллар ёмбилари билан савдо қилувчи шахс

~ market олтин бозори

~ point олтиннинг халқаро миқёсда кўчиб юришига олиб келадиган валюта курси даражаси

~ reserve олтин камар (бемисл бойлик, захира)

~ value of coin танга таркибидаги металлнинг бозор қиймати

fine ~ соф олтин ёмбилар

gold ~ олтин ёмби

silver ~ кумуш ёмби

standard ~ белгиланган намунадаги олтин ёки кумуш ёмбилар

BULLIONISM *n* металл пул муомаласи тизими

BULLISH *a* 1. ошишга мойил (қимматли қоғозлар курси ҳақида); оширувчан; ошувчи;

2. ривожланаётган, ўсётган ~ covered write "колл"

опционини* узоқ муддатли форвард позициясига*

муқобил тарзда сотиш ~ market курснинг ошишга мойиллиги кузатилаётган бозор

~ opinion қимматли қоғозлар курсининг яқин орада ошишини мўлжал қилиш

~ tendency ошишга мойиллик

~ tone ошувчанлик (оширувчанлик) кайфияти

BULLISHNESS *n* ошишга мойиллик

BUMP *v* бўшатмоқ (вазифасидан)

BUMPING *n* асосан узоқ муддат ишлаган шахсларни иш билан таъминлаш (лавозимларни қисқартириш пайтида)

BUNCH *n* 1. тўплаш, йиғиш, жамғариш (турли иқтисодий кўрсаткичларни); 2. гуруҳ

BUNCHING *n* 1. биржанинг савдо залида ижро этиш учун бир нечта буйруқларни битта

битимга жамлаш; 2. қим-матли қоғознинг биргина тури билан тузилган бир неча битим ҳақида тикер* тасмасидаги ахборот; 3. тўплаш, жамғариш; жамлаш, бир жойга тўплаш
 ~ of maturities тўлов муддатлари келишини гуруҳлаш
 ~ of shops into centres дўконларни савдо марказларида тўплаш
BUNCO *n* 1. қаллоблик; фирбиргарлик; 2. сохта акцияларни сотиш; қиймати қопланмаган чек билан тўлаш
BUNDESBANK *n* Бундесбанк (*Германия марказий банки*)
BUNDLE *n* 1. тўплам; 2. йирик сумма; 3. даста, боғла-
 ~ of benefits имтиёзлар мажмуи (*истеъмолчи А мол ўрнига у билан рақобатлашаётган Б молни харид қилиш пайтида оладиган*)
 ~ of notes банкнотлар* дастаси (ўрами)
 ~ of papers акциялар тўплами
 ~ of stocks акциялар тўплами
 ~ of work иш топшириғи
 ~-service account бир қатор хизматлар кўрсатиладиган ҳисобрақам
 assets ~ активлар* тўплами
 commodity ~ моллар навлари
 input-output ~ харажатлар ва натижалар тўплами
 most-preferred consumption ~ истеъмол молларининг энг афзал тўплами
BUNDLE *v* боғламоқ

B UNIT *n* "Барклеиз" банкнинг халқаро пул бирлиги
BUNKER *n* бункер (*ёнилғи цистернаси*)
 free ~ франко-бункер*
 fuel ~ нефть бункери
 spare ~ захирадаги бункер
BUNKERING *n* ёнилғи қуйиш
BUNNY *n* 1. қуёң; 2. чўнтак; уя
 ~ bond купон* даромadini шу турдаги янги облигацияларга қайта инвестиция қилиш ҳуқуқини берувчи купонли* облигация
BUOYANCY *n* биржада нарх-навонинг ошишига мойиллик; бозордаги жонланиш
 ~ of the economy иқтисодий жонланиш; иқтисодиётдаги ошишга мойиллик; иқтисодий ўсиш
 ~ of the market бозордаги вазиятнинг жонланиши
 ~ of spending истеъмол харажатларининг жонланиши (ўсиши)
BUOYANT *a* оширувчан; жонланган, жонли
 ~ market ошишга мойил бозор вазияти; нарх-наво ўсиши билан тавсифландиган бозор
BURDEN *n* 1. оғир юк, оғир иш, ташвиш; 2. қўшимча харажатлар; ишлаб чиқаришнинг билвосита харажатлари; 3. умумий ишлаб чиқариш харажатлари
 ~ of external debt ташқи қарзнинг оғир юки
 ~ of interest payments фоизлар тўлашнинг оғир юки
 ~ of taxation солиқларнинг оғир юки

absorbed ~ қўшимча харажатларнинг тугалланмаган ишлаб чиқариш ҳисобига ўтказилган қисми

applied ~ қўшимча харажатларнинг тугалланмаган ишлаб чиқариш ҳисобига ўтказилган қисми

debt ~ қарзларнинг оғир юки
departmental ~ цех қўшимча харажатлари

earned ~ амалда ўрни қопланган қўшимча харажатлар
economic ~ иқтисодий оғир юк

factory ~ фабрика ва заводларнинг қўшимча харажатлари, ишлаб чиқариш қўшимча харажатлари

finance ~ молиявий чиқимлар

financial ~ молиявий оғир юк

financing ~ маблағ билан таъминлашнинг оғир юки

general ~ 1. умумфирма харажатлари; 2. маъмурий харажатлар

manufacturing ~ ишлаб чиқариш қўшимча харажатлари
mortgage ~ гаров хати фозилари

over-absorbed ~ ортиқча ҳисоблаб ёзилган қўшимча харажатлар

super ~ устама қўшимча харажатлар

tax ~ солиқ солишнинг оғир юки

under-absorbed ~ ҳисобдан чиқарилмаган қўшимча харажатлар

welfare ~ давлат ижтимоий таъминотининг оғир юки

BURDEN *v* зиммасига юкламоқ; қийнаб қўймоқ, уринтирмоқ

to ~ with debts қарзлар билан қийнаб қўймоқ

to ~ with expenses харажатлар билан қийнаб қўймоқ

BUREAU:

B. of Census Рўйхатга олиш бюроси (АҚШ)

B. of Customs божхона

B. of Engraving and Printing Ўйиб тасвир тушириш ва босиб чиқариш бюроси (АҚШ *давлат хазинасида*)

B. of Foreign and Domestic Commerce Ташқи ва ички савдо бюроси (АҚШ)

B. of Government Financial Operations Ҳукумат молиявий операциялари бюроси (АҚШ)

B. of Internal Revenue Солиқ бошқармаси (АҚШ)

B. of Labour Statistics Меҳнат статистикаси бюроси (АҚШ)

B. of Land Management Ерни бошқариш бюроси (АҚШ)

B. of Mint Зарбхона бошқармаси (АҚШ)

B. of Old-Age and Survivors Insurance Пенсия таъминоти бошқармаси (АҚШ)

B. of Public Debt Давлат қарзи бюроси (АҚШ)

B. of the Customs Божхона бошқармаси

Budget B. Бюджет бюроси
Commonwealth B. of Agricultural Economics Миллатлар Ҳамдўстлигининг қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти бюроси

Dominion B. of Statistics Статистика бошқармаси (*Канада*)

National B. of Economic Research Миллий иқтисодий тадқиқотлар бюроси (АҚШ)
 National B. of Standards Миллий мезонлар бюроси (АҚШ)
 National Quotation B. Миллий баҳолаш бюроси (АҚШ)
 United International B. s for Protection of Intellectual Property Халқаро маънавий мулкни муҳофаза қилиш бирлашган бюроси
BUREAU *n* 1. бюро; 2. бўлим; бошқарма
 ~ de change *фр.* валюта айирбошлаш идораси, айирбошлаш шохобчаси
 ~ of commercial research тижорат тадқиқотлари бюроси
 accommodation ~ турар жойга жойлаштириш бюроси (*ярмаркаларда, кўргазмаларда*)
 address ~ манзиллар бюроси
 air travel ~ ҳаво йўловчиларига хизмат кўрсатиш бюроси
 average adjuster 's ~ диспашерлар* бюроси
 complaint ~ рекламациялар* бўлими
 credit ~ кредитга оид ахборот бюроси
 credit interchange ~ кредитга оид ахборотни ўзаро алмашиш бюроси
 customs ~ божхона бошқармаси
 design ~ лойиҳалаш бюроси
 electronic data processing ~ ахборотга электрон ишлов бериш бюроси
 employment ~ (ишга) ёллаш бюроси

engineering consultation ~ муҳандислик-маслаҳат бюроси
 exchange ~ валюта айирбошлаш шохобчаси
 information ~ ахборотлар бюроси
 inquiry ~ маълумотлар бюроси
 inspection ~ транспорт назорати бюроси
 participating ~ ҳамкорликда ижро этувчи ташкилот
 patent ~ патент бюроси
 planning ~ режалаштириш бюроси
 press ~ матбуот бюроси
 publicity ~ реклама бюроси; реклама ва ахборот бюроси
 service ~ хизмат кўрсатиш бюроси
 technical inspection ~ техника назорати бюроси
 tourist ~ сайёҳлик бюроси
 travel ~ сайёҳлик бюроси
BUREAUCRACY *n* қоғозбозлик
BURGLARY *n* қулфни бузиб ўғирлик қилиш
BURLAP *n* каноп қоп, жут қоп
BURNED-OUT *a* яроқсизга чиқарилган (*буюм*)
BURSAR *n* хазиначи (*мас. мактабда*)
BURSARY *n* 1. хазиначи идораси; 2. стипендия (*талабалик нафақаси*)
BUSINESS:
 B. Conduct Committee Ишбилармонлик одоби қўмитаси (АҚШ)
 B. Environment Risk Information Index тадбиркорликдаги таваккалчилик кўрсаткичи

BUSINESS *n* 1. тадбиркорлик, даромадли иш; машғулот;
 2. фаолият; савдо-сотиқ фаолияти; савдо; 3. савдо корхонаси; 4. тадбиркорлар доиралари; тадбиркорлик ҳаёти; иқтисодий фаолият;
 5. буюртма, буюртмаларнинг келиши; 6. ишлаб чиқариш ҳажми; муомала ҳажми;
 7. битим; савдо операциялари
 ~ account корхоналар ҳисоб-рақами
 ~ and industrial financing institution савдо-саноат корхоналарини маблағ билан таъминлаш муассасаси
 ~ as usual "иш ҳар қандай вазиятда ҳам бажарилади"
 ~ bank тижорат банки
 ~ broker касбий омилкор брокер*
 ~ circles тадбиркорлар доираси
 ~ credit савдо-саноат фаолиятига ажратиладиган кредит
 ~ cycle тадбиркорлик даври, хўжалик юритиш даври
 ~ day 1. биржанинг иш вақти; 2. банкнинг иш вақти
 ~ deal тижорат битими; молиявий битим
 ~ depression тадбиркорликдаги фаолликнинг пасайиши; иқтисодий турғунлик
 ~ done on the kerb фонд биржасидан ташқарида тузилган битим
 ~ failure банкротлик, синиш
 ~ establishment savings account тадбиркорлик корхонасининг жамғарма ҳисоб-рақами

~ hours биржанинг иш соатлари
 ~ house тижорат уйи
 ~ income and product account тадбиркорлик соҳасининг даромад ва маҳсулотлар ҳисоб-рақами (миллий ҳисоб-рақамлар тизимида)
 ~ in futures фьючерс битимлари*, муддатли битимлар
 ~ is looking well "иш яхши кетаяпти"
 ~ loan orientation банкнинг тадбиркорлик корхоналарига имтиёзли кредит ажратишга йўналтирилганлиги
 ~ on a consignment basis консигнация* битимлари
 ~ on offer таклиф этилаётган битимлар; таклиф этилаётган буюртмалар
 ~ paper мол асосидаги вексель
 ~ plan бизнес-режа, тадбиркорлик режаси, фирманинг ишлаб чиқариш фаолиятини ривожлантириш режаси
 ~ recession бозордаги вазиятнинг пасайиши
 ~ risk тадбиркорлик таваккалчилиги
 ~ saving account тадбиркорлик корхонасининг жамғарма ҳисоб-рақами (АҚШ)
 ~ sector credit facilities ишлаб чиқариш соҳасига кредит ажратиш манбалари
 ~ start-up loan янги корхона ташкил этиш учун бериладиган ссуда
 ~ that does not pay фойдасиз (фойда келтирмайдиган) иш
 ~ through agents вакиллар орқали савдо қилиш

to be engaged in ~
тадбиркорлик, савдо билан
шуғулланмоқ

to be forced out of ~
тадбиркорлик фаолиятидан
сиқиб чиқарилмоқ

to be in ~ савдо ишлари
билан шуғулланмоқ

to be in ~ on one's own
account тадбиркорликни та-
ваккалчилик асосида юрит-
моқ

to be (to become) out of ~
банкрот бўлмоқ, синмоқ

to build up a ~ тадбиркор-
ликни ташкил этмоқ

to buy a ~ савдо корхонасини
сотиб олмоқ

to carry on ~ тадбиркорликни
юритмоқ

to commence a ~ тадбиркор-
ликни бошламоқ

to conduct a ~ тадбиркор-
ликни юритмоқ; корхонага
раҳбарлик қилмоқ

to develop ~ тадбиркорликни
ривожлантирмоқ

to direct a ~ корхонага раҳ-
барлик қилмоқ

to do ~ тадбиркорлик билан
шуғулланмоқ, тадбиркорлик-
ни юритмоқ

to engage in ~ тижорат билан
шуғулланмоқ

to enlarge a ~ тадбиркор-
ликни кенгайтирмоқ

to establish a ~ савдо корхо-
насини таъсис этмоқ, тадбир-
корликни бошламоқ

to finance a ~ тадбиркор-
ликни маблағ билан таъ-
минламоқ

to get down to ~ 1. ишга
киришмоқ; 2. тадбиркорлик-
ка киришмоқ

to give up ~ тадбиркорликдан
бош тортмоқ

to go into ~ савдо билан
шуғулланмоқ

to go out of ~ тижорат фао-
лиятини тўхтатмоқ; корхо-
нани тугатмоқ; банкрот
бўлмоқ, синмоқ

to handle ~ тадбиркорликни
юритмоқ; тижорат билан
шуғулланмоқ; корхонага
раҳбарлик қилмоқ

to launch a ~ янги корхона
очмоқ

to manage a ~ корхонани
бошқармоқ

to open a ~ корхонага асос
солмоқ

to operate a ~ корхонани
бошқармоқ

to participate in a ~ тадбир-
корликда қатнашмоқ

to put out of ~ хонавайрон
қилмоқ

to retire from ~ ишни ташлаб
кетмоқ; пенсияга чиқмоқ

to run a ~ корхонага раҳ-
барлик қилмоқ

to sell a ~ савдо корхонасини
сотмоқ

to sell out a ~ тадбиркорлик-
ни тугатмоқ

to send on ~ хизмат сафарига
юбормоқ

to set up a ~ савдо корхо-
насини таъсис этмоқ; тад-
биркорликни бошламоқ

to start a ~ савдо корхо-
насини таъсис этмоқ; тадбир-
корликни бошламоқ

to stop ~ тадбиркорликни
тўхтатмоқ

to succeed in ~ тадбиркор-
ликда муваффақият қозон-
моқ

to take over a ~ ишни қабул қилмоқ

to transact ~ тадбиркорликни юритмоқ

to transact ~ with бирон шахс билан битим тузмоқ, бирон шахс билан иш олиб бормоқ

to undertake a ~ ишни қабул қилмоқ

to wind up a ~ корхонани тутатмоқ, тадбиркорликни тутатмоқ

to withdraw from ~ тадбиркорликдан чиқмоқ

acceptance ~ акцепт* иши

advantageous ~ фойдали иш

advisory ~ маслаҳатчилик фаолияти

agency ~ воситачилик фаолияти; воситачилик битими

amount of ~ савдо муомаласи

annual ~ йиллик савдо

arbitrary ~ биржа арбитражи*

backwardation ~ депорт операциялари*

bad ~ фойдасиз битим

banking ~ банк иши; банк операциялари

bankrupt ~ банкротликка учраган корхона

barter ~ мол айирбошлаш битими

big ~ 1. катта тадбиркорлик; яккаҳокимликка асосланган сармоя; 2. йирик корхона

bill ~ векселлар операцияси

branch ~ фирма бўлими

broker's ~ брокерлик * иши

capital intensive ~ сармояталаб тадбир

carrier's ~ транспортда мол ташиш вакилиги

carrying-over ~ муддатни узайтириш битими

cash ~ нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш асосидаги битим

chief ~ асосий машғулот

collateral loan ломбард* битими

collecting ~ инкассо* операциялари

collection ~ инкассо* битими

commercial ~ савдо-сотиқ; савдо тадбиркорлиги

competing ~ рақобатчи корхона

consignment ~ консигнация* битими

continuation ~ репорт* операцияси

contractor's ~ 1. пудратчилик (қурилиш) иши; 2. пудрат ишлари; 3. пудрат ишлари ҳажми

cooperative ~ бирлашма

core ~ компания, корхона фаолиятининг асосий тури

correspondent ~ вакиллик муносабатлари (банклар ўртасида)

credit ~ кредит битими

current ~ кундалик ишлар

defence ~ 1. ҳарбий мақсадларга мўлжалланган маҳсулот ишлаб чиқариш; 2. ҳарбий буюртмалар; ҳарбий (мудофаа) буюртмаларини бажариш

dishonest ~ нопок тадбиркорлик

domestic ~ ички савдо-сотиқ

durable goods ~ узоқ муддат фойдаланиладиган моллар билан савдо қилиш

entrepot ~ транзит* асосидаги тадбиркорлик

exchange ~ биржа опе-

рациялари; биржа савдоси; валюта операциялари
 export ~ экспорт* битимлари
 fair ~ ўзаро фойдали битим
 family (-owned) ~ оилавий корхона
 farm ~ 1. қишлоқ хўжалиги тадбиркорлиги; 2. хўжалик, ферма, қишлоқ хўжалиги корхонаси
 financial ~ молиявий корхона
 financing ~ молиявий операциялар
 flat ~ сушт тадбиркорлик
 fluctuating ~ иқтисодий аҳволнинг ўзгариши
 follow-on ~ олдингисидан келиб чиқувчи ва у билан боғлиқ бўлган тадбиркорлик фаолияти
 foreign-owned ~ чет элликларга тегишли корхона
 forward ~ муддатли битим, муддатга тузиладиган битим
 forwarding ~ транспортда мол ташиш операциялари
 fresh ~ янги битим
 futures ~ фьючерс битимлари*
 general ~ турли ишлар
 good ~ фойдали иш
 government ~ давлат буюртмалари
 hardware ~ 1. асбоб-ускуналарни етказиб бериш ва ўрнатиш ишлари; асбоб-ускуналарни етказиб бериш ва ўрнатиш бўйича буюртмалар; 2. асбоб-ускуналарни етказиб бериш ва ўрнатиш ишларининг ҳажми ҳамда қиймати
 import ~ импорт* битими; четдан мол келтириш

incorporated ~ акциядорлик компанияси ёки жамияти
 instalment ~ бир неча муддатга тузилган битим
 insurance ~ суғурта тадбиркорлиги
 investment ~ қимматли қорғозлар операциялари
 joint ~ қўшма тадбиркорлик
 large-scale retail йирик чакана савдо корхонаси
 last-day ~ ультимо * тарздаги битим
 life insurance ~ ҳаётни суғурталаш иқтисодиётнинг тармоғи сифатида
 livestock ~ чорвачилик хўжалиги
 loan ~ ссуда операциялари
 local ~ маҳаллий тадбиркорлик
 long-term ~ узоқ муддатли битим
 long-term financing ~ узоқ муддатли молиявий операциялар
 losing ~ зарар келтирувчи битим
 mail order ~ 1. почта жўнатмалари орқали савдо қилувчи фирма; 2. почта хизмати
 margin ~ чайқовчилик асосида фойда олиш билан боғлиқ фаолият
 mercantile ~ савдо корхонаси
 middleman's ~ воситачилик савдоси
 new ~ янги корхона; янги компания
 nonfinancial ~ номолиявий муассаса
 not-paying ~ даромад келтирмайдиган корхона
 odd lot ~ майда туркумдаги

қимматли қоғозлар билан савдо қилиш
official ~ расмий иш; хизмат масаласи
one-line ~ ихтисослаштирилган дўкон
one-man ~ бир киши ишлайдиган корхона
ongoing ~ фаолият кўрсатётган корхона
option ~ устама ҳақли битим
out of ~ банкрот, синган
overdraft ~ контокоррент операцияси*
overseas ~ 1. хориждаги тадбиркорлик операциялари; 2. қурилиш пудратчилари хорижда бажарадиган иш; 3. хорижда бажариладиган буюртмалар (шартномалар, битимлар) ҳажми
rawpbroker's ~ пул ссудасини гаров асосида бериш
paying ~ даромад келтирувчи корхона, фойда келтирувчи иш
pending ~ жорий ишлар
poor ~ ёмон битим
pressing ~ шошилиш ишлар
private ~ хусусий корхона
produce ~ қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва хомашёси билан савдо қилиш
profitable ~ фойдали савдосотиқ (битим); фойдали тадбиркорлик
prolongation ~ муддатни узайтириш битими
proprietary ~ фирма белгиси қўйилган маҳсулотни ишлаб чиқариш (ва сотиш)
publishing ~ нашриёт (китоб савдоси) иши
ready money ~ нақд пул

асосидаги битим, касса битими
reinsurance ~ қайта суғурталаш операциялари
remunerative ~ 1. фойдали битим; 2. даромадли (фойдали) корхона
retail ~ чакана савдо
route ~ доимий миждларга белгиланган йўналиш бўйича мунтазам равишда мол етказиб беришга ихтисослашётган савдо корхонаси
routine ~ жорий савдо масалалари
seasonal ~ мавсумий иш
securities ~ қимматли қоғозлар билан савдо қилиш, қимматли қоғозлар савдоси
shady ~ шубҳали битим
sham ~ сохта корхона
sharp ~ фирибгарлик, қаллоблик
shipment ~ экспорт* битимлари
short-term financing ~ қисқа муддатли молиявий операциялар
show ~ томоша кўрсатишга асосланган тадбиркорлик
slack ~ суст тадбиркорлик, тадбиркорликдаги касодлик
small ~ 1. майда корхона; 2. майда тадбиркорлик
small-scale retail майда чакана савдо корхонаси
sound ~ нуфузли тадбиркорлик
spot ~ нақд пул асосидаги битим, касса битими
stagnating ~ турғунлик ҳолати (*фирманинг*)
stagnation of ~ савдодаги турғунлик
state of ~ савдонинг аҳволи

stock ~ фонд биржасидаги битим
 subsidiary retail ~ чакана савдо корхонаси филиали
 trade ~ тижорат фаолияти
 trust ~ траст* иши; траст (ишонч асосидаги) операциялар
 two-way ~ икки томонлама битим
 unauthorized ~ рухсатномасиз фаолият кўрсатувчи корхона
 underwriting ~ қимматли қоғозларнинг бозорда жойлаштирилишини кафолатлаш битимлари
 unincorporated ~ ноакциядорлик фирмаси
 unprofitable ~ зарар келтираётган корхона
 urgent ~ шошилинч иш
 volume ~ йирик туркумлар билан савдо қилиш, улгуржи савдо
 volume of ~ савдо муомаласи
 well-established ~ ўзининг яхши хусусиятларини кўрсата олган (яхши обрў қозongan) компания
 wholesale ~ 1. улгуржи савдо; 2. улгуржи савдо корхонаси
 world-wide ~ жаҳон савдоси
BUSINESSLIKE а ишбилармон
BUSINESSMAN п тадбиркор, ишбилармон, тижоратчи
 ~'s risk тадбиркорликдаги таваккалчилик, тадбиркорнинг таваккалчилиги (акциялар сотиб олишда)
BUSINESS-MANAGER п иш бошқарувчи
BUSINESSWOMAN п тадбиркор аёл

BUST п 1. бузилиш; пасайиш, таназзул (мас. *иқтисодий фаолликнинг*); 2. банкротлик, синиш, банкрот
 ~ point кескин пасайиш нуқтаси

BUST v хонавайрон бўлмоқ, банкрот бўлмоқ

BUSTED а 1. банкрот бўлган; 2. синган; 3. хонавайрон бўлган

~ convertible қиймати ошириб юборилган акциялар

BUSTLE п беҳуда ҳаракат, оворагарчилик

BUSY а 1. фаол; ишбилармон; қизғин, жонли; банд; 2. харидоргир; серунум, серҳосил

BUTTERFLY п капалак

~ call spread "колл" опционининг "капалак" спреди*

~ put spread "пут" опционининг* "капалак" спреди*

~ spread "пут" ва "колл" опционларининг* қурамаси бўлган иккиёқлама опцион*
 to keep ~ иш билан таъминламоқ

BUTTON:

blue ~s "кўк тугмалилар" (Лондон фонд биржасининг ваколатсиз хизматчилари, биржа аъзолари ва ваколатли хизматчилари топшириқларини бажарадилар)

BUTTONWOOD:

B. Tree Agreement "Чинор дарахти битими" (Нью-Йоркда биржа операцияларини бошлаш ҳақидаги келишув, 1792 й.)

BUTUT п бутут (Гамбия майда тангаси)

BUY *n* харид қилиш; 2. фойда билан харид қилинадиган мол; 3. битим

~ **and hold strategy** акцияларни сотиб олиш ва уларга узоқ вақт мобайнида эгалик қилишдан иборат инвестиция стратегияси

~ **and write strategy** ўрни қопланган "колл" опционлари* кейинчалик сотиладиган акцияларни харид қилишдан иборат опцион стратегияси

~ **at best** мижознинг энг мақбул жорий нархда харид қилиш ҳақида брокерга* берган буйруғи

~ **back** корпорациянинг* ўз облигацияларини қайта сотиб олиши; корпорациянинг* ўз акцияларини харид қилиши

~ **back price** қайта сотиб олиш нархи

~ **hedge** нарх таваккалчилигини бартараф этиш учун муддатли шартномани харид қилиш

~ **in** 1. битимни ёпиш; 2. компания сармоёсида иштирок этиш ҳуқуқини сотиб олиш; 3. сотувчи харидор олдидаги ўз мажбуриятини бажармаганида брокернинг* қимматли қоғозларни қўшимча тарзда сотиб олиши; 4. сотувчининг мажбуриятни бажариш зарурати туғилган тақдирда етишмаётган активлар опционини* харид қилиши

~ **minus** мижознинг акцияларни бозордагидан паст нархда сотиб олиш ҳақида брокерга* берган буйруғи

~ **on close** операция куни охирида харид қилиш

~ **on opening** операция куни бошида харид қилиш

~ **or cancel** қимматли қоғозларни шу куннинг ўзида харид қилиш, акс ҳолда битимни бекор қилиш ҳақида брокерга* берилган буйруқ

~ **order** қимматли қоғозларни белгиланган нархда муайян миқдорда сотиб олиш ҳақида брокерга* берилган буйруқ

~ **out** 1. қайта сотиб олиш; 2. акцияларнинг назорат тўқламини сотиб олиш

~ **programme** акцияларни сотиб олиш дастури

~ **stop order** мижознинг бозор нархи белгиланган даражага етганида харид қилиш ҳақида брокерга* берган буйруғи

~ **the book** мижознинг мазкур турдаги акцияларни харид қилиш ҳақида брокерга* берган буйруғи

bad ~ муваффақиятсиз харид қилиш

good ~ муваффақиятли харид қилиш

BUY *v* 1. сотиб олмоқ, харид қилмоқ; эга бўлмоқ; 2. муддатга харид қилмоқ; 3. пора бермоқ

to ~ **a bull** атайлаб нархни кўтармоқ

to ~ **according to sample** намуна бўйича харид қилмоқ

to ~ **ahead** 1. муддатга харид қилмоқ; 2. молни келгусида етказиб бериш шарти билан харид қилмоқ

to ~ and sell precious metals қимматбаҳо металлр
 ни харид қилмоқ ва сотмоқ
 to ~ a pig in a poke бирор
 нарсани орқаворотдан харид
 қилмоқ
 to ~ a spread фьючерс* шарт-
 номасини яқин муддатга
 сотиб олмоқ ва узоқ муддатга
 сотмоқ
 to ~ at best зарур молни
 нархни чекламаган ҳолда
 харид қилмоқ
 to ~ at the close биржа
 ёпилиши пайтидаги курс
 бўйича харид қилмоқ
 to ~ at top of market энг
 юқори курсда харид қилмоқ;
 энг юқори нархларда харид
 қилмоқ
 to ~ back қайта сотиб олмоқ;
 қимматли қоғозларни битим-
 ни ёпиш мақсадида харид
 қилмоқ
 to ~ back shares previously
 issued илгари чиқарилган
 акцияларни қайта сотиб ол-
 моқ
 to ~ by auction кимошди
 савдосида харид қилмоқ
 to ~ by weight вазнга қараб
 харид қилмоқ
 to ~ cheap арзон нархда
 харид қилмоқ
 to ~ earnings яхши истиқ-
 болли фирманинг акциялари-
 ни харид қилмоқ
 to ~ currency spot муддатга
 харид қилмоқ
 to ~ firsthand биринчи
 қўлдан харид қилмоқ
 to ~ for account муддатга
 харид қилмоқ
 to ~ for a rise нархни атай-
 лаб қўтармоқ

to ~ for cash нақд пулга
 харид қилмоқ
 to ~ for end settlement муд-
 датга харид қилмоқ (яқин
 орада келадиган тугатиш
 даври мобайнида ҳисоб-ки-
 тоб қилишни мўлжаллаб)
 to ~ for settlement муддатга
 харид қилмоқ
 to ~ for shares акциялар
 эвазига харид қилмоқ
 to ~ forward муддатга харид
 қилмоқ
 to ~ from қайта сотиб олмоқ
 to ~ in 1. ўз молини ким-
 ошди савдосидан қайтариб
 олмоқ; 2. битимни ёпмоқ;
 3. акцияларни сотиб олмоқ
 to ~ in against the seller со-
 тувчи ҳисобидан қопламоқ
 to ~ into корхонанинг
 акцияларини сотиб олмоқ
 to ~ off бирон кишидан пул
 бериб қутилмоқ
 to ~ on a fall курсларнинг
 пасайиши даврида харид
 қилмоқ
 to ~ on a falling market
 пасаяётган бозор вазияти ша-
 роитида харид қилмоқ
 to ~ on a scale курсларнинг
 пасайиши даврида харид
 қилмоқ
 to ~ on closing биржа ёпи-
 лиши пайтидаги курс бўйича
 харид қилмоқ
 to ~ on credit кредитга харид
 қилмоқ
 to ~ on curb биржадан таш-
 қарида харид қилмоқ
 to ~ on instalment plan
 бўлиб-бўлиб тўлаш шарти
 билан харид қилмоқ
 to ~ on opening биржа очи-

лиши пайтидаги нархларда харид қилмоқ

to ~ on own account ўз ҳисобидан харид қилмоқ

to ~ on shoestring энг кам даромадли қимматли қоғозларни харид қилмоқ

to ~ on tick кредитга харид қилмоқ

to ~ on weakness нарх-наво паст бўлган даврда харид қилмоқ

to ~ or cancel қимматли қоғозларни шу куннинг ўзида сотиб олмоқ, акс ҳолда битимни бекор қилмоқ

to ~ out 1. қайта сотиб олмоқ; 2. барча корхоналарни тўлиқ ва батамом сотиб олмоқ

to ~ outright қийматини тўлиғича тўлаб харид қилмоқ

to ~ a pig in a poke кўркўрона харид қилмоқ, кераксиз нарсани сотиб олмоқ

to ~ a pup кераксиз буюмни харид қилмоқ; алданиб қолмоқ

to ~ secondhand ишлатилган молни харид қилмоқ

to ~ (sell) securities for own account қимматли қоғозларни ўз ҳисобидан харид қилмоқ (сотмоқ)

to ~ (sell) securities with own money қимматли қоғозларни ўз ҳисобидан харид қилмоқ (сотмоқ)

to ~ shares акцияларни харид қилмоқ

to ~ spot 1. мавжуд молни харид қилмоқ; 2. нақд пулга харид қилмоқ

to ~ a spread "маржани" кўтарасига сотиб олмоқ"

(муддати яқин шартномани сотиб олмоқ ва шартномани янада муайян муддатга сотмоқ)

to ~ stock акцияларни харид қилмоқ

to ~ to previous agreement олдинги шартнома шартлари асосида харид қилмоқ

to ~ turnover кам фойда кўриб, катта ҳажмда мол айланишига эришмоқ

to ~ up 1. сотиб олмоқ, ҳаммасини сотиб олмоқ; 2. нархни ошириш мақсадида бирор компаниянинг мумкин қадар кўпроқ акцияларини сотиб олмоқ; 3. мол бозори устидан назорат ўрнатиш мақсадида бирор компаниянинг мумкин қадар кўпроқ акцияларини сотиб олмоқ

to ~ up issue заёмни сотиб олмоқ

BUY-BACK *n* 1. қайтадан сотиб олиш; 2. ўрнини қопловчи битим

to enter into ~ ўрнини қопловчи битим тузмоқ

share ~ корпорацияларни* сотиб олиш

BUYER *n* 1. харидор; 2. моллар харид қилувчи; 3. харид қилувчи

~ of option опцион* харидори

~ of securities қимматли қоғозлар харидори

~'s check харидор чеки

~'s credit истеъмол кредити; харидор кредити

~'s debt харидор қарзи

~'s market харидор бозори

~'s option харидор опцион*, "колл" опцион (қимматли

қоғозни белгиланган нархда сотиб олиш ҳуқуқи)

~'s option to double харидорнинг иккиёқлама опционни*

~s over харидорларнинг сотувчилардан кўплиги

~'s price харидорлар учун фойдали нарх; паст нарх to familiarize the ~s with the new offerings харидорларни янги моллар билан таниш-тирмақ; харидорларни янги моллар ҳақида хабардор қилмоқ

auction ~ кимосди савдосидаги харидор

average ~ ўртача харидор

cash ~ нақд пулга харид қилувчи улгуржи савдогар

chief ~ бош харидор

commission ~ савдо воситачиси, воситачи

domestic ~ маҳаллий харидор

exclusive ~ мутлақ ҳуқуқларга эга харидор

feeder ~ бўрдоқига боқиш учун қорамол олиб сотувчи

foreign ~ чет эллик харидор

heavy ~ йирик харидор

industrial ~ саноат корхонаси харидчиси

intermediate ~ оралиқ харидор, воситачи

light ~ майда харидор

local ~ маҳаллий харидор

marginal ~ "чегараланган" харидор

material ~ фирманинг хомашё ва бутловчи қисмларни

сотиб олишга масъул ходими

order ~ молларни йирик истеъмолчилар буюртмасига

кўра харид қилувчи улгуржи савдогар

packer ~ гўшти қайта ишлаш корхонаси учун чорва

моллари олиб сотувчи

potential ~ пайдо бўлиши

мумкин бўлган харидор

prime ~ бош харидор

prospective ~ кўзда

тутилаётган харидор

resident ~ 1. марказий бозордаги маклер*, 2. молларни

чекланган доирадаги мижозлардан воситачилик асосида

сотиб олувчи улгуржи корхона;

3. маҳаллий бозорда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини

сотиб олувчи улгуржи корхона;

4. маҳаллий харидор

retail ~ чакана харидор

sharp-bargaining ~ манфаатлироқ шартлар учун астойдил ҳаракат қилаётган

харидор

slaughter ~ сўйиладиган чорва молларни олиб сотувчи

sophisticated ~s малакали харидорлар

syndicate ~s саноат фирмалари

гуруҳини моддий-техника жиҳатидан таъминлаш

вакиллиги; таъминот фирмаси

travelling ~ сайёр улгуржи харидор

unsophisticated ~s малакасиз харидорлар

BUYER-UP *n* олиб сотувчи, олибсотар

BUYING *n* харид қилиш, сотиб олиш

~ back қайтариб сотиб олиш

~ brokerage сотув воситачилик йиғими

~ climax акциялар нархининг

аста-секин кўтарилганидан сўнг кескин ошиб кетиши

~ for settlement муддатга харид қилиш

~ forward форвард* асосида харид қилиш

~ from stock оғбордан харид қилиш

~ group қимматли қоғозларни харид қилиш синдикати*

~ hedge харидорни талафотлардан суғурталаш; харидорлар хеджи*

~ in 1. битимни ёпиш; 2. биржанинг қимматли қоғозларни харидорларга сотувчилар ҳисобидан етказиб бериши; 3. ҳукуматнинг ўз мамлакати валютасини халқаро бозордаги курсини бир маромда сақлаб туриш мақсадида сотиб олиши; 4. харидорнинг позицияларини* ҳисобга олиш учун бир хил қимматли шартнома опционини* харид қилиши

~ in cash дарҳол нақд пул тўлаб сотиб олиш

~ on bad news қимматли қоғозларни нохуш хабарлар келиб турган шароитда харид қилиш (*курсларнинг кейинчалик ўсишини назарда тутган ҳолда*)

~ on balance хариднинг сотувдан ошиб кетиши

~ on credit кредитга харид қилиш

~ on margin қимматли қоғозларни сумманинг бир қисмини кредит ҳисобидан тўлаб харид қилиш

~ on scale қимматли қоғозларни курсларнинг пасайиши даврида харид қилиш

~ on shoestring кам даромадли қимматли қоғозларни харид қилиш

~ on the bad news нохуш хабарлар иқтисодий аҳволнинг пасайишига олиб келади, деган тахминга асосланган биржа стратегияси

~ order харид қилиш ҳақидаги буйруқ

~-out корхонадаги улушни қайта сотиб олиш

~ outright дарҳол нақд пул тўлаб харид қилиш

~ power харид қуввати, харид қобилияти

~ price харидор нархи; харидор курси

~ quotation харидор нархи; харидор курси

~ gate харидор курси

~ source (мол) етказиб беврвчи

~ to minimum inventory захира даражаси белгиланган энг кам миқдоргача пасайганида харид қилиш

~-up сотиб олиш

bulk ~ улгуржи харид қилиш

bull ~ нархни атайлаб ошириш пайтида харид қилиш

cash ~ нақд пулга харид қилиш

central ~ марказий тарзда харид қилиш

credit ~ кредитга харид қилиш

direct ~ бевосита харид қилиш

effective ~ харид қилишнинг оқилона услублари

forward ~ 1. келгусида фойдаланиш учун сотиб олиш; захира учун сотиб олиш;

2. муддатга харид қилиш

fresh ~ яқинда харид қилинган нарса
 group ~ терма тарзда харид қилиш
 hand-to-mouth ~ 1. хомашё ёки материалларни бевосита ишлаб чиқаришга йўналтирилган ҳолда харид қилиш; 2. молларни дўкондаги мол захираларининг энг кам даражада сақлаб турилишини мўлжаллаб харид қилиш
 heavy ~ йирик харидлар
 hedge ~ 1. нарх-наво ўсишидан хавфсираб, керагида фойдаланиш мақсадида харид қилиш; 2. кўрилиши мумкин бўлган талафотларнинг олдини олиш мақсадида харид қилиш
 impulse ~ мўлжал билан қилинмаган харид; беихтиёр харид қилиш (олдидан ўйламасдан)
 instalment ~ ҳақини бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан харид қилиш
 management ~ (касбий омилкор) бошқарувчилар гуруҳининг бегона компания акциялари назорат тўпламини харид қилиш
 margin ~ қимматли қоғозларни сумманинг бир қисмини кредит ҳисобидан тўлаб харид қилиш
 memorandum ~ молни истеъмолчига сотилгандан сўнг ҳақ тўлаш шарти билан харид қилиш
 order ~ буюртмага кўра харид қилиш
 organizational ~ корхона эҳтиёжлари учун харид қилиш

panic ~ саросима билан сотиб олиш, молни саросима билан сотиб олиш
 precautionary ~ захирага харид қилиш
 preclusive ~ огоҳлантирувчи харид (мол ёки хизматларни бошқа харидор сотиб олишининг олдини олиш мақсадида)
 quantity ~ улгуржи харидлар
 reciprocal ~s икки томонлама асосда харид қилиш
 retail ~ молларни чакана нархда харид қилиш
 scale ~ курсларнинг пасайиши даврида харид қилиш
 scare ~ молларни саросима билан харид қилиш
 shop ~ омилкорлик билан қилинган харид
 speculative ~ чайқов нархида сотиб олиш
 spot ~ нақд пулга харид қилиш
 support ~ нарх-навони сақлаб туриш мақсадида сотиб олиш
 unpremediated ~ мўлжал билан қилинмаган харид
 BUYING-IN *n* молни кимошди савдосидан қайтариб олиш
 BUY-OUT *n* қайта сотиб олиш; акцияларнинг назорат тўпламини сотиб олиш
 leveraged ~ акциялар назорат тўпламини кредит ҳисобидан қайта сотиб олиш
 management ~ бошқарувнинг корхонани (қайта) сотиб олиши
 BY-BIDDER *n* кимошди савдосидаги сохта харидор
 BU-EFFECT *n* қўшимча самара, қўшимча ҳодиса

BYLAW *n* 1. устав, ички тартиб қоидалари; 2. қонуний ҳужжат

~ of bank банк устави

BYPASS *n* 1. айланма йўл; 2. айланиб ўтиш, молни хилоф равишда харид қилиш

BYPASS *v* 1. айланиб ўтмоқ; 2. мақсадга эришиш учун айланма йўллардан бормоқ

BYPASSING *n* айланиб ўтиш, айланма йўл

~ of wholesaler молларни улгуржи савдо бўғинини четлаб ўтиб харид қилиш (бевосита ишлаб чиқарувчилардан)

BY-PRODUCT *n* қўшимча маҳсулот

BYROAD *n* айланиб ўтиш, айланма

BYWORK *n* ёрдамчи иш

C c

CAB *n* такси

CABIN *n* каюта (кемадаги бўлма)

CABINET *n* маҳкама, ҳукумат

CABINET *a* нофаол; бозори касод (касодга учраган); ёпиқ

~ **bid** нофаол облигацияларни бозорнинг асосий иштирокчиларига рамзий нархда сотиш

~ **crowd** нофаол облигациялар сотиладиган бўлим

~ **security** нофаол қимматли қоғоз

~ **stock** бозори касод (касодга учраган) акциялар

~ **trading** облигацияларнинг ёпиқ савдоси

CABLE *n* 1. телеграмма; каблограмма (сув ости кабели орқали бериладиган телеграмма); 2. фунт стерлингнинг АҚШ долларига нисбатан курси; 3. фунт стерлинг – АҚШ доллари битими; 4. *pl* телеграф ўтказмалари курслари; телеграф ўтказмалари; 5. кабель

~ **desk** АҚШ доллари – фунт стерлинг битимларига ихтисослашадиган валюта дилерининг иш жойи

~ **rate** фунт стерлингнинг

АҚШ долларига нисбатан курси

~ **remittance** телеграф орқали пул ўтказиш

~ **transfer** телеграф орқали пул ўтказиш

ciphered ~ шартли белгили телеграмма

express ~ шошилинч телеграмма

official ~ хизмат телеграммаси

open language ~ очиқ матнли телеграмма

ordinary ~ оддий телеграмма

urgent ~ шошилинч телеграмма

CABLEGRAMME *n* каблограмма (сув ости кабели орқали юбориладиган телеграмма)

CABLESE *n* ўзига хос қисқа "телеграф тили"

CA'CANNY *n* ишни қасддан чўзиш

CADASTRE *n* кадастр*

land ~ ер кадастри*

CAGE *n* 1. банкнинг ҳисобга олиш ва ҳисоб-китоб бўлими; 2. банкнинг пул ҳисоб-китоблари хонаси; касса

CALCULABLE *a* ҳисобга олинadиган, ҳисобланадиган

CALCULATE *v* 1. ҳисобламоқ, ҳисоблаб чиқармоқ; санаб

чиқмоқ, санамоқ; 2. ҳисоблаб чиқмоқ; таннархни ҳисобламоқ; 3. мўлжалламоқ, чамаламоқ
to ~ interest фоизларни ҳисобламоқ

CALCULATED *a* ҳисобланган; ҳисоблаб чиқилган; ҳисоб-китоб қилинган

~ income ҳисоблаб чиқилган даромад

~ price ҳисоб-китоб қилинган нарх

~ risk ҳисоб-китоб қилинган таваккалчилик

CALCULATING *a* 1. ҳисоблаш...; 2. режали, тежамкор
~ agent узоқ муддатли своп* бўйича ҳисоб-китобларни амалга оширишга ваколатли муассаса

~ date узоқ муддатли своплар* бўйича мунтазам равишда маблағ ўтказиб туриш зарурлиги ҳақида хабар қилинган сана

~ period узоқ муддатли свопда* фоиз тўлаш даври

CALCULATION *n* 1. ҳисоблаш, санаб чиқиш; ҳисоб-китоб қилиш; 2. смета*; таннархни ҳисоблаш; 3. *pl* ҳисоблаб чиқариш

~ of advance бўнак миқдори
~ of an amount суммани ҳисоблаш

~ of charges чиқимларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of cost таннархни ҳисоб-китоб қилиш

~ of costs харажатлар сметаси*; харажатларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of damage зарарларни ҳисоблаб чиқиш

~ of demurrage демережни* ҳисоб-китоб қилиш

~ of discount дисконтни* ҳисоб-китоб қилиш

~ of efficiency самарадорликни ҳисоб-китоб қилиш

~ of exchange rate валюта курсини ҳисоблаб чиқиш

~ of expenses харажатларни ҳисоблаш

~ of interest фоизларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of losses талафотларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of parities паритетларни* ҳисоб-китоб қилиш

~ of percentages фоизларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of premiums мукофотларни ҳисоблаш

~ of prices нархларни ҳисоблаб чиқиш

~ of proceeds даромадларни ҳисоб-китоб қилиш

~ of profitability даромадлиликни ҳисоб-китоб қилиш, тежамкорликни ҳисоблаб чиқиш

~ of profits фойдани ҳисоб-китоб қилиш

~ of royalty роялтини* ҳисоб-китоб қилиш

~ of value қийматни ҳисоб-китоб қилиш

to make a ~ ҳисоб-китоб қилмоқ

analytical ~ ҳисоб-китобнинг таҳлилий усуллари

capacity ~ қувватни ҳисоб-китоб қилиш

checking ~ текширув ҳисоб-китоби

cost-benefit ~ 1. харажатлар ва натижалар ҳисоб-китоби;

2. харажатлар ва фойдалар сметаси*

detailed ~ муфассал ҳисоб-китоб

exact ~ аниқ ҳисоблаб чиқариш, аниқ ҳисоб

faulty ~ нотўғри ҳисоблаш; ҳисоб-китобдаги хато

final ~ якуний ҳисоб-китоб

interim ~ оралик ҳисоб-китоб

long-term ~ узоқ муддатга мўлжаллаб ҳисоб-китоб қилиш

loose ~ тахминий ҳисоб-китоб

loosy ~ ноаниқ (тахминий) ҳисоб-китоб

overall ~ умумий ҳисоб-китоб

planned cost ~ режадаги харажатларни ҳисоб-китоб қилиш

post ~ амалдаги харажатларни ҳисоблаб чиқиш

preliminary ~ дастлабки смета*

price ~ нархни ҳисоблаб чиқариш

progressive ~ of interests
фоизларни ортиб бориш тартибида ҳисоблаш

quantity ~ товар-моддий бойликларни миқдорий ҳисобга олиш

rate ~ йиғим миқдорини ҳисоблаш

rough ~ тахминий смета*

routine ~ одатдаги ҳисоб-китоб

tentative ~ олдиндан ҳисоблаш

trial-end-error ~ синов ва хатолар усули билан ҳисоблаш

CALCULATOR *n* 1. ҳисобловчи; 2. ҳисоблаш ма-

шинаси; ҳисоблаш қурилмаси, ҳисоблагич

CALENDAR *n* 1. тақвим;

2. қимматли қоғозлар чиқариш жадвали; 3. сотувга қўйиладиган қимматли

қоғозлар рўйхати

advertising ~ реклама тақвими

appointments ~ эсдалик тақвим

exhibition ~ кўргазма тақвими

fair ~ ярмарка тақвими

CALIBRATE *v* 1. текширмоқ;

солиштириб чиқмоқ, таққосламоқ; 2. мезонга мувофиқлаштирмоқ;

3. аниқ ўлчамга келтирмоқ

CALIBRATION *n* 1. текширув;

2. аниқ ўлчамга келтириш;

3. мезонга мувофиқлаш

CALL *n* 1. телефон орқали

чақириш, қўнғироқ; қўнғироқ қилиш; 2. ташриф, ташриф буюриш; кириш (*кеманинг бандаргоҳга*);

3. талаб, талабнома; 4. банкнинг шартлар бузилганлиги туфайли қарз олувчидан кредитни

муддатидан олдин тўлашни талаб қилиши;

5. устама ҳақли битим, "колл" опцион (*қимматли қоғозларни ёки молни олдиндан устама ҳақ тўлаган ҳолда муайян муддат давомида шартлашиб*

олинган нархда харид қилиш ҳуқуқи);

6. қайта сотиб олиш; қийматини тўлаш;

7. эмитетнинг* қимматли қоғозлар қийматини муддатидан олдин қоплаш ҳуқуқи

~ at a port бандаргоҳга кириш

~ -back битимни ниҳоясига етказиш мақсадида харидорга муурожаат қилиш

~ date эмитент* облигацияларнинг қийматини муддатидан олдин тўлаган ҳолда қайтариб олган сана; қимматли қоғозлар қайтариб олинган сана

~ deposit талаб қилинганда бериладиган омонат

~ deposit account талаб қилинганда бериладиган омонатлар ҳисобрақами

~ feature облигацияларни муддатидан олдин қайта сотиб олиш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

~ for bids акциялар харид қилиш учун талабнома беришни таклиф қилиш

~ for funds маблағларни жалб этиш; пул тўланишини талаб қилиш

~ for money маблағларни жалб этиш

~ for payment тўловни талаб қилиш

~ for redemption 1. қимматли қоғозларни қайта сотиб олиш учун кўрсатишни талаб қилиш; 2. облигациялар қиймати тўланишини эълон қилиш

~ for supply мол етказиб беришни талаб қилиш

~ for tenders 1. савдога таклиф этиш; 2. тендер*, бюртмани жойлаштириш бўйича танлов

~ holder опцион* соҳиби, опцион* эгаси

~ is expiring опцион* муддати тугаяпти

~ letter навбатдаги бадалли талаб қилиш

~ loan онкол ссудаси*, талаб қилинганда қайтариладиган ссуда

~ loan rate талаб қилинганда қайтариладиган ссуда фоиз ставкаси

~ money онкол ссудаси*; талаб қилинганда қайтариладиган ссуда

~ money market талаб қилинганда қайтариладиган ссудалар бозори

~ money rate талаб қилинганда қайтариладиган ссуда фоиз ставкаси

~ of more устама ҳақли бир марталик қўшимча битимни амалга ошириш ҳуқуқи

~ of twice more устама ҳақли икки марталик қўшимча битимни амалга ошириш ҳуқуқи

~ on goods молни чақириб олиш

~ on shares акциялар учун бадал тўлаш ҳақидаги талабнома

~ option "колл" опциони (қимматли қоғозларни белгиланган нархда харид қилиш ҳуқуқи)

~ option day "колл" опциони* харид қилинган сана

~ plan телефон қўнғироқлари жадвали (банк мижозлари-га)

~ premium опционли битимда* тўланадиган устама ҳақ; олдиндан тўланадиган устама ҳақ

~ preparation телеграф орқали боғланишга тайёрланиш (мижоз билан)

~ price облигациянинг муддатдан олдин қайта сотиб олиш пайтидаги нархи

~ protection эмитентнинг* қимматли қоғозни белгиланган муддатдан олдин қайта сотиб олиши тақиқланган шарт

~ protection warrant инвесторни қимматли қоғозлар қийматини муддатидан олдин тўлашдан ҳимояловчи облигация варранти*

~ provision облигацияларни муддатидан олдин қайта сотиб олиш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

~ rate талаб этилганда қайтариладиган ссудалар фоиз ставкаси, онкол ставкаси*

~ report ҳоқимият талабига биноан тақдим этиладиган молиявий ҳисобот

~ rule харидорнинг биржа ёпилиши олдидан белгилаган расмий нархи

~ transaction онкол битими*

~ via operator коммутатор орқали телефонда сўзлашиш

~ warrant опцион* кафолати

~ writer шартномани келишилган нархда имзолаган шахс

to have the ~ харидоргир (бозори чаққон) бўлмоқ

to make a ~ for additional cover қўшимча таъминотни талаб қилмоқ

to make a ~ for capital сармо-яни талаб қилиб олмоқ

accusing ~ чақириш (*фирма вакилини рекламация* кўрсатиш учун*)

at ~ талаб бўйича

bank ~ банк ҳисобрақами

тақдим этилишини талаб қилиш

business ~ хизмат юзасидан ташриф буюриш

collect ~ ҳақини чақириладиган мижоз тўлайдиган телефон мулоқоти

comptroller's ~ пул муомаласи бўйича назоратчининг банк ҳисоботини тақдим этиш ҳақидаги талаби

courtesy ~ илтифотли (самимий) ташриф

delayed ~ кейинга қолдирилган қайта сотиб олиш (қийматни тўлаш)

distress ~ денгиздаги ҳалокат тўғрисидаги хабар

double ~ қарз олувчига қайта сотиб олиниши лозим бўлган облигациялар суммасини икки баравар ошириш ҳуқуқини берувчи қайта сотиб олиш фонди тўғрисидаги битим

due at ~ талаб қилиш бўйича муддатли

duty ~ расмий ташриф

emergency ~ шошилинч тарзда телефон орқали чақириш

local ~ маҳаллий телефон орқали чақириш

maintenance ~ брокернинг* мижоздан ўз ҳисобрақами тўлдирилишини талаб қилиши

margin ~ қўшимча таъминот киритилишини талаб қилиш (*гаровга қўйилган қимматли қоғозлар курсининг пасайиши муносабати билан*)

national bank ~ миллий банклардан пул муомаласи бўйича назоратчига ҳисобот топширишни талаб қилиш

official ~ хизмат телефони орқали мулоқот

on ~ талаб бўйича

overseas ~ чет эллик мижоз билан телефон орқали мулоқот қилиш

person-to-person ~ олдиндан буюртма бериш асосида телефон орқали мулоқот қилиш

personal ~ олдиндан буюртма бериш асосида телефон орқали мулоқот қилиш

return ~ жавоб ташрифи

reverse (transfer) charge ~ ҳақини чақириладиган мижоз тўлайдиган телефон мулоқоти

service ~ (режадан ташқари) техник хизмат кўрсатиш ёки таъмирлаш талабномаси

toll ~ телефон орқали шаҳарлараро мулоқот

trunk ~ телефон орқали шаҳарлараро мулоқот

urgent ~ телефон орқали шошилинч тарзда чақириш

variable margin ~ ҳисоб-китоб палатасининг ўз аъзолари олдида қўядиган қўшимча таъминот киритиш ҳақидаги талаби

subject to ~ қайтарилиши лозим бўлган

to give for the ~ нарх-навони атайлаб ошириш пайтида нархлар тафовутини ҳисобга олиб харид қилмоқ

to make a ~ ташриф буюрмоқ

to pay a ~ on shares акцияларга бадал тўламоқ

to place a ~ телефон орқали сўзлашишга буюртма бермоқ

to take for the ~ нарх-навони атайлаб ошириш пайтида на-

рхлар тафовутини ҳисобга олиб сотмоқ

CALL *v* 1. қўнғироқ қилмоқ ёки телефон орқали гаплашмоқ; 2. ташриф буюрмоқ; кирмоқ (*бандаргоҳга*); 3. талаб қилмоқ (*тўловни*)

to ~ a loan ссуда тўланишини талаб қилмоқ

to ~ for талаб қилмоқ; сўрамоқ; сўров хати юбормоқ

to ~ for redemption облигациялар қиймати тўланишини эълон қилмоқ

to ~ for redemption of loan ссуда тўланишини талаб қилмоқ

to ~ for tenders савдони белгидамоқ (*тайинламоқ*), савдони эълон қилмоқ

to ~ in инкассация қилмоқ (*қарзларни*); тўлашни талаб қилмоқ (*қарзларни*); қайтаришни талаб қилмоқ (*қарзларни*); муомаладан чиқариб олмоқ (*пулни*)

to ~ in a debt қарздорнинг муайян мажбуриятларни бажармагани туфайли қарзни тўлиғича тўлашни талаб қилмоқ

to ~ in a mortgage гарон хатининг ижро этилишини (тўланишини) талаб қилмоқ

to ~ in bonds облигациялар қиймати тўланишини эълон қилмоқ

to ~ in preferred shares имтиёзли акцияларни муомаладан чиқармоқ

to ~ in preferred stocks имтиёзли акцияларни муомаладан чиқармоқ

to ~ in shares акцияларни муомаладан чиқармоқ

to ~ in stocks акцияларни муомаладан чиқармоқ

to ~ off чақириб олмоқ, бекор қилмоқ

to ~ off a deal савдо битимини бекор қилмоқ

to ~ upon the pool фонддан маблағ олмоқ

CALLABILITY *n* тўлов муддати келгунига қадар облигацияларни талаб қилиб олиш ҳуқуқи

CALLABLE *a* қайта сотиб олиниши лозим бўлган; талаб қилиб олиниши мумкин бўлган; чақириб олинадиган ~ before maturity тўлов муддати келгунига қадар ундириб олиниши лозим бўлган

~ bond муддатидан олдин тўлатиш ҳуқуқини берувчи облигация, чақириб (қайтариб олинадиган) облигация ~ capital сармоянинг банк талабига кўра топшириладиган тўланмаган қисми

~ preferred stock 1. чақириб (қайтариб) олинадиган имтиёзли акциялар; 2. қиймат тўланишига тақдим қилиниши мумкин бўлган имтиёзли акциялар

~ swap муддатидан олдин бажарилиши мумкин бўлган форизли своп*

CALL-BACK *n* 1. жавоб ташрифи; 2. қайтариш; 3. битимни ниҳоясига етказиш мақсадида истеъмолчига муурожаат қилиш; 4. ишга чақириб (танаффусдан сўнг)

CALLED *a* 1. қиймати тўланган; 2. бажарилган, ижро этилган

~ away 1. муддатидан олдин

қиймати тўланган (облигация ҳақида); 2. ижро этилган (қимматли қоғозлар етказиб берилишини талаб этаётган опцион)* ҳақида)

~ bond муддатидан олдин қиймати тўланган облигация ~-up capital чиқарилган акциялар нархининг тўланиши зарур бўлган қисми

CALLER *n* ташриф буюрувчи

CALLING *n* 1. мансабдор шахс; 2. касб, машғулот; 3. чақириб, чақириб, чақирув

~ officer кредитлар назоратчиси

~ the share-holders together акциядорларни чақириб

CALLS *n* янги акциялар учун тўланадиган бадаллар

CAMBISM *n* валюта операцияларини амалга ошириш санъати

CAMBIST *n* камбист (валюта операциялари мутахассиси); валюта биржаси дилери*

CAMBISTRY *n* валюта операцияларини амалга ошириш санъати

CAMBRIDGE:

C. equation Кембриж тенгламаси (пуллинг миқдорий назариясида)

CAMERALISM *n* камерализм* (меркантилизмнинг* тури)

CAMPAIGN *n* 1. тадбир; 2. биржа чайқовчиларининг акциялар курсига таъсир кўрсатиш мақсадидаги сохта ҳаракатлари

~ credit чет элик хомашё ишлаб чиқарувчига берилдиган кредит

to carry on a ~ тадбирни ўтказмоқ

to conduct a ~ тадбирни ўтказмоқ

to enter upon a ~ тадбирни бошламоқ

to launch a ~ тадбирни бошламоқ

to start a ~ тадбирни бошламоқ

to support a ~ тадбирни қўллаб-қувватламоқ

to undertake a ~ тадбирни уюштирмоқ

to wage a ~ тадбирни олиб бормоқ

advertising ~ реклама тадбири

dear ~ нарх-навони атайлаб оширишга қаратилган чайқовчилик

bull ~ нарх-навони атайлаб пасайтиришга қаратилган чайқовчилик

canvassing ~ реклама тадбири

combined ~ биргаликдаги тадбир

current ~ жорий тадбир

economy ~ харажатларни қисқартириш мақсадидаги тадбир

editorial ~ матбуотда ўтказиладиган тадбир

election ~ сайлов олди тадбири

extensive ~ кенг миқёсли тадбир

international ~ халқаро миқёсдаги тадбир

joint ~ биргаликдаги тадбир

marketing ~ мол сотиш (ўтказиш)ни ташкил этиш ва рағбатлантириш мақсадидаги тадбир

press ~ матбуотда ўтказиладиган тадбир

press advertising ~ матбуотдаги реклама тадбири

promotion ~ молни бозорда ўтказиш мақсадидаги тадбир

promotional ~ молни бозорда ўтказиш мақсадидаги тадбир

publicity ~ реклама тадбири

public relations ~ фирма фаолиятини ёритишга йўналтирилган тадбир

sales ~ мол сотиш (ўтказиш)ни ташкил этиш ва рағбатлантириш мақсадидаги тадбир

savings drive ~ омонатларни жалб қилиш дастури

selling ~ мол сотиш (ўтказиш)ни ташкил этиш ва рағбатлантириш мақсадидаги тадбир

trade press ~ матбуотдаги савдо мақсадидаги тадбир

CANADA *n* Канада доллари

CANADIAN:

C. agency АҚШдаги Канада банки ташкил этган вакил банк

C. dollar Канада доллари

CANCEL *v* 1. бекор қилмоқ; кучдан қолдирмоқ; қонуний кучдан қолдирмоқ; 2. қийматни тўламоқ (қопламоқ); 3. бекор қилмоқ

to ~ a banking license банк лицензиясини бекор қилмоқ

to ~ a bill векселни бекор қилмоқ

to ~ check чекни бекор қилмоқ

to ~ a commitment мажбуриятни бекор қилмоқ

to ~ a consortium agreement консорциум* ташкил этиш

ҳақидаги битимни бекор қилмоқ

to ~ a contract шартномани бекор қилмоқ

to ~ a credit кредитни тўламоқ (қайтармоқ)

to ~ a deal битимдан воз кечмоқ, битимни бекор қилмоқ

to ~ a debt қарзни бекор қилмоқ

to ~ a letter of credit аккредитивни* бекор қилмоқ

to ~ a loan қарзни бекор қилмоқ

to ~ a mortgage гаров хатини бекор қилмоқ

to ~ a mortgage deed гаров гувоҳномасини бекор қилинган деб эълон қилмоқ

to ~ an engagement мажбуриятни бекор қилмоқ

to ~ an obligation мажбуриятдан воз кечмоқ

to ~ an order буюртмани бекор қилмоқ

to ~ a power of attorney ишонч қоғозини қонуний кучга эга эмаслигини эълон қилмоқ

to ~ a treaty шартномани кучдан қолдирмоқ (бекор қилмоқ)

to ~ out бараварлаштирмоқ, таъсирини йўқотмоқ, бетараф қилмоқ (*мас. рақобатчининг ҳаракатларини*)

CANCELLATION *n* 1. кучдан қолдириш, бекор қилиш, йўқ қилиш; 2. қийматни тўлаш; 3. якуний тўлов (*мас. молиявий мажбуриятларни*); 4. бузиш, бекор қилиш
~ of agreement шартномани бекор қилиш

~ of bankbook омонат дафтарчасини бекор қилиш

~ of charter чартерни* бекор қилиш

~ of check чек бўйича тўловни тўхтатиб қўйиш

~ of contract шартномани бекор қилиш

~ of deal битимни бекор қилиш

~ of debt қарзни бекор қилиш

~ of an exhibition кўргазмани бекор қилиш

~ of a letter of credit аккредитивни* бекор қилиш

~ of a license лицензияни бекор қилиш

~ of liability пул мажбурияти бўйича қийматни тўлаш

~ of a mortgage гаров хатини бекор қилиш

~ of an order буюртмани бекор қилиш

~ of a policy суғурта шартномасини бекор қилиш

~ of a premium мукофотни бекор қилиш

~ of registration қайдни бекор қилиш

~ of the sale сотувни бекор қилиш

~ of security қимматли қоғозни бекор қилиш

~ of securities йўқотилган қимматли қоғозларни қонуний кучга эга эмаслигини эълон қилиш

~ of stocks акцияларни бекор қилиш

~ of a tax солиқни бекор қилиш

~ of a trademark мол белгисини бекор қилиш

- ~ of transaction битимни бекор қилиш
 ~ of a treaty шартномани бекор қилиш
 partial ~ қисман бекор қилиш
CANCELLED *a* кучдан қолдирилган; бекор қилинган; қиймати тўланган
 ~ check тўланган чек; қиймати тўланган чек
 ~ deal бекор қилинган битим
 ~ debt ҳисобдан чиқарилган қарз
 ~ endorsement ўчирилган индоссамент*
 ~ transaction бекор қилинган битим
 untill ~ чақириб олингунга қадар
CANCELLING *n* 1. бекор қилиш; кучдан қолдириш; тугатиш; 2. қийматни тўлаш
CANTEEN *n* корхонадаги ошхона
 to install *a* ~ ошхона очмоқ
CANVASS *n* 1. маълумотларни тўплаш; 2. аҳолидан сўраб чиқиш; 3. йиғим (*буюртмаларни, обунани*); тўплаш (*овозларни*)
CANVASS *v* 1. йиғмоқ (*буюртмаларни, обунани*); номзод учун ташвиқот қилмоқ; 2. аҳоли ўртасида сўров ўтказмоқ; 3. таҳлил қилмоқ; текшириб кўрмоқ
 to ~ the market бозордаги иқтисодий аҳволни ўрганмоқ
CANVASSER *n* 1. вакил; гушашта; 2. аҳоли ўртасида сўров ўтказаяётган шахс
CANVASSING *n* буюртмаларни тўплаш
 ~ of customers харидорларни жалб қилиш
- CAP** *n* 1. энг юқори чегара, юқори даража; 2. "кэп" (*1. облигация заёмда белгиланган энг юқори фоиз ставкаси; 2. банк устама ҳақ эвазига қарз маблағларининг белгиланган қийматини мижозга кафолатлайдиган битим*)
 ~ rate loan энг юқори чегараси белгиланган ўзгарувчан фоиз ставкали кредит
- CAPABILITY** *n* 1. қобилият, лаёқат; 2. *pl* имкониятлар; 3. энг юқори унумдорлик; энг юқори қувват; энг кўп ишлаб чиқариш
 ~-based recruitment қобилиятларни баҳолашга асосланган ҳолда (*банкда ишлаш учун*) ходимлар танлаш
 ~ to bid савдода (муваффақиятли) қатнашиш қобилияти; савдода рақобат қила олиш қобилияти
 ~ to perform маҳсулот ишлаб чиқариш қобилияти; хизмат кўрсатиш қобилияти
 contractor ~ies пудратчининг имкониятлари
 conversion ~ ишлаб чиқаришни ўзгартиришга лаёқатлилиқ
 high volume production ~ юқори маҳсулдорлик
 land ~ тупроқнинг ҳосилдорлиги
 management ~ies бошқариш қобилияти
 manufacturing ~ies 1. ишлаб чиқариш имкониятлари (*ишлов бериш саноати тармоқларининг*); 2. ишлаб чиқариш асоси

operating ~ies ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

operational ~ ишлаш қобилияти; фойдаланишга яроқлилик

performance ~ 1. техник тавсиф; 2. имконият доирасидаги маҳсулдорлик

process ~ ишлаб чиқаришнинг эришиш мумкин бўлган кўрсаткичлари

product ~ies маҳсулот тавсифи

production ~ ишлаб чиқариш қобилияти

production ~ies ишлаб чиқариш имкониятлари

quality ~ маҳсулот сифатини таъминлаш имконияти

CAPABLE *a* қобилиятли

~ of paying тўловга лаёқатли

CAPACIOUS *a* сиғимли

CAPACITY *n* 1. унумдорлик, маҳсулдорлик; белгиланган қувват; ишлаб чиқариш қуввати; ишлаб чиқариш имкониятлари; 2. қобилият, лаёқат; 3. молиявий бозор иштирокчисининг вазифалари; 4. сиғим; сиғимлилик; ҳажм; 5. ваколат; лавозим; 6. ҳуқуққа эга бўлиш қобилияти, ҳуқуқдорлик; ишга лаёқатлилик

~ available 1. мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари; мавжуд ишлаб чиқариш имкониятлари; 2. "...тайёрлаш учун буюртмалар қабул қиламиз", "ижарага берамиз" (*реклама эълонларида*)

~ for growth ўсишга қобилиятли (*йирик корпорациялар* ҳақида*)

~ for labour ишлаш қобилияти

~ for work ишлаш қобилияти

~ in service амалдаги ишлаб чиқариш қуввати

~ of a car вагон сиғими

~ of market бозор сиғими (ҳажми)

~ of a plant завод қуввати

~ per unit ишлаб чиқариш бирлигига тўғри келадиган қувват

~ to buy debt қарзни тўлай олиш қобилияти; тўловга лаёқатлилик

~ to contract a loan қарз бўйича битим тузиш ҳуқуқи

~ to incur liability кафолат, кафолатлаш

~ to pay тўловга лаёқатлилик

~ to pay debt қарзни тўлай олиш қобилияти; тўловга лаёқатлилик

~ to produce маҳсулот ишлаб чиқариш лаёқати

~ to work меҳнатга лаёқатлилик

~ under normal operations меъерий иш шароитида имкон даражасидаги ишлаб чиқариш ҳажми; меъерий иш шароитидаги ишлаб чиқариш имкониятлари

to achieve the guaranteed ~ кафолатланган маҳсулдорликка эришмоқ

to attain the guaranteed ~ кафолатланган маҳсулдорликка эришмоқ

to raise competitive ~ of goods молларнинг рақобатбардошлилигини оширмоқ

to reach the designed ~ лойиҳа қувватига эришмоқ

to reach the guaranteed ~ ка-
фолатланган маҳсулдорликка
эришмоқ

to work at ~ тўла қувват
билан ишламоқ

to work to ~ тўла қувват
билан ишламоқ

to work below ~ иш билан
тўла таъминланмаган ҳолда
ишламоқ

absorbing ~ of the market бо-
зорнинг ўзига сингдириш
қобилияти

absorptive ~ of the market бо-
зорнинг ўзига сингдириш
қобилияти

active ~ ишга лаёқатлилик

aggregate ~ жами қувват

annual ~ йиллик унумдорлик

available ~ мавжуд қувват

average ~ ўртача қувват

average plant ~ корхонанинг
меъёрий ишлаб чиқариш
имкониятлари

basic ~ саноат асосий тар-
моқларининг ишлаб чиқариш
қуввати

borrowing ~ кредитга лаёқат-
лилик (*қарз олувчининг*)

business ~ тадбиркорлик кор-
хонасининг барқарорлик ёки
ишончлилик даражаси

cargo ~ юк сифими

cargo-carrying ~ юк сифими

carrying ~ юк ташиш қоби-
лияти

channel ~ анҳорнинг кема
ўтказа олиш қобилияти

competitive ~ рақобатбардош-
лик

competitive ~ of enterprises
корхоналарнинг рақобатбар-
дошлиги

consuming ~ истеъмол қоби-
лияти

contractual ~ 1. шартнома
имкониятлари; 2. ҳуқуққа
эга бўлиш қобилияти, ҳуқуқ-
дорлик

conveying ~ конвейернинг
маҳсулдорлиги

credit ~ кредитга лаёқат-
лилик

daily ~ бир кеча-кундузлик
маҳсулдорлик

deadweight ~ кеманинг тўла
юк кўтариш қобилияти

deadweight carrying ~ ке-
манинг умумий юк кўтариш
қобилияти

deadweight loading ~ ке-
манинг соф юк кўтариш
қобилияти

debt ~ қарз олиш имконияти

delivery ~ мол етказиб бериш
имкониятлари

designed ~ лойиҳа қуввати

discharge ~ ўтказиш қоби-
лияти; юк тушириш имко-
ниятлари

disposing ~ васият қилиш
имконияти

dual ~ фонд биржасида бро-
кер ва бошлиқ вазифаларини
бирлаштириш

earning ~ 1. ҳар бир
шахснинг олиши мумкин
бўлган даромади; 2. меҳнатга
лаёқатлилик

economic ~ 1. иқтисодий
объектларнинг ишлаб чиқа-
риш имкониятлари; 2. энг
кам солиштирма ишлаб чи-
қариш харажатларига тўғри
келадиган ишлаб чиқариш
ҳажми; иқтисодий назарий
қувват

effective ~ 1. амалдаги ишлаб
чиқариш ҳажми; 2. амалда

эришиш мумкин бўлган
 ишлаб чиқариш ҳажми
enterprise ~ корхона қуввати
estimated ~ лойиҳа қуввати
excess ~ ортиқча ишлаб
 чиқариш қуввати
expected actual ~ кутилаётган
 йиллик ишлаб чиқариш
 ҳажми; кутилаётган йиллик
 ишлаб чиқариш унумдорлиги
expected annual ~
 кутилаётган йиллик ишлаб
 чиқариш ҳажми; кутилаётган
 йиллик ишлаб чиқариш
 унумдорлиги
factory ~ корхонанинг ишлаб
 чиқариш қуввати
field ~ даланинг ҳосил-
 дорлиги
financial ~ молиявий имко-
 ниятлар
freight ~ юк ташиш қо-
 биляти
freight-carrying ~ юк кўта-
 риш қобиляти
freight-hauling ~ юк ташиш
 қобиляти
fresh ~ янги қувват
full operating ~ ишлаб чиқа-
 риш қувватлари иш билан
 тўла таъминланган пайтдаги
 тўла маҳсулдорлик
grazing ~ яйловнинг маҳ-
 сулдорлиги
guaranteed ~ кафолатланган
 қувват; кафолатланган маҳ-
 сулдорлик
handling ~ айланиш (*бандар-
 гоҳдаги*)
hourly ~ соатбай маҳсулдор-
 лик
in a consultative ~ мас-
 лаҳатчи сифатида
in a managerial ~ раҳбар
 сифатида

in an official ~ расмий сурат-
 да
in a professional ~ мута-
 хассис сифатида
in a supervisory ~ назоратчи
 сифатида
in an unofficial ~ норасмий
 суратда
ideal ~ мукамал ишлаб чи-
 қариш қуввати
idle ~ фойдаланилмаётган
 қувват
indicated ~ белгиланган қув-
 ват
industrial ~ саноат тармоқ-
 ларининг ишлаб чиқариш
 қуввати
inefficient ~ иқтисодий жи-
 ҳатдан паст самарали ишлаб
 чиқариш қуввати
labour ~ меҳнат унумдорлиги
land ~ ернинг ҳосилдорлиги
legal ~ ишга лаёқатлилиқ
lending ~ кредитга лаёқат-
 лилик (*кредиторнинг*)
limited legal ~ ишга чеклан-
 ган лаёқатлилиқ
load ~ иш билан таъминлаш
 қуввати
load-carrying ~ юк кўтариш
 қобиляти (*ер усти транс-
 порти ҳақида*)
load-lifting ~ юк кўтариш
 қобиляти (*самолёт ҳақида*)
machine ~ (технологик) ас-
 боб-ускуналарнинг унум-
 дорлиги; асбоб-ускуналар
 объектининг ишлаб чиқариш
 қуввати
manufacturing ~ ишлаб
 чиқариш қуввати (*ишлов
 бериш саноатининг*)
market ~ бозор сифими (ҳаж-
 ми)

maximum ~ энг юқори ишлаб чиқариш қуввати

mechanical ~ асбоб-ускуналарнинг унумдорлиги маълумотларига кўра ҳисобланган ишлаб чиқариш қуввати; мавжуд меҳнат воситаларининг (ҳисоб-китоб қилинган) унумдорлиги

memoгу ~ хотира ҳажми (*ЭҲМнинг*)

net ~ 1. соф сифим; 2. соф юк кўтариш қобилияти

nominal ~ белгиланган қувват

normal ~ ишлаб чиқаришнинг қатор йиллар учун кутилаётган ўртача ҳажми

normal plant ~ корхонанинг меъёрий чиқариш имкониятлари

operating ~ кутилаётган ишлаб чиқариш қуввати

operational ~ амалдаги қувват

out-of-date ~ эскирган ишлаб чиқариш фондлари

output ~ маҳсулдорлик, унумдорлик

overload ~ белгилангандан юқори унумдорлик

paying ~ тўловга лаёқатлилиқ

peak ~ энг юқори даражадаги қувват

personal earning ~ ҳар бир шахснинг кўриши мумкин бўлган даромади

planned ~ кутилаётган йиллик ишлаб чиқариш ҳажми; кутилаётган йиллик маҳсулдорлик; лойиҳа қуввати

plant ~ корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати

plough ~ ер ҳайдаш асбобининг унумдорлиги

population carrying ~ юзага келиши мумкин бўлган аҳоли сони

port ~ бандаргоҳнинг кема ўтказиш қобилияти

practical ~ амалдаги ишлаб чиқариш қуввати

producing ~ ишлаб чиқариш қобилияти; ишлаб чиқариш қуввати

production ~ ишлаб чиқариш қуввати; ишлаб чиқариш имкониятлари

productive ~ ишлаб чиқариш қуввати

profit-earning ~ фойдалилик

project ~ объект қуввати

projected ~ лойиҳа қуввати

purchasing ~ харид қобилияти

rated ~ ҳисоблаб чиқилган қувват; ҳисоблаб чиқилган маҳсулдорлик

readily convertible ~ies осонлик билан қайта қуриладиган (мосланадиган) ишлаб чиқариш қувватлари (*маҳсулотнинг янги турлари учун*)

relative ~ нисбий маҳсулдорлик

reserve ~ захирадаги қувват

saturation ~ бозорнинг маҳсулотларга тўлдириш қобилияти

scheduled ~ режалаштирилган маҳсулдорлик

shopping ~ чакана савдо дўконларининг умумий майдони

spare ~ захирадаги қувват

specific ~ солиштирма маҳсулдорлик

spending ~ харид лаёқати
(аҳолининг)

standard ~ белгиланган маҳсулдорлик; ўртача қувват

storage ~ хотира ҳажми
(ЭҲМнинг)

store ~ омборхона сифими

surplus ~ керагидан ортиқча қувват

surviving ~ сақланиб қолган ишлаб чиқариш қуввати
(ҳарбий ҳаракатлар ёки табиий офатлардан кейинги)

taxable ~ солиқ тўлашга лаёқатлилик, солиқ тўлай олиш

theoretical ~ назарий маҳсулдорлик

total ~ умумий маҳсулдорлик; жами қувват

ultimate ~ тўла қувват

unused ~ фойдаланилмаган қувват

useful ~ фойдали унумдорлик

warehousing ~ омборхоналарнинг сифими

working ~ меҳнатга лаёқатлилик; ишлаш қобилияти

yearly ~ йиллик маҳсулдорлик

yielding ~ ҳосилдорлик

САРЕ:

C. scrip Жанубий Африка акциялари

САРИТА:

per ~ аҳоли жон бошига

САРИТАЛ:

C. Intelligence банкларга кредит даражаларини тайинлашга ихтисослашган "Кэпитал интеллиженс" фирмаси

C. Issues Committee Қимматли қоғозлар чиқарилишини

тартибга солиш қўмитаси
(Буюк Британия)

CAPITAL n 1. сармоя; фондлар; асосий сармоя, узоқ муддатли сармоя; 2. корхона эгасининг ўз маблағлари; 3. ишлаб чиқариш жараёнида фойдаланиш учун харид қилинган моллар; 4. пойтахт

~ account сармоя маблағлари ҳаракати ҳисобрақами

~ accumulation сармоя тўплаш

~ adequacy сармоянинг етарлилиги

~ adequacy ratio сармоя етарлилиги кўрсаткичи

~ adequacy requirement сармоя етарлилигини талаб қилиш

~ an interest асосий сумма ва (ўсган) фоизлар

~ appropriations сармоя сарфлашга ажратилган маблағ

~ assets сармоя

~ balance сармоя ҳаракати баланси

~ base банкнинг ўз маблағлари

~ budget бюджетнинг сармоя ҳисобрақамлари бўйича фондлар ҳаракати режалаштирилаётган қисми

~ certificate сармоя шаҳодатномаси

~ circulation сармоянинг кўчиб юриши

~ contribution сармоя сарфида иштирок этиш

~ cost for project лойиҳага мўлжалланган сармоя харажатлари

~ cover банк сармояси ўрнини қоплаш

~ **currency unit** "Скандинавизн бэнк" банкининг акцияларини ифодаловчи сунъий пул бирлиги (*Лондон*)
 ~ **deficit** сармоя тақчиллиги
 ~ **deposit** сармоя депозити*
 ~ **employed** фойдаланилаётган сармоя; инвестиция қилинган сармоя
 ~ **expenditure** сармоя сарфи, инвестициялар
 ~ **export** сармояни четга олиб чиқиш
 ~ **exporting countries** четга сармоя чиқараётган мамлакатлар
 ~ **export restrictions** сармояни четга олиб чиқишдаги чекловлар
 ~ **flight** сармоянинг қочиши (*сармоянинг бирдан ёппасига четга оқиб кетиши*)
 ~ **flow** 1. сармоя ҳаракати; 2. сармоянинг оқиб келиши; 3. сармоянинг бир жойдан иккинчи жойга қўйилиши
 ~ **formation** 1. сармоянинг вужудга келиши; 2. сармоя сарфлаш
 ~ **fund** асосий сармоя фонди; асосий фонд
 ~ **gain** сармоя ўсишидан кўрилган даромад
 ~ **gain distribution** сармоя ўсишидан кўрилган даромадни тақсимлаш
 ~ **gain on bonds** облигациялар сармоясининг ўсиши
 ~ **gain on drawn bond** қуръа бўйича қиймати тўланиши лозим бўлган белгиланган ставкали облигациялар сармоясининг ўсиши

~ **gain on shares** акциялар сармоясининг ўсиши
 ~ **gain tax** сармоя ўсишидан кўриладиган даромад солиғи
 ~ **gearing** хусусий ва қарзга олинган сармоялар ўртасидаги нисбат
 ~ **goods** 1. ишлаб чиқариш воситалари; 2. асосий сармоя
 ~ **import** четдан сармоя келтириш
 ~ **importing countries** четдан сармоя келтираётган мамлакатлар
 ~ **income** сармоядан кўриладиган даромад
 ~ **increase** сармоянинг ўсиши
 ~ **inflow** сармоянинг оқиб келиши
 ~ **influx** сармоянинг оқиб келиши
 ~ **injection** сармоя сарфлаш
 ~ **insurance** сармояларни сугурталаш (*ренталарни* сугурта қилишдан фарқли равишда*)
 ~ **investment** 1. сармоя сарфлари, инвестициялар; 2. ноликвид қимматли қоғозларга* маблағ сарфлаш; 3. сармоя активларига* маблағ сарфлаш
 ~ **investment loan** белгилаб қўйилган активларни* маблағ билан таъминлаш учун бериладиган кредит
 ~ **investment organization** инвестиция ташкилоти
 ~ **investment project** инвестиция лойиҳаси
 ~ **issue** қимматли қоғозлар чиқариш
 ~ **lease** активларни* ижарага бериш

~ lenders сармояни кредитга бераётган сармоядорлар
 ~ leverage 1. компаниянинг хусусий ва қарзга олинган маблағлари ўртасидаги нисбат; 2. қарзга олинган маблағлар ҳисобига қўшимча даромад олишни таъминлаш
 ~ levy сармоя солиғи
 ~ locked up in land ер-мулкка сарфланган сармоя
 ~ market узоқ муддатли ссуда сармояси бозори
 ~ market credit узоқ муддатли сармоялар бозорида олинган кредит
 ~ movement сармоя ҳаракати
 ~ of average composition ўртача тузилишдаги сармоя
 ~ of bank банк сармояси
 ~ of circulation муомаладаги сармоя
 ~ of a company компаниянинг акциядорлик сармояси
 ~ of a corporation акциядорлик жамияти сармояси
 ~ of higher composition юқори тузилишдаги сармоя
 ~ of lower composition қуйи тузилишдаги сармоя
 ~ of society ижтимоий сармоя
 ~ operation сармоя битими
 ~ outflow 1. сармоянинг оқиб кетиши; 2. валютанинг оқиб кетиши
 ~ outlay 1. сармоя сарфлари, инвестициялар;
 2. инвестиция харажатлари
 ~ owner сармоя эгаси; сармоядор
 ~ paid in full қиймати тўла қопланган сармоя
 ~ participation чиқарилган

акцияларнинг синдикат* иштирокчиси томонидан бозорда тақсимланадиган улуши
 ~ payment инвестиция тўловлари
 ~ pension savings account пенсия сармоясининг жамғарма ҳисобрақами
 ~ procurement сармояга эга бўлиш
 ~ profit сармоядан кўрилган фойда
 ~ programme сармоя сарфи ёки инвестициялар дастури
 ~ provision сармоя захираси
 ~ receipt 1. сармоядан кўриладиган даромад; 2. сармоянинг келиб тушиши
 ~ recovered ўзини қоплаган (оқлаган) сармоя сарфлари; сармоя сарфининг ўзини қоплаган (оқлаган) қисми
 ~ redemption reserve fund акциялар қийматини қоплаш захира фонди
 ~ redemption yield қимматли қоғозларнинг қийматни қоплашдаги даромадлилиги
 ~ reduction сармоянинг камайиши
 ~ reorganization сармоя тузилишининг ўзгариши
 ~ repayment сармоянинг акциядорларга қайтариб берилиши
 ~ requirement сармояга эҳтиёж
 ~ requirement rule асосий ва айланма сармояга ажратилган инвестицияларни баҳолаш қоидаси
 ~ reserve сармоя захираси
 ~ resources хусусий маблағлар

~ risk сармоя таваккалчилиги
 ~ saving сармоя жамғариш
 ~ shares инвестиция фондининг сарфланган маблағлар буйича сармоя ўсишидан даромад тўланадиган акциялари
 ~ still outstanding тўланмаган сармоя
 ~ stock тўланмаган сармоя
 ~ stock 1. асосий сармоя; ишлаб чиқаришнинг асосий фондлари; 2. акциялар, акциядорлик сармоясини
 ~ stock register акцияларни қайд этиш дафтари
 ~ structure сармоя тузилиши
 ~ subscribed in kind обуна буйича чиқарилган акциядорлик сармоясини
 ~ sum сармоя суммасини
 ~ summary сармоя ҳаракати ҳақидаги маълумот
 ~ supplies сармоя захирасини
 ~ surplus сармоянинг керегадан ортиб кетишини
 ~ transfer сармоянинг кўчиб юришини; сармояни ўтказиш; сармоя ҳаракатини
 ~ transfer tax сармояни ўтказиш солиғини
 ~-to-assets ratios сармоя-активлар* кўрсаткич
 ~ turnover сармоя айланишини
 ~ yield сармоядан кўриладиган даромад
 to allocate ~ сармоя ажратмоқ
 to attract ~ сармоя жалб этмоқ
 to attract foreign investment ~ чет эл инвестицияларини жалб этмоқ

to break into one's ~ ўз сармоясини сарфламоқ
 to commit ~ сармоя сарфламоқ
 to contribute ~ сармоя сарфламоқ
 to convert into ~ сармояга айлантирмоқ
 to create ~ from savings жамғармалар ҳисобидан сармоя яратмоқ
 to destruct the ~ сармояни йўқ қилмоқ, уруш даврида асбоб-ускуналарни бузмоқ
 to endow with ~ сармоя билан таъминламоқ
 to expend ~ сармоя сарфламоқ
 to furnish the ~ сармоя бермоқ (ажратмоқ)
 to increase the ~ акциядорлик сармоясини оширмоқ
 to increase the original ~ бошланғич сармояни оширмоқ
 to invest ~ сармоя сарфламоқ, сармояни инвестиция қилмоқ
 to keep ~ intact сармоя миқдорини ўзгаришсиз сақламоқ
 to live on ~ сармоя ҳисобига яшамоқ
 to make holes in the ~ сармоя сарф қилмоқ
 to mobilize ~ сармояни ликвид шаклга айлантирмоқ*
 to procure ~ сармоя ундирмоқ
 to provide ~ сармоя бермоқ (ажратмоқ)
 to put ~ into a business тадбиркорликка сармоя сарфламоқ
 to raise ~ сармоя топмоқ

to recall ~ сармоияни талаб қилиб олмоқ
 to recover ~ сармоияни қайтариб олмоқ
 to regroup ~ сармоияни қайта тақсимламоқ
 to restore ~ сармоия ўрнини қопламоқ
 to sink ~ сармоия сарфламоқ
 to spend ~ сармоия сарф қилмоқ
 to support with ~ сармоия билан қўллаб-қувватламоқ
 to tie ~ сармоияни мустаҳкамламоқ
 to tie in ~ сармоия сарфламоқ
 to tie up ~ сармоиядан фойдаланмоқ
 to touch ~ сармоия сарф қилмоқ
 to withdraw ~ сармоияни олиб қўймоқ
 account ~ ликвид сармоия*
 accumulated ~ тўпланган (жамғарилган) сармоия
 active ~ фаол сармоия
 actual ~ амалдаги сармоия
 added ~ қўшимча сармоия
 additional ~ қўшимча сармоия
 additional paid-in ~ сармоиянинг белгилангандан юқори қиймати
 advanced ~ олдиндан берилган сармоия
 aggregate ~ умумий (бирлаштирилган) сармоия
 agricultural ~ қишлоқ хўжалиги сармоияси
 applied ~ ишлатиладиган (фойдаланиладиган) сармоия
 appraised ~ сармоияни қайта баҳолаш
 associated ~ бирлаштирилган сармоия
 authorized ~ чиқаришга рух-

сат этилган акциядорлик сармоияси
 authorized share ~ чиқаришга рухсат этилган акциядорлик сармоияси
 available ~ ликвид сармоия*
 bank ~ банк сармоияси
 banking ~ банк сармоияси
 barren ~ ўлик (ҳаракатсиз) сармоия
 basic ~ асосий сармоия
 bond ~ облигация заёмини тарқатишдан тушган сармоия
 borrowed ~ қарзга олинган сармоия
 business ~ корхоналар сармоияси
 callable ~ 1. талаб қилиб олиниши мумкин бўлган сармоия; 2. устав сармоиясининг кафолатланган қисми
 called ~ эълон қилинган сармоия
 called-up ~ жалб этилган сармоия
 circulating ~ айланма сармоия
 commercial ~ савдо сармоияси
 commodity ~ мол сармоияси
 constant ~ ўзгармас сармоия
 consumed ~ истеъмол қилинадиган сармоия
 contributed ~ олдиндан берилган сармоия
 contributed ~ in excess of par қўшимча тўланган сармоия (акциядорлардан акциянинг белгиланган ёки эълон қилинган қийматидан ташқари олинган маблағлар)
 core ~ хусусий маблағларнинг асосий қисми
 credit ~ кредитга лаёқатлилик
 creditor ~ облигация заёмини тарқатишдан тушган сармоия

current ~ айланма сармоя; айланма фондлар, айланма маблағлар
dead ~ фойдаланилмаётган сармоя; ўлик (ҳаракатсиз) сармоя
deadstock ~ ўлик (ҳаракатсиз) сармоя
debenture ~ қарзга олинган сармоя (*таъминланмаган облигациялар сотувидан олинган*)
debt ~ жалб этилган сармоя
declared ~ ҳужжатларда акс эттирилган сармоя
depreciable ~ камаётган сармоя
depreciated ~ қадрсизланиш ҳисобга олинган сармоя
denoted ~ субсидия* сифатида берилган сармоя
disposable ~ бўш турган пул сармоёси
dormant ~ ўлик (ҳаракатсиз) сармоя
durable ~ доимий сармоя; узоқ муддат фойдаланиладиган ишлаб чиқариш моллари
employed ~ ишлатиладиган (фойдаланиладиган) сармоя
endowment ~ текинга бериладиган сармоя
entrepreneur's ~ тадбиркорлик сармоёси
equity ~ 1. акциялар шаклидаги сармоя; 2. хусусий сармоя
expended ~ сарфлаб юборилган сармоя
farm ~ қишлоқ хўжалиги сармоёси
fictitious ~ сохта сармоя
financial ~ 1. молиявий сар-

моя; 2. пул шаклидаги сармоя
fixed ~ асосий сармоя; асосий фондлар, асосий воситалар
flight ~ иқтисодий ёки сиёсий омиллар таъсирида қисқа вақт ичида бир мамлакатдан иккинчисига ўтказилган ("қочқоқ") қисқа муддатли сармоя
floating ~ айланма сармоя
fluid ~ (соф) айланма сармоя (*айланма маблағлар ва қисқа муддатли мажбуриятлар ўртасидаги фарқ*)
foreign ~ чет эл сармоёси
frozen ~ тўхтатиб қўйилган сармоя; тўхтатиб қўйилган маблағлар
fully restored ~ тўла тикланган сармоя
functioning ~ фаолият кўрсатаётган сармоя
gross working ~ ялпи айланма сармоя
highly geared ~ облигациялар ҳисобига шакллантирилган сармоя
human ~ инсоний сармоя
idle ~ фойдаланилмаётган сармоя, ўлик (ҳаракатсиз) сармоя
immaterial ~ номоддий сармоя, сезилмас маблағлар
immobilized ~ тўхтатиб қўйилган сармоя
impaired ~ зарарларни қоплаш ҳисобига камайган сармоя
individual ~ якка тартибдаги сармоя
industrial ~ саноат сармоёси
initial ~ бошланғич сармоя
intangible ~ номоддий сармоя, сезилмас маблағлар

interest-bearing ~ фоиз келтирадиган сармоя; ссуда сармояси

international ~ халқаро сармоя

invested ~ инвестиция қилинган сармоя

investment ~ инвестиция фонди, сарфлаш фонди

issued ~ чиқарилган акциядорлик сармояси

joint ~ жамият сармояси

labour ~ меҳнат унумдорлиги

labour and ~ меҳнат ва сармоя

laid-down ~ сарфланган сармоя

latent ~ яширин сармоя

legal ~ устав сармояси

liquid ~ ликвид* шаклдаги сармоя

live ~ айланма сармоя

loan ~ 1. қарзга олинган сармоя; кредит шаклида олинган сармоя; 2. ссуда сармояси

locked-in ~ тўсиб қўйилган сармоя

locked-up ~ узоқ муддатга инвестиция қилинган сармоя

long-term ~ узоқ муддатли сармоя

low geared ~ акциялар ҳисобига шакллантирилган сармоя

lucrative ~ қимматли қоғозлар (акциялар, облигациялар, гаров хатлари) ва пул маблағлари шаклидаги сармоя

malleable ~ мослашувчан сармоя (яъни осон алмаштириладиган)

mercantile ~ савдо сармояси

merchant 's ~ савдо сармояси

monetary ~ пул сармояси

monetary working ~ соф пул айланма сармояси

money(ed) ~ пул сармояси

moneylender 's ~ судхўрлик сармояси

monopoly ~ яккаҳокимликка асосланган сармоя

net working ~ 1. соф айланма сармоя; 2. кундалик фаолият учун зарур бўлган нақд пул маблағлари

nominal ~ чиқаришга рухсат этилган акциядорлик сармояси

nonmalleable ~ мослаша олмайдиган сармоя (яъни қийин алмаштириладиган)

nonshiftable ~ мустаҳкамланган сармоя (бошқа соҳаларга ўтиб кетмайдиган)

nonwage ~ доимий сармоя

official ~ давлат сармояси

opening ~ бошланғич сармоя

operating ~ операциялар сармояси

ordinary ~ оддий сармоя

original ~ бошланғич сармоя

outlaw of ~ сармоянинг оқиб кетиши

outside ~ қарз сармояси

outside venture ~ "ташқи" (янги) акциядорлик сармояси (қўшимча акциялар чиқарилиши натижасида жалб қилинадиган)

owned ~ хусусий сармоя

ownership ~ компаниянинг хусусий (устав) сармояси

paid-in ~ акциядорлик сармоясининг тўланган қисми

paid-up ~ акциядорлик сармоясининг тўланган қисми

partner's ~ сарфланган сармоя

partnership ~ жамият сармо-
 яси
 permanent ~ доимий сармоя
 permanent working ~ доим
 банд бўлган айланма сармоя
 personified ~ жонлантирилган
 сармоя
 physical ~ моддий активлар*
 шаклидаги сармоя; жисмоний
 сармоя
 physical ~ of households уй
 хўжалигининг моддий актив-
 лари* шаклидаги сармоёси;
 уй хўжалигида узоқ муддат
 фойдаланиладиган истеъмол
 буюмлари фондлари
 potential ~ имконият дара-
 жасидаги сармоя
 prior charge ~ устувор
 ҳуқуқли сармоя
 private ~ хусусий сармоя
 privately owned ~ хусусий
 сармоя
 production ~ ишлаб чиқариш
 сармоёси
 productive ~ маҳсулдор сар-
 моя
 property ~ мулк шаклидаги
 сармоя
 proprietary ~ хусусий сармоя
 public dividend ~ давлат
 акциядорлик сармоёси
 real ~ ҳақиқий сармоя
 (доимий нархларда ифода-
 ланган)
 redundant ~ керагидан ортиқ
 сармоя
 refugee ~ хорижга оқиб ке-
 таётган сармоя
 registered ~ чиқаришига рух-
 сат этилган акциядорлик сар-
 моёси
 released ~ бўшаган сармоя
 rented ~ ижарага олинган
 сармоя

rent-paying ~ рента* келти-
 радиган сармоя
 requisite ~ зарурий сармоя
 reserve ~ захирадаги сармоя
 risk ~ 1. сармоёни тавак-
 калчилик билан сарфлаш;
 2. чайқовчилик сармоёси
 security ~ энг кам тавак-
 калчилик билан сарфланган
 сармоя
 seed ~ лойиҳанинг илк
 босқичидаги таваккалчилик
 сармоёси
 share ~ акциядорлик сармо-
 яси
 shareholder owership ~
 акциядорлик компаниясининг
 хусусий сармоёси
 short-term ~ қисқа муддатли
 сармоя
 short-term working ~ қисқа
 муддатли айланма сармоя
 social ~ ижтимоий сармоя
 social overhead ~ инфра-
 тузилмага* сарфланган сар-
 моя
 spare ~ бўш турган сармоя
 speculative ~ чайқовчилик
 сармоёси
 state ~ давлат сармоёси
 stated ~ 1. эълон қилинган
 сармоя; 2. устав сармоёси
 stock ~ акциядорлик сармо-
 яси
 stockholder ownership ~
 акциядорлик компаниясининг
 хусусий сармоёси
 subscribed ~ обуна бўйича
 чиқарилган акциядорлик сар-
 моёси
 subscriber ~ акциядорлик
 сармоёси
 sunk ~ камайганлиги ту-
 файли ҳисобдан чиқарилган
 асосий сармоя, қиймати тў-

лалигича ҳисобдан чиқарилган сармоя
supplementary ~ қўшимча сармоя
surplus ~ керагидан ортиқ сармоя
tangible ~ of households уй хўжалигининг моддий активлар* шаклидаги сармоёси; уй хўжалигида узоқ муддат фойдаланиладиган истеъмол буюмлари фондлари
tax-sheltered ~ солиқдан яширилган сармоя
temporary working ~ ўзгарувчан айланма сармоя (*мавсумий эҳтиёжлар учун тўланадиган*)
tenant's ~ ижарачининг (хусусий) сармоёси
the ~ сармоядорлар
tied up ~ тўсиб қўйилган сармоя
total social ~ умумий ижтимоий сармоя
trading ~ савдо сармоёси
uncalled ~ талаб қилиб олинмаган сармоя (*чиқарилган акциялар бўйича*)
unemployed ~ фойдаланилмаётган сармоя; даромад келтирмайдиган сармоя
unissued ~ чиқарилмаган акциядорлик сармоёси
unmalleable ~ мослаша олмайдиган сармоя (*яъни алмаштирилиши қийин бўлган*)
unpaid ~ акциядорлик сармоёсининг тўланмаган қисми
unproductive ~ самарасиз сармоя; даромад келтирмайдиган сармоя
unrealized ~ ўлик (ҳаракатсиз) сармоя
usury ~ судхўрлик сармоёси

variable ~ ўзгарувчан сармоя
variable working ~ ўзгарувчан айланма сармоя (*мавсумий эҳтиёжлар учун тўланадиган*)

venture ~ 1. сармоёни таваккалчилик билан сарфлаш; 2. чайқовчилик сармоёси; 3. таваккалчилик сармоёси, таваккалчилик билан боғлиқ янги корхонага сарфланган ёки сарфланадиган сармоя
vested ~ инвестиция қилинган сармоя

vintage ~ асосий фондларнинг хизмат муддати турлича бўлган гуруҳларини назарда тутган ҳолда ҳисобланган сармоя

volatile ~ "қизгин пул" (*ҳисқа муддатли сармоя*)

wage ~ 1. ўзгарувчан сармоя; 2. ишчи кучига ҳақ тўлаш учун сарфланадиган сармоя
watered ~ қиймати оширилган активларга* эгалик қилиш ҳуқуқини берувчи акциядорлик сармоёси

working ~ 1. айланма сармоя; 2. жорий (ҳаракатдаги) активлар*

working ~ from operations операциялар юритишдан келган (соф) айланма сармоя

yield-sensitive ~ "қизгин пул" (*ҳисқа муддатли сармоя*)

CAPITAL *a* бош, асосий, туб, муҳим

CAPITAL-INTENSIVE *a* сармояталаб; маблағталаб

~ investment сармояталаб инвестициялар

CAPITALISM *n* капитализм

advancing ~ ривожланаётган капитализм

collective ~ корпоратив капитализм*

competitive ~ эркин рақобат даври капитализми

industrial ~ саноати ривожланган капитализм

laissez-faire ~ эркин рақобат даври капитализми

managerial ~ "бошқарувчилар" капитализми (ёлланма бошқарувчиларнинг алоҳида ўрин тутуши билан тавсифланувчи)

monopoly ~ яккаҳокимлик капитализми

people's ~ "халқ капитализми" (анъанавий капитализмни мулкка оммавий эгаллик қилиш орқали ўзгартириш ғояси)

premonopoly ~ яккаҳокимликка қадар бўлган капитализм

state ~ давлат капитализми

state-monopoly ~ давлат яккаҳокимлиги капитализми

CAPITALIST *n* сармоядор

investing ~ фаолият кўрсатувчи сармоядор

loaning ~ ссуда берувчи сармоядор

merchant ~ савдо сармоядори

renting ~ сармоядор фермер

CAPITALISTIC *a* капиталистик...

CAPITALIZATION *n* сармояга айлантириш

~ **account** инвестиция қилинган сармоя ҳисобрақами

~ **factor** сармояга айлантириш кўрсаткичи

~ **issue** акцияларни акциядорлар ўртасида мутаносиб тарзда бепул тақсимлаш

учун чиқариш; акцияларнинг бонусли эмиссияси*

~ **of earnings** фойдани сармояга айлантириш

~ **of earning power** даромадни сармояга айлантириш

~ **of interest** фоизни сармояга айлантириш

~ **of reserves** пулни акциядорлик сармоясига айлантириш; захираларни сармояга айлантириш

~ **of surplus value** қўшимча қийматни сармояга айлантириш

~ **rate** даромадни сармояга айлантиришда фойдаланиладиган фоиз ставкаси

~ **ratio** компания сармояси турли таркибий қисмларининг фоизли нисбати

market ~ бозор шароитида сармояга айлантириш

market ~ **of assets** активларни* бозор шароитида сармояга айлантириш

over ~ юқори даражада сармояга айлантириш; ҳаддан ташқари сармояга айлантириш (айланма сармоянинг керагидан ортиб кетиши)

under ~ етарли даражада сармояга айлантirmаслик (айланма сармоянинг етишмаслиги)

CAPITALIZE *v* 1. сармоялаштирмақ, сармояга айлантirmоқ; 2. маблағ ажратмоқ, маблағ билан таъминламоқ; 3. қимматли қоғозларни белгиланган активларни* маблағ билан таъминлаш учун чиқармоқ

to ~ interest фоизларни сармояга айлантирмоқ

CAPITALIZED *a* 1. сармоялаштирилган, сармояга айлантирилган; 2. маблаг билан таъминланган

~ amount сармоя сарфларига ўтказилган сумма

~ interest сармояга айлантирилган фоиз

~ value сармояга айлантирилган қиймат

CAPITALIZING *n* сармояга айлантириш

~ of surplus value қўшимча қийматни сармояга айлантириш

~ procedure келгуси давр даромадларини сармояга айлантириш усули

CAPITATION *n* 1. ўлпон, жон бошидан олинадиган солиқ; ҳар бир одам ҳисобидан ундириладиган йиғим; 2. аҳолини ялпи (ёппасига) рўйхатга олиш

CAPPED *a* энг сўнгги, юқори ~ floating rate note ўзгарувчан ставкасининг энг юқори миқдори белгиланган облигация

~ note белгиланган энг юқори миқдордан ошмайдиган ўзгарувчан фоиз ставкали қимматли қоғозлар

CAPTAIN *n* катта (лавозим ҳақида), бош; раҳбар

~ of industry йирик саноат фирмаси раҳбари, йирик саноат сармоядори

CAPTION *n* 1. "кэп" ва опцион битимлари* қурамаси; 2. устхат

CAPTIVE *a* 1. мустақил бўлмаган, бозорга чиқиш имко-

ниятига эга бўлмаган; 2. саноатнинг бошқа тармоғига тегишли бўлган

~ finance company бош компаниянинг тўланмаган тўловномаларини сотиб олувчи филиали

CAPTURE *v* эгаллаб олмоқ, забт этмоқ

CAR *n* 1. (енгил) автомобиль; 2. темир йўл вағони

to load *a* ~ вағонга юк ортмоқ

to offload *a* ~ вағондан юк туширмоқ

to unload *a* ~ вағондан юк туширмоқ

advertising ~ рекламали вағон baggage ~ юк вағони

ballast ~ посанги юкли вағон business ~ хизмат вағони

consolidated ~ бевосита йиғма вағон

demonstration ~ намоийшлар вағони

empty ~ бўш (юксиз) вағон

flat ~ юк майдончаси пасайтирилган платформа-вағон

ferry ~ йиғма вағон

freight ~ юк вағони

gondola ~ усти очиқ юк вағони

goods ~ юк вағони

groupage freight ~ йиғма юк вағони

large capacity ~ катта юклар вағони

leased ~ 1. ижарага олинган автомобиль; 2. ижарага олинган вағон

light railway ~ енгиллаштирилган вағон

mail ~ почта вағони

merchandise ~ йиғма юк вағони

package ~ мол-юк вагони
 passenger ~ йўловчилар вагони
 platform ~ платформа вагон
 postal ~ почта вагони
 railroad ~ темир йўл вагони
 railway ~ темир йўл вагони
 railway service ~ хизмат вагони
 refrigerator ~ музхона вагон
 repair ~ устахона вагон
 saloon ~ 1. юқори тоифали вагон; 2. лимузин
 scale ~ тарози вагон
 self-clearing ~ юкни ўзи туширувчи вагон
 side-dump ~ юкни ёнбошидан туширувчи вагон
 sleeping ~ ётоқли вагон
 stock ~ қорамол ташиш вагони
 street ~ трамвай вагони
 through ~ тўғри борадиган вагон
 tipping ~ юкни ўзи туширувчи вагон
 trailer ~ тиркамали вагон
 trap ~ хусусий шохобча йўлларга кичик ҳажмдаги жўнатмаларни олиб келиш ва тўплаш учун саралаш бекати ҳудудида фойдаланиладиган юк вагони
 underloaded ~ юк тўла ортилмаган вагон

CARAT *n* карат (1. қимматбаҳо тошлар вазни бирлиги; 2. қимматбаҳо металл қотишмасининг софлигини ўлчаш бирлиги)

CARD *n* 1. карточка; варақча; 2. харита, варақа, диаграмма; 3. билет, чипта; 4. варақа, дафтар, ёрлиқ
 ~-activated terminal (плас-

тик) карточка ёрдамида ишга тушириладиган қурилма
 ~ charge карточка бўйича ҳақ тўлаш
 ~ for trading stamps савдо маркаларини ёпиштириш варақчаси
 ~ holder карточка эгаси
 ~ holder history file банк карточкаси эгаси ҳақидаги маълумотлар тўплами
 ~ holder's bank кредит карточкаси эгасининг банки
 ~ issue банк карточкаларини муомалага чиқариш
 ~ issuer банк карточкалари эмитенти*
 ~-issuing bank кредит карточкаларини чиқарувчи банк
 ~ of accounts ҳисобрақамлар режаси; ҳисобрақамлар рўйхати
 ~ reissue банк карточкаларини такрорий чиқариш
 account ~ ҳисобрақамлар рўйхати, ҳисобрақамлар режаси
 accounting ~ ҳисобрақамлар рўйхати, ҳисобрақамлар режаси
 balance ~ қолдиқлар варақаси
 balance-forward ~ қолдиқларни ўтказиш варақаси
 bank charge ~ банк операциялари бўйича воситачилик ҳақи рўйхати
 business ~ ташриф варақчаси
 calling ~ ташриф варақчаси
 cash ~ "пул карточкаси" (автоматдан нақд пул олиш учун)
 cheque ~ чек варақчаси
 clearance ~ ўқув юртини

битирганлик ҳақидаги шаҳодатнома

clock ~ иш вақтини ҳисобга олиш варақчаси

commodity ~ моллар рўйхати

company ~ компаниянинг ўз ходимларига берадиган кредит ёки дебет карточкаси (*хизмат харажатларини тўлаш учун*)

control ~ назорат варақаси

credit ~ кредит карточкаси

debit ~ дебет карточкаси (*эгасининг ҳисобрақами ҳисобидан чиқариш йўли билан нақд пулсиз ҳақ тўлаш учун мўлжалланган*)

Diners club ~ ресторанлардан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи кредит карточкаси

fair ~ ярмаркада иштирок этиш рухсатномаси

fake ~ қалбаки кредит карточкаси

file ~ рўйхатга олиш варақчаси

general purpose credit ~ умумий фойдаланиш учун мўлжалланган кредит карточкаси (*ҳар хил операция турлари бўйича*)

gold ~ биринчи даражали кредит карточкаси

identification ~ 1. шахсни тасдиқловчи карточка, шахсий гувоҳнома, рухсатнома; 2. банк миջозининг кредит карточкаси

identity ~ 1. шахсни тасдиқловчи карточка, шахсий гувоҳнома, рухсатнома; 2. банк миջозининг кредит карточкаси

instruction ~ 1. иш операциялари варақаси; 2. опе-

рациялар варақаси; 3. йўриқнома

inventory ~ омборхона ҳисоби варақчаси

invitation ~ таклифнома

issue ~ топшириш варақаси (*материалларни, тайёр маҳсулотларни*)

job ~ буюртмаларни ҳисобга олиш варақчаси

job order ~ буюртмаларни ҳисобга олиш варақчаси

job order cost ~ буюртма харажатлари варақчаси

ledger ~ бухгалтерлик ҳисоби варақчаси

line ~ банк ссудасига доир маълумотнома

mailing ~ манзиллар варақчаси

master ~ бош перфо варақа

Master Charge ~ "Мастер чарж" кредит карточкаси (*АҚШ*)

material control ~ материалларнинг назорат варақаси

material requisition ~ материаллар талабномалари варақаси

National Insurance ~ ижтимоий сугурта варақчаси

on-order ~ берилган буюртмалар варақаси

operation ~ 1. технологик харита; технологик жараён харитаси; 2. операциялар варақаси

operation instruction ~ 1. иш операциялари варақаси; 2. операциялар варақаси; 3. йўриқнома

pattern ~ намуналар варақчаси

perforated ~ перфо варақа

permanent ~ доимий рухсатнома

perpetual inventory ~ моддий бойликларнинг жорий ҳисоби ва рақчаси (*омборда*)

personal ~ шахсий йиғма-жилд

plan-record ~ асосий сармо-яни ҳисобга олиш ва рақчаси; асосий воситаларни ҳисобга олиш ва рақчаси

plastic ~ ҳар қандай тўлов карточкаси

platinum ~ биринчи даражали кредит карточкаси

previous-balance ~ олдинги қолдиқ ва рақчаси

process ~ 1. технологик харита, технологик жараён харитаси; 2. операциялар ва рақчаси

professional ~ мутахассис гувоҳномаси

proху ~ овоз бериш учун берилган ишонч қоғози (*акциядорларнинг умумий йиғилишида*)

punched ~ перфо ва рақа

ration ~ озиқ-овқат *ёки* сан-ат моллари ва рақчаси

receipt ~ ким ва рақчаси

record ~ ҳисобга олиш ва рақчаси

register ~ рўйхатга олиш ва рақчаси

report ~ ҳисобот бланки

requisition ~ талаблар ва рақчаси

reservation ~ талабнома бланки

route ~ йўналиш харитаси

sample ~ намуналар ва рақчаси

shipping ~ кемаларни жўнаш жадвали

show ~ намуналар ва рақчаси

signature ~ имзо намунаси

social security ~ ижтимоий таъминот ва рақчаси (*ишсизлик нафақасини олиш ҳуқуқини беради*)

stock (record) ~ захираларни ҳисобга олиш ва рақчаси

stock status ~ захиралар ҳолатини ҳисобга олиш ва рақчаси

stocktaking ~ захираларни ҳисобга олиш ва рақчаси

store ~s омборхона ҳисоби ва рақчаси

summary ~ якуний ва рақча

time ~ иш вақтини ҳисобга олиш ва рақчаси

time-clock ~ иш вақтини ҳисобга олиш ва рақчаси

timekeeping ~ иш вақтини ҳисобга олиш ва рақчаси

usage record ~ фойдаланишни ҳисобга олиш ва рақчаси

visiting ~ ташрифнома

visitor's ~ ярмаркага *ёки* кўр-газмага кириш рухсатномаси

working ~ касаба уюшмаси билети

work record ~ меҳнат дафтарчаси

CARDHOLDER *n* банк (кредит *ёки* дебет) карточкаси эгаси (соҳиби)

~ **history file** банк карточкаси соҳибининг банкдаги ҳисоб-рақамида амалга оширилган операциялар ҳақидаги ёзувлар қайд этилган йиғма-жилди

CARE *n* парваришlash; боқиш; хизмат кўрсатиш

~ **of securities** қимматли қоғозларни сақлаш

institutional ~ ижтимоий таъминот

maternity ~ оналикни ижтимоий таъминлаш

medical ~ соғлиқни сақлаш

CARE *v* ғамхўрлик қилмоқ

CAREER *n* мавқе

~ **path management** хизматда кўтарилишни, мавқени бошқариш (банк ходимлари билан иш олиб бориш йўналишларидан бири)

CAREFUL *a* аниқ (ҳисоб-китоб ҳақида); пухта

CARETAKER *n* 1. уй бошқарувчиси; 2. қоровул

CARGO *n* (ташиладиган) юк

~ **in bags** қоплардаги юклар

~ **in barrels** бочкалардаги юк

~ **in bulk** ўралмаган юк

~ **out and home** тўғри ва қарама-қарши йўналишлардаги юклар

to accept ~ юкни қабул қилмоқ

to carry ~ юкни ташимоқ

to close for ~ юк қабул қилишни тўхтатмоқ

to collect ~ юкни олиб кетмоқ

to damage ~ юкни шикастламоқ, юкка зарар етказмоқ

to delay ~ юкни тўхтатиб турмоқ

to deliver ~ юкни етказиб бермоқ; юкни топширмоқ

to detain ~ юкни тўхтатиб турмоқ

to direct ~ юкни йўлламоқ

to discharge ~ юкни туширмоқ

to dispatch ~ юкни жўнатмоқ

to examine ~ юкни кўздан кечирмоқ

to fasten ~ юкни маҳкамламоқ

to forward ~ юкни жўнатмоқ

to handle ~ юкка транспортда ишлов бермоқ

to hand over ~ юкни туширмоқ

to load ~ юкни ортиб жўнатмоқ

to make up ~ **es** турли хил жўнатмаларни йиғмоқ

to misdirect ~ юкни нотўғри манзилга юбормоқ

to off-load ~ юкни туширмоқ

to pick up ~ юкни олиб кетмоқ

to protect ~ юкни эҳтиёт қилмоқ

to readdress ~ юкни янги манзилга юбормоқ

to receive ~ юкни қабул қилмоқ

to release ~ омбордан юк бермоқ

to reload ~ юкларни тушириб қайта ортмоқ

to remove ~ юкни туширмоқ

to retain ~ юкни қолдирмоқ (ўз ихтиёрида)

to route ~ юкни йўлламоқ

to safeguard ~ юкни эҳтиёт қилмоқ

to salvage ~ юкни қутқармоқ

to separate ~ юкни ажратиб чиқмоқ

to store ~ юкни омборхонага жойламоқ

to stow ~ юкни кема трюми (остки қисми)га жойламоқ

to survey ~ юкни кўздан кечирмоқ

to take ~ юкни қабул қилмоқ

to take in ~ юкни олмоқ

to take out ~ юкни туширмоқ

to tranship ~ юкларни тушириб қайта ортмоқ
 to unitise ~ юк бирликларини бирлаштирмоқ
 to unload ~ юкни туширмоқ
 to warehouse ~ омборга жойлаштирмоқ, юкни омборга жойламоқ
 to weigh ~ юкни тарозида тортмоқ
 additional ~ қўшимча юк, қўшимча юк ортиш; қўшимча ортилган юк
 air ~ ҳаво орқали ташиладиган юк
 bag ~ қопланган юк
 bagged ~ қоплардаги юк
 bale ~ тойлардаги ёки қоплардаги юклар
 barrel ~ бочкаларга жойланган юк
 bulk ~ тўкиб, қопламасдан ёки қуйиб ташиладиган юк
 bulky ~ бесўнақай юк, катта ҳажмли юк
 cartonised ~ қутиларга жойланган юк
 chilled ~ музлатгичдаги юк; музхонада сақланадиган юк
 commercial ~ тижорат юки
 container ~ контейнер юки
 containerized ~ контейнер юки
 conventional ~ шартномавий юк
 damaged ~ шикастланган юк
 dangerous ~ хавфли юк
 deck ~ кема саҳнидаги юк
 directed ~ маълум манзилга йўлланган юк
 dry ~ қуруқ (қуритилган) юк
 export ~ четга чиқариладиган юк
 exported ~ четга чиқариладиган юк

express ~ тез ташиладиган юк
 fast ~ тез ташиладиган юк
 floating ~ йўлдаги юк; денгиздаги юк
 foreign ~ хорижий юк
 fragile ~ синадиган (мўрт) юк
 frozen ~ музлатилган юк
 general ~ асосий юк, йиғма юк
 heavy ~ оғир вазнли юк
 heavy-lift ~ оғир вазнли юк
 heavyweight ~ оғир вазнли юк
 high-value ~ қимматбаҳо юк
 hold ~ кема остига жойланадиган юк
 homeward ~ қайтувчи (қайтадиган) юк
 import ~ четдан келтирилган юк
 imported ~ четдан келтирилган юк
 inbound ~ четдан келтириладиган юк
 inflammable ~ осон ёнувчан юк, ёнувчан юк
 inward ~ четдан келтириладиган юк
 joint ~ йиғма юк
 legal ~ рухсат этилган юк
 light ~ енгил юк
 loose ~ идишга жойланмаган юк, ўралмаган юк, сочма юк
 misdirected ~ нотўғри манзилга юборилган юк, янглиш жўнатилган юк
 mixed ~ аралаш юк, турли хил юк
 nondelivered ~ етказиб берилмаган юк
 oil ~ нефть маҳсулотлари

optional ~ опционли юк*,
 бориб тушадиган бандаргоҳи
 белгиланмаган юк
outbound ~ четга чиқарила-
 диган юк
out-of-gauge ~ кичик ўлчам-
 ли юк
outward ~ четга чиқарила-
 диган юк
oversized ~ кичик ўлчамли
 юк
packed ~ ўраб жойланган юк
packaged ~ ўраб жойланган
 юк
palletised ~ қоғоз халталарга
 солинган юк
perishable ~ тез бузилувчан
 юк
railway ~ темир йўл юки
return ~ қайтувчи (қайтади-
 ган) юк
short-landed ~ туширилмаган
 юк
short-shipped ~ тўла ортил-
 маган юк
time ~ шошилиш юк
total ~ юкнинг ҳаммаси
transit ~ транзит юк*
uncovered ~ ўралмаган юк
undeclared ~ эълон қилинма-
 ган юк
undocumented ~ ҳужжатсиз
 юк
underdeck ~ кема трюмидаги
 юк
unpacked ~ ўралмаган юк
unpackaged ~ ўралмаган юк
valuable ~ қимматбаҳо юк
CARLOAD *n* юк тарифи бўйича
 ҳақ тўланадиган юк вази
by the ~ вагонлаб
less than ~ вагоннинг юк
 сифимидан кам юк туркуми
CARLOADINGS *n* юк ортиш;

ортилган вагон юкларининг
 миқдори

CARMAN *n* юк ташувчи, ҳай-
 довчи, локомотив машинисти
bonded ~ божхона тамғаси
 қўйилган молларни бир ом-
 бордан иккинчи омборга та-
 шувчи

CARNET *n* айрим молларни
 мамлакат ичкарасига вақтин-
 ча божсиз олиб киришга рух-
 сат берувчи халқаро божхона
 ҳужжати

TIR ~ "ТИР-карнет" халқаро
 юк ташиш божхона шаҳодат-
 номаси

CARRIAGE *n* 1. юк ташиш,
 транспорт воситасида ташиш;
 ташиб келтириш, элтиб бе-
 риш; етказиб бериш; 2. юкни
 ташиш ёки етказиб бериш
 қиймати; ташиш харажат-
 лари; 3. йўловчилар вағони
 ~ **by air** ҳаво орқали ташиш
 ~ **by land** қуруқлик орқали
 ташиш
 ~ **by rail** темир йўл орқали
 ташиш

~ **by road** автомобиль йўл-
 лари орқали ташиш

~ **by sea** денгиз орқали та-
 шиш; сув йўллари орқали
 ташиш

~ **cash on delivery** юкни
 кўрсатилган ҳақини тўлаш
 асосида ташиш

~ **forward** йўлқира тўлан-
 маган; йўлқирани юкни
 қабул қилувчи тўлаши лозим
 ~ **inwards** олиб келиш

~ **of cargo** юкларни ташиш

~ **of goods** молларни ташиш

~ **of freight** юкларни ташиш

~ **of passengers** йўловчилар-
 ни ташиш

~ **outwards** олиб чиқиш
 ~ **paid** ташиш ҳақи тўланган;
 тўланган юкни ташиш
to contract for the ~ юк та-
 шиш тўғрисида шартнома
 тузмоқ
to effect ~ юк ташишни
 амалга оширмоқ
to pay ~ юк ташиш ҳақини
 тўламоқ
to provide ~ юк ташишни
 таъминламоқ
air ~ ҳаво орқали юк ташиш
bulk ~ юкни қопламасдан
ёки қуйиб ташиш; юкни
 идишсиз ташиш
cargo ~ юк ташиш
compartment ~ купели вагон
composite ~ аралаш
 тоифадаги вагон
container ~ контейнерда юк
 ташиш
export-import ~ экспорт-им-
 порт* юкларини ташиш
extra ~ юк ташиш қўшимча
 ҳақи
freight ~ юк ташиш
general cargo ~ асосий юк-
 ларни ташиш
hard-seated ~ қаттиқ ўрин-
 диқли вагон
highway ~ йўлда юк ташиш
inland ~ мамлакат ичида юк
 ташиш
intermodel ~ юкларни аралаш
 усулда ташиш
land ~ юкни қуруқлик транс-
 порти воситасида ташиш
long-distance ~ узоқ масофа-
 ларга юк ташиш, узоққа юк
 ташиш
long-haul ~ узоқ масофаларга
 юк ташиш, узоққа юк ташиш
mixed ~ аралаш турдаги юк
 ташиш

mixed cargo ~ асосий юклар-
 ни ташиш
multimodel ~ аралаш турдаги
 юк ташиш
package freight ~ қоғоз ха-
 лталарга солинган юкларни
 ташиш
passenger ~ йўловчилар ва-
 гони
railway ~ темир йўл вагони
sea ~ денгиз орқали ташиш
surface ~ ер усти орқали юк
 ташиш, қуруқлик транспорти
 воситасида юк ташиш
tare ~ бўш идишларни та-
 шиш
timber ~ ёғоч ташувчи вагон
through ~ 1. тўғри қатнайди-
 ган вагон; 2. юкни тўғридан-
 тўғри ташиш
water ~ сув орқали юк та-
 шиш

CARRIBEAN:

C. Development Bank Кариб
 тараққиёт банки

CARRIED *a* кўчириб ўтка-
 зилган
 ~ **forward** бошқа ҳисобрақам-
 га ўтказилган
 ~ **over** бошқа ҳисобрақамга
 ўтказилган

CARRIER *n* 1. транспорт
 ташкилоти (жамияти); тран-
 спорт вакиллиги; юк та-
 шувчи; 2. транспорт йўли;
 3. транспорт воситаси
 ~ **of freight** юк транспорти
 компанияси
 ~ **of property** юк транспорти
 компанияси
air ~ 1. ҳаво йўллари орқали
 юк ташувчи; 2. ҳаво йўли
bulk ~ оммавий юкларни та-
 шувчи кема

cargo ~ юк ташиш компанияси

combination ~ юк ва йўловчи ташиш компанияси

common ~ жамоатчилик фойдаланадиган транспорт ташкилоти

container ~ контейнер ташувчи

deepsea ~ океанда юк ташувчи

established ~ нуфузли, жамоатчилик тан олган компания

feeder ~ ёрдамчи йўл орқали юк ташувчи

first ~ биринчи юк ташувчи

freight ~ юк ташиш транспорт компанияси

highway ~ автомобиль йўлларида юк ташиш компанияси

industrial ~ саноат компаниясига қарашли транспорт ташкилоти

inland ~ мамлакат ичида юк ташувчи

insurance ~ суғурта компанияси

intermediate ~ 1. транзит* алоқа транспорт компанияси; 2. транзит* йўли

interstate ~ штатлараро юк ташиш транспорт компанияси

lift-on, lift-off ~ юк тик ҳолатда ортиладиган контейнер ташувчи

lighter ~ лихтер* ташувчи

line-haul ~ 1. транспорт йўли компанияси; 2. асосий транспорт йўл тармоғи

liquified gas ~ газ ташувчи

local ~ маҳаллий юк ташиш компанияси

lumber ~ ёғоч ташувчи

motor ~ 1. автотранспорт компанияси; 2. автотранспорт йўли

ocean ~ океанда юк ташувчи

official ~ расмий юк ташувчи

oil ~ нефть ташувчи

ore ~ руда ташувчи танкер*

ore/oil ~ тўкиладиган ва суюқ ҳолдаги юкларни ташувчи кема

pipeline ~ қувур орқали ўтказиш транспорти компанияси

private ~ 1. хусусий транспорт компанияси; 2. хусусий транспорт йўли

public ~ жамоатчилик фойдаланадиган транспорт ташкилоти

rail ~ темир йўл транспорт компанияси

reinsurance ~ қайта суғурталовчи суғурта компанияси

road ~ автомобиль йўлларида юк ташувчи

sea ~ денгиз орқали юк ташувчи

short-haul ~ маҳаллий юк ташиш компанияси

subsequent ~ навбатдаги юк ташувчи

surface ~ қуруқлик орқали юк ташиш транспорти компанияси

timber ~ ёғоч ташувчи

CARROT:

~ equity компания хизматчиларига бериладиган акциялар

CARRY *n* 1. юк ташиш; 2. муддатли биржа позициясини* маблағ билан таъминлаш қиймати; 3. *pl* молнинг бир туркумини харид қилиш ва шу вақтнинг

ўзида бошқасини сотиб юбориш

negative ~ қимматли қоғозлар сақлашнинг манфий натижаси (*сақлаш қиймати ундан келган даромаддан ошиб кетган тақдирда*)

positive ~ қимматли қоғоз сақлашнинг ижобий натижаси

CARRY *v* 1. юк ташимоқ; транспортда ташимоқ; 2. харидор ҳақини тўлагунига қадар молни ушлаб турмоқ; 3. савдо қилмоқ; 4. келтирмоқ (*мас. даромад*); 5. сақламоқ, эга бўлмоқ (*қимматли қоғозларга*); 6. олиб келмоқ; киритмоқ

to ~ a loss зарарни рўйхатга олмақ

to ~ an insurance суғурта қилган бўлмоқ

to ~ an interest фоизли даромад келтирмоқ

to ~ a position ўз нуқтаи назарига эга бўлмоқ

to ~ arrears forward муддати ўтиб кетган қарзнинг тўла-нишини келгуси бирор санага кўчиримоқ

to ~ as asset баланснинг актив* томонига киритмоқ

to ~ as liability баланснинг пассив* томонига киритмоқ

to ~ at ... .. турмоқ (*қийматга эга бўлмоқ*)

to ~ at cost less ... таннархи бўйича ... чиқариб ташланган ҳолда баҳоланмоқ

to ~ by air ҳаво транспортида ташимоқ

to ~ by road автомобилда ташимоқ

to ~ forward бошқа ҳисоб-рақамга ўтказмоқ

to ~ forward to an account ҳисобрақамга ўтказмоқ

to ~ inwards четдан олиб кирмоқ (*келтирмоқ*)

to ~ out бажармоқ (*мас. режани*); амалга оширмоқ

to ~ out a deal битим тузмоқ

to ~ out banking activities банк операцияларини бажармоқ

to ~ out commitments мажбуриятларни бажармоқ

to ~ out obligations мажбуриятларни бажармоқ

to ~ outwards четга олиб чиқмоқ

to ~ over 1. муддатини узайтирмоқ, муддатини кейинга сурмоқ; 2. бошқа ҳисоб-рақамга ўтказмоқ

to ~ over a transaction битим муддатини кейинга сурмоқ

to ~ through охирига етказмоқ, амалга оширмоқ

to ~ to the reserve fund захира фондига ўтказмоқ

CARRYBACK *n* 1. қайтариш; 2. кўриладиган зарарларни

эртарақ даврга кўчириш

loss ~ кўрилган зарарларни эртарақ даврга кўчириш

CARRYFORWARD *n* 1. кўриладиган зарарларни келгуси даврга кўчириш; 2. кўчириш, муддатини узайтириш;

3. келгуси давр учун солиқ тўлашда талафотларни ҳисобга олиш (*солиқ чегирмаси*)

loss ~ кўрилган зарарларни келгуси даврга кўчириш

CARRYING *n* 1. битим муд-

датини кейинга суриш; 2. ташиш, олиб кетиш

~ **charge** 1. брокерларнинг* қимматли қоғозлар асосида бериладиган ссуда учун ундирадиган фоизи; 2. кредитнинг мол бўлиб-бўлиб ҳақ тўлаш асосида сотилаётган пайтдаги қиймати; 3. фьючерс савдосида* молни сақлаш қиймати

~**-over day** битим муддати кейинга сурилган кун, репорт* куни

~**-over rate** репорт* курси

CARRYING-OUT *n* бажариш, амалга ошириш

~ **of an analysis** таҳлил ўтказиш

~ **of obligations** мажбуриятларни бажариш

~ **of a programme** дастурни амалга ошириш

~ **of requirements** талабларни бажариш

~ **of work** ишларни бажариш

CARRYOVER *n* 1. репорт*, битим муддатини кейинга суриш; 2. кўчма қолдиқ; 3. кўчма захира; 4. бўлажак ишлар қиймати; 5. транспорт; 6. ўтказиш, кўчириш

~ **day** 1. биржанинг янги икки ҳафталик сессиясини бошлаб берувчи янги операциялар ҳисоб-китоб куни; 2. тугатиш даврининг биринчи куни

~ **transaction** контанго*

CART *n* қўл аравача

shopping ~ ўз-ўзига хизмат кўрсатиш дўконларидаги моллар аравачаси

CARTAGE *n* 1. юкларни автотранспорт воситасида ташиш;

2. автотранспортда юк ташиш ҳақи

CARTALISM *n* картализм* (пулнинг номиналистик назарияси)

CARTEL *n* картель*

allocation ~ меъёрлаштирувчи картель

bidding ~ давлат буюртмаларини иштирокчи фирмалар ўртасида тақсимловчи картель*

compulsory ~ 1. мажбурий картель* (давлат томонидан тузиладиган); 2. картель* битимларига риоя қилмаганлик учун жазо чораларини кўзда тутувчи картель*

export ~ экспорт картели*

open ~ очиқ картель* (унга аъзо бўлишни истовчи компаниялар учун)

price ~ нарх картели*

recession ~ иқтисодий танглик даврида фаолият кўрсатувчи картель* (нарх-навони ушлаб туриш ва ишлаб чиқариш ҳажмини чеклаш мақсадида)

sales ~ сотув картели*

tender ~ давлат буюртмаларини иштирокчи фирмалар ўртасида тақсимловчи картель*

voluntary ~ картель* битимларига риоя қилмаганлик учун жазо чораларини кўзда тутмайдиган картель*

CARTELIZATION *n* картелга* бирлашиш (уюшиш), картель* тузиш

CARTELIZE *v* картелга* бирлашмоқ, картель* тузмоқ

CARTER:

C. bond Картер облигацияси
(АҚШ давлат хазинасининг
70- йиллар охирида мамла-
катдан ташқарида чиқарил-
ган ўрта муддатли облига-
цияси)

CARTING *n* юкни автотранс-
порт воситасида элтиб бериш

CARTON *n* қутича

collapsible ~ йиғма қутича

export ~ экспорт* қутичаси

folding ~ йиғма қутича

gift ~ совға қутичаси

heavy-duty ~ мустаҳкам қу-
тича

standard ~ меъерий қутича

CARTONISED *a* ўраб (жой-
лаб) боғланган

CARTWHEEL *n* Америка ку-
муш доллари

CARVE *v* қирқиб олмоқ,
қирқмоқ

to ~ out 1. қамраб олмоқ
(мас. бозорнинг анчагина
қисмини); 2. ажратмоқ (мол-
мулкнинг бир қисмини)

CARVE-OUT *n* ривожланаёт-
ган мамлакатлар қарздорли-
ги муаммосини айрим кре-
дитларни эмас, балки барча
қарзлар шартларини ўзгар-
тириш йўли билан ҳал
этиш

CASE *n* 1. воқеа, ҳодиса; ша-
роит; 2. далил, асос, далил-
исбот; 3. судда кўриладиган
иш, суд иши; 4. қути; юк-
нинг жойи

~ **at issue** баҳсли масала

~ **for wage claims** иш ҳақини
ошириш ҳақидаги талабни
қўллаб-қувватловчи далил-
лар

to conduct a ~ ишни олиб
бормоқ (судда)

to dismiss a ~ ишни тўх-
татмоқ (судда)

to plead a ~ ишни олиб бор-
моқ (судда)

to sit on a ~ ишни тингламоқ
(судда)

to try a ~ ишни муҳокама
қилмоқ

to win a ~ ишни ўз фойда-
сига ҳал қилмоқ

arbitration ~ ҳакамлик иши

civil ~ фуқаролик иши

criminal ~ жиноий иш

patent ~ патент иши

display ~s молларни на-
мойиш этиш пешойналари

in ~ of need векселни тўлаш-
дан ёки юк ҳужжатларини
қубул қилишдан бош тортил-
ган тақдирда; зарурат туғил-
ганда

portable display ~s молларни
намойиш этиш кўчма пешой-
налари

sample ~ намуналар солинган
қути

the ~ against қарши далил
(асос)

the ~ for оқловчи далил, ...
фойдасига хизмат қилувчи
далил

CASH *n* 1. касса; нақд пул;
кассадаги нақд пул; 2. нақд
пулга тенглаштирилган банк-
нотлар*, тангалар, чеклар ва
бошқа активларни* қайд
қилувчи баланс моддаси;
3. нақд пул битими

~ **account** касса ҳисобрақами
~ **account transaction** тўлов
харидор молни олганидан
сўнг ҳисобрақам буйича
амалга ошириладиган битим

- ~ advance бўнак пули; нақд пул шаклидаги кредит
- ~ after debt and dividend payments қарз мажбуриятлари бажарилиб дивидендлар* тўланганидан кейинги пул оқими
- ~ against documents ҳужжатларга муқобил тарзда нақд пул билан тўлаш
- ~ against documents client брокер* билан тегишли ҳужжатларга муқобил тарзда нақд пул асосида ҳисоб-китоб қилувчи йирик инвестор
- ~ against shipping documents юк ҳужжатларига муқобил тарзда нақд пул билан
- ~ amount нақд пул суммаси
- ~ and deposits нақд пул ва депозитлар*
- ~ and new фонд битими муддатини узайтириш
- ~ assets пул шаклидаги мол-мулк; пул активлари*
- ~ at bank банкдаги нақд пул
- ~ at bankers банклардаги нақд пул
- ~ audit касса қолдиқларини тафтиш қилиш
- ~ balance кассадаги нақд пул; касса қолдиги; нақд пул захираси
- ~ balance equation касса қолдиқларини тенглаштириш
- ~ basis нақд пул асоси
- ~ before delivery мол етказиб берилгунча нақд пул билан
- ~ benefit пул нафақаси
- ~ book касса дафтари
- ~ box пул қутиси
- ~ budget нақд пул бюджети
- ~ card касса автоматидан нақд пул олиш банк картокчаси
- ~ claim пул талабномаси
- ~ collateral пул гарови, гаровга қўйилган пул
- ~ collection нақд пулни инкассация қилиш
- ~ contribution пул бадали, нақд пул билан бадал тўлаш
- ~ conversion cycle нақд пулни айрибошлаш даври
- ~ cover 1. валюта таваккалчилигини нақд пул билан қоплаш; 2. пул таъминоти
- ~ cow ишончли ва даромадли компания
- ~ credit нақд пул шаклидаги кредит
- ~ deal нақд пул асосидаги битим
- ~ dealing кейинги иш кунини назарда тутган ҳолда тузилган битим
- ~ deficiency 1. нақд пул тақчиллиги; нақд пул танқислиги; 2. нақд пулнинг йўқлиги
- ~ deficit 1. нақд пул тақчиллиги, нақд пул танқислиги; 2. нақд пулнинг йўқлиги
- ~ delivery нақд етказиб бериш
- ~ demand нақд пулни талаб қилиш
- ~ department касса бўлими; банк кассаси
- ~ deposit нақд пул қўйиш йўли билан вужудга келтирилган депозит*
- ~ deposit scheme нақд пул қўйиш йўли билан вужудга келтирилган депозитлар* тизими
- ~ desk касса
- ~ disbursement пул чиқимлари

~ **discount** нақд пулга харид қилиш пайтида нархдан чегириш
 ~ **dispenser** банк ҳисобрақамидан нақд пул бериш автомати
 ~ **dividend** нақд пул билан тўланадиган дивиденд*
 ~ **down** 1. нақд пул билан тўлаш, нақд пулга ҳисобкитоб қилиш асосида; 2. мол ва хизматларга уларни олган пайтда дарҳол ҳақ тўлаш
 ~ **down payment** молни кредитга харид қилишда нақд пул билан тўланадиган бадал
 ~ **earnings per share** битта акцияга тўғри келадиган нақд пул даромади
 ~ **equivalent** нақд пулга тенг қиймат
 ~ **expenditures** пул харажатлари, пул чиқимлари
 ~ **expenses** пул харажатлари, пул чиқимлари
 ~ **flow** нақд пул ҳаракати; нақд пул тушумлари ва тўловлар ўртасидаги фарқ
 ~ **flow analysis** нақд пул ҳаракатини таҳлил қилиш
 ~ **flow cycle** пул оқимлари даври
 ~ **flow forecast** пул оқимларини тахмин қилиш
 ~ **flow frequency** пул оқимнинг тезлиги
 ~ **flow statement** нақд пул ҳаракати ҳақидаги ҳисобот
 ~ **forward sale** муайян муддатга нақд пулга сотиш
 ~ **generating ability** пул маблағларини вужудга келтириш қобилияти
 ~ **generation** инвестиция қи-

лишга мўлжалланган нақд пул ҳаракати
 ~ **holder** касса қолдиғи эгаси
 ~ **holdings** нақд пул; пул авуарлари*
 ~ **in advance** ҳақни олдиндан тўлаш, бўнак тарзида ҳақ тўлаш
 ~ **in bank** банкдаги нақд пул
 ~ **in bank till** банк касасидаги нақд пул
 ~ **income** пул даромади, пул ифодасидаги даромад
 ~ **indemnity** пул билан ўрнини қоплаш, товон пули
 ~ **inflow** пул маблағларини оқими (тушуми)
 ~ **in hand** кассадаги нақд пул
 ~ **injection** сармоя сарфлаш
 ~ **in process of collection** инкассация қилиш жараёнидаги пул маблағлари
 ~ **in transit** жўнатилган пул; йўлдаги пул
 ~ **item** ҳисобрақам бўйича ўтказилиши лозим бўлган пул ҳужжати
 ~ **letter** касса хати; пулни ҳисобрақамга ўтказиш ҳақидаги топшириқнома
 ~ **limit** кредитнинг чегараланган миқдори
 ~ **liquidity** нақд пул
 ~ **loan** нақд пулда берилган ссуда
 ~ **loan mortgage deed** нақд пулда берилган ссуда асосидаги гаров гувоҳномаси
 ~ **loan scheme** ссудани нақд пулда олиш тартиби
 ~ **machine** касса автомати
 ~ **management** 1. пул операцияларини назорат қилиш ва бошқариш; 2. нақд пулни бошқариш

~ **management account** нақд пулни бошқариш ҳисобрақами

~ **management bill** тўлов муддати 1 кундан 20 кунгача бўлган қисқа муддатли вексель

~ **market** 1. ҳақиқий молиявий воситалар бозори; 2. нақд пул билан тўланадиган савдо битимлари бозори

~ **messenger** инкассатор, инкассация хизмати ходими

~ **office** касса хонаси; касса

~ **on delivery** мол этказиб берилган пайтда нақд пул билан ҳақ тўлаш, олинганидан сўнг кўрсатилган ҳақни тўлаш

~ **on hand** қўлдаги пул маблағлари

~ **only** фақат нақд пулга

~ **only sale** фақат нақд пулга сотиш

~ **on receipt of merchandise** мол олинган пайтда нақд пул билан тўлаш

~ **option** нақд пул опциониди*

~ **order** 1. тўлов топшириқномаси; 2. кўрсатилган тратта*

~ **out** 1. нақд пул танқислиги; 2. нақд пулнинг йўқлиги

~ **outflow** пул маблағларининг оқиб кетиши

~ **outlay** пул чиқимлари

~ **payment** касса операцияси, нақд пул билан тўлаш

~ **pool** умумий нақд пул фонди

~ **position** касса қолдиғи, кассадаги вазият

~ **position ratio** касса захиралари меъёри; банк касса

активларининг* депозитларига* нисбати

~ **price** 1. нақд пулга сотиш пайтидаги нарх; 2. қимматли қоғозларнинг касса битимлари бўйича қўрсати, нақд пул битимлари курси

~ **proceeds from bond loan** облигация заёмини сотишдан келган нақд пул тушуми

~ **purchase** 1. нақд пулга харид қилиш; 2. касса битимиди

~ **ratio** 1. касса захиралари меъёри; банк касса активларининг* депозитларига* нисбати; 2. нақд пул маблағлари кўрсаткичи; 3. ликвидлик* кўрсаткичи

~ **receipt** тўловни олиш

~ **receipts** касса тушуми, пул тушуми

~ **redemption** нақд пулни муомаладан чиқариш

~ **register** касса аппарати

~ **register tape** касса аппаратидаги қоғоз тасма

~ **reimbursement** нақд пулнинг қайтарилиши

~ **remittance** пул ўтказмаси, пул ўтказиш

~ **report** касса ҳисоботи, касса ҳолати ҳақидаги ҳисобот

~ **reserve** касса захираси, нақд пул захираси

~ **reserve requirements** талаб этиладиган касса захираси

~ **revision** кассадаги нақд пулни текшириш

~ **rich** катта миқдорда нақд пулга эга бўлган

~ **sale** нақд пулга сотиш

~ **security** пул билан таъминлаш, пул таъминоти

~ security loan нақд пул билан таъминланган ссуда
 ~ settlement нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш; қарзни нақд пул билан қоплаш; пул суммаси ўрнини қоплаш
 ~ settlement center касса ҳисоб-китоб маркази
 ~ shortage пул маблағларининг танқислиги, кассадаги нақд пул тақчиллиги
 ~ shorts and overs кассадаги камомад ва ортиқча маблағ
 ~ statement касса ҳисоботи
 ~ surrender value қайта сотиб олиш қиймати
 ~ take нақд пул тушуми
 ~ transaction нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш битими, касса битими
 ~ transfer пул ўтказмаси, пул ўтказиш
 ~ turnover нақд пулнинг айланиши; нақд пул муомаласи
 ~ value пул қиймати, нақд пулдаги қиймат
 ~ voucher пулни олганлик ҳақидаги тилхат
 ~ withdrawals пул маблағларини банкдан олиб қўйиш
 ~ with order буюртмани тайёрлаб бериш пайтида нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш
 ~ yield қимматли қоғозлар бўйича жорий даромад
 to audit ~ кассада тафтиш ўтказмоқ
 to balance the ~ касса қолдиғини қолдирмоқ
 to be out of ~ пулсиз бўлмоқ, пулга эга бўлмастик
 to buy for ~ нақд пулга харид қилмоқ

to check ~ кассада тафтиш ўтказмоқ
 to convert into ~ нақд пулга айлантирмоқ
 to pay ~ нақд пул билан тўламоқ
 to purchase for ~ нақд пулга харид қилмоқ
 to reckon up the ~ кассадаги маблағни ҳисобламоқ
 to sell for ~ нақд пулга сотмоқ
 to shift into ~ нақд пул тўплашга "ўтиш" (*облигациялар харид қилиш ўрнига*)
 adverse ~ кассадаги нақд пул тақчиллиги
 by ~ нақд пул билан
 counter ~ банк кассасидаги нақд пул
 day sales in ~ бир кунлик касса муомаласи (айланиши)
 earmarked ~ банк мақсадли омонати
 for ~ нақд пулга
 for ready ~ дарҳол нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш эвазига
 hard ~ нақд пул
 idle ~ вақтинча бўш турган маблағлар
 in ~ нақд пулга
 imprest ~ кассадаги нақд пул
 incoming ~ кассага келиб тушаётган пул
 loose ~ майда пул, танга-чақа
 net ~ нақд пулдаги соф тўлов (*чегирмаларсиз*)
 non-earning ~ даромад келтирмайдиган нақд пул
 outcoming ~ кассадан тўланадиган пул
 out of ~ нақд пулсиз
 pay ~ нақд пул билан тўланг

payable in ~ нақд пул тўлаш йўли билан
 petty ~ 1. майда пул, майда танга; 2. майда касса
 prompt ~ нақд пул билан дарҳол тўлаш
 readily available ~ тез фурсатда нақд пул активларига айланадиган активлар*
 readily convertible into ~ нақд пулга эркин айланадиган
 ready ~ нақд пул, нақд пулда ҳисоб-китоб қилиш
 reserve ~ захирадаги нақд пул
 restricted ~ чекланган пул маблағлари
 spare ~ бўш турган нақд пул, нақд пул захираси
 spot ~ нақд пул билан дарҳол тўлаш
 temporarily redundant ~ вақтинча бўш турган пул
 till ~ кассадаги нақд пул
 vault ~ 1. чиқим кассасидаги нақд пул; 2. пўлат сандиқда сақланадиган нақд пул
 when in ~ кассага нақд пул келиб тушган пайтда
CASH *a* нақд пул ...; касса ...
CASH *v* 1. нақд пул олмоқ; 2. сотмоқ, ўтказмоқ; 3. вексель, чек бўйича пул олмоқ
 to ~ a bill вексель бўйича пул олмоқ
 to ~ a check чек бўйича нақд пул олмоқ
 to ~ a letter of credit аккредитив* бўйича пул олмоқ
 to ~ in 1. якуний ҳисоб-китоб қилмоқ; 2. нақд пулга айлантормоқ; 3. қимматли қоғозларни сотмоқ

CASHABLE *a* 1. инкассация қилиниши лозим бўлган; 2. сотиладиган, сотилиши мумкин бўлган
 ~ check нақд пулга айлан-тириладиган чек
CASH-AND-CARRY *n* харид қилинган нарсаларни уйга элтиб бериш шартсиз нақд пулга сотиш
CASHBOOK *n* касса дафтари
CASHBOX *n* пул қутиси, пўлат сандиқ
CASHDESK *n* дўкондаги касса
CASHED *a* инкассация қилинган
 ~ check қиймати тўланган чек
CASHFLOW *n* 1. нақд пул ҳаракати; 2. пул маблағларининг оқиб келиши; 3. барча нақд пул тўловлари ва тушумлари ўртасидаги фарқ
 ~ forecast пул оқимларини тахмин қилиш
 ~ statement нақд пул ҳаракати ҳақидаги ҳисобот
CASHIER *n* кассир; банкдаги операциялар бўлими раҳбари
 ~'s book касса дафтари
 ~'s check кассир чеки; банкнинг ўз номига ёзиб олган чеки
 ~'s desk касса; касса биноси (хонаси)
 ~'s draft кассир чеки; кассир имзолаган чек
 ~'s office касса; касса хонаси
 ~'s staff касса ходимлари
 assistant ~ кассир ёрдамчиси
 paying ~ чиқим кассаси кассири
 receiving ~ кассир кассаси кассири

CASHIERING *a* касса ...

~ **department** қимматли қоғозлар операцияларына ихтисослашаётган фирманинг касса бұлими

CASHING *n* 1. пул майдалаш; алмашиш; пул олиш;

2. инкассация қилиш

~ **claim** клирингга* билдирилган даъво

~ **of check** чекни инкассация қилиш, чекка нақд пул олиш

~ **of coupons** купонлар* тўлаш

CASHKEEPER *n* кассир

CASHKEEPING *n* пул хўжалигини юритиш

CASHLESS *a* нақд пулга эга бўлмаган, пулсиз, нақд пулсиз

~ **payment** нақд пулсиз ҳисоб-китоб асосида ҳақ тўлаш

~ **society** "нақд пулсиз жамият" (нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизими лойиҳаси)

CASHPOINT *n* нақд пул ва банкдаги ҳисобрақамнинг ҳолати ҳақида ахборот берувчи банк автомати

~ **card** банк автомати карточкаси

CASHPOOR *a* етарли бўлмаган пул миқдори

CASING *n* идишларга жойлаш

~ **of goods** юкларни идишларга жойлаш

CASSATION *n* шикоят аризаси, шикоят аризасини бериш

to **dismiss** *a* ~ шикоят аризасини рад этмоқ

to **file** *a* ~ шикоят аризасини бермоқ

to **reject** *a* ~ шикоят аризасини рад этмоқ

to **submit** *a* ~ шикоят аризасини бермоқ

CAST *v* яқун ясамоқ, ҳисобламоқ; қўшмоқ, жамламоқ

to ~ **interest** фоизни қўшиб ҳисобламоқ

to ~ **the balance** қолдиқ чиқармоқ

to ~ **the total** яқун ясамоқ

to ~ **up** қўшмоқ, ҳисобламоқ

CASTING *n* санаш, ҳисоблаш; ҳисоб-китоб

CASUAL 1. муваққат ишчи; 2. тасодифий харидор

CASUALTY *n* бахтсиз ҳодиса, ҳалокат

big ~ йирик ҳалокат

sure-fire ~ банкротликка муқаррар номзод

CAT:

~**s and dogs** ссудани таъминлашга хизмат қила олмайдиған шубҳали қимматли қоғозлар; чайқовчилик акциялари

CATALOG(UE) *n* каталог; рўйхат

~ **of a firm** фирма каталоги

~ **of products** маҳсулот каталоги

~ **of sale** кимовши савдоси каталоги

~ **of samples** мол намуналари каталоги

to **compile** *a* ~ каталог тузмоқ

to **distribute** ~**s** каталогларни тарқатмоқ

to **issue** *a* ~ каталог чиқармоқ

to **list in** *a* ~ каталогга киритмоқ

to **produce** *a* ~ каталог чиқармоқ

- card ~ картотека
 classified ~ тизимли (тасниф-ли) кўрсаткич
 complete ~ тўла каталог
 comprehensive ~ тўла каталог
 detailed ~ тафсилотли каталог
 exhibition ~ кўргазма каталог
 fair ~ ярмарка каталоги
 firm ~ фирма каталоги
 general ~ умумий каталог
 illustrated ~ тасвирли каталог
 job evaluation ~ тариф-малака билдиргичи
 machinery ~ машина асбоб-ускуналари каталоги
 parts ~ эҳтиёт қисмлар каталоги
 price ~ нархнома
 priced ~ нархлар кўрсатилган каталог
 product ~ маҳсулот каталоги
 sale ~ кимошди савдоси каталоги
 standard ~ намунавий каталог
 subject ~ буюмлар каталоги
 trade ~ тарифлар тўплами, тарифлар рўйхати
- CATALOG(UE)** *v* каталогга киритмоқ
- CATCH** *n* муваффақиятли операция, ютуқ
no ~ фойдасиз иш
- CATEGORIZE** *v* тоифалар бўйича тақсимламоқ; таснифламоқ
- CATEGORY** *n* тоифа; даража; синф
 ~ of account ҳисобрақам тоифаси
 ~ of deposit депозит* тоифаси
- ~ of loan ссуда тури
 customer ~ мижозлар тоифаси
 eternal ~ доимий тоифа
 higher ~ies workers ишчиларнинг имтиёзли қатлами
 historical ~ тарихий тоифа
 item ~ буюм тоифаси
 job ~ иш хусусияти
 marginal ~ чегараланган гуруҳ
 occupational ~ касбий гуруҳ
 price ~ нарх тоифаси
 programme ~ дастур хусусияти
 quality ~ сифат даражаси, нав
 service ~ хизмат кўрсатиш тоифаси
 stock ~ захиралар тури
 wage ~ тариф даражаси
- CATER** *v* маҳсулот етказиб бермоқ; хизмат кўрсатмоқ
to ~ for a mass demand оммавий талабни қондирадиган молларни етказиб бермоқ
- CATERER** *n* 1. озиқ-овқат етказиб берувчи; 2. тадбирларга хизмат кўрсатувчи фирма (*ресторанда ёки уйда*)
- CATERING** *n* умумий овқатланиш
 industrial ~ корхона ошхонасини таъминлаш
 mass ~ аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш
 public ~ умумий овқатланиш тизими
- CAUSE** *n* 1. сабаб, асос; 2. иш
 ~ for an action даъво қилиш учун асос
 ~ of accident бахтсиз ҳодиса асбоби
 ~ of action даъво қилиш учун асос

~ of delay кечикиш сабаби
 ~ of dismissal ишдан бўшаш сабаби
 ~ of nonpayment тўланмаганлик сабаби
 ~ of trouble носозлик сабаби
 charitable ~ хайрия, хайр-эҳсон
 immediate ~ бевосита сабаб
 invalidating ~ даъво қилиш учун етарли асос
 CAUSE *v* (зарар) етказмоқ; сабаб бўлмоқ; келтириб чиқармоқ
 to ~ damage зарар етказмоқ
 to ~ losses зарар етказмоқ
 CAUTION *n* 1. эҳтиёткорлик; 2. бай пули, закат, гаров; кафиллик
 ~ money бай пули
 CAVEAT *n* 1. масъулият; 2. огоҳлантириш, огоҳлантириш чоралари; 3. суд ишини тўхтатиб туриш ҳақидаги илтимоснома; 4. патент бермаслик тўғрисидаги илтимоснома
 ~ emptor харидорнинг қимматли қоғозлар сифатини ва камчиликлари бор-йўқлигини текшириш юзасидан масъулияти
 ~ subscriptor харидорнинг қимматли қоғозлар сифатини ва камчиликлари бор-йўқлигини текшириш юзасидан масъулияти
 ~ venditor харидорнинг қимматли қоғозлар сифатини ва камчиликлари бор-йўқлигини текшириш юзасидан масъулияти
 to enter *a* ~ илтимоснома бермоқ
 CAVEATOR *n* 1. бирон нарса-

га қарши чиқувчи шахс;
 2. патентни бошқа шахсларга берилиши ҳақида илтимос қилувчи шахс

CEASE *n* тўхтатиш; тугатиш; тўхтатиб қўйиш; тўхтатиб туриш

~ order тўловларни тўхтатиб туриш ҳақидаги буйруқ

CEASE *v* тўхтатмоқ

CEDE *v* ён бермоқ, ўтказмоқ

CEDI *n* седи (*Гана майда тангаси*)

CEILING *n* 1. энг юқори сумма; 2. энг юқори нарх; 3. энг юқори нуқта, энг юқори чегара, энг юқори даража
 ~ agreement банкнинг мижозга устама ҳақ тўлаганлиги учун қарз маблағларининг белгиланган қийматини кафолатлайдиган битим

~ floor agreement банк мижозга маълум меъёрдаги қарз қийматини кафолатлайдиган битим

~ for foreign ownership чет элликларга тегишли мулкнинг энг юқори миқдори

~ on credit growth кредит ажратишнинг ўсишини чеклаш

~ price 1. энг юқори нарх; 2. қимматли қоғозларнинг энг юқори курси

~ rate фоизнинг энг юқори меъёри

~ restrictions on lending кредитларнинг энг юқори даражаси

to hit the ~ энг юқори даражага эришмоқ

to impose ~ чеклов жорий қилмоқ (*мас. нарх-наво ўси-*

шига); энг юқори чегарани белгиламоқ
credit ~ банк кредитларининг энг юқори даражаси
full-employment ~ иқтисодий ўсишнинг иш билан тўла таъминланганлик асосида аниқланадиган энг юқори чегараси
interest rate ~ фоиз ставкасининг энг юқори даражаси (*банк депозит* ҳисоб-рақамлари эгаларига тўлайдиган*)
lending ~ ссуданинг энг юқори даражаси (энг катта миқдори)
price ~ нарх-навонинг энг юқори даражаси, нарх-навони ошириш учун белгиланган чегара
production ~ ишлаб чиқариш ҳажмининг энг юқори даражаси
public debt ~ ҳукумат қарзининг қонуна белгиланган энг юқори миқдори
rate-of-return ~ фойда меъёрининг энг юқори даражаси
retail price ~ чакана нархларнинг энг юқори даражаси, чакана нархларни ошириш учун белгиланган энг юқори чегара
velocity ~ тезликнинг энг юқори чегараси (*пул муомаласига оид*)
wage ~ иш ҳақининг энг юқори даражаси
CELLARAGE *n* 1. молларни ертўлада сақлаш ҳақи; 2. ертўладаги жой
CENSUS *n* рўйхатга олиш
 ~ of business савдо ва хизмат

кўрсатиш соҳаси корхоналарини рўйхатга олиш
 ~ of distribution and other services савдо ва тез хизмат кўрсатиш корхоналарини рўйхатга олиш
agricultural ~ қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш
complete ~ тўла рўйхатга олиш
compulsory ~ мажбурий рўйхатга олиш
de facto ~ мавжуд аҳолини рўйхатга олиш
de jure ~ доимий аҳолини рўйхатга олиш
distribution ~ улгуржи-чакана савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси корхоналарини расмий рўйхатга олиш
economic ~ иқтисодий рўйхатга олиш (*саноат, савдо ва хизмат кўрсатишни*)
general ~ ялпи рўйхатга олиш
industrial ~ саноатни рўйхатга олиш
livestock ~ қорамолларни рўйхатга олиш
mail ~ почта орқали аҳолини рўйхатга олиш
partial ~ танлаб рўйхатга олиш
pilot ~ синов тарзида рўйхатга олиш
population ~ аҳолини рўйхатга олиш
production ~ ишлов бериш саноатининг асосий тармоқлари бўйича расмий рўйхатга олиш
sample ~ танлаб рўйхатга олиш
traffic ~ транспорт воситаларини рўйхатга олиш

CENT *n* цент (АҚШ, Канада ва бошқа бир қатор мамлакатлар майда тангаси)

CENTAVO *n* центаво (Бразилия ва бошқа қатор мамлакатларнинг майда тангаси)

CENTER:

Bank Giro Clearing C. банк жироҳисобрақамлар* тизимининг ҳисоб-китоб маркази

Defence Personal Support C. Озиқ-овқат маҳсулотлари, мол-ашё мулки ва дори-дармонларни харид қилиш бошқармаси (АҚШ қуроли кучларининг шахсий таркиби учун)

Federal Contract Research C. Шартномалар асосида илмий тадқиқотлар ўтказувчи федерал марказ (АҚШ)

Federally Funded Research and Development C. Федерал ҳукумат маблағ билан таъминлайдиган илмий-тадқиқот ва тажриба-лойиҳалаш ишлари маркази (АҚШ)

International Marketing C. Халқаро маҳсулот сотиш (ўтказиш) маркази

National Resource Evaluation C. Ресурсларни баҳолаш миллий маркази (АҚШ)

CENTER *n* 1. марказ, бир жойда тўплаш; 2. бюро; муассаса

activity ~ фаолият маркази

advertising ~ реклама маркази

authorization ~ in a bank кредит карточкалари эгалари шахсини ва уларнинг кредитга лаёқатлилигини аниқлаш маркази

business ~ тадбиркорлик маркази; савдо маркази

buying ~ савдо маркази

buying-up ~ харид қилиш шохобчаси

commercial ~ тижорат маркази

community ~ маданий ва ижтимоий тадбирларни ўтказишга мўлжалланган хона

computer ~ ҳисоблаш маркази

computing ~ ҳисоблаш маркази

coordination ~ мувофиқлаштириш маркази

cost ~ ишлаб чиқариш харажатларини ҳисобга олиш маркази; харажатлар маркази; ҳисобга олиш ва таннархни ҳисоблаш бўлинмаси

cultural ~ маданий марказ

data processing ~ маълумотлар билан ишлаш маркази

decision-making ~ қарорлар қабул қилувчи идора

distribution ~ улгуржи база, тақсимот маркази

economic ~ хўжалик маркази

economic information ~ иқтисодий ахборот маркази

engineering ~ техник марказ

exhibition ~ кўргазма маркази

financial ~ молиявий марказ

giro ~ жироҳисоб-китоблар* маркази

government disbursing ~ давлат бюджети маблағларини сарфловчи ҳукумат муассасаси

industrial ~ саноат маркази

information ~ ахборот маркази

investment ~ инвестициялар
маркази
manufacturing ~ ишлов бе-
рувчи саноат маркази
money trading ~ of bank банк
сармояларининг инвестиция
қилинишини бошқарувчи
бўлим
neighbourhood shopping ~
1. бир нечта чакана савдо ва
маиший хизмат кўрсатиш
корхоналарига эга бўлган
савдо маркази; 2. иккинчи
даражали савдо маркази
nonprofit ~ нотижорат мар-
каз
offshore financial ~ офшор
молиявий марказ*
out-of-town shopping ~
шаҳардан ташқарида жой-
лашган савдо маркази
pool ~ пул*
producing ~ ишлаб чиқариш
майдони
production ~ ишлаб чиқариш
майдони
production cost ~ ишлаб
чиқариш харажатларини ҳи-
собга олиш маркази; хара-
жатлар маркази
productivity ~ меҳнат унум-
дорлиги ва ишлаб чиқариш
самарадорлиги масалалари
бўйича маслаҳат-тадқиқот
маркази
profit ~ фойда маркази,
фаолият натижалари олган
фойдасига қараб ўлчанадиган
таркибий бўлинма
profit-and-loss ~ мустақил
хўжалик ҳисобидаги бўлим
publicity ~ реклама маркази
redemption ~ савдо марказ-
ларини молга айирбошлаш
дўкони

research ~ илмий-тадқиқот
маркази
responsibility ~ масъулият
маркази
retail ~ чакана савдо маркази
revenue ~ даромад маркази
service ~ хизматлар маркази;
хизмат кўрсатувчи марказ,
хизмат кўрсатувчи (ёрдамчи)
бўлинма
shopping ~ савдо маркази
signing ~ шартномани имзо-
лаш маросими
suburban shopping ~ шаҳар-
дан ташқарида жойлашган
савдо маркази
trading ~ дўконлар тўпланган
жой (*савдо марказидан фарқ-
ли равишда*)
training ~ таълим маркази
welfare ~ хайрия маркази
world trade ~ халқаро савдо
маркази

CENTER *v* тўпламоқ, бир
жойга тўпламоқ

CENTESIMO 1. сентесимо
(*Панама, Уругвай ва Чили
майда тангаси*); 2. чентези-
мо (*Италия, Сан-Марино ва
Ватикан майда тангаси*)

CENTIME *n* сантим (*Франция,
Бельгия ва бошқа қатор
мамлакатлар майда танга-
си*)

CENTRAL

C. Bank of Russia Россия
марказий банки

C. Bank of the Republic of
Uzbekistan Ўзбекистон Рес-
публикаси Марказий банки

C. European International
Bank Марказий Европа хал-
қаро банки

C. Trustee Savings Bank

Жамғарма банклари ҳисоб-китоб палатаси (*Буюк Британия*)

C. Union of Joint Stock Companies of Consumer Co-operative of Uzbekistan Ўзбекистон матлубот бирлашмаси акциядорлик жамиятлари Марказий уюшмаси

CENTRAL *a* 1. марказий;

2. асосий, етакчи

~ **bank** марказий банк

~ **bank governor** марказий банк бошқарувчиси

~ **bank intervention** марказий банк интервенцияси*

~ **bank lending rate** марказий банкнинг ссуда фоизи ставкаси

~ **bank money** марказий банк банкнотлари*

~ **bank refinancing** марказий банкнинг маблағ билан қайта таъминлаши

~ **bank reserves** марказий банк захиралари

~ **bank restrictions** марказий банк чекловлари

~ **credit information bureau** кредит ахборотининг марказлаштирилган бюроси

~ **exchange rate** марказий валюта курси

~ **government accounts** ҳукумат ҳисобрақамлари

~ **government borrowing requirement** марказий ҳукуматнинг қарз маблағларига эҳтиёжи

~ **government drawing on central bank** марказий банкдаги ҳукумат ҳисобрақамидан пулни олиб қўйиш

~ **government finance** давлат маблағлари

~ **government financing** ҳукуматнинг маблағ билан таъминлаши

~ **government fund** ҳукумат молия фонди

~ **government security** давлат қимматли қоғози

~ **information file** банкдаги марказий картотека

~ **market** марказий бозор

~ **monetary institution** марказий пул-кредит бошқармаси

~ **public area of bank** банкнинг бош мижозлар зали

~ **rate** марказий валюта курси (*бозор курси унинг атрофида ўзгариб туриши мумкин*)

~ **reserve city bank** марказий федерал захиралар банки жойлашган шаҳардаги банк

CENTRALIZATION *n* марказлаштириш; бир жойда тўпла(ни)ш

~ **of capital** сармояни марказлаштириш

CENTRALIZE *v* марказлаштирмақ, бир жойда тўпламоқ

CENTRALIZED *a* марказлашган; марказлаштирилган

~ **credit allocation** кредитни марказлаштирилган тартибда тақсимлаш

~ **monobank system** марказлаштирилган ягона банк тизими

~ **pension accounts** пенсиялар бўйича марказлаштирилган ҳисобрақамлар

CENTRALLY *adv* марказлаштирилган ҳолда

~ **planned economy** марказ-

- лаштирилган ҳолда режалаштириладиган иқтисодиёт
- CENTRE** *n* 1. марказ; 2. марказ, бюро
- CENTUM** *n* 100 троя унцияси миқдоридagi олтин билан тузиладиган муддатли битимлар бирлиги
- CENTURY** *n* 1. 100 долларлик банкнот* 2. 100 доллар қийматидаги сумма
- CERTIFICATE** *n* 1. гувоҳнома; 2. далолатнома; 3. шаҳодатнома, паспорт
- ~s for amortizing revolving debt қайта тикланадиган қарзни тўлаш гувоҳномалари
- ~s for automobile receivables автомобиллар сотиб олишга мўлжалланган пул* асосидаги гувоҳномалар
- ~ in management accounting бошқарув ҳисоби мутахассисининг дипломи
- ~ of acceptance қабул қилиш далолатномаси (*махсулот ва бларни*)
- ~ of accounts аудиторлик гувоҳномаси* (*фирманинг эълон қилинган баланси тўғрилигини тасдиқловчи*)
- ~s of accrual on treasury securities хазина қоғозлари асосида чиқариладиган купони нолга тенг облигациялар
- ~ of age балоғатга етмаганларнинг ишлаш рухсатномаси
- ~ of airworthines учишга яроқлилик тўғрисидаги шаҳодатнома
- ~ of allotment қимматли қоғозларни тақсимлаш ҳақидаги ҳужжат
- ~ of analysis ўтказилган таҳлил тўғрисидаги шаҳодатнома
- ~ of approval расман маъқуллаш ёки рухсат этиш
- ~ of authenticity ҳақиқийлиги тўғрисидаги шаҳодатнома
- ~ of authority операциялар ўтказиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома
- ~ of beneficial interest 1. шартнома фойдаси ҳақидаги шаҳодатнома; 2. соҳибнинг фирма даромадлари ёки активларидаги* улушини тасдиқловчи гувоҳнома
- ~ of completion of work иш якунланганлиги ҳақидаги гувоҳнома
- ~ of compliance рекламация*; рекламация* далолатномаси (ҳужжати)
- ~ of compliance рекламация*; рекламация* далолатномаси (ҳужжати)
- ~ of convenience and necessity ижтимоий фойдалилик ва зарурлик тўғрисидаги шаҳодатнома
- ~ of clearance четга олиб чиқиш рухсатномаси
- ~ of damage мол шикастланганлиги ҳақидаги шаҳодатнома
- ~ of delivery етказиб берилганликни тасдиқловчи ҳужжат
- ~ of deposit депозит гувоҳномаси*; омонат гувоҳномаси
- ~-of-deposit account депозит гувоҳномаси* ҳисобрақами
- ~-of-deposit market депозит гувоҳномалари* бозори

~-of-deposit rate депозит гувоҳномаси* ставкаси
 ~ of examination текширув далолатномаси
 ~ of fair wearand-tear эскириш ҳақидаги далолатнома
 ~ of fitness фойдаланишга яроқлилиқ тўғрисидаги гувоҳнома
 ~ of guarantee кафолат шаҳодатномаси
 ~ of hypothecation гаров хати
 ~ of incorporation корпорация* тузиш рухсатномаси
 ~ of indebtedness 1. қарздорлик гувоҳномаси; 2. қисқа муддатли вексель (таъминланмаган)
 ~ of inspection текширув далолатномаси
 ~ of insurance суғурта шаҳодатномаси
 ~ of land charge рента гувоҳномаси
 ~ of measurements ўлчовлар гувоҳномаси
 ~ of nationality фуқаролик
 ~ of naturalization бошқа мамлакат фуқаролигига ўтганлик ҳақидаги шаҳодатнома
 ~ of necessity „Ижтимоий зарурат шаҳодатномаси“ (мамлакатда фавқулодда ҳолат пайтида миллий мудофаа манфаатларидан келиб чиқиб жадаллаштирилган амортизация* ва солиқ имтиёзларини қўллашга рухсат беради)
 ~ of origin келиб чиқиш ҳақидаги гувоҳнома
 ~ of ownership эгалик ҳуқуқи ҳақидаги шаҳодатнома; рўй-

хатга олинганлик ҳақидаги шаҳодатнома
 ~ of participation иштирок этиш гувоҳномаси
 ~ of pledge гаров гувоҳномаси
 ~ of protest эътироз билдирилганлик ҳақидаги далолатнома
 ~ of qualification малака тўғрисидаги гувоҳнома
 ~ of quality сифат гувоҳномаси
 ~ of readiness молнинг тайёрлиги тўғрисидаги шаҳодатнома
 ~ of redemption қийматни қоплаш ҳақидаги шаҳодатнома
 ~ of registration of design саноат намунаси рўйхатга олинганлиги ҳақидаги шаҳодатнома
 ~ of registry кема патенти
 ~ of sampling намуналар танланганлиги гувоҳномаси
 ~ of seaworthiness сузишга яроқлилиқ ҳақидаги гувоҳнома
 ~ of shipment юк ортиб жўнатилганлиги ҳақидаги шаҳодатнома
 ~ of species навлар шаҳодатномаси
 ~ of stock акцияларга эгалик қилиш ҳуқуқи ҳақидаги гувоҳнома
 ~ of survey кема текширувдан ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳнома
 ~ of title шахсинг муайян мулк объектига эгалик қилиш ҳуқуқи ҳақида гувоҳлик берувчи қонуний кучга эга ҳужжат

~ of valuation юк қиймати
 ҳақидаги баёнот
 ~ of value қиймат гувоҳ-
 номаси
 ~ of weight вазн гувоҳномаси
 to award a ~ гувоҳнома бер-
 моқ
 to give a ~ гувоҳнома бермоқ
 to grant a ~ гувоҳнома бер-
 моқ
 to hold a ~ гувоҳнома соҳиби
 бўлмоқ
 to issue a ~ гувоҳнома ёзиб
 бермоқ
 to present a ~ гувоҳнома тақ-
 дим этмоқ
 to submit a ~ гувоҳнома тақ-
 дим этмоқ
 acceptance ~ қабул қилиш
 далолатномаси
 accountant's ~ тафтишчининг
 компания молиявий ҳисоботи
 аҳволи тўғрисидаги хулосаси
 assay ~ сифат гувоҳномаси
 (металлар тўғрисида)
 audit ~ тафтишчининг ком-
 пания молиявий ҳисоботи
 аҳволи тўғрисидаги хулосаси
 auditor's ~ ташқи аудитор-
 нинг * (ижобий) хулосаси
 average ~ шикастланишга
 оид гувоҳнома
 balance ~ қолдиқ гувоҳнома-
 си
 bank's ~ банк гувоҳномаси
 bearer ~ кўрсатувчига бери-
 ладиган гувоҳнома
 birth ~ туғилиш шаҳодат-
 номаси
 bond ~ облигация гувоҳ-
 номаси
 cargo ~ юк гувоҳномаси
 carrier's ~ мол ташувчининг
 гувоҳномаси

classification ~ таснифлар
 шаҳодатномаси
 clearance ~ божхонадан ўт-
 ганлик ҳақидаги шаҳодат-
 нома
 clearing house loan ~ ҳисоб-
 китоб гувоҳномаси, клиринг
 палатаси* бир аъзосининг
 бошқасидан қарздорлиги ҳа-
 қидаги шаҳодатнома
 consular ~ консуллик гу-
 воҳномаси
 cross-border ~ молнинг чега-
 радан ўтказилганлиги ҳақи-
 даги гувоҳнома
 currency ~ хазина гувоҳно-
 маси
 customs ~ божхона шаҳодат-
 номаси
 death ~ вафот этганлик ҳа-
 қидаги шаҳодатнома
 debenture ~ бож солиғини
 қайтариш тўғрисидаги шаҳо-
 датнома
 definitive ~ якуний акция-
 дорлик гувоҳномаси (акция-
 ларга эгалик қилишни тас-
 диқловчи)
 demand ~ of deposit талаб
 қилинганида тўланадиган
 омонат гувоҳномаси
 discount ~ of deposit дисконт*
 асосида (белгиланганидан
 наст қийматда) чиқарила-
 диган депозит гувоҳномаси*
 duty-free entry ~ божсиз олиб
 кириш ҳуқуқини берувчи
 шаҳодатнома
 employment ~ ишлаш рухсат-
 номаси
 equipment trust ~ асбоб-уску-
 налар олди-сотдисиға кредит
 ажратиш учун траст компа-
 ния* чиқарадиган гувоҳнома

exemption ~ солиқ тўлашдан озод этувчи гувоҳнома
factory ~ завод паспорти
floating rate ~ of deposit ставкали ўзгарувчан депозит гувоҳнома*
forwarding agent's ~ of receipt мол ташувчининг тилхати (*юк олинганлиги ҳақида*)
gold ~ олтин гувоҳномаси
grading ~ навлар гувоҳномаси
handing-over ~ объектнинг (бошқара) ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳнома
import ~ четдан мол келтириш гувоҳномаси
inspection ~ текширув далолатномаси
insurance ~ суғурта шаҳодатномаси
interim ~ муваққат шаҳодатнома
inventor's ~ ихтирога доир муаллифлик шаҳодатномаси
investment ~ инвестиция гувоҳномаси
large-denomination ~ of deposits йирик омонат гувоҳномаси
license ~ лицензия паспорти
life ~ гуруҳлаб суғурталаш иштирокчиларига бериладиган шаҳодатнома
load-line ~ юк маркаси ҳақидаги шаҳодатнома
loan ~ 1. қарз бериш ҳақидаги тилхат; 2. ҳисоб-китоб гувоҳномаси, клиринг палатаси* бир аъзосининг бошқасидан қарздорлиги ҳақидаги шаҳодатнома (*молиявий тангликлар даврида қўлланилади*)
machine ~ машина паспорти

manufacturer's ~ завод гувоҳномаси
medical ~ тиббиёт гувоҳномаси
mill's test ~ синов далолатномаси
mobile home ~ кўчма уйлар ипотекалари* таъминоти асосидаги қимматли қоғоз
moisture ~ намлик ҳақидаги гувоҳнома
money market ~ пул бозори гувоҳномаси
money market ~ of deposit кейинги чиқарилишларда ўзгариб борувчи фойзли омонат гувоҳномаси
mortgage ~ гаров гувоҳномаси (*гаров хати билан таъминланган облигацияларнинг тури*)
multiple ~ бир нечта акцияларга берилган акциядорлик гувоҳномаси
national savings ~ давлат омонат гувоҳномаси
negotiable ~ of deposit бошқара ўтказиладиган омонат гувоҳномаси
nominee ~ қўрсатувчига бериладиган гувоҳнома
ownership ~ эгалик қилиш ҳуқуқи ҳақидаги шаҳодатнома
paper ~ қоғоз гувоҳнома
participation ~ иштирок этиш гувоҳномалари
passenger ~ йўловчилар шаҳодатномаси
preference share ~ имтиёзли акциялар гувоҳномаси
protest ~ векселга эътироз билдирилганлиги ҳақидаги ҳужжат

- provisional ~ муваққат гувоҳнома
- quality ~ сифат гувоҳномаси
- receiver's ~s банкрот бўлган компанияни тугатувчи шахнинг айланма сармуяни тўлдириш учун чиқарган мажбуриятлари (*суд қарорига биноан*)
- registered ~ эгасининг номи ёзилган гувоҳнома
- registration ~ рўйхатдан ўтказиш гувоҳномаси
- release ~ for shipment юкни ортиб жўнатиш рухсатномаси
- sampling ~ намуналар танлови шаҳодатномаси
- sanitary ~ санитария шаҳодатномаси
- sanitation ~ санитария шаҳодатномаси
- savings ~ 1. омонат гувоҳномаси (*ҳукумат қимматли қоғозларининг бир тури*); 2. *pl* депозит гувоҳномалари*
- scrip ~ акция ёки облигациянинг муваққат гувоҳномаси
- share ~ акциядорлик гувоҳномаси (*компания сармуясининг бир қисмига соҳибнинг эгалик қилиш ҳуқуқини тасдиқловчи*); акция шаҳодатномаси
- silver ~ кумуш гувоҳномаси
- small savers ~ майда омонат гувоҳномаси
- stock ~ акциядорлик гувоҳномаси (*эгасининг компания сармуясининг бир қисмига эгалик қилиш ҳуқуқини тасдиқловчи*); акция шаҳодатномаси
- stock trust ~ ишонч асосидаги акциядорлик гувоҳномаси
- subunit ~ умумий инвестиция траст фонди портфелидаги* улушга эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи гувоҳнома
- survey ~ текширув далолатномаси
- taking-over ~ объект қабул қилинганлиги ҳақидаги гувоҳнома
- tax ~ солиқ гувоҳномаси
- tax amortization ~ „Ижтимоий зарурат шаҳодатномаси“ (*мамлакатда фавқуллодда ҳолат пайтида миллий мудофаа манфаатларидан келиб чиқиб жадаллаштирилган амортизация* ва солиқ имтиёзларини қўллашга рухсат беради*)
- tax reserve ~s солиқлар захира гувоҳномалари
- technical inspection ~ техник текширув далолатномаси
- test ~ синовлар гувоҳномаси
- thrift ~ омонат гувоҳномаси
- time ~ of deposit муддатли омонат гувоҳномаси
- Treasury ~ хазина гувоҳномаси (*АҚШ*)
- trustee's ~ кафолатли тилхат
- vendor ~ маҳсулот етказиб берувчини аттестациядан ўтказиш
- voting trust ~ овоз берувчи траст* ташкил этилиши пайтида бериладиган гувоҳнома
- warehouse ~ омборхона шаҳодатномаси
- weight ~ вазн гувоҳномаси
- wharfinger's ~ юк кемалари тўхташ жойининг жўнатиш учун юк қабул қилинганлиги ҳақидаги тилхати
- works' test ~ завод синови далолатномаси

Yankee ~ of deposit хорижликлар АҚШ бозорида чиқарган доллардаги депозит гувоҳномаси *

CERTIFICATE *v* гувоҳнома бермоқ

CERTIFICATED *a* диплом олган, аттестациядан* ўтган, дипломли

~ **bankrupt** суд банкрот деб эълон қилган шахс

~ **check** тўловга қабул қилганлик ҳақидаги банк устхати қайд этилган чек

CERTIFICATELESS *a* гувоҳномага эга бўлмаган

~ **municipals** маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идорасининг эгаллик қилиш гувоҳномаларисиз чиқарган облигациялари

CERTIFICATION *n* 1. шаҳодатнома, гувоҳнома; 2. шаҳодатнома (гувоҳнома) бериш; 3. гувоҳлик бериш далолатномаси; 4. аттестация* қилиш

~ **of authenticity** ҳақиқийлигини тасдиқлаш

~ **of check** чекнинг ҳақиқийлигини тасдиқлаш

~ **of products** маҳсулотни сертификация* қилиш

~ **of signature** имзонинг ҳақиқийлигини тасдиқлаш

personal ~ ходимларни аттестациядан* ўтказиш

quality ~ **of goods** моллар сифатини аттестация* қилиш

CERTIFIED *a* 1. синовдан ўтиб, гувоҳнома олган; рухсат этилган; 2. кафолатланган, текширилган, синовдан ўтган; 3. „тасдиқланган“

(ҳужжатдаги устхат ёки тўртбурчак муҳр)

~ **broker** дипломли брокер*

~ **check** тасдиқланган чек (банкнинг тўловга қабул қилганлиги ҳақидаги устхати қайд этилган)

~ **financial planner** молиявий режалаштириш бўйича дипломли мутахассис

~ **order of payment** тасдиқланган тўлов талабномаси

~ **public account** давлат муассасасининг расмий ҳисобрақами

~ **public accountant** гувоҳномали бухгалтер

~ **signature** имзо билан тасдиқланган

~ **to in writing** ёзма гувоҳномага кўра

~ **transfer** акцияларга эгаллик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш ҳақидаги ҳужжат

~ **voucher** тасдиқланган пул ҳужжати

CERTIFY *v* 1. тасдиқламоқ, рухсат бермоқ (*сотувга*); 2. қондирмоқ, қаноатлантирмоқ; тасдиқламоқ

to ~ **a check** чекни тасдиқламоқ

to ~ **the account** ҳисобрақамни тасдиқламоқ

CERTIFYING *n* 1. шаҳодатнома бериш; 2. тасдиқлаш, тан олиш

~ **of accounts** ҳисобрақамларни тўғри деб тан олиш, аудиторнинг* ҳисобрақамларни тасдиқлаши

~ **of products** маҳсулотга шаҳодатнома бериш

CESS *n* 1. солиқнинг маҳаллий

турдаги ёки муайян объектдан олинадиган махсус шакли; 2. ер солиғи

CESSATION *n* тўхтатиш

~ of activity фаолиятни тўхтатиш

~ of circumstances мажбуриятларнинг амал қилишини тўхтатиш

~ of deliveries маҳсулот етказиб беришни тўхтатиш

~ of membership аъзоликдан чиқиш

~ of payment тўловларни тўхтатиш

~ of service хизмат фаолиятини тўхтатиш

~ of trademark мол белгисининг амал қилишини тўхтатиш

~ of work ишни тўхтатиш

CESSER *n* мажбуриятларни бажармаслик ёки бажаришни тўхтатиш

~ of action ишни қўриб чиқишни тўхтатиб туриш (*судда*)

CESSION *n* 1. бошқага ўтказиш; 2. ён бериш, талаб қилишда ён бериш (*ҳуқуқни, мулкни*)

~ of goods қарздорнинг қарзларни тўлашга имкони бўлмаганда мулкни бошқага ўтказиши

~ of a patent патентни бошқага бериш

~ of rights ҳуқуқлари бошқага бериш

CESSIONARY *n* ворис

~ bankrupt мулкни кредиторлар ўртасида тақсимлашга бериб юборган банкрот

CHAFFAGE *n* юкларнинг ёмон

муस्ताҳкамланганлиги учун ташиш пайтида шикастланиши

CHAIN *n* 1. занжир, занжирча; 2. банк филиалларининг узвий бўйсунилган асосланган тармоғи; чакана савдо дўконлари тармоғи

~ banking банкларнинг узвий боғлиқлиги

~ of command ҳуқуқлар ва масъулият раҳбариятнинг юқори даражасидан қуйдагисига ўтказиладиган бошқарув тизими

~ of distribution мол сотиш (тақсимлаш) занжири

~ reaction in portfolio adjustments молиявий активлар портфелини* қайта жойлаштиришда юз берадиган узвий жараён

banking ~ банкларнинг „узвий“ тизими, сармояларни ва иштирок этиш тизимини қўшиб юбориш йўли билан банкларни бирлаштириш

bookshop ~ китоб дўконлари тармоғи

continuous ~ of endorsements индоссаментларнинг* узлуксиз занжири

contract ~ чакана савдо дўконларининг шартнома бўйича биргаликда мол харид қилиш учун ўзаро бирлашадиган тармоғи

daisy ~ брокерларнинг* бозорни фаол қилиб кўрсатиш мақсадида ўтказадиган ўзаро савдоси

department store ~ универсал дўконлар тармоғи

discount store ~ арзонлашти-

рилган молларни сотувчи дўконлар тармоғи

full-line ~ молларнинг хилма-хил навлари билан савдо қилувчи тармоқ

hotel ~ меҳмонхоналар тармоғи

local ~ маҳаллий тасарруфдаги савдо тармоғи

multi-unit regional ~ дўконларнинг кўп бўғинли минтақавий тармоғи

preference ~ афзал кўришдаги изчиллик

private brand merchandizing ~ бир фирманинг савдо корхоналари тармоғи

retail ~ чакана савдо дўконлари тармоғи

specialty ~ ихтисослаштирилган дўконлар тармоғи

supermarker ~ универсал дўконлар тармоғи

voluntary ~ 1. биргаликда харид қилиш ва умумий реклама мақсадида ташкил этилган улгуржи савдогарлар уюшмаси; 2. чакана савдо дўконлари тармоғи (*ягона улгуржи корхонага эга бўлган*)

CHAINWIDE *a* барча дўконларнинг бутун тармоғи бўйича тарқатилган

CHAIR *n* 1. раис (*мажлисда*); 2. кафедра (*олий ўқув юртида*)

to be in the ~ раислик қилмоқ

to put in the ~ раис қилиб сайламоқ

CHAIR *v* 1. раис бўлмоқ; 2. бошчилик қилмоқ

CHAIRMAN *n* раис

~ of the arbitration commis-

sion ҳакамлик комиссияси раиси

~ of the board банк бошқаруви раиси

~ of the board of directors директорлар кенгаши раиси

~ of the company акциядорлар жамияти кенгашининг раиси

to act as ~ раислик қилмоқ, мажлисни олиб бормоқ

deputy ~ раис ўринбосари

honorary ~ фахрий раис

shop ~ касаба уюшмаси раиси

vice ~ раис ўринбосари

CHAIRMANSHIP *n* раислик лавозими, раислик асосидаги раислик

under the ~ раислиги остида

CHALK UP *v* 1. эътиборга олмақ; 2. интилмоқ, эришмоқ

CHALLENGE *n* 1. чақириқ, даъват; машаққатли иш, мураккаб муаммо; 2. рад этиш; қарши чиқиш (*суд маслаҳатчиларига, суд таркибига*)

~ to an arbitrator ҳакамга қарши чиқиш

to face the ~ муаммога дуч келмоқ

to meet the ~ чақирувни қабул қилмоқ

to sustain a ~ қарши таклифни қондирмоқ

CHALLENGE *v* 1. қарши чиқмоқ; 2. рад этмоқ

CHAMBER:

C. of Commerce and Industry Савдо-саноат палатаси

Gilded C. парламентнинг юқори палатаси; Британия

парламентидаги лордлар палатаси

International C. of Commerce

Халқаро савдо палатаси

Lower C. парламентнинг қуйи палатаси; Британия парламентидаги қуйи палата

Upper C. парламентнинг юқори палатаси

CHAMBER *n* палата

~ of commerce савдо палатаси

~ of employers ишга ёлловчилар палатаси

~ of shipping кемачилик палатаси

~ of trade савдо палатаси

arbitration ~ ҳакамлик палатаси

barrister's ~ адвокатлар идораси

council ~ мажлислар зали

mixed ~ of commerce аралаш савдо палатаси

CHAMPERTY *n* моҳиятига кўра ишга алоқаси бўлмаган шахснинг суд жараёнига ғайриқонуний аралашуви

CHANCE *n* 1. ҳодиса, тасодиф; 2. имконият, эҳтимоллик

~ of profit фойдали ҳодиса

~s of success муваффақият имкониятлари

rupture ~ соф тасодиф

CANCELLOR:

C. of the Exchequer молия вазири (*Буюк Британия*)

Lord C. лорд-канцлер (*лордлар палатасининг раиси; суд ишлари бўйича юқори мансабдор шахс; маҳкама аъзоси*)

CHANDLER *n* майда моллар савдогари, баққол

corn ~ нон сотувчи

ship ~ кемада мол етказиб берувчи

CHANDLERY *n* майда мол; баққоллик моллари

CHANGE *n* Лондон фонд биржаси

CHANGE *n* 1. ўзгариш, ўзгартиш; ўзгартириш; 2. майда пул; майда танга, чақа, қайтим; 3. биржа; 4. валюта айирбошлаш; майдалаш (*пулни*)

~ in accounting estimate ҳисобга олиш баҳоларидаги ўзгартиш

~ in accounting principle ҳисобга олиш принципларини ўзгартиш

~ in cash value қийматнинг пул ифодасидаги ўзгариши; пул қийматининг ўзгариши

~ in cost қийматнинг ўзгариши

~ in currency exchange валюта курсининг ўзгариши

~ in expectations кутилган натижалардаги силжиш

~ in foreign reserves валюта захираларининг ўзгариши

~ in index кўрсаткичнинг ўзгариши

~ in interest rates фоиз ставкаларини ўзгартириш

~ in liquidity ликвидликнинг* ўзгариши

~ in market бозордаги иқтисодий вазиятнинг ўзгариши

~ in net foreign reserves валюта захиралари соф миқдорининг ўзгариши

~ in net forward sales муддатли соф сотувлар ҳажмининг ўзгариши

~ in position жойни ўзгартириш
 ~ in price нархни ўзгартириш
 ~ in process технологик жараёни ўзгартириш
 ~ in quality сифатни ўзгартириш
 ~ in staff ходимлар таркибидаги ўзгариш
 ~s in taxation солиқ солишдаги ўзгаришлар
 ~ in values қийматнинг ўзгариши
 ~ of address манзилни ўзгартириш
 ~ of domicile доимий турар жойни ўзгартириш
 ~ of employment иш жойини ўзгартириш
 ~ of flight қатновни ўзгартириш
 ~ of market sentiment бозордаги кайфиятнинг ўзгариши
 ~ of occupation фаолият турини ўзгартириш, ишни ўзгартириш
 ~ of personnel ходимлар таркибидаги ўзгариш
 ~ of place of work иш жойини ўзгартириш
 ~ of population аҳоли ҳолатидаги ўзгаришлар
 ~ of position хизмат жойини ўзгартириш
 ~ of rates курсни ўзгартириш
 ~ of residence турар жойни ўзгартириш
 ~ of schedule жадвални ўзгартириш
 ~ of state ҳолатнинг ўзгариши
 ~ of timetable жадвални ўзгартириш
 ~ of title эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ of voyage қатновни ўзгартириш
 to effect structural ~s тузилмавий ўзгаришларни амалга оширмақ
 to entail ~s ўзгаришларга сабаб бўлмақ
 to involve ~s ўзгаришларни юзага келтирмақ
 to undergo ~s ўзгаришларга учрамақ
 accounting ~ ҳисобга олиш ўзгартишлари; ҳисобга олиш сиёсатидаги ўзгаришлар; бухгалтерлик тахминларидаги ўзгаришлар; ҳисобот бирлигини алмаштириш
 compensated income ~ ўрни қопланган даромад вазифаси
 contract ~ шартномага ўзгартиришлар киритиш
 cyclical ~s даврий ўзгаришлар
 design ~s лойиҳавий ўзгаришлар
 dimensional ~ ҳажмнинг ўзгариши
 engineering ~ техник ўзгариш
 environmental ~ атрофдаги табиий муҳитнинг ўзгариши
 general pricelevel ~ нарх-наво умумий даражасининг ўзгариши
 gradual ~ аста-секин ўзгартиш
 insignificant ~ озгина ўзгариш
 inventory ~ 1. товар-моддий захиралари қийматининг ўзгариши; 2. йиллик маҳсулот захираларининг ўзгариши
 irregular ~s номунтазам ўзгаришлар
 long-term ~ узоқ муддатли ўзгариш

loose ~ майда танга; майда пул
major ~ муҳим ўзгариш; асосий ўзгариш
marginal ~s озгина ўзгаришлар
market ~s бозордаги ўзгаришлар
merchandizing ~ савдо услубларини ўзгартириш
monetary ~s пул муомаласидаги ўзгаришлар
net ~ нарх-навонинг соф ўзгариши
net ~ in business inventory товар-моддий захиралари қийматининг жорий йил нархларидаги ўзгариши
on ~ биржада
one-sided ~ бир томонлама ўзгариш
operational ~s вазифавий ўзгаришлар
parameter ~ кўрсаткичларга тузатиш киритиш
partial ~ қисман ўзгартириш
persistent ~ узлуксиз ўзгариш
population ~ аҳоли сони, таркиби ва жойлашувининг ўзгариши
prescribed ~ тайинланган ўзгариш
price ~ 1. нарх-навонинг ўзгариши; 2. қимматли қоғозлар курсининг ўзгариши
programme ~ дастурнинг ўзгариши
progressive ~ ўсиб боровчи ўзгариш
pronounced ~ кескин ўзгариш
proportional ~ мутаносиб ўзгариш
prospective ~s истиқболли ўзгаришлар

quality ~ сифат ўзгариши
qualitative ~ сифат ўзгариши
quantitative ~ миқдор ўзгариши
radical ~s туб ўзгаришлар
random ~s тасодифий ўзгаришлар, тасодифий силжишлар (*иқтисодиётда*)
rapid ~ тез ўзгариш
rate ~ 1. ишлаб чиқариш меъёрини ўзгартириш; 2. иш ҳақи (ставкаси) ни ўзгартириш
regular ~s мунтазам ўзгаришлар
relative prices ~s нарх-навонинг нисбий ўзгаришлари
salary ~ иш ҳақининг ўзгариши
sharp ~ кескин ўзгариш
slight ~ озгина ўзгариш
small ~ майда чақа танга
social ~s ижтимоий аҳволдаги ўзгаришлар
specific pricelevel ~ нарх-навомаҳсус даражасининг ўзгариши
sporadic ~s тасодифий ўзгаришлар, тасодифий силжишлар (*иқтисодиётда*)
staff ~s ходимлар таркибидаги ўзгаришлар
step ~ босқичма-босқич ўзгариш
strategic ~ стратегияни ўзгартириш
structural ~s тузилмавий ўзгаришлар (*иқтисодиётда*)
subject to ~ without notice мажбуриятсиз
subsequent ~s кейинги ўзгаришлар
sudden ~ тўсатдан ўзгариш
technical ~s техник ўзгаришлар

technological ~s технологик ўзгаришлар
 territorial ~s ҳудудий ўзгаришлар
 unilateral ~ бир томонлама ўзгариш
 volumetric ~ ҳажмдаги ўзгариш
 zone ~ ҳудудий ўзгариш

CHANGE *v* 1. алиштирмақ, алмаштирмақ, 2. алмаширмақ, майдаламақ (*пулни*); пул алмаштирмақ
 to ~ a check чек бўйича нақд пул олмақ
 to ~ a commission rate воситачилик ҳақи ставкасини ўзгартирмақ
 to ~ hands бошқа қўлга ўтмақ
 to ~ money 1. пул майдаламақ, пулни айирбошламақ; 2. пул алмаштирмақ
 to ~ over ўтмақ (*бошқа жараёнга, тартибга*)

CHANGER *n* алмаштирувчи
 money ~ сарроф, пул алмаштириб берувчи

CHANGE-OVER *n* ўтиш (*бирор нарсага*)

~ to automatic автоматлаштиришга ўтиш
 ~ to convertibility айирбошланувчанликка ўтиш
 ~ to cost-accounting хўжалик ҳисобига ўтиш
 ~ to a new model бошқа андозага ўтиш
 ~ to new products янги маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтиш
 currency ~ валютанинг олтин таркибини ўзгартириш
 labour ~ ишчи кучи таркибини ўзгартириш

CHANGING *n* 1. ўзгартириш; 2. пул майдалаш; алмаштириш
 ~ of money пулни майдалаш

CHANNEL *n* 1. йўл; 2. манба, восита; алоқа йўли
 ~s of commerce савдо алоқалари
 ~s of communication алоқа йўллари

~s of distribution 1. савдо-тақсимот тармоғи; тақсимлаш йўллари; 2. тақсимлаш усули

~s of marketing маҳсулот сотиш (ўтказиш) йўллари

~ of trade савдо алоқалари

~ with priorities устувор танлов асосида хизмат кўрсатиш йўллари

to go through official ~ расмий босқич (идора) лардан ўтмақ
 to pass the usual ~s одатдаги йўллардан ўтмақ

allocated ~ хизмат кўрсатишга ажратилган йўл
 banking ~s банк йўллари
 busy ~ банд йўл

distribution ~s тақсимлаш йўллари

exponential ~ хизмат кўрсатиш вақти кўрғазма тарзида тақсимланган йўл

free ~ бўш йўл

full ~ банд йўл

idle ~ бўш йўл

independent ~ мустақил йўл

information ~ ахборот йўли

liaison ~s алоқа йўллари

lossless ~ келиб тушаётган барча талабларга хизмат кўрсатувчи йўл

market ~s ўтказиш (сотиш) бозорлари

money-equity-consumption ~ of influence пул омиллари-

нинг қимматли қоғозлар курсини ўзгартириш орқали истеъмолга таъсир кўрсатиш йўли

occupaid ~ банд йўл

official ~s расмий йўллар

parallel ~s ёнма-ён йўллар

sales ~s маҳсулот ўтказиш (сотиш) йўллари

service ~ хизмат кўрсатиш йўли

special service ~ ихтисослашган хизмат кўрсатиш йўли

supply ~ таъминот йўли

teletype ~ телетайп алоқаси йўли

trade ~s савдо йўллари

unofficial ~s норасмий йўллар

SHANNAL *v* йўналтирмақ (*сармояни*)

to ~ money to loan пулни ссуда беришга ишлатмоқ

CHARACTER *n* 1. хусусият; сифат; 2. ўзига хос хусусият; 3. обрў, тавсифнома

economic ~ иқтисодий жиҳатдан аҳамиятли хусусият, иқтисодий хусусият

social ~ ижтимоий хусусият

CHARACTERISTIC *n* 1. ўзига хос хусусият; ўзига хослик; 2. тавсифнома; 3. белги, аломат

cultural ~ маданий даража тавсифи

financial ~s молиявий аҳвол тавсифи

economic ~ иқтисодий аҳвол тавсифи

item ~s буюм тавсифи

job ~s ишнинг хусусияти

manufacturing ~ технологик тавсифлар

operational ~s фойдаланиш тавсифлари

qualitative ~s сифат тавсифи

quality ~s сифат тавсифи

quantitative ~s миқдорий тавсиф

performance ~s фойдаланиш тавсифлари

product ~s маҳсулотлар тавсифи

running ~s иш тавсифлари

technical ~s техник тавсифлар

utility ~ фойдалилик тавсифи

working ~s иш тавсифлари

CHARGE *n* 1. қўшиб ҳисоблаш; ҳақ; пул йиғими; тариф; солиқ; чиқим; 2. қарз; қарз мажбурияти, дебет; 3. кредит эвазига активларни гаровга қўйиш; 4. мажбурият; масъулият; 5. айблов; 6. *pl* чиқимлар; харажатлар; 7. нарх

~ account очиқ ҳисоб рақам бўйича ажратиладиган кредит; харидорнинг дўкондаги ҳисобрақами

~ account selling очиқ ҳисобрақам бўйича кредитга сотиш

~ against revenue тегишли даромадлар ҳисобидан қопланадиган харажатлар

~ buyer молни кредитга харид қилувчи харидор

~ card тўлов карточкаси

~ for admission кириш ҳақи

~s for carriage юк ташиш харажатлари

~ for check processed чекни тартибга солиш ҳақи

~ for clearance юкни боғхонадан ўтказиш ҳақи

~ for coining танга зарб этиш божи

~ for collection инкассо йиғими*

~s for conveyance транспорт харажатлари

~ for credit ссуда бериш воситачилик ҳақи

~ for delivery етказиб бериш ҳақи

~ for engineering лойиҳа-конструкторлик ишлари ҳақи; техник ҳужжатлар ҳақи

~ for excess withdrawal пул маблағларини белгиланган меъёрдан ташқари миқдорда олиб қўйиш ҳақи

~ for freight кема ёллаш ҳақи

~ for interest сармоя бўйича фоизларни қўшиб ҳисоблаш

~s for noting эътироз билдириш харажатлари

~s for opening of a L/C аккредитив* очиш билан боғлиқ харажатлар

~s for overtime work иш вақтидан ташқари пайтдаги иш ҳақи

~ for primary factors of production ишлаб чиқариш асосий омиллари ҳақи

~s for sevices хизмат кўрсатиш харажатлари

~s for services and facilities хизмат кўрсатиш ва асбоб-ускуналардан фойдаланиш ҳақи

~s of advertising реклама харажатлари

~s forward харажатларни юк олувчи тўлайди

--off ҳисобрақам ҳисобидан чиқариш

~ on assets фондлар ҳақи

~ on imports четдан келтириш божи

~ on land ер-мулк солиғи

~ on payroll иш ҳақиға қўшиб ҳисоблаш

~ on property мулк солиғи

~ on real property кўчмас мулк ғаровига асосланган қарз мажбурияти

~s paid in advance харажатлар тўланган

~s relating to issue operation қимматли қоғозлар чиқариш билан боғлиқ харажатлар

to be in ~ of бошқармоқ

to bear ~s харажат қилмоқ

to calculate ~s харажатларни ҳисоб-китоб қилмоқ

to collect ~ воситачилик ҳақини ундирмоқ

to compute ~s харажатларни ҳисоблаб чиқмоқ

to defray the ~s харажатларни қопламоқ

to impose ~s бож солмоқ

to incur ~s харажат қилмоқ

to reserve ~s чақириладиган мижоздан шаҳарлараро сўзлашув тўловномаси тўланишини талаб қилмоқ

acceptance ~s акцептлаш* воситачилик тўловлари

accrued ~s 1. ўсган фоизлар; қўшиб ҳисобланган фоизлар; 2. кўрилган, аммо қиймати қопланмаган харажатлар

activity ~s 1. банк операциялари бўйича йиғимлар; 2. банк чиқимлари

actual ~s амалдаги харажатлар

additional ~s қўшимча харажатлар

administrative ~ маъмурий йиғим (бошқарув идоралари хизматлари учун)

admission ~ кириш ҳақи

advanced ~ 1. кредит ҳисо-

бидан ҳақ тўлаш; 2. олдиндан ҳақ тўлаш
all ~s born барча харажатларни қоплашдан ташқари
all ~s deducted барча харажатлар чиқариб ташлангач
all ~s included барча сарф-харажатларни қўшганда
amendment ~ шартларни ўзгартириш ҳақи
amortization ~s амортизация ажратмалари*
annual standby ~ захира қувватларни сақлаб туришнинг йиллик ҳақи
at a ~ ҳақ эвазига
at a moderate ўртамиёна нархда, ўртамиёна ҳақ эвазига
at his own ~ унинг ўз ҳисобидан
at no ~ бепул, текин
average ~s шикастланиш билан боғлиқ харажатлар; шикастланиш харажатлари
back ~s қайтма харажатлар; ўтиб кетган (тўланмаган) харажатлар
baggage ~ юк ташиш ҳақи
bank ~s банк воситачилик тўловлари
banking ~s банк воситачилик тўловлари
basic ~ асосий тариф
burden ~s *applicate to the order* (муайян) буюртма ҳисобига киритиладиган қўшимча харажатлар
cable ~s телеграф харажатлари
cancellation ~ бекор қилинганлик учун ҳисоблаб ёзиш
capital ~s 1. сармоя ва қарзни тўлаш суммаси учун тўланган фоизлар ҳисобрақамига

ҳисоблаб ёзиш; 2. амортизация ажратмалари*
carriage ~s юк ташиш харажатлари
carrying ~ 1. *pl* кундалик харажатлар (*молларни омборда сақлаш бўйича*); 2. қимматли қоғозлар гарови асосида берилган ссуда учун брокерлар* ундирадиган фоиз; 3. захираларни сақлаш чиқимлари
checking ~s бандаргоҳдаги юкларни текшириш харажатлари
collecting ~s инкассо* харажатлари
collection ~s 1. инкассация қилиш харажатлари; 2. сугурта бадалларини йиғиш харажатларини қоплашга мўлжалланган соф ставка устамаси
commission ~ воситачилик ҳақи
commission ~ for a L/C аккредитив* очиш воситачилик ҳақи
community ~s коммунал хўжалиги тўловлари, шаҳар хўжалиги солиқлари
connection ~ электр таъминоти тармоғига улаш ҳақи
constant ~s ўзгармас харажатлар
consular ~ консуллик йиғими
container ~ контейнердан фойдаланиш ҳақи
crane ~ кўтарма крандан фойдаланиш ҳақи
current ~ кундалик харажатлар
customs-clearance ~s боғжона йиғимлари (*боғжонадан ўтказганлик учун*)

daily ~ бир кеча-кундузлик
ҳақ

decoration ~s бадий безатиш
харажатлари

deferred ~s келгуси йилларга
қолдирилган бюджет хара-
жатлари; келгуси давр хара-
жатлари

deferred income tax ~ муд-
дати кейинга сурилган фойда
солиғи

delivery ~ етказиб бериш
ҳақи; *pl* етказиб бериш чи-
қимлари

demurage ~s кема туриб
қолиши билан боғлиқ хара-
жатлар

departmental ~ 1. *pl* цех қў-
шимча харажатлари; 2. маз-
кур цех маҳсулоти тан-
нархига қўшиладиган умум-
завод харажатларининг бир
қисми

deprecation ~s 1. ҳисоблаб
ёзилган эскириш суммалари;
2. амортизация ажратмала-
ри*

designing ~s лойиҳалаш чи-
қимлари

detention ~s мажбурий ке-
чикиш билан боғлиқ чи-
қимлар

direct ~s 1. ўзгарувчан чи-
қимлар; ўзгарувчан харажат-
лар; 2. бевосита чиқимлар;
бевосита харажатлар

direct handling ~s бевосита
транспорт харажатлари

discharging ~ юк тушириш
ҳақи

discount ~s дисконтлаш* ха-
ражатлари

discounting ~s дисконтлаш*
харажатлари

distribution ~s савдо харажат-
лари

documentation ~s ҳужжат-
ларни расмийлаштириш йи-
гимлари

dumping ~s демпинг* хара-
жатлари

engineering ~ инжиниринг
хизматларини* кўрсатиш ҳа-
қи

encashment ~s инкассация
қилиш харажатлари

establishment ~s ташкилий
харажатлар

estimated ~s харажатлар сме-
таси*

excess ~ қўшимча йиғим

excess baggage ~ юкнинг
ортиқча вазни учун тўлана-
диган ҳақ

excess weight ~ юкнинг
ортиқча вазни учун тўлана-
диган ҳақ

exchange ~ чекни тўлаш
воситачилик йиғими

exorbitant ~ ҳаддан ортиқ
сарф-харажат

extra ~ 1. устама нарх; 2. *pl*
қўшимча харажатлар; фав-
қуллодда харажатлар; ўзига
хос харажатлар

finance ~ кредитнинг тўла
қиймати

financing ~ 1. маблағ билан
таъминлаш ҳақи; 2. *pl* молия-
вий харажатлар

fiscal ~s солиқ йиғимлари

fixed ~s 1. доимий чиқимлар,
доимий харажатлар; 2. тўлов
муддати белгиланган молия-
вий тўловлар

flat ~ умумий ҳақ

floating ~ қисқа муддатли
давлат қарзи

fluctuating ~s ўзгарувчан харажатлар
forwarding ~s юкни жўнатиш харажатлари, мол жўнатиш харажатлари
free of ~ текин, бепул
freight ~ юк ташиш ҳақи
frontier ~ чегара йиғими (*чегарадан темир йўл орқали ўтиш пайтидаги*)
general average and salvage ~s умумий шикастланиш ва кемани қутқариш харажатлари
handing ~s юкка ишлов бериш харажатлари, юк операциялари учун ҳақ тўлаш
haulage ~s шатакка олиш ҳақи; юк ташиш ҳақи
hauling ~s юк ташиш ҳақи
heavy ~s юқори ҳақ
heavy lifting ~s оғир вазнли юк учун қўшимча ҳақ тўлаш
hire ~s ижара; ижара қиймати
heavy rental ~s юқори ижара қиймати
hiring ~ ижара ҳақи
hotel ~ меҳмонхона харажатлари
import ~ четдан келтирилган моллар солиғи
incidental ~s қўшимча харажатлар
incurred ~s кўрилган чиқимлар, қилинган харажатлар
indirect ~s билвосита харажатлар
industry track ~s темир йўл шохобчасидан фойдаланиш йиғими
insurance ~ суғурта йиғими;
pl суғурта харажатлари
interest ~s фоиз тўловлари

interest ~s on capital сармоя фоизларини қўшиб ҳисоблаш
lading ~s юк ортиш харажатлари
land ~ ер-мулк солиғи
landing ~s бандаргоҳда юк тушириш қиймати
late ~ тўловни кечиктирганлик учун солинадиган жарима
less ~s харажатлар чиқариб ташланганда, харажатлардан ташқари
lighter ~s лихтерлардан* фойдаланиш ҳақи
loading ~ 1. умумий инвестиция траст фондига* қўйилган сармояни бошқариш ҳақи; 2. суғурта харажатларини қоплайдиган тариф ставкаси устамаси
loan ~ кредит ҳақи; қарз (ссуда) фоизлари
local ~s маҳаллий йиғимлар
mailing ~s почта йиғимлари
maintenance ~s 1. техник хизмат кўрсатиш харажатлари; 2. фойдаланиш харажатлари
management ~s маъмурий харажатлар, бошқарув аппаратини таъминлаш (сақлаб туриш) харажатлари
minimum ~ энг паст тариф, юк ташишнинг энг кам ҳақи
moderate ~ ўртамиёна ҳақ
monthly ~ ҳар ойлик ҳақ
mortgage ~ ипотека қарзи* ставкалари
night ~ тунги тариф
noncash ~ пулсиз (пулда ифода этилмаган) харажатлар
nonrecurring ~ бир марталик харажат

overhead ~s қўшимча харажатлар
overtime ~s иш вақтидан ташқари пайтдаги иш ҳақи
packing ~s ўраб жойлаш ҳақи
packaging ~s ўраб жойлаш ҳақи
particular ~s ўзига хос (алоҳида) харажатлар
penalty ~ жарима
per diem ~ *лат.* бир кечакундузлик ставкалар асосидаги ҳақ
period ~ ҳисобот даври чиқимлари
port ~s бандаргоҳ йиғимлари
portage ~ юк ташиш ҳақи
postal ~s почта харажатлари
previous ~ ўтган (тўланмаган) чиқимлар
price-fixing ~ картель нархларини* белгилаганликда айблаш
prior ~s қарз мажбуриятлари бўйича тўлов
proforma ~s тахминий харажатлар
protest ~s вексель юзасидан эътирозни расмийлаштириш воситачилик тўловлари
quay handling ~s юк билан кема тўхташ жойида ишлаш йиғими
quay landing ~s кема тўхташ жойида юк тушириш ишлари йиғими
quay loading ~s кема тўхташ жойида юк ортиш ишлари йиғими
railway ~ темир йўл йиғими
gate ~ тариф устамаси
readiness-to-serve ~ хизмат кўрсатишга тайёрлик ҳақи
reconsigning ~ юкни янги манзилга юбориш ҳақи

recovery ~s инкассация қилиш харажатлари
redraft ~ қайтма ўтказма вексель харажатлари
reduced ~ алоҳида хизматидан имтиёзли тариф бўйича фойдаланганлик учун ҳақ тўлаш
remittance ~ почта орқали ўтказиш воситачилик ҳақи
rent ~s ижара харажатлари, ижара ҳақи
rental ~ ижара ҳақи
repairing ~ таъмирлаш ҳақи
reweighing ~s қайта (тарозида) тортиш ҳақи
river ~ дарё йиғими
sales ~ сотиш учун тўланадиган воситачилик ҳақи (*акцияларни*)
salvage ~s юкни сақлаб қолиш харажатлари
separate ~ алоҳида ҳақ, ўзига хос ҳақ
service ~ хизмат кўрсатиш ҳақи
service ~ *on a loan* қарз бўйича фоизни қўшиб ҳисоблаш
shifting ~ кемани қайта боғлаб қўйиш ҳақи
shipping ~s юк ортиш харажатлари, юк жўнатиш чиқимлари
siding ~ темир йўл шохобчасидан фойдаланиш йиғими
special ~ махсус йиғим
standard ~ одатдаги йиғим
standby ~s фойдаланилмаётган (захирадаги) қувватлар таъминоти харажатлари
standing ~s белгиланган тўловлар; тўлов муддати белгиланган молиявий тўловлар
stevedoring ~s юк операция-

лари ҳақи; *pl* кемада юк ташиш харажатлари
storage ~s юк сақлаш ҳақи;
омборхона харажатлари
storing ~ сақлаш ҳақи
sue ~s суд харажатлари
supplementary ~s қўшимча харажатлар
supply ~s қуролли кучлар ва давлат аппарати таъминоти учун мўлжалланган бюджет харажатлари
surrender ~ суғурта полисидан* бош тортганлик учун олинадиган йиғим
survey ~s юкни ёки юклар жойлаштирилган *омборхоналарни текширувдан ўтказиш йиғими*
taring ~s идишларга жойлаш харажатлари
telephone ~s телефон харажатлари
telex ~s телекс харажатлари
terminal ~s темир йўл бекатида юк билан ишлаш ҳақи
towage ~s шатакка олиш харажатлари
towing ~s шатакка олиш ҳақи
trackage ~s темир йўлдан фойдаланиш ҳақи
transaction ~s операция ўтказиш йиғимлари (*биржа фойдасига*)
transhipment ~ юкни қайта ортиш йиғими
transit ~ транзит ташиш йиғими*
transport ~s транспорт харажатлари
transportation ~s транспорт харажатлари; юк ташиш ҳақи

trimming ~s кемага юк жойлаш харажатлари
trumped-up ~ сохта айблов
trust ~s ишонч асосидаги операциялар бўйича воситачилик тўловлари
tuition ~ таълим ҳақи
unloading ~ юк тушириш ҳақи; *pl* юк тушириш харажатлари
valuation ~s молни баҳолаш харажатлари
variable ~s ўзгарувчан фойдаланиш харажатлари
veterinary ~s ветеринарлик хизмати харажатлари
waggon hire ~s вагондан фойдаланиш ҳақи
warehouse ~ юк сақлаш ҳақи; *pl* *омборхона харажатлари*
warehousing ~ юк сақлаш ҳақи; *pl* *омборхона харажатлари*
weighbridge ~ кўприк таразидан фойдаланиш ҳақи
weighing ~s таразида тортиш ҳақи
wharfage ~s кема тўхташ жойи йиғими
winchmen ~ кема чиғиридан фойдаланиш ҳақи
without ~ бепул, текин
CHARGE *v* 1. нарх белгиламоқ; 2. ҳақ тўланишини талаб қилмоқ; ундирмоқ, тўлатмоқ; 3. ҳисобрақамга киритмоқ; дебет қисмига ёзмоқ; 4. харажатларни ҳисоблаб ёзмоқ; 5. кредитга харид қилмоқ
to ~ *a commission* воситачилик ҳақи ундирмоқ; воситачилик ҳақини ҳисоблаб ёзмоқ

to ~ a discount дисконтни*
ундирмоқ

to ~ a fee ҳақ ундирмоқ

to ~ a free for ... учун ҳақ
ундирмоқ

to ~ a high price юқори нарх
белгиламоқ

to ~ an expense to an account
харажатларни ҳисобрақамга
ўтказмоқ

to ~ a price нарх белгиламоқ

to ~ collect қарз мажбурияти
асосида пул олмоқ

to ~ commission воситачилик
ҳақини ундирмоқ

to ~ off ҳисобрақамдан
чиқармоқ

to ~ to account ҳисобрақамга
ўтказмоқ

to ~ forward тўловга тортмоқ

to ~ interest фоизни қўшиб
ҳисобламоқ

to ~ payment against debt
тўловни қарз ҳисобига
ўтказмоқ

to ~ to expenses чиқимлар
ҳисобига киритмоқ

to ~ up нархни оширмоқ,
(нарх) сўрамоқ

CHARGEABLE *a* 1. дебет қис-
мига ўтказилиши лозим
бўлган, ҳисобрақамга кири-
тиладиган; 2. солиқ солина-
диган

~ assets сотилганда эришил-
ган сармоя ўсишига солиқ
солинадиган активлар

~ document кредит таъми-
ноти сифатида фойдаланиш
мумкин бўлган ҳужжат

~ to fixed-assets account сар-
моя харажатлари ҳисоб-
рақамига киритилладиган

CHARGE D'AFFAIRES *n*
ишончли вакил

~ ad hoc доимий ишончли
вакил

~ ad interim муваққат
ишончли вакил

~ in pied доимий ишончли
вакил

~ pro tempore муваққат
ишончли вакил

CHARGE-OFF *n* 1. чегириш;
қисқартириш; ҳисоб (*ҳисоб-
рақам*)дан чиқариш* 2.
чегириб ташланган сумма
loan ~ қайтарилмаган ссу-
дани ҳисобдан чиқариш

CHARGING *n* ҳисоблаб ёзиш;
қўшиб ҳисоблаш; ундириш,
тўлатиш

~ of demurrage демерреж*
тўлатиш

~ of a discount дисконт*
ундириш

~ of fees йиғимлар унди-
риш

~ of interest фоизларни
қўшиб ҳисоблаш

~ of royalty роялти* унди-
риш

~ to an account ҳисобрақамга
киритиш

penalty ~ жаримани ҳисоблаб
ёзиш

CHARITABLE *a* хайрия ...

~ foundation хайрия жамғар-
маси

~ institution хайрия
ташкilotи, хайрия муасса-
саси

~ remainder trust хайрия
қолдиқ трасти*

~ trust хайрия жамғармаси

CHARITY *n* 1. хайрия; 2.
хайрия жамияти; 3. *pl* хайрия
фаолияти

~ foundation хайрия жамғар-
маси

CHART *n* диаграмма; чизма;
 тарҳ; жадвал; харита
 ~ of accounts бухгалтерлик
 ҳисоби ҳисобрақамлари ре-
 жаси
 action ~ вазифавий диаграм-
 ма
 assembly ~ йиғиш ишлари-
 нинг технологик харитаси
 break-even ~ зарар кўрмас-
 лик жадвали; мувозанат нуқ-
 тасини аниқлаш жадвали
 calendar progress ~
 ишларнинг тақвимий жад-
 вали
 control ~ назорат жадвали;
 назорат харитаси
 corporate ~ компания устави
 correction ~ тузатиш жад-
 вали
 cost ~ харажатлар жадвали
 costing record ~ харажатлар
 жадвали
 cycle ~ даврий жадвал
 data ~ маълумотлар жадвали
 data flow ~ маълумотлар
 ўтиши чизмаси
 design ~ ҳисоб-китоб жадва-
 ли
 flow ~ операциялар изчил-
 лиги жадвали
 flow process ~ технологик
 жараёнининг тақвимий жад-
 вали
 functional ~ вазифавий чизма
 Gantt ~ Гантт жадвали,
 ишлар ижросининг тақвимий
 жадвали, режали назорат
 жадвали
 graphic ~ жадвал, боғлиқлик
 эгри чизиғи
 information ~ кўрғазмали ах-
 борот
 inventory control ~ захи-
 раларни бошқариш жадвали

layout ~ асбоб-ускуналарни
 жойлаштириш режаси
 machine ~ машина (дастгоҳ)
 паспорти
 manufacturing stage ~ ишлаб
 чиқариш жараёни чизмаси
 material flow ~ материал-
 ларни сарфлаш харитаси
 multiple activity ~ бир
 вақтнинг ўзида бажарила-
 диган операциялар жадвали
 operational analysis ~ ишлаб
 чиқариш жараёнининг опе-
 рациялардан кейинги тақли-
 ли харитаси
 operational flow ~ опера-
 циялар изчиллиги жадвали;
 технологик харита
 operational process ~ опера-
 циялар технологияси харита-
 си
 order control ~ буюртмалар
 ҳаракатини назорат қилиш
 харитаси
 ordering ~ буюртмалар ҳара-
 кати чизмаси
 organization ~ ташкилий
 тузилма чизмаси
 price ~ нарх-наво жадвали
 process ~ технологик харита;
 йўналиш харитаси; қатнов
 йўли харитаси
 process control ~ ишлаб
 чиқариш жараёнини назорат
 қилиш жадвали
 production stage ~ маҳсулот
 ишлаб чиқариш жадвали
 profit-volume ~ фойданинг
 ишлаб чиқариш ҳажмига
 боғлиқлиги жадвали
 programme flow ~ дастурни
 бажариш жадвали
 progress ~ ишларни бажариш
 жадвали, режали назорат

жадвали; қатнов йўли харитаси

quality control ~ сифатни назорат қилиш жадвали

quality cost ~ сифатни таъминлаш харажатлари жадвали

range-of-earnings ~

фойданинг ўзгариш чизмаси

responsibility ~ вазифавий мажбуриятлар жадвали

route ~ қатнов йўли харитаси

schedule ~ ишларни бажариш жадвали, тақвимий жадвал

scrap-cost analysis ~ яроқсиз маҳсулот оқибатида юзага келган харажатлар таҳлили харитаси

service ~ техник хизмат кўрсатиш натижаларини қайд этиш харитаси

sliding ~ ўзгарувчан жадвал

stock ~ захиралар ҳолати жадвали

time ~ муваққат диаграмма

variability ~ ўзгарувчанлик чизмаси

CHARTER *n* 1. банк операцияларини юритиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат; 2. чартер*, чартер-туркум (*кема ёллаш ҳақидаги шартнома*); 3. устувор ҳуқуқ; имтиёз; 4. давлат идорасининг корпорация* тузишга розилик беришини ифодаловчи ҳужжат; 5. устав ~ **for port cargo** жузый чартер*

~ **of accounts** бухгалтерлик ҳисоби ҳисобрақамлари режаси

~ **of incorporation** давлат идораси рўйхатга олган корпорация* устави

~ **of a joint venture** қўшма корхона устави

to annul a ~ чартерни* бекор қилмоқ

to cancel a ~ чартерни* бекор қилмоқ

to grant a ~ концессия* бермоқ

to hold a ~ чартерга* эгалик қилмоқ

to take on ~ кема ёлламоқ

air ~ ҳаво транспортида ташиш ҳақидаги шартнома

bank ~ банк чартери (*операциялар юритиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат*)

bare-boat ~ бэрбоут чартери* (*кемани шахсий таркибсиз ёллаш учун*)

bare-hull ~ бэрбоут чартери* (*кемани шахсий таркибсиз ёллаш учун*)

bare-pole ~ бэрбоут чартери* (*кемани шахсий таркибсиз ёллаш учун*)

berth ~ кема тўхташ жойи чартери*; ташилаётган юк тури кўрсатилмайдиган чартер*

berthing ~ кема тўхташ жойи чартери*; ташилаётган юк тури кўрсатилмайдиган чартер*

broad ~ кенг чартер*

clean ~ соф чартер*

daily hire ~ кеча-кундуз асосида ҳақ тўланадиган чартер*

deadweight ~ фрахт* юк вазнига қараб тўланадиган юк ташиш чартери*

dry cargo ~ қуруқ юк чартери*

corporate ~ корпорация* устави

- federal** ~ федерал идораларнинг банк чартери*
foundation ~ компания устави
freight ~ юк чартери*
full ~ тўла чартер*
general ~ бош чартер*
grain ~ ғалла чартери*
harbour ~ бандаргоҳ чартери*
long-term ~ узоқ муддатли чартер*
marine ~ денгиз чартери*
monopoly ~ корпорациянинг* яккаҳокимлик ҳуқуқи
net ~ „кема юкни ортиш, тахлаш, жойлаштириш ва тушириш харажатларини зиммасига олмайди“ деган шарт асосида чартер*
open ~ очиқ чартер*
partial ~ жузый чартер*
port ~ бандаргоҳ чартери*
river ~ дарё чартери*
round-trip ~ сафарга бориш ва келиш учун кема ёллаш чартери*
single-trip ~ сафар чартери*
special ~ махсус чартер*
standard ~ намунали чартер*
state ~ штат ҳокимияти берган чартер*
timber ~ ёғоч чартери*
time ~ муддатли чартер*
trip ~ сафар чартери*
uniform ~ намунали чартер*
voyage ~ сафар чартери*
wood ~ ёғоч чартери*
- CHARTER** *v* 1. имтиёз бермоқ; 2. (кема) ёлламоқ; чартер* бўйича (кемани) ижарага олмоқ; чартер* бўйича (кемани) ижарага бермоқ
CHARTERED *a* 1. имтиёзли; 2. ёлланган
- CHARTERER** *n* ёлловчи (кемани)
CHARTERING *n* 1. банк операцияларини юритиш учун лицензиялар бериш жараёни; 2. (кема) ёллаш
 ~ of a vessel кема ёллаш
 ~ of a voyage сафарга кема ёллаш
 ~ on consecutive voyages мунтазам сафарларга кема ёллаш
 ~ on a round trip айланма сафарга кема ёллаш
 ~ restrictions лицензия чекловлари; банк фаолиятини юритиш учун лицензиялар беришга доир чекловлар
time ~ тайм-чартер* бўйича кема ёллаш
voyage ~ сафарга кема ёллаш
- CHARTER-PARTY** *n* чартер*, чартер-туркум*
- CHARTING** *n* бозорни таҳлил этиш пайтида жадваллар тузиш
- CHARTISM** *n* бозордаги вазиятни жадваллар асосида таҳлил қилиш услуби
- CHARTIST** *n* биржада вазият истиқболини аниқлаш бўйича мутахассис, таҳлилчи иқтисодчи
- CHASER:**
progress ~ зиммасига ишлаб чиқариш жараёнининг узлуксизлигини таъминлаш мажбурияти юкланган ишчи
- CHATTEL(S)** *n* кўчадиган мулк
 ~ mortgage кўчадиган мулк гарови асосида бериладиган ипотека кредити*
- CHEAP** *a* 1. арзон; қадрсизланган; 2. харид қуввати паст

бўлган (валюта ҳақида); 3. фойдали харид

~ credit паст фоиз асосида бериладиган кредит

~ loan паст фоиз асосида бериладиган ссуда

~ money 1. фоиз ставкалари паст бўлган бой кредит бозори; 2. қадрсизланаётган пул, харид қобилияти паст пул

~ money policy „арзон“ пул сиёсати (*фоиз ставкаларини пасайтириш ва кредит ажратишни кенгайтиришга йўналтирилган*)

to buy ~ паст нархда харид қилмоқ

СНЕАРЕН *v* нархни туширмоқ; арзонлаштирмоқ, арзонлашмоқ, нархи тушмоқ

to ~ production ишлаб чиқариш таннархини пасайтирмоқ

СНЕАРЕНИНГ *n* арзонлаштириш, арзонлашиш

СНЕАРНЕСС *n* арзончилик, арзонлик

СНЕКС *амер. n* 1. назорат (қилиш); текширув; 2. чек; 3. кўрсатилганида тўланадиган ўтказма вексель; 4. тўсиқ; ғов; тўхташ; кечикиш; 5. юк квитанцияси; (чекнинг) дафтарда қоладиган қисми; 6. белги; белги қўйиш (*ҳужжатда*); 7. ёрлиқ; тамға

~ abuse register қалбаки чеклар рўйхати

~ account 1. чек ҳисобрақами; жорий ҳисобрақам (*банкда*); 2. назорат ҳисобрақами

~ amount чек суммаси

~ bearing deposit чеклар

билан ҳисоб-китоб қилиш мумкин бўлган банк депозити*

~ book чек дафтарчаси

~ book money 1. нақд пулсиз ҳисоб-китоблар пули; 2. банк муомаласидаги пул

~ card чек варақчаси

~ cashing facility чекларни пулга алмашиш шохобчаси

~ clearing чеклар клиринги*

~ collection чекни инкассация қилиш

~ counterfeiting қалбаки чек ясаш

~ counterfoil чекнинг дафтарда қоладиган қисми

~ desk чекларни ўтказиш бўлими (*банк бухгалтериясида*)

~ drawn on a bank мазкур банкка ёзиб берилган чек

~ forged қалбаки чек ясовчи

~ form чек бланки

~ guarantee card чек варақчаси

~ handling чекларни тартибга солиш

~ in blank тўлдирилмаган чек

~ in foreign currency хорижий валютадаги чек

~ kiting сохта чекдан фойдаланиш

~ like instrument чекка ўхшаш тўлов ҳужжати

~ like withdrawal олдиндан хабар бермай ҳисобрақамдан пулни олиб қўйиш

~ made out to cash нақд пул билан ҳақ тўлаш чеки

~ mechanization programme чекларни тартибга солишни механизациялаштириш дастури

~ not to order индоссамент*

йўли билан бошқага ўтказиш
 ҳуқуқини бермайдиган чек
 ~ number чекнинг тартиб рақами
 ~ of cash кассани тафтиш қилиш
 ~ of goods молни текшириш
 ~ of work ишни текшириш
 ~ only for account нақд пулсиз ҳисоб-китобларгагина мўлжалланган чек
 ~ on site жойида текшириш
 ~ on the profitability фойдалиликни текшириш
 ~ „on us“ мазкур банкка ёзиб берилган чек
 ~ payable in account ҳисоб-китоб чеки
 ~ payee чек бўйича пул олувчи
 ~ payment чекни тўлаш
 ~ processing чекларни тартибга солиш
 ~ processing region чекларни тартибга солиш бўйича минтақавий ҳудуд
 ~ protecting devices чекнинг қалбакилаштиришни қийинлаштирувчи белгилари
 ~ protector чек кафолатчиси
 ~ rate чекларни харид қилиш курси
 ~ referred to drawer чек берувчига жўнатиладиган чек
 ~ register тўлов ҳужжатлари рўйхати
 ~ sorting чекларни саралаш
 ~ stop-payment чек бўйича тўловни тўхтатиб қўйиш
 ~ stub чекнинг дафтарда қоладиган қисми
 ~ to bearer кўрсатувчига тўланадиган чек, кўрсатиладиган чек

~ to order фармонли ҳисоб-рақам
 ~ to prices нарх-наво ўсишининг тўхташи
 ~ trading савдо фирмасининг муайян қийматли чекларни чиқариши
 ~ transactions чек битимлари
 ~ transfer чекни бошқага ўтказиш
 ~ value чек қиймати
 ~ without cover таъминланмаган чек
 ~ without sufficient funds етарлича таъминланмаган чек
 ~ writer чек ёзиб берган шахс
 to carry out a ~ текширув ўтказмоқ
 to keep a ~ on activity иқтисодий фаолиятни тўхтатиб турмоқ
 to perform a ~ текширув ўтказмоқ
 accurate ~ аниқликни текшириш
 baggage ~ юк квитанцияси
 bearer ~ кўрсатувчига тўланадиган чек
 cancelled ~ қиймати қопланган чек
 cashier's ~ кассир чеки (банк кассири имзолаган)
 certified ~ тасдиқланган чек
 clearing house ~ ҳисоб-китоб чеки, клиринг* ҳисоб-китоблари чеки
 close ~ қатъий назорат
 comparative ~ таққослаш йўли билан текшириш
 computational ~ ҳисоб натижаларини текшириш
 consistency ~ ҳақиқийлигини текшириш (ахборотнинг)
 control ~ назорат текшируви

counter ~ банк тўлайдиган чек
county ~ шаҳардан ташқаридаги банкка берилган чек
coupon ~ фоизларни тўлаш чеки
cross ~ икки томонлама текширув
current ~ жорий текширув
cycle ~ вақти-вақти билан текшириб туриш (*мас. захиралар ҳолатини*)
dishonored ~ банк тўловга қабул қилмаган чек
experimental ~ тажрибавий текширув
field ~ жойида текшириш; жойларга бориб текшириш
functional ~ ишни текшириш
interest-and-dividend ~ фоизлар ва дивидендлар* олиш чеки
internal ~ ички текширув
inventory ~ товар-моддий захираларининг ҳолатини текшириш
kite ~ сохта чек, таъминланмаган чек
marked ~ махфий белгили чек
mint ~ асл металллар ёмбиси учун ҳақ тўлашда ёзиб берилган чек
multiple-payment ~ бир нечта битимлар бўйича ҳақ тўлаш учун ёзиб берилган чек
officer's ~ банк ходими имзолаган чек
operational ~ вақти белгиланган текширув
out-of-town ~ шаҳардан ташқаридаги банкка берилган чек
overcertified ~ банк қол-

диқдан ортиқча суммага тасдиқлаган чек
own ~ чек бўйича маблағ олувчи ҳисобрақамга эга бўлган банкка ёзиб берилган чек
performance ~ техник тавсифларни текшириш
periodic ~ вақти-вақти билан ўтказиладиган текширув
personal ~ алоҳида шахс берган чек (*компания чекидан фарқли равишда*)
programmed ~ режали текширув
punched card ~ перфо ва-рақага ўтказилган чек
quality ~ сифатни текшириш, сифатни назорат қилиш
quantity ~ миқдорни текшириш, миқдорни назорат қилиш
raised ~ суммаси оширилган қалбаки чек
random ~s номунтазам текширувлар
rate ~ ишлаб чиқариш меъёрларини текшириш
redemption ~ қайтарма чек (*ҳисоб-китоб палатаси аз-зоси бўлган тўловчи банк нотўғри расмийлаштирилган ҳужжатлар бўйича ҳақ тўлаган тақдирда унинг фойдасига ёзиб бериладиган махсус чек тури*)
refund ~ 1. қайтариладиган суммага ёзиб бериладиган чек; чегирма суммасига ёзиб бериладиган чек; 2. мукофот чеки (*кам даромадли оилаларга даромад солиғидан олинадиган чегирма суммаси миқдориди ёзиб берилади*)

regular ~ мунтазам равишда текшириш
 retail credit ~ харидорга чакана савдо дўконида кредит бериш пайтида унинг кредитга лаёқатлилигини текшириш
 rountine ~ жорий текширув, режали текширув
 rubber ~ сохта чек, таъминланмаган чек
 selection ~ танлаб текшириш
 self ~ чек бўйича маблағ олувчи ҳисобрақамга эга бўлган банкка ёзиб берилган чек
 single multipayment ~ бир нечта тўловларни амалга оширувчи ягона чек
 single-payment ~ битта битим бўйича ҳақ тўлаш учун ёзиб берилган чек
 social security ~ пенсия нафақаси, пенсия
 sola ~ бир нусхада ёзиб берилган чек
 special crossed ~ махсус чизиқ тортилган чек (*тўланиши бўйича чекловларга эга бўлган*)
 spot ~ танлаб текшириш
 stale ~ муддати ўтган чек
 statistical ~ статистик назарат
 stock ~ захиралар ҳолатини текшириш
 stopped ~ тўловни тўхтатиб қўйилган чек
 transit ~ транзит чек (*муайян шаҳардан ташқаридаги Федерал захиралар тизими ёки вакил орқали инкассация қилинадиган*)
 traveller's ~ йўл чеки

treasurer's ~ хазиначи (*ёки бошқа мансабдор шахс*) имзолаган чек
 validity ~ тўғрилигини назорат қилиш; ҳақиқийлигини текшириш
 visual ~ кўздан кечириш
 voucher ~ тилхат чек (*чекнинг дафтарда қоладиган қисмида тўловнинг мақсади ҳақида маълумот берилган махсус шакли*)
 weight ~ вазни текшириш
 CHECK *v* 1. чек ёзиб бермоқ; 2. назорат қилмоқ; текширмоқ, текширув ўтказмоқ; тафтиш қилмоқ; 3. тутиб турмоқ; тўхтатиб турмоқ
 to ~ an account чекни солиштирмоқ
 to ~ for errors тузатиш киритмоқ, тўғриламоқ
 to ~ in 1. тилхат асосида топширмоқ; 2. рўйхатдан ўтмоқ
 to ~ investment инвестиция ўсишини тўхтатиб турмоқ
 to ~ off тагига чизмоқ (*рўйхатдаги керакли нарсанинг*)
 to ~ on текширмоқ
 to ~ out харид қилинган барча нарсалар қийматини ҳисоблаб, чек бостириб олмақ (*ўз-ўзига хизмат кўрсатиш дўконида*)
 to ~ prices нарх-навони назорат қилмоқ
 to ~ the card validity кредит карточкаси берилишининг қонунийлигини текширмоқ
 to ~ the market қимматли қоғозлар баҳосини белгилаш ҳақида талабнома бермоқ

to ~ up текширмоқ
 to ~ weight назорат сифатида
 (тарозида) тортмоқ
 to ~ with мувофиқ бўлмоқ,
 мос келмоқ

CHECKABLE *a* текширса, на-
 зорат қилса бўладиган
 ~ deposit банк депозити*

CHECKBOOK *n* чек дафтар-
 часи

CHECKED *a* текширилган
 ~ account текширилган
 ҳисобрақам

CHECKER *n* назоратчи; хари-
 дорлар буюртмалари ба-
 жарилишини кузатиб бо-
 рувчи назоратчи

CHECKING *n* 1. чек ёзиб
 бериш; 2. текширув, назорат
 ~ account money жорий
 ҳисобрақамдаги пул

~ deposit жорий ҳисобрақам-
 даги омонат

~ of an account ҳисоб-
 рақамни текшириш

~ baggage юкни текшириш

~ of the cash account кассани
 тафтиш қилиш

~ of goods молни текшириш

~ of quality сифатни тек-
 шириш

~ of weight вазни текши-
 риш, вазн назорати

~ of work ишни текшириш

~ on location and condition of
 collateral гаровнинг жойлаш-
 ган ўрни ва ҳолатини тек-
 шириш

to do ~ текширув ўтказмоқ

additional ~ қўшимча тек-
 ширув

data ~ маълумотларни тек-
 шириш

efficiency ~ 1. самарадор-
 ликни текшириш; 2. фой-

дали иш кўрсаткичини тек-
 шириш

error ~ хатоларни текшириш

fault ~ нуқсонларни қидириш

function ~ вазифавий тек-
 ширув

marginal ~ энг юқори қий-
 матни текшириш

mechanical ~ механик назо-
 рат

record ~ қайдни текшириш

subject to ~ чек воситасида
 олиб қўйилиши лозим бўлган
 (ҳисобрақам, омонат)

tape ~ магнит тасмасидаги
 қайдни текшириш

total ~ умумий назорат

transfer ~ ўтказишни назорат
 қилиш

CHECKING *a* текширув ..., на-
 зорат ...

~ account чек ҳисобрақами;
 жорий ҳисобрақам (банкдаги)

CHECKLESS *a* чексиз

~ payroll иш ҳақини чексиз
 тўлаш

~ society чексиз жамият
 (электрон банк иши ва
 тўловнинг қоғозсиз муома-
 ласига асосланган жамият)

CHECKLIST *n* назорат ва-
 рақаси; назорат рўйхати

financial statements disclosure

~ молиявий ҳисоботларни
 ошкор қилиш назорат ва-
 рақаси

CHECK-MAN *n* назоратчи;
 ҳисобчи

CHECKOFF *n* 1. иш ҳақидан
 чегириб қолиш (ушлаб
 қолиш) (мас. касабга уюшма-
 лари аъзолик бадалларини);
 2. бажарилганлигини қайд
 этиш (тадбир ёки опе-
 рациянинг)

automatic ~ автоматик тарзда чегириб ташлаш

compulsory ~ мажбурий чегириб ташлаш

CHECK-OUT *n* 1. текшириш; назорат қилиш; 2. касса-назорат шохобчаси (*ўз-ўзига хизмат кўрсатиш дўконида*)

to perform final ~ якуний текширув ўтказмоқ

detailed ~ ялпи назорат

final ~ тайёр маҳсулотларни назорат қилиш

incomplete ~ қисман назорат қилиш

periodic ~s вақти-вақти билан текширувлар ўтказиб туриш

mechanical ~ машиналарни текшириш

rapid ~ тезкор текширув

scheduled ~ режали текширув

successive ~s мунтазам текширувлар

unscheduled ~ режадан ташқари текширув

verification ~ назорат текшируви

CHECK-OUT *a* текширув ...; назорат ...

CHECK-OVER *n* текширув, такрорий текширув

CHECKPOINT *n* назорат ўтказиш нуқтаси (жойи)

CHECK-UP *n* текширув; техник текширув; тафтиш; назорат

CHECK-UP *v* текширмоқ

CHECK-WEIGHING вазнини текшириш, вазн назорати

CHEESEMONGER *n* сут маҳсулотлари сотувчиси

CHEQUE:

C. and Credit Clearing Co. чек ҳисоб-китоблари ва кре-

дит клирингига* ихтисослашаётган "Чек энд кредит клиринг" компанияси

CHEQUE *анг. n* 1. чек; 2. йўл чеки

~ drawn on a bank банкка ёзиб берилган чек

~s in course of collection инкассация жараёнидаги чеклар (*банк баланси моддаси*)

~ in settlement тўланиши лозим бўлган чек

~ on account сумма ҳисобидан бериладиган чек

~ only for account нақд пулсиз ҳисоб-китобларгагина мўлжалланган чек

~ outstanding тўланмаган чек

~ without sufficient funds таъминланмаган чек (*ҳисоб-рақамда етарлича маблағи бўлмаган*)

to cancel a ~ чекни бекор қилмоқ

to cash a ~ чек бўйича пул олмоқ

to collect a ~ чек бўйича пул олмоқ

to draw a ~ чек ёзиб бермоқ

to endorse a ~ чекни индос-

сация* қилмоқ

to issue a ~ чек ёзиб бермоқ

to make out a ~ чек ёзиб бермоқ

to negotiate a ~ чек бўйича тўламоқ

to pay by ~ чек билан тўламоқ

to protest a ~ чекка эътироз билдирмоқ

to write out a ~ чек ёзиб бермоқ

accepted ~ акцептланган* чек

assignment ~ почта бўйича тўланадиган чек

bad ~ эътироз билдирилган чек
bank ~ банк чеки
banker's ~ банк чеки
bearer ~ кўрсатувчига тўланадиган чек
blank ~ тўлдирилмаган чек
cancelled ~ 1. қиймати тўланган чек; 2. бекор қилинган чек
cashier's ~ кассир чеки (банк кассири имзолаган)
certified ~ тасдиқланган чек (банк тўланишини кафолатлаган)
clearing ~ клиринг ҳисоб-китоблари* чеки
clearing house ~ ҳисоб-китоб чеки, клиринг ҳисоб-китоблари* чеки
counter ~ банк томонидан ҳисобрақам эгаси ҳузурида тўланадиган чек
country ~ шаҳардан ташқаридаги банкка ёзиб берилган чек
coupon ~ фоизларни тўлаш чеки (облигациялар бўйича)
cross ~ чизиқ тортилган чек
crossed ~ чизиқ тортилган чек
dishonoured ~ тўловга қабул қилинмаган чек, эътироз билдирилган чек
earmarked ~ муайян тўловномаларни тўлашга мўлжалланган чек
foreign ~ хорижий чек
forged ~ қалбаки чек
generally cross(ed) ~ умумий чизиқ тортилган чек
gift ~ безакли қоғозда тайёрланган совға чек (мас. пул шаклида тортиқ қилиш учун)

giro postal ~ жироҳисоб-рақамлар* почта тизимидаги ҳисоб-китоблар чеки
house ~ муайян банк доирасидаги тўловлар учун мўлжалланган чек
interest-and-dividend ~ фоизлар ва дивидендлар* олиш чеки
international ~ халқаро чек
kite ~ сохта чек; таъминланмаган чек (инкассация қилинмаган суммага муқобил тарзда ёзиб берилган)
marked ~ тасдиқланган чек; махфий белгили чек (банкка ва чек берувчига маълум бўлган)
memorandum ~ ўтган сана қўйилган чек
multiple-payment ~ бир нечта битимлар бўйича ҳақ тўлаш учун ёзиб берилган чек
negotiable ~ индоссамент* бўйича бошқага ўтказиладиган чек
nonnegotiable ~ бошқага ўтказиш ҳуқуқини бермайдиган чек; индоссамент* бўйича бошқага ўтказилмайдиган чек
not-sufficient-funds ~ пул билан таъминланмаган чек
officer's ~ банк ходими имзолаган чек
open ~ нақд пул олиш чеки (чизиқ тортилган чеклардан фарqli равишда)
order ~ фармондор чек (муайян шахс фойдасига ёзиб берилган)
out-of-date ~ муддати ўтган чек
out-of-town ~ шаҳардан таш-

қаридаги банкка ёзиб берилган чек
outstanding ~ муомалада юрган чек (*ёзиб берилган, аммо ҳали тўловга қабул қилинмаган; тасдиқланган чек бундан мустасно*)
overcertified ~ банк қолдиқдан ортиқча суммага тасдиқлаган чек
own ~ чек бўйича маблағ олувчи ҳисоб-рақамга эга бўлган банкка ёзиб берилган чек
paid ~ тўланган чек
pay ~ иш ҳақи олиш чеки
personal ~ алоҳида шахс берган чек (*компания чекидан фарқли равишда*)
personalized ~ мижознинг исми ва ҳисобрақами кўрсатилган чек
postdated ~ ўтган сана қўйилган чек
protested ~ эътироз билдирилган чек
raised ~ суммаси оширилган қалбаки чек
redemption ~ облигациялар қийматини қоплаш пайтида бериладиган чек
refund ~ 1. қайтариладиган суммага ёзиб берилган чек; чегирма суммасига ёзиб берилган чек; 2. устама ҳақли чек (*кам даромадли оиланинг даромад солиғи суммасидан олинадиган чегирма суммаси миқдориди*)
returned ~ қайтарилган чек (*ҳисобрақамда маблағ бўлмаганида берилган*)
rubber ~ сохта чек; таъминланмаган чек (*инкассация қилинмаган суммага*

муқобил тарзда ёзиб берилган)

self ~ чек бўйича маблағ олувчи ҳисобрақамга эга бўлган банкка ёзиб берилган чек
single multipayment ~ бир нечта тўловларни амалга оширувчи ягона чек
single-payment ~ битта битим бўйича ҳақ тўлаш учун ёзиб берилган чек
social security ~ пенсия нафақаси, пенсия
sola ~ бир нусхада ёзиб берилган чек
specifically cross(ed) ~ махсус чизик тортилган чек
stale ~ муддати ўтган чек
stopped ~ тўлови тўхтатиб қўйилган чек
teller's ~ бир банк иккинчи банкка ёзиб берган ва чекни берган банк кассири имзолаган чек
town ~ Лондон Ситидаги банкка ёзиб берилган чек
traveller's ~ йўл чеки
treasurer's ~ хазиначи (*ёки бошқа мансабдор шахс*) имзолаган чек; банк чеки
uncrossed ~ чизик тортилмаган чек
voucher ~ тилхат чек

CHERVONETZ *n* червонец (1922–1947 йиллардаги совет пул бирлиги)

CHEUN *n* чон (КХДР ва Корея Республикасининг майда тангаси)

CHICAGO:

C. Board of Options Exchange Чикаго опционлар* биржаси

C. Board of Trade Чикаго муддатли мол биржаси

C. Mercantile Exchange Чикаго мол биржаси

C. Rice and Cotton Exchange Чикаго гуруч ва пахта биржаси

CHIEF *n* бошчи, раҳбар, бошлиқ, директор, мудир

~ economist бош иқтисодчи

~ financial executive молия корпорацияси* вице-президенти, молиявий директор

~ financial officer молиявий корпорация* вице-президенти, молиявий директор

CHIEF *a* асосий, муҳим

CHIEF-RENT *n* феодал пул ўлпони

CHIEFTAIN *n* бошчи, бошлиқ, раҳбар

CHILD *a* болалар ...

~ check болалар чеки

~ savings account болалар жамғарма ҳисобрақами

problem ~ "тарбияси огир бола" (бозордаги улуши кичик бўлган, шу билан бирга юқори бозор ўсишига эга бўлган мол ёки корхона)

CHILEAN:

C. peso Чили песоси

CHINA:

C. International Trust and Investment Corporation Хитой Халқаро ишонч асосидаги инвестиция корпорацияси*

CHINESE:

C. wall суиистеъмолликлар олдини олиш мақсадида банк вазифаларини тақсимлаш

C. yuan Хитой юани

CHIPS *n* пул; тангалар

blue ~ юқори сифатли акциялар; юқори курсли энг оммавий акциялар

CHIT *n* 1. ҳар қандай мазмундаги қисқа хат; 2. бирор шахс ёзма тақризи ёки тавсифномаси

CHOICE *n* 1. мол навлари; 2. танлаш; танлаб олиш; 3. муқобиллик, танлаш имконияти; 4. Лондон фонд биржасидаги брокер* қимматли қоғозни сотиш таклиф этилаётган нархда харид қилиши мумкин бўлган вазият

~ of an agent вакил танлаш

~ of assortment мол навларини аниқлаш

~ of a buyer харидорни танлаш

~ of exhibits кўргазма буюмларини танлаш

~ on samples намуналар бўйича танлаш

at ~ танлаб

asset ~ активларни* танлаш

constrained ~ чекловлар шароитида танлаш

consumer ~ истеъмолчилар танлови

first ~ биринчи нав

free ~ эркин танлов

great ~ кенг қамровли танлов имконияти

Hobson's ~ танлов имкониятининг йўқлиги (фақат битта таклиф)

input-output ~ харажатлар ва маҳсулот чиқаришнинг муайян нисбати билан тавсифланувчи ишлаб чиқаришни танлаш

occupational ~ касб танлаш

optimal ~ энг мақбул танлов

optimum ~ энг мақбул танлов

roof ~ мол навларининг камлиги

portfolio ~ портфелни* танлаш (қимматли қоғозларнинг, активларнинг*)

gandom ~ тасодифий танлов

spurious ~ хато танлов

vocational ~ касб танлаш

wide ~ молларнинг хилма-хил навлари

wrong ~ янглишиб танлаш

CHONG *n* чон (КХДР ва Корея Республикасининг майда тангаси)

CHOOSE *v* танламоқ, танлаб олмоқ, саралаб олмоқ

SHOP *n* 1. тамга; фабрика белгиси; 2. нав

CHOOSE *n* кўчадиган буюм; пул мулкидан ташқари ҳар қандай мулк

~ **in action** мулкдор эгалик ҳуқуқини қўлга киритган, аммо ҳали эгалик қилмаётган кўчадиган мулк

~ **in possession** мулккий ҳуқуқ, мол-мулкка эгалик ҳуқуқи

CHRISTMAS:

C. club "Рождество клуби" (жамғарма омонатининг тури)

CHRONIC *a* сурункали

~ **inflation** сурункали инфляция*

CHRONOLOGY *n* кетма-кет юз берадиган воқеалар рўйхати, воқеаларнинг кетма-кет юз бериши

business cycle ~ иқтисодий даврнинг кетма-кетлиги

reference ~ **of business cycle** иқтисодий даврнинг юқори ва қўйи нуқталари кетма-кетлиги

CHURNING *n* 1. бозордаги вазиятга сезиларли таъсир

кўрсатмайдиган олди-сотди операциялари; 2. битимни мижоз ҳисобидан амалга ошираётган брокернинг* ғайриқонуний операцияси

CINCH *v* 1. кўтармоқ; 2. тазийқ ўтказмоқ, сиқувга олмоқ

~ **ur** кўтариб олмоқ, етказиб олмоқ (мас. нарх-навони)

CIPHER *n* шартли белги

in ~ шартли белги қўйилган; шартли белгили

CIPHERING *n* шартли белги (қўйиш)

CIRCLE *n* 1. доира; одамлар гуруҳи; 2. соҳа; 3. янги қимматли қоғозларни ва қарзни рўйхатга олиш даври мобайнида мўлжалланаётган харидлар суммасининг

имкондор харидорлари

~ **of customers** истеъмолчилар доираси

banking ~s банклар доиралари

business ~s тадбиркор (тижоратчи)лар доиралари

commercial ~s тижорат доиралари

economic ~s иқтисодий доиралар

financial ~s молиявий доиралар

inner ~s ҳукмрон доиралар

leading ~s раҳбар доиралар

official ~s расмий доиралар

ruling ~ ҳукмрон доиралар

stock exchange ~s биржалар доиралари

wide ~ s кенг доиралар

CIRCUIT *n* 1. айланиш; муоамалада бўлиш жараёни (мас. молларнинг); 2. алоқа тармоғи; алоқа йўли

~ velocity of money пулнинг даромадлар айланишидаги муомалада бўлиш тезлиги
leased ~ ижарага олинган алоқа йўли

CIRCULAR *n* 1. фармойиш, кўрсатма; 2. реклама; эълон; 3. уйларга жўнатиладиган реклама баёноти

to release a ~ кўрсатмани чоп этмоқ

advertising ~ реклама кўрсатмаси

bond ~ облигациялар заёмини жойлаштириш ҳақидаги эълон

business ~s тадбиркорлар доиралари

information ~ ахборотнома

offering ~ қимматли қоғозларни харид қилиш ҳақидаги таклиф билан чоп этилган китобча

office ~ хизмат йўриқномаси

procurement ~ харид қилиш масалалари бўйича кўрсатма

tariff ~ тариф кўрсатмаси

CIRCULAR *a* айланма, айланадиган

~ letter of credit айланма аккредитив*

CIRCULARIZATION *n* 1. кўрсатмали хатларни жўнатиш; 2. айланиш, муомала, муомалада бўлиш

~ of capital сармоя айланиши

~ of costs меъёрдан четга чиққан чиқимларни тақсимлаш

~ of surplus value қўшимча қийматнинг муомалада бўлиши

to put into ~ муомалага киритмоқ

to withdraw from ~ муомаладан чиқармоқ

commodity ~ мол айланиши

currency ~ пул муомаласи

forced ~ қоғоз пулнинг мажбурий курсда муомалада бўлиши

money ~ пул муомаласи

national bank ~ миллий банклар банкнотларининг* муомалада бўлиши

paper ~ 1. қоғоз пул муомаласи; 2. векселлар муомаласи

simple ~ of commodities оддий мол айланиши

CIRCULATE *v* айланмоқ (*пул ҳақида*); муомалада бўлмоқ

CIRCULATING *a* муомалада бўлган, муомаладаги, айланмаётган

~ bonds 1. муомаладаги облигациялар; 2. осон сотиладиган облигациялар

~ capital айланма сармоя

~ medium муомалада бўлган пул; муомала воситаси

~ money муомаладаги пул

CIRCULATION *n* 1. айланиб туриш; муомала; муомалада бўлиш; 2. айланиш (*сармояга oid*); 3. тарқатиш; бошқага ўтказиш; 4. адад (*нашрга oid*)

~ of banknotes банкнотлар* муомаласи

~ of bills векселлар муомаласи

~ of capital сармоя айланиши

~ of coins тангалар муомаласи

~ of commodities мол айланиши

~ of costs меъёрдан четга

чиққан чиқимларни тақсимлаш
 ~ of money пул муомаласи
 ~ of notes вексель муомаласи
 ~ statement нақд пул муомаласи ҳақидаги ҳисобот
 to bring into ~ муомалага киритмоқ
 to extract money from ~ пулни муомаладан чиқармоқ
 to put into ~ муомалага чиқармоқ
 to recall from ~ муомаладан чиқариб олмоқ
 to withdraw from ~ муомаладан чиқармоқ
 bank ~ муомаладаги банк векселларининг умумий қиймати
 bond ~ облигацияларни тарқатиш
 coin ~ металл пул муомаласи
 commodity ~ мол айланиши
 currency ~ пул муомаласи
 fiduciary ~ ишонч асосидаги муомала
 forced ~ қоғоз пулнинг мажбурий курсда муомалада бўлиши
 franchise ~ шартнома тиражи
 gold ~ олтин муомаласи
 goods ~ мол айланиши
 hand-to-hand ~ нақд пул айланиши
 in ~ муомаладаги
 large ~ йирик тираж
 mass ~ оммавий тираж
 money ~ пул муомаласи
 monetary ~ пул муомаласи
 national bank ~ миллий банклар банкнотлари* муомаласи
 newspaper ~ газета адади, босма нашр адади
 out of ~ муомаладан чиқарилган

paper ~ қоғоз пул муомаласи
 readership ~ газета адади, босма нашр адади
 simple ~ of commodities оддий мол айланиши
 uncovered ~ пул белгиларининг таъминотсиз муомаласи
 velocity of ~ пул муомаласи тезлиги
 wholesale ~ улгуржи мол айланиши
 wide ~ йирик тираж

CIRCUMSTANCES *n* 1. молиявий аҳвол; 2. вазият, шарт-шароит, ҳолат
 aggravating ~ мушкул ҳолатлар
 attendant ~ бир вақтда юзага келадиган ҳолатлар
 easy ~ таъминланганлик, моддий жиҳатдан таъминланган ҳолат
 emergency ~ фавқулодда ҳолат
 extraordinary ~ фавқулодда ҳолат
 extreme ~ фавқулодда ҳолат
 financial ~ молиявий аҳвол
 force majeure ~ кўзда тутилмаган ҳолатлар
 pecuniary ~ пул шарт-шароитлари
 reduced ~ моддий жиҳатдан танг аҳвол
 strained ~ моддий жиҳатдан танг аҳвол
 surrounding ~ бир вақтда юзага келадиган ҳолатлар
 unforseen ~ кўзда тутилмаган ҳолатлар

CIRCUMVENT *v* 1. четлаб ўтмоқ (қонунни, патентни*); алдамоқ, чалғитмоқ; 2. панд бермоқ

~ banking law банк қонунчилигини четлаб ўтмоқ

CIRCUMVENTING *n* четлаб ўтиш (қонунни, патентни*)

~ the middleman воситачини четлаб ўтиш (*савдо битимида*)

CIRCUMVENTION *n* 1. алдаш, чалғитиш; 2. айёрлик

CIRCUS:

~ swap турли валюталарда фоиз тўловларини алмашишдан иборат оддий фоизли своп*

CITATION *n* 1. муаллиф фикрига таяниш; 2. ўхшаш ҳодисага ёки қонун моддасига таяниш

CITE *v* 1. далил келтирмоқ; таянмоқ; 2. цитата келтирмоқ

CITIPLUS *n* "Ситибэнк" банки мижозларига таклиф этадиган хежирлаш* воситаси (*АҚШ*)

CITIZEN *n* 1. фуқаро; фуқаро аёл; 2. шаҳарда яшовчи киши, шаҳарлик
stateless ~ фуқаролиги бўлмаган шахс

CITIZENSHIP *n* фуқаролик

CITIZENSHIP *a* фуқаролик ...

~ bond фуқаролик облигацияси

CITY *n* 1. Сити (*Лондон тадбиркорлар маркази*); 2. инглиз молия сармойеси

C. article молиявий ва иқтисодий масалалар бўйича модда

C. bank шаҳар банки (*Япония*)

C. code "Сити кодекси" (қўшилиш ва қўшиб олиш ҳақидаги қондалар мажмуи)

C. man молиячи, тижоратчи, ишбилармон; тадбиркорлар доиралари вакили

the C. Лондоннинг молиявий ва тадбиркорлик маркази

CITY *n* (йирик) шаҳар

~ editor рўзноманинг молиявий-тижорат бўлими муҳаррири

capital ~ бош шаҳар; пойтахт

Federal reserve ~ Федерал банк жойлашган шаҳар

reserve ~ федерал захиралар банки жойлашган шаҳар

satellite ~ йўлдош шаҳар

CITY *a* шаҳар ...

~ collection чекларнинг шаҳар ичидаги инкассоси*

~ item инкассога* қабул қилган банк жойлашган шаҳарда инкассация қилинадиган қарз ҳужжати

~ treasurer шаҳар хазиначиси

CIVIC *a* фуқаролик ...

CIVIL *a* фуқаролик ...

~ law фуқаролик қонунчилиги

CIVILIAN *n* 1. ноҳарбий шахс; фуқаро; 2. фуқаро аҳоли

CLAD *a* қопламали

~ coin қопламали танга

CLAIM *n* 1. талаб қилиш (*мас. зарарларни қоплаш ҳақида*); даъво; даъво қилиш; 2. таъкидлаш; баёнот; 3. рекламация*; 4. патент шартли ифодаси

~ arising under customs laws божхона қонунчилиги билан боғлиқ даъво

~ debtor даъво бўйича қарздор

~ for compensation зарар-

ларни қоплаш ҳақидаги талаб
 ~ for damage етказилган зарар юзасидан қилинган даъво
 ~ for damages зарарларни қоплаш ҳақидаги талаб
 ~ for indemnification суғурта товони тўлаш ҳақидаги баёнот
 ~ for indemnity зарарларни қоплаш ҳақидаги талаб
 ~ for infringement рия қилмаганлик ҳақидаги даъво
 ~ for losses етказилган зарар учун қилинган даъво
 ~ for money пул талабно-маси, пул юзасидан даъво
 ~ for refund қайтариш ҳақидаги илтимоснома (*пулди, солиқларни ва ш.к.ларни*)
 ~ in return муқобил талаб, муқобил даъво
 ~ of ownership мулкый даъво; мулкка эгалик ҳуқуқи юзасидан даъво қилиш
 ~ of priority 1. имтиёзли даъво; 2. устуворликни белгилаш ҳақидаги ариза
 ~ on bank банкка бериладиган тўлов талабно-маси
 ~ to priority имтиёз юзасидан даъво қилиш
 ~ to property мол-мулкни тўлатиш
 ~ under a contract шартнома бўйича даъво
 to abandon a ~ талабдан, даъводан, шикоятдан воз кечмоқ
 to acknowledge a ~ даъвони тан олмақ
 to admit a ~ даъвони тан олмақ
 to advance a ~ даъвони асос-ламоқ

to allow a ~ патент шартли ифодасининг бандини қўлла-моқ
 to assert a ~ даъво қил-моқ
 to assign a ~ талабни (бошқара) ўтказмоқ
 to bring a ~ даъво қўзға-моқ
 to conflict with a ~ ихтиронинг шартли ифода-сига зид бўлмақ
 to conform with a ~ талабга жавоб бермоқ
 to contest a ~ даъвога эътироз билдирмоқ
 to decline a ~ талабни рад этмоқ; даъвони рад этмоқ
 to defeat a ~ даъво юзасидан ишни тўхтатмоқ
 to disallow a ~ талабни тан олмаслик
 to dismiss a ~ даъвони рад этмоқ
 to dispute a ~ даъво юзасидан баҳслашмоқ
 to enter a ~ даъвони асосла-моқ
 to establish a ~ даъвони асос-ламоқ
 to file a ~ даъво қилмоқ
 to frame a patent ~ ихтиронинг шартли ифодаси-ни тузмоқ
 to give up a ~ даъводан воз кечмоқ
 to handle ~s зарарлар ҳа-қидаги даъволарни кўриб чиқмоқ
 to justify a ~ даъвони асосла-моқ
 to lay a ~ даъво қилмоқ
 to lodge a ~ даъво қилмоқ

to make a ~ даъво қилмоқ
 to make a ~ даъвони, талабни, шикоятни қондирмоқ
 to offset against a ~ талабларни ҳисобга олмақ
 to pay a ~ зарарларни қоплаш ҳақидаги талабларни қондирмоқ
 to prosecute ~ даъво қўзғамоқ
 to put forward a ~ даъво қилмоқ
 to put in a ~ даъво қилмоқ
 to recognize ~ даъвони тан олмақ
 to reject a ~ даъвони, талабни, шикоятни рад этмоқ
 to relinquish a ~ даъводан, талабдан воз кечмоқ
 to repudiate a ~ даъвони, талабни рад этмоқ
 to resign a ~ талабдан воз кечмоқ
 to revoke a ~ даъвони қайтариб олмақ
 to satisfy a ~ даъвони, талабни қондирмоқ
 to settle a ~ даъвони ҳал қилмоқ
 to set up a ~ даъво қилмоқ
 to substantiate a ~ даъвони асосламоқ
 to surrender a ~ талабдан воз кечмоқ
 to sustain a ~ даъвони ўз кучида қолдирмоқ
 to turn down a ~ талабни рад этмоқ
 to waive a ~ даъводан воз кечмоқ
 to withdraw a ~ даъводан воз кечмоқ
 accessory ~ қўшимча даъво
 accumulated ~ тўпланган даъволар суммаси

additional ~ қўшимча даъво
 admitted ~ тан олинган даъво
 broad ~ ихтиронинг кенг миқёсдаги шартли ифодаси
 clearing ~ клиринг* бўйича даъво
 compensation ~ зарарларни қоплаш ҳақидаги талаб
 conflicting ~s бир-бирига зид талаблар
 contingent ~ кўзда тутилмаган талаб
 contract ~ шартнома бўйича даъво
 contractual ~ шартнома бўйича даъво
 correct ~ асосланган даъво
 counter ~ муқобил талаб, муқобил даъво
 damage ~ рекламация* далолатномаси
 default ~ риюя қилинмаганлик ҳақидаги даъво
 demurrage ~ демеррежни* қоплаш ҳақидаги даъво
 dependent ~ ихтиро шартли ифодасининг тобе банди
 disputed wage ~s иш ҳақи оширилишини тадбиркорлар эътироз билдиришига қарамай, талаб қилиш; иш ҳақи оширилишини можаро билан талаб қилиш
 dormant ~ қилинмаган даъво
 draft ~ ихтиро формуласининг дастлабки таҳрири
 drawback ~ божхона божининг қайтарилишини талаб қилиш
 fair ~ адолатли даъво
 first ~ ихтиро формуласининг асосий банди

foreign currency ~ валюта талаби
 freight ~ юк жўнатувчи кўрган зарарлар қопланиши ҳақидаги талаб
 groundless ~ асосланмаган даъво
 heavy ~ жиддий даъво
 hypothecary ~ ипотека* талабномаси
 income ~ даромадга даъво қилиш
 insurance ~ суғурта товонини тўлаш ҳақидаги баёнот
 invalid ~ бекор қилинган (қонуний кучга эга бўлмаган) даъво
 junior ~s иккинчи навбатдаги қондириладиган даъволар
 just ~ адолатли даъво
 justifiable ~ қонуний талаб
 justified ~ асосланган даъво
 lawful ~ қонуний даъво
 legal ~ ҳуқуқий даъво
 legitimate ~ қонуний даъво
 litigious ~ мунозарали (баҳсли) талаб
 main ~ 1. ихтиро шартли ифодасининг асосий банди; 2. асосий даъво
 maintenance ~ фойдаланиш харажатларини қоплаш ҳақидаги талаб
 maritime ~ денгиз ҳуқуқига асосланган даъво
 monetary ~ пул талабномаси, пул юзасидан даъво
 money ~ пул талабномаси, пул юзасидан даъво
 mortgage ~ ипотека талабномаси
 narrow ~ 1. ихтиронинг тор шартли ифодаси; 2. чекланган даъво

nonstatutory ~ ғайриқонуний талаб
 official ~ расмий талаб
 omnibus ~ 1. ихтиронинг умумий шартли ифодаси; 2. умумий даъво
 overbroad ~ ихтиронинг ҳаддан ташқари кенгайтирилган шартли ифодаси
 patent ~ патент талабномаси, патентга даъво қилиш
 pay ~ иш ҳақи оширилишини талаб қилиш
 payment ~ тўлов юзасидан даъво қилиш
 pecuniary ~ пул талабномаси, пул юзасидан даъво
 portal ~s иш вақтигача ёки иш вақтидан кейин қўшимча иш бажаришга кетган вақт учун иш ҳақи талаб қилиш
 preceding ~ олдинги даъво
 preferential ~ устувор талаб
 principal ~ дастлабки даъво
 prior ~ устувор талаб
 priority ~ устувор талаб
 product ~ маҳсулот бўйича ихтиронинг шартли ифодаси
 product liability ~ маҳсулот сифати юзасидан даъво (*маҳсулотни тайёрлаган фирмага билдирилган*)
 quality ~ сифат юзасидан даъво
 quantity ~ миқдор юзасидан даъво
 reasonable ~ асосланган даъво
 residual ~ талаб(нома)ларнинг қолган қисми
 salvage ~ қутқарганлик учун ҳақ талаб қилиш
 senior ~s биринчи навбатда қондириладиган даъволар
 settled ~ ҳал этилган даъво

shortage ~ мол камомади
бўйича даъво

short-dated banking ~s қий-
мати яқин муддатда тўла-
надиган банк талабноналари

stale ~ муддати ўтказиб
юборилган даъво

statute ~ муддати ўтказиб
юборилган даъво

statutory ~ қонуний даъво

supplementary ~ қўшимча
даъво

tax ~ солиқ тўланишини та-
лаб қилиш

total ~ даъволарнинг умумий
суммаси

total expected ~s даъво-
ларнинг кутилаётган умумий
суммаси

unsettled ~ ҳал этилмаган
даъво

valid ~ кучини йўқотмаган
(амалдаги) даъво

wage ~ иш ҳақи ошири-
лишини талаб қилиш

warranty ~ кафолатли маж-
буриятлар бўйича даъво

well-grounded ~ асосланган
даъво

CLAIM *v* 1. талаб қилмоқ; даъ-
во қилмоқ; 2. таъкидламоқ;

билдирмоқ, маълум қилмоқ

to ~ back қайтаришни талаб
қилмоқ

to ~ damages зарар қопла-
нишини талаб қилмоқ

to ~ debts қарзлар бўйича
даъво қўзгамоқ

to ~ a package касаба уюш-
маси билан бир қатор маса-
лалар бўйича битим

тузилишини талаб қилмоқ

to ~ a pledge гаровни талаб
қилиб олмақ

CLAIMANT *n* 1. даъвогар, та-

лабгор (*мас. даромадга*); 2.
талабнона берувчи шахс *ёки*
муассаса; даъвогар

CLAIMER *n* 1. даъвогар, талаб-
гор; 2. даъвогар, даъво
қилувчи

CLAMP *n* чеклов, чеклаш

CLAMP *v* чекламоқ, ўсишга
тўсқинлик қилмоқ

CLAMPDOWN *n* чеклов, чек-
лаш

CLAMPDOWN *v* тўхтатиб тур-
моқ, чекламоқ

CLANDESTINE *a* махфий,
яширин; хуфия

~ dealing махфий битимлар

CLASH *n* тўқнашув, ихтилоф;
келишмовчилик

~ of interests манфаатлар
тўқнашуви

CLASS *n* 1. синф, даража,
тоифа, гуруҳ; 2. сифат; нав

~ insurance risk суғурта та-
ваккалчилиги тоифаси

~ off accounts ҳисобрақамлар
номлари рўйхати бўлими

~ of customers мижозлар
тоифаси

~ of goods мол тоифаси

~ of insurance суғурта тури

~ of option опцион* синфи

~ of risk таваккалчилик
тоифаси

~ of shares акциялар син-
фи

~ of trade савдо тармоғи

~ of unit талаб тоифаси

~ of a vessel кема тоифаси

age ~ ёш тоифаси

business ~ тадбиркорлар
синфи

economy ~ иккинчи тоифа
(*халқаро ҳаво йўлларида*)

first ~ биринчи тоифа

industrial ~ саноат тоифаси
intermediate ~ оралиқ тоифа
job ~ иш тури; иш даражаси
labouring ~ ишчилар синфи
landed ~es ер эгалари, ер мулкдорлари
leasure ~ бекорчилар синфи
lower middle ~es майда буржуазия
middle ~ жамиятнинг ўрта қатлами
nonproducing ~es бемаҳсул синфлар
occupational ~ касбий гуруҳ
priority ~ устуворлик тури
privileged ~es имтиёзли синфлар
productive ~ маҳсулдор синф
productivity ~ маҳсулдорлик тоифаси
professional ~es касбий омилкор (илмий) қатламлар, зиёлилар
proprietary ~es мулкдорлар синфи
ruling ~ ҳукмрон синф
salary ~ иш ҳақи даражаси (*хизматчиларнинг*)
second ~ иккинчи тоифа (*темир йўл ва кемаларда*)
social ~ ижтимоий тоифа
tariff ~ тариф даражаси
tax ~ солиқ солиш даражаси
tourist ~ иккинчи тоифа (*денгиз кемаларида*)
underprivileged ~es жамиятнинг манфаатлари чекланган қатламлари
upper ~es жамиятнинг юқори қатламлари
wage ~ иш ҳақи даражаси (*ишчиларнинг*)
wage-working ~ ёлланма ишчилар синфи
working ~ ишчилар синфи

CLASS *v* таснифламоқ, тақсимламоқ

CLASSER *n* навларга ажратувчи, сараловчи

CLASSIC *a* мукаммал, қадирий, анъанавий
 ~ quantity theory of money and price пул ва нархларнинг анъанавий миқдорий назарийси

CLASSIFICATION:

Freight C. тариф таснифига доир қўлланма

International Patent C. Ихтироларнинг халқаро таснифи

International Standard C. of Occupations касбларнинг халқаро мезонлар таснифи

International Standard Industrial C. тармоқларга оид халқаро мезонлар таснифи

Standard Industrial C. саноат мезонлари таснифи (*халқ хўжалиги тармоқларининг*)

Standard International Trade C. халқаро савдо мезонлари таснифи

CLASSIFICATION *n* 1. тасниф, таснифлаш; тизимга келтириш; гуруҳлаш; 2. тоифалар (даражалар)ни белгилаш; 3. таснифлар гуруҳи, номлар рўйхати; 4. махфийлик белгисини қўйиш
 ~ by time of production ишлаб чиқарилган санага қараб гуруҳлаш
 ~ of accounts ҳисобрақамлар рўйхати
 ~ of applications талабномаларни таснифлаш, талабномалар таснифи
 ~ of assets активларни*

таснифлаш, активлар* таснифи

~ of defects нуқсонларни таснифлаш, нуқсонлар таснифи

~ of expenditures харажатларни тақсимлаш, харажатлар тақсимоти

~ of expenses харажатларни тақсимлаш, харажатлар тақсимоти

~ of goods молларни таснифлаш, моллар таснифи

~ of insurance risks суғурта таваккалчилигини таснифлаш, суғурта таваккалчилиги таснифи

~ of liabilities мажбуриятларни таснифлаш, мажбуриятлар таснифи

~ of patents ихтироларни таснифлаш, ихтиролар таснифи

~ of problem loans даргумон қарзларни таснифлаш, даргумон қарзлар таснифи

~ of research activity илмий тадқиқотларни таснифлаш, илмий тадқиқотлар таснифи

~ of ships кемаларни таснифлаш, кемалар таснифи

~ of stockholders' equity акциядорлик сармоясини таснифлаш, акциядорлик сармояси таснифи

ABC ~ товар-моддий бойликларни таснифлаш, товар-моддий бойликлар таснифи (уч тоифага бўлиш йўли билан: А—энг қимматли, В—оралиқ, С—энг кам қимматли)

account ~ ҳисобрақамларни таснифлаш, ҳисобрақамлар таснифи

asset ~ активларни* таснифлаш, активлар* таснифи

budget ~ бюджет таснифи

budget revenue ~ бюджет даромадларини таснифлаш,

бюджет даромадлари таснифи
commodity ~ моллар номлари рўйхати

customs ~ боғхона таснифи

export ~ четга чиқариладиган молларни таснифлаш, четга чиқариладиган моллар таснифи

freight ~ тариф ставкаларини ҳисоб-китоб қилиш учун юкларни таснифлаш

functional ~ вазифавий тасниф

import ~ четдан келтириладиган молларни таснифлаш, четдан келтириладиган моллар таснифи

industry ~ тармоқларни таснифлаш, тармоқлар таснифи

industry ~ of establishments корхонанинг тармоққа мансублиги

international commodity ~ моллар номларининг халқаро рўйхати

job ~ иш ҳақининг асосий ставкаларини таснифлаш, иш ҳақининг асосий ставкалари таснифи

Kendall's ~ Кендалл таснифи

land use ~ ерни ундан фойдаланиш хусусиятига кўра таснифлаш

locality ~ минтақавий-ҳудудий миқёсда тарифни белгилаш

material ~ материалларни таснифлаш, материаллар таснифи

multiple ~ кўп томонлама тасниф

object ~ бухгалтерлик ҳисоби объектларини таснифлаш, бухгалтерлик ҳисоби объектлари таснифи

occupational ~ касблар бўйича таснифлаш

official ~ расмий тарзда таснифлаш, расмий тасниф

patent ~ патентни таснифлаш, патент таснифи

professional ~ касбларга кўра таснифлаш, касблар таснифи

quantitative of assets ~ активларни* миқдорий таснифлаш, активларнинг* миқдорий таснифи

salary ~ иш ҳақи тарифларини белгилаш

service ~ хизматларни таснифлаш, хизматлар таснифи

standard loan ~ ссудаларнинг меъёрий таснифи

systematic of products ~ маҳсулотлар номлари рўйхати

tariff ~ тарифларни белгилаш

tentative ~ муваққат тасниф

CLASSIFIED *a* 1. таснифланган, тизимга келтирилган; 2. махфий, махфийлаштирилган ~ **loans** таснифланган кредитлар

~ **stock** акцияларнинг мақомига кўра фарқланувчи турлари

CLASSIFIER *n* таснифлагич

CLASSIFY *v* таснифламоқ; муайян тоифаларга ажратмоқ; навларга ажратмоқ, сараламоқ

CLAUSE *n* банд, модда (*шартнома ёки битимнинг*); шарт,

қўшимча шарт, изоҳ; клаузула*

~ „not to order“ векселнинг учинчи шахсга бериб юборилиши мумкин эмаслиги ҳақидаги қўшимча шарт

~ **of an agreement** шартнома банди

~ **of a contract** кафолатли қўшимча шарт

to bear a ~ қўшимча шарт ёки белгига эга бўлмоқ

to include a ~ қўшимча шарт киритмоқ

to insert a ~ қўшимча шарт киритмоқ

abandonment ~ воз кечиш ҳақидаги қўшимча шарт

acceleration ~ ссуда бўйича тўловни жадаллаштириш шarti

additional ~ қўшимча шарт

all risks ~ барча таваккалчиликлар ҳақидаги қўшимча шарт

anchor-and-chain ~ суғурта полисига* лангар ва лангар занжири йўқотилган тақдирда суғурталанувчини тўловлардан озод қилувчи моддани киритиш

appraisal ~ зарарни баҳолаш ҳақидаги шарт

arbitration ~ хўжалик низоларини ҳал этиш ҳақидаги қўшимча шарт

assignment ~ бошқага қайта ўтказиш ҳақидаги шарт

average ~ суғурта жавобгарлигини мутаносиб равишда тақсимлаш ҳақидаги банд

bailee ~ молни омборда сақлаш пайтида кўрилган зарар учун суғурталовчининг жавобгарлиги ҳақидаги шарт

bearer ~ кўрсатиш ҳақидаги шарт

beneficiary ~ суғурта суммасини мерос қилиб олаётган шахсни белгиловчи банд (суғурталанган шахс вафот этган тақдирда)

berth ~ кемани ёллаш муддати ортилган кундан бошланиши ҳақидаги чартер* моддаси, қўшимча шarti

berthing ~ кеманинг тўхтаб туриш жойини кутиб бекор туриб қолганлиги учун жавобгарлик ҳақидаги қўшимча шарт

blanket ~ умумий қўшимча шарт

both-to-blame collision ~ тўқнашув юз берганда биргаликдаги жавобгарлик ҳақидаги қўшимча шарт (кемаларнинг)

breakage ~ бузилиш ҳақидаги қўшимча шарт

bunker ~ захиравий қўшимча шарт

bunkering ~ захиравий қўшимча шарт

cancellation ~ канцелинг* ҳақидаги қўшимча шарт

cancelling ~ канцелинг* ҳақидаги қўшимча шарт

capital ~ акциядорлик жамиятининг устав сармояси ҳақидаги банд

cesser ~ кема ёлловчининг жавобгарлигини тўхтатиш ҳақидаги қўшимча шарт

cession ~ кема ёлловчининг ёллаш шартномасини бошқа шахсга ўтказиш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

coinsurance ~ суғурталаш ҳақидаги қоида

collateral ~ қўшимча шарт
collision ~ тўқнашув ҳақидаги қўшимча шарт (кемаларнинг)

compensation ~ ўрнини қоплаш ҳақидаги қўшимча шарт
competition ~ рақобатни истисно қилиш ҳақидаги қўшимча шарт

competitive ~ рақобатни истисно қилиш ҳақидаги қўшимча шарт

contestable ~ суғурта полисига* эътироз билдирилиши ёки бекор қилиниши мумкин бўлган шарт

continuation ~ муддатни узайтириш ҳақидаги шарт

contract ~ шартнома банди

contracting-out ~ мажбуриятдан озод қилиш

ҳақидаги қўшимча шарт

cost ~ харажатлар ҳақидаги қўшимча шарт

cost of living ~ ўзгарувчан иш ҳақи ҳақидаги қўшимча шарт

craft ~ таваккалчиликни қоплаш ҳақидаги қўшимча шарт

currency ~ валюта бўйича қўшимча шарт

detrimental ~ in a bill of lading коносаментдаги* қайд

deviation ~ кеманинг белгиланган бандаргоҳдан ташқари бошқа бандаргоҳларга ҳам кириш имконияти ҳақидаги чартердаги* модда

dispatch ~ диспача* ҳақидаги қўшимча шарт

duration ~ полисинг* амал қилиш муддати ҳақидаги қўшимча шарт

escalation ~ 1. ўзгарувчан на-

рхлар ҳақидаги қўшимча шарт (яқуний нархни ишлаб чиқариш чиқимларига боғлиқ равишда белгилайдиган); 2. „кенгаювчан“ клаузула* (жамоа шартномасидаги истеъмол моллари нархининг ошишига қараб иш ҳақи оширилишини талаб қилувчи шарт)

escalator ~ 1. ўзгарувчан нархлар ҳақидаги қўшимча шарт (яқуний нархни ишлаб чиқариш чиқимларига боғлиқ равишда белгилайдиган); 2. „кенгаювчан“ клаузула* (жамоа шартномасидаги истеъмол моллари нархининг ошишига қараб иш ҳақи оширилишини талаб қилувчи шарт)

escape ~ воз кечиб имконияти ҳақидаги клаузула* (жавобгарликдан ёки шартнома мажбуриятларидан озод этиш ҳуқуқини кўрсатиб ўтувчи)

exception ~ истиснолар ҳақидаги қўшимча шарт (чартердаги*)

exchange ~ валюта бўйича қўшимча шарт

exchange-rate ~ курс бўйича қўшимча шарт

expiration ~ тўлов муддатининг етиб келиши ҳақидаги банд

extended cover ~ кенгайтирилган тарзда суғурталаш ҳақидаги қўшимча шарт

extender cover ~ кенгайтирилган тарзда суғурталаш ҳақидаги қўшимча шарт

extraterritorial sales ~ дахлсизлик қўшимча шарт

first refusal ~ биринчи бўлиб танлаш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

fluctuation ~ нархнинг ўзгаришлари ҳақидаги банд force majeure ~ баргараф этиб бўлмайдиган куч таъсири ҳақидаги банд

free from particular average ~ жузъий шикастланишдан озод қилиш ҳақидаги банд

freight ~ фрахт* ставкаси ва фрахт* тўлови тартиби ҳақидаги шарт

frustration ~ сафарнинг барбод бўлиши ҳақидаги қўшимча шарт

general average ~ умумий шикастланиш ҳақидаги банд

gold ~ олтин бўйича қўшимча шарт (олтин нархига мувофиқ ҳолда қайта ҳисоблаш ҳақида)

gold bullion ~ олтин ёмби бўйича қўшимча шарт

gold coin ~ олтин танга бўйича қўшимча шарт

gold value ~ олтин валюта бўйича қўшимча шарт

grounding ~ кеманинг саёз жойда тўхтаб қолиши ҳақидаги қўшимча шарт

guarantee ~ шартноманинг кафолатлар ҳақидаги банди

hedge ~ ишончлилиги кафолатланмаганлиги ҳақидаги изоҳ

Inchmaree ~ суғурталашнинг нафақат денгиз хавф-хатарларидан, балки бошқа таваккалчиликлар билан ҳам боғлиқ бўлган шарт

infant industry ~ саноат тараққиётининг дастлабки босқичи ҳақидаги чет эл ра-

қобатидан ҳимояловчи им-порт* тарифларини татбиқ этишни таъминлайдиган қоида

institute cargo ~s Лондон суғуртачилари институти денгиз суғуртаси учун ишлаб чиққан юкларни суғурталаш шартлари

insurance ~ суғурталаш ҳақидаги қўшимча шарт

Jason ~ Жейсон қўшимча шарти (*кўзда тутилиши мумкин бўлмаган таваккалчилик ҳақида*)

jurisdiction ~ суднинг қўшимча шарти

label ~ ёрлиқлар бузилганлиги учун суғуртачи жавобгарлиги ҳақидаги шарт

lien ~ ушлаб қолиш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

lighter ~ лихтерлардан* фойдаланиш ҳақидаги қўшимча шарт

lighterage ~ лихтер* йиғими ҳақидаги қўшимча шарт

location ~ суғурталовчининг суғурталанган таваккалчиликларнинг бир жойда тўпланиб қолгани учун жавобгарлигини чеклаш ҳақидаги қўшимча шарт

maintenance-of-membership ~ аъзолик муддати ҳақидаги банд (*касаба уюшмаси ташкилотиди*)

minimum turnover ~ энг паст суръатда айланиш ҳақидаги қўшимча шарт

moisture ~ намлик ҳақидаги қўшимча шарт

monopoly ~ яккаҳокимликка асосланган қўшимча шарт

most favoured nation ~ энг

кўп қулайликлар яратиш ҳақидаги қўшимча шарт

multiple currency ~ кўпвалюта асосидаги қўшимча шарт (*мас. Европа ҳисобкитоб бирлигига нисбатан*)

negligence ~ эҳтиётсизлик туфайли етказилган зарарни қоплаш ҳақидаги қўшимча шарт

„no-disposal“ ~ бошқага „ўтказилмаслик“ ҳақидаги қўшимча шарт

noncompetition ~ рақобатни истисно қилиш ҳақидаги қўшимча шарт

nondelivery ~ молнинг етказиб берилмаганлиги ҳақидаги банд

nonwarranty ~ кафолатнинг йўқлиги ҳақидаги қўшимча шарт

objectives ~ уюшмалар ҳақидаги меморандум қўшимча шартининг компания мақсадларини белгиловчи моддаси

objects ~ таъсис этиладиган акциядорлик жамиятининг мақсадлари ҳақидаги модда

off-hire ~ тайм-чартернинг* ижарага ҳақ тўлашни тўхтатиш ҳақидаги шарти

omnibus ~ умумий қўшимча шарт

operation ~ „кенгаювчан“ клаузула* (*жамоа шартномасидаги истеъмол моллари нархининг ошишига қараб иш ҳақи оширилишини талаб қилувчи шарт*)

option ~ опцион* ҳақидаги қўшимча шарт

optional ~ ихтиёрий қўшимча шарт

overside delivery ~ юкни

лихтер* ёки бошқа кемага топшириш ҳақидаги қўшимча шарт
ragamout ~ биринчи даражали муҳим шарт (*коносаментнинг** Гаага қоидаларига бўйсунуши ҳақида *коносамент* шарт*)
partial limitation ~ суғурта полисидаги* харажатлар муайян суммадан ошиб кетган тақдирда суғурта суммаси тўлиғича тўланиши ҳақидаги қўшимча шарт
raument ~ тўлов шартлари ҳақидаги (*шартномадаги*) банд
penalty ~ жарималар ҳақидаги банд (*шартнома шартларини бажармаганлик учун*)
prepayment ~ олдиндан ҳақ тўлаш ҳақидаги банд
price ~ шартноманинг нарх ҳақидаги банди
price adaptation ~ нархни қайта кўриб чиқиш ҳақидаги банд
price escalation ~ нархни ошириш ҳақидаги банд
price fall ~ нарх-наво тушиши ҳақидаги қўшимча шарт
price revision ~ нархни қайта кўриб чиқиш ҳақидаги қўшимча шарт
price variation ~ нархни ўзгартириш ҳақидаги банд
productivity ~ ишлаб чиқариш маҳсулдорлиги клаузуласи* (*жамоа шартномасининг иш ҳақи даражасини ишлаб чиқариш маҳсулдорлигининг ўсиши билан боғловчи шарт*)
pro rata distribution ~

ёнғиндан суғурталаш полисининг* суғурта суммаси бино ёки майдон қийматига мутаносиб тарзда тақсимланишини ифодаловчи шарт
protection ~ муҳофаза ҳақидаги қўшимча шарт
red ~ 1. „қизил шарт“ (*банкнинг коносамент* тақдим этилишига муқобил тарзда аккредитив* суммасининг бир қисмини олдиндан тўлашга розилик бериши ҳақидаги аккредитив* шарт*); 2. „қизил қўшимча шарт“ (*Лондон суғурталовчилари бирлашмасининг қизил ҳарфлар билан ёзилиб, суғурта полисига* елимлаб қўйиладиган қўшимча шарт*)
ready berth ~ кема тўхташ жойининг тайёрлиги ҳақидаги қўшимча шарт
recapture ~ шартноманинг мулк қайтарилишини кўзда тутувчи банди
reciprocal ~ ўзаро шартлашув
reinstatement ~ молни алмаштириш ҳақидаги қўшимча шарт
replacement ~ молни алмаштириш ҳақидаги қўшимча шарт
rise and fall ~ нархни ошириш ёки пасайтириш ҳақидаги шарт
running down ~ кемалар тўқнашуви ҳақидаги банд
safeguard ~ муҳофазага оид қўшимча шарт
salvage ~ суғурталовчининг қутқариш харажатларида иштироки ҳақидаги қўшимча шарт

Saturday afternoon ~ „шанба кунни соат 12дан бошлаб“ деган қўшимча шарт

SDR ~ ҚМҲ қўшимча шарт (қарз олишнинг махсус ҳуқуқлари)

secrecy ~ сирни ошкор қилмаслик ҳақидаги қўшимча шарт

sister ship ~ денгиз суғурта полисидаги* бир кема эгасига тегишли бўлган иккита кема тўқнашишини кўзда тутувчи муҳофаза қўшимча шарт

sliding-price ~ ўзгарувчан нарх ҳақидаги қўшимча шарт

special conditions ~ махсус шартлар ҳақидаги қўшимча шарт

strike ~ иш ташлаш ҳақидаги модда (*шартномада*); иш ташлаш ҳақидаги қўшимча шарт

subrogation ~ суғурталанувчи ҳуқуқларининг суғурталовчига ўтиши ҳақидаги қўшимча шарт

substitution ~ кемани бошқасига алмаштириш ҳуқуқи ҳақидаги қўшимча шарт

superimposed ~ қўшимча шартлашиб олиш

termination ~ 1. шартномани муддатидан олдин бекор қилиш ҳақидаги модда; 2. ҳарбий пудрат шартномасининг шартнома бекор қилинган тақдирда пудратчи харажатлари қопланишини кўзда тутувчи моддаси

territory ~ ҳудудий шартлашув

transit ~ транзитга* оид қўшимча шарт

transport ~ транспортда ташиш шарт

tying ~ битимнинг шерик (ҳамкор) фаолиятини чекловчи банди

waiver ~ денгиз суғурта шартномасидаги иккинчи томонга зарар етказмасдан талафотларни камайтириш чоратадбирларини кўриш мажбуриятини юкловчи қўшимча

wag ~ суғурта шартномасидаги суғурталовчини ҳарбий ҳаракатлар туфайли етказилган зарарлар бўйича жавобгарликдан озод қилувчи банд

warranty ~ шартноманинг кафолатлар ҳақидаги банди

without recourse ~ қайтмайдиған қўшимча шарт

CLAUSE *v* қўшимча шарт киритмоқ

CLAUSED *a* қўшимча шартлардан иборат; изоҳли

~ **bill** тўлов шартлари олдиндан келишилган вексель

~ **bill of exchange** тўлов шартлари олдиндан келишилган вексель

CLAUSING *n* битимнинг хусусияти ва иштирокчиларини векселда қайд этиш

CLAWBACK *n* илгари берилганни қайтариб олиш; солиқ идораларининг илгари имтиёзларга эга бўлган солиқ тўловчилардан маблағ ундириб олиши

CLEAN *a* 1. тоза; 2. қарзлардан озод қилинган; 3. сотув ва харид қилиш ҳақидаги буйруқларнинг мос келиши билан (*қимматли қоғозлар битими ҳақида*)

~ acceptance сўзсиз акцепт-лаш*

~ bill of exchange ҳужжат-лаштирилмаган вексель

~ credit ҳужжатлар тақдим этилишини талаб қилмайдиган ва мол етказиб бериш билан боғлиқ бўлмаган аккредитив*

~ floating бозорда талаб ва таклиф қонунининг амал қилиши билан белги-ланадиган ўзгарувчан курс

~ letter of credit ҳужжатлар тақдим этилишини талаб этмайдиган ва мол етказиб бериш билан боғлиқ бўлмаган аккредитив*

~ price навбатдаги купон* тўлашигача бўлган давр учун фоизларни ҳисобга олмаган ҳолда белгиланган фоиз ставкали облигация нархи

~ remittance оддий инкассо*

~ trade харид қилиш ва сотиш ҳажми бир-бирига айнан мос келадиган қимматли қоғозлар битими

~ up rule қарз олувчининг зиммасига қисқа муддатли қарзни банкка тўлиғича тўлашни юкловчи қоида

CLEAN *v* тозалаш; соф ҳолга келтирмоқ

to be ~ ed out ҳеч нарсага эга бўлмаслик (*хусусан пулга*)

to ~ out an account барча пулни ҳисобрақамдан олиб қўймоқ

to ~ somebody out барча пулни тортиб олмоқ, „шилмоқ“

to ~ up катта фойда олмоқ

CLEAR *a* аниқ, равшан

v 1. молга бож тўламоқ; 2. қарзни тўламоқ; ҳисоб-китоб қилмоқ; 3. чек *ёки* векселлар клирингини* амалга оширмоқ; 4. мижознинг чеки бўйича маблағ тўламоқ; 5. молларни пасайтирилган нархларда сотмоқ; 6. фойда олмоқ

to ~ a bill 1. тўловномани тўламоқ; 2. векселни қайта сотиб олмоқ

to ~ a business тадбир-корликни соғломлаштирмоқ

to ~ an account тўловномани тўламоқ

to ~ a mortgage гаров хатини тўламоқ

to ~ checks чеклар клирингини* амалга оширмоқ

to ~ checks on overnight basis бир кеча давомида чеклар клирингини* амалга оширмоқ

to ~ 15 % 15 фоиз миқдоридан соф фойда кўрмоқ

CLEARANCE *n* 1. божхонадан ўтказиш; божларни тўлаш, молни божхонадан ўтказиш; 2. божлар тўланганлиги ҳақидаги гувоҳнома, божхона шаҳодатномаси; 3. қарзни тўлаш; давволарни ҳал этиш; 4. ҳисоб-китобларни ҳисоб-китоб палатаси орқали амалга ошириш; чеклар *ёки* векселлар клиринги*; 5. молларни пасайтирилган нархларда сотиш

~ inwards 1. кемани келган пайтида божхонадан ўтказиш; 2. юк туширилгандан сўнг кемада қолган юкларнинг божхона гувоҳномаси

~ loan бир кунлик ссуда
 ~ of goods юкни божхонадан олиш; юкни божхонадан ўтказиш

~ of payments тўловларни мувозанатга келтириш

~ of remittance by bank банкнинг ўтказмани ҳисобга олиши

~ outwards кемани кетаётган пайтида божхонадан ўтказиш
 to obtain customs ~ божхона рухсатномасини олмоқ

customs ~ божхонадан ўтказиш; божхонадан ўтказиш; божхонанинг четдан мол келтириш ёки четга мол чиқаришга рухсатнома бериши

customs formalities ~ божхона расмийчиликларидан ўтказиш

export ~ четга чиқариладиган юкни божхонадан ўтказиш, божхонанинг четга чиқаришга рухсатнома бериши

landing ~ қўнишга рухсат бериш

market ~ бозор мувозанатини ўрнатиш (*талаб ва таклифни мувофиқлаштириш*)

par ~ чекларнинг паритет* асосидаги клиринг*

security ~ хавфсизлик хизмати рухсатномаси

ship's ~ кемани бандаргоҳга кириш пайтида божхона расмийчиликларидан ўтказиш

quality ~ сифат шаҳодатномаси (*маҳсулотнинг*)

CLEARER *n* клиринг* банки

CLEARING:

C. House Automated Payment System клиринг* ҳисоб-

китобларининг автоматик тизими (*Буюк Британия*)

C. House Interbank Payment System банклараро клиринг* ҳисоб-китобларининг электрон тизими (*АҚШ*)

Country Cheque C. марказдан узоқда жойлашган банклар ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар

General C. „Умумий клиринг“ (*чекларни Лондон ҳисоб-китоб палатаси орқали ҳисобга олиш*)

Metropolitan C. Лондон клиринг банкларининг* нақд пулсиз ҳисоб-китоблари

Town C. Лондон Ситидаги клиринг банклари* ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар

CLEARING *n* 1. клиринг*; нақд пулсиз ҳисоб-китоблар; банк талабномаларини ҳисоб-китоб палатаси орқали ўзаро ҳисобга олиш; 2. биржа битимлари бўйича ҳисоб-китоблар; 3. пасайтирилган нархларда сотиш

~ account клиринг ҳисоб-рақами*

~ agency клиринг* муассасаси; ҳисоб-китоб палатаси

~ agreement клиринг ҳисоб-китоблари* ҳақидаги битим

~ arrangement клиринг ҳисоб-китоблари* ҳақидаги битим

~ association ҳисоб-китоб палатасига аъзо банклар уюшмаси

~ balance клиринг ҳисоб-китоблари* қолдиғи

~ bank ҳисоб-китоб пала-

тасига аъзо банк; клиринг банки*

~ credit клиринг* бўйича ажратилган кредит, клиринг кредити*

~ day ўзаро ҳисоб-китоблар куни

~ debt клиринг* бўйича қарз

~ fees клиринг ҳисоб-китоблари* воситачилик ҳақи

~ house 1. ҳисоб-китоб палатаси; 2. клиринг палатаси*

~ house agent клиринг* вакили (*ҳисоб-китоб палатаси аъзоси бўлиб, қарз ҳужжати бўйича маблағларни инкассация қилувчи банк*)

~ house association ҳисоб-китоб палатасига аъзо банклар уюшмаси

~ house banks statement ҳисоб-китоб палатасига аъзо банкларнинг йиғма баланси

~ house check клиринг, ҳисоб-китоблари* чеки; ҳисоб-китоб чеки

~ house committee ҳисоб-китоб палатаси қўмитаси

~ house funds клиринг палатаси* маблағлари

~ house loan certificate клиринг палатаси* бир аъзосининг бошқасидан қарздорлиги ҳақидаги шаҳодатнома; ҳисоб-китоб гувоҳномаси

~ house member ҳисоб-китоб палатасига аъзо банк

~ house proof ҳисоб-китоб палатасида ҳисобга олиш операцияларига доир айланма қайднома

~ member ҳисоб-китоб палатасига аъзо банк

~ member bank ҳисоб-китоб палатасига аъзо банк

~ office ҳисоб-китоб палатаси; ҳисоб-китоб муассасаси

~ of an account битимни туғатиш ҳисоб-китоби

~ of securities қимматли қоғозлар бўйича ўзаро тўловларни ҳисобга олиш

~ on double account system иккита ҳисобрақам тизими бўйича клиринг*

~ on single account system битта ҳисобрақам тизими бўйича клиринг*

~ operation клиринг операцияси*

~ organization клиринг палатаси*

~ payments клиринг ҳисоб-китоблари*

~ price битимлар бўйича якуний ҳисоб-китоблар курси

~ rate of exchange клиринг* валютаси курси

~ settlement нақд пулсиз ҳисоб-китоб

~ stock фонд биржасининг ҳисоб-китоб бўлими маклерлар* ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар учун қабул қиладиган акциялар

~ system клиринг ҳисоб-китоблари* тизими, клиринг* тизими

~ transaction клиринг* операцияси, клиринг* битими

~ with conditional conversion шартли равишда айирбошланадиган клиринг*

~ with convertible balance айирбошланадиган қолдиқли клиринг*

~ with nonconvertible balance айирбошланмайдиган қолдиқли клиринг*

~ with unconditional con-

version сўзсиз айирбошла-
надиган клиринг*

bank ~ банк клиринги*, банк-
лар ўртасидаги нақд пулсиз
ҳисоб-китоблар, банклар ўр-
тасида ўзаро талабномаларни
ҳисобга олиш

bilateral ~ икки томонлама
клиринг*

cheque ~ чек билан ҳисоб-
китоб қилиш

compulsory ~ мажбурий кли-
ринг*

credit ~ кредит клиринги*

currency ~ валюта клиринги*

general ~ банкларнинг ҳисоб-
китоб палатасига* яқинда
келиб тушган чеклар бўйича
бутун мамлакат миқёсида
амалга оширадиган ҳисоб-
китоблари

international ~ халқаро кли-
ринг*

multilateral ~ кўп томонлама
клиринг*

out-of-town ~ шаҳардан таш-
қаридаги банкка ёзиб
берилган чеклар клиринги*

securities ~ қимматли қо-
ғозлар клиринги*

unilateral ~ бир томонлама
клиринг*

CLEARINGHOUSE *n* ҳисоб-
китоб палатаси

CLERICAL *a* идоравий

CLERK *n* хизматчи, идора
хизматчиси (*банкдаги ла-
возим*); хизматчи (*дўкондаги*)

accounting ~ ҳисобчи

accounts ~ ҳисобчи

accounts-payable ~ тўлана-
диган тўловномалар ҳисоб-
чиси

accounts-receivable ~ оли-

надиган тўловномалар ҳисоб-
чиси

advance-payment ~ олдиндан
тўланган тўловномалар ҳи-
собчиси

articled ~ адвокатлик идо-
расидаги ёки бухгалтерлик
бўлимидаги амалий иш
ўрганувчи

audit ~ назоратчи-ҳисобчи
(*алоҳида ҳисобрақамларни,
ўтказмаларни, дафтарларни
текшириш бўйича*)

authorized ~ брокерлик
фирмасининг* биржа залига
кириш ҳуқуқига эга бўлган
вакили

bank ~ банк хизматчиси

billing ~ тўланадиган ҳисоб-
рақамлар ҳисобчиси

bills-payment ~ тўланадиган
тўловномалар ҳисобчиси

chief ~ бош хизматчи; бўлим
раҳбари

collecting ~ инкассо* опе-
рацияларини расмийлаш-
тирувчи банк хизматчиси

collection ~ банкнинг инкас-
со* операцияларини расмий-
лаштирувчи ходими

correspondence ~ хат-хабар-
лар учун масъул хизматчи

cost ~ операция ҳисобрақам-
ларини юритувчи хизматчи

discount ~ ҳисобга олиш опе-
рациялари бўйича хизматчи

dispatch ~ мол ташувчи

estimating ~ ҳисоб-китоб қи-
лувчи

file ~ рўйхатга олувчи

filing ~ рўйхатга олувчи

forwarding ~ мол ташувчи

head ~ бюро бошлиғи (*девоп-
хонанинг*)

invoice ~ тўловнома фактура-

ларни* расмийлаштирувчи
 ходим
 junior ~ иккинчи ҳисобчи;
 кичик хизматчи
 ledger ~ ҳисобчи, кичик бух-
 галтер
 ledger accounting ~ ҳисобчи,
 кичик бухгалтер
 managing ~ бошқарувчи
 new account ~ банкнинг янги
 ҳисобрақамлар очувчи ходи-
 ми
 office ~ идора ходими
 order ~ буюртмалар қабул
 қилувчи хизматчи
 payroll ~ иш ҳақини ҳисоб-
 китоб қилувчи бухгалтер
 procurement ~ моддий таъ-
 минот бўйича иш юритувчи;
 моддий таъминот бўлими
 хизматчиси; иш юритувчи-
 таъминотчи
 production ~ 1. режа тузувчи
 иш юритувчи; 2. ҳисобга
 олувчи (нозимхона бўлими-
 даги)
 progress ~ технолог
 purchasing-and-fiscal ~
 моддий таъминот бўйича иш
 юритувчи; моддий таъминот
 бўлими хизматчиси; иш
 юритувчи-таъминотчи
 purchasing-contracting ~ мод-
 дий таъминот бўйича иш
 юритувчи; моддий таъминот
 бўлими хизматчиси; иш
 юритувчи-таъминотчи
 registering ~ рўйхатга олувчи
 sales ~ сотувчи
 schedule ~ 1. режа тузувчи
 иш юритувчи; 2. ҳисобга
 олувчи (нозимхона
 бўлимидаги)
 selling ~ сотувчи
 settlement ~ ҳисобга олиш

бўйича хизматчи; банкнинг
 ҳисоб-китоб палатасидаги ва-
 кили
 shipping ~ мол ташувчи
 shop ~ цех иш юритувчиси
 signature ~ банкнинг ҳуж-
 жатлардаги имзони текши-
 рувчи хизматчиси
 stock ~ омборхонадаги идора
 ходими
 tally ~ ҳисобга олувчи
 transit ~ шаҳардан ташқа-
 ридаги инкассо* операция-
 лари бўйича хизматчи
 unauthorized ~ брокерлик
 фирмасининг* биржа залига
 кириш ҳуқуқига эга
 бўлмаган вакили
 unsalaried ~ ихтиёрий ра-
 вишда ишлаётган хизматчи
 voucher ~ ваучер-чеклар*ни
 ёзиб берувчи ва қайтариб
 берилган (тўланган) ваучер-
 чекларни* ҳисобга олувчи
 ҳисобчи
 wages ~ иш ҳақи бўйича
 бухгалтер
 walk(s) ~ инкассатор; банк
 хат-хабарларини ташувчи
 window ~ почта хизматчиси
 (дарча орқали хизмат кўр-
 сатувчи)

CLIENT *n* мижоз; буюртмаси
 ~'s account мижоз ҳисоб-
 рақами
 ~'s agent мижоз вакили,
 мижоз топширигига кўра
 воситачилик шартномаси ёки
 топшириқ асосида фаолият
 кўрсатувчи жисмоний ёки
 ҳуқуқий шахс
 ~'s commitments мижоз маж-
 буриятлари
 ~'s creditworthiness мижоз-
 нинг кредитга лаёқатлилиги

- ~'s obligations мижозлар мажбуриятлари
 ~ of long standing эски мижоз
 ~ servicing мижозга хизмат кўрсатиш
 bank ~s банк мижозлари
 large ~ йирик мижоз
 issuing ~ қимматли қоғозларни чиқарган мижоз-компания (банк)
 major ~s асосий мижозлар
 potential ~ пайдо бўлиши мумкин бўлган мижоз
 prospective ~ пайдо бўлиши мумкин бўлган мижоз
 substantial ~ нуфузли мижоз
- CLIENTELE** *фр. п* мижозлар
- CLIMATE** *п* иқлим; муҳит, шароит
 business ~ тадбиркорлик муҳити, иқтисодий аҳвол
 credit ~ кредит бериш билан боғлиқ вазият
 economic ~ иқтисодиётнинг аҳволи
 human ~ иш муҳити
 international ~ халқаро муҳит
 price ~ нарх-наво билан боғлиқ вазият
 rigorous ~ оғир иқлим
 sales ~ маҳсулот ўтказиш (сотиш) билан боғлиқ ҳолат
 working ~ иш муҳити
- CLIMAX** *п* нарх-наво ҳаракатининг ошишга ёки пасайишга мойиллигининг энг юқори нуқтаси
- CLIMB** *п* нарх-навони ошириш, нарх-навонинг ошиб кетиши
- CLIMB** *ν* ошмоқ, ошиб кетмоқ, кўтарилмоқ
- CLINCH** *ν* 1. битим тузмоқ; 2. баҳсни ҳал қилмоқ масалани ҳал қилмоқ
 to ~ a bargain битим тузмоқ
- to ~ a deal битим тузиш ҳақида узил-кесил келишиб олмоқ
- CLIP** *п* тез (юқори) суръат (ўсишининг)
- CLIP** *ν* 1. камайтирмоқ (*мас. даромадни*); 2. купонларни* кесиб олмоқ
 to ~ coupons купонларни* қирқмоқ
- CLIP-JOINT** *п* юқори нарх қўйувчи ресторан (*тунги клуб*)
- CLIPPING** *п* кесиш, қирқиш
 ~ of coins тангалар таркибидаги металлни камаййтириш
- CLIQUE** *п* ягона сиёсат юритувчи биржа чайқовчилари
 bear ~ акциялар курсини туширувчи биржа чайқовчилари (*нарх-навони атайлаб тушириш пайтида*)
 bull ~ акциялар курсини ошириб юборувчи биржа чайқовчилари (*нарх-навони атайлаб ошириш пайтида*)
- CLOSE** *п* 1. ёпилиш (биржанинг); 2. кредит битимини ниҳоясига етказиш; битимни ниҳоясига етказиш; 3. операция кунининг ниҳояси
 ~ of business иш якуни
 ~ of exchange биржанинг ёпилиши
 ~ of a season мавсумнинг туғалланиши
 at the ~ „ёпилиш олдидан“, айна ёпилиш олдидан битим тузиш ҳақидаги буйруқ
 at the ~ of exchange биржанинг ёпилиши пайтида
- CLOSE** *а* зич, яқин; пухта

~ company ёпиқ компания
 ~ money substitute пулнинг ўрнини босувчи яқин восита
 ~-out basis позиция* ёпилиш пайтидаги асос
 ~ price 1. биржанинг ёпилиши пайтидаги курс; 2. қимматли қоғозлар бўйича харидор ва сотувчи нархлари ўртасидаги энг кам фарқ
 ~ substitution of money пулнинг ўрнини босувчи яқин восита
 ~ to bankruptcy банкротлик арафасида

CLOSE *v* 1. ёпмоқ; якунламоқ; тугатмоқ; 2. биржанинг ёпилиши пайтида муайян курсга эга бўлмоқ

to ~ a deal битим тузмоқ
 to ~ a deposit депозитни* ёпмоқ
 to ~ a letter of credit аккредитивни* ёпмоқ
 to ~ an account ёпмоқ, бухгалтерлик дафтари хулосаламоқ
 to ~ a transaction битим тузмоқ
 to ~ at 120 биржа кунининг 120 га тенг бўлган охирига баҳосига эга бўлмоқ
 to ~ a year in the black йилни фойда билан якунламоқ
 to ~ down тугатмоқ, ёпмоқ (*корхонани*)
 to ~ firm биржа ёпилиши пайтида юқори баҳоларга эга бўлмоқ
 to ~ market бозорни ёпмоқ (*қимматли қоғозлар. савдосини*), савдо сессиясини якунламоқ
 to ~ out сотмоқ; тугатмоқ (*қимматли қоғозларни*)

to ~ the books трансферт операциялари (*қимматли қоғозлар бўйича мулкка эгаллик ҳуқуқини ўтказиш*)ни тўхтатмоқ; дафтарларни ёпмоқ (*муайян даврдаги операцияларнинг бухгалтерлик ҳисобида акс эттирилишини ниҳоясига етказмоқ*)

to ~ the subscription обунани тўхтатмоқ

to ~ up ёпмоқ (*дўконни*)

to ~ with the offer таклифни қабул қилмоқ

CLOSEDOWN *n* ишни тўхта-тиш

CLOSE-ENDED *a* ёпиқ турдаги

CLOSED *a* ёпиқ, ёпилган

~ account ёпиқ ҳисобрақам

~ bidding ёпиқ савдо

~ company ёпиқ компания

~ corporation ёпиқ корпорация*

~ economy ёпиқ иқтисодиёт

~-end credit белгилаб қўйилган суммада бериладиган кредит

~-end fund ёпиқ турдаги инвестиция компанияси

~-end investment company 1. сармоя таркиби белгилаб қўйилган инвестиция компанияси; 2. ёпиқ турдаги инвестиция компанияси

~-end investment trust ёпиқ турдаги инвестиция компанияси

~-end management company ёпиқ турдаги бошқарув компанияси

~-end mortgage облигациялари қийматини муддатидан олдин тўлаш тақиқланган ипотека қарзи*

- ~ exchange ёпиқ биржа
- ~ issue ёпиқ эмиссия*
- ~ market ёпиқ бозор (*ташкилотга аъзо бўлмаган шахсларнинг кириши чекланган*)
- ~ mortgage облигациялари қийматини муддатидан олдин тўлаш тақиқланган ипотека* қарзи
- ~ out ёпилган, тугатилган
- ~ position ёпиқ позиция*
- ~ reserves яширин захиралар

CLOSELY *adv* яқин

- ~ held shares озчиликнинг қўлидаги акциялар

CLOSE-OUT *n* корхона ёпилиши муносабати билан молларни сотиб юборишCLOSING *n* 1. ёпиш (*кредит битимини*); 2. биржани ёпиш; тугатиш

- ~ account жамловчи ҳисобрақам; жамлама ҳисобрақам; якуний ҳисобрақам

- ~ balance ҳисобрақамдаги охирги қолдиқ

- ~ bank бир неча банк иштирок этган битимни ниҳоясига етказувчи банк

- ~ buy transaction сотувчи позициясини* тугатувчи муддатли битим

- ~ date якуний сана

- ~ date for subscription lists қимматли қоғозларга обуна бўлишнинг охирги куни

- ~ of account ҳисобрақамни ёпиш, ҳисобрақамнинг ёпилиши

- ~ of an auction кимошди савдосининг ёпилиши, кимошди савдосини ёпиш

- ~ of bargain биржа битимини ёпиш, биржа битимининг ёпилиши

- ~ of books бухгалтерлик дафтарларини якунлаш, бухгалтерлик дафтарларининг якуни

- ~ of an enterprise корхонани ёпиш, корхонанинг ёпилиши

- ~ of an exhibition кўргазманинг ёпилиши, кўргазмани ёпиш

- ~ of a fair ярмарканинг ёпилиши, ярмаркани ёпиш

- ~ of stock биржада операцияларнинг якунланиши, биржа операцияларини якунлаш

- ~ of the stock exchange биржа операцияларини ёпиш, биржа операцияларининг ёпилиши

- ~ of transfer books трансфертни* рўйхатга олишни тугаллаш, трансфертни* рўйхатга олишнинг тугалланиши

- ~ out очиқ позицияни* унга тенг тескари операция воситасида ёпиш

- ~ price биржа ёпилиши пайтидаги курс

- ~ price range биржа ёпилиши пайтидаги энг юқори ва энг паст нархлар

- ~ purchase transaction сотувчи позициясини* тугатувчи муддатли битим

- ~ quotation биржа ёпилиши пайтидаги курс

- ~ quote биржа ёпилиши пайтидаги курс

- ~ range муддатли биржа ёпилиши пайтидаги энг юқори ва энг паст нархлар

- ~ rate биржа ёпилиши пайтидаги курс

- ~ rate of exchange валю-

танинг қолдиқ ёпилиши
пайтидаги курси

~ sale transaction харидор
позициясини* тугатувчи муд-
датли битим

~ the books қимматли
қоғозларнинг обуна бўйича
сотувини тўхтатиш

~ transaction очиқ пози-
цияни* унга тенг тескари
операция воситасида ёпиш

bear ~ „айиқлар“нинг мол-
лар, валюталар ва қимматли
қоғозларни қайта харид
қилиши

fiscal ~ ҳисобот даври бўйича
хулосалар чиқариш

interim ~ оралиқ даврда ёпиш
(ой охирида ҳисобрақам-
ларни)

loophole ~ ғайриқонуний
йўлларга барҳам бериш
(солиқ қонунчилигида)

month-end ~ қимматли қо-
ғозлар битимлари бўйича
жорий ой охири ёки кейинги
ой бошидаги ҳисоб-китоблар
premature ~ муддатидан ол-
дин ёпиш

CLOSING-DAWN *n* тугатиш

~ of a company компанияни
тугатиш, компаниянинг ту-
гатилиши

~ of a joint venture қўшма
корхонани тугатиш, қўшма
корхонанинг тугатилиши

CLOSING-OUT *n* „узоқ“ ёки
„қисқа“ позицияни* туга-
тувчи битим

CLOSURE *n* ёпиш, ёпилиш

~ an enterprise корхонани
ёпиш, корхонанинг ёпилиши

~ of an exhibition кўргазмани
ёпиш, кўргазманинг ёпилиши

~ of a fair ярмаркани ёпиш,
ярмарканинг ёпилиши

coal ~ кўмир конларини
ёпиш

yearly ~ ҳисобрақамларнинг
йиллик якуни; йиллик ҳисо-
бот

CLOTHE *v* газмол билан
ўрамоқ (жўнатмани, юклар-
ни)

CLOTHING *n* 1. газмол билан
ўраш; 2. кийим-кечак

protective ~ иш кийими, кор-
жома

ready-made ~ тайёр кийим

trade ~ иш кийими, коржома

CLUB:

C. of Ten Ўнлик гуруҳи
(халқаро валюта тизимида
ислоҳотлар ўтказишда ҳам-
корлик қилган ХВФга аъзо
мамлакатлар)

C. of Rome Рим клуби

Common Market C. „Умумий
бозор клуби“, Европа иқ-
тисодий ҳамжамиятига аъзо
мамлакатлар

Paris C. Париж клуби
(кредит берувчи мамлакат-
ларнинг)

CLUB *n* 1. клуб; 2. син-
дикатнинг* евробозорда кре-
дит берувчи банклари; 3.
қарз шартларини қайта
кўриб чиқиш учун ташкил
этилган ҳукумат комиссияси;
4. ўз мижозларига имтиёз бе-
рувчи тижорат ташкилоти

~ credit муассасаларнинг ки-
чик гуруҳи ажратаётган

халқаро банк кредити

~ deal муассасаларнинг ки-
чик гуруҳи ажратаётган хал-
қаро банк кредити

- benefit ~ ўзаро ёрдам иттифоқи
- book ~ китобсеварлар клуби
- buying ~ чакана савдогарлар бирлашмаси
- chain ~ банк клуби; банклар ва бошқа молиявий муассасалар бирлашмаси
- Christmas ~ „Рождество клуби“ (жамғарма омонатининг тури)
- exhibitors' ~ кўргазма иштирокчилари клуби
- investment ~ инвестиция клуби, омонатчилар бирлашмаси
- savings ~ жамғарма жамияти
- state ~ ўзаро ёрдам клуби
- CLUSTER *n* гуруҳ, тўплаш; тўпланиш; бир жойда тўплаш
- ~ of innovations янгиликларнинг бир жойда тўпланиши (иқтисодий юксалиш босқичида)
- isolated store ~ марказий савдо ҳудудидан ажратиб қўйилган дўконлар гуруҳи
- neighbourhood ~ кичик ҳудудга хизмат кўрсатувчи дўконлар гуруҳи
- CLUSTER *v* 1. бир жойда тўпламоқ; 2. гуруҳламоқ, гуруҳларга ажратмоқ
- COAGENT *n* ҳамкор вакил, вакилликдаги мулкни биргаликда бошқарувчи
- COALESCE *v* бирлашмоқ; қўшилмоқ, бирикмоқ; бирилашиб (қўшилиб) кетмоқ (мас. иқтисодий манфаатлар ҳақида)
- COALER *n* кўмир савдогари
- COALITION *n* муваққат иттифоқ, иттифоқ
- customer ~ мижозларнинг бирлашуви
- government ~ ҳукумат муваққат иттифоқи
- COAPPLICANT *n* биргаликда ариза берувчи
- COASTGUARDS *n* 1. қирғоқ соқчилари; 2. қирғоқ божхона қўриқчилари
- COAT:
- black ~ ақлий меҳнат кишиси
- COBENEFICIARY *n* биргаликдаги бенифициар*
- COBOL *n* тижорат ва тадбиркорлик маслаларини дастурлаш тили
- COCK *a* номеъерий
- ~ date валюта ёки депозит* операцияларининг номеъерий муддати
- SOCKET *n* божхона божи тўланганлиги ҳақидаги шаҳодатнома
- SOCKET *v* божхона муҳрини қўймоқ
- SOCREDITOR *n* биргаликда кредит берувчи, кредит берувчилардан бири
- CODE:
- C. of Commercial Law Савдо тўғрисидаги қонунлар мажмуи
- C. of Conduct on Technology Transfer технологияни ўтказиш бўйича муомала кодекси
- Civil C. Фуқаролик кодекси
- Commercial C. Савдо тўғрисидаги қонунлар мажмуи
- Internal Revenue C. солиқ кодекси, солиқ солиш тўғрисидаги қонунлар мажмуи
- International C. of Signals

Халқаро хабарлар коди (*денгизда хабар етказиш учун*)

Stock Exchange C. of Dealings фонд биржасининг операциялар кодекси

Uniform Commercial C. Бир хилдаги савдо кодекси

Uniform Traffic C. автомобиль ҳаракати қоидалари

United Nations C. БМТнинг халқаро меъёрдаги моллар номлари рўйхати коди

United States C. Федерал қонунларнинг расмий мажмуи

CODE *n* 1. қоида; кодекс; қонунлар мажмуи, 2. код; 3. шартли белги; кўрсаткич; меъёрлар, тамойиллар; тамға босиш

~ of conduct одоб (ўзини тутиш) кодекси

~ of commerce тижорат кодекси

~ of ethics ахлоқий кодекс

~s of fair competition „ҳалол рақобат кодекслари“ (1933–1935 йиллар мобайнида АҚШда амал қилган)

~ of international law халқаро ҳуқуқ кодекси

~ of laws қонунлар мажмуи

~ of practice ишда ўзини тутиш қоидалари

to enact а ~ фармон чиқармоқ

alphabetic ~ алифбога асосланган код

alphanumeric ~ алифбо-рақамли код

antidumping ~ демпингга* қарши кодекс

cable ~ телеграф коди

census product ~ маҳсулотнинг ценз* шартли бел-

гиси; маҳсулотнинг саноатда қайта рўйхатга олиш таснифи бўйича шартли белгиси

cipher ~ телеграф коди

civil ~ фуқаролик кодекси

criminal ~ жиноий кодекс

depreciation ~ амортизация* қоидалари кодекси

distribution ~ тақсимлаш режаси, тақсимот режаси

enumerator ~ аҳолини рўйхатга олишда қўлланиладиган код

Federal supply ~ for manufactures ишлов бериш саноати учун мол етказиб берувчи фирмаларнинг федерал индексацияси*

geographic ~ географик код

highway ~ кўча ҳаракати қоидалари

identifying ~ аниқловчи (фарқловчи) код

industrial ~ ҳунармандчилик устави

industry ~ тармоқ кодекси

international ~ халқаро код

labour ~ меҳнат тўғрисидаги қонунлар кодекси

letter ~ ҳарфли кодекс

mailing ~ почта жўнатмалари коди

material ~ материаллар коди

merchant marine ~ савдо кемалари қатнови кодекси

merchant shipping ~ савдо кемалари қатнови кодекси

minimum list heading ~ саноат тармоқлари гуруҳининг кўрсаткичи

occupation ~ иш турлари коди

occupational ~ касб ва машғулотлар коди

- order ~ буюртма коди
 patent ~ патентлар тўғри-
 сидаги қонун
 payroll size ~ иш ҳақи фонди
 ҳажмига асосланган тасниф
 шартли белгиси
 postal ~ почта коди
 project ~ лойиҳа коди
 safety ~ хавфсизлик тех-
 никаси қоидаси
 security ~ хавфсизлик тех-
 никаси қоидаси
 standard ~ техник фойда-
 ланиш қоидалари
 telegraphic ~ телеграф коди
 teletype ~ телетайп коди
 vendor ~ пудратчи коди
- CODEBTOR** *n* ссуда бўйича
 қарздорлардан бири
- CODED** *a* шартли белги
 қўйилган
- CODER** *n* код билан ёзувчи
 қурилма
- CODETERMINATE** *v* бирга-
 ликда аниқламоқ
- CODICAL** *n* васият ҳужжатига
 қўшимча қилинган фар-
 мойиш
- CODIFICATION** *n* кодекс ту-
 зиш
- CODIFY** *v* код билан ёзмоқ; ко-
 декс тузмоқ
- CODING** *n* кодлаш, шартли
 белги билан ёзиш
 ~ of accounts ҳисобрақам-
 ларни кодлаш
- COEFFICIENT** *n* кўрсаткич
 ~ of acceleration тезлатгич
 ~ of agreement мувофиқлик
 кўрсаткичи
 ~ of contingency боғлиқлик
 кўрсаткичи, туташганлик
 кўрсаткичи
 ~ of correction тузатиш ки-
 ритиш кўрсаткичи
- ~ of correlation ўзаро боғ-
 лиқлик кўрсаткичи
 ~ of cross-elasticity талабга
 таъсир кўрсатувчи барча
 омилар ўзгармайдиган ҳо-
 латдаги мослашувчанлик
 кўрсаткичи
 ~ of discharge сарфлаш
 кўрсаткичи
 ~ of elasticity мослашув-
 чанлик кўрсаткичи
 ~ of equivalence тенг
 қийматлик кўрсаткичи
 ~ of expansion ўсиш суръати
 ~ of loading иш билан
 таъминлаш кўрсаткичи
 ~ of loss бекор туриб қолиш
 кўрсаткичи
 ~ of multiple correlation кўп
 томонлама ўзаро боғлиқлик
 кўрсаткичи
 ~ of multiple regression кўп
 марта орқага қайтиш кўр-
 саткичи
 ~ of occupation фойдаланиш
 кўрсаткичи
 ~ of overall outlays тўла ха-
 ражатлар кўрсаткичи
 ~ of performance маҳ-
 сулдорлик кўрсаткичи; фой-
 дали иш кўрсаткичи
 ~ of utilization иш билан
 таъминлаш кўрсаткичи
 ~ of variability ўзгарувчанлик
 кўрсаткичи
 ~ of variation ўзгарувчанлик
 кўрсаткичи
 alpha ~ альфа кўрсаткичи
 (қимматли қоғоз нархининг
 ўзгариши билан барча
 қимматли қоғозлар ёки тан-
 ланган ва таваккалчиликсиз
 қимматли қоғозлар нар-
 хлари ўртасидаги боғлиқлик
 кўрсаткичи)

average capital ~ ўртача сармояталаблик

behaviour ~ муомала кўрсаткичи

beta ~ бета кўрсаткичи (умумий иқтисодий даража ўзгариши билан муайян қимматли қоғознинг фойда кўрсаткичи ўзгариши ўртасидаги боғлиқлик кўрсаткичи)

capital ~ сармояталаблик, сармояталаблик кўрсаткичи, маблағталаблик; маблағталаблик кўрсаткичи

confidence ~ ишонч кўрсаткичи

constant ~ ўзгармас кўрсаткич

correlation ~ ўзаро боғлиқлик кўрсаткичи

costs ~ харажатлар кўрсаткичи

discount ~ дисконтлаш* кўрсаткичи

distribution ~ маҳсулот тақсимоти кўрсаткичи

efficiency ~ фойдали иш кўрсаткичи

elasticity ~ мослашувчанлик кўрсаткичи

Gini ~ Жини кўрсаткичи (даромадлар амалдаги тақсимотининг мутлақ тенглик ёки мутлақ тенгсизликдан четга чиқиши даражасини тавсифловчи кўрсаткич)

input ~ харажатлар кўрсаткичи

intensity-of-use ~ 1. сарфлаш кўрсаткичи, солиштирма истеъмол; 2. материалталаблик кўрсаткичи

labour ~ меҳнатталаблик

(маҳсулот бирлигига тўғри келадиган меҳнат сарфи)

marginal capital ~ энг юқори даражадаги сармояталаблик; сармоя ўсишининг маҳсулот ўсишига нисбати

output ~ фойдаланиш кўрсаткичи

partial correlation ~ жузъий ўзаро боғлиқлик кўрсаткичи

penalty-cost ~ салбий фойда кўрсаткичи

performance ~ фойдали иш кўрсаткичи

quality ~ сифатнинг миқдорий кўрсаткичи

regression ~ орқага қайтиш кўрсаткичи

safety ~ хавфсизлик кўрсаткичи

scatter ~ тарқоқлик кўрсаткичи

service loss ~ хизмат кўрсатиш натижасида бекор туриб қолиш кўрсаткичи

technological ~ технологик кўрсаткич

time-varying ~ вақт мобайнида ўзгарувчан кўрсаткич

variable ~ ўзгарувчан кўрсаткич

waiting-loss ~ кутиш натижасида бекор туриб қолиш кўрсаткичи

weighing ~ вазн кўрсаткичи

COEMPTION *n* барча мавжуд молни харид қилиш

COEXIST *v* бир вақтнинг ўзида мавжуд бўлмоқ

COEXISTENCE *n* бир вақтнинг ўзида мавжуд бўлиш

COFFEE:

- ~ and cake(s) кам маош;
кичик пул суммаси
- ~and-cake job кам ҳақ
тўланадиган иш
- C., Sugar and Cocoa
Exchange кофе, қанд ва ка-
као биржаси
- CO-FIDUCIARY *n* биргаликда
васийлик қилувчи шахс,
траст* бўйича биргаликда
ишонч билдирилган шахс
- COFINANCING *n* биргаликда
маблағ билан таъминлаш
- COGNIZANCE *n* судда кўриш
ҳуқуқи, суд қилиш ҳуқуқи;
муайян давлат идорасининг
ваколатлари татбиқ этилади-
ган ҳуқуқий соҳа
- COGNIZANT *a* билувчи, хабар-
дор
- COHABITATION *n* биргаликда
яшаш, бирга (бир уйда)
яшаш (туриш)
- COHERENCE *n*
келишилганлик, боғлиқлик,
изчиллик
- COHERITAGE *n* биргаликда
эғалик қилинадиган мерос
- COHESION *n* алоқа, ҳамжи-
ҳатлик, жипслик
economic ~ иқтисодий бирла-
шув
- COHORT *n* одамлар гуруҳи,
муайян гуруҳни ташкил
этувчи кишилар
- COIN *n* 1. танга; 2. *pl* майда
танга
~ circulation тангалар муома-
ласи
~ collector танга тўпловчи
~-counting machine танга-
ларни майдалаш автомат
~ dealer қимматбаҳо металл
тангалар савдогари
~ machine танга автомат
- ~ money танга шаклидаги
пул
- ~ of legal fineness қонунан
белгилаган намунадаги танга
- ~s in circulation муомаладаги
тангалар
- ~s of different denominations
турли қийматли тангалар
- ~s of same denominations бир
хил қийматли тангалар
- ~-sorting machine тангаларни
саралаш автомати
- ~-vended size танганинг савдо
автоматига мос келувчи
ҳажми
- ~-vending machine танга ав-
томати
- ~ wrapping пулни ўраб жой-
лаш
- to clip a ~ танганинг чет-
ларини кесмоқ
- to counterfeit ~ қалбаки танга
ясамоқ
- to impair a ~ қалбаки танга
ясамоқ
- to mint a ~ танга зарб эт-
моқ
- to return ~s from circulation
тангаларни муомаладан
чиқармоқ
- to strike ~ танга зарб этмоқ
- to test a ~ for weight танга
вазнининг белгиланган вазн-
га мувофиқлигини текшир-
моқ
- to withdraw ~s from
circulation тангаларни муома-
ладан чиқармоқ
- base ~ 1. қалбаки ёки ясама
танга; 2. майда танга
- bronze ~ бир центлик танга
- bullion ~ вазнли танга
- clipped ~ четлари кесилган
танга
- copper ~ мис танга

counterfeit ~ қалбаки танга
current ~ муомаладаги танга
defaced ~ шақли бузилган танга

effective ~ нақд пул
fake ~ хусусий фирмалар зарб қиладиган норасмий танга; ясама танга

false ~ қалбаки танга
foreign ~ чет эл тангаси

fractional ~ майда танга
free ~ тангаларни эркин зарб этиш

genuine ~ ҳақиқий (ноясама) танга

gold ~ олтин танга

inland ~s ички тангалар

legal ~ қонуний тўлов воситаси

light ~ эскирган танга (*сийқаланган ва дастлабки вазнини йўқотган*)

minor ~ майда чақа танга (*бир ёки беш цент қийматидаги*)

nickel ~ никель (*АҚШдаги беш центлик танга*)

silver ~ кумуш танга

small ~ майда танга

spurious ~ ясама ёки қалбаки танга

standard ~ меъерий танга (*меъерий металл таркибига эга бўлган*)

standard weight ~ меъерий металл таркибли танга

subsidiary ~ майда танга

token ~ майда танга

worn ~ эскирган танга (*сийқаланган ва дастлабки вазнини йўқотган*)

COIN *v* танга зарб этмоқ

to ~ bad money қалбаки пул тайёрламоқ

to ~ ingots ёмбилардан танга зарб этмоқ

COINABLE *a* танга ...

~ metal танга зарб этиладиган металл

COINAGE *n* 1. танга зарб этиш; зарб этиш тизими; 2. танга тизими; нақд пул, металл пул

~ act танга зарб этиш тўғрисидаги қонун

~ bronze танга зарб этиладиган бронза

~ monopoly танга зарб этишга оид мутлақ ҳуқуқ

~ of gold олтин танга зарб этиш

~ prerogative танга зарб этишга оид мутлақ ҳуқуқ

~ ratio валюта паритети*

~ receipts тангалар тушуми

~ system танга тизими

~ withdrawn from circulation муомаладан чиқарилган тангалар

debased ~ белгиланган мезонга риоя қилинмасдан тўла қимматга эга бўлмаган тангаларни зарб этиш (*металлнинг софлигига нисбатан*)

decimal ~ ўнли танга тизими

free ~ эркин зарб этиш

gratuitous ~ тангаларни божсиз зарб қилиш (*зарбхонада*)

subsidiary ~ майда танга зарб этиш

undebased ~ белгиланган мезонга риоя қилган ҳолда танга зарб қилиш (*металлнинг софлигига нисбатан*)

COINED а танга ...

~ gold олтин тангалар

~ money танга шаклидаги пул

COINER *n* 1. танга зарб қилувчи; 2. қалбаки танга ясовчи

false ~ қалбаки танга ясовчи

COINING *n* танга зарб қилиш

~ of money танга зарб қилиш

~ value of an ounce of gold бир унция олтиннинг тангадаги қиймати

~ value of an ounce of silver бир унция кумушнинг тангадаги қиймати

to strike ~s танга зарб қилмоқ

COINING *v* танга зарб қилмоқ

COINSURANCE *n* биргаликда суғурталаш

COINSURE *v* муайян турдаги таваккалчилик суғуртасида бошқа ёки бир неча суғуртачи билан бирга иштирок этмоқ

COINSURER *n* биргаликда суғурталовчи

COLD:

~ cash нақд пул

COLD-RESISTANT *a* совуққа чидамли

COLDSTROKE *v* музлатгич комбинатда сақламоқ

CO-LESSEE *n* биргаликда ижарага олувчи

COLLABORATE *v* ҳамкорлик қилмоқ

COLLABORATION *n* ҳамкорлик

~ on a project лойиҳани амалга оширишда ҳамкорлик қилиш

close ~ яқин ҳамкорлик

financial ~ молиявий ҳамкорлик

COLLABORATOR *n* ҳамкор

COLLAPSE *n* 1. бузилиш; барбод бўлиш; ҳалокат; ҳалок бўлиш; 2. банкрот бўлиш, синиш

~ of bank банкнинг банкрот бўлиши (синиши)

~ of confidence ишончнинг барбод бўлиши

~ of credit system кредит тизимининг барбод бўлиши

~ of currency валютанинг барбод бўлиши

~ of marginal efficiency of capital энг юқори сармоя самарадорлигининг кескин пасайиши, фойда меъёрининг кескин пасайиши

~ of market 1. бозорнинг барбод бўлиши; 2. биржанинг барбод бўлиши

~ of prices нарх-навонинг кескин пасайиши

~ of sales маҳсулот сотиш (ўтказиш) тизимининг барбод бўлиши

economic ~ иқтисодий таназул

financial ~ молиявий таназул

on the verge of ~ барбод бўлиш арафасида

price ~ нарх-навонинг тушиши ёки кескин пасайиши

profits ~ фойданинг кескин қисқариши

COLLAPSE *v* ҳалокатга учрамоқ, вайрон бўлмоқ

COLLAR *n* облигация заёмида белгилаб қўйилган энг юқори ва энг паст фоиз ставкаси

~ bond энг юқори ва энг паст

фоиз ставкаси белгилаб қўйилган облигация

~ swap мажбуриятларни белгиланган ставка бўйича мажбуриятларга алмаштириш

COLLATE *v* таққосламоқ, қиёсламоқ, солиштирмоқ; солиштириб чиқмоқ

COLLATERAL *n* таъминот; гаров; қўшимча таъминот

~ acceptance учинчи шахснинг эътироз билдирилган траттани акцептлаши*

~ advance таъминот асосида бериладиган ссуда, ломбард ссудаси*

~ class таъминот синфи (тури)

~ credit таъминот асосида бериладиган кредит; ломбард ссудаси*

~ guarantee амалдаги (ҳақиқий) таъминот

~ guarantor мулкӣ кафил

~ liquidation таъминотни тугатиш

~ loan таъминот асосида бериладиган ссуда; ломбард ссуда*

~ on a loan қарз таъминоти

~ security 1. таъминот сифатида хизмат қилувчи қимматли қоғозлар; 2. мулкӣ таъминот

~ security for debt пул қарзининг қўшимча таъминоти

~ security margin банк таваккалчиликдан ҳимояланиш учун тўланишини талаб қилаётган таъминотнинг бозор қиймати ва кредит суммаси ўртасидаги фарқ

~ value ссуда таъминоти қиймати

~ value to loan relationship таъминот қийматининг ссуда миқдорига нисбати

to furnish ~ таъминот тақдим этмоқ

to lend on ~ гаров асосида ссуда бермоқ

to serve as ~ таъминот сифатида хизмат қилмоқ

acceptable as ~ таъминот сифатида қўлланилиши мумкин бўлган

as ~ таъминот сифатида

banking ~ банк таъминоти

commercial ~ тижорат таъминоти

commodity ~ мол таъминоти

eligible as ~ таъминот сифатида қўлланилиши мумкин бўлган

industrial ~ саноат акциялари шаклидаги таъминот

marketable ~ бозорда сотилиши (ўтказилиши) мумкин бўлган таъминот

on ~ икки баравар таъминот асосида

pledged ~ кредит таъминоти сифатида берилган бойликлар

COLLATERAL *a* 1. қўшимча; таъминланган; кафолатли; 2. қўшимча, иккинчи даражали

~ acceptance кафолатли акцепт*; авал*

~ bill таъминланган вексель

~ bond таъминланган облигация

~ mortgage bond гаров хатига асосланган қимматли қоғозлар билан таъминланган облигация

~ note таъминланган вексель, қарздор мулки билан таъминланган вексель

COLLATERALIZE *v* 1. таъминламоқ, кафолатламоқ (*кредитни, қарзни*); 2. таъминот тақдим этмоқ; қарз мажбурияти таъминотини вужудга келтирмоқ

COLLATERALIZED *a* таъминланган (*қимматли қоғозлар билан*)

~ **bond** таъминланган облигация

~ **credit** таъминланган кредит

~ **lending** таъминот асосида кредит ажратиш

~ **mortgage obligation** ипотека пули* билан таъминланган облигация

~ **revolving underwriting facility** банк қўллаб-қувватлаган евронотларга* асосланган ўртгача муддатли кредит дастури

to be ~ таъминланганлик (*қимматли қоғозлар билан*)

COLLEAGUE *n* хизматдош, ҳамкасб

COLLECT *v* 1. тўпламоқ; 2. йиғмоқ, ундирмоқ (солиқларни); 3. инкассация қилмоқ; қарз мажбуриятлари бўйича пул олмоқ; 4. уйга (бирор нарсани) кредитга элтиб берганлик учун ҳақ олмоқ; 5. олиб қўймоқ

to ~ **a bill** вексель пулини инкассация қилмоқ

to ~ **a check** чекни инкассация қилмоқ

to ~ **a debt** қарзни тўлатиш ҳисобидан пул олмоқ; қарзни инкассация қилмоқ

to ~ **arrears** муддати ўтган суммаларни инкассация қилмоқ

to ~ **a dividend** дивиденд*

олмоқ, фоизларни инкассация қилмоқ

to ~ **duties** 1. қарзларни инкассация қилмоқ, қарзни тўлатиш ҳисобидан пул олмоқ; 2. бож ундирмоқ

to ~ **interest** фоиз ундирмоқ

to ~ **money** пулни инкассация қилмоқ

COLLECT *adv* олувчининг ҳақ тўлаши шарти билан; кўрсатилган ҳақини тўлаб олиш шарти билан

~ **on delivery** мол етказиб берилган пайтда нақд пулда ҳақ тўламоқ; кўрсатилган ҳақини тўлаб олиш шарти билан

„**freight**“ ~ „фрахтни* юк олувчи тўлайди“ (*коносаментдаги* қайд*)

COLLECTABLE *a* ундирилиши мумкин бўлган

COLLECTED *a* инкассация қилинган

~ **amount** инкассация қилинган сумма

~ **payment** инкассация қилинган тўлов

COLLECTIBILITY *n* қайтарилма олиш, қайтарилувчанлик (*кредит активларининг**)

COLLECTIBLES *n* инкассация қилиниши лозим бўлган қарзлар

COLLECTING *a* инкассация қилувчи

~ **agency** инкассация қилувчи муассаса; тўлов муддати ўтган қарзларни ундирувчи муассаса

~ **bank** инкассация қилувчи банк

~ **business** инкассо* операциялари

~ commission инкассо* во-
ситачилик йиғими

COLLECTION и 1. йиғиш,
тўплаш; тўлатиш; 2. пул
йиғими; ундириш; 3. пул
хайр-эҳсон қилиш; 4. йиғиш
(мас. маълумотларни); 5.
инкассо*; 6. пул олиш (век-
сель, чек бўйича)

~ account олинadиган сумма-
лар ҳисобрақами

~ against bank cable no-
tification банкнинг телеграф
орқали хабар беришига
муқобил инкассо*

~ agency муддати ўтган қар-
зларни ундириб олувчи ва-
килик

~ and delivery мол, хат-хабар
ва ш.к.ларни тўплаш ва
еткизиб бериш билан боғлиқ
харажатлар

~ at source суммани ҳисоб-
лаб ёзиш пайтида солиқ
ундириш

~ by hand хат-ҳужжат та-
шувчи орқали бажариладиган
инкассо*

~ agent 1. маблағларни қарз
ҳужжати бўйича инкассация
қилувчи банк; 2. инкассо*
вакили

~ bond coupon облигация ку-
понларининг инкассоси*

~ by messenger хат-ҳужжат
ташувчи орқали бажари-
ладиган инкассо*

~ charge чекларни инкас-
сация қилиш харажатлари

~ clerk банкнинг инкассо*
операцияларини расмийлаш-
тирувчи хизматчиси

~ delay инкассация қилиш-
даги кечикиш

~ devices инкассация қилиш
услуглари

~s due from banks шаҳардан
ташқаридаги вакиллар орқа-
ли инкассация қилинадиган
чеклар (балансинг оралиқ
ҳисобрақами)

~ fee инкассация қилиш
йиғими

~ in arrears қарз бўлиб
қолган (тўланмаган) тўлов

~ items инкассация қили-
надиган ҳужжатлар

~ ledger инкассо дафтари*

~ letter инкассо топшириқно-
маси*

~ of bank transfer банк
ўтказмаси инкассоси*

~ of bill вексельни инкассация
қилиш; вексель бўйича пул-
ни ундириш

~ of charges йиғимларни
ундириш

~ of a cheque чек бўйича пул
олиш

~ of commercial papers тижо-
рат ҳужжатлари инкассоси*

~ of data маълумотлар йиғиш

~ of debts қарзларни тўла-
тиш; қарзларни инкассация
қилиш

~ of deposit депозит* бўйича
пул олиш

~ of documents ҳужжатларга
муқобил инкассо*

~ of draft траттани* инкас-
сация қилиш

~ of duties боғларни унди-
риш

~ of fees йиғимларни унди-
риш

~ of freight фрахтни* тўла-
тиш

~ of interest фоизларни ун-
дириш

~ of letters хат-хабарларни олиш
 ~ of luggage юкни олиш
 ~ of mail хат-хабарларни олиш
 ~ of money пул суммаларини олиш
 ~ of noncash items қимматли қоғозлар ва қарз мажбуриятлари инкассоси*
 ~ of outstanding debts тўланмаган қарзларни ундириш
 ~ of payments инкассо*
 ~ of premium навбатдаги суғурта бадалларини йиғиш
 ~ of proceeds from sales сотувдан келган тушумни инкассация қилиш
 ~ of rates шаҳар хўжалиги хизматлари ҳақини ундириш
 ~ of samples намуналар тўплами
 ~ of taxes солиқ йиғиш, солиқ йиғими
 ~ on delivery кўрсатилган ҳақ
 ~-only check чизиқ тортилган чек
 ~ order инкассо топшириқномаси*
 ~ payment инкассо* тўлови
 ~ period инкассация қилиш муддати
 ~ ratio инкассация қилишнинг ўртача муддати
 ~ reminder қарз тўланишини эслатиш
 ~ risk инкассация қилишдаги таваккалчилик
 ~ teller банкнинг ҳужжатларни инкассога* қабул қилувчи ходими
 ~ with immediate payment дарҳол тўланадиган инкассо*
 ~ with acceptance олдиндан акцептланадиган инкассо*

~ with subsequent acceptance кейинчалик акцептланадиган* инкассо*
 to effect ~ инкассони амалга оширмақ
 to present for ~ инкассога* тақдим этмоқ
 to speed up ~ инкассация қилишни жадаллаштирмақ
 charity ~ хайрия мақсадларида пул йиғиш
 city ~ шаҳар ичидаги инкассо* (чекларнинг)
 country ~ шаҳардан ташқаридаги инкассо* (чекларнинг)
 coupon ~ купонлар инкассоси* (облигацияларга доир)
 custom(s) ~ божхона йиғими
 debt ~ қарзларни тўлатиш
 direct ~ бевосита инкассо*
 documentary ~ ҳужжатлаштирилган инкассо*
 documented ~ ҳужжатлаштирилган инкассо*
 draft ~ тратта инкассоси*
 for ~ инкассога*
 foreign ~ хорижий операциялар инкассоси*
 giro debt ~ жиरोҳисобрақамлар* тизимида қарзни инкассация қилиш
 immediate ~ тезкор инкассо*
 intradistrict ~ федерал заҳиралар ҳудуди ичидаги инкассо*
 out-of-town ~ шаҳардан ташқаридаги инкассо* (чекларнинг)
 par ~ белгиланган қиймати бўйича инкассация қилиш
 par ~ of check чекни белгиланган қиймати бўйича инкассация қилиш (восита-

чилик ҳақини ҳисобдан чиқармасдан)

postal ~ почта жўнатмаларини (қутидан) олиш

registered ~ ҳисобга олинган инкассо*

gent ~ ижара ҳақини ундириш

sample ~ намуналар тўплами

supplementary ~ қўшимча йиғим

tax ~ солиқ ундириш, солиқ йиғиш

COLLECTIVE *n* жамоа

production ~ ишлаб чиқариш жамоаси

work ~ меҳнат жамоаси

COLLECTIVE *a* жамоа ..., жамоавий, қўшма, умумий, биргаликдаги

~ agreement жамоа шартномаси

~ custody бойликларни банкда биргаликда сақлаш

~ custody of securities бойликларни банкда биргаликда сақлаш

~ fund умумий траст фонд*

~ guarantee жамоавий кафолат

~ investment fund умумий траст фонд*

~ order умумий тўлов топшириқномаси

~ risk жамоавий таваккалчилик

~ security жамоавий кафолат

~ investment institutions жамоавий инвестициялар муассасалари

COLLECTOR *n* 1. йиғувчи (солиқларни); 2. инкассация қилувчи, кассир; 3. тўловчи

~ of customs божхоначи

~ of internal revenue давлат

йиғимлари департаменти директори

debt ~ қарзни тўлатиш ваколатига эга шахс

district ~ туманнинг ваколатли солиқ назоратчиси

tax ~ солиқ йиғувчи, солиқ назоратчиси

ticket ~ чипта назоратчиси

COLLEGE *n* 1. коллеж; олий ўқув юрти; 2. ўрта мактаб (Францияда)

business ~ тижорат коллежи

commercial ~ тижорат коллежи

technical ~ техника коллежи

university ~ университет коллежи

COLLEGIUM *n* ҳайъат

COLLIDE *v* 1. дуч келмоқ, тўқнашмоқ; 2. қарама-қарши чиқмоқ, ихтилоф қилмоқ, низолашмоқ

COLLIERY *n* кўмир саноати корхонаси, кон

COLLISION *n* тўқнашув

~ of interests манфаатлар тўқнашуви

COLLOCATION *n* ўрнашган жой, жойлаштириш, жой-жойига қўйиш

~ plan кредиторларни катта-кичиклигига қараб табақалаштириш (фирма банкрот бўлган тақдирда)

COLLUDER *n* якка ҳоқимлик ўриатиш мақсадида махфий тил бириктирган компания

COLLUSION *n* махфий тил бириктириш, махфий битим

COLON *n* колон (Коста-Рика ва Эль-Сальвадор пул бирлиги)

~ Costa-Rica Коста-Рика ко-

лони (*Коста-Рика пул бирлиги*)

~ el Salvador Сальвадор колони (*Эль-Сальвадор пул бирлиги*)

COLONIAL *a* мустамлака...

COLONIALISM *n* мустамлакачилик

COLONIZATION *n* мустамлакага айлантириш

COLONIZE *v* мустамлака қилиб олмақ

COLONIZER *n* 1. мустамлака мамлакатда яшовчи киши; 2. мустамлакачи

COLONY *n* мустамлака

COLUMN *n* 1. устун; катак; 2. устун

to bring into the profit ~ „фойда“ устунига ёзиб қўймоқ; фойдалиликка эришмоқ (*ишлаб чиқаришни*), фойда келтирадиган қилмоқ

advertisement ~ реклама
эълонлари устуни (*рўзномада*)

advertising ~ реклама эълонлари устуни (*рўзномада*)

amount ~ пул суммалари устуни

analysis ~ айрим устунлар бўйича шунга ўхшаш харажатларни аниқлаш мақсадида рақамлар устунларида қайд этиш

balance ~ баланс устуни

commercial ~ рўзноманинг савдо масалаларига бағишланган устуни

double ~ икки устунли қайд

financial ~ молиявий масалалар устуни

receipts ~ пул тушумлари устуни

summary ~ жамлама устун

total ~ умумий сумма устуни

COLUMNIST *n* матбуот ходими, шарҳловчи

COMAKER *n* қарздор қарзни тўлай олмаган тақдирда уни тўлашни ўз зиммасига олувчи шахс

~ loan кафолатчилар кафиллиги асосидаги таъминланмаган истеъмол ссудаси

COMANAGE *v* биргаликда бошқармоқ (*бирор нарсани*)
to ~ the issue чиқарилган қимматли қоғозларни жойлаштирувчи синдикатнинг* асосий иштирокчиларидан бири бўлмақ

COMANAGER *n* 1. биргаликда бошқарувчи; 2. қарзни уюштирувчилар гуруҳига кирувчи банклардан бири

COMBAT *v* курашмоқ (*мас. инфляцияга* қарши*)

COMBINATION *n*1. қурама, қўшилиш, бирикш; бирга қўшиш; 2. иттифоқ; уюшма; бирлашма; жамият; 3. рақобатлашётган компанияларнинг бозорда эгаллаган ўринларини мустақкамлаш учун бирлашуви; 4. иккита ташкилот ўртасида ўзаро манfaatли ҳаракатлар ҳақидаги битим

~ bond қурама облигация

~ of commercial banking and investment banking тижорат ва инвестиция банк ишини бирга қўшиб олиб бориш

~ order мижознинг брокерга* ҳаракатларни танлаш имконияти билан берган буйруғи

business ~ компанияларнинг бирлашуви (қўшиливи)

buying ~ харид қилувчи ташкилот
 close ~ фирмаларнинг яқин иттифоқи
 contract ~ фирмаларнинг шартнома асосида бирлашуви
 corporate ~ корпорациялар* бирлашуви
 highest profit ~ энг юқори фойда берувчи қурама (омилларнинг)
 high margin-low volume ~ ишлаб чиқариш ҳажми кичик бўлганида олиндиған фойданинг юқори меъёри
 horizontal ~ горизонтал шаклдаги қурама
 input ~ харажатлар таркиби қурамаси
 least-cost ~ энг кам харажатли қурама (омилларнинг)
 least-cost resource ~ энг кам харажатли ишлаб чиқариш ресурслари қурамаси
 leastoutlay ~ энг кам харажатли қурама (омилларнинг)
 Loose ~ фирмаларнинг бири-бирига кам даражада боғлиқлик билан бирлашуви
 low margin-high volume ~ ишлаб чиқариш ҳажми юқори бўлганида олиндиған фойданинг паст меъёри
 ownership ~ концерн*
 price ~ нарх картели*
 production ~ ишлаб чиқариш картели*
 trade ~ савдогарлар бирлашмаси
 vertical ~ вертикал шаклдаги қурама
COMBINE *n* картель*; синдикат*; бирлашма
 ~ of producers маҳсулот тайёрловчилар уюшмаси

interlocking ~ 1. ўзаро иштирок тизими; 2. концернлар* бирлашуви

purchasing ~ харид қилувчи бирлашма

COMBINED *a* қурама...

~ accoint қурама ҳисобрақам
 ~ interest rate and cross currency swap турли валюта-лардаги фоиз тўловларини алмаштиришдан иборат оддий фоизли своп*

COMBO *n* руда, нефть маҳсулотлари ёки катта ҳажмдаги юкларни ташишга мўлжалланган қурама кема

COMBUSTIBLES *n* ёнувчан юклар

COMBUSTION *n* ёниш, ўт олиш

~ of cargo юкнинг ёниб кетиши

COME *v* келмоқ (*ниёда*); келмоқ (*транспортда*); (етиб) келмоқ (*транспортда*)

to ~ down пасаймоқ (*нархнаво ҳақида*)

to ~ expensive қимматга тушмоқ

to ~ from содир бўлмоқ

to ~ in 1. фаолият кўрсата бошламоқ (*шерик сифатида*); 2. келиб тушмоқ (*ҳужжатлар ҳақида*)

to ~ into operation фаолият кўрсатишни бошламоқ; ишга тушмоқ

to ~ off the gold standard олтин стандартидан* воз кечмоқ

to ~ out 1. нашрдан чиқмоқ; 2. иш ташламоқ

to ~ out of action ишдан чиқмоқ, ишга лаёқатлиликни йўқотмоқ

- to ~ to тенглашмоқ, ташкил этмоқ
- to ~ to maturity етиб келмоқ (*тўлов муддати ҳақида*)
- to ~ up кўтарилмоқ, ўсмоқ, ошмоқ (*нарх ҳақида*)
- prices ~ down нархлар пасаймоқда
- COMEBACK** *n* 1. янгилаш (*буртмаларни*); 2. қайтариб бериш, қайтариш
- COMFORT** *n* таскин, таскин бериш, тинчлантириш
~ letter қимматли қоғозларни рўйхатдан ўтказиш баённомаси ва аризаси тўғри тайёрланганлиги ҳақидаги мустақил аудиторнинг* хати
- COMING** *a* келгуси, бўлажак
~ out price янги акциялар чиқариладиган нарх
~ tender бўлажак савдо
- COMMAND** *n* 1. ҳукмронлик, назорат; 2. тасарруф этиш (*мас. маблағни*)
at the ~ тасарруфда бўлган
~ of finance маблағларни тасарруф этиш
~ of the market бозорда ҳукмронлик қилиш
to be in ~ тасарруф этмоқ
to have at one's ~ эга бўлмоқ
- COMMAND** *v* 1. эга бўлмоқ; 2. назорат қилмоқ; ҳукмронлик қилмоқ, ҳукм сурмоқ
to ~ a high price юқори нархда сотилмоқ
to ~ a premium устама ҳақ билан сотилмоқ
to ~ a ready sale осон сотилмоқ
to ~ at the market бозорда ҳукмронлик қилмоқ; бозорни назорат қилмоқ
- to ~ reserves заҳираларга эга бўлмоқ
- to ~ finance маблағларни тасарруф этмоқ
- COMMENCE** *v* бошламоқ, бошланмоқ
- COMMENCEMENT** *n* ибтидо, бошланиш
~ of unloading юк туширишнинг бошланиши
~ of work ишнинг бошланиши
- COMMENSURABILITY** *n* ўлчовдошлик; мутаносиблик
- COMMENSURABLE** *a* ўлчовдош; мутаносиб
- COMMENT** *n* шарҳ, изоҳ, эслатма; танбеҳ
to make a ~ танбеҳ бермоқ; шарҳламоқ
press ~ матбуотдаги шарҳ
- COMMERCE:**
Chamber of C. Савдо палатаси
- COMMERCE** *n* савдо, савдосотиқ, тижорат
domestic (home) ~ ички савдо
foreign ~ ташқи савдо
internal ~ ички савдо
international ~ жаҳон савдоҳси
interstate ~ штатлараро савдо
intrastate ~ бир штат ҳудудидаги савдо
maritime ~ денгиз савдоси
passive ~ муайян мамлакатнинг ташқи савдо юклари бошқа давлатларга тегишли кемаларда ташиладиган савдо тури
sea-borne ~ денгиз савдоси
wholesale ~ улгуржи савдо
world ~ жаҳон савдоси

- world-embracing ~ жаҳон савдоси
- world-wide ~ жаҳон савдоси
- COMMERCIAL *n* 1. реклама радиоси ёки телекўрсатуви; реклама лавҳаси; 2. гуашта; 3. *pl* савдо компанияларининг фонд биржасида баҳоланадиган акциялари
- COMMERCIAL *a* 1. савдо ..., тижорат ...; 2. фойдали, даромад келтирадиган; даромадли; 3. саноат аҳамиятига эга бўлган; 4. кўплаб; бозор...
- ~ agent савдо вакили
- ~ and industrial loans савдо-саноат корхоналарига бериладиган ссудалар
- ~ attache элчихонанинг савдо вакили
- ~ bank тижорат банки
- ~ bank act тижорат банклари тўғрисидаги қонун
- ~ bill тижорат вексели, савдо вексели
- ~ branch тижорат банки филиали
- ~ code тижорат кодекси
- ~ credit 1. тижорат кредити; мол харид қилишга берилган кредит; 2. мол аккредитиви*
- ~ credit company тижорат-кредит компанияси
- ~ creditor савдо битимларига кредит берувчи
- ~ debt тижорат қарзи
- ~ discount нақд пулга харид қилиш пайтида нархдан чегириш
- ~ documentary credit ҳужжатлаштирилган мол аккредитиви*
- ~ enterprise тижорат корхонаси
- ~ financial company молия-тижорат компанияси
- ~ hedger фьючерс бозорида* таваккалчиликни суғурталаш мақсадида операцияларни амалга оширувчи компания
- ~ honour тижоратчилик орномуси
- ~ instrument савдо вексели, тижорат вексели
- ~ invoice ўзида сотилган молларнинг барча реквизитларини* муҳассаплаштирган тижорат тўловнома фактураси*
- ~ law тижорат ҳуқуқи
- ~ letter of credit мол аккредитиви* (савдо битими асосида вужудга келадиган)
- ~ loan тижорат ссудаси, мол харид қилиш ссудаси
- ~ mortgage lending кўчмас мулк гарови асосида кредит ажратиш
- ~ paper 1. қисқа муддатли тижорат вексели; 2. тижорат қоғозлари (махсус таъминоти бўлмаган йирик компанияларнинг бозорда муомалада бўладиган мажбуриятлари)
- ~ paper market тижорат қоғозлари бозори, қисқа муддатли мажбуриятлар бозори
- ~ paper names тижорат қоғозларини мунтазам равишда муомалага чиқариб турувчи компаниялар
- ~ register тижорат рўйхати
- ~ risk тижорат таваккалчилиги
- ~ teller банкнинг корхонага хизмат кўрсатувчи хизматчиси

~ value бозор қиймати; сотув нархи

~ уеаг молиявий тижорат йили

COMMERCIALISM *n* 1. тижорат нуқтаи назаридан ёндашув; манфаатпарастлик; 2. савдо амалиёти

COMMERCIALIZATION *n*
1. даромад манбаига айлан-тириш; 2. кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш; 3. (маҳсулотни) ўтказиш (*сотиш*)

COMMERCIALIZE *v* 1. фойда кўрмоқ; даромад манбаига айлантириш; 2. кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқ

COMMINGLE *v* аралаштирмоқ, қўшиб юбормоқ (*омонатчиларнинг инвестиция маблағларини; брокер* ва мижознинг қимматли қоғозларини*)

to ~ accounts ҳисобрақамларни бирлаштирмоқ; ҳисобрақамлардаги маблағларни ягона фондга бирлаштирмоқ

COMMINGLED *a* бирлашган; бирлаштирилган

~ employee benefit trust fund компания хизматчиларига нафақа тўлаш бирлашган траст фонди*

~ fund умумий траст фонд*

COMMINGLING *n* 1. мижоз ва брокернинг* қимматли қоғозларини аралаштириб юбориш; 2. якка тартибдаги омонатчилар инвестиция маблағлари пули*

COMMISSION:

C. for Industry Саноат комиссияси

C. for Public Health and Social Maintenance Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот комиссияси

Commodity Futures Trading C. Муддатли биржа савдоси бўйича комиссия (*АҚШ*)

Consumer Product Safety C. Истеъмол моллари хавфсизлиги бўйича комиссия (*АҚШ*)

Economic C. for Africa БМТнинг Африка бўйича иқтисодий комиссияси

Economic C. for Asia and the Far East БМТнинг Осиё ва Узоқ Шарқ мамлакатлари бўйича иқтисодий комиссияси

Economic C. for Latin America БМТнинг Лотин Америка мамлакатлари бўйича иқтисодий комиссияси

Economic C. for the Middle East БМТнинг Ўрта Шарқ мамлакатлари бўйича иқтисодий комиссияси

Equal Employment Opportunity C. Иш билан таъминлашнинг тенг имкониятлари масалалари бўйича комиссия (*АҚШ*)

Federal Communication C. Федерал алоқа комиссияси (*АҚШ*)

Federal Trade C. Федерал савдо комиссияси (*АҚШ*)

International C. for Agricultural and Food Industries қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича халқаро комиссия (*1934 й.*)

International Trade C. Халқаро савдо комиссияси (*АҚШ*)

Interstate Commerce C. Штатлараро транспорт ва савдо қўмитаси (АҚШ)

Manpower Services C. Ишга жойлаштириш комиссияси (Буюк Британия)

Monopolies and Mergers C. Яккаҳоқимликлар ва қўшилувлар бўйича комиссия (Буюк Британия)

National C. on Productivity Меҳнат унумдорлигини ўрганиш бўйича миллий комиссия (АҚШ)

National Companies and Securities C. Компаниялар ва қимматли қоғозлар бўйича миллий комиссия (Австралия)

National Food Marketing C. Озиқ-овқат моллари савдоси бўйича миллий комиссия (АҚШ)

National Incomes C. Даромадлар бўйича миллий комиссия (Буюк Британия; 1965 йилгача фаолият кўрсатган)

National Monetary C. Пул муомаласи бўйича миллий комиссия (АҚШ)

Nuclear Regulatory C. Ядро энергетикасини тартибга солиш комиссияси (АҚШ)

Price C. Нарх-наво бўйича комиссия (АҚШ)

Productivity C. Меҳнат унумдорлиги масалалари комиссияси (АҚШ)

Public Service C. Давлат хизмати масалалари бўйича комиссия

Public Utility C. Шаҳар хўжалиги хизматлари фао-

лияти масалалари бўйича комиссия

Security and Exchange C. Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича комиссия (АҚШ, 1934 й.)

Tariff C. Тариф ставкалари бўйича комиссия

United Nations C. on International Commodity Trade БМТнинг халқаро хомашё моллари савдоси масалалари бўйича комиссияси

COMMISSION *n* 1. комиссия; қўмита; 2. воситачилик йиғими; воситачилик ҳақи; 3. воситачилик ҳақи сифатида битим суммасидан ундириладиган ҳақ; 4. ишончнома, ваколат; 5. топшириқ; 6. ишга тушириш

~ **account** воситачилик тўловлари ҳисобрақами

~ **broker** битимларни воситачилик ҳақи эвазига амалга оширувчи брокер*

~ **charged by bank** банк ундирадиган воситачилик ҳақи

~ **deducted** воситачилик ҳақини чегириб ташлаган ҳолда

~ **expenses** воситачилик харажатлари

~ **for acceptance** акцептлаш* воситачилик ҳақи

~ **for administration of securities** қимматли қоғозларни бошқарганлик учун тўланадиган воситачилик ҳақи

~ **for brokerage services** брокерлик хизматлари* ҳақи

~ **s for securities transactions** қимматли қоғозлар битим-

лари учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for cashing инкассо* учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for collecting инкассо* учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for collection инкассо* учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for guarantee кафолат учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for an obligation мажбуриятлар учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for promotion efforts мол сотишни ташкил этишда кўмаклашганлик учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ for services хизмат учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ house биржа брокерлик фирмаси*

~ house broker биржа фирмаси брокери*

~ of experts эксперт комиссияси

~ on earnings тушумлардан олинадиган воситачилик ҳақи

~ on guarantee авал* пайтидаги воситачилик ҳақи

~ on sales сотганлик учун олинадиган воситачилик ҳақи

~ on a transaction битим учун олинадиган воситачилик ҳақи

to appoint a ~ комиссия тузмоқ

to be on the ~ комиссия аъзоси бўлмоқ

to buy on ~ воситачилик битимини амалга оширмоқ, воситачилик асосида харид қилмоқ

to calculate a ~ воситачилик ҳақини ҳисобламоқ

to charge a ~ воситачилик ҳақини ундирмоқ

to charge ... % ~ ... % воситачилик ҳақини ундирмоқ

to come into ~ ишга тушмоқ

to compute a ~ воситачилик ҳақини ҳисобламоқ

to discharge a топшириқни бажармоқ

to establish a ~ комиссия тузмоқ

to estimate ~ воситачилик ҳақини ҳисоблаб чиқмоқ

to fix a ~ воситачилик ҳақини белгиламоқ

to go beyond ~ ваколатни оширмоқ

to pay ~ воситачилик ҳақини тўламоқ

to put into ~ ишга туширмоқ

to sell on ~ воситачилик битимини амалга оширмоқ, воситачилик асосида сотмоқ

to set up a ~ комиссия тузмоқ

to sit on a ~ комиссия йиғилишида иштирок этмоқ

acceptance ~ акцептлаш* воситачилик ҳақи

accepting ~ акцептлаш комиссияси*

acquisition ~ янги суғурта шартномаларини тузиш воситачилик ҳақи

address ~ манзиллар комиссияси

advising ~ хабарнома бўйича воситачилик ҳақи

advisory ~ маслаҳат қўмитаси

agency ~ вакиллик воситачилик ҳақи, вакиллик ҳақи

agent's ~ вакиллик воситачилик ҳақи, вакиллик ҳақи

agreed ~ мувофиқлаштирилган комиссия

arbitration ~ ҳакамлик комиссияси

bank ~ банкка тўланадиган воситачилик ҳақи, банк воситачилик ҳақи

banker's ~ банк воситачилик ҳақи

banking ~ банкка тўланадиган воситачилик ҳақи, банк воситачилик ҳақи

booking ~ шатакка олиш ҳақи

broker's ~ брокер* воситачилик ҳақи

budget ~ бюджет комиссияси

buying ~ харид қилиш воситачилик ҳақи

certifying ~ аттестация комиссияси

collecting ~ инкассо* учун олинадиган воситачилик йиғими

collection ~ суғурта бадалларини йиғиш воситачилик ҳақи

commitment ~ 1. кредит бериш мажбурияти учун тўланадиган воситачилик ҳақи; 2. бюджет кредити берилганлиги учун тўланадиган воситачилик ҳақи

consiliation ~ битиштирувчи комиссия

consultative ~ маслаҳат комиссияси

control ~ назорат комиссияси

coordinating ~ мувофиқлаштириш комиссияси

del credere ~ делькредере* воситачилик ҳақи

economic ~ иқтисодий комиссия

evaluating ~ баҳолаш комиссияси

exchange ~ ўтказиш воситачилик ҳақи (*валютани*)

expert ~ эксперт комиссияси

extra ~ қўшимча ҳақ тўлаш

federal ~ федерал қўмита

fixed ~ қатъий воситачилик ҳақи

flat ~ воситачилик ҳақининг бир хил ставкаси

free of ~ воситачилик ҳақини тўламасдан

freight ~ кема ёллаш воситачилик ҳақи

government ~ ҳукумат комиссияси

interim ~ муваққат комиссия

joint ~ бирлашган комиссия

less ~ воситачилик ҳақи чегириб ташланган ҳолда

liable to ~ воситачилик ҳақи тўланиши лозим бўлган

liquidation ~ тугатиш комиссияси

management ~ операциялар комиссияси

maritime ~ денгиз комиссияси

negotiated ~ брокерга* шартнома асосида ҳақ тўлаш

net ~ соф воситачилик ҳақи

opening ~ аккредитив* очиш воситачилик ҳақи

overdraft ~ овердрафт* учун тўланадиган воситачилик ҳақи

overriding ~ брокерга* облигацияларни жойлашти-

ришдаги воситачилиги учун
тўланадиган ҳақ

percentage ~ фоизли восита-
чилилик ҳақи

port ~ бандаргоҳнинг назорат
идораси

public service ~ қатор штат-
лардаги умумий фойдаланиш

корхоналарини назорат қи-
лувчи мустақил идора

rates and disputes ~ нарх
белгилашдаги ихтилофни ҳал
этиш комиссияси

reinsurance ~ қайта суғурта-
лаш воситачилик ҳақи

resale ~ қайта сотиш воси-
тачилилик ҳақи

return ~ қайтариб берилган
воситачилик ҳақи

sales ~ суғуртани харид қил-
ганлик учун биринчи йил
тўланадиган воситачилик ҳа-
қи

sectoral ~ соҳа комиссияси

selling ~ сотувдан олинadиган
воситачилик йиғими

service ~ суғурталанувчилар-
га хизмат кўрсатганлик учун
такрор тўланадиган восита-
чилилик ҳақи

special ~ махсус комиссия

split ~ иккита воситачи ўрта-
сида тақсимланган восита-
чилилик ҳақи

standing ~ доимий комиссия

state ~ давлат комиссияси

tax ~ солиқ қўмитаси

trade ~ савдо комиссияси

transport ~ транспортда мол
ташиш комиссияси

tripartite ~ уч томонлама
комиссия

trust ~ траст комиссияси*

underwriting ~ „андеррай-
тинг“ операциялари* восита-

чилик ҳақи (*қимматли
қоғозларни дилерларга* со-
тиш пайтида*); устхат учун
олинadиган йиғим

COMMISSION *v* 1. ишга
туширмоқ, ҳаракатга келтир-
моқ; 2. тайинламоқ (*мансаб,
лавозимга*)

COMMISSIONER:

Land Bank *C.* қишлоқ
хўжалиги кредити маъму-
риятидаги юқори мансабдор
шахс

Lord C.s of the Treasury дав-
лат хазинаси вакиллари бўл-
ган лордлар

National Debt *C.* Миллий
қарз бўйича ваколатли шахс-
лар (*Англия банки комисс-
иясида*)

Post and Haven *C.* бандаргоҳ
вакили

Trade *C.* савдо вакили (*Буюк
Британиянинг доминионлар-
даги* расмий савдо вакили*)

COMMISSIONER *n* 1. махсус
вакил; ваколатли мансабдор
шахс; 2. комиссия аъзоси
(*мас. қимматли қоғозлар ва
фонд биржалари комиссия-
сининг*)

average ~ ҳалокатлар бўйича
ваколатли шахс

bank ~ банк департаменти
раҳбари

government ~ ҳукумат ваки-
ли

special ~ махсус вакил

trade ~ савдо вакили

COMMISSIONING *n* ишга ту-
шириш; фойдаланишга топ-
шириш

~ of the enterprise корхонани
ишга тушириш

~ of a plant заводни фойдаланишга топшириш

plant ~ заводни ишга тушириш

COMMIT *v* 1. топширмақ; 2. маблағ билан таъминламоқ; сармоя сарфламоқ; 3. ўз зиммасига мажбуриятлар олмақ

to ~ oneself to a forward sale муддатга сотиш мажбуриятини олмақ

COMMITMENT *n* 1. топшириш; қўлига бериш; (бошқага) ўтказиш; 2. харажатлар; сармоя сарфлаш; 3. ажратилиши мўлжалланган молиявий ажратмалар; операциялар бажарилиши учун молиявий жавобгарликни кўзда тутувчи шартнома; 4. мажбурият; 5. кредит берувчи ва қарз олувчи ўртасида муайян шартлар асосида келгусидаги муайян санада пул ссудаси бериш ҳақида тузилган битим; 6. қимматли қоғозлар портфели*

~ appropriation ажратилган маблағлар

~ fee 1. кредитнинг фойдаланилмаган қисми учун тўланадиган воситачилик ҳақи; 2. мажбуриятлар учун тўланадиган воситачилик ҳақи; 3. кредит йўлини захирага ўтказиш воситачилик ҳақи

~ for future delivery муддатли битим бўйича мажбурият

~ letter 1. ёзма мажбурият; 2. кредит йўли очилганлиги ҳақидаги хабарнома

~ of finance молиявий мажбурият

~s on delivery етказиб бериш бўйича мажбурият

~ period банкнинг кредит бериш мажбуриятининг амал қилиш муддати

~s under an agreement шартнома мажбуриятлари

~s under a contract шартнома мажбуриятлари

to enter into a ~ ўз зиммасига мажбурият олмақ

to fail to meet one's ~s мажбуриятни бажармаслик

to incur a ~ ўз зиммасига мажбурият олмақ

to make no ~s ўзини мажбуриятлар билан боғлаб бермаслик

to meet ~s мажбуриятларни бажармоқ

to shrink a ~ мажбуриятни бажаришдан бош тортмоқ

to shrink away from a ~ мажбуриятни бажаришдан бош тортмоқ

to undertake a ~ ўз зиммасига мажбурият олмақ

to violate a ~ мажбуриятни бузмақ

accounting ~ ҳисобрақамни бошқага ўтказиш

advance ~s 1. кейинги муддатга олинган мажбуриятлар; муддатли мажбуриятлар; 2. қарз бериш мажбурияти

bear ~s нарх-навони атайлаб пасайтираётган чайқовчилар мажбуриятлари

bull ~s нарх-навони атайлаб ошираётган чайқовчилар мажбуриятлари

business ~s хизмат мажбуриятлари

buy-back ~ ўрнини қоплаш мажбурияти
capital ~s инвестиция мажбуриятлари
contract ~s шартнома бўйича мажбурият, шартнома мажбуриятлари
contractual ~ шартнома мажбурияти
corporate ~s корпорация* мажбуриятлари
credit ~ кредит бериш мажбурияти
exchange ~s валюта мажбуриятлари
firm ~ 1. қарзни уюштирувчи банкнинг қимматли қоғозларни сотиб олиш мажбурияти; 2. кредит ажратиш юзасидан сўзсиз мажбурият
formal credit ~ кредит ажратиш ҳақидаги расмий шартнома
forward ~s кейинги муддатга олинган мажбуриятлар; муддатли мажбуриятлар
government ~ ҳукумат муассасалари мажбурияти; ҳукумат фондларидан маблағ ажратиш
international ~s халқаро мажбуриятлар
investment ~s инвестиция мажбуриятлари, инвестиция режалари (*амалдаги инвестициялардан фарқли равишда*)
mutual ~s ўзаро мажбуриятлар
open-end ~s очиқ мажбуриятлар
parity-with-land ~ марказий банкнинг ўз валютаси курси ўзгаришини муайян чегара-

ларда сақлаб туриш мажбурияти
prior ~ биринчи навбатдаги мажбурият
production ~s ишлаб чиқариш мажбуриятлари
purchase ~s буюртмалар бўйича мажбуриятлар; жойлаштирилган буюртмалар
stand(-)by ~ захира мажбурияти; муайян муддат давомида кредит ажратиш ёки сотилмаган қимматли қоғозларни харид қилиш мажбурияти
stock exchange ~s биржа битимлари бўйича мажбуриятлар
treaty ~s шартнома мажбуриятлари
without any ~s ҳеч қандай мажбуриятларсиз

COMMITTED *a* сарфланган

~ **facilities** сарфланган маблағлар
 ~ **finances** сарфланган молиявий маблағлар
 ~ **line of credit** мажбуриятли кредит йўли

COMMITTEE:

C. for Economic Development Иқтисодий ривожланишга қўмаклашиш қўмитаси (*АҚШ, 1949 й.*)
C. for Reciprocity Information Ўзаро ахборот алмашиш қўмитаси (*АҚШ*)
C. of Central Bank Governors Марказий банк бошқарувчилари қўмитаси
C. of London Clearing Bankers Лондон клиринг банклари* қўмитаси
C. on Banking Regulation and

Supervisory Practices Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси, Базель қўмитаси, Кук қўмитаси

C. on Improvement of National Statistics Миллий статистика ҳисоби тизимини такомиллаштириш қўмитаси

C. on Interest and Dividends Фоизлар ва дивидендлар* қўмитаси (АҚШ)

C. on National Resources Табиий бойликлар бўйича қўмита

C. on Paperless Entry „Қоғозсиз“ ҳисоб-китоблар қўмитаси (АҚШ)

C. on Stock List Нью-Йорк фонд биржасида акцияларни рўйхатга олиш қўмитаси

C. on Uniform Securities Identification Procedures Қимматли қоғозларга меъёрий тартиб рақамлари ва кодлар бериш қўмитаси (АҚШ)

Accepting houses C. Акцептлаш уйлари* қўмитаси (Буюк Британия)

Ad Hoc C. of Experts on Programmes in Demographic Aspects of Economic Development Иқтисодий тараққиётнинг аҳоли ҳолатига асосланган жиҳатлари соҳасидаги дастурлар экспертларининг махсус қўмитаси

Ad Hoc C. of the Board of Governors on Reform of the International Monetary System and Related Issues Халқаро валюта тизими ислохотлари ва туташ муаммолар ҳақидаги масалалар

бўйича бошқарувчилар кенгашининг махсус қўмитаси Appropriation C. Маблағ ажратиш қўмитаси (АҚШ конгрессининг)

Capital Issues C. Қимматли қоғозлар чиқаришни тартибга солиш қўмитаси (Буюк Британия)

Coordinating C. for East-West Trade Шарқ билан савдосотиқни мувофиқлаштириш қўмитаси

Emergency C. for Full Funding of Educational Programmes Таълим соҳасидаги дастурларни тўла маблағ билан таъминлаш фавқулудда қўмитаси

Federal Open Market C. Федерал захиралар тизимининг очиқ бозорда операциялар ўтказиш қўмитаси (АҚШ)

Foreign Exchange Control C. Валюта назорати қўмитаси (Буюк Британия)

House Appropriation C. Бюджет ажратмалари комиссияси (АҚШ)

Intergovernmental C. for European Migration Европа кўчиш ишлари бўйича ҳукуматлараро қўмита

Interim Coordinating C. for International Commodity Arrangements Моллар савдоси ҳақидаги халқаро битимлар бўйича мувофиқлаштирувчи муваққат қўмита

Law C. ҳуқуқий қўмита Mac-Millan C. Мак-Миллан қўмитаси (1929-1931 йилларда Англиядаги пул-кредит тизимининг аҳолини ўрганган)

National C. on Maternal Health Оналикни муҳофаза қилиш миллий қўмитаси

National Security C. Миллий хавфсизлик қўмитаси (*Буюк Британия*)

Open Market C. Федерал захиралар тизимининг очиқ бозорда операциялар ўтказиш қўмитаси (*АҚШ*)

Special C. on the Financial Situation of the United Nations БМТнинг молиявий аҳвол бўйича махсус қўмитаси

Stock Exchange C. Фонд биржаси қўмитаси

Temporary National Economic C. Иқтисодиёт бўйича миллий муваққат қўмита (*АҚШ*)

Transportation Allocations, Priorities and Controls C. Юк ташиш навбатини белгилаш, тақсимлаш ва назорат қилиш қўмитаси (*АҚШ*)

United Nations C. on Commodities БМТнинг хомашё моллари қўмитаси

United Nations/FAO Intergovernmental C. of the World Food Programme ОҚТ жаҳон озиқ-овқат дастури бўйича ҳукуматлараро қўмита (*БМТ ҳузурида*)

Whitley C.s Уитли қўмиталари (*қатор тармоқларда иш ҳақининг энг кам миқдорини белгиловчи*)

COMMITTEE *n* қўмита; комиссия; гуруҳ

~ of control назорат комиссияси

~ of creditors кредит берувчилар қўмитаси

~ of inquiry тергов комиссияси

~ of shareholders акциялар эгалари қўмитаси

on grants and fellowships ~ молиявий ёрдам ва стипендиялар қўмитаси

~ on legal questions ҳуқуқий қўмита

~ on stock list қимматли қўғозларни баҳолашга рухсат этиш бўйича биржа қўмитаси

to appoint a ~ қўмитани ташкил этмоқ

to be on the ~ қўмита аъзоси бўлмақ

to constitute a ~ қўмитани таъсис этмоқ

to establish a ~ қўмитани таъсис этмоқ

to set up a ~ қўмитани таъсис этмоқ

to sit on the ~ қўмита аъзоси бўлмақ

accepting house ~ акцептлаш уйлари* қўмитаси

ad hoc ~ *лат.* махсус қўмита

administrative ~ бошқарув қўмитаси

advisory ~ маслаҳат қўмитаси

appropriation ~ бюджет комиссияси

arbitration ~ ҳакамлик комиссияси

audit ~ аудиторлик қўмитаси*

auditing ~ тафтиш комиссияси

budget ~ молия-режа (маслаҳат) комиссияси; смета* комиссияси

creating house ~ ҳисоб-китоб палатаси қўмитаси

conciliation ~ битиштирувчи қўмита
consultative ~ маслаҳат қўмитаси
control ~ назорат комиссияси
coordinating ~ мувофиқлаштирувчи қўмита
corporate ~ фирманинг ички комиссияси
creditors' ~ кредиторлар қўмитаси (*ишончсиз фирмага кредит берувчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилувчи*)
drafting ~ таҳририят қўмитаси
economic ~ иқтисодий қўмита
executive ~ ижроия қўмитаси, ишчи гуруҳ (*мас. корпорация* бошқарувининг*)
exhibition ~ кўргазма қўмитаси
expert ~ эксперт комиссияси
factory ~ фабрика- завод қўмитаси
fair ~ ярмарка қўмитаси
finance ~ молиявий қўмита
financial ~ молиявий қўмита
forecasting ~ истиқболни белгилаш гуруҳи
government ~ ҳукумат комиссияси
grants ~ субсидиялар* қўмитаси
grievance ~ битиштирувчи комиссия (*мас. меҳнат иттилофлари пайтида*)
intergovernmental ~ ҳукуматлараро комиссия
interim ~ муваққат қўмита
investigating ~ тергов комиссияси
joint ~ бирлаштирилган комиссия

liaison ~ воситачилик комиссияси
listings ~ фонд биржасининг листинг* қўмитаси
loan and discount ~ ҳисобсуда қўмитаси (*банкда*)
local productivity ~ ишлаб чиқаришнинг иқтисодий самарадорлиги комиссияси
make-or-buy ~ маҳсулотнинг бутловчи қисмларини тайёрлаш ёки сотиб олишнинг мақсадга мувофиқлигини аниқловчи гуруҳ
management ~ бошқарув қўмитаси
managerial ~ бошқарув қўмитаси
managing ~ бошқарувчи қўмита
mediation ~ воситачилик комиссияси
mixed ~ аралаш таркибли комиссия
money policy ~ банкнинг операцияларни амалга ошириш сиёсатини белгиловчи қўмитаси
organizing ~ ташкилий қўмита
parliamentary ~ парламент комиссияси
permanent ~ доимий қўмита
planning ~ режалаштириш гуруҳи
preparatory ~ тайёрлов қўмитаси
promotion ~ маҳсулот сотилишини рағбатлантириш гуруҳи
quality ~ сифат комиссияси
quality cost ~ сифатни таъминлаш харажатларини таҳлил қилиш гуруҳи

quotations ~ фонд биржасининг листинг* қўмитаси

safety ~ хавфсизлик техникаси қўмитаси

selection ~ танлов қўмитаси

sessional ~ сессия комиссияси

shop ~ цех қўмитаси

special ~ махсус қўмита

standardization ~ мезонга мувофиқлаш қўмитаси

standing ~ доимий комиссия; доимий қўмита

state ~ давлат комиссияси

steering ~ бошқарувчи қўмита

stock exchange фонд биржаси қўмитаси

store stocking ~ айрим моллар ўртасида тоқчалар майдонини тақсимлаш комиссияси (*дўкон ходимларидан иборат*)

strike ~ иш ташлаш қўмитаси

subsidiary ~ идорага қарашли комиссия

supervisory ~ кузатув қўмитаси

tender ~ тендер* қўмитаси

trade union ~ касаба уюшмаси қўмитаси

trust ~ траст операциялари* қўмитаси (*банкда*)

trust investment ~ ишониб топширилган фондларни

инвестиция қилиш қўмитаси

working ~ ишчи комиссия

works ~ ишчи қўмитаси

workshop ~ цех қўмитаси

zero-defects ~ маҳсулот бeнуқсонлиги комиссияси

COMMODITY:

C. Credit Corporation Мол харид қилишга кредит ажратиш корпорацияси* (*АҚШ*)

C. Exchange Authority Мол

биржалари бошқармаси (*АҚШ*)

C. Exchange Center Мол биржалари маркази (*АҚШ*)

C. Futures Trading Commission Муддатли биржа савдоси комиссияси (*АҚШ*)

C. Research Bureau index Мол бозорларини ўрганиш бюроси кўрсаткичи

COMMODITY *n* 1. истеъмол буюми, мол; маҳсулот; 2. ташилишига алоҳида тариф бўйича ҳақ тўланадиган ва қўшимча хизматларни ўз ичига оладиган саноат маҳсулоти

~ backed bond мол нархига қараб индексация қилинган облигация*

~ies broker моллар брокери*

~ credit мол харид қилишга берилган кредит

~ circulation мол айланиши

~ economy мол хўжалиги

~ exchange мол биржаси

~ fund мол фонди

~ futures мол фьючерслари*, моллар бўйича тузилган муддатли битимлар

~ies in short supply тақчил (*камёб*) моллар

~ in short supply тақчил (*камёб*) мол

~ linked bond мол нархига қараб индексация қилинган облигация*

~ market мол биржаси; моллар бозори

~ money мол шаклидаги пул

~ of commerce савдо буюми

~ies of equal тенг қийматли моллар

~ paper коносамент* билан таъминланган, кўрсатувчига

тўланадиган тратта*; мол
 харид қилишга бериладиган
 вексель
 ~ production мол ишлаб
 чиқариш
 ~ quotation молни баҳолаш
 ~ swap мол свопи*
 ~ theory of money пулнинг
 мол назарияси
 ~ ies with a strong seasonal
 pattern қатъий мавсумий
 моллар
 to advertise ~ies молни рек-
 лама қилмоқ
 to make ~ies мол ишлаб
 чиқармоқ
 to manufacture ~ies мол
 ишлаб чиқармоқ
 to produce ~ies мол ишлаб
 чиқармоқ
 to sell ~ies мол сотмоқ
 agricultural ~ies қишлоқ
 хўжалиги моллари
 basic ~ies асосий хомашё
 моллари
 bottleneck ~ тақчил (камёб)
 мол
 bulk ~ies оммавий моллар
 cash ~ 1. нақд пулга
 сотиладиган мол; 2. етказиб
 беришга тайёр мол
 complementary ~ies қўшимча
 моллар
 consumable ~ies истеъмол
 моллари; кенг истеъмол мол-
 лари
 consumer ~ies истеъмол мол-
 лари, кенг истеъмол буюм-
 лари
 controlled ~ies муддатли сав-
 доси қонунлар билан
 тартибга солиб туриладиган
 моллар
 damaged ~ шикастланган мол
 distress(ed) ~ 1. қабул қи-

линмаган мол; 2. зарар
 келтирадиган мол
 diversified ~ies турли-туман
 моллар
 essential ~ies энг зарур мол-
 лар
 export ~ies четга чиқа-
 риладиган моллар
 farm ~ies қишлоқ хўжалиги
 моллари
 finished ~ тайёр маҳсулот
 food ~ies озиқ-овқат моллари
 high-value ~ қимматбаҳо юк
 import ~ies четдан кел-
 тириладиган моллар
 imported ~ies четдан кел-
 тириладиган моллар
 individual ~ies ўзига хос мол-
 лар
 industrial ~ies оммавий сано-
 ат моллари
 intangible ~ies хизматлар
 intermediate ~ оралиқ маҳ-
 сулот (*ишлаб чиқарувчи кор-
 хонанинг ўзи истеъмол қи-
 ладиган*)
 labelled ~ тамға босилган
 мол; ёрлиқ билан таъминлан-
 ган мол
 marketable ~ies осон сотила-
 диган (бозори чаққон) мол-
 лар
 money ~ пул шаклидаги мол
 natural ~ табиий маҳсулот
 nonreproducible ~ies қайта
 ишлаб чиқарилмайдиган мол
 nonsensitive ~ies иқтисодий
 аҳвол ўзгаришлари таъсирига
 тушмайдиган мол
 perishable ~ies қисқа муддат
 фойдаланиладиган моллар;
 тез бузиладиган моллар;
 яроқлилик муддати чегара-
 ланган моллар
 physical ~ амалдаги мол

primary ~ies хомашёнинг асосий турлари
 rare ~ies камёб мол
 raw ~ies хомашё моллари
 ready ~ тайёр маҳсулотлар
 realized ~ies сотилган моллар
 scarce ~ тақчил (камёб) мол
 standardized ~ies мезонга келтирилган моллар
 staple ~ies энг зарур буюмлар; савдонинг асосий буюмлари; оммавий моллар
 surplus ~ies керагидан ортиқча моллар
 trademark ~ мол белгиси қўйилган маҳсулот
 universal ~ мутлақ мол
 valuable ~ қимматбаҳо юк

COMMON:

C. European Currency ягона Европа валютаси

COMMON *n* 1. биргаликда фойдаланиш ҳуқуқи; 2. оддий акция; 3. жамоа ери; жамоа вағони

COMMON *a* 1. умумий, қўшма; 2. кенг тарқалган; ҳамма қабул қилган; ошқора; 3. оддий

~ capital stock оддий акциялар

~ currency ягона валюта

~ dividend оддий акциялар дивиденди*

~ equity оддий акция; оддий акциялар эгалари сармойси

~ financial responsibility умумий молиявий жавобгарлик

~ market умумий бозор

~ price ягона нарх

~ shareholder equidity оддий акция

~ source of repayment ссу-

дани қоплашнинг умумий манбаи

~ stock оддий акция

~ stock equivalent оддий акцияларнинг тенг қийматли муқобили

~ stock fund акциялар операцияларини амалга оширувчи очиқ турдаги инвестиция фонди

~ stockholder оддий акциялар эгаси

~ stock ratio корпорациянинг * оддий акциялари ва облигациялари қиймати нисбати

~ trust fund умумий траст-фонд*

COMMONWEALTH:

C. Development Finance Corporation Ҳамдўстлик мамлакатларининг иқтисодий ривожланишига маблағ ажратиш ва ёрдам бериш корпорацияси*

COMMONWEALTH *n* 1. давлат; 2. штат; 3. фаровонлик; 4. ҳамдўстлик, федерация

COMMOTION *n* тартибсизлик, ғалаён

civil ~ фуқаро тинчлигини зўравонлик билан бузиш

COMMUNAL *a* жамоат ...

~ property жамоат мулки

COMMUNICATE *v* 1. хабар қилмоқ; узатмоқ (*ахборотни*); 2. мулоқотда бўлмоқ, муомала қилмоқ

COMMUNICATION *n* 1. алоқа йўллари; ахборот алмашиш; мулоқот; мулоқотда бўлиш; алоқа (лар); 2. хабар, ахборот; 3. *pl* алоқа; алоқа тизими

aerial ~ ҳаво йўли алоқаси
 cable ~ телеграф алоқаси
 data ~ ахборот узатиш
 external ~s ташқи алоқалар
 internal ~s ички алоқалар
 long-distance ~ шаҳарлараро алоқа; шаҳарлараро юк ташиш; шаҳарлараро телефон алоқаси
 long-range ~ шаҳарлараро алоқа; шаҳарлараро юк ташиш; шаҳарлараро телефон алоқаси
 official ~ расмий хабар
 on-line ~ мулоқот тарзидаги алоқа
 personal ~s шахсий алоқалар
 postal ~ почта алоқаси
 press ~ матбуот ахбороти
 radio ~s радио орқали хабар бериш
 railway ~ темир йўл алоқаси
 telefax ~ телефакс алоқаси
 telephone ~ телефон алоқаси
 telex ~ телекс алоқаси
 ultra-high speed ~ ахборотни жуда тез суръатда узатиш
 wireless ~ радио орқали хабар бериш

COMMUNIQUE *n* баённома, баёнот
 to issue *a* ~ баёнот эълон қилмоқ
 to publish *a* ~ баёнот эълон қилмоқ
 to relase *a* ~ баёнот эълон қилмоқ
 joint ~ умумий баёнот
 press ~ газета хабари, баёноти

COMMUNITY:

C. exchange rate system
 Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар валюта курслари тизими

C. loan Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатга бериладиган кредит
C. loan facility Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатларга кредит бериш манбалари
European Atomic Energy C. Атом қуввати бўйича Европа ҳамжамияти
European Coal and Steel C. Қўмир ва пўлатга оид Европа бирлашмаси
European Economic C. Европа иқтисодий ҳамжамияти, ЕИҲ, Умумий бозор (1957 й.)

COMMUNITY *n* 1. жамоа; 2. жамият; 3. ҳамжамият; 4. умумийлик; 5. бирлашма; 6. ҳамкорлик
 ~ **bank** кичик аҳоли масканига хизмат кўрсатувчи маҳаллий банк
 ~ **of goods** мулкка эгаликнинг умумийлиги
 ~ **of interest** манфаатларнинг муштараклиги
 ~ **trust** ижтимоий траст*
business ~ тадбиркорлар доираси
distressed ~ иқтисодиёти таназзулга юз тутган ҳудуд
economic ~ иқтисодий ҳамжамият
international ~ халқаро ҳамжамият
local ~ маҳаллий аҳоли
professional ~ касбий жамият
rural ~ қишлоқ аҳолиси
COMMUTATION *n* алмаштириш (ҳақ тўлашнинг бир турини бошқаси билан)
 ~ **sum** алмаштирилиши лозим бўлган сумма

COMMUTE *v* мунтазам қатнамоқ, ишга бормоқ (*транспортда*)

COMMUTER *n* мунтазам қатновчи шахс (*транспортда*)

COMPANION *n* шерик

COMPANY:

Depository Trust C. Депозитар траст компания* (*АҚШдаги қимматли қоғозлар марказий депозитарий-си**)

Goldsmiths' C. заргарлар бирлашмаси

Land Improvement C. Ер мулк ҳолатини яхшилаш компанияси (*Буюк Британия ҳукумат кредит корпорацияси**)

COMPANY *n* компания; акциядорлик жамияти; фирма; корпорация*

~ **card** компания карточкаси

~ **flotation** компания заёмларини тарқатиш

~ **in liquidation** тугатилиш ҳолатидаги компания

~ **limited by guarantee** аъзолари ўзлари кафолатлаган (муайян) сумма доирасида жавобгар бўлган компания

~ **limited by shares** масъулияти чекланган

акциядорлик компанияси

~ **listed on stock exchange** фонд биржасида рўйхатдан ўтган компания

~ **loan** компания чиқарган заём

~ **risk** фирманинг ички таваккалчилиги

~ **specific risk** компаниялар бўйича таснифланадиган таваккалчилик

to close down a ~ компанияни тугатмоқ

to constitute a ~ компанияга асос солмоқ

to contribute to a ~ компания фойдасига ўтказмоқ

to dissolve a ~ компанияни тугатмоқ

to establish a ~ компанияга асос солмоқ

to form a ~ компанияга асос солмоқ, компанияни таъсис этмоқ

to liquidate a ~ компанияни тугатмоқ

to promote a ~ компанияни таъсис этмоқ

to register a ~ компанияни рўйхатдан ўтказмоқ

to represent a ~ компания вакили сифатида иштирок этмоқ

to sell out a ~ тадбиркорликни тугатмоқ

to set up a ~ компания тузмоқ

to start a ~ компанияга асос солмоқ

to wind up a ~ тадбиркорликни тугатмоқ

acquiring ~ бошқа компания активларини харид қилувчи компания (*акцияларни айирбошлаш йўли билан*)

affiliated ~ боғлиқ (ҳисобдор) компания

air ~ ҳаво йўллари компанияси

airline ~ ҳаво йўллари компанияси

alien ~ чет эл савдо фирмаси

allied ~ шўъба компания, назорат остидаги компания

associat(ed) ~ шўъба компания, уюшган компания

assurance ~ суғурта компанияси

auction ~ 1. молларни кимошди савдоси орқали улгуржи сотувчи компания; 2. кимошди савдоларини уюштириш билан шуғулланувчи компания

bank holding ~ банк холдинг компанияси*

bloated ~ ортиқча кенгайтириб юборилган компания

blue-chip ~ юқори обрўга эга компания

bogus ~ сохта компания

bubble ~ сохта компания

building ~ қурилиш компанияси

cable ~ телеграф алоқаси соҳасида хизмат кўрсатувчи компания

captive finance ~ саноат фирмасининг шўба корхонаси ҳисобланган молиявий компания

carrying ~ юк транспорти компанияси

catalog showroom ~ истеъмол молларини каталоглар бўйича сотувчи савдо компанияси

ceding ~ қайта суғурталашда таваккалчиликни бошқага ўтказувчи компания

chartered ~ ҳукумат концессияси* асосида ташкил этилган компания

City ~ идораси Лондон Ситида жойлашган компания

close ~ ёпиқ турдаги компания (бошқа акциядорлар розилигисиз ўз акцияларини сотиш ҳуқуқига эга бўлмаган

ҳамда чекланган миқдорда иштирокчилари бўлган)

closed-and ~ ёпиқ турдаги инвестиция компанияси

closed-end investment ~ ёпиқ турдаги инвестиция компанияси (чекланган миқдорда акциялар чиқарувчи)

commercial ~ савдо компанияси

commercial credit ~ молиявий компания (кредит муассасаси тури)

commercial finance ~ фақат фирмаларга қисқа муддатли кредит берувчи молиявий компания (айланма сармоғини маблағ билан таъминлаш учун)

commission ~ воситачилик фирмаси; маклерлик* ёки брокерлик фирмаси*

constituent ~ шўба компания

competitive ~ рақобат қилувчи компания

consumer finance ~ истеъмол молларини харид қилиш учун қисқа муддатга кам миқдорда қарз берувчи молиявий компания, истеъмол кредити компанияси

controlled ~ назорат қилинувчи компания

controlling ~ холдинг компания*, бош компания, соҳиб компания (бошқа компаниялар акцияларининг назорат тўпламига эгалик қилувчи)

daughter ~ шўба компания

decentralized ~ марказлаштирилмаган фирма

defence-space ~ ҳарбий мақсадга мўлжалланган маҳ-

сулотлар ва фазовий техника
 ишлаб чиқариш компанияси
defunct ~ мавжуд бўлмаган
 компания
designing ~ лойиҳаловчи ком-
 пания
development ~ қурилиш ком-
 панияси
distributing ~ тақсимловчи
 компания
distributor ~ электр қуввати
 билан таъминлаш ком-
 панияси
diversified investment ~
 диверсификация қилинган
 инвестиция компанияси*
 (*тадбиркорликнинг турли*
соҳаларига сармоя сарф-
лаётган)
divisionalized ~ бир нечта
 бўлимларга эга компания
domestic ~ мамлакатнинг ўз
 компанияси
domestic road haulage ~ мам-
 лакат ичкарасидаги йўлларда
 юк ташиш компанияси
dormant ~ рўйхатга олинган,
 лекин фаолият
 кўрсатмаётган компания
electric ~ электр қуввати
 ишлаб чиқарувчи компания
electric utility ~ умумий
 фойдаланиш учун электр
 қуввати ишлаб чиқарувчи
 компания
engineering ~ машинасозлик
 фирмаси
export ~ четга мол чиқа-
 рувчи компания
factoring ~ факторинг ком-
 панияси* (*олинадиган тўло-*
вномаларни маблағ билан
таъминлаш бўйича)
farming ~ қишлоқ хўжалиги
 (акциядорлик) компанияси;

акциядорлик компанияси си-
 фатида ташкил этилган фер-
 мерлик хўжалиги
farm mortgage ~ фермерларга
 ипотека ссудалари* бериш
 компанияси
finance ~ молиявий компания
fledging ~ тез ривожла-
 наётган ёш компания
foreign ~ чет эл компанияси
forwarding ~ транспортда мол
 ташиш компанияси
full-line ~ хилма-хил навли
 маҳсулотлар ишлаб
 чиқарувчи (йирик) фирма
growth ~ ривожланаётган
 компания; фаолият ҳажмини
 кенгайтираётган фирма
heavy machinery ~ оғир ас-
 боб-ускуналар ишлаб
 чиқарувчи компания
highly leveraged ~ катта қарз
 мажбуриятларига эга бўлган
 компания
hire-purchase ~ молларни
 кредитга харид қилиш
 пайтида хизмат кўрсатувчи
 компания
holding ~ холдинг компания*,
 бош компания (*бошқа ком-*
паниялар акцияларининг на-
зорат тўпламига эгаллик қи-
лувчи)
home ~ мамлакатнинг ўз
 компанияси
home-country oriented mul-
tinational ~ мамлакатнинг
 ўзида фаолият кўрсатишга
 йўналтирилган кўп миллатли
 корпорация*
host-country oriented mul-
tinational ~ қабул қилган
 мамлакатда фаолият кўрса-
 тишга йўналтирилган кўп
 миллатли корпорация*

immediate holding ~ учинчи компания назорат қилиши мумкин бўлган компания акцияларининг назорат тўпламига эгаллик қилувчи холдинг компания*

incorporated ~ акциядорлик компанияси

indigenous ~ маҳаллий компания; миллий компания

industrial ~ саноат компанияси

installment credit ~ бўлиб-бўлиб ҳақ тўлаш асосидаги сотувни маблағ билан таъминлаш компанияси

insurance ~ суғурта компанияси

insurance limited ~ ҳуқуқий жиҳатдан расмийлаштирилган масъулияти чекланган суғурта компанияси

integrated ~ бирлашган компания

intercity bus ~ шаҳарлараро автобус алоқаси компанияси

international ~ халқаро компания

internationally based ~ турли мамлакатларда бўлимлари бўлган компания

interstate pipeline ~ штатлараро қувур транспорти компанияси

interstate utility ~ бир штат доирасида фаолият кўрсатувчи электргаз тақсимлаш компанияси; шаҳар хўжалиги хизмати бўйича штат ичидаги компания

investment (trust) ~ инвестиция компанияси

issuing ~ эмиссия компанияси*

joint ~ қўшма компания; аралаш компания

joint stock ~ акциядорлик компанияси

leading ~ етакчи фирма

leased ~ ижарага олинган фирма

leasing ~ лизинг компанияси*; (асбоб-ускуналарни) ижарага бериш билан шуғулланувчи компания

legal reserve life insurance ~ операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган ҳаётни суғурталаш компанияси

letter-box ~ies солиқ имтиёзлари берувчи ҳудудларда рўйхатга олиниб, у ерда расмий ваколатхоналарига эга бўлган фирмалар

leveraged ~ пассивида* қарзга олинган маблағлар улуши юқори бўлган компания

life assurance ~ ҳаётни суғурталаш жамияти

life insurance ~ ҳаётни суғурталаш компанияси

limited-liability ~ масъулияти чекланган компания

listed ~ баҳоланадиган компания

loan and trust ~ траст компанияси* (*хусусий шахслар ва ташкилотлар учун ишонч асосида вазифаларни бажарувчи*)

mail-order ~ жўиатмалар компанияси

management ~ бошқарувчи компания (*очиқ турдаги инвестиция компанияси маркази*)

managing ~ бошқарувчи ком-

пания (*очиқ турдаги инвестиция компанияси маркази*)
manufacturing ~ ишлов бериш саноати компанияси
marketing ~ савдо компанияси
mixed ~ аралаш компания (*иккита ёки ундан кўп мулкдорлардан, айниқса бошқа мамлакат мулкдорларидан ташкил топган*)
mortgage ~ ипотека* операциялари компанияси
motor freight ~ автомобилда юк ташиш компанияси; юк автотранспорти компанияси
multibank holding ~ кўп банкли холдинг компания*
multidivisional ~ бир нечта бўлимларга эга компания
multiestablishment ~ бир нечта корхоналарга эгалик қилувчи компания
multiindustry ~ кўп тармоқли компания
multinational ~ кўп миллатли компания
multiplant ~ бир нечта корхоналарга эгалик қилувчи компания
multiunit ~ бир нечта корхоналарга эгалик қилувчи компания
mutual insurance ~ ўзаро кредит ажратиш компанияси
mutual life insurance ~ ҳаётни ўзаро суғурталаш компанияси (*акциядорлик сармо-яси ўрнига пайчилик сармо-ясига эга*)
mutual water ~ ўзаро сув таъминоти компанияси
national ~ мамлакатнинг ўз компанияси

nationalized ~ давлат мулкига айлантирилган компания
navigation ~ кемачилик компанияси
nominee ~ номигагина тузилган (сохта) компания
nonoperating ~ 1. фаолият кўрсатмаётган (маҳсулот ишлаб чиқармаётган) компания; 2. ижара компанияси (*ўзининг барча корхоналари ёки бошқа мулкни ижарага берувчи*)
nonprofit-making ~ нотижорат корхона
nonpublic ~ хусусий компания
ocean ~ денгиз кемачилиги
oil-royalty ~ 1. нефть рента* компанияси (*нефть ва газга бой майдонларни қазииш ишларини олиб бориш учун ижарага берувчи компания*); 2. нефть рента* компанияларининг акцияларига эгалик қилувчи корпорация*
omnium investment ~ умуминвестиция компанияси
one bank holding ~ битта банкка эга холдинг компания*
one-man ~ акциялари бир шахсга тегишли компания
open-end investment ~ очиқ турдаги инвестиция компанияси (*акциялар чиқариши чекланмаган*)
operating ~ фаолият кўрсатётган (маҳсулот ишлаб чиқараётган) фирма, ишлаб чиқарувчи фирма
organ ~ бошқа фирманинг иқтисодий, молиявий ва маъмурий назоратида бўлган фирма

overseas ~ хорижий фирма
 packaging ~ молларни ўраб
 жойлаш фирмаси
 packing ~ молларни ўраб
 жойлаш фирмаси
 parent ~ холдинг компания*,
 бош компания
 personal loan ~ хусусий шах-
 сларга майда ссудалар бериш
 компанияси
 power ~ электр қуввати
 ишлаб чиқарувчи компания
 predecessor ~ олдин фаолият
 кўрсатган компания (*актив-
 ларини* бошқа фирма ёки
 консорциум* сотиб олгунга
 қадар*)
 private ~ хусусий компания
 private limited ~ акциядорлик
 хусусий компанияси; ёпиқ
 акциядорлик компанияси
 privately-held ~ ёпиқ ком-
 пания
 producer ~ ишлаб чиқарувчи
 фирма
 product ~ ишлаб чиқариш
 фирмаси; ишлаб чиқарувчи
 компания
 property ~ кўчмас мулк ва ер
 майдонлари операцияларига
 ихтисослашаётган компания
 proprietary ~ 1. холдинг ком-
 пания*; 2. масъулияти чек-
 ланган хусусий компания
 (*Австралия, ЖАР*)
 public ~ очиқ ёки ошкора
 акциядорлик компанияси
 public-held ~ очиқ (ошкора)
 компания
 public limited ~ масъулияти
 чекланган очиқ компания
 public-service ~ шаҳар хў-
 жалиги хизмати бўйича дав-
 лат компанияси
 public-utility ~ шаҳар хў-

жалиги хизмати бўйича дав-
 лат компанияси
 purchasing ~ харид қилиш
 компанияси
 quasi-public ~ ижтимоий
 вазифали хусусий компания
 quoted ~ акциялари фонд
 биржасида рўйхатдан ўтка-
 зилган компания
 railway ~ темир йўл орқали
 ташиш компанияси, темир
 йўл компанияси
 real-estate ~ies кўчмас мулк
 операциялари билан шуғул-
 ланувчи компания
 registered ~ рўйхатдан
 ўтказилган компания
 regulated ~ фаолиятини дав-
 лат тартибга солиб турувчи
 компания
 reinsurance ~ қайта суғурта-
 лаш компанияси
 related ~ назорат остидаги
 компания; шўъба компания;
 иштирокчи компания; фи-
 лиал
 retailing ~ чакана савдо ком-
 панияси
 retroceding ~ таваккалчи-
 ликни ён бериш тартибида
 бошқага ўтказувчи қайта
 суғурталаш компанияси
 rival ~ рақобатчи компания
 safe deposit ~ бойликларни
 сақлаш операциялари билан
 шуғулланувчи компания
 sales ~ мол сотиш (ўтказиш)
 ташкилоти
 sales finance ~ бўлиб-бўлиб
 ҳақ тўлаш шарти асосидаги
 сотувни маблағ билан таъ-
 минлаш компанияси
 salvage ~ қутқариш жамияти
 securities ~ 1. холдинг ком-
 пания*, бош компания, соҳиб

компания (бошқа компания акцияларининг назорат тўн-ламига эгалик қилаётган компания); 2. инвестиция банки

security flotation ~ қимматли қоғозларни чиқариш ва тарқатиш муассасаси; инвестиция банки

separate ~ алоҳида компания

service ~ хизмат кўрсатиш компанияси

shipbuilding ~ кемасозлик компанияси

shipping ~ кемачилик компанияси

short-line ~ чекланган на-вдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи фирма

single-division ~ битта бўлимга эга компания

single-establishment ~ битта корхонага эгалик қилувчи компания

single-unit ~ битта корхонага эгалик қилувчи компания

sister ~ шўъба компания

small loan ~ кам миқдорда ссудалар бериш компанияси

spin-off ~ бош компаниядан ажралиб чиққан фирма

state ~ очиқ ёки ошкора акциядорлик компанияси; давлат компанияси

state-owned ~ давлат ком-панияси

statutory ~ парламентнинг махсус ҳужжати асосида таъсис этилган компания

steamship ~ кемачилик ком-панияси; кемачилик

stevedoring ~ кемада юк ташиш компанияси

stock ~ акциядорлик ком-панияси

stock life insurance акциядорлик-суғурта ком-панияси

subsidiary ~ назорат остидаги компания, шўъба компания, иштирокчи компания; фи-лиал

sub-subsidiary ~ шўъба ком-паниянинг филиали бўлган компания

supplear ~ (мол) етказиб бе-рувчи фирма

supranational ~ ҳукуматга бўйсунмайдиган компания

surety ~ кафил компания

surviving ~ сақланиб қолган компания; ворис компания (туғатилган компания мул-кени қўлга киритган)

switching ~ ўтказма темир йўл компанияси; юкларни темир йўл тармоқлари ор-қали ташиш компанияси

telephone ~ телефон алоқаси компанияси

top-notch ~ies „юқори доиралар“ (энг йирик ва кучли компаниялар)

towing-and-tugboat ~ денгиз-да шатакка олиш ишлари билан шуғулланувчи компания

trade ~ савдо жамияти, савдо компанияси

trading ~ савдо компанияси

trading-stamps ~ қиймати эълон қилинган маркаларни чиқариш билан шуғулла-нувчи фирма (чакана савдо учун)

transport ~ транспорт ком-панияси

trucking ~ юк автотранспорти компанияси

trust ~ траст компанияси*;
 шпионч асосидаги компания,
 шпионч асосидаги фонд
 underlying ~ бош фирмага
 ўтказилиши мумкин бўл-
 маган имтиёзларга эга бўлган
 шўъба компания
 unit trust management ~
 умумий траст фондни*
 бошқарувчи инвестиция ком-
 панияси
 unlimited ~ масъулияти чек-
 ланмаган компания
 unregistered ~ рўйхатдан
 ўтказилмаган компания
 vendor ~ (мол) етказиб бе-
 рувчи компания
 warehouse ~ омборхона жа-
 мияти
 well-established ~ яхши
 обрўга эга бўлган компания
 wild cat ~ қаллоблик билан
 шуғулланувчи компания
 world oriented multinational ~
 кенг қамровли йўналишга эга
 бўлган кўп миллатли корпо-
 рация*

COMPARABILITY *n* таққосла-
 на олиш

historical ~ ўтган даврлар
 маълумотлари билан
 таққослана олиш

COMPARABLE *a* таққослана-
 диган, солиштириб бўладиган
 ~ prices солиштириб
 бўладиган нархлар

COMPARATIVE *a* солиштирма,
 қиёсий

~ analysis қиёсий таҳлил

COMPARE *v* таққосламоқ,
 солиштирмоқ

COMPARISON *n* 1. таққослаш,
 солиштириш; 2. *pl* ўзаро
 битимлар ҳақида вақт-вақти
 билан ахборот алмашиш

(биржа брокерлари* ёки бро-
 керлар ва банклар ўртаси-
 да)

~ of costs харажатларни
 солиштириш

~ of indices кўрсаткичларни
 таққослаш

~ of risks таваккалчиликнинг
 катта-кичиклигини таққос-
 лаш

~ sheet биржа брокерлари*
 битим тафсилотларини
 текшириш учун ўзаро ал-
 машиб турадиган нома

~ ticket биржа брокерлари*
 битим тафсилотларини
 текшириш учун ўзаро ал-
 машиб турадиган нома

conditional ~ шартли тақ-
 қослаш (тахминларни)

country-by-country ~ мамла-
 катлар бўйича таққослаш

intereconomy ~s турли хил
 иқтисодий тизимларни тақ-
 қослаш

interfactory ~ заводларни
 таққослаш

interfirm ~ фирмалар фао-
 лияти кўрсаткичларини тақ-
 қослаш

lot-by-lot ~ туркумларни тақ-
 қослаш (маҳсулотларнинг)

COMPATIBILITY *n* 1. мос ке-
 лиш, бир-бирига мослик;

2. ўзаро алмашинув, бир-би-
 рини алмаштира олиш

equipment ~ асбоб-ускуна-
 ларнинг бир-бирига мослиги

COMPEL *v* мажбурламоқ

COMPENSATE *v* ўрнини тўл-
 дирмоқ, ўрнини қопламоқ;
 тоvon тўламоқ; устама ҳақ
 тўламоқ

COMPENSATING *a* тоvon ...;
 ўрнини қопловчи

- ~ balance депозит ҳисоб-
рақамидаги* ўрнини қоплов-
чи қолдиқ
- ~ payment товон тўлови
- COMPENSATION** *n* 1. ўрнини
тўлдириш, ўрнини қоплаш;
товон; товон тўлаш; 2. уста-
ма ҳақ, устама ҳақ тўлаш;
даромад; 3. тўлов; 4. бахтсиз
қодиса юзасидан тўланадиган
нафақа (*ишлаб чиқаришда*);
5. барабарлаштириш, тенг-
лаштириш; 6. бир шартнома
асосидаги мол айирбошлаш
операциялари
- ~ agreement ўрнини қоплаш
битими (*кредит ҳисобида
қурилаётган корхонада иш-
лаб чиқариладиган моллар
билан кредитни қоплаш
ҳақида*)
- ~ balance депозит ҳисоб-
рақамидаги* ўрнини қоп-
ловчи қолдиқ
- ~ credit ўрнини қоплаш кре-
дита
- ~ deal ўрнини қоплаш битими
- ~ due берилиши лозим
бўлган товон
- ~ for breakage бузганлик
учун тўланадиган товон
- ~ for costs чиқимларнинг
ўрнини қоплаш, харажат-
ларнинг ўрнини қоплаш
- ~ for damage зарарнинг
ўрнини қоплаш
- ~ for damages зарарларнинг
ўрнини қоплаш
- ~ for expenses харажат-
ларнинг ўрнини қоплаш
- ~ for expropriation тортиб
олинган мулк ўрнини қоп-
лаш
- ~ for losses зарарлар ўрнини
қоплаш
- ~ for shortage камомал
ўрнини қоплаш
- ~ fund ўрнини қоплаш фонди
- ~ in full ўрнини тўла қоплаш
- ~ in kind 1. маҳсулот билан
ҳақ тўлаш; 2. маҳсулот
билан ўрнини қоплаш
- ~ loan ўрнини қопловчи қарз
- ~ of claims against liabilities
мажбуриятлар ҳисобидан та-
лаблар ўрнини қоплаш
- ~ of employees хизматчилар-
га ҳақ тўлаш
- ~ of value қиймат ўрнини
қоплаш
- ~ procedure товон тўлаш
тартиби
- ~ stock давлат мулкига ай-
лантирилган корхоналар об-
лигациялари (*собиқ акция-
дорларга уларнинг акциялари
учун товон сифатида бери-
ладиган*)
- ~ transaction ўрнини қоплаш
битими
- to assess the ~ товон
белгиламоқ
- to claim ~ товон талаб қилмоқ
- to demand ~ товон талаб
қилмоқ
- to get ~ товон олмақ
- to give ~ товон тўламоқ
- to make ~ товон тўламоқ
- to pay ~ товон тўламоқ
- to receive ~ товон олмақ
- accrued personnel ~ иш ҳақи
бўйича қарздорлик
- adequate ~ етарли даража-
даги товон
- as ~ товон (ўрнини қоплаш)
сифатида
- by way of ~ товон тўлови
сифатида
- daily ~ кунлик нафақа
(*суғурта бўйича*)

deferred ~ тўланиши кейинга сурилган товон

equivalent ~ тенг қийматли товон

fair ~ етарли даражадаги товон

full ~ тўла миқдорда товон тўлаш, тўла ўрнини қоплаш

inadequate ~ етарли даражада бўлмаган товон

insufficient ~ етарли даражада бўлмаган товон

insurance ~ суғурта товони

legal ~ қонуний товон тўлаш

legitimate ~ қонуний товон тўлаш

loss ~ зарар ўрнини қоплаш

lump sum ~ суғурта товонининг умумий суммаси

monetary ~ товон пули, пул билан товон тўлаш

money (pecuniary) ~ товон пули, пул билан ўрнини қоплаш

nonrecurring ~ бир марталик ўрнини қоплаш (*харажатларнинг*)

partial ~ қисман товон тўлаш

pecuniary ~ пул товони, пул билан товон тўлаш

reasonable ~ етарли даражадаги товон

sufficient ~ етарли даражадаги товон

unemployment ~ ишсизлик нафақаси

without ~ беғараз

worker's ~ ишда жароҳат олган хизматчиларга тўланадиган товон

workman's ~ меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси

COMPENSATORY *a* ўрнини қоплашга асосланган (*иқтисодий сиёсат ҳақида*);

ўрнини қопловчи, ўрнини тўлдирувчи (*мас. зарарларнинг*)

~ and contingency financing facility кўзда тутилмаган ҳолатларда ўрнини қоплаш тарзида маблағ билан таъминлаш тизими

~ balance ўрнини қопловчи қолдиқ (*депозит ҳисоб-рақамидоғи**)

~ deal ўрнини қоплаш битими

~ financing ўрнини қоплаш тарзида маблағ билан таъминлаш

~ financing facility ўрнини қоплаш тарзида маблағ билан таъминлаш тизими (*Халқаро валюта фондида*)

~ financing scheme ўрнини қоплаш тарзида маблағ билан таъминлаш тизими (*Халқаро валюта фондида*)

~ loan ўрнини қопловчи қарз

~ official financing ўрнини қоплаш тарзида маблағ билан расмий таъминлаш

unemployment ~ ишсизлик нафақаси

workman's ~ меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси

COMPETE *v* 1. рақобатлашмоқ; 2. мусобақалашмоқ

COMPETENCE *n* ваколат, ҳуқуқ

~ of arbitration ҳакам ваколлати

~ of an arbitration commission ҳакамлик комиссияси ваколлати

~ of the parties томонларнинг ҳуқуқий лаёқати

with ~ ваколат доирасида

to be beyond ваколат доирасидан чиқиб кетмоқ

to be within ~ ваколатга кирмоқ

to come within ~ ваколатга кирмоқ

to fall under ~ ваколатга кирмоқ

to fall within ~ ваколатга кирмоқ

COMPETENT *a* 1. талабларга жавоб берувчи; 2. ваколатли, омилкор; 3. ҳуқуқий лаёқатли, қонуний ҳуқуққа эга

COMPETITION:

C. and Credit Control „Рақобат ва кредит назорати“ (Англия банкининг пул-кредит сийсати ислохотларига доир таклифлари тўплами, 1974 й.)

COMPETITION *n* 1. мусобақа; мусобақалашиш; 2. рақобат; рақобатли кураш

~ by service рақобатли курашнинг асосий воситаси сифатида мижозларга яхшироқ кўрсатиш

~ for the consumer's dollar истеъмолчи доллари учун рақобатлашиш

~ in product design маҳсулот услуги ва безагини лойиҳалаштириш соҳасидаги рақобатли кураш

~ in quality сифат учун рақобатлашиш

~ in selling effort маҳсулот сотиш (ўтказиш)ни ташкил этиш ва рағбатлантириш соҳасидаги рақобат

~ on the world market жаҳон бозоридаги рақобат

~ under product differentiation

маҳсулотлар фарқланиши шароитидаги рақобат

~ with homogeneous products маҳсулотлар бир хиллиги шароитидаги рақобат

to abjure price ~ нарх рақобатидан воз кечмоқ

to avoid ~ рақобатдан ўзини четга олмоқ

to be drawn into ~ рақобатга жалб этилмоқ

to be in ~ with smb бирор киши билан рақобатлашмоқ

to defy ~ муваффақият билан рақобатлашмоқ; рақобатга осонликча бардош бермоқ

to eliminate ~ рақобатга барҳам бермоқ

to encounter ~ рақобатга дуч келмоқ

to engage in ~ рақобат қилмоқ

to enter a ~ мусобақага киришмоқ

to face ~ рақобатга дуч келмоқ

to meet ~ рақобатга бардош бермоқ

to meet with ~ рақобатга дуч келмоқ

to mitigate ~ рақобатни юмшатмоқ (сусайтирмоқ)

to provoke ~ рақобат яратмоқ

to restrain ~ рақобатни чекламоқ

to stand ~ рақобатга бардош бермоқ

to step up ~ рақобатни кучайтирмоқ

to sustain ~ рақобатга бардош бермоқ

to win ~ рақобатда ғалаба қозонмоқ

to withstand ~ рақобатга бардош бермоқ

active ~ қизғин рақобат
 actual ~ амалдаги рақобат
 animated ~ қизғин рақобат
 bona fide ~ ҳалол рақобат
 business ~ тадбиркорлик рақобати
 buyers' ~ харидорлар ўрта-сидаги рақобат
 commercial ~ савдо рақобати
 cutthroat price ~ 1. бўғиб ташлашга асосланган рақобат (рақобатчиларни тугатиш мақсадида); 2. шафқатсиз нарх рақобати (нарх таннардан наст даражада белгила-нади)
 defensive ~ мудофаа асослан-ган рақобати (рақобатчилар-нинг даъватига жавобан)
 destructive ~ хонавайрон қилувчи рақобат (нархни тушириш йўли билан)
 direct ~ бевосита рақобат
 economic ~ иқтисодий рақо-бат
 fair ~ ҳалол рақобат
 fierce ~ шафқатсиз рақобат
 foreign ~ хорижий рақобат
 free ~ эркин рақобат
 imperfect ~ номукамал (яккаҳокимликка асосланган) рақобат
 global ~ кенг қамровли рақо-бат
 import ~ четдан келтирилган моллар рақобати
 indirect ~ билвосита рақобат
 interindustry ~ тармоқлараро рақобат
 interseller ~ сотувчилар ўрта-сидаги рақобат
 intrabranch ~ тармоқ ичидаги рақобат
 intrafirm ~ фирма доира-сидаги рақобат (мас. умумий

инвестициялардаги улуш учун)
 intraindustry ~ тармоқ ичи-даги рақобат
 keen ~ кескин рақобат
 latent ~ яширин рақобат
 market ~ бозор рақобати
 monopolistic ~ яккаҳоким-ликка асосланган рақобат
 nonprice ~ нархга асосланма-ган рақобат
 open ~ очиқчасига рақобат қилиш
 overt price ~ ошкора нарх рақобати
 peaceful ~ тинч мусобақа
 perfect ~ мукамал (яккаҳо-кимликка асосланмаган) ра-қобат
 point-to-point ~ алоқа ўр-натилган масканлараро қат-нов йўллари ҳаво компа-ниялари ўртасидаги рақобат
 potential ~ юзага келиши мумкин бўлган рақобат
 predatory ~ таловчиликка асосланган рақобат (рақиб-ларни йўқотишга қаратил-ган)
 price ~ нарх рақобати (сифа-ти бир хил маҳсулотлар нархини тушириш)
 predatory ~ таловчиликка асосланган рақобат
 product ~ маҳсулот сотиш (ўтказиш) рақобати
 pure ~ соф рақобат
 qualitative ~ сифат бўйича рақобат
 quality ~ сифат бўйича ра-қобат
 quasi ~ зоҳирий (мавжуддек туюладиган) рақобат (мас. бирор компаниянинг корхона ва бўлимлари ўртасида)

rigorous ~ шафқатсиз рақобат

ruffed ~ кескин рақобат

ruthless ~ шафқатсиз рақобат
sellers' ~ сотувчилар ўртасидаги рақобат

severe ~ шафқатсиз рақобат

socially wasteful ~ ижтимоий ресурсларнинг исроф қилиб сарфланишини юзага келтирувчи рақобат

soft ~ енгил рақобат (*ошқора нарх рақобатидан воз кечилган пайтда*)

spirited ~ қизғин рақобат

stiff ~ шафқатсиз рақобат

tacit price ~ яширин нарх рақобати

unfair ~ ноҳалол (нопок) рақобат

unrestrained ~ чекланмаган рақобат

unworkable ~ самарасиз рақобат

workable ~ самарали рақобат

world ~ жаҳон миқёсидаги рақобат

COMPETITION-FREE *a* рақобатсиз

COMPETITIVE *a* рақобатли, рақобатга бардошли; рақобатлашувчи

~ bid рақобат асосида тартибга солинадиган таклиф

~ bidding рақобат шароитида нарх-наво белгилаш; рақобатли савдо

~ bidding rule рақобатли савдо қондаси

~ bid procedure эмитентнинг* қимматли қоғозларни энг юқори нарх таклиф этаётган банкка сотиши тартиби

~ devaluation рақобатли девальвация*

~ environment рақобатли муҳит

~ market рақобатлашувчи сотувчилар бозори

~ market maker system бир гуруҳ дилерлар* ўзаро рақобатлашадиган қимматли қоғозлар бозорини ташкил этиш

~ pressure рақобат тазйиқи

~ price рақобатбардош нарх

~ pricing рақобат асосида нарх белгилаш

~ trader рўйхатга олинган биржа брокери*

COMPETITIVENESS *n* рақобатбардошлик

~ of goods and services мол ва хизматларнинг рақобатбардошлиги

product ~ маҳсулотнинг рақобатбардошлиги

COMPETITOR *n* рақобатчи; рақиб

to beat *a* ~ рақобатчини енгмоқ

to keep ~s out of the market рақобатчиларни муайян бозорга киритмаслик

to outbid the ~ рақобатчига нисбатан фойдалироқ шартларни таклиф этмоқ

to outmanoeuvre the ~ рақобатчига панд бермоқ

to outperform the ~ рақобатчидан ўзиб кетмоқ

to undercut *a* ~ рақобатчига нисбатан арзонроқ нархда сотмоқ

to undersell the ~s рақобатчиларникидан пастроқ нархда сотмоқ

aggressive ~ шафқатсиз кураш олиб борувчи рақобатчи (*бозорда*)

domestic ~ маҳаллий рақобатчи
 foreign ~ хорижий рақобатчи
 friendly ~ тажовузкорона усул қўлламайдиган рақобатчи (*бозорда*)
 major ~s асосий рақобатчилар
 would-be ~s пайдо бўлиши мумкин бўлган рақобатчилар
COMPILATION *n* 1. йиғиш (*мас. статистика маълумотларини*); 2. молиявий ҳисоботларни аудиторлик текширувисиз тақдим этиш; 3. тузиш (*маълумотномаларни*)
 ~ of national economic accounts миллий иқтисодий ҳисобрақамларни тузиш
COMPILE *v* 1. тузмоқ (*маълумотномаларни*); 2. йиғмоқ (*мас. статистика маълумотларини*)
COMPILER *n* қурамачи, йиғувчи
COMPLAIN *v* 1. шикоят қилмоқ; 2. шикоят қилиб ариза бермоқ, даъво аризаси бермоқ
COMPLAINT *n* рекламация*; даъво; шикоят
 ~ on deficiency миқдорга нисбатан рекламация*
 ~ on prices нархлар юзасидан даъво
 to consider *a* ~ шикоят аризасини кўриб чиқмоқ
 to file *a* ~ шикоят аризаси бермоқ
 customer ~ истеъмолчи даъвоси
 field ~ фойдаланиш рекламацияси*
 quality ~ сифат бўйича даъво

quantity ~ миқдор бўйича даъво
COMPLEMENT *n* 1. қўшимча; 2. тўплам; 3. лавозимлар таркиби, шахсий таркиб
COMPLEMENTARY *a* қўшимча
COMPLETE *a* 1. тўла; ниҳоясига етказилган; 2. бутланган
 ~ acceptance тўла акцепт*
 ~ audit тўла тафтиш
 ~ payment тўла тўлов
 ~ self-financing ўз-ўзини маблағ билан тўла таъминлаш
COMPLETE *v* 1. тугалламоқ; ниҳоясига етказмоқ; расмийлаштирмоқ; 2. бутламоқ; 3. тўлдиrhoқ (*ҳужжатни*)
 to ~ a loan қарзни расмийлаштирмоқ
COMPLETED *a* 1. тугалланган, ниҳоясига етказилган; 2. расмийлаштирилган; 3. тўлдирилган
 ~ collection order расмийлаштирилган инкассо*
COMPLETENESS *n* 1. тўлалик (*маълумотларни тақдим этишга оид*); ниҳоясига етказилганлик, тугалланганлик; 2. тўлдирилганлик; бутланганлик
COMPLETION *n* 1. тугаллаш, якунлаш; бажариш; расмийлаштириш; 2. тўлдириш (*ҳужжатни*)
 ~ of a contract шартномани ниҳоясига етказиш
 ~ of a course таълим босқичини ниҳоясига етказиш
 ~ of delivery етказиб беришни тугаллаш
 ~ of documents ҳужжатларни расмийлаштириш

~ of equipment асбоб-ускуна-
ларнинг бутлиги
 ~ of loan қарзни расмий-
лаштириш
 ~ of negotiations музокара-
ларни ниҳоясига етказиш
 ~ of plan режани бажариш
 ~ of an order буюртма
ижросини ниҳоясига етказиш
 ~ of proceedings (судда) иш
қўришни тугаллаш
 ~ of a programme дастурни
ниҳоясига етказиш
 ~ of purchases харид
қилишни ниҳоясига етказиш
 ~ of service хизмат кўр-
сатишни ниҳоясига етказиш
 ~ of talks музокараларни
ниҳоясига етказиш
 ~ of tests синовларнинг ту-
гаши, синовларни тугаллаш
 ~ of a voyage сафарнинг ту-
гаши, сафарни тугаллаш
 ~ of work ишни ниҳоясига
етказиш
 job ~ ишни ниҳоясига етка-
зиш
 satisfactory ~ қониқарли да-
ражада тугаллаш
 service ~ хизмат кўрсатишни
ниҳоясига етказиш
 successful ~ муваффақиятли
тугаллаш
COMPLEX *n* мажмуа; жами
 agro-industrial ~ агросаноат
мажмуи
 exhibition ~ кўргазма маж-
муи
 foreign economic ~ ташқи
иқтисодий мажмуа
 hotel ~ меҳмонхона мажмуи
 industrial ~ ишлаб чиқариш
мажмуи
 machine-building ~ машина-
созлик мажмуи

manufacturing ~ ишлаб чи-
қариш мажмуи
 military-industrial ~ ҳарбий-
саноат мажмуи
 petrochemical ~ нефть-кимё
мажмуи
 port ~ бандаргоҳ мажмуи
 projection ~ намоиш маж-
муи
 shopping ~ савдо мажмуи
COMPLEX *a* ялпи; таркибий,
мураккаб
 ~ transaction мураккаб би-
тим

COMPLEXITY *n* мураккаблик

COMPLIANCE *n* 1. розилик;
2. ён берувчанлик, мураса-
созлик; 3. мувофиқлик, мос-
лик

~ department фонд бир-
жасининг савдо-сотиқ қоида-
лари бажарилишини кузатиб
борувчи бўлими

~ with accounting concepts
бухгалтерлик ҳисоби тамой-
илларига мувофиқлик (мос-
лик)

~ with regularities йўриқнома-
ларга риоя қилиш

~ with a schedule жадвалга
мослик

lot ~ маҳсулотлар туркуми-
нинг техник талабларга мос-
лиги

COMPLICATE *v* мураккаб-
лаштирмақ, чалғитмоқ

COMPLICATED *a* мураккаб

COMPLICATION *n* мураккаб-
лашув

unforeseen ~s кўзда тутилма-
ган ҳолатлар

COMPLY *v* 1. ижро этмоқ, ба-
жармоқ; 2. қониқтирмақ;

3. мувофиқ келмоқ, мос келмоқ; 4. ён бермоқ

to ~ with order кўрсатмани бажармоқ (*мас. Федерал савдо комиссиясининг*)

to ~ with users' demand истеъмолчилар талабларини қондирмоқ

to ~ with requirements талабларга мос келмоқ

COMPONENT *n* 1. ташкил этувчи; 2. таркибий қисм; бутловчи буюм

batch ~s кўплаб ишлаб чиқариладиган буюмлар

constant ~ ўзгармас қисм (*сармоянинг*)

constant ~ of capital сармоянинг ўзгармас қисми

costs ~ харажатларни ташкил қилувчи

cyclical ~ даврий равишда ташкил қилувчи

high quality ~s юқори сифатли таркибий қисмлар

organic ~s of capital сармоянинг узвий таркибий қисмлари

random ~ тасодифий ташкил қилувчи

separate ~ ажратиб олинган таркибий қисм

specific ~ ўзига хос таркибий қисм

systematic ~ доимий (мунтазам) таркибий қисм

transaction ~ of money stock пул кўламининг битим асосидаги таркибий қисми

trend ~ умумий йўналишни ташкил қилувчи

variable ~ ўзгарувчан қисм (*сармоянинг*)

variable ~ of capital сармоянинг ўзгарувчан қисми

COMPOSITE *a* таркибий

~ average Доу-Жонсинг умумий кўрсаткичи (*саноат ва шаҳар хўжалиги компаниялари учун, АҚШ*)

~ currency таркибий валюта

~ index таркибий кўрсаткич

~ interest мураккаб фоиз

~ rate таркибий ставка

~ rating банкнинг жамлама даражасини баҳолаш

COMPOSITION *n* 1. таркиб, тузилма, тузилиш; 2. муроса-созликка асосланган битим (*қарздорнинг кредит берувчилар билан*)

~ of capital сармоя тузилиши

~ of income даромад таркиби (тузилиши)

~ of a delegation вакиллар таркиби

~ of investment инвестициялар тузилиши

~ of labour force ишчи кучининг тузилиши

~ of management бошқарув таркиби

~ of output маҳсулот тузилиши

~ of portfolio буюртмалар портфели* таркиби

~ of trade савдо тузилиши

age ~ 1. ёшга асосланган тузилма (*асосий сармоянинг*); 2. ёшга асосланган таркиб (*аҳолининг*)

average ~ of social capital ижтимоий сармоянинг ўртача тузилиши

commodity ~ of output маҳсулотнинг мол асосидаги тузилиши

corporate revenue — корпорация* даромадлари тузилиши
cost ~ of output маҳсулот таннари тузилиши

occupational ~ касбий тузилма; касбий таркиб

organic ~ таркибий тузилма (*сармоянинг*)

organic ~ of capital сармоянинг таркибий тузилиши

particular ~ of individual capital сармоянинг ҳар бир тармоқдаги ўзига хос тузилиши

population ~ аҳоли таркибий тузилиши

technical ~ of capital сармоянинг техник тузилиши

total ~ of capital ялпи таркиб

value ~ of capital сармоянинг қиймат тузилиши

COMPOSITIONAL *a* таркибий, тузилмавий

COMPOUND *a* таркибий; мураккаб

~ interest мураккаб фоиз

~ lottery қўшма лотерея

COMPOUND *v* 1. мураккаб фоизларни ҳисоблаб чиқмоқ; 2. мураккаб фоизларни қўшиб ҳисобламоқ

~ a debt қарзни тўламоқ

~ interest account 1. мураккаб фоизлар қўшиб ҳисобланадиган ҳисобрақам; 2. жамгарма омонати

COMPOUNDING *n* 1. фоизларни қўшиш; 2. бугунги пул ҳаракатининг келгуси қийматини ҳисоблаб чиқиш

COMPREHENSIVE *a* ҳар томонлама, тўла тўқис; ялпи

COMPROMISE *n* муроса

to agree to a ~ муросага келиш ҳақида келишиб олмоқ

to arrange a муросага эришмоқ

to arrive at a ~ муросага келишмоқ

to reach a ~ муросага келиш ҳақида келишиб олмоқ

workable имкон даражасидаги муроса

COMPROMISE *v* 1. муросага бормоқ; 2. обрўсизлантирмоқ, бадном қилмоқ

COMPTOMETER *n* ҳисоблаш машинаси; арифмометр; ҳисоблагич

COMPTROLLER:

C. General АҚШ Молия-назорат бош бошқармаси бошлиғи

C. of the Currency 1. пул муомаласи назоратчиси (АҚШ); 2. бош назоратчи бухгалтер

COMPTROLLER *n* 1. назоратчи; 2. банкнинг назораттафтиш ва бухгалтерлик бўлимлари бошлиғи; 3. назоратчи бош бухгалтер

~'s call пул муомаласи назоратчисининг банк ҳисоботини топшириш ҳақидаги талаби

~ of currency валюта назоратчиси

~'s regulations пул муомаласи назоратчиси йўриқномалари

state ~ штат назоратчиси (*штат маблағлари устидан назорат қилувчи шахс*)

COMPULSORY *a* мажбурий; бажарилиши шарт бўлган

~ deposit rule мажбурий тартибда депозитга* ўтказиш қоидалари

~ listing мажбурий тартибда рўйхатдан ўтказиш

- ~ loan тўланиши шарт бўлган ссуда
- ~ payment мажбурий тўлов
- ~ reserve deposit мажбурий захира депозити*
- ~ savings мажбурий жамғарилган маблағлар
- ~ saving schemes мажбурий жамғариш тартиблари

COMPUTATION *n* 1. ҳисоблаш, ҳисоб, санақ, ҳисоб-китоб, ҳисоб-китоб қилиш; 2. смета*

- ~ of cost қийматни ҳисоблаб чиқиш
- ~ of duties божхона божларини ҳисоблаб ёзиш
- ~ of foreign exchange хорижий валютада ҳисоб-китоб қилиш
- ~ of interest фоизларни ҳисоблаб чиқиш
- ~ of prices нархларни ҳисоблаб чиқиш
- ~ of time вақтни ҳисоблаб чиқиш
- ~ of yield маҳсулот чиқшини аниқлаш

approximate ~ тахминий ҳисоб-китоб

check ~ назорат ҳисоб-китоби

compound ~ of interest мураккаб фоизларни қўшиб ҳисоблаш

industrial ~ саноатдаги ҳисоб-китоблар

interest ~ фоизларни ҳисоблаб чиқиш

statistical ~ статистик ҳисоб-китоблар

COMPUTE *v* ҳисоблаб чиқмоқ, санамоқ, санаб чиқмоқ; ҳисобламоқ

COMPUTER:

C. Assisted Execution System мижоз буйруқларини биржа брокерлари* томонидан бажарилишининг автоматлаштирилган тизими (АҚШ)

C. Assisted Trading System Автоматлаштирилган савдо тизими (1979 йилда Торонто фонд биржасида ташкил этилган)

COMPUTER *n* электрон-ҳисоблаш машинаси; ЭҲМ; компьютер

~aided trading моллар ва молиявий воситаларнинг автоматлаштирилган савдоси

~based trading system for the eurobonds market еврооблигациялар* бозоридаги операцияларга хизмат кўрсатувчи халқаро электрон тизим

~ controlled remote teller unit банкнинг ЭҲМга уланган мустақил ишлайдиган кирим-чиқим кассаси

~ department ҳисоблаш маркази

~ fraud компьютер товлама-чилиги

~ shares ЭҲМ ёрдамида сотиладиган акциялар

~ trading ЭҲМ ёрдамида ҳисоблаб чиқилган савдо кўрсаткичларидан фойдаланиб тузилган муддатли мол битимлари

business ~ тадбиркорлик ёки тижорат масалаларини ҳал қилувчи ЭҲМ

commercial ~ 1. тижорат масалаларини ҳал қилувчи ЭҲМ; 2. кўплаб ишлаб чиқариладиган ЭҲМ

desktop ~ стол ЭҲМи

digital ~ рақамли ҳисоблаш машинаси

electronic ~ электрон ҳисоблаш машинаси, ЭҲМ

general-purpose умумий мақсадларга мўлжалланган ЭҲМ

high-speed ~ тез ишлайдиган ЭҲМ

multipurpose ~ умумий мақсадларга мўлжалланган ЭҲМ

parallel ~ бир пайтда ишлайдиган ЭҲМ

process control ~ технологик жараёни бошқарувчи ЭҲМ

programme controlled ~ дастурли бошқарувга эга бўлган ҳисоблаш машинаси

real-time ~ амалдаги вақт миқёсида ишлайдиган ЭҲМ

scientific ~ илмий масалаларга мўлжалланган ЭҲМ

single-purpose ~ махсус ҳисоблаш машинаси

special-purpose ~ ихтисослаштирилган ЭҲМ

COMPUTERIZATION *n* ҳисоблаш техникасини жорий этиш; компьютерлаштириш

bank ~ ҳисоблаш техникасини банк ишига жорий этиш

COMPUTERIZE *v* ҳисоблаш техникасини қўлламоқ; ҳисоблашнинг машина усулларини қўлламоқ

to ~ **bookkeeping and accounting operations** бухгалтерия ва ҳисоб-китобларни электрон асосга ўтказмоқ

COMPUTERIZED *a* автоматлаштирилган

~ **market timing system** битим тузиш пайтини танлайдиган бозордаги вазиятни автомат-

лаштирилган тарзда таҳлил қилиш тизими

~ **system of payments** электрон тўловлар тизими

~ **trading system** компьютерлаштирилган савдо тизими

(қимматли қоғозлар билан)

CONCEAL *v* яширмоқ, бекитмоқ

CONCEALMENT *n* яшириш, бекитиш

~ **of assets** мулкый бойликларни яшириш

~ **of income** даромадларни яшириш

~ **of revenue** даромадларни яшириш

~ **material** муҳим ҳолатларни яшириш

CONCENTRATE *n* 1. бойитилган маҳсулот; 2. бойитилган озиқ-овқат маҳсулоти

feed ~s бойитилган озиқ-овқат маҳсулотлари

CONCENTRATION *n* тўплаш (ни)ш, бир жойда тўплаш

~ **account** тўпловчи ҳисоб-рақам

~ **bank** тўпловчи банк

~ **of capital** сармоияни бир жойда тўплаш, сармоиянинг бир жойда тўпланиши

~ **of economic power** иқтисодий ҳокимиятни бир жойда тўплаш

~ **of financial resources** молиявий захираларни бир жойда тўплаш, молиявий захираларнинг бир жойда тўпланиши

~ **of industry** саноатни бир жойда тўплаш, саноатнинг бир жойда тўпланиши

~ **of material resources** моддий бойликларни бир жойда

тўплаш, моддий бойликларнинг бир жойда тўпланиши
 ~ of means of production ишлаб чиқариш воситаларини бир жойда тўплаш, ишлаб чиқариш воситаларининг бир жойда тўпланиши
 ~ of production ишлаб чиқаришнинг бир жойда тўпланиши
 ~ of risk таваккалчиликнинг бир жойда тўпланиши
 aggregate ~ иқтисодиёт миқёсидаги тўпланиш даражаси кўрсаткичлари
 banking ~ банкларни бир жойда тўплаш
 market ~ бозорнинг бир жойда тўпланиши
 plant ~ ишлаб чиқаришнинг бир жойда тўпланиши
 population ~ аҳолининг бир жойда тўпланиши

CONCEPT *n* қараш (ғоя)лар тизими; тушунча; умумий тасаввур; тамойил
 ~s of accounting бухгалтерлик ҳисоби тамойиллари
 ~ of conservatism мутассиблик тамойили
 ~ of consistency доимийлик тамойили
 ~ of dominance устунлик тамойили
 ~ of money supply муомаладаги пул миқдори ҳақидаги тасаввур
 ~ of value қиймат тушунчаси
 accounting ~ мажбуриятлар ва натижаларни ҳисобга олиш тамойили (*бошқарув ҳисобида*)
 accruals ~ тўплаш тамойили

all financial resources ~ маблағларни тўла ҳисобга олиш тамойили
 all inclusive income ~ тўла фойда тамойили
 basic ~ асосий тушунча (*мас. пул, мол*)
 business entity ~ корхона яхлитлиги тамойили; алоҳида ажратилган корхона тамойили
 capital maintenance ~ сармояни таъминлаш тамойили
 clean surplus ~ аниқ фойда олиш тамойили
 comprehensive ~ of national income миллий даромаднинг кенгайтирилган моҳияти
 conservation ~ мутаассиблик тамойили
 consistency ~ доимийлик тамойили
 control ~ назорат қилиш тамойили
 controllability ~ бошқарилувчанлик (назорат қилинувчанлик) тамойили (*бошқарув ҳисобида*)
 cost ~ қиймат тамойили
 current operating ~ кундалик фаолият тамойили (*сармоя самарадорлигини баҳолаш услуги*)
 dual aspect ~ икки томонламалик тамойили
 engineering ~ of depreciation эскириш даражасини техник жиҳатдан баҳолаш, эскиришнинг муҳандислик асосидаги моҳияти (*асбоб-ускуналарга оид*)
 fundamental accounting ~ ҳар томонлама ҳисобга олиш тамойили

going-concern ~ ишлаётган (фаолият кўрсатаётган) корхона тамойили

going-firm ~ муассасанинг тўловга лаёқатлилигини белгилловчи моҳият

interdependency ~ ўзаро боғлиқлик тамойили (*бошқарув ҳисобидаги ташқи ва ички ахборот манбаларининг*)

lower of costs or net realizable value ~ энг паст таннарх ёки соф сотув қиймати бўйича ҳисобга олиш тамойили

marketing ~ маркетинг* моҳияти

matching ~ мувофиқлик тамойили

materiality ~ аҳамиятлилик тамойили

money measurement ~ пулда ифодалаш тамойили

multidimensional ~ кўп қиррали тушунча

objectivity ~ холислик тамойили

periodicity ~ ҳисобга олиш даври тамойили

plant capacity ~ ишлаб чиқариш қувватининг техник (муҳандислик) моҳияти

product ~ молни мукаммалаштириш моҳияти

production ~ ишлаб чиқаришни такомиллаштириш моҳияти

provisional ~ дастлабки моҳият

prudence ~ эҳтиёткорлик тамойили

realization ~ сотув тамойили

reliability ~ ахборотнинг ишончлилиги тамойили

speedup-slowdown ~ ўсиш суръатларининг жадаллаши-

ши ёки сусайишига асосланган қарашлар тизими

system(s) ~ тизимли ёндашув

total marketing support ~ фирма савдо вакиллари фаолиятини барча соҳадаги техник мутахассислар билан қўллаб-қувватлашга асосланган қарашлар тизими; техник мутахассислардан савдо вакилларига ёрдам беришда фойдаланиш

value-laden ~ бойликлар ҳақидаги мулоҳазаларга асосланган қарашлар тизими

weapon-system ~ of procurement management қурол тизимларини яратишда харид қилишни бошқариш тамойили

zero-defects ~ бенуқсон маҳсулот ишлаб чиқариш тамойили

CONCEPTION *n* моҳият; қарашлар тизими; ишлаб чиқариш фаолиятининг амалий тамойили; ғоя, тушунча ~ of business cycle иқтисодий давр тушунчаси

basic ~ асосий моҳият

CONCEPTUALIZATION *n* ишлаб чиқариш фаолиятининг амалий тамойилини ишлаб чиқиш

to an early ~ stage ишлаб чиқариш фаолияти амалий тамойилини ишлаб чиқишнинг бошланғич босқичида

CONCERN *n* 1. концерн*; фирма; корхона; 2. таркибий бўлинма; 3. иштирок этиш, қизиқиш; 4. улуш, ҳисса, пай

to continue as a going ~
ишлаб турган корхона сифа-
тида фаолият кўрсатишни
давом эттирмоқ

to have a ~ in a business
тадбиркорлик иштирокчиси
бўлмоқ

banking ~ банк концерни*

borrowing ~ қарз олувчи кор-
хона, кредит олувчи ком-
пания

brokerage ~ брокерлик фир-
маси*

business ~ тижорат фирмаси;
савдо-саноат фирмаси

dummy ~ сохта корхона

family ~ оилавий фирма

going ~ ишлатилаётган кор-
хона, ишлаб турган корхона

incorporated ~ акциядорлик
фирмаси

industrial ~ саноат концерни*

international ~ халқаро кон-
церн*

investment banking ~ инвес-
тиция компанияси

large ~ йирик концерн*

major ~ йирик корхона;
йирик концерн*

manufacturing ~ ишлов бе-
риш саноати компанияси

medium-sized ~ ўртача корхо-
на

multinational ~ кўп миллат-
ли концерн*

nationalized ~ давлат мулкига
айлантирилган корхона

paying ~ фойда келтирувчи
корхона

private ~ хусусий (но-
акциядор) фирма

privately owned ~ хусусий
корхона

shaky ~ ишончсиз фирма

trading ~ савдо корхонаси

unincorporated ~ ноакция-
дорлик фирмаси

CONCERN *v* қизиқмоқ; шу-
ғулланмоқ

to ~ oneself with something
бирор нарса билан қизиқмоқ;
бирор нарса билан шуғуллан-
моқ

CONCERT *n* розилик; битим

CONCERTED *a* келишилган

~ float валюталар курсининг
биргаликда эркин ўзгариши

~ interventions келишиб
олинган интервенциялар*

CONCESSION *n* 1. ён бериш;
имтиёз; чегириш (*нархдан*);
2. концессия*; 3. янги қим-
матли қоғозлар сотувини
уюштирувчи банкларга ҳақ
тўлаш

~ of land ер ижараси

to apply for a ~ концессия*
берилиши ҳақида илтимос
қилмоқ

to award a ~ концессия* бер-
моқ

to grant price ~s нархдан
чегирма бермоқ, нархда ён
бермоқ

to lease ~ концессияга* топ-
ширмоқ

to make a ~ ён бермоқ

to negotiate a ~ ён бериш
ҳақида келишиб олмоқ

to obtain a ~ концессия*
олмоқ

to renew a ~ концессияни*
янгиламоқ

to withdraw a ~ концес-
сиядан* маҳрум қилмоқ

forced ~ мажбурий ён бериш

foreign ~хорижий концессия*

mineral ~ маъданли хом-ашёни қазиб олишга доир концессия*

mining ~ конлардан фойдаланишга доир концессия*

pontariff ~s тарифга асосланмаган ҳолда ён бериш

price ~s нархда ён бериш

railway ~ темир йўл концессияси*

reciprocal ~s ўзаро ён бериш

selling ~ воситачилик ҳақи

special ~s махсус ён бериш

tariff ~s тарифга асосланган ҳолда ён бериш

tax ~s солиқ масаласида ён бериш, солиқ имтиёзлари

wage ~ иш ҳақи масаласида ён бериш, иш ҳақини ошириш

CONCESSIONAIRE *n* концессия* соҳиби, концессиядор

CONCESSIONAL *a* имтиёзли

~ financing имтиёзли равишда маблағ билан таъминлаш

~ lending имтиёзли ссуда, имтиёзли асосда қарз бериш

CONCESSIONARY *a* 1. имтиёзли; 2. концессияли*

~ interest rate имтиёзли фоииз ставкаси

CONCESSIONER *n* концессиядор*

CONCLUDE *v* 1. якунламоқ, тамомламоқ; хулоса чиқармоқ; қарор қабул қилмоқ, қарор қилмоқ; 2. тузмоқ (*битимни*)

to ~ a bargain битим тузмоқ

to ~ a contract шартнома тузмоқ

to ~ a deal битим тузмоқ

to ~ a loan agreement кредит олиш ҳақида шартнома туз-

моқ; ссуда ҳақида шартнома тузмоқ

CONCLUDED *a* тузилган

~ transaction тузилган битим

CONCLUSION *n* 1. хулосалаш; 2. хулоса; 3. якунлаш, тугаллаш; 4. тузиш (*шартномани*)

~ of an agreement шартнома тузиш

~ of a bargain савдо битими тузиш

~ of business битим тузиш

~ of a commission of experts экспертиза хулосаси

~ of contract шартнома тузиш

~ of a deal битим тузиш

~ of transaction битим тузиш

~ of a treaty шартнома тузиш

audit ~ аудит* хулосалари

expert's ~ эксперт хулосаси

false ~ сохта хулоса

final ~ якуний хулоса

groundless ~ асосланмаган хулоса

hasty ~ шошилич чиқарилган хулоса

practical ~ амалий хулоса

precise ~ аниқ хулоса

preliminary ~ дастлабки хулоса

unfounded ~ асосланмаган хулоса

well-founded ~ асосланган хулоса

wrong ~ нотўғри хулоса

CONCLUSIVE *a* 1. якуний; 2. ишонарли

CONCUR *v* 1. рози бўлмоқ; маъқулламоқ; 2. биргаликда ҳаракат қилмоқ

CONCURRENCE *n* келишилганлик (*ҳаракатларнинг*)

CONCURRENT *a* 1. келишилган; 2. биргаликдаги, қўшма

CONDEMN *v* 1. яроқсиз деб топмоқ, яроқсиз деб тан олмақ; 2. мусодара қилмоқ, ҳибсламоқ, ҳибсга олмақ; 3. айбдор деб тан олмақ

CONDEMNATION *n* 1. яроқсиз деб топиш, яроқсизга чиқариш; 2. мусодара қилиш; 3. ҳукм қилиш, жазо бериш

CONDITION *n* 1. шарт; қўшимча шарт; кондиция*; 2. аҳвол, ҳолат; 3. *pl* вазият, шароит, ҳолат; тартиб; 4. ижтимоий ҳолат

~ of entry кириб бориш шarti (*янги фирманинг иқтисодиёт тармоқларига*)

~s of acceptance акцептлаш* шартлари

~s of brokerage даллоллик ҳақи тўлаш шarti

~ of cargo юкнинг ҳолати

~s of consortium agreement битимнинг консорциум* тузиш ҳақидаги шартлари

~s of a contract шартнома шартлари

~s of delivery етказиб бериш шартлари

~s of employment ёлланиб ишлаш шартлари

~ of financing маблағ билан таъминлаш шартлари

~ of goods ~ молнинг ҳолати

~s of a guarantee кафолат шартлари

~s of issue қимматли қоғоз чиқариш шартлари

~s of letter of credit аккредитив * шартлари

~s of life турмуш шароити

~s of market бозорнинг ҳолати, бозордаги вазият

~s of marketing маҳсулот ўтказиш (сотиш) шартлари

~ of packages юкнинг ҳолати

~s of participation иштирок этиш шартлари

~s of payment тўлов шартлари

~s of sale сотув шартлари

~s of service иш шароити

~s of subscription обуна шартлари

~s of supply етказиб бериш шартлари

~s of trade савдо шартлари

~s of transport юк ташиш шартлари

~s of work иш шароити

to adhere to ~s шартларга риоя қилмоқ

to alter ~s шартларни ўзгартирмоқ

to attach ~s бирон нарсани муайян шартларга боғлаб қўймоқ

to bargain for better ~s яхшироқ шартларга эришиш мақсадида музокаралар олиб бормоқ

to break ~s шартларни бузмоқ

to change ~s шартларни ўзгартирмоқ

to conform to ~s шартларга мувофиқ (мол) келмоқ

to create favourable ~s қулай шароит яратмоқ

to follow ~s шартларга риоя қилмоқ

to fulfil ~s шартларни бажармоқ

to implement ~s шартларни амалга оширмоқ

to impose ~s шартларни ба-
 жартирмоқ
 to improve ~s шароитни ях-
 шиламоқ
 to improve the working ~s
 меҳнат шароитини яхшила-
 моқ
 to include ~s шартларни ки-
 ритмоқ
 to incorporate ~s шартларни
 киритмоқ
 to infringe ~s шартларни буз-
 моқ
 to lay down ~s шартларни
 белгиламоқ
 to meet ~s 1. шартларни ба-
 жармоқ; 2. шартларни қон-
 дирмоқ
 to modify ~s шартларни ўз-
 гартирмоқ
 to observe ~s шартларга риоя
 қилмоқ
 to revise ~s шартларни қайта
 кўриб чиқмоқ
 to set forth ~s шартларни
 илгари сурмоқ
 to stipulate ~s шартларни на-
 зарда тутмоқ
 to superimpose ~s қўшимча
 шартлар киритмоқ
 to violate ~s шартларни буз-
 моқ
 to yield to ~s шартларни қа-
 бул қилмоқ
 abnormal ~s номеъёрий ша-
 роит
 abnormal operating ~s но-
 меъёрий фойдаланиш ша-
 роитлари
 actual operating ~s амалдаги
 (ҳақиқий) фойдаланиш ша-
 роитлари
 additional ~ қўшимча шарт
 adverse ~s ноқулай шароит-
 лар (фойдаланишининг)

apparent ~ мавжуд ҳолат
 as-received ~ етказиб бериш
 пайтидаги аҳвол (*махсулот-
 нинг*)
 atmospheric ~s атмосфера
 шароити
 auxiliary ~ қўшимча шарт
 average ~s одатдаги шартлар
 average operating ~s фойда-
 ланишнинг одатдаги шарт-
 лари
 average service ~s фойда-
 ланишнинг одатдаги шарт-
 лари
 basic ~s асосий шартлар
 best-profit ~ фойдани энг
 юқори даражага етказиш
 шарти
 boom ~s кескин ўзгариш
 boundary ~ чекловчи шарт
 business ~s тадбиркорлик
 (хўжалик) даги аҳвол
 cleared ~s қулай шароит
 climatic ~s иқлим шароити
 commercial ~s тижорат шарт-
 лари
 competitive ~s тенг ҳуқуқли
 шартлар
 controlled ~s назорат шарт-
 лари
 credit ~ ссуда сармоялари бо-
 зори ҳолати, кредит бо-
 зоридаги ҳолат
 critical ~s кескин (оғир) ша-
 роит, оғир тартиб
 debenture ~s облигацияларни
 сотиш шартлари
 defective ~с нуқсонли ҳолат
 design ~s ҳисоб-китоб (қи-
 лиш) шартлари
 desired ~ талаб қилинадиган
 тартиб; берилган шартлар
 environmental ~s атрофдаги
 шароит, ташқи шароит, ат-
 роф муҳит

economic ~s хўжаликдаги вазият; иқтисодий шароит
 emergency ~s фавқулудда тартиб
 end-service ~ буюмнинг фойдаланиш якунланган пайтдаги ҳолати
 end-use ~ буюмнинг фойдаланиш якунланган пайтдаги ҳолати
 environmental ~s атроф муҳит шароити
 equal ~s тенг шароит
 equilibrium ~s мувозанат шароити
 express ~s алоҳида ажратилган шартлар
 extreme ~s фавқулудда шароит
 faulty ~ носоз ҳолат
 favourable ~ қулай шароит
 feasibility ~s амалга ошириш шартлари
 financial ~s молиявий шароит
 first-order ~s энг зарур шароит; зарур шароит
 general ~s умумий шароит; умумий шартлар
 general ~s of a contract шартноманинг умумий шартлари
 general policy ~s гуруҳий суғурталаш ҳақидаги асосий битимда кўрсатилган суғурта шартлари
 guarantee ~s кафолат шартлари
 housing ~s турар жой шароити
 implied ~ кўзда тутилган шароит
 in damaged ~ шикастланган ҳолатда
 inequitable ~ ҳуқуқий жиҳатдан нотенг шарт

inflationary ~s инфляция* ҳолати
 in good ~ яхши ҳолатда
 in serviceable ~ соз ҳолатда
 insurance ~s суғурталаш шартлари
 in undamaged ~ шикастланмаган ҳолатда
 in working ~ ишга яроқли ҳолатда
 job ~s иш шароити
 labour ~s меҳнат шароити
 lease ~s ижарага бериш шартлари
 letter of credit ~s аккредитив* шартлари
 license ~s лицензия шартлари (*мас. асбоб-ускуналарни четдан келтириш учун*)
 limiting ~ чекловчи шарт
 living ~s турар жой шароити
 loan ~s қарз шартлари
 local ~s маҳаллий шароит
 main ~ асосий шарт
 maintenance ~s техник хизмат кўрсатиш шароити
 marginal ~s чегараланган шартлар
 market ~ бозорнинг аҳволи, бозордаги вазият
 market-clearing ~ талаб ва таклифнинг мувозанат ҳолати
 marketing ~s бозорнинг аҳволи, бозордаги вазият
 meteorological ~s об-ҳаво шароити
 moderate operating ~s фойдаланишнинг меъёрий шароити
 normal ~s меъёрий шароит
 obligatory ~s мажбурий шартлар
 on ~ шарти билан
 operable ~ иш (ишлаш) ҳолати; фойдаланиш ҳолати

operating ~ 1. иш (ишлаш) ҳолати; фойдаланиш ҳолати; 2. *pl* иш тартиби; фойдаланиш тартиби
 operation ~ *pl* иш тартиби; фойдаланиш тартиби
 operational ~ *pl* иш тартиби; фойдаланиш тартиби
 optimal ~s энг мақбул шароит
 out of ~ ёмон ҳолатда
 out-of-stock ~ захиралар камайиши ҳолати
 peak ~ энг яхши шароит
 perfect ~ аъло даражадаги ҳолат
 permanent ~ узоқ давом этадиган ҳолат
 plant ~s ишлаб чиқариш шароити
 policy ~s суғурталаш шартлари
 poor ~ ёмон ҳолат
 practical ~s амалий шартлар
 precedent ~ дастлабки шарт
 preferential ~s имтиёзли шароит; имтиёзли тартиб
 preliminary ~ дастлабки шарт
 prescribed ~s кўзда тутилган шартлар
 prevailing ~s устувор шартлар
 prevalent market ~ s ҳукмрон ҳолат
 prior ~ дастлабки шарт
 production ~s ишлаб чиқариш шароити
 profit maximizing ~ фойдани энг юқори даражага етказиш шарти
 profit-maximizing employment ~ иш билан таъминлашнинг фойдани энг юқори даражага етказиш пайтидаги шарти
 project ~ лойиҳа шартлари
 proper ~ керакли ҳолат

purchase and sale ~ олди-сотди шартлари
 queue ~ оммавий хизмат кўрсатиш тизимининг ҳолати
 quiet ~s касодлик (*мас. бозордаги*)
 rated ~s ҳисоб-китоб шартлари; ҳисоб-китоб тартиби
 gated ~s ҳисоб-китоб шартлари
 readiness ~ тайёрлик ҳолати
 realistic ~ амалдаги шароит
 realizability ~ амалга ошиш шарти
 reasonable ~s мақбул шартлар
 regular service ~s фойдаланишнинг меъёрий шароити
 running ~s 1. иш шароити; 2. фойдаланиш тартиби
 safety ~s хавфсизлик техникаси
 saturation ~ иш билан тўла таъминланганлик ҳолати
 second-order ~s иккинчи даражали шартлар
 service ~s 1. фойдаланиш тартиби; 2. хизмат кўрсатиш шартлари
 serviceable ~ соз ҳолат
 shop ~s ишлаб чиқариш шароити
 side ~ қўшимча шарт
 site ~s ҳудудий шароит
 social ~s ижтимоий-маиший шароит
 soil ~ тупроқ шароити
 sound ~ соғлом ҳолат
 special ~s махсус шароит; махсус шартлар
 special policy ~s суғурталашнинг ўзига хос шартлари
 stabilized production ~s ишлаб чиқаришнинг барқарор шароити

stable monetary ~s пул бозоридаги барқарор ҳолат
 standard ~s меъёрий шартлар
 standard policy ~s суғурталашнинг одатдаги шартлари
 stand-by ~ фойдаланишга тайёрлик ҳолати
 starting ~s бошланғич шартлар
 stipulated ~s кўзда тутилган шароит
 storage ~s сақлаш шароити
 strict budgetary ~s бюджетнинг қатъий шартлари
 strict technical ~s қатъий техник шартлар
 stringent ~s қатъий шартлар
 suitable ~s тўғри келадиган шартлар
 suitable shipping ~s транспортнинг тегишли ҳолати
 surplus ~s таклифнинг талабдан ошиб кетиши
 technical ~s техникавий шартлар
 technological ~s технологик шароит
 test ~s синовлар шароити
 top ~ энг яхши ҳолат
 trading ~s савдо-сотиқ шартлари; савдо-сотиқ шароити
 traffic ~s транспорт ҳаракати шароити
 transport ~s транспорт шароити
 under existing ~s мавжуд шароитда
 under the given ~s мазкур шароитда
 under production ~s ишлаб чиқариш шароитида
 unequal ~ s ҳуқуқий жиҳатдан нотенг шартлар
 unfair ~s адолатсиз шартлар

unfavourable ~s ноқулай шартлар
 uniform ~ s ягона шартлар
 unsatisfactory ~s қониқарсиз шароит
 unsound financial ~ ноқулай молиявий аҳвол
 unstable market ~ беқарор бозор вазияти
 usable ~ соз ҳолат
 use ~ фойдаланиш шартлари
 usual ~ одатдаги шартлар; одатдаги шароит
 working ~s иш шароити

CONDITION *v* 1. шарт қилиб қўймоқ; 2. тегишли ҳолатга келтирмоқ

CONDITIONAL *a* шартли

~ acceptance шартли акцепт*
 ~ bond шартли облигация
 ~ deposit шартли омонат
 ~ endorsement муайян шартли индоссамент* (уни бажаришда тўлов амалга оширилиши мумкин)
 ~ liability шартли мажбурият
 ~ loan шартлашиб олинган қарз
 ~ obligation шартли мажбурият
 ~ price шартли нарх
 ~ pricing for transaction account мижознинг у ёки бу шартларни бажаришига қараб ҳисобрақамлардан фойдаланганлик учун нарх қўйиш
 ~ risk шартли таваккалчилик
 ~ sale шартли сотув

CONDITIONALITY *n* 1. кредитларнинг муайян иқтисодий сиёсатни амалга ошириш юзасидан қарздорларнинг мажбуриятлари билан ўзаро боғлиқлиги; 2. Халқаро

валюта фондидан кредит олиш шартлари
to fulfil ~ қўйилган талабларни бажармоқ

CONDITIONED *a* 1. шарт қилиб қўйилган; 2. белгиланган шартга жавоб берувчи, мезонга мос келувчи

CONDITIONING *n* молни белгиланган меъёрга келтириш; керакли ҳолатга келтириш

CONDOMINATION *n* биргаликда эгалик қилиш

CONDOMINIUM *n* мулкка биргаликда эгалик қилиш

CONDOR *n* кондор, олтин ёки кумуш танга (*Жанубий Американинг баъзи мамлакатларида 1933 йилга қадар муомалада бўлган*)

CONDUCTIVE *a* ёрдам берувчи, қулай (мақбул)

CONDUCT *n* 1. олиб бориш, юритиш; 2. йўл тутиш; одоб ~ the bank's business банк тадбиркорлигини юритиш market ~ бозорда иш тутиш professional ~ касбга хос иш тутиш (йўл тутиш)

CONDUCTING *n* олиб бориш, юритиш, ўтказиш ~ business тадбиркорликни юритиш ~ a case ишни юритиш (суда)

~ correspondence хат-хабарларни юритиш

~ an operation операцияларни ўтказиш

CONDUCT-MONEY *n* 1. гувоҳни судга етказиб келганлик учун тўланадиган пул; 2. аскарларни қўшинга етказиш харажатларини қоп-

лаш учун ундириладиган солиқ

CONDUIT *n* йўл

~ in tax law солиқ қонунчилигига кўра билвосита солиқ солиш

CONFEDERACY *n* конфедерация* ; давлатлар иттифоқи

CONFEDERATION:

C. of British Industries Англия саноати конфедерацияси*

C. of Shipbuilding Unions Кемасозлар касаба уюшмалари конфедерацияси*

European C. of Agriculture Европа қишлоқ хўжалиги конфедерацияси *

International C. for Agricultural Credit Халқаро қишлоқ хўжалиги кредити конфедерацияси*

International C. of Free Trade Unions Эркин касаба уюшмаларининг халқаро конфедерацияси*

World C. of Labour Умумжаҳон меҳнат конфедерацияси*

CONFEDERATION *n* конфедерация (1. давлат тузилиши шакли; 2. жамоат ташкилоти); иттифоқ

CONFERENCE:

C. on International Container Traffic Халқаро контейнерда юк ташиш конференцияси

Baltic and International Maritime C. Болтиқ ва халқаро денгиз конференцияси

United Nations C. on Trade and Development БМТнинг

савдо ва тараққиёт бўйича конференцияси

United Nations Wheat C. БМТнинг буғдой бўйича конференцияси

World Future Research C. Умумжаҳон истиқболни белгилаш тадқиқотлари конференцияси

CONFERENCE *n* 1. конференция; мажлис; 2. кема эгалари ўртасидаги картель битими*

~ on marketing маркетинг* бўйича мажлис

~ on statistics статистика масалаларига доир конференция

to attend *a* ~ конференцияда иштирок этмоқ

to call *a* ~ конференция чақирмоқ

to convene *a* ~ конференция чақирмоқ

to convoke *a* ~ конференция чақирмоқ

to disrupt *a* ~ конференцияни бузмоқ

to hold *a* ~ конференция ўтказмоқ

to participate in *a* ~ конференцияда иштирок этмоқ

to sit in ~ мажлис қилмоқ; кенгашмоқ, маслаҳатлашмоқ

annual ~ ҳар йиллик конференция

commercial ~ савдо музокаралари

Delphi ~ экспертлик баҳосини ишлаб чиқишга доир кенгаш

developmental ~ тараққиёт муаммоларига доир конференция

industrial ~ савдо музокаралари

preproduction ~ (янги) маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этишга доир кенгаш press ~ матбуот конференцияси

production ~ ишлаб чиқариш мажлиси

professional ~ мутахассислар конференцияси

quality control ~ сифатни назорат қилиш масалаларига бағишланган мажлис

regional ~ минтақавий конференция

representative ~ вакиллар конференцияси

shipping ~ кемачилик конференцияси

specialized ~ ихтисослаштирилган конференция

standards ~ мезонларга доир конференция

summit ~ олий даражадаги конференция

top level ~ олий даражадаги конференция

trade ~ савдо конференцияси

training ~ таълим масалаларига доир конференция

world trade ~ халқаро савдо конференцияси

CONFIDENCE *n* 1. ишончлик; ишончлик даражаси; 2. ишонч; 3. махфий хабар ~ in currency валютага бўлган ишонч

to abuse ~ ишончни суистеъмол қилмоқ

to justify ~ ишончни оқламоқ

to lose ~ ишончни йўқотмоқ

to shatter ~ ишончга путур етказмоқ

to win ~ ишонч қозонмоқ

mutual ~ ўзаро ишонч

CONFIDENTIAL а 1. махфий, яширин; 2. „махфий“, „ошкор қилинмаслиги лозим“

CONFIDENTIALITY n махфийлик

~ of data маълумотларнинг махфийлиги; (олинган) маълумотларни махфий сақлаш; маълумотларни ошкор қилмаслик

CONFIRM v 1. тасдиқламоқ; 2. тасдиқ этмоқ, тасдиқдан ўтказмоқ

to ~ guarantee кафолатни тасдиқламоқ

to ~ a treaty шартномани тасдиқламоқ

to ~ the price нархни тасдиқламоқ

CONFIRMATION n 1. тўловни тасдиқлаш; 2. брокернинг битим тафсилотларини миջозга маълум қилиши; 3. аудиторнинг* талаби (сўрови) (*учинчи томонга молиявий моддаларга доир суммаларни текшириш учун юбориладиган*); 4. тасдиқлаш; тасдиқ этиш

~ of acceptance қабул қилинганликни тасдиқлаш

~ of booking буюртмани тасдиқлаш

~ of a counter-offer муқобил таклифни тасдиқлаш

~ of credit кредитни тасдиқлаш

~ of feasibility имкониятни (амалга оширилишни) тасдиқлаш

~ of guarantee кафолатни тасдиқлаш

~ of loan undertaking кредит кафолатини тасдиқлаш

~ of nomination тайинланганликни тасдиқлаш (вазифага)

~ of obligations мажбуриятларни тасдиқлаш

~ of an offer таклифни тасдиқлаш

~ of payment тўловни тасдиқлаш

~ of order буюртмани тасдиқлаш

~ of a price нархни тасдиқлаш

~ of a proposal таклифни тасдиқлаш

~ of reservation буюртмани тасдиқлаш

~ of shipment юк жўнатишганлигини тасдиқлаш

~ of signature имзони тасдиқлаш

~ of a visa визани тасдиқлаш

bank ~ банкдаги ҳисобрақам қолдиғини тасдиқлаш

booking ~ буюртмани тасдиқлаш

cable ~ телеграф воситасида тасдиқлаш

contract ~ шартномани тасдиқлаш

direct ~ бевосита тасдиқлаш

formal ~ расмий тарзда тасдиқлаш

guarantee ~ кафолатни тасдиқлаш

mail ~ почта орқали тасдиқлаш

negative ~ салбий талаб (*аудиторнинг**)

order ~ буюртмани тасдиқлаш

positive ~ ижобий талаб (*аудиторнинг**)

sales ~ буюртма олинган-
лигини тасдиқлаш

telex ~ телекс орқали тас-
диқлаш

verbal ~ оғзаки тасдиқлаш

written ~ ёзма тасдиқлаш

CONFIRMED *a* тасдиқланган

~ credit тасдиқланган кредит

~ guarantee тасдиқланган ка-
фолат

~ letter of credit тасдиқлан-
ган аккредитив

~ line мижоз расмий тарзда
хабардор қилинган кредит
йўли

~ line of credit хабардор
қилувчи кредит йўли

CONFIRMING *a* тасдиқловчи

~ bank тасдиқловчи банк

CONFISCATION *n* мусодара
қилиш

CONFLICT *n* низо, ихтилоф,
келишмовчилик, тўқнашув

~ of interest(s) манфаатлар
ихтилофи, манфаатлар тўқ-
нашуви

~ of jurisdiction муайян идо-
рага тегишлилик ҳақидаги
баҳс

~ of laws ҳуқуқий меъёрлар
ихтилофи

~ of patent rights патентга
оид ҳуқуқлар тўқнашуви

to avoid *a* ~ тўқнашувлардан
ўзини четга олиш

to be in ~ бирон нарсага зид
бўлмоқ

to resolve *a* ~ ихтилофни ҳал
этмоқ

to settle *a* ~ ихтилофни ҳал
этмоқ

armed ~ қуролли тўқнашув

labour ~ меҳнат ихтилофи
(низоси)

trademark ~ мол белгилари
тўқнашуви

CONFLICTING *a* баҳслашув-
чи, тўқнашувчи

CONFORM *v* мувофиқ кел-
моқ (*мос келмоқ техник
шартларга*)

CONFORMANCE *n* муво-
фиқлик, мослик, мос келиш
to specification техник шарт-
ларга мос келиш

~ to standard мезонга мос
келиш

quality ~ маҳсулот сифати-
нинг мувофиқлиги (*техник
талабларга*)

CONFORM *v* мувофиқ келмоқ,
мос келмоқ

CONFORMANCE *n* муво-
фиқлик, мослик, мос келиш

CONFORMITY *n* мувофиқлик,
мослик, мос келиш

~ of documents ҳужжат-
ларнинг мувофиқлиги

~ of goods to the standard
молнинг мезонга мос келиши

~ of quality сифатнинг му-
вофиқлиги

to be in ~ мувофиқ келмоқ,
мос келмоқ

CONFRERE *n* ҳамкасб

CONFUSE *v* аралаштирмоқ,
чалкаштирмоқ

CONFUSION *n* 1. тартибсиз-
лик; чалкашлик, чигаллик;
2. ижтимоий тартибсизлик-
лар, исён, ғалаён; 3. қўшиш,
бирлаштириш

~ of debt қарздор ва кре-
диторни бир шахс сифатида
бирлаштириш йўли билан
қарзга барҳам бериш

~ of rights қарздор ва
кредиторни бир шахс си-
фатида бирлаштириш

~ of trademarks мол бел-гиларидаги чалкашлик

CONGELATION:

~ of homogeneous human labour инсоннинг уюшган меҳнати йиғиндиси

~ of human labour инсон меҳнати йиғиндиси

~ of surplus labour time ўзгармас қўшимча вақт

CONGESTED *a* 1. тўлиб-тошган; ошиб-тошиб кетган; 2. аҳоли зич жойлашган

~ market ошиб-тошиб кетган бозор

CONGESTION *n* 1. аҳолининг зичлиги; 2. кўп иш юкланганлик; ортиқча юк ортилганлик; 3. тўпланиб қолиш; тиқилиб қолиш; тиқилинч; тирбанд

~ of cargo юкларнинг тўпланиб қолиши

~ of population аҳолининг зичлиги

~ of ships кемаларнинг тўпланиб қолиши

port ~ бандагроҳда кемаларнинг тўлиб кетиши

road ~ йўлларнинг тирбандлиги

traffic ~ транспортнинг тўпланиб қолиши

urban ~ шаҳарларда аҳолининг зичлиги

CONGLOMERACY *n* саноат конгломератларининг вужудга келиши

CONGLOMERATE *n* 1. конгломерат (*ўзида турли тармоқлар корхоналарини му-жассамлаган хўжалик бирлиги*); 2. турли молларни сотиш ва хизмат кўрсатиш билан шуғулланувчи филиалларга

эга диверсификация компанияси*

industrial ~ саноат конгломерати*

merchandising ~ чакана савдо конгломерати *

retail ~ чакана савдо дўконларининг бир жойда тўпланиши

CONGLOMERATION *n* конгломерация*, бир жойда тўпланиш

~ of population аҳолининг бир жойда тўпланиши

CONGLOMERCHANT *n* савдодаги конгломерат*

CONGREGATION *n* мажлис

CONGRESS *n* Конгресс (*АҚШнинг қонун чиқарувчи юқори идораси*)

C. of Industrial Organizations Ишлаб чиқариш касаба уюшмалари конгресси (*АҚШ*)

International C. of Accountants Халқаро бухгалтерлар конгресси

Scottish trades union C. Шотландия касаба уюшмалари конгресси

Trades union C. Касаба уюшмалар конгресси (*Буюк Британия*)

CONGRESS *n* конгресс

to attend *a* ~ конгресс ишида қатнашмоқ

to hold *a* ~ конгресс ўтказмоқ

to register at *a* ~ конгрессда рўйхатдан ўтмоқ

annual ~ ҳар йиллик конгресс

economic ~ иқтисодий конгресс

international ~ халқаро конгресс

scientific ~ илмий конгресс

- world ~ умумжаҳон конгресси
- CONGRESSMAN *n* конгресс аъзоси
- CONGRUENCE *n* 1. келишилганлик, мувофиқлик; 2. бир-бирига тўғри келиш, мос келиш
- to be in ~ with *бирор нарсага мувофиқ келмоқ*
- goal ~ мақсадларнинг мос келиши
- CONJECTURE *n* тахмин, фараз
- CONJOINED *a* бирлашган
- CONJOINT *a* бирлашган; қўшма
- CONJUNCTURE *n* бозордаги вазият; аҳвол; вазиятлар тақозоси
- CON-MAN *n* фирибгар, қаллоб
- CONNECT *v* бирлаштирмоқ, боғламоқ
- CONNECTION *n* 1. алоқа; боғлиқлик; боғланиш; 2. *pl* алоқалар, таниш-билишлик
- to break off *a* ~ алоқани узмоқ
- to enter into business ~s тадбиркорлик муносабатларини ўрнатмоқ
- to establish business ~s тадбиркорлик алоқаларини ўрнатмоқ
- to make new ~s янги алоқаларни ўрнатмоқ
- to sever ~s алоқаларни узмоқ
- business ~s тадбиркорлик алоқалари
- foreign ~s хорижий алоқалар
- interbranch ~s соҳалараро алоқалар
- mercantile ~s савдо алоқалари
- railway ~ темир йўл алоқалари
- telephone ~ телефон алоқаси
- trade ~s савдо алоқалари
- train ~ темир йўл алоқаси
- trunk ~ халқаро телефон алоқаси
- CONNOISSEUR *n* билимдон, омилкор
- CONSCIENCE *n* 1. виждон; 2. онг
- public ~ ижтимоий онг
- CONSCIOUSNESS *n* 1. онг; 2. англаш
- class ~ синфий онг
- cost ~ 1. таннарх аҳамиятини англаб етиш (*маҳсулотнинг*); 2. ишлаб чиқариш чиқимларини энг кам даражага етказишга интилиш
- national ~ миллатнинг ўзини англаши
- price ~ харидорнинг нархга нисбатан оқилона (онгли) муносабати
- CONSCRIPTION *n* 1. ҳарбий мажбурият; 2. ҳарбий хизматга чақириш
- ~ of labour меҳнат мажбурияти
- ~ of wealth йирик мулкларга қатъий тарзда солиқ солиш
- CONSECUTIVE *a* кейинги, келгуси; кетма-кет, изчил, мунтазам
- ~ quotations курсларни мунтазам баҳолаш
- CONSECUTIVELY *adv* кетма-кет, изчиллик билан
- ~ numbered checks изчил рақамланган чеклар
- str. 458

CONSECUTIVES *n pl* мазкур кема ёллаш шартномаси амал қилган пайтдаги сафарлар миқдори

CONSENSUS *n* умумий розилик, умум розилиги, битим, келишув; тотувлик; розилик, бирдамлик

~ *in cyclical movements* даврий ўзгаришлар суръатидаги мослик

~ *rate* келишилган фоиз ставкаси

to achieve ~ битимга келмоқ

social ~ ижтимоий тотувлик

CONSENT *n* битим, келишув; розилик

to give ~ розилик бермоқ

to obtain ~ розилик олмоқ

by mutual ~ ўзаро келишувга асосан

common ~ умумий розилик

implicit ~ сўзсиз розилик

implied ~ сўзсиз розилик

mutual ~ ўзаро тотувлик

prior ~ олдиндан розилик бериш

reciprocal ~ ўзаро тотувлик

tacit ~ сўзсиз розилик

CONSENT *v* рози бўлмоқ

CONSEQUENCE *n* 1. натижа; оқибат; хулоса; 2. яқун, хулоса; 3. аҳамият, имконият

to answer for the ~s оқибат учун жавоб бермоқ

to take the ~s оқибат учун жавоб бермоқ

far-reaching ~ узоқ давом этувчи оқибатлар

financial ~s молиявий оқибатлар

legal ~s ҳуқуқий оқибатлар

redistributive ~s of inflation инфляциянинг* даромад-

ларни қайта тақсимлаш соҳасидаги оқибатлари

CONSERVANCE *n* табиатни муҳофаза қилиш, табиат муҳофазаси

CONSERVATION *n* 1. сақлаш, тежаш, жамғариш; 2. табиатни муҳофаза қилиш

~ *of assets* мулкый бойликларни сақлаш

~ *of environment* атроф муҳитни муҳофаза қилиш, атроф муҳит муҳофазаси

~ *of nature* табиатни муҳофаза қилиш, табиат муҳофазаси

~ *of portfolio* қимматли қоғозлар портфелини* сақлаб қолиш

~ *of value* қийматни сақлаб қолиш

land ~ ерни тўғри асраш

nature ~ табиатни муҳофаза қилиш, табиат муҳофазаси

resource ~ бойликларни иқтисод қилиш

soil ~ тупроқни тўғри асраш

water ~ сув бойликларини муҳофаза қилиш

CONSERVATIONIST *n* табиатни муҳофаза қилиш бўйича мутахассис

CONSERVATISM *n* мутаасиблик (*бухгалтерлик ҳисоби тамойили*)

CONSERVATIVE *a* 1. эскилик тарафдори, мутаасиб; 2. ўр-тача; пасайтирилган (*ҳисоб-китоблар ҳақида*)

~ *bank management* банкни эски усулда бошқариш

CONSIDER *v* 1. ҳисобга олмоқ, эътиборга олмоқ; 2. кўриб чиқмоқ, муҳокама қилмоқ; 3.

фараз қилмоқ, ...деб ҳисобламоқ

to ~ market conditions бозордаги вазиятни ҳисобга олмоқ

CONSIDERABLE а йирик, таллай

~ credit йирик кредит

CONSIDERATION *n* 1. кўриб чиқиш, муҳокама қилиш; 2. мулоҳаза; 3. ўрнини қоплаш, товон тўлаш; товон; 4. фонд битимининг пулдаги ифодаси; 5. битимнинг биржадаги воситачилик ҳақи, давлат йиғими ва солиқлар тўлангунга қадар бўлган қиймати; 6. битимнинг бир томони иккинчисига тўлайдиган ҳақ суммаси

~ for a licence лицензия берганлик учун ҳақ тўлаш

~ money пул билан муқобил тарзда ҳақ тўлаш

~ of a claim даъвони кўриб чиқиш

~ of a dispute баҳсни муҳокама қилиш

~ of an inquiry талабни кўриб чиқиш

to be under ~ муҳокамада бўлмоқ

to give ~ to кўриб чиқмоқ, муҳокама қилмоқ

to submit for ~ муҳокамага тақдим этмоқ

to take into ~ эътиборга олмоқ

cost ~ савдо харажатларини пасайтириш юзасидан мулоҳазалар

for a ~ ҳақ эвазига

in ~ of эътиборга олган ҳолда

infringement ~ риюя қилмаганлик ҳақидаги ишни кўриб чиқиш

make-or-break ~ бирор нарсани яратишнинг мақсадга мувофиқлиги мезони

matters requiring special ~ алоҳида кўриб чиқишни талаб қилувчи масалалар

money ~ пул билан ҳақ тўлаш, ҳақ тўлаш

nominal ~ расмий тарзда товон тўлаш

pecuniary ~s товон пули, пул билан товон тўлаш

short-run ~s қисқа муддатли мулоҳазалар, бугунги кун

ҳақидаги фикр-мулоҳазалар

under ~ кўриб чиқиладиган; текшириладиган; ўрганиладиган, тадқиқ этиладиган

CONSIGN *v* 1. консигнацияга* юбормоқ (жўнатмоқ); 2. бошқага ўтказмоқ; топширмоқ

CONSIGNATION *n* 1. консигнация*; 2. молларни консигнацияга* юбориш

CONSIGNEE *n* консигнациячи*, юкни олувчи

CONSIGNMENT *n* 1. консигнация (комитент* молни воситачига сотиш учун бериб юборадиган шартнома тури); 2. юк; моллар туркуми

~ for approval маъқуллаш учун жўнатилган молнинг намуналар билан биргаликдаги туркуми

~ for inspection маъқуллаш учун жўнатилган молнинг намуналар билан биргаликдаги туркуми

~ in specie нақд пул юбориш
~ of goods мол туркуми

~ on approval молнинг маъқуллаш учун жўнатилган туркуми
 to accept а ~ моллар туркумини қабул қилмоқ
 to deliver on ~ консигнация* қилиш учун етказиб бермоқ
 to dispatch а ~ туркумини жўнатмоқ
 to make up а ~ юк туркумини ташкил қилмоқ
 to reject а ~ туркумдан воз кечмоқ
 to release а ~ мол туркумини жўнатишга рухсат бермоқ
 to send on ~ консигнация* қилиш учун жўнатмоқ
 to ship а ~ туркумини ортиб жўнатмоқ
 additional ~ қўшимча туркум
 balance ~ юкнинг қолган туркуми
 bulk ~ йирик туркум
 cash on delivery ~ кўрсатилган ҳақни тўлаб олиш шарти билан жўнатиш
 collective ~ йиғма юк
 equal ~ тенг туркум
 export ~ четга чиқариладиган туркум
 fresh ~ яқинда келиб тушган туркум
 groupage ~ асосий юк
 high-value ~ қимматбаҳо юк
 incoming ~ келиб тушаётган туркум
 large ~ катта туркум
 mixed ~ йиғма юк
 on ~ консигнация* шартлари асосида
 outgoing ~ жўнатилаётган туркум
 part-load ~ донабай юк
 pitch ~ молнинг бозорга чиқарилган туркуми

primary ~ дастлабки туркум
 retail ~s донабай юклар
 return ~ қайтариб элиб бериш
 returnable ~ қайтарма консигнация*
 sample ~ намуналар жўнатиш
 seized ~ мусодара қилинган туркум
 separate ~ ажратилган туркум
 shipped ~ ортиб жўнатилган туркум
 small ~s майда туркумлар
 total ~ бутун туркум
 trial ~ синов туркуми
 unreturnable ~ қайтарилмайдиган консигнация*
 valuable ~ қимматбаҳо юк

CONSIGNOR *n* комитент*; консигнант*; юк жўнатувчи; юборувчи (*юкни*)

CONSISTENCY *n* 1. изчиллик, мантиқийлик; 2. келишилганлик, мувофиқлик; 3. доимийлик (*бухгалтерлик ҳисоби тамойили*)

~ in quantities моллар миқдоридоги барқарорлик
 ~ of data маълумотларнинг бир-бирига зид эмаслиги
 ~ of estimate баҳонинг асослилиги
 internal ~ ички мувофиқлик (*маълумотларнинг*)
 opinion ~ фикрларнинг мослиги

CONSISTENT *a* 1. тегишли, мувофиқ келувчи; мос келувчи; 2. келишилган; бир-бирига тўғри келадиган, мос; 3. изчил, мантиқий

~ with stated policy эълон қилинган ҳисобга олиш сиёсатига мос келувчи

CONSOL *n* қиймати тўланишининг охириги муддати белгиланмаган облигация; бирлаштирилган рента *

CONSOLIDATE *v* 1. муддатни узайтирмақ; бирлаш(тир)моқ; қўшилмоқ (*компаниялар ҳақида*); 2. зичламоқ

to ~ short-term debt қисқа муддатли қарз муддатини узайтирмақ

CONSOLIDATED *a* 1. муддати узайтирилган, бирлаштирилган; жамлама; 2. зичлаштирилган

~ account бирлаштирилган ҳисобрақам

~ assets бирлаштирилган фондлар

~ balance sheet бирлаштирилган баланс

~ bond муддати узайтирилган қимматли қоғоз

~ debt муддати узайтирилган қарз, узоқ муддатли мажбурият

~ financing биргаликда маблағ билан таъминлаш

~ fund бирлаштирилган фонд

~ fund service бирлаштирилган фондга хизмат кўрсатиш

~ fund standing services бирлаштирилган фонднинг доимий хизматлари

~ mortgage bond умумий гаров хати билан таъминланган облигациялар

~ quotation system акциялар баҳолари ҳақидаги маълумотларни йиғиш ва уза-

тишнинг автоматлаштирилган тизими

~ statement of income and earnings фойда ва даромадлар ҳақидаги бирлаштирилган ҳисобот

~ stock консоллар*, давлат қимматли қоғозлари; қиймати тўланишининг охириги муддати белгиланмаган облигациялар

~ tape акциялар курслари ҳақидаги маълумотларнинг бирлаштирилган тизими

CONSOLIDATION *n* 1. бирлаштириш; қўшиш; 2. қисқа муддатли қарзни узоқ муддатли қарзга айлантириш; 3. бозордаги ҳолатни мустақкамлаш; 4. акцияларни сотишдан олинган даромадни қайта инвестиция қилиш; 5. миллий валютани халқаро пул активларига* алмаштириш

~ account бирлаштирилган ҳисобрақам

~ loan бирлаштирувчи кредит

~ of banks банкларнинг қўшилиши

~ of capital сармоянинг қўшилиши

~ of corporations корпорацияларнинг* бирлашиши

~ of floating debt жорий қарздорлик муддатини узайтириш

~ of the market бозорни мустақкамлаш

~ of mortgages гаров хати муддатини узайтириш

~ of prices нарх-навони мустақкамлаш

~ of shares акцияларни бирлаштириш

~ of share capital акция-дорлик сармоясининг қўшилиши

corporate ~ корпорацияларнинг қўшилиши

farm ~ фермани йириклаштириш

industrial ~ саноатни бир жойда тўплаш

patent ~ патентларни бирлаштириш

railroad ~ темир йўлларнинг қўшилиб кетиши

CONSOLS *n* бирлаштирилган рента*

CONSORTIUM *n* консорциум (бир нечта корхоналарни биргаликда фаолият кўрсатиш учун вақтинча бирлаштириш)

~ agreement консорциум* ташкил этиш ҳақидаги битим

~ bank консорциумга* қарашли банк

~ of banks банклар консорциуми*

~ of contractors пудратчилар консорциуми*

to enter into a ~ консорциумга* кирмоқ

to establish a ~ консорциум* ташкил қилмоқ

to form a ~ консорциум* ташкил қилмоқ

to retire from a ~ консорциумдан* чиқмоқ

to withdraw from a ~ консорциумдан* чиқмоқ

international ~ халқаро консорциум*

rival ~ рақобатлашувчи консорциум*

technology transfer ~ технологияни бошқага ўтказиш ҳақидаги битим

CONSTANT *n* 1. ўзгармас қиймат, ўзгармас миқдор; 2. харажатларнинг ўзгармас таркибий қисми

floating point ~ рақам хоналари ўзгарувчан доимий миқдор

group ~ гуруҳий ўзгармас миқдор

order-cycle ~ буюртмалар орасидаги ўзгармас оралиқ

proportionality ~ мутаносиблик кўрсаткичи

CONSTANT *a* доимий, узлуксиз

~ annual principal and interest repayment асосий сумма ва фойзаларнинг қарзни тўлаш ҳисобига ўтказиладиган доимий йиллик тўловлари

~ capital ўзгармас сармоя

~ dollar plan доллардаги мунтазам вақт оралиғида инвестиция қилиш йўли билан сармоя сарфлашни ошириш дастури

~ dollars ҳақиқий харид қобилиятини аниқлашда фойдаланиладиган асос даври долларлари

~ dollar value ўзгармас нархлардаги суммалар

~ price ўзгармас нарх

~ risk ўзгармас таваккалчилик

CONSTITUENCY *n* 1. мижозлар, контрагентлар*; 2. сайловчилар; 3. сайлов округи

business ~ тадбиркорлик олами

CONSTITUENT *n* таркибий қисм, унсур, бўлак

~s of capital сармоянинг таркибий қисмлари

constant ~ ўзгармас таркибий қисм

variable ~ ўзгарувчан таркибий қисм

CONSTITUENT *a* таркибий; ташкил этувчи (*бир бутуннинг бўлаги ҳақида*)

CONSTITUTE *v* 1. таъсис этмоқ, асос солмоқ; 2. тузмоқ

CONSTITUTION

n 1. конституция; 2. таъсис этиш; 3. таркиб, тузилиш, тузилма

Federal C. федерал конституция (*АҚШ*)

financial ~ молия-кредит ишини ташкил этиш таъмоийллари

monetary ~ пул тизими

CONSTITUTIONAL *n* конституциявий

CONSTRAINT *n* чеклов, чегаралаб қўйиш, чеклаш, чекловчи омил

~ **on real resources** амалдаги ресурсларни чеклаш

to impose ~s чекловларни жорий этиш

active ~ қатъий чеклов

additional ~ қўшимча чеклов

artificial ~ сунъий чеклов

budget ~ бюджет чеклови

direct ~ бевосита чеклов

engineering ~s техник чекловлар

feasible ~ йўл қўйилиши мумкин бўлган чеклов

forced ~ мажбурий чеклов

functional ~ вазифавий чеклов

fundamental ~ муҳим чеклов

global ~ кенг қамровли чеклов

hard ~ қатъий чеклов

manpower ~ ишчи кучидан фойдаланишни чеклаш

moral ~ маънавий (ахлоқий) чеклов

natural ~ табиий чеклов

practical ~s амалий чекловлар

profit ~ фойдани чеклаш

redundant ~ ҳаддан ортиқ чеклов

resource ~s захираларга оид чекловлар

risk ~s таваккалчилик билан боғлиқ чекловлар

soft ~ ноқатъий чеклов

CONSTRUCT *v* қурмоқ, барпо этмоқ, лойиҳа тузмоқ

CONSTRUCTION *n* 1. қурилиш; 2. иншоот, иморат, бино

~ **credit** қурилиш кредити

~ **in progress** тугалланмаган қурилиш

~ **loan** қурилиш кредити

~ **loan interest** қурилиш кредитининг фоиз ставкаси

~ **of farm roads** қишлоқ жойлардаги йўл қурилиши

~ **of new capacities** янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш

~ **of a plant** завод қурилиши

~ **put in place** барпо этилган қурилиш объекти; бажарилган қурилиш ишлари

to credit ~ қурилиш учун кредит ажратмоқ

building ~ бинолар қурилиши

capital ~ йирик қурилиш

complex ~ ялпи қурилиш

comprehensive ~ ялпи қурилиш

contract ~ пудрат асосидаги қурилиш

durable ~ узоқ муддат фойдаланиладиган иншоот

housing ~ уй-жой қурилиши

incompleted ~ тугалланмаган қурилиш

infrastructure ~ инфратузилма* барпо этиш

joint ~ биргаликда қуриш

new ~ янги қурилиш

nonresidential ~ яшашга мўлжалланмаган бинолар қуриш

operative ~ ишлатилаётган иншоот

project ~ объект қурилиши

public ~ давлат ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларига қарашли қурилиш

residential ~ уй-жой қурилиши

road ~ йўл қурилиши

site ~ майдончадаги қурилиш

standardized ~ бир турдаги қурилиш

turnkey ~ ишларнинг тўла ҳажми, „битириб калитини топшириш“ асосидаги қурилиш

CONSTRUCTIVE *a* 1. амалий, асос бўла оладиган; 2. бунёдкорона, ижодкорона, ижодий ~ receipt date дивидент* олиш ҳуқуқи берилган сана

CONSTRUCTOR *n* лойиҳаловчи

CONSUL *n* консул

CONSULAGE *n* консуллик йиғими*

CONSULAR *a* консуллик...

CONSULT *v* маслаҳатлашмоқ; кенгашмоқ

CONSULTANCY *n* маслаҳат бериш фирмаси

business ~ тижорат масалалари юзасидан маслаҳат берувчи фирма

computer ~ ҳисоблаш техникаси соҳасидаги маслаҳатчи фирма

management ~ бошқарув масалалари юзасидан маслаҳат берувчи фирма

one-man ~ бир мутахассис тимсолида маслаҳатчилик хизматларини кўрсатувчи фирма

real estate ~ кўчмас мулк масалалари юзасидан маслаҳат берувчи фирма

small niche ~ ихтисослашган маслаҳат бериш кичик фирмаси

CONSULTANT *n* маслаҳатчи

advertising ~ реклама бўйича маслаҳатчи

business ~ савдо-саноат фаолияти масалалари маслаҳатчиси

chartered financial ~ дипломли молиявий маслаҳатчи

design ~ лойиҳалаш бўйича маслаҳатчи

engineering ~ техник-муҳандислик масалалари маслаҳатчиси

exploration ~ тадқиқотлар бўйича маслаҳатчи

legal ~ ҳуқуқий масалалар маслаҳатчиси

management ~ бошқарув масалалари маслаҳатчиси

marketing ~ сотувни ташкил этиш маслаҳатчиси

outside ~ таклиф қилинган маслаҳатчи

prime ~ бош маслаҳатчи

professional ~s маслаҳат бериш фирмаси

public relations ~ жамнатчилик билан алоқа боғлаш буйича мутахассис

scientific ~ илмий маслаҳатчи

specialized ~ муайян масалаларга ихтисослашган маслаҳатчи

tax ~ солиқ солиш масалалари буйича маслаҳатчи

technical ~ техник маслаҳатчи

value ~ қийматни баҳолаш буйича маслаҳатчи

CONSULTATION *n* маслаҳат

~ on economic matters иқтисодий масалалар буйича маслаҳат

~ on trade савдо масалалари буйича маслаҳат

to give a ~ маслаҳат бермоқ

to hold a ~ маслаҳатлашмоқ

legal ~ ҳуқуқий маслаҳат

mutual ~s ўзаро маслаҳатлашиш, ўзаро маслаҳатлар

on ~ келишувга мувофиқ

reciprocal ~ ўзаро маслаҳатлар

technical ~ техник масалалар юзасидан маслаҳат

CONSULTATIVE *a* маслаҳат

CONSULTING *n* маслаҳат бериш

management ~ бошқарув буйича маслаҳат бериш

CONSUMABLE *a* 1. истеъмол қилинадиган; сарфланадиган; истеъмолга мўлжалланган; 2. *pl* истеъмол моллари

CONSUME *v* истеъмол қилмоқ; сарфламоқ

CONSUMER *n* истеъмолчи

~ bank банк ҳисобланмайдиган компания тасарруфидаги нобанк муассаса

~ credit истеъмол кредити

~ credit control истеъмол кредитини назорат қилиш

~ credit loan истеъмол кредитига бериладиган ссуда

~ debenture кенг оммага сотиладиган облигация

~ debt истеъмол кредити буйича қарздорлик

~ finance company истеъмол молларини харид қилиш учун қисқа муддатга кам миқдорда қарз берувчи молиявий компания

~ indebtedness истеъмол кредити буйича қарздорлик

~ instalment company истеъмол кредити компанияси

~ instalment credit бўлиб-бўлиб тўланадиган истеъмол кредити

~ lending истеъмолчиларга кредит бериш

~ loan истеъмол ссудаси

~ loan interest duty истеъмол ссудаси фоизлари солиғи

~ obligations харид қилишга ажратилган кредит буйича қарз

~ price index истеъмол молларининг нарх кўрсаткичи

~'s account истеъмолчилар ҳисобрақами (*миллий ҳисоб-рақамлар тизимида*)

~'s cooperative матлубот бирлашмаси

~'s goods кенг истеъмол моллари

~'s society матлубот жамияти

average ~ ўртача истеъмолчи

bulk ~ йирик истеъмолчи

the cost of the ~ истеъмолчи
чиқимлари

fickle ~s ишонтирса бўла-
диган истеъмолчилар

direct ~ бевосита истеъмолчи

final ~ охирги истеъмолчи

heavy ~ йирик истеъмолчи

household ~ уй хўжалиги
истеъмолчи сифатида

individual ~ якка тартибдаги
истеъмолчи

industrial ~ саноат истеъ-
молчиси

large-scale ~ улгуржи истеъ-
молчи

rational ~ оқил истеъмолчи

retail ~ чакана истеъмолчи

small-scale ~ майда истеъ-
молчи

solvent ~ тўловга лаёқатли
истеъмолчи

ultimate ~ бевосита истеъ-
молчи

CONSUMERISM *n* истеъ-
молчиларни ҳимоя қилиш

CONSUMPTION *n* истеъмол
қилиш; сарфлаш; сарф; хара-
жат; харажат қилиш

~ by weight вазн ўлчовида
истеъмол қилиш

~ in bulk оммавий тарзда
истеъмол қилиш

~ loan истеъмол ссудаси,
истеъмол мақсадлари учун
бериладиган ссуда

~ of labour power ишчи
кучидан фойдаланиш

~ of raw materials хомашё ва
материаллар сарфи

~ on the spot дарҳол истеъ-
мол қилиш

~ velocity пулнинг истеъмол
муомаласидаги айланиш тез-
лиги

aggregate ~ жами истеъмол

annual ~ йиллик истеъмол;
йиллик сарф

articles of ~ истеъмол буюм-
лари

average ~ ўртача истеъмол

capital ~ 1. сармоядан фойда-
ланиш; сармоя қийматини

харажатлар ҳисобига кирити-
тиш; 2. асосий воситаларнинг

эскириши; асосий ишлаб
чиқариш фондларининг эс-

кириши; 3. қийматни хара-
жатлар ҳисобига киритиш

catering ~ умумий овқат-
ланиш

conspicuous ~ ўз ижтимоий
мавқеини ошириш мақсадида

маблағ сарфлаш

current ~ кундалик истеъмол

desired ~ мўлжалдаги истеъ-
мол

domestic ~ ички истеъмол,
мамлакат ичкарасидаги истеъ-
мол

efficient ~ самарали истеъмол

energy ~ қувваттаблик

excess ~ сметадан* ортиқ хара-
жатлар

expected ~ кутилаётган истеъ-
мол

final ~ охирги истеъмол,
яқуний истеъмол

frivolous ~ ҳақиқий манфаат
ва эҳтиёжларга жавоб бер-
майдиган истеъмол

futile ~ ҳақиқий манфаат ва
эҳтиёжларга жавоб бер-
майдиган истеъмол

fuel ~ ёқилғи истеъмоли

government ~ давлат истеъ-
моли

home ~ ички истеъмол

household ~ оилавий истеъ-
мол; шахсий истеъмол

individual ~ шахсий истеъмол

induced ~ ҳосила истеъмол
(мас. даромадларнинг ўсиши оқибатида)
industrial ~ ишлаб чиқариш истеъмоли
internal ~ ички истеъмол
invidious ~ ўз ижтимоий мавқеини ошириш мақсадида маблағ сарфлаш
limited ~ чекланган истеъмол
local ~ маҳаллий истеъмол
luxury ~ 1. истеъмол қилишда исрофгарчиликка йўл қўйиш; 2. керагидан ортиқ истеъмол қилиш
manufacturing ~ ишлов бериш саноатининг истеъмол қилиши; ишлов бериш саноати истеъмоли
mass ~ кенг миқёсдаги истеъмол, кенг миқёсда истеъмол қилиш
material ~ материал сарфи
metal ~ металлалаблик
monthly ~ ҳар ойлик истеъмол
national ~ халқ истеъмоли
nominal ~ белгиланган миқдордаги истеъмол
nonproductive ~ самарасиз истеъмол
oil ~ ёқилғи истеъмоли
optional ~ ҳаётий зарур бўлмаган хизмат ва молларни истеъмол қилиш
overall ~ истеъмолнинг умумий ҳажми
own ~ 1. ишлаб чиқаришнинг хусусий эҳтиёжларини қондириш учун истеъмол қилиш; 2. сотувга мўлжалланмаган маҳсулотларнинг хўжалик ичидаги истеъмоли

paying ~ тўловга лаёқатли истеъмол
per capita ~ *лат.* аҳоли жон бошига истеъмол қилиш
per head ~ *лат.* аҳоли жон бошига истеъмол қилиш
permanent ~ доимий ҳаражат
personal ~ шахсий истеъмол
power ~ 1. қувват истеъмоли, қувватни истеъмол қилиш; 2. қувватталаблик
productive ~ ишлаб чиқариш истеъмоли
public ~ жамоат эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ истеъмол
public and personal ~ ноишлаб чиқариш соҳасидаги ва шахсий истеъмол
rated ~ белгиланган даражадаги истеъмол
restricted ~ чекланган истеъмол
retail level ~ чакана савдода харид қилинган маҳсулотлар миқдорига қараб ҳисобланадиган истеъмол
serviceable ~ истеъмолчининг табиий эҳтиёжларини қондириш билан боғлиқ истеъмол
social ~ ижтимоий истеъмол
specific ~ *of materials* материалталаблик
stock ~ захиралар сарфи, захираларни сарфлаш
total ~ умумий истеъмол, жами сарф
ultimate ~ охириги истеъмол
unfit for ~ фойдаланишга яроқсиз
unproductive ~ ноишлаб чиқариш истеъмоли
wasteful ~ истеъмолда исрофгарчиликка йўл қўйиш

water ~ сув истеъмоли,
(хўжаликдаги) сув сарфи
world ~ жаҳон миқёсидаги
истеъмол
yearly ~ йиллик истеъмол;
йиллик харажат

CONTACT *n* 1. алоқа, боғ-
ланиш; 2. *pl* муносабатлар,
алоқалар,
to broaden ~s алоқаларни
кенгайтирмоқ
to consolidate ~s алоқаларни
мустаҳкамламоқ
to develop ~s муносабатларни
ривожлантирмоқ
to establish ~s алоқа ўрнат-
моқ
to expand ~s алоқаларни
кенгайтирмоқ
to extend ~s алоқаларни кен-
гайтирмоқ
to keep ~s алоқаларни уз-
маслик
to maintain business ~s
тадбиркорлик муносабатла-
рини қўллаб-қувватламоқ
to make ~s алоқа ўрнатмоқ
to promote ~s муносабат-
ларни ривожлантирмоқ
to strengthen ~s алоқаларни
мустаҳкамламоқ
bilateral ~s иккиёқлама
алоқалар
business ~s тадбиркорлик
алоқалари, ишбилармонлик
алоқалари
close ~s яқин алоқалар
commercial ~s савдо алоқа-
лари
direct ~s бевосита алоқалар
economic ~s иқтисодий муно-
сабатлар
external ~s ташқи иқтисодий
муносабатлар
indirect ~s бевосита алоқалар

informal ~s норасмий ало-
қалар
initial ~s дастлабки алоқалар
international ~s халқаро ало-
қалар
international economic ~s
халқаро иқтисодий алоқалар
personal ~s шахсий алоқалар
technical ~s техник алоқалар
unofficial ~s норасмий ало-
қалар

CONTAIN *v* 1. сиғдирмоқ; 2.
ўз ичига олмақ; 3. тўхтатиб
турмоқ
to ~ inflation инфляцияни*
тўхтатиб турмоқ

CONTAINER *n* шиша идиш;
контейнер; идиш
~ for combined road-water-
rail transportation аралаш
турдаги автомобиль, сув ва
темир йўллари орқали юк
ташишга мўлжалланган кон-
тейнер
~ on a flat car контейнер та-
шувчи машина
to fill a ~ контейнерга юк
ортмоқ
to handle ~s контейнерларга
ишлов бермоқ
to load a ~ контейнерларга
юк ортмоқ
to pack a ~ контейнерга жой-
ламоқ
to seal a ~ контейнерни
тамғаламоқ
to stow a ~ контейнерга юк
ортмоқ
to stuff a ~ контейнерга юк
ортмоқ
to unload a ~ контейнерни
юкдан бўшатмоқ
to unpack a ~ контейнерни
бўшатмоқ

arctic ~ совуқ минтақага мўлжалланган идиш
 bulk carriage ~ сочилувчи юкларни ташиш контейнери
 cardboard ~ қалин қоғоз идиш
 cargo ~ юк ташиш контейнери, юк контейнери
 chargeable ~ ҳақ тўланиши лозим бўлган идиш
 closed ~ ёпиқ идиш
 disposable ~ бир марта ишлатиладиган идиш
 empty ~ бўш контейнер
 40-foot ~ 40-футлик контейнер
 freight ~ юк контейнери
 general purpose турли юклар контейнери
 high-capacity ~ катта ҳажмли юклар контейнери
 ISO ~ меъёрга мос контейнер (*Халқаро мезонлар ташкилоти қабул қилган*)
 large-tonnage ~ йирик тоннали юклар контейнери
 marine cargo ~ денгиз орқали юк ташиш контейнери
 merchant-packed ~ юк етказиб берувчи жойлаган контейнер
 moisture-proof ~ нам ўтказмайдиган контейнер
 non-returnable ~ қайтариб берилмайдиган идиш
 open-top ~ очиқ идиш; усти очиқ контейнер
 packaged-freight ~ ўраб жойланган юклар контейнери
 plastic ~ полимер идиш
 polyethelene ~ полиэтилен идиш
 railway ~ темир йўл контейнери

refrigerated ~ музлатгич контейнер
 reinforced ~ кучайтирилган контейнер
 returnable ~ кўп қўлланиладиган идиш
 reusable ~ кўп марта фойдаланиладиган идиш
 sealed ~ тамғаланган контейнер
 shipping ~ денгиз орқали юк ташиш контейнери
 special ~ ихтисослаштирилган контейнер
 standardised ~ меъёрга мос юк контейнери
 standardized freight ~ меъёрга мос юк контейнери
 storage ~ сақлаш идиши
 supersize ~ катта ҳажмли юклар контейнери
 throwaway ~ қайтариб берилмайдиган идиш;
 transit ~ транспортда ташиладиган идиш; транзит юкларни* ташиш контейнери
 tropical ~ иссиқ миитақага мўлжалланган идиш
 20-foot ~ 20-футлик контейнер
 unit ~ меъёрга мос контейнер
 universal ~ турли юклар контейнери
 unrefrigerated ~ совутилмайдиган контейнер

CONTAINERIZATION *n* контейнерда ташишни ташкил этиш

CONTAINERIZED *a* контейнерда ташиладиган

CONTAINERSHIP *n* контейнер ташувчи

CONTAMINATION *n* ифлосланиш

environmental ~ атроф-муҳитнинг ифлосланиши

radioactive ~ радиоактив зарралари билан ифлосланиш

sample ~ намуналарнинг ифлосланиши

severe ~ кучли ифлосланиш

CONTANGO *n* 1. узоқроқ

муддатга битим тузиш пайтида мавжуд мол нархига

қўшиладиган устама, контанго*;

2. фонд битими бўйича муддатни кейинга суриш,

репорт*;

3. муддат кейинга сурилганлиги учун нархга

қўшиладиган устама;

4. молиявий битимлар истиқболини белгилаш пайтида вужудга келиши мумкин бўлган харажатлар

~ business ҳисоб-китоб муддати кейинга сурилган битим

~ day икки ҳафталик ҳисоб-китоб даврининг биринчи куни (*Лондон фонд биржасида*)

~ market муддатли битимлар бозорининг муддат учун белгиланган нархлар фоиз ставкаларига мос келувчи аҳволи

~ gate репорт операциялари* бўйича тўланадиган устама

ҳақ миқдори

~ transaction ҳисоб-китоб муддати кейинга сурилган битим

CONTEMPORANEOUS *a* за-

монавий, жорий, кундалик

~ reserve accounting захира таъминотининг жорий ҳисоби

~ reserve requirement жорий даврдаги депозитлар* суммаси асосида белгиланган захира талаблари

CONTENT *n* 1. ҳажм; сифим; сифимлилик;

2. таркиб; моҳият;

3. *pl* ичидаги нарсалар ~ of a document ҳужжатнинг моҳияти

~ of a parcel юкнинг таркиби

bullion ~ қимматбаҳо металл таркиби

caloric ~ тўйимлилик

gold ~ олтин таркиб

information ~ ахборот

job ~ иш ҳажми

labour ~ per unit of output солиштирма меҳнат сарфи;

маҳсулот ишлаб чиқариш бирлиги учун сарфланадиган меҳнат

moisture ~ намлик

organic matter ~ органик моддалар таркиби

specific ~ of metal металл таркиби

storage ~s омборхонадаги моллар

toxic ingredient ~ заҳарли моддалар таркиби

water ~ намлик

work ~ иш ҳажми

CONTEST *n* 1. беллашув, рақобат; мусобақа;

2. мунозара, баҳс;

3. танлов ~ about wages иш ҳақининг оширилиши учун курашиш

international ~ халқаро танлов

open ~ очиқ танлов

sales ~ сотувчилар рақобати

CONTEST *v* 1. баҳслашмоқ (тортишмоқ), рад қилмоқ;

2. танловда иштирок этмоқ

CONTESTANT *n* 1. рақобатчи; рақобатлашувчи фирма;

2. мусобақа иштирокчиси

CONTESTED *a* мунозарали, баҳсли

~ **debt** талаб қилишнинг баҳсли ҳуқуқи

CONTINENTAL *n* Мустақиллик учун кураш давридаги қоғоз пул

CONTINENTAL *a* қитъа

~ **bank** Европа қитъаси мамлакатларидан бирининг банки

~ **bill** Европа қитъаси мамлакатларидан бирига ёзиб берилган вексель

~ **currency** Европа қитъаси мамлакатлари валютаси

~ **depositary receipt** қитъа депозит* тилхати

CONTINGENCY *n* 1. кўзда тутилмаган мажбуриятлар; 2. *pl* кўзда тутилмаган харажатлар

~ **credit** фавқулодда харажатларни қоплаш учун ажратилган маблағлар

~ **demand for money** кўзда тутилмаган мақсадларга мўлжалланган пулга бўлган талаб

~ **fund** захира фонд

~ **reserve** кўзда тутилмаган харажатлар захираси

gain ~ кўрилиши мумкин бўлган (қўшимча) фойда

life ~ хизмат муддати билан боғлиқ таваккалчилик (*машинанинг*)

loss ~ кўрилиши мумкин бўлган (қўшимча) талафотлар

reserve for ~ **ies** кўзда тутилмаган харажатлар захираси

CONTINGENT *n* улуш; квота*; меъёр, шахсий таркиб

annual ~ йиллик меъёр

fair ~ ярмарка меъёри

global ~ кенг қамровли меъёр
individual ~s якка тартибдаги шахсий таркиблар

sales ~ сотувчилар шахсий таркиби

CONTINENT *a* бошқа омилларга боғлиқ бўлган; шартлар билан чекланган

~ **liability** 1. юзага келиши мумкин бўлган мажбурият; шартли мажбурият (*муайян шароитларда бажариладиган*); 2. операцияларни амалга ошириш натижасида юзага келадиган мажбурият

~ **order** мижознинг брокерга* берган шартли буйруғи

~ **rate of exchange** мажбуриятларга боғлиқ бўлган валюта курси

CONTINUATION *n* репорт (*битим бўйича ҳисоб-китоблар муддатини кейинга суриш*)

~ **day** Лондон фонд биржасидаги ҳисоб-китоб даврининг биринчи куни

fortnightly ~ икки ҳафталик репорт*

CONTINUE *v* давом эттирмақ

to ~ **in operation** фаолият кўрсатишни давом эттирмақ
to ~ **as a going concern** фаолият кўрсатаётган корхона сифатида ишни давом эттирмақ

CONTINUED *a* узлуксиз; узоқ давом этувчи; давом этувчи
~ **bond** тўлов муддати келганида тўланмасдан янги муддатга узайтириладиган облигациялар

CONTINUING *a* жорий, амалдаги

~ account банк жорий ҳисоб-рақами

~ issue амалдаги заём

CONTINUITY *n* 1. фаолият кўрсатаётган корхона (*бухгалтерлик ҳисоби тамойили*); 2. узлуксизлик; ворислик
~ of employment узлуксиз иш муддати

~ of reproduction қайта ишлаб чиқаришнинг узлуксизлиги

CONTINUOUS *a* тўхтовсиз, узлуксиз, узоқ давом этувчи, муттасил

~ issue узлуксиз эмиссия*

~ net settlement доимий соф ҳисоб-китоблар

~ tender panel евронтларнинг* тарқатилмаган евронтларни* кимошди савдоси иштирокчилари олиб қоладиган жойлаштириш шакли

CONTINUOUSLY *adv* узлуксиз тарзда; доимий равишда

~ offered long-term securities мунтазам равишда чиқариладиган хазина қоғозлари асосидаги купони* нолга тенг узоқ муддатли облигациялар

~ renewed short-term loan доимий равишда янгилаб туриладиган қисқа муддатли ссуда

CONTRA *lat. adv* қарши; салбий тарзда

~ account муқобил ҳисоб-рақам

~ broker битимнинг бошқа томонидаги брокер*, муқобил брокер*

~ part қарама-қарши томон

CONTRABAND *n* давлат чегарасидан бож тўламасдан яширинча мол ўтказиш

to confiscate ~ чегарадан яширинча ўтказиладиган молни мусодара қилмоқ

to run ~ чегарадан яширинча мол ўтказиш билан шуғullanмоқ

to seize ~ чегарадан яширинча ўтказилган молни мусодара қилмоқ

CONTRACT *n* 1. шартнома, пудрат; битим; 2. муддатли биржадаги савдо бирлиги

~ awarded эришилган шартнома; тузилган шартнома; қабул қилинган пудрат

~ bond шартнома кафолати
~ buyer шартнома харидори

~ by deed муҳр билан тасдиқланган битим

~ by tender тендер*

~ date 1. битим тузилган сана; битим тузиш санаси; 2. битим ижро этилган сана; битимни ижро этиш санаси

~ debt шартномавий қарз

~ default шартнома мажбуриятларини бажармаганлик

~ drawings шартнома бўйича кредит олиш

~ financing лойиҳаларни тижорат шартномаси гарови асосида маблағ билан таъминлаш

~ for construction қурилиш шартномаси

~ for custody сақлаш ҳақидаги шартнома

~ for delivery етказиб бериш шартномаси

~ for freight кема ёллаш ҳақидаги шартнома

~ for labour and materials ишчи кучи ва материаллар билан таъминлаш ҳақидаги шартнома

~ for public works ижтимоий ишларни бажариш ҳақидаги шартнома

~ for purchase харид қилиш ҳақидаги шартнома

~ for a single shipment бир марта етказиб бериш ҳақидаги шартнома

~ for space кўргазма майдонини ижарага олиш ҳақидаги шартнома

~ for technical service техник хизмат кўрсатиш шартномаси

~ gained эришилган шартнома; тузилган шартнома; олинган пудрат

~ grade муддатли шартномага асос бўлган молиявий восита

~ guarantee шартнома кафолати

~ holder шартнома эгаси

~ is indexed шартнома нархнаво кўрсаткичига мос келади

~ liability шартнома мажбурияти

~ market фьючерс бозори*

~ month фьючерс шартномаси* бўйича мол етказиб бериш оyi

~ note брокернинг* битим тузилганлиги ҳақида мижозга жўнатадиган хабарномаси; маклерлик* ҳисоб-китоб хати; шартнома хати

~ of affreightment денгиз орқали юк ташиш шартномаси

~ of agency вакиллик шартномаси

~ of annuity бир умрлик рента* шартномаси

~ of carriage юк ташиш шартномаси

~ of consignment консигнация* шартномаси

~ of cooperation бирлашма ҳақидаги шартнома

~ of deposit депозитга* ўтказиш ҳақидаги битим

~ of employment ёлланиб ишлаш ҳақидаги шартнома

~ of factoring факторинг* ҳақидаги шартнома

~ of franchising франшиза* ҳақидаги шартнома

(*сотувчиларга тижорий, техникавий ва ташкилий ёрдам кўрсатилишини ҳамда лицензия* асосида саноат мулки объектларидан фойдаланиш ҳуқуқи берилишини кўзда тутуди*)

~ of guarantee кафиллик ҳақидаги шартнома

~ of indemnity зарарлардан кафолатлаш ҳақидаги шартнома

~ of insurance суғурта шартномаси

~ of pledge гаров ҳақидаги шартнома

~ of purchase олди-сотди шартномаси

~ of representation вакиллик ҳақидаги шартнома

~ of sale олди-сотди шартномаси

~ of service хизматчининг иш муддати ва иш шароити ҳақидаги шартнома

~ of suretyship кафиллик шартномаси

~ price шартнома асосидаги нарх, келишилган нарх

~ seller шартнома сотувчи

~ size and value шартноманинг ҳажми ва қиймати

~ stamp duty қимматли қоғозлар бўйича давлат йиғими

~ terms шартнома шартлари

~ uberrimae fidel *лат.* энг юқори даражадаги ҳалолликни талаб қилувчи шартнома (*одатда суғурта шартномасига нисбатан қўлланилади*)

~ unit ягона нархда сотиладиган қимматли қоғозлар туркуми

to accept а ~ шартномага рози бўлмоқ, шартномани қабул қилмоқ

to annul ~ битимни бекор қилмоқ

to avoid а ~ шартномани бекор қилмоқ

to award а ~ шартнома тузмоқ; пудрат бермоқ

to back out of а ~ шартномадан четга чиқмоқ (чекинмоқ)

to be under ~ шартнома бўйича мажбуриятни зиммасига олмоқ

to break the ~ шартномани бузмоқ

to cancel а ~ шартномани бекор қилмоқ

to come under а ~ шартнома таъсирига берилмоқ

to commit a breach of ~ шартномани бузмоқ

to complete а ~ шартномани бажармоқ

to conclude а ~ шартнома тузмоқ

to draw up а ~ шартнома матнини тузмоқ

to enforce а ~ шартномани ижро этмоқ

to enter into ~ шартнома тузмоқ

to execute а ~ шартномани бажармоқ

to fulfil а ~ шартномани бажармоқ

to hold а ~ шартномага мувофиқ ҳаракат қилмоқ; шартнома бўйича ишламоқ

to implement а ~ шартномани бажармоқ

to infringe а ~ шартномани бузмоқ

to initial а ~ шартномани тасдиқламоқ

to make а ~ шартнома тузмоқ, битимга киришмоқ

to perform а ~ шартнома бўйича ишламоқ

to place а ~ шартнома тузмоқ

to prepare а ~ шартнома тайёрламоқ

to repudiate а ~ шартномани бекор қилмоқ

to rescind а ~ шартномани бекор қилмоқ

to revoke а ~ шартномани бекор қилмоқ

to secure а ~ шартномага эришишни таъминламоқ

to sign а ~ шартномани имзоламоқ

to stipulate by а ~ шартномада кўзда тутмоқ

to take out an insurance ~ суғурта шартномасини тузмоқ

to tender for а ~ савдода иштирок этмоқ

to terminate а ~ шартнома амал қилишини тўхтатмоқ

to violate a ~ шартномани бузмоқ
 to withdraw from a~ шартномадан воз кечмоқ
 acceptable ~ мақбул шартнома
 according to the ~ шартнома шартига мувофиқ равишда
 agency ~ топшириқ шартномаси; вакиллик битими
 aleatory ~ таваккалчилик асосидаги шартнома
 arrival ~ мол тайинланган жойга етиб келгач, харидорнинг ихтиёрига ўтишини кўзда тутувчи шартнома
 as ~ ed келишувга мувофиқ
 as per ~ шартнома (битим) га мувофиқ
 associate ~ бир вақтда тузилган шартнома
 awarded ~ олинган пудрат; берилган пудрат
 bare ~ „яланғоч“ шартнома (*пул даъволари кўзда тутилмаган шартнома*)
 basic ~ асосий шартнома
 blanket ~ ишбай битим
 bottomry ~ бодмерея* шартномаси
 brokerage ~ маклерлик* шартномаси
 broker's ~ вакиллик шартномаси
 building ~ қурилиш пудрати
 chartering ~ кема ёллаш шартномаси
 civil law ~ фуқаролик-ҳуқуқий шартнома
 classified ~ махфийлаштирилган шартнома
 collective ~ жамоа шартномаси

collective bargaining ~ тариф ставкалари бўйича жамоа шартномаси
 commercial agency ~ савдо воситачилиги ҳақидаги шартнома
 commercial manufacturing ~ маҳсулот ишлаб чиқариш тижорат буюртмаси
 commodity ~ мол етказиб бериш шартномаси
 company-wide ~ компания билан тузилган жамоа шартномаси
 compensation ~ ўрнини қоплаш шартлари асосидаги шартнома
 competitive ~ танлов асосидаги шартнома (*очиқ танлов асосида тузилган*)
 competitive negotiated ~ рақобатли музокаралар натижасида олинган буюртма
 completion-type ~ бутун иш ҳажми тугаллангандан сўнг ҳақ тўланишини кўзда тутувчи шартнома
 consensual ~ ўзаро келишув асосида тузиладиган оғзаки битим
 consignment ~ консигнация* шартномаси
 construction ~ пудрат шартномаси
 consultancy ~ маслаҳат хизмати кўрсатиш шартномаси
 cost ~ амалдаги чиқимларни тўлаш кўзда тутилган шартнома
 cost-plus-award-fee ~ харажатларга қўшиб вақти-вақти билан устама ҳақ тўлашни кўзда тутувчи шартнома
 cost-plus-fixed-fee ~ харажатларга қўшиб белгиланган

миқдорда ҳақ тўлашни кўзда тутовчи шартнома
cost-plus-incentive-fee ~ харажатларга қўшиб рағбатлантирувчи ҳақ тўлашни кўзда тутовчи шартнома
cost-plus-percentage-fee ~ харажатларга қўшиб харажатлар суммаси фоизини тўлаш кўзда тутилган шартнома
cost-plus-percentage-of-cost ~ харажатларга қўшиб харажатларнинг айрим фоизларини тўлаш кўзда тутилган шартнома
cost-reimbursement ~ харажатларни қоплаш кўзда тутилган шартнома
cost-sharing-reimbursement ~ харажатларни қисман қоплаш кўзда тутилган шартнома
cost-type ~ амалдаги харажатлар тўланиши кўзда тутилган шартнома
critical ~ муҳим буюртмалар
defence ~ 1. ҳарбий маҳсулотни ишлаб чиқариш ва етказиб бериш шартномаси; 2. ҳарбий муассасаларга хизмат кўрсатиш шартномаси
deferred annuity ~ рента* тўлаш муддати кейинга сурилишини кўзда тутовчи суғурта битими
design engineering ~ муҳандислик лойиҳаларини тузиш шартномаси
development ~ ишлаб чиқиш шартномаси
developmental ~ ишлаб чиқиш шартномаси
development-and-production ~ ишлаб чиқиш ва тайёрлаш ҳақидаги шартнома

draft ~ шартнома лойиҳаси
exclusive ~ чекловчи шартнома (*унга кўра харидор фақат муайян маҳсулот етказиб берувчидан мол харид қилиш мажбуриятини олади*)
exclusive sale ~ мутлақ сотиш ҳуқуқи ҳақидаги шартнома
executed ~ шартларини иккала томон ҳам бажарган шартнома
executory ~ бажарилиши лозим бўлган шартнома
export ~ четга мол чиқариш шартномаси
farm tenancy ~ фермани ижарага олиш шартномаси
Federal ~ Федерал ҳукумат шартномаси
fixed-price ~ нархи белгилаб қўйилган шартнома
fixed-price ~ with escalation белгиланган нархни нарх-навинг ўзгарувчан даража кўрсаткичи бўйича тўғрилаб бориш кўзда тутилган шартнома
fixed-price ~ with redetermination белгиланган нархни кейинчалик тўғрилаб бориш кўзда тутилган шартнома
fixed-price-incentive-fee ~ белгиланган нархга қўшиб рағбатлантирувчи ҳақ тўлаш кўзда тутилган шартнома
fixed-price-redeterminable-prospective ~ белгиланган бошланғич нархни иш бажарилишининг муайян босқичларида қайта кўриб чиқишни кўзда тутовчи шартнома
fixed-price-redeterminable-retroactive ~ белгиланган

бошланғич нархни иш ни-
хоясига етказилганидан сўнг
қайта кўриб чиқишни кўзда
тутувчи шартнома

fixed-term ~ муддатли шарт-
нома

flat fee ~ нархи аввалдан
белгиланган шартнома

forex ~ валюта шартномаси

formal ~ расмийлаштирилган
шартнома;

forward ~ форвард шартно-
маси*

forward exchange ~ муддатли
валюта шартномаси

FPIF ~ белгиланган нархга
қўшиб рағбатлантирувчи ҳақ
тўлаш кўзда тутилган шарт-
нома

frame ~ иштирокчиларнинг
шартномавий муносабатлари
принциплари ва қоидаларини
белгиловчи шартнома

freight ~ юк ташиш шартно-
маси

full requirements ~ „хари-
дорнинг барча эҳтиёжлари
учун” тузилган шартнома
(*хариддорнинг фақат битта
етказиб берувчидан маҳ-
сулот харид қилишини кўзда
тутувчи*)

futures ~ муддатли шартнома
(*келгусида мол ёки қим-
матли қоғозлар етказиб бе-
риш учун*)

general ~ бош (асосий) шарт-
нома

general freight ~ кема ёллаш
ҳақидаги бош шартнома

global ~ кенг қамровли шарт-
нома

government ~ ҳукумат шарт-
номаси

hire ~ ижара шартномаси

hire purchase ~ бўлиб-бўлиб
ҳақ тўлаш асосида харид
қилиш ҳақидаги шартнома
illegal ~ ғайриқонуний шарт-
нома; амалдаги қонунларга
зид шартнома

implied ~ „кўзда тутилаёт-
ган” шартнома

import ~ четдан мол кел-
тириш шартномаси, четдан
мол келтириш ҳақидаги шарт-
нома

incentive ~ рағбатлантирувчи
шартнома (*ишлаб чиқариш
харажатлари камайишини
рағбатлантирувчи*)

indefinite delivery type ~
етказиб бериш муддати
келишиб олинмаган шартно-
ма

indemnity ~ кафолат шартно-
маси, зарарлардан кафолат-
лаш шартномаси

infant's ~ 18 ёшдан кичик
шахс тузган шартнома

initial ~ дастлабки шартнома

instalment ~ бўлиб-бўлиб ҳақ
тўлаш кўзда тутилган шарт-
нома

insurance ~ суғурта шартно-
маси

international ~ халқаро шарт-
нома

labour ~ 1. жамоа шартно-
маси (*касаба уюшмаси билан
фирма ўртасида*); 2. меҳнат
шартномаси

labour hours ~ иш вақти
учун ҳақ тўлаш кўзда
тутилган шартнома

landlord-tenant ~ ер эгаси ва
ижарачи ўртасидаги шартно-
ма

lease ~ ижара шартномаси

letter ~ олдиндан келишув
(шартнома расмийлаштирилгунга қадар ишларни бошлаш ҳақидаги ёзма келишув)

license ~ лицензия ҳақидаги шартнома

licensing ~ лицензия ҳақидаги шартнома

life ~ умрбодлик (бир умрга тузилган) шартнома

life insurance ~ ҳаётни суғурталаш шартномаси

loading ~ юк ортиш шартномаси

long-term ~ узоқ муддатли шартнома

lump-sum ~ қатъий нархли шартнома

maintenance ~ техник хизмат кўрсатиш шартномаси

manufacturing ~ маҳсулот ишлаб чиқариш буюртмаси

marine insurance ~ денгиз суғуртаси шартномаси

maritime ~ денгиз орқали юк ташиш шартномаси

military ~ ҳарбий идора шартномаси, ҳарбий шартнома

model ~ намунавий шартнома

money lending ~ қарзга пул бериш ҳақидаги шартнома

monopoly ~ яккаҳокимликка асосланган шартнома

multiple incentives ~ бир неча кўрсаткичлар бўйича рағбатлантирувчи ҳақ тўлаш шартномаси

multiple-year ~ бир неча йилга мўлжалланган жамоа шартномаси

naked ~ қонуний кучга эга бўлмаган битим

negotiated ~ музокаралар натижасида тузилган шартнома

nude ~ „яланғоч“ шартнома (пул даъволари кўзда тутилмаган шартнома)

official ~ расмий шартнома

offset ~ „оффсет“ битими*

onerous ~ адолатсиз шартнома (томонлардан бирининг мажбуриятлари ҳаддан ташқари оғир бўлган шартнома)

open ~ муддати ўтган ва у бўйича такрорий битим тузилмаган муддатли шартнома

open-end ~ амал қилиш муддати келишиб олинмаган шартнома

operated under ~ шартномага кўра фойдаланиладиган; ижарага олинган

operating ~ амалдаги шартнома

option ~ опцион шартномаси*

original ~ дастлабки шартнома

out-sourcing ~ ихтисослаштирилган ташкилотларга эга йирик фирма билан айрим ички фирма вазифаларини бажариш юзасидан тузилган ижара шартномаси (мас. бухгалтерлик ҳисоби, телефон ва компьютер тармоқлари)

outstanding ~ бажарилмаган шартнома

packing ~ молни ўраб жойлаш шартномаси

parol ~ оғзаки келишув

passage ~ (юкни) ўтказиб қўйиш шартномаси

patent ~ патент шартномаси

patent-granting патент бериш
ҳақидаги битим

period ~ узоқ муддатли шартнома

permanent rent ~ узоқ муддатли ижара ҳақидаги шартнома

preliminary ~ олдиндан келишув

prime ~ 1. асосий шартнома;
2. асосий ёки бош пудратчи билан тузилган шартнома

process-transfer ~ технологияни бошқага ўтказиш ҳақидаги шартнома

procurement ~ харид қилиш шартномаси

production ~ кўплаб ишлаб чиқариш шартномаси

production sharing ~ ўрнини қоплаш шартларига асосланган шартнома (*мас. пудратчининг харажатлари у қураётган корхона маҳсулотининг бир қисми билан қопланади*)

profitable ~ фойдали шартнома

public ~ давлат пудрати; маҳаллий ҳокимият берган пудрат

purchase ~ харид қилиш шартномаси

quasi ~ шартномавий муносабатларга ўхшаш ҳуқуқий муносабатлар

reciprocal ~ ўзаро дўстликка асосланган шартнома

reciprocity ~ ўзаро алоқага асосланган шартнома

reinsurance ~ қайта суғуртлаш шартномаси

reliability incentive ~ ишончлиликнинг таъминланганлиги учун рағбатлантирувчи ҳақ

тўлаш кўзда тутилган шартнома

rent ~ ижара шартномаси

rental ~ ижара шартномаси

repair ~ таъмирлаш ишларини бажариш шартномаси

research and development ~ илмий тадқиқотлар ва ишланмаларни бажариш шартномаси

research-development-test-and-evaluation ~ илмий тадқиқотлар, ишланмалар, синовлар ўтказиш ва баҳолаш шартномаси

risk ~ таваккалчилиги тақсимланган шартнома

sale ~ олди-сотди шартномаси

salvage ~ қутқариш (*кемани*) ҳақидаги шартнома

semi-turnkey ~ „ярим тайёр ҳолда топшириш“ шартлари асосидаги шартнома

service ~ хизмат кўрсатиш шартномаси

sham ~ сохта шартнома

share-rental ~ аралаш ижарага асосланган шартнома

share-tenancy ~ аралаш ижара асосидаги шартнома

shipment ~ мол ортиб жўнатилган заҳотиёқ харидор ихтиёрига ўтишини кўзда тутадиган шартнома

short-term ~ қисқа муддатли шартнома

simple ~ расман имзоланмаган, аммо иккала томон бажариши лозим бўлган шартнома

single ~ ягона пудрат

sold ~ шартнома тузиш ҳақидаги биржа қайди

specialty ~ муҳр билан тасдиқланган юридик ҳужжат (*одатда ер, акциялар ва ш..к.ларга эгаллик ҳуқуқи бошқа шахсга ўтказилаётган пайтда тузилади*)

spot ~ нақд мол учун тузилган шартнома

standard ~ намунавий шартнома

stand rent ~ пешлавҳани ижарага олиш шартномаси

stockbroker's ~ брокернинг* битимни тасдиқлаши

stock-option ~ харидорга муайян муддат мобайнида акцияларнинг маълум миқдорини белгиланган нархда сотиб олиш ёки сотиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат

subject to ~ шартнома тузилган тақдирда

supplementary ~ қўшимча битим

supplementary pension ~ пенсияни ҳаётни суғурталаш шартномасига қўшимча равишда мувофиқлаштириб олиш ҳақидаги битим

supply ~ (мол) етказиб бериш шартномаси

team ~ гуруҳий шартнома

tenancy ~ ижара шартномаси

terminal ~ муддатли шартнома

time-and-materials ~ иш вақти ва материаллар сарфи қиймати тўланадиган шартнома

total package procurement ~ мажмуавий шартнома (*қурол тизимларини ишлаб чиқиш ва уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, ёрдамчи асбоб-*

укуналар ишлаб чиқариш, ходимларни ўқитиш учун)

towing ~ денгизда шатакка олиш шартномаси

trade union ~ касаба уюшмалари билан иш ҳақи ставкалари ҳақида тузилган шартнома

triggering ~ олдиндан тузиладиган шартнома (1. *буртмачининг биринчи талабига биноан маҳсулот ишлаб чиқариш учун*; 2. *сафарбарлик даврида ҳарбий маҳсулот ишлаб чиқариш учун*)

turnkey ~ 1. асосий ёки бош пудратчи билан тузилган шартнома (*иш учун тўла ташкилий ва молиявий жавобгар бўлган*) ; 2. „*битириб калитини топшириш*“ шarti асосидаги қурилиш шартномаси

tying ~ мажбурий навдаги молларни сотиш шартномаси

„**umbrella**“ кенг қамровли шартнома

uncompleted ~ тугалланмаган шартнома

underwriting ~ суғурта шартномаси

unilateral ~ томонлардан бири ўз мажбуриятини бажариб бўлган шартнома

union ~ касаба уюшмаси билан тузилган битим; жамoa шартномаси

valid ~ амалдаги қонунчиликка мувофиқ тузилган шартнома

vendor ~ (мол) етказиб бериш шартномаси

verbal ~ оғзаки шартлашув

voidable ~ мунозарали шартнома

wage ~ жамоавий тариф шартномаси

wag orienter ~ ҳарбий мақсадларга мўлжалланган маҳсулотларни ишлаб чиқариш шартномаси

work ~ меҳнат шартномаси

written ~ ёзма шартнома

"Yellow-dog" ~ "сарик мажбурият" (касба уюшмалари ҳаракатига қарши ҳуқуқни чекловчи чора-тадбир)

CONTRACT *v* 1. шартнома (битим) тузмоқ; байлашиб ёлланмоқ; зиммасига мажбурият олмоқ; 2. қисқартирмоқ; қисқармоқ (*танглик давридаги иқтисодиёт ҳақида*); пасаймоқ; 3. эга бўлмоқ; харид қилмоқ; олмоқ

to ~ a debt кредит олмоқ; қарзга олмоқ

to ~ a loan ссуда олмоқ

to ~ сгop ҳосилни харид қилиш ёки сотиш шартномасини тузмоқ

to ~ debts қарзга ботмоқ

to ~ expenses харажатларни қисқартирмоқ

to ~ forg ижарага олмоқ

to ~ liabilities зиммасига мажбурият олмоқ

to ~ obligation зиммасига мажбурият олмоқ

to ~ out 1. ижарага бермоқ; 2. мажбуриятлардан озод бўлмоқ

to ~ out of an agreement шартнома мажбуриятларидан озод бўлмоқ

CONTRACTED *a* шартнома асосида келишиб олинган, шартномавий

~ loan олинган ссуда

~ period шартнома даври

CONTRACTING *n* контракция*, шартнома тузиш

forward ~ муддатли битимлар тузиш

CONTRACTING-OUT *n* бошқа имтиёзлар эвазига бирор ҳуқуқдан воз кечиш

CONTRACTION *n* 1. шартнома тузиш; 2. харид қилиш; эга бўлиш; 2. қисқартириш, пасайтириш (камайтириш)

~ business conditions тадбиркорликдаги фаолликнинг пасайиши; аҳволнинг ёмонлашуви

~ of credit кредитни қисқартириш

~ of debt қарз олиш

~ of loan қарз шартномаси тузиш

~ of market бозорнинг қисқариши

~ of money supply пул кўламининг сиқилуви

credit ~ кредитнинг сиқилиши

major ~ катта даврда юз берадиган кучли қисқариш

mild (minor) ~ кичик даврда юз берадиган заиф қисқариш

monetary ~ пул кўламини қисқартириш

multiple ~ of bank deposits банк депозитларини* кўп

martалаб қисқартириш

severe ~ катта даврда юз берадиган кучли қисқариш

CONTRACTIONARY *n* қисқартириш; торайтириш

~ monetary policy пул кўламини қисқартириш сиёсати

CONTRACTOR *n* 1. пудратчи;

ишлаб чиқувчи; ижрочи фирма; 2. шартнома иштирокчиси

~ loan қурилиш пудратчисига бериладиган кредит
to act as а ~ пудратчи сифатида иштирок этмоқ
to select а ~ пудратчини танламоқ

assigned ~ тасдиқланган пудратчи, тасдиқланган (мол) етказиб берувчи

associate ~ иккиламчи пудратчи; ишлаб чиқувчи ҳамкор; ёрдамчи пудратчи
building ~ қурилиш пудратчиси

cartage ~ транспорт фирмаси
defence ~ ҳарбий идора буюртмасини бажарувчи фирма; ҳарбий пудратчи

development ~ ишлаб чиқувчи

engineering ~ пудратчи фирма

exhibition ~ кўргазма ташкилотчиси

general ~ бош пудратчи

government ~ давлат пудратларини бажарувчи фирма

haulage ~ юк ташишдаги пудратчи

incompetent ~ ноомилкор пудратчи

independent ~ мустақил пудратчи; шартнома асосида иш бажарувчи фирма

joint ~ биргаликда ишловчи пудратчи

main ~ бош пудратчи, асосий пудратчи

outside ~ мустақил пудратчи

prime ~ бош пудратчи
separate transport ~ харид қилинган нарсаларни уйга

элитб берувчи транспорт пудратчиси

CONTRACTUAL а келишилган, шартномавий

~ obligation шартнома мажбурияти

~ plan шартномавий инвестиция режаси

~ rate of interest келишилган фоиз ставкаси

~ relationship with bank customers банк мижозлари билан шартномавий муносабатлар

~ restriction шартномавий чеклов

~ saver шартномавий жамғарувчи, шартномавий омонатчи

~ savings шартнома хусусиятли жамғармалар

~ saving institutions шартномавий турдаги жамғарма муассасалари

CONTRADICTION *n* 1. зиддият; номувофиқлик; 2. раддия

CONTRARIAN *n* бозор йўналишига зид фаолият кўрсатувчи инвестор

CONTRIBUTE *v* 1. ёрдамлашмоқ, кўмаклашмоқ; 2. ҳисса қўшмоқ; 3. иштирок этмоқ

CONTRIBUTED *a* киритилган, қўшилган

~ capital қўшилган сармоя

CONTRIBUTION *n* 1. кўмаклашиш, ёрдамлашиш; 2. пул омонати; 3. бадал, ажратмалар; йиғим; 4. тушум; сотув наркетинг маҳсулот таннарихдан ошиб кетиши; 5. ялпи фойда (*тушум ва оралиқ харажатлар ўртасидаги фарқ*); 6. ҳисса

~ in cash нақд пулли бадал
 ~ in foreign currency чет эл валютасидаги бадал
 ~ in kind моддий ҳисса
 ~ of capital сармоя бадали
 ~ of research and development илмий тадқиқотлар ва ишланмалар ҳиссаси
 ~s for social insurance ижтимоий суғурта фонди бадаллари
 ~ to the authorized fund устав фондига қўшилган ҳисса
 ~s to public funds ижтимоий фондлар бадаллари
 ~ to fixed cost and profit доимий харажатлар ва фойда шаклидаги қўшимча
 ~ to partnership capital жамият иштирокчисининг улуш бадали
 to assess the ~ омонат миқдорини баҳоламоқ
 to lay under ~ солиқ солмоқ
 to make a ~ ҳисса қўшмоқ
 to pay a ~ ўз улушини тўламоқ
 additional ~ қўшимча ҳисса
 average ~ фавқулодда ҳолатлар бадали
 budget ~s бюджет бадаллари
 capital ~ сармояда иштирок этиш улуши
 compulsory ~ мажбурий бадал
 counterpart ~ бир пайтда тўланадиган бадал
 employee's ~ ижтимоий суғурта бадали
 employer's ~ тадбиркорнинг корхона ходимларини ижтимоий суғурталаш учун тўлаган бадали
 financial ~ маблағ билан таъминлашда иштирок этиш

flat ~ бир хилда белгиланган бадал
 fresh ~ қўшимча ҳисса
 general average ~ умумий шикастланиш бўйича бадал тўлаш
 initial ~ дастлабки бадал
 insurance ~ суғурта полиси*
 major ~ йирик ҳисса
 mandatory ~ мажбурий бадал
 material ~ моддий-ашёвий ҳисса
 monetary ~ пул омонати
 monetary and materials ~s пулли ва моддий омонатлар
 national insurance ~s ижтимоий суғурта фонди бадаллари
 pension plan ~ тадбиркорларнинг пенсия фондига тўлайдиган бадаллари
 profit ~ ялпи фойда
 pro rata ~ улуш ҳиссаси
 social insurance ~ ижтимоий суғурта фондига тўланадиган бадал
 superannuation ~ пенсия фондига тўланадиган бадал
 tax-deductible ~s солиқ солинадиган омонат
 voluntary ~ ихтиёрий бадал

CONTRIBUTOR *n* иштирокчи

~ of capital акциядорлик жамияти сармоясининг иштирокчиси

CONTRIBUTORY *a* 1. ёрдам берувчи, кўмаклашувчи; 2. бадал воситасида иштирок этувчи

CONTROL *n* 1. бошқариш, раҳбарлик қилиш; 2. ҳокимият; 3. назорат; текширув; тартибга солиш; назорат қилиш; 4. бошқарув идораси

~ of foreign exchanges валюта назорати
 ~ of foreign exchange transactions валюта операциялари назорати
 ~ of goods received келиб тушган молни текшириш
 ~ of interest rates фоиз ставкасини назорат қилиш
 ~ of investment инвестицияларни назорат қилиш
 ~ of materials and supplies inventories 1. товар-моддий бойликларини назорат қилиш; 2. моддий-ишлаб чиқариш захираларини бошқариш
 ~ of overdrafts кредит ошиб кетишини назорат қилиш
 ~ over export and import экспорт* ва импортни* назорат қилиш
 ~ over management бошқарув идораларини назорат қилиш
 ~ over prices нархларни назорат қилиш
 ~ person назорат қилувчи шахс
 ~ procedures назорат қилиш тадбирлари
 ~ risk назорат таваккалчилиги
 ~ through legal device ҳуқуқий йўллардан фойдаланиб назорат қилиш
 to adopt ~ назорат ўрнатмоқ
 to be beyond (out of) ~ назоратдан чиқиб кетмоқ, назоратдан четда қолмоқ
 to be in ~ назорат қилмоқ
 to bring under ~ ўз таъсирига олмоқ, назорат қилмоқ; назорат остига олмоқ
 to buy ~ of the company компания акцияларининг назорат тўпламини сотиб олмоқ

to carry out ~ назоратни амалга оширмоқ
 to drop ~ назоратни бекор қилмоқ
 to effect ~ назоратни амалга оширмоқ
 to establish ~ (of, over) назорат ўрнатмоқ (устидан)
 to exercise ~ назоратни амалга оширмоқ, назорат қилмоқ
 to get beyond ~ назоратдан чиқиб кетмоқ
 to get out of ~ назоратдан чиқиб кетмоқ
 to have ~ биронта нарсани тасарруф этиш ҳуқуқига эга бўлмоқ
 to have complete ~ тўла назорат остида сақлаб турмоқ
 to maintain ~ назоратни амалга оширмоқ
 to perform ~ назоратни амалга оширмоқ
 to place under ~ назоратга топширмоқ
 to put under ~ назорат остига олмоқ
 to retain ~ (of over) назоратни сақлаб қолмоқ (устидан)
 to set up ~ (of over) назорат ўрнатмоқ (устидан)
 absence of ~ назоратсизлик
 accounting ~ 1. бухгалтерлик назорати; 2. бухгалтерлик ҳисобдорлиги
 administrative ~ маъмурий назорат
 air traffic ~ учиб хавфсизлигини таъминлаш; но-зимхона хизмати
 arms ~ қуролланишни назорат қилиш
 automatic ~ автоматик тарзда

бошқариш; автоматик тарзда тартибга солиш
automatic quality ~ сифатни автоматлаштирилган тарзда назорат қилиш
base-stock ~ асосий захира-ларни бошқариш
bilevel ~ икки даражали бошқарув (*захираларни*)
birth ~ туғилишни тартибга солиш
border ~ чегара назорати
budget ~ назоратнинг смета* услуги
budgetary ~ 1. смета* билан солиштириш усули восита-сида назорат қилиш, назоратнинг смета* услуги; 2. смета* ижросини назорат қилиш
central ~ марказлаштирилган бошқарув
centralized ~ марказлаш-тирилган бошқарув
check-in ~ келиб тушишни рўйхатга олиш (*ҳужжат-ларнинг*); келиб тушишни назорат қилиш
collusive ~s нопоклик билан бошқариш (*фирмалар ўрта-сидаги рақобатни*); ғайриқо-нуний картель* ва якка-ҳокимлик амалиёти
complete ~ ёппасига назорат қилиш
computer ~ ЭҲМ ёрдамида бошқариш
concentrated market ~ бозор-да ҳукмронлик ўрнатиш
constant ~ доимий назорат
consumer credit ~ истеъмол кредитини назорат қилиш
contamination ~ тозаликни назорат қилиш
continuous ~ узлуксиз назо-рат

cost ~ чиқимлар даражасини назорат қилиш
corporate ~ корпорацияни* назорат қилиш
credit ~ кредит назорати, кредит сиёсати
crop pest ~ қишлоқ хўжалиги ўсимликлари зараркундан-ларига қарши курашиш
currency ~ валюта назорати
current ~ жорий назорат; жорий текширув
cycle ~ даврий назорат
depletion ~ нефть, газ ёки маъданли хомашёнинг бошқа турларини қазиб олишни чеклаш
design ~ ишлаб чиқишни на-зорат қилиш (*маҳсулотларга oid*)
direct ~ бевосита назорат; бе-восита бошқариш
direct ~ on purchasing харид қилиш ҳажмини бевосита на-зорат қилиш
direct wage-price ~ иш ҳақи ва нарх-навои бевосита на-зорат қилиш
economic ~ иқтисодий назо-рат
effective ~ тезкор назорат
environmental ~ атроф-муҳит ҳолатини назорат қилиш
exchange ~ валюта назорати
expenditure ~ харажатларни назорат қилиш
export ~ четга мол чиқа-ришни назорат қилиш
feedback ~ муқобил алоқали бошқарув
financial ~ молиявий назорат
fiscal ~ молиявий назорат
flow ~ узлуксиз ишлаб чи-қариш жараёнини бошқариш

follow-up ~ ижро муддатларини назорат қилиш
foreign ~ хорижий мулк
foreign exchange ~ валюта назорати
functional ~ вазифавий бошқарув
general credit ~ умумий кредит назорати
government ~ давлат назорати; давлат томонидан тартибга солиш
humidity ~ намликни назорат қилиш
immediate ~ бевосита назорат (*бир компаниянинг бошқаси устидан*)
import ~ четдан мол келтиришни назорат қилиш
individual ~ шахсий назорат
industrial (process) ~ ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш
information ~ ахборот назорати
insurance ~ суғурта операцияларини назорат қилиш
internal ~s ички назорат; ички назорат тизими
internal administrative ~ ички маъмурий назорат
interoperational ~ ишлаб чиқариш жараёнининг оралиқ назорати
inventory ~ захираларни бошқариш
labour ~ ишчи кучини бошқариш
law ~ сушт назорат
machine ~ механизациялаштирилган бошқарув
majority ~ акцияларнинг ярмидан кўпига эга акциядорларнинг корпорацияни* назорат қилиши

managerial ~ 1. маъмурий бошқарув; 2. бошқарувчиларнинг компанияни назорат қилиши
mandatory ~ мажбурий назорат
manual ~ қўл билан бошқариш
manufacturing ~ ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш
market ~ бозорда ҳукмрон бўлиш
marketing ~ маркетингни* бошқариш; сотувни тартибга солиш
material ~ 1. хомашё ва бутловчи қисмлар захираларини назорат қилиш тизими; 2. харид қилинаётган материаллар сифатини назорат қилиш тизими
material quality ~ материаллар сифатини назорат қилиш
max(imum)-min(imum) inventory ~ захираларни икки даража бўйича бошқариш
minority ~ акцияларнинг ярмидан камига эга акциядорларнинг корпорацияни* назорат қилиши
monetary ~ пул-кредитни тартибга солиш; валюта назорати
monopoly ~ яккаҳокимликларни назорат қилиш
new-design ~ янги лойиҳа ишлаб чиқишни назорат қилиш
numerical ~ рақамли дастурий бошқарув
on-site ~ жойларда назорат қилиш
operational ~ тезкор назорат
optimal ~ мақбул бошқарув
optimum ~ мақбул бошқарув

order ~ буюртмалар ҳаракатини назорат қилиш
ordering and stock ~ буюртмалар ҳаракати ва захиралар ҳолатини назорат қилиш
order intake ~ буюртмалар келиб тушишини назорат қилиш
output ~ маҳсулот ишлаб чиқаришни назорат қилиш
outside ~ ташқи назорат, ташқаридан назорат қилиш
outside procurement ~ (мол) стказиб беришни ташқаридан назорат қилиш
overall ~ тўла назорат
owner ~ акциядорларнинг компанияни назорат қилиши
partial ~ жузъий назорат
passport ~ паспорт назорати
percentage ~ танлаб назорат қилиш
period batch ~ вақти-вақти билан буюртмалар бериб бориш йўли билан (захираларни) бошқариш
planned stock ~ захираларни режали бошқариш
plant-and-machine ~ корхона ва асбоб-ускуналарни бошқариш
pollution ~ атроф-муҳит ифлосланишини назорат қилиш
population ~ туғилишни тартибга солиш
positive ~ ишончли тарзда бошқариш
price ~ нарх-навони назорат қилиш
process ~ ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш
product ~ маҳсулотларни назорат қилиш
production ~ ишлаб чиқариш жараёнини бошқариш

product quality ~ маҳсулот сифатини назорат қилиш
product status ~ маҳсулот ҳолатини назорат қилиш
programme ~ дастурли бошқарув
progress ~ ишларнинг боришини назорат қилиш
property ~ мулкни назорат қилиш
public ~ 1. давлат назорати; давлат томонидан тартибга солиш; 2. жамоат назорати
qualitative credit ~s сифатга оид кредит чекловлари
quality ~ маҳсулот сифатини назорат қилиш
quality assurance ~ сифат кафолатини назорат қилиш
quantitive credit ~s миқдорий кредит чекловлари
quantity ~ миқдорни назорат қилиш
raw material ~ хомашё ва ярим тайёр маҳсулотлар (сифати)ни назорат қилиш
real estate credit ~ ипотека кредитини* назорат қилиш
regular ~ мунтазам назорат қилиш
regulatory ~ тартибга солувчи таъсир
rent ~ тураржой ёки ижара ҳақини тартибга солиш
routine ~ жорий назорат
running ~ жорий назорат; жорий текширув
selection ~ танлаб текшириш
selective ~ танлаб назорат қилиш
selective credit ~ танлаш асосидаги кредит назорати
selective price ~ нарх-навони танлаш асосида тартибга солиш

sequence ~ операцияларнинг
 изчил бажарилишини назо-
 рат қилиш
 sequential ~ изчил назорат
 shipping ~ етказиб беришни
 назорат қилиш
 shop floor ~ ишлаб чиқариш
 жараёнини цехда бошқариш
 shortage ~ тақчилликка
 барҳам бериш
 social ~ жамоат назорати
 special ~ махсус назорат
 standard ~ меъёрий назорат
 standard cost ~ чиқимларни
 мезоний меъёрлар асосида
 назорат қилиш
 standby ~ давлат иқтисодий
 назорати шакли
 state ~ давлат назорати; дав-
 лат томонидан тартибга
 солиш
 statistical ~ статистика назо-
 рати
 statistical cost ~ харажат-
 ларни статистик назорат
 қилиш
 statistical quality ~ сифатни
 статистик назорат қилиш
 statutory ~s қонуний кучга
 эга назорат чора-тадбирлари
 stock ~ 1. мол захиралари ҳо-
 латини назорат қилиш; 2. за-
 хираларни бошқариш
 stock market credit ~ биржа
 воситачисининг кредитни на-
 зорат қилиши
 stores ~ захираларни бош-
 қариш
 strategic ~s стратегик назорат
 strick ~ қатъий назорат
 supercorporate ~ яккаҳоким
 гуруҳларнинг назорат қили-
 ши
 supervisory ~ диспетчерлик
 назорати

supplier ~ (мол) етказиб бе-
 рувчи назорати
 suspected ~ кутилаётган на-
 зорат
 technical ~ техника назорати
 tight ~ қатъий (қаттиқ) назо-
 рат
 total quality ~ сифатни тўла
 назорат қилиш
 ultimate ~ узил-кесил назо-
 рат (*компания устидан*)
 uniform ~ бир хилдаги назо-
 рат
 unit stock ~ захираларни ҳар
 бир мол бўйича алоҳида на-
 зорат қилиш
 vehicle exhaust ~ автомобиль
 двигателининг ишланган газ-
 ларини назорат қилиш
 wage ~ иш ҳақи ставка-
 ларини тартибга солиш
 wage-price ~ нарх-наво ва иш
 ҳақини назорат қилиш
 work ~ ишни назорат қилиш
 workers' ~ ишчилар назорати
 working ~ амалдаги назорат
CONTROL а назорат ...

~ account назорат ҳисоб-
 рақами; ёрдамчи ҳисобрақам
 ~ committee назорат комис-
 сияси
 ~ person қарор қабул қи-
 лишда таъсир кўрсата ола-
 диган шахс
 ~ stock акцияларнинг назо-
 рат тўплами
CONTROL v назорат қилмоқ;
 бошқармоқ; тартибга солмоқ;
 текширмоқ; тўхтатиб турмоқ,
 тизгинламоқ
 to ~ a market бозорни назо-
 рат қилмоқ
 to ~ prices нарх-навони тар-
 тибга солмоқ

to ~ the market бозорни назорат қилмоқ

CONTROLLABILITY *n* 1. имконият; 2. бошқарилувчанлик; тартибга солинувчанлик; назоратга олинганлик
~ of collateral таъминотни назорат қилиш имконияти

CONTROLLED *a* назорат қилинадиган, тартибга солинадиган
~ currency назорат қилинадиган пул таъминоти
~ inflation назорат қилинадиган инфляция*
~ price тартибга солинадиган нарх
~ rate of exchange тартибга солинадиган валюта курси

CONTROLLER *n* 1. назоратчи; тафтишчи; 2. бош таҳлилчи бухгалтер; 3. бош назоратчи бухгалтер; 4. назоратчи молиячи; 5. ҳисобга олиш аппарати бошлиғи; 6. бошқарув раисининг ҳисоб-молия ва иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари
~ of a company корпорация* назоратчиси
assistant ~ бош назоратчи бухгалтер ўринбосари
budget ~ комиссиянинг ташкилот бюджетини тартибга солиш бўйича масъул раҳбари
divisional ~ бўлимнинг бош бухгалтери
expense ~ бош назоратчи бухгалтер
factory ~ завод назоратчиси
financial ~ назоратчи молиячи
production ~ маҳсулотни қабул қилувчи назоратчи

CONTROLLERSHIP *n* назоратчининг вазифаси

CONTROLLING *n* назорат қилиш; бошқариш

CONTROLLING *a* назорат ...
~ block of paper акцияларнинг назорат тўплами
~ block of share акцияларнинг назорат тўплами
~ block of stock акцияларнинг назорат тўплами
~ group акциядорларнинг назорат қилувчи гуруҳи
~ interest 1. акцияларнинг назорат тўплами; 2. бирорта корхонада назорат мақсадида иштирок этиш
~ shareholder акциялар назорат тўпламининг эгаси
~ shareholding акцияларнинг назорат тўпламига эга бўлиш
~ votes назорат қилувчи овозлар

CONTROVERSY *n* 1. ҳуқуқий баҳс; 2. меҳнат низоси
the ~ between the company and the union компания ва касаба уюшмаси ўртасидаги низо

CONURBATION *n* атрофида шаҳарчалари бўлган катта шаҳар
population ~ аҳолининг тўпланиши

CONVENE *v* чақирмоқ, тўпламоқ

CONVENIENCE *n* қулайлик

CONVENTION:
C. on International Combined Transport of Goods Халқаро аралаш юк ташиш ҳақидаги конвенция*
European C. on the International Classification of

Patents for Invention Каш-
 фиётларнинг халқаро тасни-
 фи ҳақидаги Европа битими
 Hague C. Гаага конвенцияси*
 Paris C. Париж конвенцияси*
CONVENTION *n* 1. конвенция*;
 шартнома; битим; келишув;
 2. қурултой; конференция; 3.
 услубият; шароит; усул
 ~ on tariffs божхона кон-
 венцияси*
 to accede to *a* ~ кон-
 венцияга* қўшилмоқ
 to conclude *a* ~ конвенция*
 тузмоқ
 to join *a* ~ конвенцияга*
 қўшилмоқ
 to ratify *a* ~ конвенцияни*
 тасдиқламоқ
 to sign *a* ~ конвенцияга*
 имзо қўймоқ
 air navigation ~ ҳаво орқали
 юк ташиш конвенцияси*
 commercial ~ савдо битими
 consular ~ консуллик кон-
 венцияси*
 customs ~ божхона кон-
 венцияси*
 debit and credit ~s дебет ва
 кредит усуллари
 double taxation ~ икки то-
 монлама солиқ солиш
 ҳақидаги битим
 finance ~ молиявий битим
 half-year ~ эскириш (ейи-
 лиш)нинг ярим йиллик
 меъёрини ҳисоблаб ёзиш
 international ~ халқаро кон-
 венция*
 monetary ~ пул масалалари
 бўйича конвенция*
 oligopolistic ~ гуруҳий ҳукм-
 ронлик битими ёки гуруҳий
 ҳукмронлик асосида тил
 бириктириш, бир неча йирик

фирмаларнинг тил бирикти-
 риши
 party ~ партия қурултойи
 price ~ нарх-наво бўйича
 битим
 pricing ~ нарх-наво ҳақидаги
 битим
 tax ~ солиқ тўлаш ҳақидаги
 битим
 uniform flow ~ оқимнинг бир
 маромдалиги ҳақидаги фараз
 (*харажатлар ва тушумларга
 доир*)
 universal ~ халқаро битим
CONVENTIONAL *a* 1. шарт
 қилиб қўйилган, келишиб
 олинган, келишилган; 2.
 оддий; 3. шартли
 ~ financing одатдаги молия-
 лаш, анъанавий молиялаш
 ~ guarantee ихтиёрий кафил-
 лик, шартнома асосидаги ка-
 филлик
 ~ interest оддий фоизлар
 ~ mortgage оддий ипотека*
 ~ mortgage loan кўчмас мулк
 асосида бериладиган оддий
 ссуда
 ~ option оддий опцион*
 ~ pledge шартли гаров
 ~ price келишилган нарх
 ~ rate шартлашилган курс
 ~ risk шартли таваккалчилик
CONVERGENCE *n* 1. муддатли
 битим муддатининг яқинла-
 шувига қараб муддатли ва
 амалдаги нархларнинг яқин-
 лашиши; 2. банк тартибга
 солиш тизимларининг яқин-
 лашуви
 ~ of demand талаб ху-
 сусиятига кўра яқинлашиш
 ~ of interest rates фоиз став-
 каларининг яқинлашуви
 ~ of prices муддатли битим
 муддатининг яқинлашувига

қараб муддатли ва амалдаги
нархларнинг яқинлашиши

~ of social system турли
ижтимоий тизимларнинг бир-
бирига ўхшашлиги

CONVERSION *n* 1. айлан-
тириш, ўзгартириш; 2. қайта
ҳисоблаш; ўтказиш; 3.
мулкни ўзлаштириб олиш; 4.
валюталарни айирбошлаш; 5.
айирбошланадиган облига-
цияларни акцияларга ал-
маштириш; 6. қарз шарт-
ларини ўзгартириш; 7. айир-
бошлаш; 8. бировнинг мулк-
кага ғайриқонуний равишда
эгаллик қилиш; 9. янги
маҳсулот ишлаб чиқаришга
ўтиш; ноҳарбий саноатни
ҳарбий маҳсулотлар ишлаб
чиқаришга ўтказиш; ҳарбий
саноатни ноҳарбий маҳсу-
лотлар ишлаб чиқаришга
ўтказиш; 10. ишониб топши-
рилган мулкни ўз фойдасига
ўтказиш

~ agent қимматли қоғозлар-
нинг бир турини бошқасига
алмаштирувчи вакил

~ condition қарз шартларини
ўзгартириш шартлари

~ difference қайта ҳисоблаш
пайтидаги фарқ

~ factor ўтказма кўрсаткич;
қайта ҳисоблаш кўрсаткичи

~ fluctuation қайта ҳисоблаш
пайтидаги фарқ

~ from military producton
ҳарбий саноатни иқтисодиёт-
нинг ноҳарбий маҳсулот
ишлаб чиқаришига ўтказиш

~ into cash нақд пулга
айирбошлаш

~ issue қимматли қоғозларни

олдингиларига алмаштириш
учун муомалага чиқариш

~ loan шартлари ўзгартири-
ладиган қарз

~ of the balance into conver-
tible currency қолдиқни
эркин муомаладаги валютага
айирбошлаш

~ of bonds into stocks
облигацияларни акцияларга
алмаштириш

~ of commodity capital into
money capital мол сармо-
ясини пул сармоясига айлан-
тириш

~ of currency валютани
ўтказиш; валютани қайта
ҳисоблаш

~ of currency at par валю-
тани паритет* асосида қайта
ҳисоблаб чиқиш

~ of debt қарзни ўтказиш

~ of foreign currency
хорижий валютани айирбош-
лаш

~ of industries саноатни янги
маҳсулот ишлаб чиқаришга
ўтказиш

~ of a loan қарз шартларини
ўзгартириш

~ of money пулнинг сармояга

айланиши (айлантирилиши)

~ of money into capital
пулнинг сармояга айланиши
(айлантирилиши)

~ of notes мавжуд банкнот-
ларни* алмаштириш учун
банкнотлар* чиқариш

~ of occupations иш билан
таъминлаш тузилмасини
қайта қуриш

~ of securities қимматли
қоғозларни сотиш (ўтказиш)

~ of shares акцияларни ал-
маштириш

~ of surplus value into capital қўшимча қийматни сармояга айлантириш

~ parity айирбошлаш паритети*

~ premium айирбошлашдаги фарқ; айирбошланадиган облигация ва акция курси ўртасидаги фарқ

~ price 1. акцияларнинг айирбошланадиган облигация эгаси ихтиёридаги курси; 2. айирбошланадиган облигация курси; айирбошлаш нархи

~ privilege айирбошлаш имтиёзи

~ prospectus қарз шартларини ўзгартириш ҳақидаги эълон

~ provision акцияларни алмаштириш ҳақидаги қўшимча шарт

~ rate қайта ҳисоблаш кўрсаткичи

~ ratio қайта ҳисоблаш кўрсаткичи

~ right қарз шартларини ўзгартириш ҳуқуқи

~ risk қарз шартларини ўзгартириш таваккалчилиги

~ risk on bond investment облигация заёми шартларини ўзгартириш таваккалчилиги

~ scheme қарз шартларини ўзгартириш тартиби

~ stock аввалги заёмларни алмаштириш учун чиқарилган облигациялар

~ table қайта ҳисоблаш жадвали

~ time period қарз шартларини ўзгартириш даври

~ to company capital акциядорлик сармоясига айлантириш

~ value 1. бир активни* бошқасига айлантиришдаги баҳолашда вужудга келадиган фарқ; 2. акциянинг айирбошланувчан облигацияга алмаштириладиган нархи to make ~ айирбошламоқ (*валютани*)

bond ~ облигацияларни айирбошлаш

civilian ~ ҳарбий саноатни ноҳарбий маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказиш

data ~ маълумотларни қайта ўзгартириш

economic ~ иқтисодийтни қайта қуриш; халқ хўжалигини қайта қуриш

forcing ~ мажбурий айирбошлаш

gold ~ олтинни алмаштириш

industrial ~ саноат тармоғини қайта қуриш

involuntary ~ мулкни беихтиёр йўқотиш (*табиий офат ёки давлат идоралари томонидан мусодара қилиниши натижасида*)

manpower ~ иш билан таъминлаш тузилмасини қайта қуриш

metric ~ ўнли тизимга ўтказиш

professional ~ фаолият турини ўзгартириш; касбни ўзгартириш

reverse ~ шартларни қайта ўзгартириш

skill ~ ихтисосни ўзгартириш

CONVERT 1. айирбошламоқ; 2. жорий нархдан доимий нархга қайта ҳисобламоқ; 3. мулкнинг ҳуқуқий хусусиятини ўзгартирмоқ; 4. бекор қилмоқ

to ~ a firm into a limited company ~ фирмани акциядорлик жамиятига айлантормоқ

to ~ at the rate курс буйича ўтказмоқ

to ~ currency валютани қайта ҳисоблаб чиқмоқ

to ~ into cash нақд пулга айлантормоқ

to ~ into currency валютага айлантормоқ (айирбошламоқ)

to ~ pounds into dollars 1. фунт стерлингни долларга айлантормоқ; 2. фунт стерлингни долларга ал-

маштитормоқ

to ~ securities қимматли қоғозларни сотмоқ

CONVERTIBILITY *n* айлана олиш, айланувчанлик, валютанинг айирбошланувчанлиги

~ into gold олтинга айлана олиш

~ of currency валютанинг айлана олиши

~ of note issue муомалага чиқарилган банкнотларнинг*

айлана олиши

currency ~ валютанинг айирбошланувчанлиги

external ~ валютанинг ташқи айланувчанлиги

full ~ тўла айлана олиш

internal ~ валютанинг ички айланувчанлиги

limited ~ чекланган айланувчанлик

partial ~ қисман айлана олиш

restricted ~ чекланган айланувчанлик

CONVERTIBLE *a* аслига қайта оладиган, айирбошладиган

~ adjustable preferred stock оддий акцияларга айлана

олиш имкониятига эга бўлган

ва дивиденд* ставкаси ўзгарувчан имтиёзли акциялар

~ bond айирбошладиган облигация

~ capital айирбошладиган сармоя

~ currency айирбошладиган валюта

~ debenture айирбошладиган қарз мажбуриятлари

~ dollar system олтин-доллар стандарти* тизими (бунда доллар чекланган тарзда олтинга алмаштирилган)

~ eurobonds эмитент* компаниянинг оддий акциясига белгиланган курс буйича ал-

маштитирадиган еврооблигациялар*

~ floating rate note ўзгарувчан фоиз ставкали айирбошладиган қисқа

муддатли мажбурият

~ into gold олтинга айлантириладиган

~ loan айирбошладиган ссуда

~ loan stock акцияларга айирбошладиган облигациялар

~ paper money майда қоғоз пул

~ preferred stock оддий акцияларга алмаштириш

мумкин бўлган имтиёзли акциялар

~ s айирбошладиган қимматли қоғозлар

~ securities айирбошладиган қимматли қоғозлар

~ stock айирбошланувчан акциялар

freely ~ эркин айирбошладиган

frozen ~ муомаласи тўхтатиб қўйилган айланувчан қимматли қоғоз

hung ~ тургун ҳолатга тушиб қолган айланувчан қимматли қоғоз

readily ~ эркин айирбошладиган

readily ~ into cash нақд пулга эркин айланувчан (*мас. депозитлар, қимматли қоғозлар*)

CONVERTIBLES *n* бошқаларига алмаштирилиши мумкин бўлган қимматли қоғозлар

CONVEY *n* ташиш воситаси

CONVEY *v* 1. ўтказмоқ, транспортда ташимоқ; 2. бошқага ўтказмоқ

CONVEYANCE *n* 1. ташиш, транспортда ташиш; 2. юк ташиш (транспорт) воситаси; 3. бошқага ўтказиш; 4. мулкка эгалик ҳуқуқини бир шахсдан бошқасига ўтказиш ~ **by aircraft** ҳаво орқали ташиш

~ **by land** қуруқлик орқали ташиш

~ **by rail** темир йўл орқали ташиш

~ **of cargo** юкларни транспортда ташиш

~ **of goods** юкларни транспортда ташиш

~ **of property** эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш

~ **of title** ҳуқуқий унвонни бошқага ўтказиш

chargeable ~ пулли юк ташиш

fraudulent ~ кредит бе-

рувчиларни алдаш мақсадида мол-мулкнинг мусодара қилиниши

public ~s жамоат транспорти
voluntary ~ ҳуқуқий унвонни муқобил тарзда ҳақ тўланмасдан бошқага ўтказиш

CONVEYANCER *n* эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказиш ҳақидаги ҳужжатни тайёрловчи адвокат

CONVEYANCING *n* 1. фуқаролик ҳуқуқининг кўчмас мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказишни тартибга солувчи соҳаси; 2. кўчмас мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказишни расмийлаштириш юзасидан ҳужжатлар тузиш

CONVEYER *n* 1. юк ташувчи; 2. кўчмас мулкни *бирор кишига* бериб юбораётган шахс; 3. конвейер

band ~ тасмали конвейер

belt ~ тасмали конвейер

CONVEYING *n* юк ташиш

bulk ~ идишсиз юк ташиш

CONVOCATION *n* 1. мажлис чақириш; 2. мажлис

CONVOY *n* 1. кузатиб бориш; 2. автожамлама

COOK *n* тайёрлаш, ишлаб чиқариш

COOK *v* 1. тайёрламоқ, ишлаб чиқармоқ; 2. нотўғри талқин этмоқ, қаллоблик қилмоқ

„~ **the books**“ сохта ҳисобот тузмоқ; молиявий ҳисоботни сохталаштирмоқ

COOKE:

C. Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга

солиш қўмитаси, Базель қўмитаси, Кук қўмитаси
COOKING *n* қалбакилаштириш, сохталаштириш
 ~ of a balance sheet балансни ниқоблаш
 ~ of accounts ҳисобрақамларни қалбакилаштириш
COOK UP *v* қалбакилаштирмақ, сохталаштирмақ
COOLING *n* совутиш
 ~ of boom суръатнинг секинлашуви, суръатни секинлаштириш
 ~ the economy иқтисодий турғунликда сақлаб туриш
COOLING-OFF *n* 1. ҳовуридан тушириш (*низолашувчи томонларни*); 2. меъёрий ҳолатга келтириш
 ~ in consumer demand истеъмолчилар талабининг қисқариши
 ~ period қимматли қоғозлар чиқаришга буюртма берилганидан уларни сотувга чиқаришга қадар бўлган давр
COOPERANT *n* бирлаштирувчи
COOPERATE *v* 1. ҳамкорлик қилмоқ; 2. бирлаштирмақ; уюшмоқ, бирлашмоқ
COOPERATING *a* бир-бирини тўлдирувчи
 ~ products бир-бирини тўлдирувчи моллар ёки маҳсулотлар
COOPERATION *n* ҳамкорлик (қилиш), биргаликда ҳаракат қилиш; бирлашма; бирлаштириш
 ~ by contract пудрат шартларидаги ҳамкорлик
 ~ in agriculture қишлоқ хўжалигини бирлаштириш

~ in production ишлаб чиқаришни бирлаштириш
 ~ in science илмий ҳамкорлик
 ~ on a commercial basis тижорат асосидаги ҳамкорлик
 ~ on a compensation basis ўрнини қоплаш асосида ҳамкорлик қилиш
 ~ on a project лойиҳани амалга оширишдаги ҳамкорлик
 ~ on a turnkey basis „битириб, калитни топшириш“ шarti асосидаги ҳамкорлик
 to broaden ~ ҳамкорликни кенгайтирмақ
 to carry on ~ ҳамкорлик қилмоқ
 to develop ~ ҳамкорликни ривожлантирмақ
 to effect ~ ҳамкорликни амалга оширмақ
 to expand ~ ҳамкорликни кенгайтирмақ
 to extend ~ ҳамкорликни кенгайтирмақ
 to intensify ~ ҳамкорликни кенгайтирмақ
 to maintain ~ ҳамкорликни қўллаб-қувватламоқ
 to undermine ~ ҳамкорликка путур етказмоқ
 all-round ~ ҳар томонлама ҳамкорлик
 bilateral ~ икки томонлама ҳамкорлик
 broad ~ кенг миқёсдаги ҳамкорлик
 business ~ тадбиркорликдаги ҳамкорлик
 close ~ яқин ҳамкорлик
 compensatory ~ ўрнини қоп-

лаш асосида ҳамкорлик қилиш
consumer's ~ матлубот бирлашмаси
contract-based ~ пудрат асосидаги ҳамкорлик
credit ~ кредит бирлашмаси
diversified ~ ҳар томонлама ҳамкорлик
economic ~ иқтисодий ҳамкорлик
effective ~ самарали ҳамкорлик
employer-employee ~ хизматчилар ва тадбиркорлар бирлашмаси (у *орқали гуруҳий суғурта шартномалари тузилади*)
equal ~ тенг ҳуқуқли ҳамкорлик
equitable ~ тенг ҳуқуқли ҳамкорлик
extensive ~ йирик миқёсда бирлашиш
financial ~ молиявий ҳамкорлик
fiscal ~ солиқ солиш масалаларида ҳамкорлик қилиш
foreign economic ~ ташқи иқтисодий ҳамкорлик
fruitful ~ самарали ҳамкорлик
growing ~ ривожланаётган ҳамкорлик
industrial ~ ишлаб чиқариш бирлашмаси
integrated ~ ялпи ҳамкорлик
interfirm ~ фирмаларо бирлашма
international ~ халқаро ҳамкорлик
international monetary ~ валюта муносабатлари соҳасидаги халқаро ҳамкорлик

interplant ~ заводларо бирлашма
interstate ~ давлатларо ҳамкорлик
inbranch ~ тармоқ ичидаги бирлашув
intrasectoral ~ тармоқ ичидаги бирлашув
investment ~ инвестицияларда ҳамкорлик қилиш
large-scale ~ кенг миқёсдаги ҳамкорлик
long-term ~ узоқ муддатли ҳамкорлик
manufacturing ~ ишлаб чиқариш соҳасидаги ҳамкорлик
marketing ~ таъминот-сотув бирлашмаси
monetary ~ валюта муносабатлари соҳасидаги ҳамкорлик
multilateral ~ кўп томонлама ҳамкорлик
mutually beneficial ~ ўзаро фойдали ҳамкорлик
nonproduction ~ ноишлаб чиқариш бирлашмаси
production ~ ишлаб чиқариш бирлашмаси
scientific ~ илмий ҳамкорлик
simple ~ оддий бирлашма
team ~ гуруҳий иш
technical ~ техникавий ҳамкорлик
technological ~ техникавий ҳамкорлик

COOPERATIVE *n* 1. ширкат; ширкат дўкони, 2. ширкат жамияти аъзоси, ширкатчи; 3. ширкат жамияти; бирлашма

to set up a ~ ширкат таъсис этмоқ

agricultural ~ қишлоқ хўжалиги ширкати
buyers' ~ бирлашган харид вакиллиги, таъминот ширкати (*саноат фирмаларининг*)
buying ~ бирлашган харид вакиллиги, таъминот ширкати
closed-membership ~ аъзоликка қабул қилишни тўхтатган ширкат; доимий аъзоларига эга бўлган ширкат
common services ~ хизмат кўрсатиш ширкати (*майда саноат фирмалари, фермерлар гуруҳларини бирлаштирувчи таъминотчи ва сотувчи ташкилот*)
consumer ~ матлубот ширкати
credit ~ кредит ширкати
farmers' ~ қишлоқ хўжалиги ширкати
handicrafts ~ ҳунармандчилик ширкати
horticultural ~ боғдорчилик ширкати
industrial ~ саноат ширкати
marketing ~ мол сотиш ширкати
producers' ~ ишлаб чиқариш ширкати
production ~ ишлаб чиқариш ширкати
purchasing ~ таъминот ширкати
retail ~ матлубот ширкати
sellers' ~ маҳсулот сотиш ширкати; маҳсулотни сотиш бўйича воситачи савдо вакиллиги
service ~ хизмат кўрсатиш ширкати
trading ~ маҳсулот сотиш ширкати

users' ~ матлубот ширкати
wholesale ~ улгуржи савдо ширкати

COOPERATIVE *a* ширкат ...; биргаликдаги, қўшма; бирлашган

~ **bank** ширкат банк
 ~ **financing facility** биргаликда маблағ билан таъминлаш дастури

~ **savings bank** ширкат жамғарма банк

~ **share capital** акциядорлик сармоясини

~ **trade** ширкат савдосини

the ~ movement ширкатчилик ҳаракатини

COOPERATOR *n* ширкатчи

COOPTED *a* тўлдирилган

~ **member** бўш ўринни тўлдириш учун киритилган аъзо

COORDINATE *v* мувофиқлаштирмақ, мувофиқ ҳолга келтирмақ; мослаштирмақ

COORDINATING *n* мувофиқлаштириш; мувофиқ ҳолга келтириш

COORDINATION *n* мувофиқлаштириш, мослаштириш, ўзаро мослаш

~ **of macroeconomic policies** макроиқтисодий сиёсатни мувофиқлаштириш (*мамлакатлар ўртасида*)

~ **of monetary policies** пул-кредит сиёсатини мувофиқлаштириш

~ **of plans** режаларни мувофиқлаштириш

~ **of programmes** режаларни мувофиқлаштириш

~ **of schedules** режаларни мувофиқлаштириш

- to insure ~ мувофиқликни таъминламоқ
 export sales ~ четга мол чиқаришни мувофиқлаштириш
 overall ~ умумий тарзда мувофиқлаштириш
 vertical ~ бўйига қараб мувофиқлаштириш
- COORDINATOR** *n* мувофиқлаштирувчи
 export sales ~ четга мол сотишни мувофиқлаштирувчи
 project ~ лойиҳани мувофиқлаштирувчи
- COOWNER** *n* биргаликда эгалик қилувчи
- COOWNERSHIP** *n* биргаликда эгалик қилиш, биргаликда эгалик қилинадиган мулк; шериклик
- COPARTNER** *n* биргаликда эгалик қилувчи
- COPARTNERSHIP** *n* шериклик, ҳамкорлик
 industrial ~ саноатдаги шериклик (*ишчиларга корхона акцияларини имтиёзли шартларда сотиш тизими*)
- COPPER** *a* мис ...
 ~ coin мис танга
- COPPER-BOTTOMED** *a*
 1. ишончли; тўловга лаёқатли; 2. ноқалбаки, ҳақиқий
- COPRODUCE** *v* биргаликда ишлаб чиқармоқ
- COPRODUCTION** *n* биргаликда ишлаб чиқариш
- COPROPRIETOR** *n* биргаликда эгалик қилувчи
- COPROPRIETORSHIP** *n* биргаликда эгалик қилиш
- COPY** *n* 1. нусха, аслига тенг нусха; 2. нусха, намуна
 ~ of a bill векселнинг аслига тенг нусхаси
 ~ of a contract шартнома нусхаси
 ~ of a document ҳужжат нусхаси
 to attest a ~ нусхани тасдиқламоқ
 to certify a ~ нусхани тасдиқламоқ
 to collate a ~ with the original нусхани асли билан солиштирмоқ
 to legalize a ~ нусхани тасдиқламоқ
 to make a ~ нусха олмоқ
 to reproduce a ~ нусха олмоқ
 advance ~ охириги назорат нусхаси
 advertising ~ реклама матни; матнли реклама
 attached ~ илова қилинадиган нусха
 attested ~ тасдиқлатиб олинган (тасдиқланган) нусха
 authenticated ~ тасдиқланган нусха
 carbon ~ нусха кўчириш қоғози воситасида олинган нусха
 certified ~ тасдиқланган нусха
 checking ~ назорат нусхаси
 Chinese ~ кўр-кўрона тақлид қилиш
 clean ~ тоза нусха
 complimentary ~ реклама, бепул, совға нусха
 enclosed ~ илова қилинадиган нусха
 exact ~ аниқ нусха
 executed ~ расмийлаштирилган нусха
 exemplified ~ ҳужжатнинг тегишли тарзда расмийлаштирилган нусхаси

fair ~ оққа кўчирилган нусха, тоза нусха
faithful ~ тўғри нусха
final ~ оққа кўчирилган нусха, тоза нусха
free ~ бепул нусха
identical ~ ўхшаш нусха
legalized ~ қонунлаштирилган нусха
major ~ асосий нусха
negotiable ~ ҳақиқий нусха
nonnegotiable ~ қонуний кучга эга бўлмаган нусха
notarized ~ нотариал тарзда тасдиқланган нусха
office ~ йиғмажилдларда қолладиган нусха
official ~ расмий нусха
order ~ буюртма нусха
original ~ асл нусха, асли
photostatic ~ фотостатик нусха
preliminary ~ охирги назорат нусха
registered ~ расмийлаштирилган нусха
single ~ ягона нусха
true ~ тўғри нусха
unique ~ ноёб нусха
Хероx ~ ксероксда олинган нусха
COPY *v* нусха кўчирмоқ, нусха олмоқ
COPYRIGHT *n* муаллифлик ҳуқуқи
ad interim ~ муваққат муаллифлик ҳуқуқи
Crown ~ Буюк Британия муаллифлик ҳуқуқи
statutory ~ қонунан белгиланган муаллифлик ҳуқуқи
COPYRIGHT *a* муаллифлик ҳуқуқи билан таъминланган (кафолатланган)

COPYRIGHT *v* муаллифлик ҳуқуқини амалга оширмоқ
COPYRIGHTER *n* муаллифлик ҳуқуқи эгаси (соҳиби)
COPYWRITER *n* реклама эълонларини тузувчи
CORDOVA *n* кордоба (*Никарагуа* пул бирлиги)
CORE *a* 1. асосий, марказий; 2. етакчи
 ~ **business** компания (корхона) фаолиятининг асосий тури
 ~ **capital** банк хусусий маблағларининг асосий қисми
 ~ **deposits** банк депозитларининг* энг кам суммаси
 ~ **equity** банк хусусий маблағларининг асосий қисми
 ~ **industries** саноатнинг етакчи тармоқлари
CORN *n* ғалла, дон; бугдой
 ~ **exchange** ғалла биржаси
CORNAGE *n* қорамол бошига қараб олинадиган ижара ҳақи
CORN-CHANDLER *n* ғалла чакана савдогари
CORNER *n* 1. акцияларни сотиб олувчи биржа чайқовчилари гуруҳи; 2. корнер (акцияларни чайқовчилик мақсадида сотиб олиш); 3. имтиёзли ҳуқуқ ёки яккаҳокимлик
cotton ~ пахта сотиб олиш
market ~ бозор корнери*
CORNER *v* акция (мол)ларни чайқовчилик мақсадида сотиб олмоқ
to ~ **market** молнинг ҳаммасини сотиб олиб, бозорда ҳукмронлик ўрнатмоқ
CORNERER *n* олибсотар

CORNERING *n* 1. молни чайқов баҳосида сотиб олиш;
2. акцияларни чайқовчилик мақсадида сотиб олиш

CORNERMAN *n* йирик чайқовчи; акцияларни олиб сотувчи

CORNER-MARK *n* ер-мулк чегараларини тайин этувчи белги

CORNERSTONE *n* асос, негиз; асосий ғоя

CORN-FACTOR *n* ғалла савдогари

CORN-RENT *n* ғалла билан тўланадиган ижара ҳақи

CORPORATE *a* корпорация* ...; акциядорлик ...

~ **advisory services** банкнинг корхоналарга кўрсатадиган маслаҳат хизмати

~ **bill** корпорация* вексели (*корпорация* чиқарган вексель*)

~ **bond** корпорация* облигацияси, корпорация* чиқарган облигация

~ **capital structure** корпорациялар* сармоясининг тузилиши

~ **card** компания карточкаси

~ **charter** корпорация* устави

~ **debenture** муайян таъминотга эга бўлмаган ва қарз олувчининг кредитга лаёқатлилигига ишонч ҳамда умумий тараққиёт асосида чиқарилган корпорация* облигациялари *ёки* оддий вексели

~ **debt** корпорация қарзи

~ **debt securities** корпорациялар* чиқарган облигациялар

~ **debtor** қарздор корпорация*

~ **equities** корпорация* акциялари

~ **equivalent yield** давлат облигацияларининг корпорация* облигациялари даромадлигига тенглаштирилган даромадлиги

~ **finance** хусусий корпорация* маблағлари

~ **financial structure** корпорациянинг* молиявий тузилиши

~ **guaranty** ҳуқуқий шахс, корпорация* берадиган кафолат

~ **income fund** қимматли қоғозларнинг белгиланган портфелига* эга пайчилик инвестиция фонди

~ **income tax** корпорациялардан* олинадиган фойда солиғи

~ **insider** кенг оммага ошкор этилмайдиган ахборот асосида фойдали битимни амалга оширувчи шахс

~ **issue** корпорация қимматли қоғози

~ **monopolies** яккаҳоқим корпорациялар*

~ **note** корпорация нотаси*

~ **property** корпорациялар* мулки

~ **raider** назорат тўпламини қўлга киритиш мақсадида компания акцияларини сотиб олувчи шахс

~ **responsibility** жамоавий жавобгарлик

~ **shell** расман рўйхатга олинган, лекин аҳамиятли активлари бўлмаган ва операцияларни амалга ошираётган корпорация*

~ **stocks** 1. корпорациялар*

чиқарган акциялар; 2. шаҳар хўжалиги облигациялари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигациялари

~ subscription корпорация* қимматли қозғолалига обуна бўлиш

~ trust акциядорлик компанияси таъсис этган траст*

~ venturing саноат корпорацияларининг* янги корхоналарни ташкил этиши ва маблағ билан таъминлаши

CORPORATED а акциядорлик

...

~ enterprise акциядорлик компанияси

CORPORATION:

Agricultural Mortgage C. Қишлоқ хўжалик ипотекаси* корпорацияси (*Буюк Британия*)

British Atomic Energy C. Британия атом қуввати корпорацияси*

Commodity Credit C. Мол-кредит корпорацияси (*АҚШ*)

Commonwealth Development C. Миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатларини ривожлантириш корпорацияси*

Commonwealth Development Finance C. Миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатларининг иқтисодий ривожланишига маблағ ажратиш ва қўмаклашиш корпорацияси*

Federal Crop Insurance C. Экинларни суғурталаш федерал корпорацияси* (*АҚШ*)

Federal Deposit Insurance C. Депозитларни* суғурталаш федерал корпорацияси* (*АҚШ*)

Federal Farm Mortgage C. Фермерлик ипотекалари* федерал корпорацияси*

Federal Home Loan Mortgage C. Уй-жой ипотекаси кредити* федерал корпорацияси* (*АҚШ*)

Federal Savings and Loan Insurance C. Ссуда-жамғарма уюшмаларидаги ҳисобрақамларни суғурталаш федерал корпорацияси (*АҚШ*)

Finance C. for Industry Саноатга маблағ ажратиш корпорацияси* (*Буюк Британия*)

Foreign Credit Insurance C. Хорижий кредитларни суғурталаш корпорацияси* (*Буюк Британия*)

Home Owners' Loan C. Уй эгаларига кредит ажратиш корпорацияси* (*АҚШ*)

Industrial and Commercial Finance C. Саноат ва савдони маблағ билан таъминлаш корпорацияси* (*Буюк Британия*)

Industrial Reorganization C. Саноатни қайта ташкил этиш корпорацияси* (*Буюк Британия*)

International Finance C. Халқаро молиявий корпорация*

National Agricultural Credit C. Қишлоқ хўжалиги кредити миллий корпорацияси* (*АҚШ*)

National Freight C. Миллий юк ташиш корпорацияси* (*Буюк Британия*)

National Research and Development C. Илмий тадқиқотлар ва ишланмалар-

га қўмаклашиш миллий корпорацияси* (*Буюк Британия*)

National Securities Clearing C. Қимматли қоғозлар миллий клиринг корпорацияси* (АҚШ)

Overseas Private Investment C. Хорижий хусусий инвестициялар корпорацияси* (АҚШ)

Production Credit C. Ишлаб чиқариш кредити корпорацияси* (АҚШ)

Reconstruction Finance C. Тикланиш кредити корпорацияси* (АҚШ)

Scottish Agricultural Securities C. Шотландия қишлоқ хўжалиги инвестициялари корпорацияси*

Securities Industry Automation C. Қимматли қоғозлар саноатини автоматлаштириш корпорацияси* (АҚШ)

Securities Investor Protection C. Қимматли қоғозлар инвесторларини муҳофаза қилиш корпорацияси* (АҚШ)

Smaller War Plants C. Кичик ҳарбий заводлар корпорацияси* (АҚШ)

Stock Clearing C. Нью-Йорк фонд биржаси ҳузуридаги ҳисоб-китоб палатаси

CORPORATION *n* 1. корпорация*; бирлашма; 2. акциядорлик компанияси, акциядорлик жамияти; 3. ҳуқуқий шахс; 4. маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси

~ created by Letters Patent патент ҳада этиш йўли билан таъсис этилган корпорация*

~ loan корпорация* ажратган қарз

~ securities хусусий корпорациялар* чиқарган қимматли қоғозлар; маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари чиқарган қимматли қоғозлар

~ stock 1. шаҳар хўжалиги облигациялари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигациялари; 2. корпорациялар* чиқарган акциялар

~ tax компаниялар ёки корпорациялардан* олинадиган даромад солиғи

~ trading (industrial) савдо (саноат) корпорацияси* advisory ~ маслаҳат бериш корпорацияси*

aggregate ~ бир неча пайчилардан иборат корпорация*

agro-industrial ~ қишлоқ хўжалик-саноат корпорацияси*

alien ~ 1. хорижий корпорация*; 2. мазкур штат ҳудудидан ташқарида жойлашган корпорация*

banking~ банклар бирлашмаси

business ~ ишлаб чиқариш ёки савдо билан шуғулланувчи корпорация* (*молиявийдан фарқли равишда*)

chartered ~ рухсат этилган корпорация*

civil ~ касбий йўналишдаги корхона

close ~ 1. ёпиқ акциядорлик корпорацияси* 2. ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти

closed ~ хусусий корпорация*

closely-held ~ йирик акция-дорларнинг озчилигига тегишли корпорация*

collapsible ~ вақтинча фаолият кўрсатувчи корпорация* (*даромад солиғи тўлаш муддати етиб келгунга қадар ўзини ўзи тугатувчи*)

controlled foreign ~ назорат қилинадиган хорижий корпорация*

discount ~ ҳисобга олиш уйи; векселлар ва акцептларни* ҳисобга олиш фирмаси

district ~ миитақа маъмурлари таъсис этган корпорация*

divisionalized ~ бўлимларга эга корпорация*

domestic ~ 1. мамлакатнинг ўз корпорацияси*; 2. мазкур штатда рўйхатга олинган корпорация*

domestic international sales ~ четга мол чиқариш миллий компанияси

dummy ~ сохта жамият

Edge ~ Эдж қонуни асосида таъсис этилган корпорация*

eleemosynary ~ хайрия корпорацияси*

family farm ~ масъулияти чекланган жамият сифатида расмийлаштирилган оилавий хўжалик

farming ~ қишлоқ хўжалиги (акциядорлик) компанияси; акциядорлик компанияси сифатида ташкил этилган фермерлик хўжалиги

finance development ~ ривожланишни маблағ билан таъминлаш корпорацияси* (*саоатнинг*)

financial ~ молиявий корпорация

fly-by-night ~ 1. шубҳали обрў-эътиборга эга кишилар бошқарадиган компания; 2. кредитга лаёқатлилиги паст компания

foreign ~ хорижий компания (корпорация*)

foreign banking ~ банкнинг хорижий операцияларни амалга оширишга ихтисослашган филиали

foreign sales ~ четга мол чиқариш хорижий компанияси

government ~ ҳукумат корпорацияси*

government-oriented private ~ кўпроқ давлат буюртмаларини бажарувчи хусусий корпорация*

industrial ~ саноат корпорацияси*

insurance ~ суғурта жамияти

international ~ халқаро корпорация*

jointly-controlled ~ биргаликда назорат қилинадиган корпорация* (*акцияларнинг бир неча йирик эгалари томонидан*)

limited stock ~ сармойи чекланган корпорация*

majority-controlled ~ акцияларнинг ярмидан кўпига эгалик қилувчи акциядорлар назорат қиладиган корпорация*

management-controlled ~ бошқарувчилар назорат қиладиган компания

manufacturing ~ ишлов бериш саноати корпорацияси*

member ~ биржа аъзоси бўлган корпорация
membership ~ рўйхатдан ўтказилган жамият
minority-controlled ~ акцияларнинг ярмидан камига эгалик қилувчи акциядорлар назорат қиладиган корпорация*
moneyed ~ банк-кредит муассасаси
multinational ~ кўп миллатли корпорация*
municipal ~ маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси
nonfinancial ~ номолиявий компания; банк ҳисобланмайдиган корхона
nonprofit(-seeking) ~ нотижорат корпорация*; фойда келтирмайдиган корпорация*
nonresident ~ бош қароргоҳи АҚШ ҳудудидан ташқарида жойлашган компания
nonstock ~ ноакциядорлик жамияти
nonstock moneyed ~ ноакциядорлик кредит муассасаси
not-for-profit ~ нотижорат корпорация* (*фойда олишни мақсад қилиб қўймаган*)
owner-controlled ~ акциядорлар назорат қиладиган компания (*бошқарувчилар назоратидан фарқли равишда*)
private ~ хусусий корпорация; хусусий мулк шаклидаги корпорация*
privately-held ~ хусусий корпорация; хусусий мулк шаклидаги корпорация*
privatele-owned ~ хусусий корпорация; хусусий мулк шаклидаги корпорация*
public ~ 1. маҳаллий ўз-

ўзини бошқариш идорасига тегишли корпорация*;
 2. давлат корпорацияси* (*ҳукуматнинг махсус қарорига кўра ташкил этилган*);
 3. очиқ акциядорлик жамияти (*акциялари бозорда сотиладиган*)
publicly-held (publicly-owned) ~ акцияларга кенг кўламда эгалик қилувчи акциядорлик жамияти
public-service (public-utility) ~ жамоатчиликка хизмат кўрсатиш компанияси (*газ, электр қуввати, сув билан таъминлаш бўйича*)
quasi ~ яримкорпорация*
quasi-public ~ давлат буюртмаларини бажарувчи хусусий фирма
savings and loan insurance ~ ссуда-жамғарма уюшмаларини суғурталаш корпорацияси*
shell ~ расман рўйхатга олинган, лекин операцияларни амалга оширмаётган корпорация*
small business ~ 1. корпорация* шаклидаги кичик корхона; 2. солиқдан қочиш мақсадида ширкат деб эълон қилинган корпорация*
sole ~ ягона шахс тасаруфидаги корпорация*
state-owned ~ давлат тасаруфидаги корпорация*, давлат корпорацияси*
state-run ~ давлат тасаруфидаги корпорация*, давлат корпорацияси*
statutory ~ парламент қарори билан таъсис этилган корпорация*

- stock ~ акциядорлик жамияти, акциядорлик корпорацияси*
- subcharter S ~ солиқдан қочиш мақсадида ширкат деб эълон қилинган корпорация*
- subsidiary ~ шўъба (назорат остидаги) корпорация*
- thin ~ қарз мажбуриятлари акциядорлик сармоясидан анча ошиб кетган корпорация*
- top ~ энг йирик ёки обрўли компания
- trading ~ савдо корпорацияси*
- transnational ~ трансмиллий корпорация*
- transportation ~ транспорт корпорацияси
- trustee ~ васийлик корпорацияси*
- wholly owned government ~ тўла давлат тасарруфида бўлган корпорация
- CORPORATIVE** *a* корпорацияларга* тегишли
- CORPORATOR** *n* корпорация* ёки маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси аъзоси
- CORPUS** *n* 1. масъулияти чекланган жамиятнинг асосий акциядорлик сармояси; 2. асосий сумма, асосий сармоя; 3. траст* асосидаги мулк
- CORRECT** *a* тўғри, ишончли, аниқ
- CORRECT** *v* тўғриламоқ, тузатмоқ, тузатиш киритмоқ
- to ~ error хатони тузатмоқ
- to ~ for ...-га тузатиш киритмоқ
- ~ ed for inflation инфляцияга* қараб тузатиш киритилган
- CORRECTED** *a* тузатилган, тўғрилانган, тузатиш киритилган
- ~ for exchange rate changes ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда тўғриланган валюта курси
- CORRECTION** *n* тузатиш киритиш, тўғрилаш, тузатиш
- ~ entry тузатиш ўтказмаси
- ~ of a defect нуқсонни тузатиш
- ~ of an error хатони тўғрилаш
- ~ of price нархнинг акс ҳаракати
- ~ of a record қайдни тузатиш
- to apply a ~ тузатиш киритмоқ
- to make a ~ тузатиш киритмоқ
- continuity ~ узлуксизликка тузатиш киритиш
- error ~ хатони тузатиш
- finite sampling ~ танлаш ниҳоясида тузатиш киритиш
- net balance ~ қолдиқни тўғрилаш
- prompt ~ зудлик билан тузатиш
- seasonal ~ мавсумий ўзгаришларга тузатиш киритиш
- statistical ~ статистик тузатиш
- CORRECTIVE** *a* тузатиладиган
- CORRECTNESS** *n* тўғрилиқ, аниқлик
- ~ of calculations ҳисоб-китобларнинг тўғрилиги
- ~ of payment тўловнинг тўғрилиги
- CORRELATE** *v* келишмоқ, му-

вофиқлаштирмақ; ўзаро нисбатда (муносабатда) бўлмақ

CORRELATION *n* боғланганлик; ўзаро боғлиқлик, ўзаро нисбат, нисбат

~ of forces кучлар нисбати

cross ~ ўзаро боғлиқлик

direct ~ ўзаро ижобий боғлиқлик

interclass ~ гуруҳлараро ўзаро боғлиқлик

intraclass ~ гуруҳ ичидаги ўзаро боғлиқлик

intrasample ~ танлаш ичидаги ўзаро боғлиқлик

inverse ~ ўзаро салбий боғлиқлик

joint ~ биргаликдаги ўзаро боғлиқлик

linear ~ чизиқли ўзаро боғлиқлик

multiple ~ кўп марталик ўзаро боғлиқлик

nonsense ~ ўзаро маъносиз боғлиқлик

normal ~ ўзаро меъёрий боғлиқлик

partial ~ ўзаро қисман боғлиқлик

rank ~ даражасига кўра ўзаро боғлиқлик

sample ~ танлаш асосидаги ўзаро боғлиқлик

skew ~ бузиб кўрсатилган ўзаро боғлиқлик

total ~ тўла ўзаро боғлиқлик

CORRESPOND *v* 1. мос келмақ; мувофиқ келмақ, жавоб бермақ; 2. хат ёзишмақ

CORRESPONDENCE *n* 1. мувофиқлик, мос келиш; 2. ёзишма; хат-ҳужжатлар

~ of documents ҳужжатларнинг мувофиқлиги

to carry on ~ ёзишмалар олиб бормақ

to enter into ~ ёзишмаларни бошлаб юбормақ

to mail ~ хат-ҳужжатларни жўнатмақ

to maintain ~ хат ёзишиб турмақ

business ~ тижорат хат-хабарлари, тадбиркорлик ёзишмалари

commercial ~ тижорат хат-хабарлари, тадбиркорлик ёзишмалари

contract ~ шартнома бўйича ёзишма

official ~ расмий ёзишма

one-to-one ~ ўзаро бир хил мувофиқлик (*мас. харажатлар ва нархлар ўртасида*)

perfect ~ ўзаро бир хил мувофиқлик (*мас. харажатлар ва нархлар ўртасида*)

preliminary ~ дастлабки хат-ҳужжатлар

previous ~ олдинги хат-ҳужжатлар

unambiguous ~ ўзаро бир хил мувофиқлик

CORRESPONDENT *n* 1. мухбир; 2. вакил банк

~ account вакиллик ҳисоб-рақами

~ balance вакиллик ҳисоб-рақамидаги қолдиқ

~ bank вакил банк

~ banking relationships банк вакиллик муносабатлари

~ relationships вакиллик муносабатлари (*банклар ўртасидаги*)

~ business банклар ўртасидаги вакиллик муносабатлари

~ relations банклар ўртасидаги вакиллик муносабатлари

~ services вакил банк хизматлари
 foreign ~ 1. хорижий мухбир; 2. чет элдаги вакил банк
 money-market ~ молиявий марказдаги вакил банк
 newspaper ~ газета мухбири
 special ~ махсус мухбир
CORRESPONDING *a* вакиллик ...
 ~ banking банкнинг вакиллик муносабатлари асосидаги фаолияти
CORRUPT *a* сотқин, сотилган; порахўр, порага сотилган
CORRUPTION *n* сотқинлик; порахўрлик
CORSET *n* Англия банкидаги махсус қўшимча депозитлар* тизими (1973—1980 йиллар)
CONSIGNATORY *n* имзо қўйган томонлардан бири; шартнома асосида зиммасига мажбурият олувчи шахс, шартнома иштирокчиси
COSIGNER *n* биргаликда топшириқ берувчи; хужжатга биргаликда имзо қўйиш ҳуқуқини қўлга киритувчи ва зиммасига биргаликда мажбуриятлар олувчи шахс
COSPONSORSHIP *n* биргаликда маблағ билан таъминлаш
COST *n* 1. баҳо, нарх, қиймат; таннарх; 2. *pl* сарф-харажатлар, чиқимлар, харажатлар
 ~ accounting чиқимларни ҳисобга олиш, чиқимлар ҳисоби
 ~ and freight қиймат ва фрахт*, каф* (нархнинг кема ёллаш харажатларини ўз ичига олишини кўзда тутувчи сотув шартлари)
 ~ averaging сармоя сарф-

лашни мунтазам вақт оралиғида доллардаги молиявий маблағларни инвестиция қилиш йўли билан ошириш дастури
 ~ basis активнинг* бошланғич нархи
 ~ center банкнинг харажатларни ҳисоблаш бўлинмаси
 ~ charged to current expense account кундалик сарф-харажатларга киритиладиган чиқимлар
 ~s for bunker бункерга* жойлаш сарф-харажатлари
 ~s for storing сақлаш харажатлари
 ~s incurred to date жорий санадаги харажатлар
 ~, insurance, freight қиймат, суғурта, фрахт*, сиф* (нархнинг суғурта харажатлари ва фрахтни* ўз ичига олишини кўзда тутувчи сотув шартлари)
 ~, insurance, freight and commission қиймат, суғурта, фрахт* ва воситачилик ҳақи, воситачилик ҳақи қўшилган сиф*
 ~, insurance, freight and exchange қиймат, суғурта, фрахт* ва курслар ўртасидаги фарқ, курслар ўртасидаги фарқ қўшилган сиф*
 ~, insurance, freight, commission and interest воситачилик ҳақи ва харидор акцептини* ҳисобга олиш харажатлари қўшилган сиф*
 ~ of administration маъмурий харажатлар
 ~ of appraisal баҳолаш қиймати
 ~ of arbitration 1. арбитраж*

қиймати; 2. *pl* арбитраж* харажатлари

~ of borrowing 1. кредит қиймати; 2. ссуда фоизи

~ of boxing қутиларга жойлаш қиймати

~ of bunker бункер* қиймати

~ of capital сармоя қиймати (*инвестиция қилинган сармоянинг фоиз меъёри*)

~ of capital deeping сармояни жадал ошириш харажатлари

~ of carriage юк ташиш қиймати

~ of carry инвестиция сиёсатини қўллаб-қувватлаш харажатлари

~(s) of carrying inventory товар-моддий захираларни сақлаш чиқимлари

~ of civil engineering work қурилиш ишларини бажариш қиймати

~ of computation ҳисоблаш қиймати

~ of conformation мувофиқлик харажатлари; мукамал ишлаб чиқариш харажатлари

~ of congestion транспортга ортиқча ортилган юк қиймати

~ of construction қурилиш қиймати

~ of contract шартнома қиймати

~ of credit кредит қиймати

~ of debt қарз қиймати

~ of delivery етказиб бериш қиймати

~ of demonstration намоиш этиш (кўрсатиш) қиймати

~ of deposit insurance депозитларни* суғурталаш қиймати

~ of discounting ҳисобга олиш қиймати

~(s) of doing business корхонадан фойдаланиш чиқимлари

~ of education таълим (олиш) қиймати

~(s) of entry янги ишлаб чиқаришни ташкил этиш харажатлари

~ of equipment асбоб-ускуналар қиймати

~ of equity акциядорлик сармояси қиймати

~ of filing талабнома бериш қиймати

~ of financing маблағ билан таъминлаш қиймати

~ of fixed capital асосий сармоя қиймати

~ of flotation акция ва облигацияларни тарқатиш қиймати (*харидорлар ва обуначилар ўртасида*)

~ of funds жалб қилинган маблағ (фонд)лар қиймати

~ of funding маблағларни жалб қилиш қиймати

~ of goods мол қиймати

~ of goods manufactured ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи; маҳсулот ишлаб чиқариш харажатлари

~ of goods sold сотилган молларни ишлаб чиқариш чиқимлари

~ of haulage юк ташиш (элтиб бериш) ҳақи

~ of hotel accommodation меҳмонхона ҳақи

~(s) of idleness бекор туриб қолиш оқибатида қилинган чиқимлар

~ of inspection назорат қилиш қиймати

~ of installation 1. *pl* йиғиш ишлари харажатлари; 2. йиғиш қиймати; ўрнатиш харажатлари (*асбоб-ускуналари*)
 ~ of insurance суғурта қиймати
 ~s of inventory мол-мулкни рўйхатдан ўтказиш харажатлари
 ~ of labour меҳнат қиймати
 ~ of law қиймат қонуни
 ~ of a license лицензия қиймати
 ~ of living кун кечириш учун зарур бўлган нарсаларнинг энг кам миқдори; кун кечириш қиймати
 ~ of living adjustment кун кечириш учун зарур бўлган нарсалар энг кам миқдорининг ўсишига тузатиш кириштиш
 ~ of manpower ишчи кучи қиймати
 ~ of manufacture тайёрлаш қиймати, ишлаб чиқариш қиймати
 ~ of manufacturing тайёрлаш қиймати, ишлаб чиқариш қиймати
 ~s of material материал қиймати
 ~ of materials consumed истеъмол қилинган материаллар қиймати
 ~s of material inputs материаллар харажатлари қиймати
 ~ of money пул қиймати
 ~ of nonconformance номувофиқлик харажатлари
 ~ of obtaining funds маблағ олиш билан боғлиқ сарф-харажатлар

~s of operationa ишлаб чиқариш харажатлари
 ~ of an order буюртма қиймати
 ~ of packaging ўраб олиш қиймати
 ~ of packing ўраб олиш қиймати
 ~ of postage почта орқали жўнатиш қиймати
 ~ of prediction error истиқболни белгилашдаги хато қиймати
 ~ of products sold сотилган маҳсулот таннари
 ~s of production ишлаб чиқариш чиқимлари; ишлаб чиқариш харажатлари
 ~ of providing service хизмат кўрсатиш қиймати
 ~ of a project лойиҳа қиймати
 ~ of publication нашр этиш қиймати
 ~ of reclamation рекламация* қиймати
 ~ of reinsurance қайта суғурталаш қиймати
 ~(s) of reliability ишончликни таъминлаш харажатлари
 ~ of renting ижара қиймати
 ~ of resales олиб сотилган молларнинг умумий қиймати
 ~s of routine maintenance жорий таъминлаш харажатлари
 ~ of sales сотилган маҳсулот таннари
 ~ of scrap чиқиндилар қиймати
 ~ of securities қимматли қозғалар қиймати
 ~ of service хизмат кўрсатиш қиймати

~ of servicing хизмат кўрсатиш қиймати
 ~s of shipping юк ташиш қиймати
 ~(s) of stockout захиралар етишмаслиги оқибатида қилинган чиқимлар, тақчиллик оқибатида қилинган чиқимлар
 ~ of a suit даъво қиймати
 ~s of supervision назорат қилиш сарф-харажатлари
 ~ of tare идиш қиймати
 ~s of trackage юк ташиш харажатлари
 ~ of transaction битимни бажариш чиқимлари
 ~s of transportation юк ташиш харажатлари
 ~(s) of unreliability ишончсизликнинг иқтисодий оқибатлари; ишончсизлик оқибатида қилинган чиқимлар
 ~ of work иш қиймати
 ~(s) of wrong decision нотўғри қарор қабул қилиш оқибатидаги харажатлар
 ~ or market, whichever is lower энг паст нарх бўйича баҳолаш усули
 ~s per day кунлик харажатлар
 ~s per pounds 100 output 100 фунт стерлинглик маҳсулот харажатлари
 ~s per unit 1. солиштира чиқимлар, маҳсулот бирлигига кетган чиқимлар; 2. маҳсулот бирлиги таннархи
 ~-plus pricing "чиқимлар қўшилган" усули бўйича нарх белгилаш
 ~ price таннарх
 ~ saving хизмат кўрсатиш қиймати

~s to buy материалларни харид қилиш харажатлари
 ~s to hold захираларни сақлаш чиқимлари
 ~ to the consumer истеъмолчи чиқимлари
 ~ under certainly аниқланган қиймат
 to absorb ~s харажатларни қопламоқ
 to assess ~s харажатларни баҳоламоқ
 to assume ~s харажатларни ўз зиммасига олмақ
 to attribute ~ таннархга киритмоқ
 to award ~s against smb. бирор кишининг зиммасига суд чиқимларини юкламоқ
 to bear ~s харажат қилмоқ
 to calculate ~s харажатларни ҳисоблаб чиқмоқ; харажатларни ҳисобламоқ
 to charge ~ чиқимлар ҳисобига киритмоқ
 to compute the ~ қийматни ҳисобламоқ
 to cover the ~ қийматни қопламоқ
 to curtail ~s харажатларни қисқартирмоқ
 to cut down ~s харажатларни қисқартирмоқ
 to cut production ~s маҳсулот таннархини пасайтирмоқ
 to decrease the ~ қийматни пасайтирмоқ
 to defray the ~s харажатларни тўламоқ
 to determine the ~ қийматни баҳоламоқ
 to entail ~s харажатларни келтириб чиқармоқ
 to estimate ~s харажатларни баҳоламоқ

to exceed the ~ қийматдан
ошиб кетмоқ
to impose ~s харажатларни
қоплаш мажбуриятини юкла-
моқ
to increase ~ қийматни ошир-
моқ
to incur ~s харажат қилмоқ
to inflict economic and social
~s иқтисодий ва ижтимоий
чиқимларни келтириб чиқар-
моқ
to involve ~s харажатларни
келтириб чиқармоқ
to itemize ~s харажатларни
тақсимламоқ
to keep down ~s харажат-
ларни оширмаслик
to meet the ~ қийматни
қопламоқ (тўламоқ)
to offset the ~s харажатларни
қопламоқ
to peune away ~s харажат-
ларни камайтирмоқ; тежам-
корлик қилмоқ
to recompense the ~ қий-
матни қопламоқ
to recoup the ~ қийматни
қопламоқ
to recover ~s чиқимларни тў-
латмоқ
to reduce ~s харажатларни
камайтирмоқ
to refund the ~ қийматни
қайтармоқ
to revise the ~ қийматни қай-
та кўриб чиқмоқ
to save ~s харажатларни те-
жамоқ
to share the ~ харажатларни
тақсимламоқ
to split up the ~ харажатлар-
ни тақсимламоқ
to write off capital ~s сармоя

харажатларини ҳисобдан чи-
қармоқ
above ~ таннархдан юқори
adsorbed ~ 1. тақсимлаб
юборилган чиқимлар; 2. ўз
ҳисобига киритилган чиқим-
лар (*мас. элтиб бериш хара-
жатлари*)
accident ~(s) ҳалокат (бахт-
сиз ҳодиса)лар оқибатида қи-
линган чиқимлар
acquisition ~ 1. бошланғич
қиймат; сотиб олиш қийма-
ти; 2. *pl* янги суғурталанув-
чиларни жалб қилиш хара-
жатлари
actual ~ 1. амалдаги тан-
нарх; 2. *pl* амалдаги чиқим-
лар
added ~ 1. қўшимча қиймат;
2. *pl* қўшимча харажатлар
added traffic ~(s) ўзгарувчан
(оралиқ) чиқимлар (*транс-
порт операцияларида*)
additional ~ 1. қўшимча
қиймат; 2. *pl* қўшимча хара-
жатлар
adjusted historical ~ 1. тик-
лаш қиймати; сотиб олиш
пайтида нарх-наво кўрсат-
кичлари бўйича қайта ҳисоб-
ланган қиймат; 2. жорий
нархлардаги қиймат
adjustment ~(s) тартибга
солиш чиқимлари (*иқти-
содий тараққиётнинг кўзда
тутилган мақсадларини
таъминлаш учун зарур бўл-
ган солиқлар, субсидиялар**
*ва бошқа молиявий кўрсат-
кичлар суммаси*)
administration ~s маъмурий
харажатлар, маъмурий аппа-
ратни таъминлаш харажат-
лари

administrative ~ (s) маъмурий харажатлар
administrative and operational services ~s маъмурий ва тезкор хизмат кўрсатиш харажатлари
advertising ~ реклама харажатлари
after ~s қўшимча харажатлар
aftershipment ~ (s) заводнинг истеъмолчига жўнатилгандан кейин маҳсулотга кетган харажатлари (*кафолат қиймати, йўриқнома бериш*)
aggregate ~ (s) умумий чиқимлар
agreed ~ келишилган нарх
airfreight ~ ҳаво транспортини ёллаш қиймати
airline ~ (s) ҳаво йўлларида фойдаланиш чиқимлари, ҳаво йўлларида фойдаланиш харажатлари
allocable ~ (s) амалдаги чиқимлар
allocated ~s тақсимланган харажатлар
allowable ~ (s) йўл қўйиладиган чиқимлар (*бюртмаларни давлат шартномалари бўйича бажариш пайтида*)
alternative ~ 1. муқобил харажатлар; 2. муқобил қиймат
amortization ~ амортизация* харажатлари
allowance ~ йўл қўйиладиган чиқимлар
amortized ~ камайган қиймат
ancillary ~s қўшимча харажатлар
annual ~ (s) йиллик харажатлар
annual equivalent ~ тенг баҳо-

ли йиллик қиймат (*йил ҳисобида дискотланган қиймат**)
anticipated ~ (s) омондорчилик фойдаси, қўшимча чиқимлар (*илгари ғамлаб қўйилган материаллар нархининг ўсиши натижасида маҳсулот нархига қўшилаётган қўшимча*)
applied ~ қўшилган харажатлар
appraisal ~ баҳолаш қиймати, тахминий қиймат (*маҳсулотнинг сифат талабларига мос келиши*)
arbitration ~s арбитраж* харажатлари
artificial ~s (of the service department) тўла қайта тақсимланган харажатлар; ўзаро қайта тақсимланган харажатлар
assembly ~s ўрнатиш қиймати
assessed ~ баҳолаш қиймати
at ~ таннарх бўйича
at heavy ~ катта харажатлар эвазига
at extra ~ алоҳида ҳақ эвазига
attributed ~s таннархга қўшилган харажатлар
average ~ ўртача қиймат, ўртача таннарх
average ~ of capital currently employed инвестиция қилинган сармоянинг ўртача қиймати
average ~ per unit маҳсулот бирлигига тўғри келадиган ўртача чиқимлар
average unit ~ (s) ишлаб чиқаришнинг ўртача солиштирма чиқимлари
avoidable ~ бартараф этиладиган харажатлар

back order ~ буюртмалар кечиктирилганлиги оқибагида келиб чиқадиган харажатлар
basic ~ 1. бошланғич (дастлабки) қиймат; 2. *pl* асосий чиқимлар

basic standard ~(s) харажатларнинг асос (бошланғич) меъёри

before shipment ~s истеъмомолчиға жўнатилгунга қадар заводнинг маҳсулотга кетган харажатлари

below ~ харид нархидан паст, таннархдан арзон

billed ~ фактура қиймати

bond issue ~s облигациялар чиқариш харажатлари

book ~ 1. бухгалтерлик дафтаридаги қайд бўйича қиймат; 2. бошланғич қиймат; харид қиймати

borrowing ~(s) қарз харажатлари, қарз фоизлари (*қарз олувчи тўлайдиган*)

break-even ~(s) ишлаб чиқариш ҳажми танг аҳволга тушиб қолганида қилинадиган харажатлар (*зарар кўрмай ишлашни таъминлайдиган*)

break-in ~(s) ўзлаштириш харажатлари

budgeted ~(s) смета* чиқимлари

building ~s қурилиш харажатлари

bulk-line ~(s) харажатларнинг маҳсулот асосий ҳажмида ишлаб чиқаришни тавсифловчи даражаси

bunched ~ битимга биноан баҳолаш

burden ~(s) қўшимча харажатлар

business function ~ вазифалар бўйича харажатлар
calculated ~s смета* харажатлари

capacity ~(s) ишлаб чиқариш имкониятларидан тўла фойдаланиш пайтидаги ишлаб чиқариш чиқимлари

capital ~(s) сармоя харажатлари, асосий сармоя харажатлари, сармоя чиқимлари

capital ~(s) **per annum** асосий сармоянинг йиллик харажатлари, йиллик сармоя чиқимлари; йиллик амортизация* ва фоизлар

capitalizable ~(s) сармоёга айланадиган харажатлар (*асосий сармоя ҳисобига киритиладиган*); сармоя чиқимлари, сармоя харажатлари

capitalized ~ 1. камайиб борадиган* қиймат; 2. асосий (амалдаги) сармоя қиймати

carriage ~s юк ташиш харажатлари

carrier ~(s) транспорт компаниясининг фойдаланиш харажатлари

carrying ~s захираларни сақлаш чиқимлари

changeover ~ бошқа нусхани ишлаб чиқаришга ўтиш қиймати

circulation ~(s) муомала чиқимлари

cleaning ~s йиғим-терим харажатлари

cleared-in ~(s) харажатларнинг асос меъёри

clerical ~(s) идора харажатлари

closing ~s кўчмас мулкни со-

тувчидан харидорга ўтказиш билан боғлиқ харажатлар
collection ~ (s) 1. навбатдаги суғурта бадалларини йиғиш харажатлари; 2. молни бўлиб-бўлиб ҳақ тўлаш шarti асосида ёки кредитга харид қилишнинг навбатдаги бадалларини инкассация қилиш харажатлари
combined ~ (s) умумий (жамланган) харажатлар
commercial ~ (s) тўла чиқимлар (*фирманинг барча сарф-харажатларини қўшиб ҳисоблаганда*)
committed ~ (s) белгиланган (доимий) чиқимлар
commodity ~ (s) шаҳар хўжалиги корхоналарининг тўла ишлаб чиқариш харажатлари
common ~ (s) 1. билвосита харажатлар; 2. биргаликдаги (ялпи) ишлаб чиқариш харажатлари, 3. биргаликдаги (умумий) харажатлар
common staff ~s ходимлар бўйича умумий харажатлар
comparative ~ (s) қиёсий харажатлар
competitive ~s рақобат чиқимлари
competitive marginal ~s рақобатнинг энг юқори чиқимлари
complaint ~ (s) рекламациялар* оқибатида қилинган харажатлар
complete reciprocated (reciprocating) тўла қайта тақсимланган харажатлар; ўзаро қайта тақсимланган харажатлар
conditional ~ шартли қиймат

consequential ~s шикастланиш харажатлари
constant ~ 1. ўзгармас қиймат; 2. *pl* ўзгармас харажатлари
construction ~s қурилиш харажатлари
consumed ~ истеъмол қилинган қиймат; амалга оширилган харажатлар
continual improvement standard ~ доимо қисқариб борувчи меъёрий харажатлар
contract ~ шартнома харажатлари
contractual ~ (s) шартномалар харажатлари (*иш бажарилганлиги учун*); шартномалар бўйича тўловлар
controllable ~ (s) тартибга солинадиган (бошқариладиган) чиқимлар
conversion ~s 1. янги маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтиш билан боғлиқ харажатлар; 2. ноҳарбий маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтиш билан боғлиқ харажатлар
court ~s суд чиқимлари
crane ~s крандан фойдаланиш ҳақи
crash ~ муддатли дастур қиймати
credit ~s кредит бўйича харажатлар
cumulative ~ (s) умумий (жамланган) харажатлар
current ~ 1. жорий нархдаги қиймат; 2. *pl* жорий чиқимлар
current-outlay ~ (s) 1. жорий чиқимлар; 2. нақд пул маблағлари харажатлари
current standard ~ жорий (амалдаги) чиқимлар меъёри

cycle inventory ~ захираларни даврий тўлдириб туриш харажатлари

decision driven ~s қабул қилинган қарорлар билан белгиланадиган харажатлар

declining ~s камайиб борадиган чиқимлар

decorating ~s бадий безак ишлари харажатлари

decreasing ~s камайиб борадиган чиқимлар

deductible ~s солиқ олинадиган суммадан ушлаб қолинадиган харажатлар

defect ~s носозлик оқибатида қилинган харажатлар

deferred ~ келгуси давр харажатлари; муддати кечиктирилган харажатлар

deficiency ~s захиралар етишмаслиги оқибатида қилинган чиқимлар, тақчиллик оқибатида қилинган чиқимлар

delivery ~ (мол) етказиб бериш қиймати

departmental ~(s) цех харажатлари

depleted ~ қолдиқ қиймат

depreciable ~ 1. камайиб борадиган қиймат; 2. асосий (амалдаги) сармоя қиймати

depreciated ~ қолдиқ қиймат

depreciation ~(s) амортизация* харажатлари

design ~(s) лойиҳалаш ишлари харажатлари

designing ~s лойиҳалаштириш чиқимлар

deterioration ~s кўрсаткичлар ёмонлашуви оқибатида келиб чиққан чиқимлар

development ~ ишлаб чиқиш

қиймати; тажриба-конструкторлик ишлари қиймати

differential ~ табақалаштирилган харажатлар

direct ~(s) 1. ўзгарувчан чиқимлар; 2. бевосита бухгалтерлик чиқимлари

direct labour ~(s) 1. ишлаб чиқариш бўйича иш ҳақи;

2. ишлаб чиқариш ишчи кучига кетган чиқимлар

direct material ~ материалларга кетган бевосита харажатлар

direct operating ~(s) фойдаланиш бевосита харажатлари

direct payroll ~(s) 1. ишлаб чиқариш бўйича иш ҳақи;

2. ишлаб чиқариш ишчи кучига кетган чиқимлар

disadvantage ~(s) 1. харажатларнинг фойда келтирмайдиган нисбати; 2. бирмунча юқори харажатлар

discounted ~ дисконтланган қиймат*

discretionary ~ ихтиёрий харажатлар

discretionary fixed ~s ихтиёрий доимий харажатлар

dismantling ~s қисмларга ажратиш харажатлари

displacement ~ ишлаб чиқариш тузилмасини ўзгартириш харажатлари; тузилмавий қайта қуриш қиймати

distribution ~(s) 1. муомала чиқимлари; 2. маҳсулотни сотиш (ўтказиш) чиқимлари;

3. улгуржи ва чакана савдо корхоналари чиқимлари

downtime ~(s) бекор туриб қолиш оқибатида келиб чиққан харажатлар

economic ~ муқобил чиқим-

лар, фойдаланилмаган имкониятлар чиқимлари (*ресурслардан фойдаланишнинг энг маъбул муқобил имкониятларини акс эттирувчи*)

economic ~ accounting хўжалик ҳисоби

engineering ~s техник харажатлар

environmental ~(s) атроф-муҳитни муҳофаза қилиш харажатлари

equipment capital ~(s) асбоб-ускуналарга кетган сармоя харажатлари

equivalent annual ~ тенг баҳодаги йиллик қиймат

erection ~(s) қурилиш ишлари харажатлари

escapable ~ бартараф этиладиган харажатлар

estimated ~ баҳоланган қиймат, тахминий қиймат

evaluation ~ баҳолаш қиймати

excess ~ 1. сметадан ташқари қиймат; 2. *pl* қўшимча харажатлар

excessive ~s ҳаддан ортиқ харажатлар

exclusive of ~s чиқимлар чиқариб ташланган ҳолда

executory ~ (ижарани) амалга ошириш харажатлари

exhibition ~s кўргазма харажатлари

expected total ~(s) кутилаётган умумий харажатлар

expired ~(s) 1. ўтган чиқимлар; 2. сарфланган маблағлар; 3. ўзлашиб кетган чиқимлар, тақсимлаб юборилган чиқимлар

explicit ~(s) пул харажатлари

exploration ~s тадқиқот харажатлари

external ~(s) ташқи чиқимлар

external failure ~ маҳсулот буюртмачига топширилганидан сўнг аниқланган сифат номувофиқлиги оқибатидаги харажатлар

extra ~s қўшимча харажатлар

extra and extraordinary ~s қўшимча фавқулодда харажатлар

extramarket ~(s) бозордан ташқаридаги чиқимлар

extraordinary ~(s) фавқулодда харажатлар

fabrication ~ тайёрлаш қиймати

factor ~(s) 1. ўзгарувчан чиқимлар, ўзгарувчан харажатлар; 2. омиллар билан боғлиқ чиқимлар (*меҳнат ва сармоя бўйича*)

factor mobility ~(s) ишлаб чиқариш омилларининг жойини ўзгартириш зарурати оқибатида келиб чиққан чиқимлар

factory ~(s) 1. умумзавод қўшимча харажатлари; 2. завод таннархи

failure ~s рад этиш оқибатида келиб чиққан харажатлар

farm production ~s қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши харажатлари

farmer's ~ ишлаб чиқарувчи қўйган нарх

farming ~s қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши харажатлари

feed ~s ем-хашак (озуқа) харажатлари

fertilizing ~s ўғитлаш харажатлари

final ~ охириги қиймат (қўшимча харажатларнинг барча турларини ўз ичига оладиган)

financial ~s молиявий харажатлар

financing ~s маблағ билан таъминлаш чиқимлари

first ~ 1. бошланғич қиймат; харид қиймати; 2. фабрика нархи; таннарх

fixed ~(s) доимий чиқимлар, доимий харажатлар

flat ~ таннарх

flotation ~ жойлаштириш харажатлари (янги чиқарилган қимматли қоғозларни)

food ~s ем-хашак (озуқа) харажатлари

forgone ~ амалга оширилмаган харажатлар

free of ~ бепул, текин

freight ~s юк ташиш харажатлари

fuel ~s ёқилғи харажатлари

full ~(s) тўла харажатлар

function ~ харажатларни фаолият тур (йўналиш)ларига киритиш; харажатларни вазифаларига қараб таснифлаш

general ~s умумий харажатлар

gross ~ ялпи таннарх

growth ~(s) ўсиш харажатлари

guarantee ~(s) кафолатли мажбуриятлар харажатлари

handling ~(s) ишлов бериш харажатлари

harvesting ~s ҳосилни йиғиб олиш харажатлари

haul ~(s) транспортда ташиш харажатлари

haulage ~(s) транспортда ташиш харажатлари

heavy ~s катта харажатлар

hidden ~s яширин чиқимлар

high ~ 1. юқори қиймат; 2. *pl* катта харажатлар

hiring ~(s) ишга ёллаш билан боғлиқ харажатлар (*ишчи кучини*)

historical ~ бошланғич қиймат

holding ~s захиралар сақлаш чиқимлари

hotel ~s меҳмонхона харажатлари

hourly ~ соатбай харажатлар

idle time ~(s) бекор туриб қолиш оқибатида келиб чиқадиган чиқимлар

immediate ~ бевосита харажатлар

immediate marginal ~ бевосита солиштирма таннарх

implicit ~(s) зиммасига юклатилган чиқимлар

imputed ~ кўзда тутиладиган (муваққат) харажатлар

incidental ~ ёрдамчи харажатлар

increasing ~(s) ўсиб бораётган харажатлар (*ишлаб чиқариш ёки хизматларнинг*)

incremental ~ ўсиш харажатлари

incremental ~s of circulation муомаланинг қўшимча чиқимлари

incremental ~(s) of service хизмат кўрсатишга кетган қўшимча харажатлар

incremental energy ~ (s) қувват ишлаб чиқаришга кетган қўшимча харажатлар

incremental production ~s ишлаб чиқаришнинг қўшимча чиқимлари (*мас. мол ёки хизмат кўрсатиш сифатини ошириш муносабати билан*)

incurred ~s қилинган харажатлар

independent ~ (s) ишлаб чиқаришнинг алоҳида харажатлари

indirect ~ билвосита харажатлар

indirect labour (indirect payroll) ~ (s) 1. ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган иш ҳақи; 2. ишлаб чиқаришда қатнашмайдиган ишчи кучига кетган чиқимлар

indirect manufacturing ~s завод қўшимча харажатлари (*билвосита ишлаб чиқариш харажатлари*)

indirect payroll ~s ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган иш ҳақи

indirect production ~s ишлаб чиқаришнинг қўшимча харажатлари

individual ~s бир таркибли харажатлар

industrial ~ (s) саноат чиқимлари

industry average ~ (s) тармоқнинг ўртача харажатлари

information ~s ахборот харажатлари

initial ~ бошланғич қиймат; харид қиймати

initial production ~ бошланғич таннарх

inland freight ~ мамлакат

ичкарасида юк ташиш қиймати

innovation ~s 1. янги маҳсулотлар яратиш харажатлари; 2. янги технологияни татбиқ этиш харажатлари

input ~ ишлаб чиқариш харажатлари; ишлаб чиқариш таннархи

inspection ~s қабул қилиш харажатлари

installation ~s 1. ўрнатиш қиймати; 2. ўриатиш ишларига кетган харажатлар

insurance ~ суғурта харажатлари

intangible ~ (s) "сезилмас" харажатлар; номоддий харажатлар (*ишчи кучининг бир жойдан бошқа жойга кўчиши билан боғлиқ*)

integrated ~ жамланган қиймат

internal failure ~ маҳсулот буюртмачига топширилгунга қадар сифатнинг номувофиқлиги аниқланиши оқибатида келиб чиққан харажатлар

inventoriable ~ ишлаб чиқариш таннархи

inventory ~ мол-ашё захиралари қиймати

inventory acquisition ~s материаллар харид қилиш харажатлари

inventory holding ~ захираларни сақлаш харажатлари

inventory possession ~s омборхона харажатлари

investigation ~s тадқиқот харажатлари

investment ~s сармоя сарфлаш харажатлари

invoice ~ 1. юкхатида кўрса-

тилган қиймат; 2. харид қилиш пайтидаги қиймат
irrelevant ~s ўтган давр харажатлари
joint ~ биргаликда (ялпи) ишлаб чиқариш харажатлари
labour ~ 1. иш ҳақи (*таннархнинг таркибий қисми сифатида*); 2. pl ишчи кучига кетган харажатлар
labour ~ **per unit produced** маҳсулот бирлиги бўйича ҳисобланган ишчи кучи харажатлари
landed ~ четдан келтирилган молнинг нархи, божхона йиғимлари билан бирга барча қўшимча чиқимлар қўшилган СИФ*
launching ~s маҳсулотни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш харажатлари
layoff ~(s) ходимларни ишдан бўшатиш билан боғлиқ харажатлар
least ~s энг кам чиқимлар (*маҳсулот бирлигига тўғри келадиган*)
legal ~s суд чиқимлари
legitimate ~s йўл қўйиладиган чиқимлар
less ~s чиқимларни чегириб
life cycle ~(s) хизмат муддатига кетган харажатлар (*ишлаб чиқиш, ишлаб чиқариш, фойдаланиш, хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш ишларига*)
life repair ~ фойдаланиш тўла муддати мобайнидаги таъмирлаш қиймати
long-run marginal ~(s) узоқ муддат мобайнидаги энг юқори чиқимлар
lower of ~ **or market** энг кам

таннарх ёки бозор қиймати бўйича баҳолаш услуби
life repair ~ фойдаланиш тўла муддати мобайнидаги таъмирлаш қиймати
liquidation ~ тугатиш қиймати
living ~s кун кечириш қиймати
loading ~s юк ортиш харажатлари
loan ~ қарз қиймати
long-run average ~s узоқ муддатли ўртача чиқимлар
long-run marginal ~s технология ўзгартирилган пайтдаги энг юқори харажатлар
lot quantity ~(s) маҳсулот туркумини тайёрлаш харажатлари
low ~s паст таннарх
lump-sum ~(s) бир марталик харажатлар
machining ~ ишлов бериш қиймати
maintenance ~(s) фойдаланиш харажатлари; техник хизмат кўрсатиш (ва жорий таъмирлаш) харажатлари
maintenance-and-repair ~s асбоб-ускуналарни ишга яроқли ҳолатда сақлаш харажатлари
managed ~ ихтиёрий харажатлар
managed (fixed) ~ ихтиёрий доимий харажатлар
management ~(s) раҳбарият қарори билан боғлиқ ихтиёрий харажатлар
management (fixed) ~s ихтиёрий доимий харажатлар
man-power ~s ишчи кучига кетган харажатлар
manufacturing ~ 1. pl умум-

завод қўшимча харажатлари;
 2. завод таннархи; ишлаб чиқариш харажатлари
marginal ~ 1. *pl* энг юқори чиқимлар; ўсиш чиқимлари; 2. энг юқори таннарх (*унинг ошиб кетиши корхонанинг зарар кўриб ишлашига олиб келади*); 3. *pl* бевосита чиқимлар
marginal ~ (s) of acquisition қўшимча ишлаб чиқариш ресурсини сотиб олиш билан боғлиқ энг юқори чиқимлар
marginal ~ (s) of capital сармоёга кетган энг юқори харажатлар (*қўшимча сармоё жалб этиш билан боғлиқ*)
marginal-factor ~ (s) қўшимча ишлаб чиқариш ресурсини сотиб олиш билан боғлиқ энг юқори чиқимлар
marginal industry ~s тармоқнинг энг юқори чиқимлари
marginal-unit ~s энг юқори солиштирма харажатлар (*маҳсулот бирлигига кетган*)
maritime ~s денгиз орқали транспортда ташиш харажатлари
marketing ~ (s) 1. сотув чиқимлари; 2. муомала чиқимлари
market transaction ~ (s) бозор механизми орқали фирмалар ўртасида хўжалик алоқаларини таъминлаш билан боғлиқ чиқимлар
material ~ материал қиймати
material handling ~s материалларнинг умумий сарфи
menu ~ (s) ресурсларни нархлар доимо кузатиб борила-

диган соҳага жалб этиш билан боғлиқ инфляция* чиқимлари
merchandising ~s савдо чиқимлари; сотув чиқимлари
miscellaneous ~ (s) бошқа харажатлар
miscellaneous ~s бошқа харажатлар
mixed ~ қисман ўзгарувчан (қисман доимий) харажатлар; аралаш харажатлар
mounting ~s ўрнатиш қиймати
moving reduction standard ~ доимий равишда қисқариб боровчи меъёрий харажатлар (*муайян даврдан сўнг режали асосда қисқартириб бориладиган меъёрий харажатлар*)
negotiated ~ буюртманинг музокараларда белгиланган қиймати (*буюртмачи ва пудратчи ўртасидаги*)
net ~ 1. маҳсулот шаклида ҳисобланадиган ишлаб чиқариш чиқимлари; 2. *pl* ўзгармас нархлардаги ишлаб чиқариш чиқимлари; 3. соф (ҳақиқий) қиймат
net ~ of purchases харид қилишга кетган соф харажатлар; соф харидлар
net relevant ~ ўсиш харажатлари
next to ~ деярли таннархда
nominal ~ 1. *pl* дастлабки нархлардаги чиқимлар (*нул бирлигининг харид қобилияти ўзгаришини ҳисобга олмасдан*); 2. устига ёзиб қўйилган қиймат
noncontrollable ~ (s) тартибга солинмайдиган (бошқарил-

майдиган) ўзгарувчан харажатлар
nonmanufacturing ~ (s) ноиш-лаб чиқариш чиқимлари
nonrecurring ~ (s) нодаврий чиқимлар
non-value-added ~ маҳсулот қийматини оширмайдиган харажатлар
normal ~ (s) 1. ўртача ишлаб чиқариш таннархи; 2. пенсия режаси бўйича харажатлар
normal pension ~ пенсия режаси бўйича ўртача харажатлар
notional ~ фараз қилинадиган харажатлар
obsolescence ~s маънавий эскириш харажатлари
one-off ~s of acquiring land, buildings and equipment ер майдони, бино ва асбоб-ускуналар харид қилиш умумий харажатлари
one-shot ~s бир марталик харажатлар
onetime ~ (s) бир марталик харажатлар
operating ~ (s) фойдаланиш харажатлари
operation ~s ишлаб чиқариш чиқимлари
operational ~s ишлаб чиқариш чиқимлари
opportunity ~s муқобил чиқимлар, фойдаланилмаган имкониятлар чиқимлари
opportunity ~ of capital сармоянинг муқобил қиймати
order ~ буюртмани бажариш қиймати
order initiation ~ буюртма бериш қиймати
ordering ~ буюртмани бажариш қиймати

order initiation ~ буюртмани тайёрлаш харажатлари
ordinary ~s одатдаги харажатлар
organization(al) ~ (s) ташкилий (маъмурий) харажатлар
original ~ бошланғич қиймат, таннарх
original ~ of the assets активларнинг* бошланғич қиймати
outlay ~ сарфланаётган маблағлар
out-of-pocket ~ (s) 1. ўзгарувчан чиқимлар (*транспорт операцияларида*); 2. нақд пулдаги харажатлар; 3. энг яқин давр харажатлари; 4. бевосита чиқимлар
out-of-pocket unit ~ (s) солиштирма ўзгарувчан чиқимлар
output ~ (s) 1. *pl* ишлаб чиқариш чиқимлари; 2. завод таннархи
overall ~ тўла қиймат
overall ~s қўшимча харажатлар
overdraft ~ (s) овердрафт* шаклида ссуда олиш харажатлари
overhaul ~ (тубдан) таъмирлаш қиймати
overhead ~ (s) қўшимча харажатлар
overtime ~ (s) иш вақтидан ташқари пайтда ишлаш харажатлари
owning ~ (s) эгалик қилиш чиқимлари
packaging ~ ўраб жойлаш қиймати
packing ~ ўраб жойлаш қиймати
past ~ ўтган давр харажат-

лари; тикланмайдиган харажатлар

past sunk ~s амалга оширилган чиқимлар

payroll ~ ишчи кучига кетган харажатлар

payroll fringe ~s ишчи кучига кетган қўшимча харажатлар

penalty ~ 1. зарар; 2. *pl* нуқсонларни тузатиш харажатлари

perfection standard ~ энг юқори самарадорлик пайтидаги харажатлар меъёри (*ишлаб чиқаришга оид*)

period ~ (s) ҳисобот даври харажатлари

personnel retention ~ (s) ишчи кучини сақлаб туриш харажатлари (*ишлаб чиқариш ҳажми қисқартирилганда*)

piece ~s маҳсулот бирлиги чиқимлари

planned ~ (s) режали харажатлар

policy ~ ихтиёрий харажатлар

pollution abatement ~ (s) атроф-муҳитни муҳофаза қилиш харажатлари

postmanufacturing ~s ишлаб чиқаришдан кейинги харажатлар

postponable ~ (s) кейинга (келгусига) қолдирилиши мумкин бўлган харажатлар

power ~ (s) электр қуввати ишлаб чиқариш харажатлари

predetermined ~ смета* (режа) харажатлари; меъёрий харажатлар, меъёрий таннарх

predicted ~ смета* (режа) харажатлари; меъёрий харажатлар, меъёрий таннарх

premanufacturing ~s ишлаб чиқаришгача бўлган харажатлар

preparation ~ (s) цех ишлаб чиқаришини тайёрлаш харажатлари

preproduction ~ (s) ишлаб чиқаришни тайёрлаш харажатлари

presentworth ~ келтирилган қиймат

pretax financing ~ (s) солиқлар олингунга қадар маблағ билан таъминлаш чиқимлари

prevention ~ олдини олиш харажатлари (*кондицияга* мос келмайдиган маҳсулот ишлаб чиқаришининг*)

price-determining ~ (s) нархни тартибга соладиган чиқимлар

prime ~ 1. *pl* ўзгарувчан чиқимлар, ўзгарувчан харажатлар; 2. *pl* асосий харажатлар;

3. таннарх, фабрика нархи

prior service pension ~ меҳнат фаолияти давомида пенсия режасига ўтказилган ажратмалар суммаси

probable ~ мўлжалланаётган нарх

process ~ (s) ишлаб чиқариш чиқимлари

processing ~ (s) 1. хомашёни қайта ишлаш чиқимлари; 2. ишлов бериш чиқимлари (*мас. ҳужжатларга*)

procurement ~ (s) моддий-техника таъминоти харажатлари

product ~ 1. маҳсулот таннархи; 2. *pl* ишлаб чиқаришининг бевосита чиқимлари (*муайян маҳсулот учун*)

production ~s ишлаб чиқариш чиқимлари

programme ~ дастурнинг қиймати

programmed ~(s) 1. ихтиёрий харажатлар (*фирма раҳбарларининг қарорига боғлиқ бўлган*); 2. тартибга солинадиган доимий харажатлар

programmed (fixed) ~(s) ихтиёрий доимий харажатлар

progress-generating ~(s) ишлаб чиқариш омиллари самардорлигининг ўсишига ёрдам берадиган харажатлар

progressive ~s ўсиб борадиган харажатлар

prohibitive ~(s) ҳаддан ташқари юқори харажатлар

project ~(s) 1. лойиҳалаштириш харажатлари; 2. янги маҳсулот ишлаб чиқиш харажатлари; 3. лойиҳани амалга ошириш харажатлари

projected ~s режалаштирилган харажатлар

publicity ~s реклама харажатлари

purchase ~(s) харид қилиш харажатлари

purchasing ~s харид қилиш харажатлари

pure ~(s) of circulation соф муомала чиқимлари

quality ~(s) сифатни таъминлаш харажатлари

quality-inspection ~(s) сифат ҳолатини текшириш харажатлари

quality related ~(s) сифат билан боғлиқ харажатлар; белгиланган сифат даражасини таъминлаш харажатлари

real ~ 1. *pl* ишлаб чиқаришнинг маҳсулот шаклида ҳисобланган чиқимлари; 2. *pl*

ўзгармас нархлардаги ишлаб чиқариш чиқимлари; 3. соф (ҳақиқий) қиймат

realized ~(s) амалдаги харажатлар

recoverable ~ қолдиқ қиймат

recurring ~(s) даврий чиқимлар (*мас. иш ҳақи, хомашё*)

redistributed ~ қайта тақсимланган харажатлар

reduction ~s 1. таннархни пасайтириш; 2. чиқимларни камайтириш

reimbursable ~ ўрни қопланган қиймат

reject ~ маҳсулот яроқсизлиги ёки бузилиши оқибатида келиб чиққан харажатлар

related ~(s) 1. ўзгарувчан харажатлар (чиқимлар); 2. билвосита харажатлар

relative ~ нисбий қиймат

relevant ~(s) келгуси давр чиқимлари (*баҳолашда ҳисобга олиннадиган*)

removal ~(s) тугатиш чиқимлари (*асосий сармоя объектини*)

renewal ~ алмаштириш қиймати

geoperating ~s яроқсизликни тузатиш чиқимлари

geoperation ~(s) яроқсизликни тузатиш чиқимлари

georder ~ қайта буюртма бериш қиймати

repair ~s таъмирлаш харажатлари

replacement ~ 1. *pl* сарфланган асосий сармоя ўрнини қоплаш чиқимлари; 2. асосий сармоя тиклаш қиймати

replacement depreciation ~

тиклаш қиймати бўйича ҳисоблаб ёзилган эскириш, жорий нархлардаги амортизация*

replenishment ~ захираларни тўлдириш қиймати

reproduction ~ 1. асосий сармояни тўла тиклаш қиймати; 2. *pl* такрор ишлаб чиқариш харажатлари

reproduction new ~ 1. асосий сармоянинг жорий йил нархларидаги қолдиқ қиймати; 2. тўла тиклаш қиймати

research ~s тадқиқот ишлари харажатлари

research-and-development ~(s) илмий-тадқиқот ва тажрибалайиҳалаш ишлари харажатлари

reservation ~ захирага ажратиш қиймати

residual ~ қолдиқ қиймат

rework ~(s) яроқсизликни тузатиш харажатлари

rising ~s ўсиб боровчи харажатлар

road maintenance ~s йўл ишлари харажатлари

round-trip ~(s) (юкни) транспортда иккала томонга ташиш харажатлари (*айланма қатнов йўлда*)

running ~(s) фойдаланиш харажатлари

run-on ~s қўшимча харажатлар

salvage ~ тугатиш қиймати

scheduled ~(s) меъёрий харажатлар; меъёрий қиймат

scrap ~ яроқсиз маҳсулот қиймати; чиқинди қиймати

search ~ ечимни излаш қиймати

selling ~(s) савдо чиқимлари

semi-fixed ~ қисман ўзгарувчан (қисман доимий) харажатлар; аралаш харажатлар

semi-variable ~ қисман ўзгарувчан (қисман доимий) харажатлар; аралаш харажатлар

separable ~s бўлинадиган харажатлар; бевосита харажатлар

service ~ пенсия режаси бўйича ўртача харажатлар

service department ~s хизмат кўрсатувчи (ёрдамчи) бўлинмалар харажатлари

setting-up ~(s) сошлаш ишлари харажатлари

setup ~ ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш харажатлари

shadow ~(s) яширин (хуфия) харажатлар

shelter ~ захираларни сақлаш қиймати

shipping ~(s) транспортда ташиш харажатлари

shoe leather ~(s) маблағларни фойдалироқ жойлаштириш йўлини излаб банкларга қатнаш билан боғлиқ инфляция* чиқимлари

shop ~ цех таннархи

shortage ~s захиралар тақчиллиги (етишмаслиги) оқибатида келиб чиққан харажатлар

short-run marginal ~(s) қисқа даврнинг энг кам чиқимлари

should ~ 1. харажатларнинг энг мақбул миқдори; энг мақбул қиймат; 2. энг мақбул қийматни белгилаш (*тайёрловчининг ишлаб чиқариш имкониятларини ўрганишни ўз ичига олади*)

single ~ 1. маҳсулот бирлиги

таннархи; 2. *pl* маҳсулот бирлигини ишлаб чиқариш чиқимлари
smoothing ~ (s) мослаштириш чиқимлари (*талаб ўзгарган пайтда ишлаб чиқаришни*)
social ~ (s) ижтимоий эҳтиёжлар харажатлари
social marginal ~ (s) жамият учун кетган энг кўп чиқимлар
socially necessary ~ (s) ижтимоий зарур харажатлар, таннарх
social responsibility ~ жамиятнинг корхона фаолияти билан боғлиқ харажатлари (*мас. атроф-муҳит ифлосланиши натижасида келиб чиққан*)
sorting ~s навларга ажратиш харажатлари
space ~ иш жойи қиймати
special ~s қўшимча харажатлар
specific ~ 1. махсус нарх; муайян маҳсулотлар қиймати (*моддий-ишлаб чиқариш захираларини баҳолашда*); 2. *pl* муайян маҳсулотларнинг ишлаб чиқариш чиқимлари
specification ~s меъёрий харажатлар
spiralling ~ (s) 1. кескин (бирданига) ўсиб борадиган чиқимлар; 2. тез ўсиб борадиган нархлар
spoilage ~ (s) маҳсулот яроқсизлиги *ёки* бузилиши оқибатида келиб чиққан чиқимлар
staff ~s ходимларга кетган харажатлар
stand ~s кўргазма пеш-

лавҳасини сақлаш харажатлари
standard ~ (s) меъёрий чиқимлар, меъёрий таннарх
standard direct labour ~s бевосита меъёрий меҳнат харажатлари
standard direct materials ~ асосий моддий харажатлар меъёри
standard factory overhead ~ завод қўшимча харажатлари меъёри
standby ~ (s) 1. доимий харажатлар (чиқимлар); 2. фаолият кўрсатмаётган объектни сақлаш харажатлари
standing ~ (s) доимий чиқимлар, доимий харажатлар
starting-and-stopping ~ (s) ишга тушириш ва тўхтатиш билан боғлиқ чиқимлар (*узлуксиз ишлаб чиқаришга доир*)
starting-load ~ (s) ишлаб чиқаришни тайёрлаш чиқимлари
start-up ~ (s) 1. янги корхонани ўзлаштириш харажатлари; корхонани ишга тушириш билан боғлиқ харажатлар; 2. ишлаб чиқаришга тайёрлаш харажатлари
step ~s босқичма-босқич ўзгариб борадиган харажатлар
step function ~s босқичма-босқич ўзгариб борадиган харажатлар
stock-holding ~ захираларни сақлаш харажатлари
stocking ~ (мавжуд) захиралар қиймати
stockout ~s захиралар тақчиллиги (етишмаслиги) оқи-

батида келиб чиқадиган харажатлар

storage ~ захираларни сақлаш харажатлари

sunk ~ (s) 1. қайтмайдиган чиқимлар, ўзини оқламайдиган сармоя сарфи; 2. ўтган давр чиқимлари; (ўтган даврда) амалга оширилган сармоя сарфи

supervision ~s назорат харажатлари

supplementary ~ (s) билвосита чиқимлар

supplementary employee ~ (s) ишчи кучига кетган қўшимча харажатлар

support ~ (s) фойдаланиш харажатлари; техник хизмат кўрсатиш харажатлари

tangible ~ (s) "сезиладиган харажатлар", моддий харажатлар

target ~ чиқимларнинг режалаштирилган миқдори, режали чиқимлар

tentative ~ тахминий қиймат

total ~ умумий (тўла) таннарх

total labour ~s ишчи кучига кетган тўла харажатлар

total system ~ тизимнинг умумий қиймати

total unit ~ (s) тўла солиштирма чиқимлар

traceable ~ (s) 1. ўзгарувчан чиқимлар, ўзгарувчан харажатлар; 2. бевосита харажатлар, бевосита чиқимлар

training ~ (s) касбий таълим харажатлари

transaction ~ (s) битим тузиш чиқимлари

transfer ~s ташиш харажатлари

transferred-in ~s бошқага ўтказилган харажатлар

transshipment ~s юкларни қайта ортиш харажатлари

transport ~s транспорт харажатлари

transportation ~s транспортда ташиш харажатлари

travel ~s йўл харажатлари

travelling ~s йўл харажатлари

treating ~ (s) қайта ишлаш харажатлари; янги маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтиш таннархи

trim ~s юкни жойлаш (*кема трюмига*) харажатлари

true ~ ҳақиқий қиймат

trust ~ ишонч асосида хизматлар кўрсатиш қиймати

ultimate ~ охириги қиймат (*барча қўшимча харажатларни киритган ҳолда*)

unamortized ~ соф сармоя; соф активлар; қийматнинг амортизация* ажратилмаган қисми (*асосий сармоянинг*)

unavoidable ~ (s) 1. ишлаб чиқариш ҳажми камайган пайтда бартараф этиб бўлмайдиган чиқимлар; 2. доимий чиқимлар

uncontrollable ~s тартибга солинмайдиган харажатлар

underwriting ~ обуна қиймати (*қимматли қоғозларга*)

under ~ таннархдан арзон

unexpired ~s келгуси давр харажатлари

unit ~ 1. *pl* солиштирма чиқимлар, маҳсулот бирлиги чиқимлари; 2. маҳсулот бирлиги таннархи

unit factor ~ (s) ишлаб чиқаришнинг омиллар бўйича солиштирма харажатлари

unit labour ~ (s) маҳсулот бирлиги бўйича ҳисобланган ишчи кучи харажатлари
 unit operating ~ (s) маҳсулот бирлигига кетган фойдаланиш харажатлари
 unit wage ~ (s) маҳсулот бирлиги бўйича ҳисобланган ишчи кучи харажатлари
 unloading ~s юк тушириш харажатлари
 unrecovered ~ қолдиқ қиймат
 unscheduled ~ (s) режадан ташқари харажатлар
 upkeep ~ (s) фойдаланиш харажатлари; техник хизмат кўрсатиш (ва жорий таъмирлаш) харажатлари
 upward ~s ўсиб борадиган харажатлар
 user ~ (s). фойдаланиш чиқимлари
 utility's ~s шаҳар хўжалиги хизматларига кетган харажатлар
 value-added ~ маҳсулрот қимматини оширадиган харажатлар
 variable ~ (s) ўзгарувчан чиқимлар, ўзгарувчан харажатлар
 variable capital ~s ўзгарувчан сармоя харажатлари
 verification ~ (s) назорат қилиш харажатлари (*мас.ҳисобрақамларни таққослашда*)
 wage ~ (s) иш ҳақи харажатлари
 war ~ (s) ҳарбий харажатлар
 warehousing ~ (s) омборда сақлаш харажатлари (*молларни*)
 warranty ~ (s) кафолатли таъмирлаш харажатлари; ка-

фолатли мажбуриятлар харажатлари (*тайёрловчи заводнинг*)
 weighted average ~ ўртача чамаланган қиймат
 weighted average ~ of capital сармоянинг ўртача чамаланган қиймати
 welfare ~ (s) ижтимоий ва маданий эҳтиёжлар харажатлари
 wintering ~s қишда қорамолни сақлаш харажатлари
 with ~s харажатларни қўшиб ҳисоблаганда
 without regard to ~ харажатларни эътиборга олмаганда
 working ~ (s) 1. фойдаланиш харажатлари; 2. ишлов бериш қиймати

COST *у* 1. қийматга эга бўлмоқ; 2. нарх қўймоқ, молни баҳоламоқ

COST-CONSCIOUS *а* чиқимлар моҳиятини тушунувчи; тежамкорлик аҳамиятини тушунувчи

COST-EFFECTIVE *а* энг кам харажатлар билан

COST-EFFECTIVENESS *п* харажатлар самарадорлиги

COSTING *п* 1. ҳисоблаб чиқиш; ишлаб чиқариш чиқимларини ҳисоблаб чиқиш; 2. таннархни ҳисоблаб чиқиш; 3. баҳолаш (*қийматни*) ~ of purchases харид қилиш сметаси*

absorption ~ 1. харажатларни тўла тақсимлаб, таннархни ҳисоблаб чиқиш (*маҳсулотлар ўртасида*); 2. харажатларни оддий ҳисобдан чиқариш тамойили; заводнинг барча қўшимча ха-

ражатларини тайёр маҳсулот нархига киритиш

activity based ~ вазифавий бухгалтерлик ҳисоби, харажатларни жавобгарлик маркази бўйича ҳисобга олиш, харажатларни вазифалар бўйича ҳисоблаб чиқиш

actual ~ таннархни ҳақиқий харажатлар бўйича ҳисоблаб чиқиш

actual absorption ~ ҳақиқий харажатларни тўла тақсимлаган ҳолда таннархни ҳисоблаб чиқиш

backflush ~ харажатларни таннарх ҳисобига қайта киритган ҳолда ҳисоблаб чиқиш; харажатларни тескари тартибда ҳисоблаб чиқиш

batch ~ маҳсулотлар туркумини тайёрлаш харажатларини ҳисоблаб чиқиш

continuous operation ~ таннарх харажатларини жараёнлар бўйича ҳисоблаб чиқиш

conventional ~ 1. харажатларни тўла тақсимлаб, таннархни ҳисоблаб чиқиш (*маҳсулотлар ўртасида*); 2. харажатларни оддий ҳисобдан чиқариш тамойили; заводнинг барча қўшимча харажатларини тайёр маҳсулот нархига киритиш

delayed ~ харажатларни таннарх ҳисобига қайта киритган ҳолда ҳисоблаб чиқиш; харажатларни тескари тартибда ҳисоблаб чиқиш

direct ~ 1. ўзгарувчан харажатлар бўйича таннархни ҳисоблаб чиқиш; 2. умумза-

вод доимий харажатларини бевосита фойда ва зарарлар ҳисобига киритиш (*ишлаб чиқарилган маҳсулотга тақсимламай*)

first-in-first-out ~ "биринчи (туркум) киримга – биринчиси чиқимга" усулида баҳолаш

full ~ харажатларни тўла тақсимлаган ҳолда (таннархни) ҳисоблаб чиқиш

function ~ харажатларни вазифалар бўйича ҳисоблаб чиқиш

historical ~ олдинги чиқимлар бўйича (таннархни) ҳисоблаб чиқиш

hybrid ~ харажатларни (таннархни) аралаш ҳисоблаб чиқиш

inventory ~ товар-моддий захиралар қийматини баҳолаш

job(-order) ~ 1. чиқимларни буюртма бўйича ҳисоблаб чиқиш; 2. таннархни буюртма бўйича ҳисоблаб чиқиш

last-in-first-out ~ "охирги туркум киримга – биринчиси чиқимга" усулида баҳолаш

life cycle ~ ҳаётий давр харажатларини самарали ҳисоблаб чиқиш

lowest life cycle ~ хизмат муддати мобайнида харажатларни энг кам даражага етказиш

marginal ~ таннарх ҳисоблаш оралиқ тизими; бевосита харажатлар бўйича (таннархни) ҳисоблаб чиқиш (*қўшимча харажатларни маҳсулотлар гуруҳига ўтказган ҳолда*)

material ~ моддий харажатларни аниқлаш

normal ~ таннархни амалдаги бевосита ва ўртача билвосита харажатлар бўйича ҳисоблаб чиқиш

normal absorption ~ билвосита харажатларни берилган ставка асосида амалдаги бевосита харажатларга тўла тақсимлаган ҳолда ҳисоблаб чиқиш

operation ~ таннарх харажатларини операциялар бўйича ҳисоблаб чиқиш

process ~ ишлаб чиқариш чиқимларини жараёнлар бўйича ҳисоблаб чиқиш

product ~ 1. маҳсулот ишлаб чиқариш чиқимларини ҳисоблаб чиқиш; 2. маҳсулот таннархини ҳисоблаб чиқиш

responsibility ~ фаолиятнинг муайян соҳаси бўйича харажатлар сметасини* тузиш

sequential tracking ~ сарф-харажатларни мунтазам кузатиб борган ҳолда таннархни ҳисоблаб чиқиш

service ~ сарф-харажатларни вазифалар бўйича ҳисоблаб чиқиш

specific-order ~ 1. чиқимларни буюртма бўйича ҳисоблаб чиқиш; 2. таннархни буюртма бўйича ҳисоблаб чиқиш

standard ~ таннархни меъёрий сарф-харажатлар бўйича ҳисоблаб чиқиш

terminal ~ қурилиш ва муҳандислик шартномалари қийматини ҳисоблаб чиқиш

uniform ~ сарф харажатларни бир хилда ҳисоблаб

чиқиш; сарф-харажатларни ҳисоблашнинг умумий услубларидан фойдаланиш

variable ~ ўзгарувчан чиқимлар бўйича (таннархни) ҳисоблаб чиқиш

weighted average ~ ўртача чамаланган солиштирма таннархни мутаносиб усулда ҳисоблаб чиқиш

COSTLINESS *n* қимматчилик

COSTLY *a* қиммат, қимматбаҳо

COST-PLUS *n* чиқимлар қўшилган белгиланган фойда (чиқимлардан ташқари фоиз шаклидаги фойда)

COST-PUSH *n* ишлаб чиқариш чиқимларининг ўсиши

COSURETY *n* биргаликда топшириқ берувчи

COTENANCY *n* биргаликда ижара, биргаликда ижарага олиш

COTENANT *n* биргаликда ижарага олувчи

COTENURE *n* кўчмас мулкка (ерга) биргаликда эгалик қилиш

COTRUSTEE *n* ишонч асосидаги ҳамкор (шерик)

COTTON *a* пахта ..., ип-газлама ..., пахтани қайта ишлайдиган; пахтачилик ...; пахта экувчи

~ **exchange** пахта биржаси

~ **goods** ип-газлама моллари

~ **industry** пахта саноати

~ **manufacture** пахтани қайта ишлаш саноати

COTTONOCRACY пахтани қайта ишлаш саноати ва пахта савдоси корпорацияси*

COTTON-SPINNER *n* пахта йигирув корхонаси эгаси

COULISSE *фр. п* 1. норасмий фонд биржаси; 2. норасмий биржа маклерлари*

COULISSIER *фр. п* норасмий даллол (*биржада чайқовчилик битимларини тузувчи даллол*)

COUNCIL: C. for Economic and Industrial Research Иқтисодиёт ва саноат тадқиқотлари қўмитаси (*АҚШ*)

C. for International Progress in Management Бошқарув услубларини яхшилашга кўмаклашиш кенгаши

C. for Mutual Economic Assistance Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши, ЎИЁК

C. for Securities Industry Қимматли қоғозлар саноати кенгаши (*Буюк Британия*)

C. of Economic Advisors Иқтисодий маслаҳатчилар кенгаши (*АҚШ президенти ҳузурида*)

C. of Foreign Bond Holders Хорижий облигациялар соҳиблари кенгаши (*Буюк Британия*)

C. of the International Federation of Accountants Халқаро бухгалтерлар федерацияси кенгаши

C. of the Stock Exchange Лондон фонд биржаси бошқаруви

C. of Trade Union Federation of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Касаба уюшмаси федерацияси кенгаши

C. on Environmental Quality Атроф-муҳит сифати бўйича кенгаш (*АҚШ*)

C. on Wage and Price Stability

Иш ҳақи ва нарх-наво барқарорлиги масалалари кенгаши (*АҚШ президенти ҳузурида*)

Agricultural, Medical, Scientific and Industrial Research C. Қишлоқ хўжалиги, тиббиёт, илм-фан ва саноат тадқиқотлари кенгаши (*Буюк Британия*)

Agricultural Research C. Қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари кенгаши (*Буюк Британия*)

British Productivity C. Маҳсулдорлик масалалари бўйича Британия кенгаши

Central C. for Agricultural and Horticultural Cooperation Қишлоқ хўжалиги бирлашмаси марказий кенгаши (*Буюк Британия*)

Central Advisory C. for Science and Technology Фан ва техника марказий маслаҳат кенгаши (*Буюк Британия*)

Common Market's C. of Ministers ЕИҲ вазирлари кенгаши (*Умумий бозорнинг*)

Customs Cooperation C. Божхона ҳамкорлиги кенгаши

Economic and Social C. БМТнинг иқтисодий ва ижтимоий кенгаши

Energy Resources C. Энергетика ресурслари кенгаши (*АҚШ президенти ҳузурида*)

European C. for Nuclear Research Ядро тадқиқотлари бўйича Европа кенгаши

European Atomic Energy C. Евратом

Federal C. for Science and

Technology Фан ва техника
федерал кенгаш (АҚШ)

Federal Reserve Advisory C.
Федерал захиралар маслаҳат
кенгаши

General C. of Trade Union
Congress Британия тред-
юнионлари конгресси бош
кенгаши

International C. for Scientific
Management Бошқарувнинг
илмий услублари халқаро
кенгаши

National Cooperative C.
Миллий ширкатлар кенгаши

National Economic Deve-
lopment C. Миллий иқти-
содий тараққиёт кенгаши
(Буюк Британия)

Nature Conservancy C.
Табиатни муҳофаза қилиш
миллий хизмати (Буюк
Британия)

Security C. Хавфсизлик кен-
гаши

Urban Affairs C. Шаҳарларни
ривожлантириш кенгаши
(АҚШ)

Wages C. Иш ҳақи кенгаши

Water Resources C. Сув
ресурслари кенгаши (АҚШ)

Whitley C.s Уитли кенгаш-
лари (ишчи ва тадбиркор-
ларнинг соҳа кенгашлари)

COUNCIL *n* кенгаш; мажлис

~ of experts экспертлар кен-
гаши

administrative ~ маъмурий
кенгаш

advisory ~ маслаҳат кенгаши

borough ~ шаҳар кенгаши
(кичик шаҳарнинг)

city ~ маҳаллий ўз-ўзини
бошқариш идораси

common ~ шаҳар кенгаши,
жамоа кенгаши

county ~ графлик кенгаши

district ~ туман кенгаши

industrial ~ ишлаб чиқариш
кенгаши

joint industrial ~ қўшма
ишлаб чиқариш кенгаши

local ~ маҳаллий кенгаш

municipal ~ маҳаллий ўз-
ўзини бошқариш идоралари
кенгаши

research ~ илмий кенгаш

supervisory ~ кузатув кен-
гаши

town ~ маҳаллий ўз-ўзини
бошқариш идораси; шаҳар
кенгаши

wages ~ иш ҳақи бўйича
кенгаш

works ~ корхона кенгаши

work study ~ иш вақтини
таҳлил қилиш кенгаши

COUNCILLOR *n* кенгаш
аъзоси; маслаҳатчи

borough ~ шаҳар кенгаши
аъзоси

town ~ шаҳар кенгаши
аъзоси

COUNSEL *n* 1. муҳокама қи-
лиш, кенгашиш; 2. адвокат,
ҳимоячи, ҳуқуқий мас-
лаҳатчи

~ for the defense ҳимоячи
(судда)

~ for the plaintiff даъво-
гарнинг адвокати

corporation ~ корпорация-
нинг* ҳуқуқий маслаҳатчиси

defence ~ ҳимоячи (судда)

patent ~ патент бўйича
ишловчи вакил

public relations ~ жамоат-
чилик билан алоқа қилиш

масалалари бўйича мас-
лаҳатчи

tax ~ солиқ солиш масала-
лари бўйича маслаҳатчи

COUNSELING *n* маслаҳат
бериш

~ corporate and retail cus-
tomers of bank банкнинг кор-
порацияга* уюшган ва ху-
сусий мижозларига маслаҳат
бериш

~ of bank customers банк
мижозларига маслаҳат бериш

COUNSELLOR *n* 1. маслаҳат-
чи; 2. адвокат, ҳимоячи

~ of the embassy элчихона
маслаҳатчиси

business ~ савдо-саноат фао-
лияти масалалари бўйича
маслаҳатчи

commercial ~ тижорат мас-
лаҳатчиси

investment ~ инвестиция
қилиш бўйича маслаҳатчи

job ~ касбга йўналтириш
бўйича мутахассис

management ~ бошқарув ма-
салалари бўйича маслаҳатчи

trade ~ савдо маслаҳатчиси

vocational ~ касб танлаш
бўйича маслаҳатчи

COUNT *n* 1. ҳисоблаш, ҳисоб;
2. даъво аризасининг айблов

банди

periodic ~s of selected items
мол-мулкни даврий танлама
рўйхатдан ўтказиш

periodic stock ~s захиралар
ҳолатини даврий рўйхатдан
ўтказиш

population ~ аҳолини рўй-
хатдан ўтказиш

stock ~s захираларни рўй-
хатдан ўтказиш

COUNT *v* 1. ҳисобламоқ,

ҳисоблаб чиқмоқ; 2. фараз
қилмоқ

COUNTER *n* 1. касса; 2. ҳи-
соблагич; 3. пештахта (*дў-
кондаги*)

~ cash банк кассасидаги нақд
пул

~ check банк томонидан чек
эгаси ҳузурида тўланадиган
чек

~ issue муқобил эмиссия*

~ item пул ҳужжати

~ offer муқобил таклиф

~ security муқобил кафолат

~ surety муқобил кафиллик

bargain ~ 1. пасайтирилган
нархларда сотиш бўлими

(*дўконда*); 2. акцияларни па-
сайтирилган курсда сотиш

(*биржадаги саросималик дав-
рида*); 3. дўкондаги харидор

арзон молларни ўзи танлаб
олиши мумкин бўлган узун

стол

check-out ~ назорат-касса
шоҳобчаси (*ўз-ўзига хизмат*

кўрсатиш дўкониди)

information ~ ахборот бўлими

shop ~ пештахта

over the ~ брокер* орқали;

биржадан ташқари бозорда

paying ~ чиқим кассаси

COUNTERBONIFICATION *n*

тесқари бонификация* (*мол-
нинг сифати пастлиги ту-
файли нархидан чегириб*

ташлаш)

COUNTERCLAIM *n* муқобил
даъво; муқобил талаб

to advance a ~ муқобил та-
лабни илгари сурмоқ

to file a ~ муқобил даъво
қўзғамоқ

to make a ~ даъво қилмоқ

- to meet a ~ муқобил талабни қондирмоқ
 to reject a ~ муқобил талабни рад этмоқ
 to repudiate a ~ муқобил талабни рад этмоқ
 to satisfy a ~ муқобил талабни қондирмоқ
- COUNTERFEIT** *a* қалбаки; ясама; сохта
 ~ bank note қалбаки банкнот*
 ~ card сохта карточка
 ~ coin сохта танга
 ~ currency қалбаки валюта; сохта пул
 ~ money қалбаки пул; сохта пул
- COUNTERFEITER** *n* қалбаки пул ясовчи
- COUNTERFEITING** *n* қалбакилаштириш, сохталаштириш
- COUNTERFOIL** *n* чекнинг дафтарда қоладиган қисми; талон
 ~ book квитанция дафтарчаси
 ~ of checkbook чек дафтарчасининг қоладиган қисми
 cheque ~ чекнинг дафтарда қоладиган қисми
- COUNTERINSURANCE** *n* қайта суғурталаш
- COUNTERMAND** *n* бекор қилиш, кучдан қолдириш
 ~ of an order буюртмани бекор қилиш
 ~ of payment чек бўйича тўловни тўхтатиб қўйиш
- COUNTERMAND** *v* мижознинг брокерга* берган бўйруғини бекор қилмоқ
- COUNTER-MEASURE** *n* қарши чора
- COUNTEROFFER** *n* муқобил таклиф
- COUNTERPART** *n* нусха, ас-лига тенг нусха
 ~ obligations ўхшаш мажбуриятлар
- COUNTER-PARTY** *n* шерик, муқобил томон
 ~ failure risk шерикнинг банкрот бўлиш хавфи
- COUNTERPLAN** *n* муқобил режа
- COUNTERPRODUCTIVE** *a* унумдорликни камайтираётган
- COUNTERPROPOSAL** *n* муқобил таклиф
- COUNTER-PURCHASE** *n* муқобил харид
- COUNTERSALE** *n* муқобил сотув
- COUNTERSING** *v* бошқа имзони тасдиқлаб имзо чекмоқ, чекни имзоламоқ; имзо билан тасдиқламоқ; иккинчи имзони қўймоқ (*ҳужжатга*)
- COUNTERSIGNATORY** *n* бошқа имзони тасдиқлаб имзо чекувчи
- COUNTERSIGNATURE** *n* бошқа имзони тасдиқловчи имзо (*чекда*)
- COUNTER-STATEMENT** *n* даъво юзасидан билдирилган эътироз
- COUNTERSURETY** *n* тескари кафиллик
- COUNTERTRADE** *n* муқобил (ўрнини қопловчи) савдо, бартер*
- COUNTERTALLY** *n* талон
- COUNTERVAIL** *v* ўрнини қопламоқ, бараварлаштирмоқ
- COUNTERVAILING** *a* ўрнини қопловчи

~ credit ўрнини қопловчи ак-кредитив*

~ duty ўрнини қопловчи бож

COUNTERVALUE *n* тенг қий-мат

COUNTING *n* ҳисоб, саноқ

double ~ икки ёқлама ҳисоб

COUNTRY:

Comecon C.ies ЎИЁК мамла-катлари

Common-Market C. Европа иқтисодий ҳамжамиятига (Умумий бозорга) аъзо мам-лакат

Commonwealth C. Британия Ҳамдўстлигига аъзо мамла-кат

COUNTRY *n* 1. мамлакат;
2. ватан; 3. туман, қишлоқ жой, марказдан узоқдаги жой; ҳудуд

COUNTRY *a* 1. қишлоқ ...;
2. марказдан узоқда жой-лашган

~ bank вилоят банки

~ branch банкнинг вилоят бўлими

~ check бошқа шаҳардаги банкка тақдим этиладиган чек

~ check clearing вилоят банк-лари ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар

~ collection шаҳардан таш-қаридаги инкассо*

~ debt provisioning matrix мустақил қарзлар бўйича захираларни белгилаш тизи-ми

~ exposure кредитларнинг бир мамлакат қарз олув-чиларига бериладиган кафо-лат ва таъминотлар ҳисобга олинмаган жамлама ҳажми

~ lending limit кредитнинг мамлакат учун белгиланган миқдори

~ of birth ватан

~ of destination тайинланган (белгиланган) мамлакат

~ of dispatch жўнатадиган мамлакат

~ of exportation экспорт* қилувчи мамлакат

~ of exports экспорт* қи-лувчи мамлакат

~ of importation импорт* қи-лувчи мамлакат

~ of issue эмиссия* қилувчи мамлакат

~ of manufacture тайёрловчи мамлакат

~ of origin келиб чиқиш мамлакати

~ of production ишлаб чи-қарувчи мамлакат

~ risk мустақил давлатнинг тўловга лаёқатсиз бўлиб қолиши хавфи

~ risk analysis мустақил дав-латнинг тўловга лаёқатсиз бўлиб қолиши хавфини таҳлил қилиш

advanced capitalist ~ ривож-ланган капиталистик мамла-кат

agrarian ~ қишлоқ хўжалиги билан шуғулланувчи мамла-кат

agricultural ~ қишлоқ хўжа-лиги ҳудуди

backward ~ қолоқ мамлакат (иқтисодий жиҳатдан)

bilateral ~ ies клиринг* асосида ҳисоб-китоб қилаёт-ган мамлакатлар

borrowing ~ қарз олувчи мамлакат

capital-exporting ~ четга сармоя чиқарувчи мамлакат
capital-importing ~ четдан сармоя келтирувчи мамлакат
capitalist ~ капиталистик мамлакат
creditor ~ кредит ажратувчи мамлакат
debtor ~ қарздор мамлакат
deficit ~ тўлов балансида тақчиллик юзага келган мамлакат
developing ~ ривожланаётган мамлакат
economically developed ~ иқтисодий тараққий этган мамлакат
exhibiting ~ кўргазма иштирокчиси бўлган мамлакат
exporting ~ четга мол чиқарувчи мамлакат
foreign ~ хорижий мамлакат
home ~ юрт, ватан
host ~ уюштирувчи (ташкил қилувчи) мамлакат
importing ~ четдан мол келтирувчи мамлакат
industrial ~ саноат мамлакати
industrialized ~ саноат мамлакати
industrially advanced ~ саноати ривожланган мамлакат
key-currency ~ асосий валютага эга мамлакат
lending ~ кредит ажратувчи мамлакат
less developed ~ ривожланаётган мамлакат
manufacturing ~ ишлаб чиқарувчи мамлакат

maritime ~ денгиз бўйидаги ўлка; қирғоқ бўйидаги жой
market-economy ~ бозор иқтисодиётига эга мамлакат; ривожланган капиталистик мамлакат
member ~ иштирокчи мамлакат
multilateral ~ies ўзаро ҳисобкитоблари айрибошланадиган валютада амалга ошириладиган мамлакатлар
nonkey-currency ~ асосий валютага эга бўлмаган мамлакат
overseas ~ies океан орти мамлакатлари
participating ~ иштирокчи мамлакат
planned economy ~ режали иқтисодиётга эга мамлакат
primary producing ~ хомашё чиқарувчи мамлакат
processing ~ ишлов бериш саноати тараққий этган мамлакат
producer ~ ишлаб чиқарувчи мамлакат
producing ~ тайёрловчи мамлакат
purchasing ~ сотиб олувчи мамлакат
raw material producing ~ хомашё чиқарувчи мамлакат
reserve-currency ~ захира валютасига эга мамлакат
supplying ~ таъминотчи мамлакат
surplus ~ актив тўлов балансига* эга мамлакат
transit ~ юклар ҳудудидан ўтадиган мамлакат

underdeveloped ~ ривожлана-
ётган мамлакат

COUNTSHEET *n* мол-мулкни
рўйхатга олиш

COUNTY *n* графлик

administrative ~ графлик маъ-
мурий бирлик сифатида

COUP *n* муваффақиятли тад-
бир; ишдаги муваффақият

purchasing ~ молларни харид
қилиш пайтидаги муваф-
фақиятли битим

COUPON *n* 1. купон*; фоиз
тўлангани ҳақидаги шаҳодат-
нома; 2. облигация бўйича
белгиланган фоизли даромад;
3. йиртма талон

~ **bond** қиймати кўрсатувчи-
га тўланадиган облигация,
эгасининг номи ёзилмаган
облигация

~ **book** купонлар* дафтарча-
си

~ **check** облигациялар бўйича
фоиз тўлаш чеки

~ **collection** купонларни* ин-
кассация қилиш

~ **collection teller** купонлар-
ни* инкассация қилиш бўли-
ми раҳбари

~ **holder** купон* эгаси

~ **owner** купон* эгаси

~ **payment** купон* тўлови

~ **rate of interest** купоннинг*
фоиз ставкаси, фоизнинг ку-
пон* меъёри

~ **sheet** купонлар* варағи

stock ~ дивидендлар* олиш
купонлари* илова қилинган
қоғозлар

~ **stripping** купонларни*
облигациялардан ажратиш

~ **swap** оддий купонли своп*

~ **switch** инвестицияларни
зудлик билан фойда олиш

мақсадида бир қимматли қо-
ғозлардан бошқаларига кўчи-
риш

~ **teller** купонлар* тўлови
бўйича кассир

~ **yield** купон* даромади

to cash a ~ купон* бўйича
пул олиш

to detach a ~ купонни*
йиртиб олмоқ

A bond ~ йиллик облигация
купони*

bond ~ облигация купони*

bond interest ~ фоизлар тўла-
надиган облигациялар ку-
пони

cum ~ купонли*

dividend ~ дивиденд олиш ку-
пони*

food ~ озиқ-овқат талони
(камбағалларга ёрдам кўрса-
тиш дастурлари бўйича)

interest ~ фоизлар тўлаш ку-
пони*

long ~ 1. купон* даромади;
2. муддати 10—15 йилдан
ортиқ облигация

matured ~ тўлов муддати
келган купон*

premium ~s мукофот купон-
лари* (харидор купонлар-
нинг* белгиланган миқдорини
тўлаганида унга автоду-
кондаги мавжуд буюмлардан
бирини мукофотга олиш
ҳуқуқини берувчи)

reply ~ почта жўнатмасининг
жавоби тўланган квитанция-
си

unmatured ~ тўлов муддати
келмаган купон*

zero ~ нолга тенг купон*

COURIER *n* хат-ҳужжат та-
шувчи, хат-хабар ташувчи

diplomatic ~ дипломатик хат-хужжатларни ташувчи

COURSE *n* 1. йўл, йўналиш; 2. валюта курси; 3. *pl* ўқув босқичлари, курслар; 4. бориш, жараён; оқим; 5. таълим босқичи

~ of business ишнинг бориши
~ of business cycle иқтисодий даврнинг бориши (ривожланиши)

~ of commerce савдонинг ривожланиши

~ of crisis инқирознинг бориши

~ of dealing тадбиркорлик муносабатларининг бориши

~ of economic activity иқтисодий фаолликнинг бориши (ривожланиши)

~ of exchange валюта курси

~ of instruction таълим жараёни

~ of manufacture ишлаб чиқариш жараёнининг бориши

~ of trade савдо тараққиёти
management training ~ бошқарувчиларни ўқитиш курси

postgraduate ~s аспирантура
programmed instruction ~ таълимнинг дастурланган курси

refresher ~ қайта тайёрлов курси

sandwich ~ маъруза машғулотлари ва корхонадаги амалиётдан иборат техник таълим курси

COURT:

C. of Appeal Апелляция суди

C. of Common Pleas умум-фуқаролик суди

Admiralty C. Олий суднинг

денгиз кемалари ва ҳодисаларига оид ишларни кўриб чиқувчи бўлинмаси

High C. of Justice Юқори адлия суди

International C. of Justice Халқаро суд

Permanent C. of Arbitration Халқаро ҳакамлик (*Гаагада*)

Supreme C. Олий суд

Supreme C. of judicature Олий суд

Tax C. солиқ суди

Tax C. of the USA АҚШнинг солиқ суди

COURT *n* суд, суд мажлиси; суд зали

~-appointed trustee суд тайинлаган траст* бўйича ишончли вакил

~ of appellate jurisdiction шикоят аризалари бериш суди

~ of arbitration ҳакамлик, ҳакамлик суди

~ of bankruptcy банкротлик ҳақидаги ишларни кўриб чиқувчи суд

~ of cassation шикоят аризаларини кўриб чиқиш суди

~ of common law умумий ҳуқуқ суди

~ of first instance биринчи босқич суди, қуйи суд

~ of inquiry тергов комиссияси

~ of justice суд, суд идораси

~ of last resort сўнгги босқич суди

~ of law қонуний ёки умумий ҳуқуқ меъёрларига кўра фаолият кўрсатувчи суд

to apply to ~ судга мурожаат этмоқ

to bring smb into ~ бирор

кишини жавобгарликка тортмоқ
to testify before a ~ судда гувоҳ сифатида қатнашмоқ
arbitral ~ ҳакамлик суди
arbitration ~ ҳакамлик суди
bankruptcy ~ тўловга лаёқатсиз қарздорлар ишини кўриб чиқувчи суд
civil ~ фуқаролик ишлари бўйича суд палатаси
commercial ~ савдо ишлари бўйича суд палатаси
district ~ ўлка суди
industrial ~ меҳнат ишлари бўйича ҳакамлик суди
labour ~ меҳнат масалалари бўйича суд
law ~ умумий суд
maritime ~ денгиз суди
motor ~ автосайёҳлар меҳмонхонаси
ordinary ~ умумий суд
patent ~ патент суди
police ~ полиция суди
probate ~ мерослар ҳақидаги ишлар бўйича суд
COURTAGE фр. *n* брокер* ҳақи, брокернинг* воситачилик ҳақи; даллоллик ҳақи
COURTESY *a* бепул, текин
COURTIER фр. *n* биржа дилери* биржа маклери*
COVENANT *n* 1. облигацияларни муомалага чиқариш битими; облигация битими; 2. мажбурият; шартнома; 3. шартнома шарти ёки моддаси
financial ~ шартноманинг қарз олувчи зиммасига айрим молиявий кўрсаткичларни бир маромда сақлаб туриш мажбуриятини юкловчи шарти

negative ~ шартноманинг томонлардан бирининг муайян ҳаракат қилиш имкониятини чекловчи шарти
particular ~s алоҳида шартлар, алоҳида мажбуриятлар
positive ~ шартноманинг томонлар зиммасига муайян ҳаракатларни амалга ошириш мажбуриятини юкловчи шарти
protective ~ ҳимоя шартлари (*облигация шартномасида*)
restrictive ~ шартноманинг томонлардан бирининг муайян ҳаракат қилиш имкониятини чекловчи шарти
COVENANT *v* 1. шартнома тузмоқ; 2. зиммасига мажбурият олмоқ
the vendor ~s with the **purchaser that ...** сотувчи харидор олдида ... мажбуриятини олади
COVENANTEE *n* зиммасига мажбурият юкланаётган шахс
COVENANTOR *n* зиммасига мажбурият олаётган шахс
COVER *n* 1. ўрнини қоплаш, таъминот; 2. қимматли қозғоларни муайян муддатга битим тузишда харид қилиш; 3. валюта курсининг ўзгариб туришини бартараф этиш учун тузилган муддатли шартнома; 4. ҳақ тўлаш (*туловнома бўйича*); 5. суғурта-лаш; суғурта пули; 6. хат жилд; 7. қоплама
 ~ **for debt** қарзни қоплаш
 ~ **for draft** тратта* таъминоти
 ~ **funds** таъминот, қоплаш
 ~ **of account** ҳисобрақамни

таъминлаш, ҳисобрақам таъминоти

~ of assurance ўрнини қоплашга мўлжалланган захира сармосяси

~ of bill векселни таъминлаш, вексель таъминоти

~ of credit кредитни таъминлаш, кредит таъминоти

~ of letter of credit аккредитивни* қоплаш

~ of loss зарарларни қоплаш; зарарни қоплаш

~ of money пулни таъминлаш, пул таъминоти

~ of notes банкнотларни* таъминлаш, банкнотлар* таъминоти

~ of payments тўловларни қоплаш

~ of short position қисқа позицияни* қоплаш

~ on risks таваккалчиликни суғурталаш

~ on stock exchange transactions фонд операцияларини қоплаш

~ purchase ўрнини қоплаш мақсадида харид қилиш

~ ratio ўрнини қоплаш кўрсаткичи; таъминот меъёри (*мас. чиқарилган банкнотларни* олтин ёки хорижий девизлар * билан*)

to furnish ~ суғурта пули бермоқ

to provide with ~ таъминот бермоқ

additional ~ қўшимча таъминот

adequate ~ етарли таъминот, етарли даражада таъминлаш

air-tight ~ ҳаво ўтказмайдиган қоплама

assets ~ фирма қарзини активлар* билан қоплаш

canvas ~ брезент қоплама

cash ~ пул билан таъминлаш, пул таъминоти

dividend ~ дивидендни* таъминлаш

extended ~ кенгайтирилган суғурта

financial ~ молиявий битимнинг қарз олувчи зиммасига айрим молиявий кўрсаткичларни бир маромда сақлаб туриш мажбуриятини юкловчи шарт

foreign exchange ~ валюта таъминоти

forest ~ дарахт ўтқозиш

forward ~ валюта таваккалчилигини муайян муддатга қоплаш

full ~ тўла қоплаш

gold ~ олтин таъминоти, олтин ҳисобига қоплаш

import ~ четдан мол келтиришни қоплаш, мамлакатга четдан мол келтиришни валюта захиралари билан таъминлаш кўрсаткичи

inadequate ~ етарли даражада бўлмаган таъминот

insurance ~ суғурта жавобгарлиги ҳажми

interest ~ фоизни қоплаш кўрсаткичи

life ~ ҳаётни суғурталаш

nonmarine ~ ноденгиз суғуртаси

open ~ очиқ полис*

patent ~ патент таъминоти

provisional ~ олдиндан қонлаш (*мажбурият бўйича*)

registered ~ буюртма хат

requisite ~ талаб қилинаётган таъминот

COVER *v* 1. қамраб олмоқ; ёритмоқ; ўрнини қопламоқ; ўрнини қоплашни таъминламоқ; 2. суғурталамоқ; 3. (устини) ёпмоқ, (устини) қопламоқ

to ~ adequately all aspects of the entity корхона фаолиятининг барча жиҳатларини бир хилда акс эттирмоқ

to ~ a check чек билан ҳақ тўламоқ

to ~ a debt қарзни тўламоқ

to ~ a short account шартнома мажбуриятларини нархнавоани атайлаб тушириш пайтида қопламоқ

to ~ all the losses барча зарарларни қопламоқ

to ~ insurance суғурта қилмоқ

to ~ shorts қисқа позицияни* қопламоқ

to ~ the expenses (losses) харажатларни қопламоқ

to ~ the requirements эҳтиёжларни қопламоқ

to ~ up тикиб чиқмоқ (*жўнатма, юк ҳақида*)

~ed by қиймати тўланган, ҳисобидан қопланган

to be held ~ed суғурталанмоқ

COVERAGE *n* 1. ўрнини қоплаш, ҳақ тўлаш; таъминлаш, таъминот, ўрнини қоплаш даражаси (*мас. харажатларни даромадлар билан*); 2. таваккалчиликнинг суғурта шартномаси билан қопланган умумий суммаси; 3. қамраб олиш; 4. фаолият (ҳаракат) ҳудуди

~ under life insurance аҳоли ҳаётини суғурталаш шартномаларининг умумий суммаси

adequate ~ етарли даражадаги таъминот

assets ~ фирма қарзини активлар* билан қоплаш

complete ~ тўла қоплаш

funds-flow-fixed-charge ~ доимий харажатларни қоплаш даражаси

gold ~ нақд пул муомаласини олтин билан қоплаш

inadequate ~ етарли даражада бўлмаган таъминот

insurance ~ суғурта таъминоти

interest ~ "фоизни қоплаш" кўрсаткичи

land ~ иншоотлар билан банд ҳудуд

manpower ~ ишчи кучи билан таъминлаш

medical payments ~ автотранспорт йўловчиларини бахтсиз ҳодисадан суғурталаш

world-wide ~ суғурта полисининг* ер куррасининг барча нуқталарида суғурталанишини таъминловчи банди

COVERED *a* мавжуд қимматли қоғозлар ёки мол билан қопланган (таъминланган)

~ against exchange risks валюта курсларининг ўзгариб туриши хавфидан ҳимояланган ҳолда

~ bear ўзида мавжуд бўлган қимматли қоғозларни сотувчи чайқовчи

~ call write акциялар "колл" опционини* ўрнини қоплаган ҳолда сотиш

~ foreign exchange forward contract хорижий валютада тузилиб ҳимояланган муддатли битим

~ forward contract ҳимояланган муддатли битим

~ interest arbitrage суғурталаш мақсадидаги фоизли арбитраж*

~ letter of credit ўрни қопланган аккредитив*

~ option ўрни қопланган опцион*

~ warrant таъминланган кафолат

~ writer ўрни қопланган позицияга* эга сотувчи

~ writing опционни* ўрнини қоплаб сотиш

COVERING *n* 1. ўрнини қоплаш; 2. муддатли битимлар бўйича мажбуриятларни қоплаш мақсадида харид қилиш; 3. қоплама

~ deed муддатли битимлар бўйича асосий қарз мажбурияти

~ of the balance тўпланиб қолган қолдиқни қоплаш

~ of expenses харажатларни қоплаш

~ of risk таваккалчиликни қоплаш

~ operation ўрнини қоплаш операцияси

~ option (ўрнини) қопловчи опцион*

~ purchase 1. кафолат олиш; 2. валюта битими; 3. суғурта аҳамиятига эга қимматли қоғозлар билан тузилган битим

~ transaction таваккалчилик ёки мажбуриятларни қоплаш битими

beag ~ қимматли қоғозларни нарх-навони атайлаб туширишга қаратилган битимларни қоплаш учун харид қилиш

cloth ~ канопадан тўқилган қоплама

metal ~ металл қоплама

outer ~ ташқи қоплама

plastic ~ плёнка қоплама

plywood ~ фанер қоплама

short ~ қисқа муддатли мажбуриятларни қоплаш

COW:

cash ~ соғин сигир (1. унумли қайта инвестиция қилинишига қараганда кўпроқ пул маблағларини яратувчи корхона ёки мол; 2. юқори бозор улушига ва кичик бозор ўсишига эга бўлган мол ёки корхона)

CPF:

C. franc Франция Тинч океан ҳудуди франки

CRACK *v* путур етказмоқ (обрўга, ишончга)

to ~ down on inflation инфляцияни* тўхтатиб турмоқ; инфляцияни* чегараламоқ

CRACKDOWN *n* чегаралаш, чеклаш (мас. иш ҳақини)

CRAFT *n* 1. касб; 2. ҳунар; 3. кема

artistic ~s бадиий ҳунарлар

domestic ~ ҳунармандчилик

marine ~ денгиз кемаси

river ~ дарё кемаси

rural ~s қишлоқ ҳунармандчилиги

CRAFTSMAN *n* ҳунарманд; уста

CRANAGE *n* кран йиғими; крандан фойдаланиш ҳақи

CRANE *n* кран

breakdown ~ фавқулодда ҳолатларда фойдаланиладиган кран

bridge ~ кўприк крани
 charging ~ юк ортиш крани
 container ~ контейнер ор-
 тувчи кран
 emergency ~ фавқулодда ҳо-
 латларда фойдаланиладиган
 кран
 erecting ~ ўрнатиш крани
 floating ~ сузувчи кран
 harbour ~ қирғоқ крани
 hoisting ~ кўтарма кран
 lifting ~ юк кўтариш крани
 loading ~ юк ортиш крани
 mobile ~ кўчма кран
 overhead travelling ~ кўприк
 кран

quay ~ қирғоқ крани
 wrecking ~ фавқулодда ҳо-
 латларда фойдаланиладиган
 кран

CRASH *n* инқироз; банкрот
 бўлиш, синиш; ҳалокатга уч-
 раш; ҳалокат

bank ~ банкнинг банкрот бў-
 лиши (синиши)

economic ~ иқтисодий инқи-
 роз, танглик

stock market ~ фонд биржа-
 сининг инқироzi

CRASH *v* хонавайрон бўлмоқ;
 банкрот бўлмоқ, синмоқ;
 инқирозга учрамоқ

CRATING *n* қутиларга жойлаш

CRAWLING *n* 1. судралиб
 юриш, эмаклаш; 2. эмаклаб
 ўтиш

~ *peg* курсни вақти-вақти
 билан белгилаб, мослашув-
 чан ҳолда бир хил маромда
 сақлаб туриш

~ *peg system* мослашувчан
 ҳолда бир маромда сақлаб
 туриш тизими (*маблағ билан*
таъминланган курсни оз
миқдорда вақти-вақти билан

ошириб ёки пасайтириб
туриш йўли билан)

CREATE *v* ташкил этмоқ, ярат-
 моқ

to ~ *bank* банк ташкил этмоқ

to ~ *a market* бозорни вужуд-
 га келтирмоқ

to ~ *a mortgage* ипотекани*
 тайинламоқ

to ~ *a powerful industry* қуд-
 ратли саноатни вужудга кел-
 тирмоқ

to ~ *money* пул чиқармоқ,
 тўлов воситаларини вужудга
 келтирмоқ

to ~ *purchasing power* харид
 қобилиятини вужудга кел-
 тирмоқ

to ~ *the material and technical*
basis моддий-техника асоси-
 ни яратмоқ

CREATION *n* яратиш, ташкил
 этиш, вужудга келтириш

~ *of bank deposit* банк де-
 позитини* вужудга келтириш

~ *of a corporation* корпо-
 рация* ташкил этиш

~ *of credit* кредит ажратиш,
 кредит бериш

~ *of currency* тўлов восита-
 ларини вужудга келтириш

~ *of demand* талабни вужуд-
 га келтириш

~ *of money* пул чиқариш

~ *of a mortgage* гаровга
 ўтказиш

~ *of new materials* янги ма-
 териаллар яратиш

~ *of new resources* янги
 ресурслар яратиш

~ *of reserves* захиралар
 яратиш

debt ~ қарздорликни вужудга
 келиш жараёни; кредит аж-
 ратиш

deposit ~ "кўп омонатлар" депозитлари* яратиш

CREATIVE *a* ижодий

CREATIVITY *n* ижодий қобилият

CREDENTIALS *n* 1. гувоҳнома; шахсий гувоҳнома; 2. ишонч ёрлиғи; 3. тавсиянома
to present ~ шахсий гувоҳномани кўрсатмоқ

CREDIT:

C. Risk Committee Кредит таваккалчилиги қўмитаси

CREDIT *n* 1. кредит; 2. аккредитив*; 3. имтиёз, чегирма; 4. ҳисобрақамнинг ўнг томони (кредит); 5. кримга ёзилган сумма; 6. ишонч

~ abuse кредитни суиистеъ-мол қилиш

~ accommodation кредит шаклида ёрдам кўрсатиш; кредит бериш

~ account кредит ҳисобрақами

~ activities кредит ажратиш

~ advance бўнак кредит

~ advice кредит хабарномаси

~ adviser банкнинг кредит бўлими маслаҳатчиси

~ against goods мол харид қилишга бериладиган кредит

~ against pledge of chattels кўчма мулк гарови асосида бериладиган ссуда

~ against securities қимматли қоғозлар асосида бериладиган кредит

~ against shipped goods ортиб жўнатиш моллар асосида бериладиган кредит

~ against tax 1. солиқ имтиёзи, солиқ чегирмаси; 2. солиқ тўлашни кейинга суриш

~ agency кредит ахбороти бюроси

~ agency report кредитга лаёқатлилик ҳақидаги маълумотнома

~ agreement кредит ажратиш ҳақидаги битим

~ aid кредит ёрдами

~ allocation кредитни тақсимлаш

~ allocation guidelines кредитларни тақсимлашга доир мўлжаллар (кўрсатмалар)

~ amount кредит суммаси

~ analyst банкнинг кредит бўлими таҳлилчиси

~ and debit кредит ва дебет

~ and guarantee sector кредитлар ва кафолатлар шўъбаси

~ application кредит бериш ҳақидаги талабнома

~ appraisal methodology кредитларни баҳолаш усули

~ approval кредит беришга розилик

~ arrangement кредит бериш

~ assessment кредитни баҳолаш

~ association кредит уюшмаси

~ at the bank банкдаги кредит

~ at reduced rate of interest пасайтирилган кредит ставкаси бўйича бериладиган кредит

~ authority кредит ваколатлари

~ authorizing system кредитга лаёқатлиликни текшириш тизими

~ availability олишга рухсат этилган кредит миқдори

~ balance кредитли баланс

- ~ **balance of bank accounts** банклардаги ҳисобрақамлар кредит қолдиғи
- ~ **bank credit** банки (*Европада*)
- ~ **bill** очиқ аккредитив* муқобил тарзда ёзиб берилган вексель
- ~ **bureau** кредит ахбороти бюроси
- ~ **business** кредит бериш
- ~ **buying** кредитга харид қилиш
- ~ **by way of guarantee** банк авали* шаклидаги кафолатланган кредит
- ~ **capacity** кредитга лаёқатлилик
- ~ **card** кредит карточкаси
- ~ **card floor limit** кредит карточкаси ёрдамида молни кредитга харид қилишнинг энг кам суммаси
- ~ **ceiling** 1. банк кредитларининг энг юқори даражаси; 2. кредитнинг энг юқори миқдори
- ~ **certificate** кредит ҳужжати
- ~ **circulation** кредитларнинг айланиши
- ~ **clearing** кредит клиринги*
- ~ **commitment** кредит бериш мажбурияти
- ~ **committee** кредит қўмитаси
- ~ **competence** кредит хизмати кўрсатишдаги омилкорлик (ваколат)
- ~ **concentration** кредитни бир жойда тўшлаш
- ~ **conditions** ссуда сармоялари бозорининг аҳволи; кредит бозоридаги аҳвол
- ~ **constraint** кредитни чеклаб қўйиш
- ~ **contraction** кредитни чеклаб қўйиш
- ~ **control** кредит назорати; кредит воситасида тартибга солиш; кредит сиёсати
- ~ **cooperative** кредит ширкати
- ~ **crisis** кредит танглиги
- ~ **crunch** кредитни чеклаб қўйиш
- ~ **currency** кредит валютаси
- ~ **deal** кредит битими
- ~ **default** кредит бўйича қарзларни тўламаслик
- ~ **disability** кредитни тўлашга лаёқатсизлик
- ~ **disability insurance** қарз олувчини кредитни тўлашга лаёқатсизликдан суғурталаш
- ~ **discrimination** кредит воситасида ҳуқуқларни чеклаш
- ~ **drawing facility** кредит олиш имконияти
- ~ **entry** кредит ўтказмаси, хўжалик операциясини бухгалтерлик ҳисоби ҳисобрақамининг кредит қисмига ёзиб қўйиш
- ~ **establishment** кредит муассасаси
- ~ **evaluation** кредитни баҳолаш
- ~ **evaluation company** кредитни баҳолаш компанияси
- ~ **expansion** кредит ажратишни кенгайтириш
- ~ **extended to customer** харидорга берилган кредит
- ~ **extension** кредит бериш
- ~ **facilities** кредитлар, кредит бериш манбалари
- ~ **facilities to business sector** тадбиркорлик соҳасига кредит ажратиш манбалари
- ~ **facility** 1. кредит ажратиш

манбаи; 2. кредит олиш им-
конияти

~ **facility against invoice**
тўловнома-фактурага* муқо-
бил кредит

~ **fee** кредит ажратиш воси-
тачилик ҳақи

~ **file** кредит ахбороти карто-
текаси; кредит йиғмажилди

~ **files revision** кредит ахбо-
роти картотекасидаги маълумотларни янгилаш

~ **finance** кредитни маблағ
билан таъминлаш

~ **financed bond investment**
кредит орқали маблағ билан
таъминлаш йўли билан обли-
гацияларни инвестиция қи-
лиш

~ **financed consumption**
кредит ҳисобига маблағ би-
лан таъминланадиган истеъ-
мол

~ **financing** кредитга маблағ
билан таъминлаш, кредит
ажратиш

~ **folder** кредит маълумотно-
маси (*муайян кредит учун*)

~ **for construction** қурилишга
берилган кредит

~ **for current expenses** кун-
далик харажатларни қоплаш-
га бериладиган кредит

~ **for dependents** кредитнинг
оила аъзолари учун солиқ
солинмайдиган энг кичик
суммаси

~ **for goods** мол харид қи-
лишга бериладиган кредит

~ **for unlimited period** чеклан-
маган муддатга берилган кре-
дит

~ **fund** кредит кассаси

~ **granted by supplier** (мол)

етказиб берувчи ажратадиган
кредит

~ **granting** кредит бериш

~ **granting activities** кредит
бериш

~ **granting authority** кредит
бериш ваколатлари

~ **granting system** кредит
бериш тизими

~ **guarantee** кредит кафил-
лиги

~ **history** қарз олувчи ҳақи-
даги маълумотлар тўплами,
кредитга лаёқатлилиқ ҳақи-
даги маълумотлар

~ **history file** кредит ахбороти
картотекаси

~ **inflation** кредитнинг қадр-
сизланиши (*ҳаддан ортиқ
кредит экспансияси* оқиба-
тида юзага келган*)

~ **in foreign currency** чет эл
валютасида ажратилган кре-
дит

~ **information** кредитга лаё-
қатлилиқ ҳақидаги ахборот

~ **infusion** кредит ажратиш

~ **in hard currency** эркин му-
омаладаги валютада берил-
диган кредит

~ **injection** кредит бериш

~ **in kind** маҳсулот шакли-
даги кредит

~ **inquiry** кредит ахбороти
сувномаси

~ **institution** кредит муасса-
саси

~ **instruments** кредит маж-
буриятлари (*векселлар, чек-
лар, акцептлар,* облигация-
лар*)

~ **insurance** кредитларни су-
ғурталаш, қарз тўланмас-
лигидан суғурталаш

~ insurance кредитларни су-
 ғурталаш
 ~ insurance scheme кредит-
 ларни суғурталаш тартиби
 ~ insurance system кредит-
 ларни суғурталаш тизими
 ~ interchange bureau кредит
 ахборотини алмашиш бюроси
 ~ interest кредитнинг фоиз
 ставкаси
 ~ intermediation сармояларни
 молия-кредит тизими орқали
 жалб қилиш
 ~ investigation кредитга лаё-
 қатлилиқни текшириш, кре-
 дитга лаёқатлилиқни ўрганиш
 ~ investigator мижознинг
 кредитга лаёқатлилиқини
 таҳлил этувчи банк вакили
 ~ is reviving кредитга лаёқат-
 лилиқ тикланмоқда
 ~ is shaken кредитга лаёқат-
 лилиқка путур етказилган
 ~ issuing bank аккредитив*
 очган банк
 ~ journal кредитларни ҳисоб-
 га олиш дафтари
 ~ length кредит муддати
 ~ life insurance кредитларни
 қарз олувчининг вафот эти-
 шидан суғурталаш
 ~ limit кредитнинг энг юқори
 суммаси; кредитнинг чегара-
 ланган миқдори
 ~ line шартлашиб олинган
 суммада кредит бериш ҳақи-
 даги битим
 ~ line management кредит
 йўлини бошқариш
 ~ liquidity кредитнинг лик-
 видлиги*
 ~ loan proceeds to a de-
 positor's account ссуда валю-
 тасининг омонатчи ҳисоб-

рақамининг кредитига ўтка-
 зиш
 ~ losses қарзлар бўйича та-
 лафотлар
 ~ man кредитга лаёқатли-
 ликни ўрганувчи эксперт
 (банкдаги лавозим)
 ~ management кредитларни
 тартибга солиш (бошқариш)
 ~ margin кредит маржаси*
 ~ market кредит бозори
 ~ maximum кредитнинг энг
 юқори суммаси
 ~ memorandum кредит баён-
 номаси (кредитга оид маълум-
 отлар тўпламининг бир
 қисми)
 ~ misallocation кредитни,
 молиявий ресурсларни но-
 тўғри (бузилган, иқтисодий
 асосланмаган ҳолда) тақсим-
 лаш
 ~ money кредит пули
 ~ multiplier кредит мульти-
 пликатори*
 ~ needs кредит олиш эҳти-
 ёжлари, кредит эҳтиёжлари
 ~ note кредит хабарномаси
 ~ obligations кредит бўйича
 жами қарзлар
 ~ officer банк кредитлар
 бўлими ходими
 ~ of letter opened by cable
 телеграф аккредитиви*
 ~ on commercial terms тижо-
 рат шартлари асосидаги кре-
 дит
 ~ on easy terms имтиёзли
 шартлар асосидаги кредит
 ~ on favourable terms им-
 тиёзли шартлар асосидаги
 кредит
 ~ on goods мол харид қи-
 лишга бериладиган кредит

~ on landed property ер-мулк асосидаги кредит
 ~ on mortgage кўчмас мулк гарови асосидаги кредит, ипотека кредити*
 ~ on property кўчмас мулк гарови асосидаги кредит, ипотека кредити*
 ~ on real estate кўчмас мулк асосидаги кредит, ипотека кредити*
 ~ on real property кўчмас мулк гарови асосидаги кредит, ипотека кредити*
 ~ on securities қимматли қоғозлар асосидаги кредит
 ~ on security of personal property хусусий мулк кафолати асосида бериладиган кредит
 ~ operations кредит операциялари
 ~ outstandings кредитнинг тўланмаган суммаси
 ~ overdrafting кредитнинг чегараланган миқдоридан ошиб кетиш
 ~ partially drawn down қисман фойдаланилган кредит
 ~ period кредит муддати
 ~ plan кредит бериш режаси
 ~ policy кредит сиёсати
 ~ policy department банк кредит сиёсати бўлими
 ~ policy manual кредит сиёсати бўйича қўлланма, кредит бериш бўйича йуриқнома
 ~ policy measure кредит сиёсати доирасидаги чоратадбир
 ~ program кредит бериш дастури, кредит бериш тизими
 ~ proposal кредит таклифи
 ~ purchase кредитга харид қилиш

~ quality банк ссудаларининг ишончилиги (қарз олувчининг тўловга лаёқатлилиги нуқтаи назаридан)
 ~ rating кредитга лаёқатлилик даражаоини баҳолаш, кредитга лаёқатлиликни баҳолаш
 ~ rating agency кредит ахбороти вакиллиги
 ~ rating system кредит даражасини баҳолаш тизими
 ~ rationing кредитни қисмларга бўлиб бериш
 ~ receiver кредит олувчи
 ~ recovery кредитнинг қайтарилувчанлиги
 ~ reference кредитга лаёқатлилик ҳақидаги маълумотнома, кредитга лаёқатлилик ҳақидаги ахборот; қарз олувчига оид маълумотлар тўплами
 ~ reference agency кредит ахбороти вакиллиги
 ~ reform кредит ислоҳоти
 ~ reins пул-кредит сиёсатининг чекловчи воситалари
 ~-related insurance кредит операцияларини суғурталаш
 ~ relations кредит муносабатлари
 ~ repayment кредитни қоплаш (тўлаш)
 ~ report кредит операциялари ҳақидаги ҳисобот
 ~ request кредит олиш талабномаси, кредит талабномаси
 ~ requirement кредитга бўлган эҳтиёж
 ~ resources кредит ресурслари
 ~ restraint кредитни чеклаш, кредит рестрикцияси*

~ restriction кредитни чеклаш, кредит рестрикацияси*
 ~ restructuring кредит шартларини ўзгартириш
 ~ review кредит аҳволини таҳлил қилиш
 ~ risk ссуда тўланмаслиги хавфи, кредит таваккалчилиги
 ~ risk analysis unit кредит таваккалчилигини таҳлил қилиш гуруҳи (*банкда*)
 ~ risk committee кредит таваккалчилигини таҳлил қилиш қўмитаси
 ~ risk insurance кредит таваккалчилигини суғурталаш
 ~ risk premium кредит тўламаслиги хавфи учун тўланадиган ҳақ
 ~ rouble кредит рубли
 ~ sale кредитга сотиш
 ~ sanctioning authority кредит ажратиш ваколоти
 ~ scarcity кредит танқислиги
 ~ scoring кредитга лаёқатлилик даражасини баҳолаш
 ~ scoring system кредитга лаёқатлиликни баҳолаш тизими
 ~ secured on real property кўчмас мулк билан таъминланган кредит
 ~ security кредитни таъминлаш
 ~ settlement кредитни қоплаш (тўлаш)
 ~ side ҳисобрақамнинг ўнг томони, ҳисобрақам кредити
 ~ slip кредит билети
 ~ society кредит ширкати
 ~ solvency кредитга лаёқатлилик
 ~ spread сотилган опцион* харид қилинганидан қиммат-

га тушадиган қўш опцион*; сотилган опцион* харид қилинганидан қимматга тушадиган қўш спред*
 ~ squeeze кредитни чеклаш, кредит рестрикацияси*
 ~ standards кредитга лаёқатлилик мезонлари
 ~ standing кредитга лаёқатлилик
 ~ status кредитга лаёқатлилик
 ~ status investigation кредитга лаёқатлиликни ўрганиш
 ~ stock кредитга бериладиган мол
 ~ stop кредит беришни тўхтатиш
 ~ stringency кредит етишмовчилиги; танг аҳволдаги кредит
 ~ subsidy кредит субсидияси*
 ~ supply кредит ресурслари ҳажми; ссуда сармояларини таклиф этиш
 ~ surveillance кредитга лаёқатлиликни баҳолаш
 ~ system кредит тизими
 ~ terms аккредитив* шартлари; ссуда шартлари; кредит шартлари
 ~ tightening кредитнинг сиқилиши, кредит бериш ҳажмининг қисқариши
 ~ transaction кредит битими
 ~ to finance production ишлаб чиқаришни маблағ билан маъминлаш кредити
 ~ to importer четдан мол келтирувчига бериладиган кредит
 ~ to replenish current assets айланма маблағларни тўлдиришга бериладиган кредит

~ trading agreement кредитта
 сотиш ҳақидаги битим
 ~ tranche кредитнинг чиқа-
 рилган облигациялардаги
 улуши
 ~-tranche position кредит
 олиш ҳуқуқи (*Халқаро ва-
 люта фондидан*)
 ~ transaction кредит битими
 ~ transfer кредит ўтказмаси
 ~ transfer system нақд
 пулсиз ўтказмалар тизими
 ~ undertaking кредит битими
 ~ union 1. ўзаро кредит
 бериш жамияти; 2. кредит
 уюшмаси (*Буюк Британия*)
 ~ use кредитдан фойдаланиш
 ~ validation system кредит
 лаёқатлилиқни текшириш
 тизими (*кредит карточкала-
 ри ёрдамида*)
 ~ voucher 1. кредит берили-
 шини тасдиқловчи ҳужжат;
 2. кредит кафиллиги
 ~ with bank банкдаги кредит
 to advance a ~ кредит бермоқ
 to allot ~s кредитлар бермоқ
 to allow a ~ кредит бермоқ
 to apply for a ~ кредит учун
 мурожаат қилмоқ
 to arrange a ~ кредит
 берилиши ҳақида келишмоқ
 to block a ~ кредитни
 тўхтатиб қўймоқ
 to buy on ~ кредитга харид
 қилмоқ
 to call in a ~ кредитни
 тўламоқ; аккредитивни* бе-
 кор қилмоқ
 to cancel a ~ кредитни
 тўламоқ
 to clear the кредит бўйича
 ҳисоб-китоб қилмоқ
 to draw a ~ кредитдан фойда-
 ланмоқ

to establish a ~ кредит очмоқ
 to exceed the ~ кредитдан
 ошиб кетмоқ
 to extend ~ кредит бермоқ
 to freeze a ~ кредит беришни
 тўхтатиб қўймоқ
 to furnish a ~ кредит бермоқ
 to give ~ кредит бермоқ
 to grant ~ кредит бермоқ
 to lend a ~ кредит бермоқ
 to lodge a ~ кредит очмоқ
 to lose ~ кредитни йўқотмоқ,
 кредит олиш ҳуқуқидан маҳ-
 рум бўлмоқ, кредит берувчи-
 лар ишончини йўқотмоқ
 to obtain ~ кредит олмоқ
 to open a ~ кредит очмоқ
 to prolong a ~ кредитнинг
 амал қилиш муддатини узай-
 тирмоқ
 to provide a ~ кредит бермоқ
 to redeem a ~ кредитни
 қопламоқ (тўламоқ)
 to refuse ~ кредит беришдан
 бош тортмоқ
 to reimburse a ~ кредитни
 қопламоқ (тўламоқ)
 to reject ~ кредит беришдан
 бош тортмоқ
 to renew a ~ қайтадан кредит
 бера бошламоқ
 to repay a ~ кредитни қопла-
 моқ (тўламоқ)
 to resume a ~ қайтадан кре-
 дит бера бошламоқ
 to run out of ~ ишончини йў-
 қотмоқ
 to sell on ~ кредитга сотмоқ
 to supply ~ кредит бермоқ
 to suspend ~ кредит беришни
 тўхтатиб қўймоқ
 to take on ~ кредитга харид
 қилмоқ
 to tighten ~ кредитлар ўси-
 шини тўхтатиб турмоқ

to use a ~ кредитдан фойдаланмоқ

to utilize a ~ кредитдан фойдаланмоқ

to withdraw a ~ кредитни ёпмоқ

acceptance ~ акцептли кредит*

accommodation ~ маблағларга вақтинчалик эҳтиёжни қоплаш кредити

against ~ кредит ҳисобидан

agricultural ~ қишлоқ хўжалиги кредити

anticipatory ~ жўнатилмаган моллар ҳақини тўлаш аккредитиви*

assignment ~ талабни бошқага қайта ўтказиш асосида ажратилган кредит

averaged rate ~ ўртacha ҳисобда ифодаланган ставка бўйича берилган кредит

back-to-back ~ ўрнини қопловчи аккредитив*

bank ~ банк тўлайдиган кредит; очиқ кредит

banker's ~ банк кредити

banking ~ банк кредити

blank ~ 1. таъминланмаган кредит; таъминотсиз кредит; 2. таъминланмаган аккредитив*

blocked ~ тўхтатиб қўйилган кредит

book ~ очиқ ҳисобрақам шаклидаги тижорат кредити

bridging ~ вақтинчалик эҳтиёжларга бериладиган кредит

buyer ~ харидорга бериладиган кредит

campaign ~ чет эллик компанияси ишлаб чиқарувчига бериладиган кредит

capital market ~ узоқ муд-

датли сармоя бозорида олинган кредит

cash ~ нақд пул шаклидаги кредит; овердрафт*

clean ~ илов ҳужжатларисиз тратталарнинг* тўланишини талаб қилиш мумкин бўлган аккредитив*

clearing ~ ёрдамчи кредит (клиринг* бўйича)

collateral ~ 1. таъминот асосидаги кредит; 2. ломбард ссудаси*

commercial ~ 1. тижорат кредити; 2. мол харид қилишга бериладиган кредит; 3. мол аккредитиви*

commercial bank ~ банк тижорат кредити

commercial documentary ~ ҳужжатли мол аккредитиви*

commodity ~ мол харид қилишга бериладиган кредит

company ~ фирма кредити

confirmed ~ тасдиқланган аккредитив*

consumer ~ истеъмол кредити

countervailing ~ ўрнини қоплаш кредити

currency ~ валюта кредити

current account ~ контокоррент ҳисобрақами* бўйича бериладиган кредит

debit and ~ дебет ва кредит; кирим ва чиқим

deferred ~ муддатни кейинга сурган ҳолда пулни жорий ҳисобрақамга ўтказиш (чекни инкассация қилиш пайтида)

deferred income ~ муддатни кейинга сурган ҳолда пулни жорий ҳисобрақамга ўтказиш (чекни инкассация қилиш пайтида)

deferred revenue ~ муддатни кейинга сурган ҳолда пулни жорий ҳисобрақамга ўтказиш (*чекни инкассация қилиш пайтида*)

direct ~ бевосита кредит

discount ~ дисконтли кредит*; ҳисобга олиш шаклидаги кредит

dividend ~ дивиденд* олувчи-га бериладиган солиқ имтиёзи

documentary ~ ҳужжатли аккредитив*

draft ~ тратта* шаклидаги кредит

drawing ~ тратта* шаклидаги кредит

earned income ~s иш ҳақи ва маош олувчиларга бериладиган солиқ имтиёзлари

evergreen ~ қайта тикландиган кредит

exhausted ~ тугаган кредит

export ~ четга мол чиқариш кредити

exporter's ~ четга мол чиқарувчи кредити

export promotion ~ четга мол чиқаришга қўмаклашиш кредити

extended ~ муддати узайтирилган кредит

external ~ ташқи (халқаро) кредит

external trade ~ ташқи савдо кредити

farm ~ қишлоқ хўжалиги кредити

Federal Reserve ~ федерал захиралар банклари кредити

financial ~ молиявий кредит

fixed ~ маблағ билан таъминланган суммага ажратилган кредит

for the ~ of one's account *бирор* ҳисобрақам кредитига
foreign tax ~ хорижий солиқ
бўйича имтиёз (чегирма)

frozen ~ 1. тўланмаган ссуда (*қарз олувчи молиявий аҳволининг ёмонлиги сабабли*);
2. pl тўхтатиб қўйилган кредит

general business ~ умумий тадбиркорликдаги солиқ имтиёзи

general purpose ~ банкнинг аниқ мақсадларга мўлжалланган кредити

global ~ кредитнинг чегараланган миқдори

government ~ давлат кредити

guarantee ~ кафолатга эга кредит, кафолатли кредит

immediate ~ пулни дарҳол ҳисобрақамга ўтказиш (*чекни инкассация қилиш пайтида*)

impaired ~ йўқотилган ишонч, путур етказилган обрў

import ~ четдан мол келтириш кредити, четдан мол келтиришга берилган кредит

importer's ~ четдан мол келтирувчи кредити

import promotion ~ четдан мол келтиришга қўмаклашиш кредити

income tax ~ даромад солиғи бўйича имтиёз

incremental research tax ~ қўшимча илмий тадқиқотлар харажатлари бўйича солиқ имтиёзи

individual ~ алоҳида кредит

industrial ~ саноат кредити

instalment ~ бўлиб-бўлиб қайтариладиган (тўланадиган) кредит

intergovernmental ~ давлатлар-
 аро кредит
interim ~ оралиқ қарз (*сар-
 моя сарфлаш даврида*)
intermediate-term ~ ўрта муд-
 датли кредит
interstate ~ давлатлараро
 кредит
investment ~ узоқ муддатли
 маблағ сарфларни маблағ
 билан таъминлаш кредити
investment tax ~ инвестиция
 солиқ чегирмаси, сармоя
 сарфлашдаги солиқ чегирма-
 си
irrevocable ~ чақириб олин-
 майдиган аккредитив*
letter of ~ аккредитив*
limited ~ чекланган акк-
 редитив*
lombard ~ ломбард кредити*
long-term ~ узоқ муддатли
 кредит
low-interest ~ арзон кредит,
 кам фоизли кредит
margin ~ маржали опе-
 рациялар* бўйича берилادي-
 ган кредит
marginal ~ энг юқори дара-
 жадаги кредит
maximum ~ энг юқори
 миқдордаги кредит
medium-term ~ ўрта муд-
 датли кредит
mercantile ~ савдо кредити
mixed ~ аралаш кредит
monetary ~ пул кредити
mortgage ~ ипотека кредити*
mutual ~ ўзаро ажрати-
 ладиган кредит
noninstalment ~ бир йўла
 тўланадиган кредит (*бўлиб-
 бўлиб тўламасдан*)
noninterest bearing ~ фоизсиз
 кредит

on ~ кредитга
on-call ~ онкол кредити*
open ~ чекланмаган кредит
open account ~ очиқ ҳисоб-
 рақам бўйича бериладиган
 кредит
overdue ~ муддати ўтказиб
 юбориладиган кредит
packing ~ жўнатилмаган мол-
 лар ҳақини тўлаш акк-
 редитиви*
paid ~ таъминотли акк-
 редитив*
paper ~ вексель кредити
personal ~ якка тартибдаги
 қарз (*корпорация* қарзидан
 фарқли равишда*)
preferential ~ имтиёзли кре-
 дит
public ~ давлат кредити; ҳу-
 кумат ёки маҳаллий ҳоки-
 мият идораларига берилادي-
 ган кредит
reciprocal ~ ўзаро ажрати-
 ладиган кредитлар
rediscount ~ қайта ҳисобга
 олиш шаклидаги кредит;
 ҳисобга олиш шаклидаги
 кредит
refinance ~ хорижий харидор-
 га Лондоннинг чет эл
 банкида очиладиган кредит
rehabilitation tax ~ тарихий
 ёки қадимий бинолар ва
 иншоотлардан фойдаланишда
 ҳамда уларни тиклашда
 бериладиган солиқ имтиёзи
reimbursement ~ акцепт-рам-
 бурсли кредит*
research and development tax
 ~ илмий тадқиқотлар хара-
 жатлари бўйича солиқ
 имтиёзи
reserve ~ захира кредити

retail ~ чакана савдога бериладиган кредит

retirement income ~ пенсияга чиққан шахсларнинг даромадларини солиққа тортиш пайтидаги солиқ чегирмаси

revocable ~ чақириб олинadиган аккредитив*

revolving ~ 1. ўз-ўзидан қайта тикланадиган кредит;

2. ўз-ўзидан қайта тикланадиган аккредитив*

roll-over ~ фоиз ставкаси вақти-вақти билан қайта кўриб чиқиладиган кредит

rural ~ қишлоқ хўжалиги кредити

secondary ~ аккредитивнинг* иккинчи қисми

secured ~ таъминланган аккредитив

self-liquidating ~ ўз-ўзини тугатувчи кредит (мас. *мавсумий кредит*)

shaky ~ шубҳали кредит

short-term ~ қисқа муддатли кредит

sight ~ кўрсатувчи траттаси* тўланадиган аккредитив*

social ~ ижтимоий кредит

soft ~ имтиёзли кредит

standby ~ кредит ҳақидаги келишув; зарурат туғилганда фойдаланиладиган кредит;

захирадаги кредит

starting ~ бошланғич кредит

state ~ давлат кредити

state-guaranteed ~ кафолатли давлат кредити

sterling ~ тўловли аккредитив*

store ~ дўкон берган кредит; очиқ кредит

supermarginal ~ белгиланган миқдордан ортиқча кредит

supplier's ~ етказиб берувчи кредити

swing ~ ўзгарувчан кредит

syndicate ~ банклар уюшмаси ажратган кредит

syndicated bank ~ бир неча банклар ажратган кредит

targeted-jobs tax ~ муайян аҳоли гуруҳини иш билан таъминлаш мақсадидаги

солиқ имтиёзи

tax ~ 1. солиқ имтизи, солиқ чегирмаси; 2. солиқ тўлаш муддатини кейинга суриш

temporary ~ оралиқ қарз (*сармоя сарфлаш даврида*)

term ~ муддатли кредит

tied ~ мол кредити (*фақат шартлашилган молни харид қилиш учун фойдаланилиши мумкин*)

tight ~ сиқиб қўйилган кредит

total ~ кредит суммаси

trade ~ тижорат кредити

uncollectible ~ тўлатиб олиш мумкин бўлмаган кредит

uncovered ~ таъминотсиз кредит

under ~ кредит асосида

unlimited ~ чекланмаган кредит

unsecured ~ махсус таъминотсиз кредит

untied ~ молиявий кредит (*ҳар қандай мақсад учун фойдаланилиши мумкин*)

unused ~ фойдаланилмаган кредит

used ~ фойдаланилган кредит

usurer's ~ судхўрлик кредити

working ~ корхона кредити

CREDIT v 1. кредит бермоқ; 2. ҳисобрақамнинг кредит қисмига ёзиб қўймоқ

to ~ an amount to someone
бирор кишининг ҳисобига
пул ўтказмоқ

to ~ to account ҳисоб-
рақамнинг кредитига ёзиб
қўймоқ

CREDITABILITY *n* кредитга
лаёқатлилиқ

CREDITING *n* кредит бериш;
ссуда бериш; ҳисобрақамга
ўтказиш

~ an amount to an account
ҳисобрақам кредитига ўтка-
зиш

~ an account with an amount
ҳисобрақам кредитига ўтка-
зиш

~ by securities қимматли
қоғозлар билан кредит бериш

~ of industry саноатга кредит
бериш

~ of interest фоизларга
кредит бериш

~ of operations операциялар-
га кредит бериш

~ of trade савдога кредит
бериш

~ principle кредит бериш
принципи

~ procedure кредит бериш
тартиби

~ with insurance суғурталаш
билан биргаликда кредит
бериш

to restrict ~ кредит беришни
чекламоқ

to suspend ~ кредит беришни
тўхтатмоқ

bank ~ банкнинг кредит
бериши

currency ~ валютада кредит
бериш

direct ~ бевосита кредит
бериш

fixed-date ~ муддатли кредит
бериш

foreign trade ~ ташқи савдога
кредит бериш

long-term ~ узоқ муддатга
кредит бериш

medium-term ~ ўрта муддатга
кредит бериш

mutual ~ ўзаро кредит бериш

purpose-oriented ~ мақсадли
кредит бериш

reciprocal ~ ўзаро кредит бе-
риш

short-term ~ қисқа муддатли
кредит бериш

swing ~ ўзаро кредит бериш-
нинг энг юқори чегараси

target-oriented ~ мақсадли
кредит бериш

CREDIT-NOTE *n* кредит-нота*

CREDITOR *n* 1. кредитор, қарз
берувчи; 2. тижорат кредити
берувчи фирма

~ at large қарз таъминотига
эга бўлмаган кредитор

~ bank кредитор банк,
кредит берувчи банк

~ by endorsement индосса-
мент* бўйича жавобгар
кредитор

~ capital облигация заёмини
тарқатиш пайтида олинган
сармоя

~ committee кредиторлар қў-
митаси

~ country кредит берувчи
мамлакат

~ in bankruptcy кредитор ҳи-
собрақами

~ nation кредит берувчи
мамлакат

~ of bank банк кредитори

~ on mortgage ипотека*
бўйича кредитор

~ ranking кредиторларни да-

ражасига қараб жойлаштириш

~'s account кредитор ҳисоб-рақами

~'s bank кредитор банк

~'s bill 1. қарзларни мерос мулк ҳисобидан қоплаш ҳақида кредитор даъвоси; 2. кредиторнинг суд ҳуқуқини ижро этиш ҳақидаги талаби

~'s committee кредиторлар қўмитаси (*ишончсиз фирмаларга қарз берган кредитролар манфаатларини ҳимоя қилувчи*)

~'s deposit кредитор депозити*

~'s ledger кредиторлар дафтари

~'s loss кредитор кўрган зарар

~'s meeting кредиторлар йиғилиши

~'s penalty кредитор жаримаси

~'s position кредиторлик дастури

acceptance ~ акцептли кредитор*

bankruptcy ~ банкрот кредитор

bankrupt's ~ банкрот кредитор

bill ~ вексель бўйича кредитор

bond ~ қарз ёки пул мажбурияти бўйича кредитор

book ~ ҳисоб-китоб дафтари бўйича кредитор

equally ranking ~s тенг талаб қилиш ҳуқуқига эга кредиторлар

general ~ оддий ҳуқуқли кредитор (*таъминот олмаган*)

joint ~ биргаликдаги кредитор

judgement ~ суд қарорига кўра кредит берувчи

long-term ~ узоқ муддатга кредит берувчи шахс

mortgage ~ ипотека* бўйича кредитор

ordinary ~ одатдаги кредитор

paid-off ~ талаби қондирилган кредитор

partnership ~ ширкат кредитори

preferential (preferred) ~ имтиёзли равишда талаб қилиш ҳуқуқига эга кредитор (*бошқа кредиторларга нисбатан*)

preferred ~ имтиёзли кредитор

principal ~ бош кредитор

private ~ хусусий кредитор

privileged ~ имтиёзли кредитор

secured ~ таъминот олган кредитор (*гаров, ипотека* кўринишида*)

senior ~ устувор ҳуқуқли кредитор

short-term ~ қисқа муддатли кредит берувчи шахс

subordinated ~ иккинчи даражали кредитор

sundry ~s турли кредиторлар

trade ~ тижорат кредити берувчи шахс

unsecured ~ оддий ҳуқуқли кредитор (*таъминот олмаган*)

CREDITWORTHINESS *n* кредитга лаёқатлилик; тўловга лаёқатлилик

~ of bank банкнинг кредитга лаёқатлилиги

~ of borrower қарз олув-

- чининг кредитга лаёқатлилиги
 ~ of country мамлакатнинг кредитга лаёқатлилиги
- CREDITWORTHY** *a* кредитга лаёқатли
 ~ borrower кредитга лаёқатли қарз олувчи
- CREEP** *n* секин ўсиб (ортиб) бориш
 bracket ~ солиқ тўловчиларнинг юқорироқ ставкалар бўйича даромад солиғига тортилиши лозим бўлган гуруҳга ўтиши
 cost ~s харажатларнинг аста-секин кўпайиб бориши
 upward ~ ўсишга мойиллик
 wage-cost ~ меҳнатга ҳақ тўлаш харажатларининг аста-секин ўсиб бориши жараёни
- CREEPING** *a* секин-аста ўсиб боровчи (*инфляция** ҳақида); сусткаш, секин
 ~ inflation секин-аста ўсиб боровчи *инфляция**; секинлик билан ривожланиб боровчи *инфляция**
- CREMATION** *n* ёқиш, ёндириш
 ~ of securities қимматли қозғоларни ёқиб юбориш йўли билан йўқ қилиш
- CREW** *n* команда; шахсий таркиб; гуруҳ
 crash ~ ҳалокат гуруҳи
 full-time ~ вақт мобайнида тўла банд бўлган гуруҳ
 ground ~ ер устида хизмат кўрсатувчи ходимлар
 inventory ~ мол-мулкни рўйхатдан ўтказувчилар гуруҳи
 maintenance ~ техник хизмат кўрсатувчилар гуруҳи
 multiple-skill ~ мажмуали гуруҳ
- repair ~ таъмирлаш гуруҳи
- CRIME** *n* жиноят
- CRIMINAL** *a* жиноят ..., жиний ...
- CRISES** *pl* (*crisisning кўпчилиги*) тангликлар
 recurrent economic ~ даврий иқтисодий тангликлар
- CRISIS** *n* танглик
 ~ of overproduction ортиқча ишлаб чиқариш танглиги
 ~ of the colonial system мустамлакачилик инқирози
 ~ of under-consumption истеъмоладан даржақаснинг ишлаб чиқариш имкониятларидан ортда қолиши
 to avert ~ тангликнинг олдини олмоқ
 to get over *a* ~ тангликни енгиб ўтмоқ
 to go through *a* ~ тангликни бошдан кечирмоқ
 to pass *a* ~ тангликни бошдан кечирмоқ
 to resolve *a* ~ тангликни бар-тараф этмоқ
 to undergo *a* ~ тангликни бошдан кечирмоқ
 acute ~ кескин танглик
 agricultural ~ қишлоқ хўжалиги инқирози
 balance of payments ~ тўлов балансининг инқирози
 bank ~ банк инқирози
 cabinet ~ ҳукумат танглиги
 commercial ~ савдо-саноат инқирози; иқтисодий танглик
 constitutional ~ конституциявий танглик
 credit ~ кредит танглиги
 currency ~ валюта танглиги
 cyclical ~ даврий танглик
 dollar ~ доллар танглиги

cyclical ~ даврий танглик
 dollar ~ доллар танглиги
 economic ~ иқтисодий танглик
 exchange ~ валюта танглиги
 financial ~ молиявий танглик
 foreign-exchange ~ валюта танглиги
 general ~ умумий (оммавий) танглик
 government ~ ҳукумат танглиги
 industrial ~ саноат инқирози
 international ~ халқаро танглик, бутун жаҳонни қамраб олган танглик
 monetary ~ пул танглиги; валюта танглиги
 periodical ~s даврий тангликлар
 periodical economic ~ es даврий иқтисодий тангликлар
 political ~ сиёсий танглик
 protracted ~ чўзилиб кетган танглик
 recurrent ~s даврий тангликлар
 sales ~ сотув танглиги
 world ~ жаҳон инқирози
CRISIS-FREE *a* тангликка учрамайдиган, тангликдан холи
CRITERIA *pl* (*criterionning* *кўплиги*) мезонлар, кўрсаткичлар
 performance ~ самарадорлик мезонлари
 planning ~ режалаштириш мезонлари (принциплари)
 quality ~ сифат мезонлари
 reliability ~ ишонччилик мезонлари
CRITERION *n* ўлчов, мезон; кўрсаткич
 ~ of estimation баҳолаш мезони

~ of independence мустақиллик мезони
 ~ of success муваффақият мезони
 ~ of sufficiency етарлилик мезони
 to serve as a ~ мезон сифатида хизмат қилмоқ
 classification ~ таснифлаш ҳақидаги тасаввур
 control ~ назорат қилиш тартиби
 cost ~ қиймат мезони
 cost-effectiveness ~ харажатлар самарадорлиги мезони
 decision ~ қарор қабул қилиш мезони; қарорни танлаш мезони
 dominance ~ устуворлик мезони
 economic ~ иқтисодий мезон
 economic effectiveness ~ иқтисодий самарадорлик мезони
 efficiency ~ самарадорлик мезони
 estimation ~ баҳолаш мезони
 general ~ умумий мезон
 main ~ асосий мезон
 net present value ~ ҳозирги пайтдаги соф қиймат мезони
 optimality ~ энг мақбуллик мезони
 price alteration ~ нарх-наво ўзгариши мезони
 prime ~ асосий мезон
 quality ~ сифат мезони
 reliability ~ ишонччилик мезони
 stability ~ барқарорлик мезони
 utility ~ фойдалилик мезони
 validity ~ асосланганлик мезони
 workable ~ ишчи мезон

CRITICAL *a* 1. кескин, танг; 2. тақчил; жуда зарур; 3. меъёрланадиган

~ **material** тақчил метариал

CROFT *n* 1. томорқа; 2. чоғроқ ферма; майда хўжалик

CROFTER *n* майда ижарачи, майда фермер

CROFTING *n* 1. майда ижарачи ёки фермернинг ермулки; майда ижарачилик тизими (*Шотландия*)

CROOK *n* қаллоб, фирибгар

CROOK *a* адолатсиз; ноинсоф
~ **business** шубҳали (хуфия) иш; қаллоблик; товламачилик

CROOK *v* қалбакилаштирмоқ, сохталаштирмоқ
to ~ the books бухгалтерлик дафтарларига сохта қайдларни киритмоқ; ҳисоботни сохталаштирмоқ

CROOKED *a* ноинсоф, беномус
~ **dealings** нопок ишлар

CROP *n* 1. ҳосил; 2. қишлоқ хўжалиги экини; 3. *pl* ғалла экинлари

to sell the ~ standing даладаги йиғиб олинмаган ҳосилни сотмоқ

agricultural ~ қишлоқ хўжалиги экини

agricultural export ~ четга чиқариладиган қишлоқ хўжалиги экини

basic ~s асосий экинлар

bumper ~ энг юқори ҳосил

cash ~ сотишга мўлжалланган экин; нақд пулга сотишга мўлжалланган қишлоқ хўжалиги маҳсулоти

catch ~ оралик экин

cereal ~ ғалла экини

cleaning ~ тупроқни тозаловчи экин

commercial ~ сотишга мўлжалланган экин

companion ~ бир вақтда экиладиган экин

complementary ~ қўшимча экин

controlled ~ ишлов бериш майдони чекланган экин

cultivated ~ етиштириладиган экин

current ~ мазкур мавсум ҳосили

dominant ~s асосий экинлар

economic ~ серунум экин; иқтисодий жиҳатдан даромадли экин

export ~ четга чиқариладиган экин

fallow ~ бўш ерларга экиладиган экин

feed ~ ем-хашак экини

fiber ~ толали экин

field ~ дала экини

food ~ қишлоқ хўжалиги озиқ-овқат экини

forage ~ ем-хашак экини

forcing ~ яйлов экини

foregoing ~ аввалги экин

fresh-market truck ~ бозорда сотишга мўлжалланган экин

grain ~ ғалла экини

green ~ кўк озуқа экини

growing ~ даладаги йиғиб олинмаган ҳосил

high-gross income ~ юқори ялпи даромад келтирувчи

қишлоқ хўжалиги экини

high-labour-requirement ~ меҳнатталаб қишлоқ хўжалиги экини

high-protein fodder ~s кўп

протеинли см-хашак экинлари
high-value ~ юқори даромад келтирувчи экин; серунум экин
high-yielding ~ юқори маҳсулдор экин
horticultural ~ боғдорчилик экини
hothouse ~ иссиқхона экини
industrial ~ sanoatda ishlatiladigan экин
intensive ~ серунум экин
irrigated ~ суғориладиган экин
labour-consuming ~ меҳнатталаб экин
labour-intensive ~ меҳнатталаб экин
leading ~ етакчи экин
low-gross-receipts ~ кам ялпи даромад келтирадиган қишлоқ хўжалиги экини
main ~ асосий экин
money ~ сотиладиган экин
multiharvest ~ бир мавсумда бир неча марта етиладиган экин
oil ~ мойли экин
orchard ~ мевали экин
perennial ~ кўп йиллик экин
poor-quality ~ камҳосил экин
preceding ~ аввалги экин
prime ~ биринчи даражали ҳосил
principal ~ асосий экин
profitable ~ фойда келтирувчи қишлоқ хўжалик экини
quickly growing ~ тез етилувчан экин
record ~ энг юқори ҳосил
remunerative ~ юқори даромадли экин
rotating ~ алмашлаб экиладиган экин

rotation ~ алмашлаб экиладиган экин
sale ~ сотиладиган экин
seed ~ уруғлик экини
shipping ~ четга чиқариладиган экин
short-duration ~ тез етилувчан экин
soil amendment ~ тупроқ ҳосилдорлигини оширадиган экин
soil-depleting ~ тупроқ ҳосилдорлигини камайтирадиган экин
soil improving ~ тупроқ ҳосилдорлигини оширадиган экин
soil improvement ~ тупроқ ҳосилдорлигини оширадиган экин
spring ~ баҳорги (лалми) экин
standing ~ даладаги йиғиб олинмаган қишлоқ хўжалиги экини
summer ~ лалми экин
truck ~ 1. сотиладиган сабзавот экини; 2. сотиладиган сабзавот экинлари ҳосили
tuber ~ илдизмевали экин
waygoing ~ ижарачи ижара муддати тугаганидан кейин ҳам йиғиштириб олиши мумкин бўлган даладаги йиғиб олинмаган ҳосил
winter ~ кузги экин
CROPPAGE *n* ҳосилни ялпи йиғиб-териби олиши
CROPPER *n* 1. чоракор ижарачи; 2. фермер
CROPPING *n* қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш
cash ~ сотиладиган экинларнинг етиштирилиши
continuous ~ экинга узоқ вақт мобайнида ишлов бериш

field ~ деҳқончилик
irrigated ~ суғориладиган
деҳқончилик

multiple ~ даладан йилига
бир мартадан ортиқ ҳосил
олиш

rainfed ~ ёмғир билан суғо-
риладиган деҳқончилик

rotation ~ алмашлаб экиш

sale ~ қишлоқ хўжалиги-
нинг сотиладиган маҳсу-
лотлар ишлаб чиқариши

CRORE *n* крор (Ҳиндистон
ёки Покистоннинг 10 млн.
рупийси)

CROSS *n* 1. чегара, чизиқ; 2.
кўнгилсиз (ачинарли) ҳолат;
3. нопок иш

~ currency and interest rate
hedge бир валютадаги маж-
буриятларни ўзгарувчан
ставка бўйича бошқа валюта-
даги ўзгарувчан ставкали
мажбуриятларга алмашти-
риш, валюта-фоиз ҳежи*

~ currency and interest rate
swap бир валютадаги мажбу-
риятларни ўзгарувчан ставка
бўйича бошқа валютадаги
ўзгарувчан ставкали маж-
буриятларга алмаштириш,
валюта-фоиз ҳежи*

~ currency exposure валю-
танинг қарзга хизмат кўр-
сатиш учун етишмаслиги

~ default бирининг бажарил-
маслиги ўз-ўзидан бошқа-
сининг ҳам бажарилмасли-
гини келтириб чиқарадиган
кредит битими

~ guarantee кўп томонлама
кафолат

~ hedge муқобил ҳеж*

~ listing қимматли қоғозлар-

нинг бир вақтнинг ўзида бир
нечта биржадаги листинги*

~ parity кросс-паритет*

~ rate кросс-курс (икки ва-
лютанинг учинчи валютага
нисбатан белгиладиган
курслари нисбати)

CROSS *a* кўндаланг; кесишган

~ selling banking services
банк хизматларини ҳар то-
монлама сотиш, турли банк
маҳсулотларини бир вақтда
таклиф қилиш

~ subsidization қарз олувчи-
ларни бошқа қарз олувчилар,
омонатчилар ва молиявий
муассасалар ҳисобига субси-
дия* билан таъминлаш

Hicksian ~ „Хикс кесишма-
си“ (нул ва мол бозорида бир
вақтдаги мувозанатни кўр-
сатувчи ўзаро кесишган эри
чиқиқлар тизими)

CROSS *v* чизиб ташламоқ,
чизиқ тортмоқ (чекка)

to ~ a check чекка чизиқ
тортмоқ

CROSS-ACCEPTANCE *n* век-
селлар билан қилинадиган
фирибгарликлар

CROSS-ACTION *n* муқобил
даъво, муқобил шикоят

CROSS-BILL *n* 1. жавобгар-
нинг даъво аризаси ёки ши-
кояти юзасидан келтирган
далили; 2. қайтма вексель

CROSS-BORDER *a* халқаро

~ leasing халқаро лизинг*

~ lending халқаро миқёсда
кредит бериш (бир мамла-
кат кредитларининг ссуда-
ларни бошқа мамлакат қарз
олувчилари ўртасида тарқат-
тиши)

- ~ securities transactions қимматли қоғозлар билан ўтказиладиган халқаро операциялар
- CROSS-CHECK** *v* қайта текширмоқ
- CROSS-DEMAND** *n* муқобил даъво; муқобил талаб
- CROSSED** *a* чизик тортилган
- ~ acceptance чизик тортилган акцент*
- ~ check чизик тортилган чек
- ~ sale қимматли қоғозлар билан тузилиб, чизик тортилган битим
- ~ trade қимматли қоғозлар билан тузилиб, чизик тортилган битим
- CROSS-ELASTICITY** *n* ҳар томонлама мослашувчанлик (*битта мол нархининг шу каби молга бўлган талаб ўзгаришига боғлиқ ҳолда ўзгариши*)
- CROSSFOOTING** *n* яқунларни умумлаштириш
- CROSS-GUARANTY** *n* ҳар томонлама кафолат
- CROSSHAULING** *n* узоққа муқобил тарзда ташиш (*махсулотни*)
- CROSSHOLDING** *n* 1. акцияларга биргаликда эгалик қилиш; 2. *pl* иккита ёки бир неча компаниялар акцияларига биргаликда эгалик қилиш
- CROSS-IMPACT** *n* омиллари ўзаро таъсири
- CROSSING** *n* 1. чекка чизик тортиш; 2. айнан ўша акциялар тўпламини бир вақтинг ўзида сотиш ва харид қилиш
- ~ of a cheque чекка чизик тортиш
- general ~ of check чекка умумий чизик тортиш
- special ~ of check чекка махсус чизик тортиш
- CROSS-LICENSING** *n* ҳар томонлама лицензия бериш
- CROSS-LISTING** *n* қимматли қоғозларни бир вақтда бир неча биржада баҳолаш
- CROSS-PLOT** *n* йиғма (жамлама) жадвал
- CROSS-REFERENCE** *n* бир вақтда бир неча томондан далил келтириш
- CROSS-SECTION** *n* кўндаланг кесим
- expenditure ~ харажатлар тузилиши
- CROSS-SHAREHOLDINGS** *n* акцияларга бир вақтда бир неча томондан эгалик қилиш (*турли компанияларнинг*)
- CROSS-SUBSIDISATION** *n* маблағ билан ўзаро ёрдам бериш
- product-cost ~ ишлаб-чиқариш харажатларини ўзаро маблағ билан таъминлаш
- CROSS-SUBSIDIZE** *v* даромад келтирувчи корхоналар фойдаси ҳисобидан даромадсиз корхоналарни қўллаб-қувватлаш
- CROSS-TOWN** *a* шаҳардан ўтувчи
- the payment of fares to go on ~ lines шаҳар йўналишларидаги йўл ҳақи
- CROSS-TRADING** *n* хорижий кемаларни ёллаш, хорижий кемалардан фойдаланиб савдо қилиш
- CROWD** *n* 1. одамлар гуруҳи;

2. биржанинг операция залида операциялар ўтказувчи брокерлар*

bond ~ облигациялар сотиш бўлими

cabinet ~ ноактив облигацияларни* сотиш бўлими

foreign ~ хорижий қимматли қоғозларни сотиш бўлими

free ~ актив облигацияларни* сотиш бўлими

loan ~ қимматли қоғозларни қайтариб бериш шарти асосида тақдим этувчи брокерлар*

CROWD *v* таъйиқ ўтказмоқ, таъйиқ кўрсатмоқ

to ~ a debtor for payment қарздордан қарзни тўлашни талаб қилмоқ

CROWDING-IN *n* давлат харажатларининг қисқариши оқибатида хусусий инвестицияларнинг ошиши

CROWDING-OUT *n* 1. давлат харажатларининг хусусий инвестицияларни сиқиб чиқариши; 2. компанияларнинг қарз олишини фойиз ставкаларини ошириш йўли билан чекловчи йирик давлат қарзлари

CROWN:

C. agents Буюк Британия инвестиция вакиллиги (*хорижда сармоя сарфлаш бўйича*)

C. loan талаб қилинганда тўланадиган фойизсиз ссуда (*Буюк Британия*)

CROWN . *n* крона (*ўнли тизим жорий этилгунга қадар Буюк Британияда муомалада бўлган 5 шиллинглик танга*)

~ court қироллик суди (*Буюк Британия*)

~ law жиноий қонун

CROWNLAND *n* қироллик ерлари (*Буюк Британия*)

CRUDE:

~ quantity theory of money пулнинг оддий миқдорий назарияси

CRUDE *n* 1. нефть хомашёси; 2. қазиб олиш учун солиқлар ва концессия* тўловларини тўлаган компанияларга тегишли нефть

CRUISE *n* сафар, қатнов (*кемаларнинг*)

CRUMBLING *n* 1. секин пасайиш; 2. бузилиш, таназзул ~ of price қимматли қоғозлар курсларининг аста-секин пасайиши

~ of prices нарх-навонинг пасайиши; қимматли қоғозлар курсларининг аста-секин пасайиши

~ share prices акцияларнинг кескин пасаяётган курслари

CRUNCH *n* кредитни чеклаш, кредит чеклови

back-office ~ операцияларни амалга оширишда хатога ёки кечикишга йўл қўйиш

capacity ~ ишлаб чиқариш қувватларининг етишмаслиги

credit ~ кредит ажратишни чеклаш; кредитлар танқислиги

profit ~ фойдаларнинг пасайиши

CRUSH:

back-office ~ операцияларни амалга оширишда хатога ёки кечикишга йўл қўйиш

CRUZADO *n* крусудо (*Бразилиянинг 1986 йилдан буён*)

муомаладаги асосий пул бирлиги)

CRUZEIRO *n* крузейро
(Бразилия пул бирлиги)

CUFF:

on the ~ қарзга, кредитга

CULL *n* танлаб олиш; яроқ-сизга чиқариш

CULPEPER:

C. switch АҚШ Федерал захиралар тизимининг ахборот узатиш электрон тизими маркази

CULTIGEN *n* маданий нав

CULTIVABLE *a* етиштиришга яроқли

CULTIVATE *v* ишлов бермоқ, етиштирмоқ; ўстирмоқ

CULTIVATION *n* 1. ишлов бериш; юмшатиш; етиштириш; 2. кўпайтириш, ўстириш

extensive ~ 1. миқдорни ошириш мақсадида ишлов бериш; 2. миқдорни ошириш мақсадида ўстириш

intensive ~ 1. сифатни ошириш мақсадида ишлов бериш; 2. сифатни ошириш мақсадида ўстириш

rice ~ шоли етиштириш

soil ~ тупроққа ишлов бериш

CULTURAL *a* 1. ишлов бериладиган; 2. сунъий равишда ўстириладиган

CULTURE *n* 1. қишлоқ хўжалиги экини; 2. кўпайтириш, ўстириш

CUM *лат. прер* шу жумладан, қўшиб ҳисоблаганда, ҳисобга олган ҳолда

~ all барча ҳуқуқларни қўшган ҳолда (харид қилинганда

илгариги эгасига берилган барча ҳуқуқларни қўлга киритиш имкониятини берадиган акция нархини белгилаш)

~ bonus захираларни сармояга айлантириш мақсадида чиқарилаётган акцияларни бепул олиш ҳуқуқига эга бўлган ҳолда

~ сар харидорнинг ушбу компания чиқарадиган янги акцияларни харид қилиш ҳуқуқига эгалигини кўзда тутувчи акцияларни чиқариш шартлари

~ capitalization харидорнинг ушбу компания чиқарадиган янги акцияларни харид қилиш ҳуқуқига эгалигини кўзда тутувчи акцияларни чиқариш шартлари

~ coupon облигация харидорнинг навбатдаги фоиз тўловларини олиш ҳуқуқи

~ dividend харидорнинг акция нархида акс этадиган дивидендлар* олиш ҳуқуқи

~ drawing қарзни тўлаш навбати ўйинида фойда олиш ҳуқуқига эга бўлган ҳолда

~ interest фоизларини қўшганда, фоизлари билан, фоиз қўшган ҳолда

~ new харидорнинг ушбу компания чиқарадиган янги акцияларни харид қилиш ҳуқуқига эгалигини кўзда тутувчи акцияларни чиқариш шартлари

~ rights акцияларни харидорларга бир вақтнинг ўзида акциядорларнинг барча ҳуқуқларини берган ҳолда сотиш

stocks ~ dividend дивиденд*
акция

CUMULATE *v* жамғармоқ,
тўпламоқ

CUMULATED *a* жамлама, йиғ-
ма, жамланган, тўпланган

~ net investment жамланган
соф инвестициялар, соф ин-
вестициялар суммаси

CUMULATION *n* 1. сумма,
жамлаш; 2. тўплаш; тўпла-
ниш

~ of annual data ҳар йилги
маълумотларни жамлаш
(асосий фондлар ҳажмини
ҳисоблаш пайтидаги инвес-
тицияни)

CUMULATIVE *a* имтиёзли
жамлама акция

~ arrears умумий қарздорлик

~ dividend жамлама дивиденд* (ўз вақтида тўланма-
ганида йиғилиб қоладиган)

~ feature дивидендларни*
жамланган сумма кўрини-
шида бир неча йилда бир
марта тўлаш ҳақидаги шарт

~ interest тўпланган фоизлар

~ preference share имтиёзли
жамлама акция

~ preferred dividend имтиёзли
акцияларнинг жамлама дивиденди*

~ preferred stock имтиёзли
жамлама акция

~ share жамлама акция

~ stock жамлама акция

~ voting акциядорларнинг ак-
циялар бўйича овозларни
қўшиб овоз бериш усули

CURB:

C. Exchange Америка фонд
биржасининг тарихий номи
(1953 йилга қадар)

CURB *n* 1. тўхтатиб туриш;
чеклаш, чегаралаш (мас.
нарх-наво ўсишини); 2. Нью-
Йорк яримрасмий фонд
биржаси; 3. норасмий фонд
биржаси

~ broker норасмий фонд бир-
жасида операцияларни амал-
га оширувчи брокер*; биржа-
дан ташқаридаги брокер*

~ market қимматли қоғоз-
ларнинг норасмий бозори;
хуфия бозор

~ price 1. қимматли қоғозлар
норасмий бозоридаги акция-
лар курси; 2. хуфия бозор-
даги нарх

~ rate хуфия бозор курси

~ stock норасмий биржада
баҳоланадиган акциялар

~ trading қимматли қоғоз-
ларнинг норасмий бозори;
хуфия бозор

to buy on the ~ биржадан
ташқарида харид қилмоқ

to put a ~ on smb.'s spending
бирор кишининг харажатла-
рини кескин камайтирмоқ

to sell on the ~ биржадан
ташқарида сотмоқ

CURB *v* тўхтатиб турмоқ; чек-
ламоқ

to ~ inflation инфляцияни*
тўхтатиб турмоқ

CURBING *n* тўхтатиб туриш,
чеклаш

~ of production ишлаб чиқа-
ришни тўхтатиб қўйиш

CURBSTONE:

~ broker норасмий фонд бир-
жасида операцияларни амал-
га оширувчи брокер*; биржа-
дан ташқаридаги брокер*

CURE *v* даволамоқ; тузатмоқ,
соғайтирмоқ

to ~ default тўловлар кечиктирилишига барҳам бермоқ

CURRENCY:

C. Act Олтин стандарти* тўғрисидаги қонун (АҚШ)

C. Redemption Division пулни муомаладан чиқариш бўлими (АҚШ давлат хазинасида)

CURRENCY *n* 1. пул муомаласи; 2. валюта; пул

~ account валюта ҳисобрақами; девизлар* ҳисобрақами

~ adjustment валюта паритетларини* қайта кўриб чиқиш

~ adjustment factor валюта курсини тўғрилаш кўрсаткичи

~ adjustment surcharge валюта паритетлари* қайта кўриб чиқилгани учун тўланадиган устама ҳақ

~ arbitrage валюта арбитражи*

~ area валюта ҳудуди

~ availability кредит валютаси бўлмаганида уни бошқасига алмаштириш имконияти

~ band валюта курси ўзгаришлари чегаралари

~ barrier валюта тўсиғи

~ basket валюталар тўплами, валюталар туркуми

~ basket index валюталар тўплами кўрсаткичи

~ bill очiq аккредитивга* муқобил тарзда ёзиб берилган вексель

~ block валюта (пул) иттифоқи, миллий валюталар ўртасида муайян айирбошлаш курсларини бир маромда сақлаб туриш ёки уларни белгилаш механизми ҳақида

битим тузган давлатлар гуруҳи

~ bond 1. бошқа мамлакат валютасида чиқариладиган ва тўланадиган облигация; 2. барча қонуний тўлов воситалари билан тўланадиган облигация

~ broker валюта маклери*

~ certificate валюта гувоҳномаси

~ circulation пул муомаласи

~ clause валюта қўшимча шарти, валютага оид қўшимча шарт

~ cocktail қатор мамлакатлар миллий валюталарига асосланган халқаро валюта бирлиги

~ code валюта коди

~ compensation валютада тўланадиган товлон

~ conditions валюта шартлари

~ contract валюта шартномаси

~ conversion валютани айирбошлаш

~ convertibility валютанинг айирбошланувчанлиги

~ convertible in fact амалда айирбошланадиган валюта

~ council валюта кенгаши

~ coupon swap валюта-фоиз свопи*

~ credit валюта кредити

~ crediting валютада кредит ажратиш

~ dealer пул маклери*

~ dealing валюта битими

~ depreciation валютанинг қадрсизланиши

~ design банкнотдаги* тасвир

~ destroyed йўқ қилинган пул

~ devaluation валюта девальвацияси*

~ **disparities** валютанинг тенг қийматли эмаслиги
 ~ **diversification** валюта диверсификацияси*
 ~ **dumping** валюта демпинги*
 ~ **evaluation** валютани баҳолаш
 ~ **exchange** ўзаро ҳисоб-ки-тобларни амалга ошириш учун миллий валюталарда кредит ажратиш ҳақида турли давлатларнинг икки компанияси ўртасида тузилган битим
 ~ **exchangeability** валюталарнинг ўзаро алмашинувчанлиги
 ~ **exchange receipt** валюта айирбошланганлиги ҳақидаги квитанция
 ~ **exchange regulation** валюта назорати
 ~ **expansion** 1. пул экспансияси*; 2. пул кўламининг ўсиши
 ~ **exposure** валюта курси ўзгариши пайтида кўрилиши мумкин бўлган зарарлар эҳтимоли
 ~ **expressed in gold** олтин билан таъминланган валюта
 ~ **fluctuation** валюта ўзгаришлари, валюта тебранишлари
 ~ **fluctuation band** валюта курси тебранишларининг миқёси, валюта курсининг паритетдан* четга чиқиши чегараси
 ~ **fund** валюта фонди
 ~ **futures** биржа муддатли валюта битими, валюта фьючерси*
 ~ **hedging** валюта курсини суғурталаш, валюта курсини ҳежирлаш*

~ **holdings** валюта захиралари; девизлар* суммаси
 ~ **in circulation** қоғоз пул, муомаладаги тангалар, муомаладаги пул кўлами, муомаладаги валюта
 ~ **in hands** аҳоли қўлидаги пул, банклардан ташқарида муомалада бўлган пул
 ~ **in opposition** мухолиф валюта
 ~ **in short supply** тақчил валюта
 ~ **instability** валюта курсларининг беқарорлиги
 ~ **issue** муомалага пул чиқариш
 ~ **lost** йўқотилган пул
 ~ **lost or destroyed** йўқотилган ёки йўқ қилинган пул
 ~ **management** валюта операцияларини тартибга солиш
 ~ **manipulation** ғайриқонуний валюта операцияларини ўтказиш
 ~ **market** валюта бозори
 ~ **mix** пул кўлами тузилиши
 ~ **movement** валюта курсларининг тебраниши
 ~ **needed by country** мамлакатга муомала учун зарур бўлган пул миқдори
 ~ **note** банкнот*
 ~ **of account** ҳисобрақам валютаси
 ~ **of advance** бўнак валютаси
 ~ **of bill** вексель валютаси
 ~ **of borrowing** валютада бериладиган қарз
 ~ **of clearing** клиринг валютаси*
 ~ **of contract** шартнома валютаси
 ~ **of credit** кредит валютаси
 ~ **of exchange clause** олдин

дан шартлашиб олиш валютаси

~ **offense** валюта қонунчилигининг бузилиши

~ **of money** пул муомаласи, пул айланиши

~ **of payment** тўлов валютаси

~ **of price** нарх валютаси

~ **of settlement** ҳисоб-китоб валютаси

~ **of transaction** битим валютаси

~ **option** валюта опциониди*

~ **option clause** валюта опциониди* ҳақидаги қўшимча шарт

~ **option transaction** валюта опциониди* битими

~ **parity** валюталар паритети*

~ **payments** валюта тўловлари, валюта ҳисоб-китоблари

~ **pegged to dollar** долларга „боғлаб қўйилган“ валюта

~ **policy** валюта сиёсати

~ **purchase** валюта харид қилиш

~ **ration** валюта айирбошлаш квотасиди*

~ **realignment** валюта курсларини бараварлаштириш

~ **receipts** валюта тушумлари

~ **reform** пул ислоҳоти, валюта ислоҳоти

~ **regime** валюта тизими

~ **regulations** валюта операциялари қоидалари

~ **reserves** валюта захиралари

~ **restriction** валюта чеклови

~ **risk** валюта таваккалчилиги

~ **shipment** пул ташиш

~ **shortage** валюта танқислиги

~ **smuggling** валютани яширинча олиб ўтиш

~ **snake** АҚШ долларига нисбатан эркин ўзгарувчан ўзаро курслар тебранишларини чеклаш ҳақидаги Фарбий Европа мамлакатлари битими (1972–1979 йиллар); валюта курсининг белгиланган чегара доирасида ўзгариши

~ **speculation** валюта чайқовчилиги

~ **statistics** пул муомаласи статистикаси

~ **stipulated by contract** битимда шартлашиб олинган валюта

~ **subjected to depreciation** қадрсизланишга учраган валюта

~ **subscription** обуна бадалини валютада тўлаш; аъзолик бадалини валютада тўлаш (*Халқаро валюта фонди*)

~ **supply** валюта тушуми

~ **swap** валюта свопиди*

~ **system** валюта тизими, пул муомаласи тизими

~ **transaction** валюта битими

~ **unit** пул бирлиги

~ **unrest** валюта мувозанатининг бузилиши

~ **usance** чет эл валютасидаги векселнинг таомилга кўра белгиланган муддати

~ **used for payment** тўлов учун фойдаланиладиган валюта

~ **used in contract** шартномага кўра фойдаланиладиган валюта

~ **warrant** қимматли қоғозларни бошқа валютада харид қилиш шаходатномаси; қимматли қоғозларни бошқа ва-

лютада харид қилиш варранти*

~ zone валюта ҳудуди

to appreciate ~ валюта курсини оширмақ

to back ~ валютани таъминламақ

to compute in ~ валютада ҳисобламақ

to control ~ валютани тартибга солмақ

to convert ~ валютани айирбошламақ

to debase ~ валютани қадрсизлантирмақ

to depreciate ~ валютани қадрсизлантирмақ

to devalorize ~ валютани девальвация* қилмақ

to devaluate ~ валютани девальвация* қилмақ

to devalue ~ валютани девальвация* қилмақ

to dump ~ валютани бозорга чиқармақ

to earn ~ валюта ишлаб топмақ

to exchange ~ валютани айирбошламақ

to pay in ~ валютада ҳақ тўламақ

to remit ~ валютани ўтказмақ (*ҳисобрақамга*)

to revalorize ~ валютани ревальвация* қилмақ

to revalue ~ валютани ревальвация* қилмақ

to transfer ~ валютани ўтказмақ (*ҳисобрақамга*)

accounting ~ ҳисоб-китоб валютаси

adjustable ~ мослашувчан пул муомаласи; савдо эҳтиёжларига ўз-ўзидан мослашувчи пул муомаласи

agreed ~ битим валютаси; келишилган валюта

agreement ~ клиринг валютаси*

appreciated ~ ортиқча баҳоланган валюта; курси оширилган валюта

article eight ~ „8-модда валютаси“, яъни эркин айирбошланадиган валюта (*ХВФ уставининг 8-моддасига мувофиқ жорий операциялар бўйича чекловларнинг йўқлиги валюта айирбошланувчанлигининг асосий белгиси ҳисобланади*)

automatic ~ мослашувчан пул муомаласи; савдо эҳтиёжларига ўз-ўзидан мослашувчи пул муомаласи

base ~ асос валюта, бошқа валюталарни баҳолашда асос бўладиган валюта (*мас. АҚШ доллари, япон иенаси ёки инглиз ф. ст*)

blocked ~ тўсиб қўйилган валюта

cheap ~ харид қуввати паст валюта

cheque ~ чеклар муомаласи

clearing ~ клиринг валютаси*

collective ~ жамоа валютаси

common ~ ягона валюта

continental ~ Европа қитъаси мамлакатлари валютаси (*Англияниқидан фарқли равишда*)

controlled ~ тартибга солинадиган валюта

convertible ~ (эркин) айирбошланадиган валюта

convertible in gold ~ олтинга алмаштириладиган валюта

counterfeit ~ қалбаки валюта; сохта пул

credit ~ кредит пули
 decimal ~ ўнли пул тизими.
 deposit ~ 1. банк муомаласидаги пул; 2. депозитга* ўтказилган пул, депозитдаги* пул
 depreciated ~ қадрсизланган валюта
 depreciating ~ қадрсизланаётган валюта
 devalued ~ қадрсизланган валюта
 domestic ~ маҳаллий валюта, мазкур мамлакат валютаси
 double ~ қўш валюта
 during the ~ of the contract шартноманинг амал қилиш муддати давомида
 elastic ~ мослашувчан пул муомаласи; савдо эҳтиёжлариغا ўз-ўзидан мослашувчи пул муомаласи
 emergency ~ молиявий танглик пайтида чиқариладиган тўлов воситалари
 exotic ~ ғайриоддий валюта
 exporter's ~ четга мол чиқарувчи мамлакат валютаси
 falling ~ қадрсизланиб бораётган валюта
 fiat ~ies олтин билан таъминланмаган валюта
 fiduciary ~ металл захираси билан таъминланмаган пул
 floating ~ ўзгарувчан валюта
 fluctuating ~ тебранувчан валюта
 forced ~ мажбурий курсга эга пул
 forced paper ~ мажбурий курсга эга қоғоз пул
 foreign ~ чет эл валютаси; девизлар*
 fractional ~ майда танга, чақа

free ~ эркин айирбошланадиган валюта
 freely convertible ~ эркин айирбошланадиган валюта
 freely floating ~ эркин „сўзувчи“ валюта (эркин ўзгарувчан курсли)
 full-bodied ~ олтин ёки қумушдан ясалган металл танга
 fully convertible ~ эркин айирбошланадиган валюта
 general asset ~ махсус таъминотга эга бўлмаган банкнотлар*
 gold ~ олтин валюта
 green ~ „яшил валюта“ (Европа *Ҳамжамиятининг Қишлоқ хўжалиги ягона сиёсатида кўзда тутилган тарифларни қўллашда фойдаланиладиган шартли валюта*)
 hand-to-hand ~ нақд пул, бўш турган нақд пул
 hard ~ мустақкам валюта; айирбошланадиган валюта; тақчил валюта
 home ~ маҳаллий валюта; мазкур мамлакат валютаси
 in native ~ миллий пул бирликларида, миллий валютада
 inconvertible ~ айирбошланмайдиган валюта
 international ~ асосий валюта
 international reserve ~ халқаро захира валютаси
 intervention ~ курсни сақлаб туриш учун (расмий битимлар йўли билан) фойдаланиладиган валюта
 investment ~ хорижий инвестицияларга мўлжалланган валюта (валюта назорати шароитида)

irredeemable ~ айирбошлан-май-майдиган валюта

jointly floating ~ биргаликда „сузувчи“ валюта (курси бошқа қатор валюталар курси билан бирга ўзгарувчи)

key ~ асосий валюта

lawful ~ қонуний тўлов воситаси, қонуний валюта

leading ~ асосий валюта

local ~ маҳаллий валюта

major ~ies асосий валюталар

managed ~ бошқариладиган валюта

metallic ~ металл пул

mixed ~ аралаш пул тизими (ҳам қоғоз пул, ҳам турли металллардан зарб қилинган тангалар муомалада бўлади)

national ~ миллий валюта

nonconvertible ~ айирбошлан-май-майдиган валюта

overvalued ~ курси ошириб кўрсатилган валюта

paper ~ 1. қоғоз пул белгиларининг муомалада бўлиши; 2. қоғоз пул, банкнотлар*; 3. кредит ҳужжатлари муомаласи (мас. векселларнинг, чекларнинг)

pegged ~ курси бошқа мамлакат валютасига „боғлаб қўйилган“ валюта

peripheral ~ чет ўлка валютаси

quotation ~ валютани баҳолаш

gation ~ озиқ-овқат ва санат молларини харид қилиш учун пул сифатида бериладиган карточкалар

redeemable in gold ~ олтинга алмаштириладиган валюта

reference ~ валюта қўшимча

шартларига асос бўладиган валюта

regulated ~ тартибга солинадиган валюта

reporting ~ ҳисобот тузиладиган валюта

reserve ~ захирадаги валюта (халқаро ҳисоб-китоб ва захира воситаси вазифасини бажарувчи)

revalued ~ ревальвация* қилинган валюта

scarce ~ тақчил валюта

shaky ~ беқарор валюта, қадрсизланиб бораётган валюта

silver ~ кумуш пул

small denomination ~ кичик қийматли пул белгилари

soft ~ айирбошланмай-майдиган валюта

sound ~ мустаҳкам валюта

specified ~ четга мол чиқариш ҳақини тўлаш учун валюта назорати идоралари маъқуллаган валюта

standart ~ мезонга мос валюта

third-country ~ учинчи мамлакат валютаси

trading ~ асосий валюта

transactions ~ ҳисоб-китоб валютаси

treasury ~ хазина пули

treasure ~ хазина пули

vehicle ~ асосий валюта

wildcat ~ чайқовчи банклар банкнотлари*

worn ~ эскирган пул белгилари (алмаштирилиши лозим бўлган)

CURRENT n айланма маблағлар; қисқа муддатли мажбуриятлар

CURRENT a 1. муомалада бўл-

ган; айланаётган; 2. жорий, кундалик; замонавий
 ~ account банк жорий ҳисоб-рақами
 ~ account advance очиқ ҳисоб-рақам бўйича ажратиладиган кредит
 ~ account balance жорий ҳисоб-рақамдаги пул
 ~ account bearing interest фоиз келтирувчи жорий ҳисоб-рақам
 ~ account credit контокоррент ҳисоб-рақами* бўйича бериладиган кредит, жорий ҳисоб-рақам бўйича бериладиган кредит
 ~ account deposit жорий ҳисоб-рақамга қўйилган омонат
 ~ account drawing жорий ҳисоб-рақамдаги пулни олиш
 ~ account interest жорий ҳисоб-рақамдаги фоиз ставкаси
 ~ account money жорий ҳисоб-рақамдаги пул
 ~ account overdraft ~ очиқ ҳисоб-рақам бўйича қарздорлик
 ~ account rate жорий ҳисоб-рақамдаги фоиз ставкаси
 ~ assets айланма маблағлар
 ~ asset turnover активларнинг* амалдаги муомаласи
 ~ balance контокоррент* қолдиғи
 ~ bank notes муомаладаги банкнотлар*
 ~ capital айланма сармоя
 ~ cash flow нақд пулнинг жорий ҳаракати
 ~ coin муомаладаги танга
 ~ coupon bond фоиз ставкаларининг жорий даражасидан 0,5 фоиз доирасидаги купонли облигация*

~ credits кундалик маблағ ажратмалари
 ~ debt жорий қарз
 ~ dividend period амалдаги дивидент* тўлаш даври
 ~ exchange rate жорий валюта курси, жорий айирбошлаш курси
 ~ expenses жорий харажатлар
 ~ interest амалдаги фоиз ставкаси
 ~ investment амалдаги инвестициялар
 ~ liabilities жорий мажбуриятлар; қисқа муддатли мажбуриятлар
 ~ liquidity амалдаги ликвидлик*
 ~ liquidity ratio тушумлар суммасига бўлинган жорий активлардан* ташқари мажбуриятлар суммаси
 ~ list of shareholders акциядорларнинг жорий рўйхати
 ~ management of debt қарз муносабатларини мунтазам равишда тартибга солиб туриш
 ~ market price бозордаги жорий нарх
 ~ market value бозордаги жорий қиймат
 ~ maturity қарз мажбуриятининг жорий муддати
 ~ payments жорий тўловлар
 ~ portion of debt қарзнинг ҳозирги пайтда тўланиши лозим бўлган жорий қисми
 ~ portion of long-term debt узоқ муддатли қарзнинг ҳозирги пайтда тўланадиган қисми
 ~ position ликвидлик*, ликвидлик* кўрсаткичи

~ price жорий нарх; мавжуд нарх

~ production rate ипотекалар пули* билан таъминланган қимматли қоғозлар бўйича энг юқори фоиз ставкаси

~ profit жорий фойда

~ quotation кундалик курс; амалдаги курс

~ rate кундалик курс; амалдаги курс

~ rate discount мавжуд курсдан чегириш

~ rate of exchange жорий валюта курси; жорий айирбошлаш курси

~ ratio айланма активларнинг* мажбуриятларга нисбати

~ report жорий ҳисобот

~ return фоиз ставкаси шаклида ифодаланган қимматли қоғозлар даромади

~ service of loan қарз фоизларини тўлаш

~ trend мавжуд йўналиш

~ value accounting 1. жорий нархларда ҳисобга олиш; 2. жорий курслар бўйича ҳисобга олиш; 3. жорий фоизлар бўйича ҳисобга олиш

~ yield 1. қимматли қоғозлардан кўриладиган жорий даромад; 2. жорий даромадларнинг қимматли қоғозларнинг бозор қийматига фоиздаги нисбати

CURTAIL *v* қисқартирмоқ, камайтирмоқ, қирқмоқ, чекламоқ

CURTAILING *n* қисқартириш, камайтириш; тўхтатиб қўйиш

~ of cooperation ҳамкорликни тўхтатиб қўйиш

~ of economic ties иқтисодий алоқаларни тўхтатиб қўйиш

~ of imports четдан мол келтиришни қисқартириш

CURTAILMENT *n* қисқартириш; камайтириш, қирқиш, чеклаш

~ in pension plan пенсия таъминоти тизимини чеклаш

~ of borrowing facilities қарзга олинган маблағларни қисқартириш

~ of expenses харажатларни қисқартириш

~ of production ишлаб чиқаришни қисқартириш (чеклаш)

~ of spending харажатларни қисқартириш

budget ~ бюджетнинг харажат моддаларини қисқартириш

import ~ четдан мол келтиришни қисқартириш; четдан мол келтиришни чеклаш

production ~ ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйиш

CURVE *n* 1. эгри чизиқ;

2. жадвал; чизма; диаграмма

~ of output унумдорликни кўрсатувчи эгри чизиқ

~ of payoffs тўловларни кўрсатувчи эгри чизиқ

bulk-line cost ~ маҳсулотнинг асосий миқдори ишлаб чиқарилишини ифодаловчи чиқимлар даражасини кўрсатувчи эгри чизиқ

combined cost ~ жамлама чиқимларни ифодаловчи эгри чизиқ

consumer's indifference ~ истеъмолчининг бефарқлигини кўрсатувчи эгри чизиқ

consumption ~ истеъмолни ифодаловчи эгри чизиқ
contract ~ энг мақбул битимларни ифодаловчи эгри чизиқ (*бир сотувчи ва бир харидор иштирокида*)
cost ~ қийматни ифодаловчи эгри чизиқ, харажатларни кўрсатувчи эгри чизиқ
demand ~ талабни кўрсатувчи эгри чизиқ
discharge ~ сарф-харажатларни кўрсатувчи эгри чизиқ
distribution ~ тақсимотни ифодаловчи эгри чизиқ
earning ~ даромадларни кўрсатувчи эгри чизиқ
effectiveness ~ самарадорликни кўрсатувчи эгри чизиқ
efficiency ~ фойдали иш кўрсаткичини ифодаловчи эгри чизиқ; унумдорликни кўрсатувчи эгри чизиқ
equal product ~ маҳсулотнинг тенг миқдорини ифодаловчи эгри чизиқ
failure ~ бузилишларни ифодаловчи эгри чизиқ (*ишдан чиқиб*)
growth ~ ўсишни кўрсатувчи эгри чизиқ
income-consumption ~ истеъмолнинг даромадга боғлиқлигини ифодаловчи эгри чизиқ
individual demand ~ муайян турдаги маҳсулотга бўлган талабни кўрсатувчи эгри чизиқ
investment-savings ~ моллар бозорида даромад ва фойзининг мувозанат даражасини ифодаловчи эгри чизиқ
isocost ~ тенг чиқимларни ифодаловчи эгри чизиқ

isoproduct ~ маҳсулотнинг тенг миқдорини ифодаловчи эгри чизиқ
iso-utility ~ фойдалиликнинг тенг қийматларини ифодаловчи эгри чизиқ
„J“ ~ савдо балансининг девальвациядан* таъсирланишининг график тасвири
Laffer ~ Лэффер эгри чизиғи (*иқтисодий ўсишнинг солиқлар даражасига боғлиқлиги*)
learning ~ унумдорликнинг ўсишини кўрсатувчи эгри чизиқ
least-cost combination ~ энг кам чиқимли қурамаларни ифодаловчи эгри чизиқ (*ишлаб чиқариш омилларининг*)
liquidity preference money ~ пул бозорида даромад ва фойзининг мувозанат даражасини ифодаловчи эгри чизиқ
Lorents ~ Лоренц эгри чизиғи, даромадларнинг нотекис тақсимланишини ифодаловчи эгри чизиқ
marginal cost ~ энг юқори чиқимларни ифодаловчи эгри чизиқ
marginal output ~ энг юқори унумдорликни ифодаловчи эгри чизиқ
marginal valuation ~ баҳонинг энг юқори чегарасини кўрсатувчи эгри чизиқ
negative yield ~ даромадлиликни ифодаловчи салбий эгри чизиқ (*қисқа муддатли активларнинг* узоқ муддатлисига нисбатан юқори даромадлилигини ифодаловчи*)
operating characteristic ~

фойдаланиш тавсифларини
ифодаловчи эгри чизиқ

outlay ~ харажатлар эгри
чизиғи

output ~ унумдорликни ифо-
даловчи эгри чизиқ

performance ~ фойдали иш
кўрсаткичини ифодаловчи э-
гри чизиқ

Phillips ~ Филиппс эгри чизи-
ғи (*иш ҳақи ёки нарх-на-
вонинг ишсизлик даражасига
боғлиқ ҳолда ўзгаришини
ифодаловчи*)

positive yield ~ даромадли-
ликни ифодаловчи ижобий
эгри чизиқ (*даромадлилик-
нинг узоқ муддатли актив-
лар бўйича юқорилиги; бо-
зорнинг меъёрий ҳолати*)

price-consumption ~ истеъмол-
нинг нархга боғлиқлигини
кўрсатувчи эгри чизиқ

price-demand ~ нархнинг та-
лабга боғлиқлигини кўрса-
тувчи эгри чизиқ

probability ~ эҳтимолликлар
тақсимотининг эгри чизиғи

production ~ ишлаб чиқариш
эгри чизиғи

production-indifference ~
маҳсулотнинг тенг миқдо-
рини кўрсатувчи эгри чизиқ
(*ишлаб чиқариш омиллари-
нинг турли қурамалари
натijasида вужудга ке-
ладиган*)

production-possibility ~ иш-
лаб чиқариш имкониятла-
рини ифодаловчи эгри чизиқ

production transformation ~
ишлаб чиқариш шаклини ўз-
гартириш эгри чизиғи

productivity ~ маҳсулдорлик-
ни ифодаловчи эгри чизиқ

record ~ қайд этилган эгри
чизиқ

reliability-cost ~ ишончли-
ликнинг харажатларга боғ-
лиқлигини кўрсатувчи эгри
чизиқ

risk ~ таваккалчиликни ифо-
даловчи эгри чизиқ

salary progression ~ иш ҳақи
ўзгаришини кўрсатувчи эгри
чизиқ

sales ~ сотувни ифодаловчи
эгри чизиқ

storage ~ дебитни* ифода-
ловчи эгри чизиқ

storage-discharge ~ захиралар-
ни тартибга солишни ифода-
ловчи эгри чизиқ

supply ~ таклифни ифода-
ловчи эгри чизиқ

survival ~ яшаш муддатини
ифодаловчи эгри чизиқ (*асо-
сий сармоя таркибий қисм-
ларининг*)

survivor ~ яшаш муддатини
ифодаловчи эгри чизиқ (*асо-
сий сармоя таркибий қисм-
ларининг*)

time-cost ~ харажатларнинг
вақтга боғлиқлигини кўрса-
тувчи эгри чизиқ

wage ~ тариф ставкалари
жадвали

yield ~ 1. даромадни ифода-
ловчи эгри чизиқ, тушумни
ифодаловчи эгри чизиқ;
2. маҳсулот ишлаб чиқа-
ришни кўрсатувчи эгри
чизиқ; ҳосилдорликни кўр-
сатувчи эгри чизиқ

CUSHION *n* 1. қимматли қо-
ғозлар чиқарилганидан бош-
лаб улар тўланиши мумкин
бўлган биринчи санагача
бўлган давр; 2. сусайтириш;

юмшатиш; 3. эҳтиёт захира;
4. „қора кунга“ сақлаб қўйилган пул; 5. зарарларни ҳисобдан чиқаришга имкон берувчи охириги захира;
6. таглик, тўшак (*юк учун*)

~ **bond** жорий ставкалардан юқори бўлиб, қийматлар фарқи билан сотиладиган купонли облигация*

to thin down price ~ пул захираларини қисқартирмоқ
accounting ~ бухгалтерлик айби (камчилиги)

CUSHION *v* сусайтирмоқ, юмшатмоқ (*мас. нарх-наво ўсишини*)

CUSHIONING *n* юмшатиш
~ **the effects of inflation** инфляция* таъсирини сусайтириш

CUSIP:

C. number Меъёрий тартиб рақамлар ва кодлар тайинлаш қўмитаси қимматли қоғозга берган тартибрақам (*АҚШ*)

CUSTODIAL *a* сақланаётган, сақланадиган

~ **account** вояга етмаган болага ота-онаси банкда ёки брокерлик биржасида очган ҳисобрақам

CUSTADIAN *n* 1. назоратчи; 2. васий; 3. ўзгаларнинг сармояларини бошқарувчи банк ёки бошқа молиявий муассаса

~ **bank** 1. бойликларни сақлашга қабул қилувчи банк; 2. инвестиция фонди бойликларини бошқарувчи банк

~ **expenses** бойликларни сақлаш билан боғлиқ харажатлар

mutual fund ~ биргаликдаги фондни сақловчи; биргаликдаги фонд учун қимматли қоғозларни сақлаш вазифасини бажарувчи банк

CUSTODIANSHIP *n* мижоз бойликларини банкда сақлаш

~ **account** мижоз бойликларини банкда бехатар сақлаш ҳисобрақами

~ **order** мижоз бойликларини банкда бехатар сақлаш ҳақидаги фармойиш

~ **receipt** банкдаги бойликларни депозитда* сақлаш ҳақидаги ҳужжат

CUSTODY *n* 1. қўриқлаш; сақлаш; 2. васийлик

~ **account** мижоз бойликларини банкда бехатар сақлаш ҳисобрақами

~ **account bookkeeping** банкда сақланаётган қимматли қоғозларнинг йиғма қайдномаси

~ **business** мижозлар бойликларини банкда бехатар сақлаш

~ **of goods** молни сақлаш

~ **of property** мулкни қўриқлаш

~ **of securities** қимматли қоғозларни сақлаш

to give into сақлашга топширмоқ

to hold in ~ сақламоқ

to keep in safe ~ сақламоқ

to take into ~ сақлашга қабул қилмоқ

collective ~ **of securities** бир ёки бир неча мижознинг турли хил қимматли қоғозларини биргаликда сақлаш

customs ~ божхонада сақлаш

safe ~ сақлаш (*пұлат сандиқда*)

safe ~ of securities қимматли қоғозларни пұлат сандиқда сақлаш

CUSTOM *n* 1. одат, удум; таомил; 2. мижозлар; харидорлар; 3. божхона божи; 4. *pl* божхона, божхона бошқармасы

~s and rules of merchant shipping савдо кема қатнови таомили ва қоидалари

~s and usance of the stock exchange фонд биржаси таомили ва қоидалари

~s declaration божхона декларацияси*

~ duty божхона божи

~ examination божхона кўриги

~s fees божхона йиғимлари

~ free божсиз, бож тўланмайдиган

~ house божхона

~ in trade савдо таомили

~ official божхоначи, божхона ходими

~ of merchants савдо таомили; савдо амалиёти

~s survey божхона текшируви (назорати)

~s tariff божхона тарифи

~s union божхона иттифоқи

to observe ~s таомилларга риоя қилмоқ

banking ~ банк таомиллари

business ~ тадбиркорлик амалиёти

commercial ~ савдо таомили

established ~s белгиланган қоидалар

exchange ~s биржа қоидалари

export ~s четра мол чиқариш қоидалари

international ~ халқаро таомил

local ~ маҳаллий таомил

market ~ бозор таомили

mercantile ~ савдо таомили

port ~ бандаргоҳ таомили

stock exchange ~s фонд биржаси қоидалари

the customs ~ божхона бошқармасы, божхона

trade ~ савдо таомили

uniform ~s бирхиллаштирилган қоидалар

to bring through ~s божхона орқали ўтказмоқ

to draw plentifully of ~ кўп мижозларга эга бўлмоқ, кўплаб мижозларни жалб қилмоқ

to go through ~s божхонадан ўтмоқ

to pass through ~s божхонадан ўтмоқ

to take through ~s божхонадан ўтмоқ

CUSTOM *a* буюртмага кўра тайёрланган

CUSTOMABLE *a* божхона божи олинадиган

CUSTOMARY *a* одатдаги; меъёрий, мезоний

CUSTOM-BUILT *a* махсус буюртма асосида қурилган; буюртмага кўра ясалган

CUSTOMER *n* 1. харидор; буюртмачи; мижоз; истемолчи; 2. харидорлар қарзи (*баланс моддаси*)

~ account number мижоз ҳисобрақамининг тартиб рақами

~ advice мижоз хабарномаси

~ **contact area** банкнинг мижозлар билан ишлаш соҳаси
 ~ **dissatisfaction** банк мижозининг қаноатланмаганлиги (қониқмаганлиги)
 ~ **file** мижозлар картотекаси
 ~ **forward transaction** мижоз билан тузилган муддатли битим, мижоз билан муддатга тузилган битим; мижоз билан тузилган форвард битими*
 ~ **guarantee liabilities** мижознинг кафолатли мажбуриятлари
 ~ **guidance** мижозга йўл кўрсатиш
 ~ **inquiry** банк мижозининг сўрови (талаби)
 ~ **in service** хизмат кўрсатиладиган мижоз
 ~'s **account** мижоз ҳисобрақами, харидор ҳисобрақами
 ~'s **deposit** мижоз депозити*
 ~'s **instruction to the bank** мижознинг банкка берган йўл-йўриғи
 ~'s **loan consent** мижознинг битимларни қоплаш учун унинг қимматли қоғозларидан фонд брокери* фойдаланишига розилик бериши
 ~'s **map** брокерлик фирмасининг* мижозлардан топшириқномаларни қабул қилувчи вакили
 ~'s **net debit balance** фонд брокери* қимматли қоғозларни харид қилиш учун мижозга ажратган жамлама кредит
 ~'s **room** брокерлик идорасидаги* мижозлар зали
 to **allocate** ~s истеъмолчиларни мол етказиб берувчилар ўртасида тақсимламоқ

to create ~s бозорни вужудга келтирмоқ; мижозларни шакллантирмоқ
 to **service** ~s харидорларга хизмат кўрсатмоқ
arrived ~ келиб тушган талабнома; етиб келган мижоз
bank ~ банк мижози
big ~ йирик харидор
cash ~ нақд пулда ҳақ тўловчи харидор
chance ~ тасодифий харидор
charge ~ дўконда кредити бўлган харидор
charge-account ~ кредитга мол харид қилувчи харидор
commercial ~ тижорат истеъмолчиси; тижорат буюртмачиси
contractual ~ шартнома асосидаги харидор
defaulting ~ мажбуриятларни бажармаётган мижоз
delayed ~ кутиб турган талабнома; кутиб турган мижоз
departing ~ тизимдан чиқиб кетаётган мижоз
direct ~ корхона бевосита хизмат кўрсатадиган харидор (*савдо воситачиларининг ёрдамисиз*)
established ~ эски мижоз
exacting ~ талабчан харидор
extraordinary ~ ғайритабиий талаб; ғайритабиий мижоз (*мас. ўзига ҳос хизмат кўрсатиш хусусиятларига эга бўлган*)
favoured ~ имтиёзли харидор
final ~ охириги истеъмолчи
first-priority ~ кўпроқ устуворликка эга мижоз
foreign ~ хорижий харидор
government ~ ҳукумат буюртмачиси

head ~ бош буюртмачи
high-elasticity ~s нарх талаби юқори даражада мослашувчан бўлган истеъмолчилар
high-priority ~ юқори устуворликка эга миждоз
home service route ~s муайян йўналишли автодўкон хизмат кўрсатадиган харидорлар
impatient ~ бесабр миждоз
individual ~s якка тартибдаги буюртмачилар
industrial ~ саноатчи миждоз
initial ~ дастлабки талаб; дастлабки харидор
large ~ йирик харидор
less-than-prime ~ биринчи даражали бўлмаган миждоз
lone ~ якка талаб, якка миждоз
major ~ 1. бош буюртмачи; 2. йирик харидор
manufacturer' ~s савдо воситачиси; саноат буюртмачиси
nonlocal bank ~ банкнинг у жойлашган ҳудуддан ташқарида яшовчи миждози
ordinary ~ одатдаги талаб; одатдаги миждоз
permanent ~ доимий харидор; доимий буюртмачи
potential ~ юзага келиши мумкин бўлган талаб; пайдо бўлиши мумкин бўлган миждоз
preferential ~ имтиёзли харидор, имтиёзлардан фойдаланувчи харидор
prospective ~ кутилаётган талаб
regular ~ доимий харидор
residential ~ якка тартибдаги маиший истеъмолчи
retail ~ ишлаб чиқарувчи

корхона маҳсулотини харид қилувчи чакана савдогар
small-scale ~ майда истеъмолчи
standing ~ эски харидор
stock exchange ~ фонд биржаси миждози
super ~ талаблар гуруҳи; миждозлар гуруҳи
traditional ~ доимий буюртмачи
ultimate ~ охириги истеъмолчи
wholesale ~ ишлаб чиқарувчи корхона маҳсулотини харид қилувчи улгуржи савдогар
would-be ~ пайдо бўлиши мумкин бўлган харидор

CUSTOM-HOUSE *n* божхона
maritime ~ денгиз божхонаси
railway ~ темир йўл божхонаси

CUSTOM-MADE *a* буюртма асосида ясалган

CUSTOM-TAILORED *a* 1. ўзига хос миждозлар дидига мослаштирилган (*мас. банк хизматлари ҳақида*); 2. буюртма асосида ясалган

CUT *n* қисқартириш, пасайтириш, камайтириш
 ~s in expenditures харажатларни қисқартириш
 ~ in prices нарх-навонинг пасайиши, нарх-навони пасайтириш
 ~s in public expenditure давлат харажатларини қисқартириш
 ~ in salary маошни камайтириш
 ~s in taxes солиқларни камайтириш

~s in the budget бюджетни қисқартириш

~-off point инвестициялар даромадининг мақбул бўлган энг кам даражаси

budget ~ бюджетни қисқартириш

dividend ~ дивидендни* камайтириш

job ~s иш ўринларини қисқартириш

price ~s нарх-навонинг пасайиши, нарх-навони тушириш

relief ~ нафақани қисқартириш

salary ~ иш ҳақини камайтириш

tariff ~ тариф ставкаларини камайтириш

tax ~ солиқни камайтириш

wage ~ иш ҳақини камайтириш

welfare ~s ижтимоий таъминот харажатларини қисқартириш

CUT *a* қирқилган; қисқартирилган, туширилган (*нарх-наво, харажатлар ҳақида*)

~ goods арзонлаштирилган моллар

~ price пасайтирилган нарх

~ shop арзонлаштирилган моллар дўкони; арзон моллар сотиладиган дўкон

CUT *v* 1. пасайтирмақ; қисқартирмақ; камайтирмақ;

2. тўхтатиб қўймақ; 3. қирқиб ташламақ, чекламақ

to ~ a dividend аввалгисидан кам миқдорда дивиденд* тўламақ

to ~ back a loan қарзни камайтирмақ

to ~ back on the programme дастурни қисқартирмақ

to ~ down пасайтирмақ, қисқартирмақ (*мас. харажатларни*)

to ~ into capital сармоияни бўлмақ

to ~ off a coupons купонни* қирқмақ

to ~ off negotiations (production) музокараларни тўхтатмақ

to ~ the production costs маҳсулот таннархини пасайтирмақ

to ~ under рақобатлашувчи фирмаларга нисбатан арзorroқ нархда сотмақ; рақобатчилар билан нарх-навони пасайтириш йўли асосида курашмақ

CUTBACK *n* камайтириш; пасайтириш; қисқартириш

~ in orders буюртмаларни қисқартириш

~ in production ишлаб чиқаришни қисқартириш

~ in production and orders ишлаб чиқариш ва буюртмаларни қисқартириш

~ of spending харажатларни қисқартириш

arms ~ қуролланишни қисқартириш

credit ~ кредитни қисқартириш

military ~ ҳарбий харажатларни қисқартириш

production ~ ишлаб чиқариш ҳажмини қисқартириш

CUT-OFF *n* 1. чеклаш; 2. тўхтатиб қўйиш

CUT-RATE *a* пасайтирилган нархда сотиладиган; арзонлаштирилган молларни сотадиган

CUTTER:

revenue ~ божхона кемаси
CUTTING *n* пасайтириш, камайтириш; қисқартириш; қирқиш
 ~ of allocations маблағ ажратишни қисқартириш
 ~ of prices нарх-навони пасайтириш
 ~ of transportation costs транспорт ҳаракатларини қисқартириш
 ~ of wages иш ҳақини камайтириш
 cost ~ харажатларни камайтириш
 predatory price ~ рақобатчиларни хонавайрон қилиш мақсадида нарх-навони тушириш
 credit ~ кредитни қисқартириш
 price ~ нархни пасайтириш
 gate ~ 1. баҳоларни пасайтириш; 2. вақт меъёрларини камайтириш
 selective price ~ нархларни танлаб тушириш (*айрим моллар буйича*)
 sub rosa price ~ нарх-навони махфий (яширин) тарзда пасайтириш
CYBERNETICS *n* кибернетика
 economic(al) ~ иқтисодий кибернетика
CYCLE *n* иқтисодий давр; давр; айланиш
 ~ of money пул айланиши (муомаласи)
 ~ of reproduction такрор ишлаб чиқариш даври
 access ~ танлаш даври
 accounting ~ ҳисобга олиш даври; бухгалтерлик ҳисоби даври
 billing ~ моллар ёки хизмат-

лар учун тўловномалар тўла-нишини талаб қилишнинг даврийлиги
 bookkeeping ~ ҳисобчилик даври
 boom-and-bust ~ кескин кўтарилиш ва пасайиш даври
 budget ~ молиявий операциялар даври
 building ~ қурилишдаги иқтисодий давр (*саноат тармоғи сифатида*)
 business ~ тадбиркорлик фаоллиги даври; иқтисодий давр
 buying ~ харид қилиш даври
 capital ~ сармоя айланиши
 cash ~ пул маблағларининг айланиши (*хомашё харид қилинганидан бошлаб сотувдан маблағ келиб тушишигача бўлган давр*)
 cash-flow ~ нақд пул айланиши (муомаласи) (*фирма ҳисобрақамига тушадиган вундан олинадиган маблағ*)
 delivery ~ (мол) етказиб бериш даври
 design ~ лойиҳалаш босқичи
 development ~ ишлаб чиқиш босқичи
 domestic business ~ мамлакат ичкарасидаги иқтисодий давр
 economic ~ иқтисодий давр
 electoral ~ иқтисодий фаолиқ ва бандлик сайловлар арафасида энг юқори даражага кўтариладиган иқтисодий давр
 employment ~ иш билан таъминлаш даври
 expiration ~ опцион шартномалари* муддатларининг ту-гаш даври

fixed investment ~ асосий сармоёга инвестициялар қилиш даври
 growth ~ ўсиш даври
 industrial ~ саноат даври; иқтисодий давр
 inspection ~ текширувлар оралиғидаги давр
 inventory ~ 1. захиралар ҳаракати даври; 2. товар-моддий захираларига маблағ сарфлашнинг ўзгариши билан боғлиқ давр
 investment ~ инвестициялар даври
 life ~ ҳаётий давр
 machine ~ машина даври
 major business ~ катта иқтисодий давр
 major growth ~ катта ўсиш даври
 manufacturing ~ ишлаб чиқариш даври
 minor business ~ кичик иқтисодий давр
 operating ~ 1. операциялар даври; тижорат даври; 2. ишлаб чиқариш-тижорат даври (*хомашё харид қилишдан бошлаб йиллик маҳсулотни сотишгача бўлган*)
 order ~ буюртмалар беришнинг оралиқ даври
 planning ~ режалаштириш даври
 price ~s нарх-наво ўзгариб турган даврлар
 procurement ~ харид қилиш босқичи
 product ~ маҳсулот даври
 production ~ ишлаб чиқариш даври
 product life ~ молнинг ҳаётий даври

qualification ~ маҳсулот сифатини баҳолаш босқичи
 rate-of-growth ~ ўсиш даври
 reequipment ~ қайта жиҳозлаш даври
 reinvestment ~ инвестициялар даври
 replacement ~ алмаштириш даври
 replenishment ~ захираларни тўлдириш даври
 required reserve ~ зарурий суғурталаш даври
 reserve ~ суғурталаш даври, харид қилиш даврининг суғурталаш қисми
 revenue ~ даромад олиш даври (*сотиш, етказиб бериш ва ҳақ олиш*)
 rotation ~ алмашлаб экиш тартиби
 running ~ иш даври
 self-liquidating ~ ўз-ўзини тугатиш даври
 seasonal ~ мавсумий давр
 service ~ хизмат кўрсатиш даври
 specific ~s хусусий даврлар; турли иқтисодий фаоллик соҳаларининг даврий ўзгаришлари
 stock-room ~ омборда сақлаш даври
 stop-go ~ навбати билан рағбатлантириш ва иқтисодий ўсишни тўхтатиб туриш билан боғлиқ давр
 time ~ буюмга ишлов бериш вақти
 total ~ якун, хулоса
 trade ~ савдо-саноат даври; иқтисодий давр
 transaction ~ операция даври

turnover ~ 1. айланиш даври (сармоянинг); 2. янгилаш даври (асосий сармояни, мас. дастгоҳларни)

waiting ~ кутиш даври

withdrawal ~ захираларни сарфлаш даври

work ~ 1. иш даври; 2. технологик давр

working capital ~ айланма сармоянинг айланиши

CYCLICAL а даврий (мас. иқтисодий фаоллик тебранишлари ҳақида)

~ **deficit** даврий тақчиллик

~ **stocks** даврий қимматли қоғозлар

CYCLING *n* даврнинг ташкил топиши

CYLINDER *a* цилиндрсимон

~ **option** цилиндрсимон опцион* („колл“ валюта опционини* харид қилиш билан бир вақтда „пут“ опционини* арзонроқ баҳода сотиш)

CZAR *n* „шоҳ“, иқтисодиётнинг бирор соҳасида ваколат берилган шахс

CYPRUS:

C. pound Кипр фунти

CZECHIA:

C. koruna Чехия кронаси

ИҚТИСОДИЙ АДАБИЁТДА УЧРАЙДИГАН АЙРИМ
ТАШКИЛОТЛАР НОМЛАРИ ВА БАРҚАРОР СЎЗ
БИРИКМАЛАРИ

Accepting House Committee

Акцептлаш уйлари қўмитаси
(*Буюк Британия*)

Access „Аксесс“ кредит карточкаси
(*Буюк Британия*)

Account of Trade and Navigation
савдо ва кема қатнови ҳақидаги
статистик ҳисобот

Accounting Principles Board
Бухгалтерлик ҳисоби та-
мойиллари қўмитаси (АҚШ,
1973 йилга қадар)

Ad Hoc Committee of the Board
of Governors on Reform of the
International Monetary System
and Related Issues Халқаро ва-
люта тизимини ислоҳ қилиш
масаласи ва у билан боғлиқ му-
аммолар бўйича бошқарувчилар
кенгашининг махсус қўмитаси

Advisory, Conciliation and
Arbitration Service Маслаҳат,
келиштирув ва ҳакамлик хизма-
ти

African Development Bank
Африка тараққиёт банки

African Development Fund
Африка тараққиёт фонди

Agricultural Cooperative Asso-
ciation Қишлоқ хўжалиги шир-
катлари уюшмаси (*Буюк Бри-
тания*)

Agricultural Credit Corporation
Қишлоқ хўжалиги кредити кор-
порацияси

Agricultural Mortgage Corpora-
tion Қишлоқ хўжалиги ипотека
кредити корпорацияси

Aladin bonds эски облигациялар
ўрнига янгиларини чиқариш

Aluminium Stockholders Asso-
ciation Ярим тайёр алюминий
маҳсулотлари билан улгуржи
савдо қилувчилар уюшмаси
(АҚШ)

American Accounting Association
Америка бухгалтерлари уюш-
маси

American Arbitration Association
Америка арбитраж мута-
хассислари уюшмаси

American Association Advertising
Agencies Америка реклама
вакиллари уюшмаси

American Association of
Equipment Lessors Америка ас-
боб-ускуналарни ижарага бе-
рувчи фирмалар уюшмаси

American Bankers' Association
Америка банклари уюшмаси

American Economic Association
Америка иқтисодиёт уюшмаси

American Exchange Америка
фонд биржаси

American Exchange Major
Market index Америка фонд
биржаси акциялари курслари
кўрсаткичи

American Exchange Options
Switching System мижозларнинг
Америка фонд биржаси савдо
залида брокерлар билан тезкор
алоқа қилиш тизими

American Express card „Аме-
рикэн экспресс“ кредит карточ-
каси

American Management Association Америка бошқарув уш-
 лубларини такомиллаштириш
 уюшмаси
American Standards Association Америка мезонга мувофиқлаш-
 тириш уюшмаси
American Trucking Association Америка юк автотранспорти
 компаниялари уюшмаси
Amsterdam interbank offered rate Амстердам банклараро депозит-
 лар бозоридаги таклиф ставкаси
Amsterdam Security Account System Амстердамдаги қиммат-
 ли қоғозлар ҳисоб рақамлари
 тизими
Anglo-Romanian Bank Англия-
 Руминия банки
Anglo-Yugoslav Bank Англия-
 Югославия банки
Arab Bank for Economic Deve-
lopment of Africa Арабистон-
 нинг Африкани иқтисодий ри-
 вожлантириш банки
Arab Currency-Related Unit Ара-
 бистон пул бирлиги
Arab Development Bank Ара-
 бистон тараққиёт банки
Arab Fund for Economic and
Social Development Арабистон
 иқтисодий ва ижтимоий та-
 раққиёт фонди
Arab Monetary Fund Арабистон
 валюта фонди
Asian Clearing Union Осиё
 клиринг иттифоқи
Asian currency market Осиё дол-
 ларлари бозори, Осиё валюта-
 лари бозори
Asian Currency unit Осиё валюта
 бўлими (*Сингапур*)
Asian Development Bank Осиё
 тараққиёт банки
Asian Development Fund Осиё
 тараққиёт фонди
Asian dollar market Осиё дол-
 ларлари бозори, Осиё валюта-
 лари бозори
Asian dollars Осиё долларлари
Asian dollars bonds Осиё дол-
 ларларидаги облигациялар
Asian monetary unit Осиё пул
 бирлиги
Associated Banks of Europe
Corporation Европа уюшган
 банклари корпорацияси
Association for Payment Clearing
Services (Банклараро) клиринг
 ҳисоб-китоблари тизимлари
 уюшмаси (*Лондонда*)
Association German Stock
Exchanges Немис фонд биржа-
 лари уюшмаси
Association of Certified and
Corporate Accountants Дип-
 ломли корпоратив бухгалтерлар
 уюшмаси (*АҚШ*)
Association of British Chambers
of Commerce Британия савдо
 палаталар уюшмаси
Association of British Factors
 Британия факторинг ком-
 паниялари уюшмаси
Association of Cooperative
Saving and Credit Institutions of
the European Economic Com-
munity Европа иқтисодий ҳам-
 жамиятининг ширкат асосидаги
 жамғарма ва кредит муассаса-
 лари уюшмаси
Association of Corporate
Treasures Корпорациялар мо-
 лиявий директорлари уюшмаси
Association of Futures Brokers
and Dealers Фьючерс опе-
 рациялари бўйича брокерлар ва
 дилерлар уюшмаси
Association of Government Ac-
countants Давлат муассасалари
 бухгалтерлари уюшмаси (*АҚШ*)
Association of international Bond
Dealers Халқаро облигациялар

бўйича дилерлар уюшмаси (*Цюрихда*)

Association of Investment Trust Companies Инвестициялар

трастлари уюшмаси

Association of Management Consultants Ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича маслаҳатчилар уюшмаси (*АҚШ*)

Association of Primary Dealers in Government Securities Ҳукумат қимматли қоғозларининг бирламчи сотуви бўйича дилерлар уюшмаси (*АҚШ*)

Association of Stock Exchange Firms Фонд биржасининг брокерлик фирмалари уюшмаси

Auditing Standards Board Бухгалтерлик мезонлари қўмитаси (*АҚШ*)

Automated Real-Time Investment Exchange амалдаги вақт тартибида ишлайдиган „Ариэль“ автоматлаштирилган инвестиция биржаси

В unit „Барклеиз“ банки халқаро пул бирлиги

Bahrein interbank offered rate Баҳрайн банклараро депозитлар бозоридаги таклиф ставкаси

Baltic International Freight Futures Exchanges Болтиқ халқаро фрахт фьючерслари биржаси

Baltic Mercantile and Shipping Exchange Болтиқ мол ва фрахт биржаси

Bank of England Англия банки

Bank for Foreign Economic Affairs Ташқи иқтисодий фаолият банки

Bank for Foreign Trade Ташқи савдо банки

Bank for International Settlements Халқаро ҳисоб-китоблар банки (*Швейцария*)

Bank for New Economic Initiatives Иқтисодий лойиҳалар банки

Bank for Russian Trade Россия билан савдо қилиш банки

Bank of America Бэнк оф Америка

Bank of America National Trust and Savings Association Бэнк оф Америка

Bank of Canada Канада банки

Bank of China Хитой банки

Bank of England composite index Англия банкининг таркибий кўрсаткичи

Bank of England note Англия банки банкноти

Bank of England return Англия банкининг муайян санадаги баланси

Bank of Greece Греция банки

Bank of Japan Япония банки

Bank Paribas Париба банки (*Франция*)

Bank Wire „Бэнк Уайр“ электрон алоқа тизими (*АҚШ тижорат банкларига қарашли*)

Bankamericard „Банкамерикард“ („Бэнк оф Америка“ нинг кредит карточкаси)

Banker 500 „Бэнкер“ журнали ҳар йили эълон қиладиган энг йирик 500 та халқаро банк рўйхати

Bankers' Automated Clearing Service банкнинг автоматлаштирилган ҳисоб-китоблар тизими (*Лондон*)

Banking Federation of the European Community Европа иқтисодий ҳамжамияти банklar федерацияси

Banking, Insurance and Finance Union Банк, суғурта ва молия ходимлари касаба уюшмаси (*Буюк Британия*)

Bankomat Банкомат автомат касса аппаратлари тизими

Banks for Cooperatives қишлоқ хўжалиги ширкатларига кредит ажратиш банклари

Bankwire тадбиркорликка доир ахборот айирбошлашнинг хусусий банкларга хизмат кўрсатувчи компьютерлаштирилган тизими

Barclays currency unit „Барклейз бэнк интернэшенл“ банкининг халқаро пул бирлиги (*Буюк Британия*)

Barclayscard „Барклейз бэнк интернэшенл“ банкининг кредит карточкаси (*Буюк Британия*)

Bardepot чет элдан қарз олинган маблағларга оид захира талаблари тизими

Barron's confidence index 10 та биринчи ва 40 та ўртача даражали облигациялар нархларининг ўзаро нисбатини белгиловчи „Бэррон“ фирмаси кўрсаткичи (*АҚШ*)

Barron's group stock averages саноат гуруҳлари бўйича „Бэррон“ фирмаси акциялари курслари кўрсаткичлари (*АҚШ*)

Basle Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси (*Базель*)

Basle Concordat Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитасининг банк назорати тамойилларини белгиловчи ҳужжати

Belgian Dentist Ғарбий Европадаги анъанавий якка тартибдаги инвестор

Belgo-Luxembourg Exchange Institute Бельгия-Люксембург валюта операцияларини назорат қилиш институти

Berne Union Халқаро кредит ва инвестицияларни суғурталовчилар иттифоқи, Берн иттифоқи

Best's rating суғурта компаниялари молиявий аҳволининг Беста вакиллиги ҳисоблайдиган ва эълон қиладиган даражаси (*АҚШ*)

Big Bang Лондон фонд биржасини қайта ташкил этиш

Big Board Нью-Йорк фонд биржасидаги намоёиш таблоси

Big Board Нью-Йорк фонд биржаси

Big Eight АҚШнинг саккизта энг йирик аудиторлик фирмаси

Big Five „ „Катта бешлик“ (*Лондоннинг энг йирик клиринг банклари: Барклейз бэнк, Мидленд бэнк, Ллойдз бэнк, Нэшенл Вестминстер бэнк; сўнггиси 1968 йилда Нэшенл провиншиэл бэнк билан, Барклейз бэнк эса Мартинз бэнк билан қўшилиб кетган*)

Big Four „ „Катта тўртлик“ (*клиринг банклари: Барклейз бэнк, Мидленд бэнк, Ллойдз бэнк, Нэшенл, Вестминстер бэнк; 1968 йилгача „Катта бешлик“ деб аталган*)

Big Three „Катта учлик“ (*Лондоннинг учта энг йирик ҳисобга олиш уйлари*)

Black friday „Машъум жума“ (*молиявий бозордаги вазиятнинг кескин пасайиши*)

Black Monday „Машъум душанба“ (*1987 йилнинг 19 октябри, шу куни фонд биржасидаги вазият кескин пасайиб, биржанинг таназзулга учрашига сабаб бўлди*)

Black Tuesday „„Машъум сешанба“ (*1929 йилнинг 29 октябри*)

Black-Scholes options pricing model Ф. Блэк ва М. Шоулзнинг опцион асосида нархларни шакллантириш модели

Blunden Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси (*Базель*)

Board of Admiralty Ҳарбий денгиз вазирлиги кенгаши

Board of Banking Supervision Банк назорати кенгаши (*Буюк Британия*)

Board of Customs and Excise Бож солиғи ва акциз йиғими бошқармаси (*Буюк Британия*)

Board of Exchequer Молия вазирлиги (*Буюк Британия*)

Board of Governors of the Federal Reserve System Федерал захиралар тизими бошқарувчилари кенгаши (*АҚШ*)

Board of Health соғлиқни сақлаш бўлими

Board of Inland Revenue Солиқ йиғимлари бошқармаси (*Буюк Британия*), Солиқ бош бошқармаси

Board of Trade Савдо вазирлиги (*Буюк Британия*), савдо палатаси

Board of Treasury Хазина, Молия вазирлиги (*Буюк Британия*)

Bond Buyer „Бонд байэр“ (*„Облигациялар харидори“*, *АҚШдаги кундалик газета*)

Bond Buyer index маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг „Бонд байэр“ газетасида эълон қилинадиган биринчи даражали облигациялари нарх кўрсаткичи (*АҚШ*)

Bond Club of New York Нью-Йорк облигациялар соҳиблари клуби

Boston option Бостон опционни, мuddатли битимни ижро этмаслик ҳуқуқини сотиб олиш

Brady commission Брейдиннинг биржа инқироzi сабабларини текшириш комиссияси (*АҚШ, 1987 й.*)

Bretton Woods Agreements Бреттонвуд битими (*Халқаро валюта фонди ҳамда Халқаро тикланиш ва тараққиёт банкни ташкил этиш ҳақида, 1944 й.*)

Bretton Woods Conference Бреттонвуд конференцияси (*валюта молия масалалари бўйича, 1944 й.*)

Bretton Woods System Бреттонвуд валюта тизими

British Bankers' Association interest rate swaps terms Британия банклар уюшмаси тавсия қилган фоизли своп шартлари

British Bankers' Association Британия банклар уюшмаси

British clearer Буюк Британия клиринг уйи

British Engineering Standards Association Британия техник мезонлар уюшмаси

British Export Houses Association Британия экспорт уйлари уюшмаси

British funds давлат кафолатлаган ҳукумат облигациялари ва қимматли қоғозлари (*Буюк Британия*)

British Insurance Association Британия суғурта уюшмаси

British Merchant Banking and Securities Association Британия савдо банкирлари ва қимматли қоғозлар билан савдо қилувчи фирмалари уюшмаси

British overseas bank Британиянинг хорижда фаолият кўрсатаётган банки
British Overseas Banks Association Британиянинг чет элда фаолият кўрсатувчи банклари уюшмаси
British saving bonds узоқ муддатли жамғарма облигациялари (*Буюк Британия*)
Bruxelles interbank offered rate Брюсселдаги банклараро бозор таклиф ставкаси
Budget Bureau Бюджет бюроси
Buffer Stock Financing Facility буфер захираларини молиялаш тизими (*Халқаро валюта фондида*)
Building Society Association Ипотека кредити жамиятлари уюшмаси (*Буюк Британия*)
Building Society Association Ипотека кредити жамиятлари уюшмаси
Bulletin „F” (on income tax depreciation and obsolescence) „Эф” кўрсатмаси (*АҚШ давлат солиқ бошқармаси, асосий вositалар эскиришини ҳисоблаб ёзиш меъёри ва қоидаларини белгилайди*)
Bundesbank Бундесбанк (*Германия марказий банки*)
Bureau of Census Рўйхатга олиш бюроси (*АҚШ*)
Bureau of Customs божхона
Bureau of Engraving and Printing Ўйиб тасвир тушириш ва босиб чиқариш бюроси (*АҚШ давлат хазинасида*)
Bureau of Foreign and Domestic Commerce Ташқи ва ички савдо бюроси (*АҚШ*)
Bureau of Government Financial Operations Ҳукумат молиявий операциялари бюроси (*АҚШ*)

Bureau of Internal Revenue Солиқ бошқармаси (*АҚШ*)
Bureau of Labour Statistics Меҳнат статистикаси бюроси (*АҚШ*)
Bureau of Land Management Ерни бошқариш бюроси (*АҚШ*)
Bureau of Mint Зарбхона бошқармаси (*АҚШ*)
Bureau of Old-Age and Survivors Insurance Пенсия таъминоти бошқармаси (*АҚШ*)
Bureau of Public Debt Давлат қарзи бюроси (*АҚШ*)
Bureau of the Customs Божхона бошқармаси
Business Conduct Committee Ишбилармонлик одоби қўмитаси (*АҚШ*)
Business Environment Risk Information Index тадбиркорликдаги таваккалчилик кўрсаткичи
Buttonwood Tree Agreement „Чинор дарахти битими” (*Нью-Йоркда биржа операцияларини бошлаш ҳақидаги келишув, 1792 й.*)
Canadian Engineering Standards Association Канада техник меzonлар уюшмаси
Central Bank of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Марказий банки
Central Bank of Russian (Russian Federation) Россия (РФ) Марказий банки
Central Landowners. Association Ер эгалари марказий уюшмаси (*Буюк Британия*)
Central Trustee Savings Bank Жамғарма банклар ҳисоб-китоб палатаси (*Буюк Британия*)
Chartered Association of Certified Дипломдор имтиёзли бухгалтерлар уюшмаси

Chicago Board of Trade Чикаго мол биржаси

Civil Service Clerical Association Давлат муассасаларининг идора хизматчилари уюшмаси

Commercial Bank „Parvinabank“ „Парвинабанк“ тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)

Commercial Bank for Light Industry of the Republic of Uzbekistan „Uzengilsanoatbank“ „Ўзенгилсаноатбанк“ Ўзбекистон Республикаси Енгил саноат уюшмаси тармоқ акциядорлик-тижорат банки

Commonwealth Bureau of Agricultural Economics Миллатлар Ҳамдўстлиги қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти бюроси

Consumers' Association Истеъмолчилар уюшмаси (Буюк Британия)

Domestic and International Business Administration Ички ва халқаро тадбиркорлик бошқармаси

Dominion Bureau of Statistics Статистика бошқармаси (Канада)

Economic Development Иқтисодий ривожланиш бошқармаси

Economic Policy Board Иқтисоди сиёсат кенгаши (АҚШ)

Employment Standards Administration Меҳнат мезонлари бошқармаси

European Bank for Reconstruction and Development Европа тикланиш ва тараққиёт банки

European Free Trade Association Европа эркин савдо уюшмаси

European Investment Bank Европа инвестиция банки

European Monetary Agreement Европа валюта шартномаси

Exchange Equalization Account бараварлаштирувчи валюта ҳисобрақами

Export-Import bank Экспорт-импорт банки (АҚШ)

Farm Credit Administration Фермерлик кредити ишлари маъмурияти

Federal Farm Credit Bank фермерлик кредити федерал банки (АҚШ)

Federal Farm Loan Board Фермерлик ссудалари федерал бошқармаси (АҚШ)

Federal Home Loan Banks уй-жой қурилишига кредит ажратиш федерал банклари

Federal Intermediate Credit Bank ўрта муддатли кредитлар федерал банки

Federal Land Banks федерал ер (замин) банки

Federal Maritime Board Савдо кемачилиги федерал бошқармаси

Federal National Mortgage Association Федерал миллий ипотека уюшмаси

Federal Reserve Bank Федерал захиралар банки

Federal Reserve Board Федерал захиралар тизими бошқарувчилари кенгаши

Federal Savings and Loan Association Федерал ссуда-жамғарма уюшмаси

Federal Work Agency Ишга жойлаштириш федерал бошқармаси

Finance Houses Association Банкирлар уйлари уюшмаси

Financial Accounting Standards Board Молиявий ҳисоб мезонлари бўйича кенгаш

Foreign Credit Insurance Association Чет эл кредитларини суғурталаш уюшмаси

Foreign Investment Review Agency Чет эл инвестицияларини тартибга солиш бошқармаси
General Agreement on Tariffs and Trade Тарифлар ва савдо-сотиқ ҳақидаги бош шартнома
General Arrangements to Borrow Қарз олиш ҳақидаги умумий қоидалар (*Халқаро валюта фондида*)
Government Accounting Standards Board Давлат ҳисоби мезонлари бўйича кенгаш
Government National Mortgage Association Ипотека кредити бўйича давлат миллий уюшмаси
Health Insurance Association of America Америка касалликдан суғурталаш компаниялари уюшмаси
Home Loan Bank Board Уй-жой қурилишига кредит ажратувчи федерал банклар тизими бошқаруви (*АҚШ*)
Independent Bankers' Association Мустақил банкирлар уюшмаси
Insurance Authority суғурта назорати
Inter-America Accounting Association Америка мамлакатлариро бухгалтерлар уюшмаси
Inter-America Association of Industry Property Америка мамлакатлараро саноат мулки уюшмаси
Inter-American Development Bank Америка мамлакатлараро тараққиёт банки
Internal Revenue Bulletin „F“ „Эф“ кўрсатмаси (*АҚШ давлат солиқ бошқармаси, асосий воситалар эскиришини ҳисоблаб ёзиш меъёри ва қоидаларини белгилайди*)
International Association for Research in Income and Wealth

Миллий даромад ва бойликни ўрганиш халқаро уюшмаси
International Association for the Protection of Industrial Property Саноат мулкни муҳофаза қилиш халқаро уюшмаси
International Association of Agricultural Economists Қишлоқ хўжалиги иқтисодчилари халқаро уюшмаси
International Association of Food Distribution Озиқ-овқат маҳсулотларини тақсимлаш халқаро уюшмаси
International Bank for Reconstruction and Development Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки
International Development Association Халқаро тараққиёт уюшмаси
International Development Agency Халқаро тараққиёт вакиллиги
International Investment Bank Халқаро инвестиция банки
International Patent and Trademark Association Патентлар ва мол белгилари халқаро уюшмаси
International Standards Association Мезонга мувофиқлаштириш халқаро уюшмаси
Investment Bankers' Association Инвестиция банкирлари уюшмаси (*АҚШ*)
Islamic Development Bank Ислом тараққиёт банки
Issuing Houses Association Эмиссия уйлари уюшмаси (*Буюк Британия*)
Joint-Stock Commercial Bank „ABN Amrobank“ „АБН Амробанк“ акциядорлик-тижорат банки (*Ўзбекистон Республикаси*)

Joint-Stock Commercial Bank „Aloqabank” „Алоқабанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Andijonbank” „Андижонбанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Aviabank” „Авиабанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Ilttekhbank” „Илттехбанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Namanganbank” „Наманганбанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Olimbank” „Олимбанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank „Umarbank” „Умарбанк” акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Bank of Consolidation „Turon” „Турон” акциядорлик-тижорат бирлаштирув банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Exchange Bank „Trustbank” „Трастбанк” акциядорлик-тижорат биржа банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Industrial Construction Bank „Uzsanoatqurilishbank” „Ўзсаноатқурилишбанк” Саноат-қурилиш акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
Joint-Stock Commercial Investment Bank of Development „Investbank” „Инвестбанк” акциядорлик-тижорат ривожланиш инвестиция банки (Ўзбекистон Республикаси)
Latin-America Free Trade Association Лотин Америкаси эркин савдо уюшмаси
Leases Board Ижаралар бошқармаси (ЖАР)
Life Insurance Association of America Америка ҳаётни суғурталаш компаниялари уюшмаси
Life Office Management Association Ҳаётни суғурталаш бўйича вакиллар иш усулини ўрганувчи ва уни такомиллаштирувчи мутахассислар уюшмаси (АҚШ)
London Discount Market Association Лондон ҳисобга олиш бозори уюшмаси
London Transport Board Лондон транспорти бошқармаси (*Буюк Британия*)
Maritime Administration Савдо флоти бошқармаси
Municipal Finance Officers Association Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари молия хизматчилари уюшмаси (АҚШ)
National and Local Government Officers' Association Давлат муассасалари ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари хизматчилари миллий уюшмаси (*Буюк Британия*)
National Assistance Board Давлат ёрдам кўрсатиш бошқармаси (*Буюк Британия; 1966 йилга қадар фаолият кўрсатган*)
National Association of Accountants Бухгалтерлар миллий федерацияси (АҚШ)
National Association of Bank Auditors and Controlers Банк тафтишчилари ва назоратчилари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Business Economists Хусусий тадбиркорлик соҳасидаги иқтисодчилар миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Cost Accountants Саноат ҳисобчи-бухгалтерлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Home-Builders Уй-жой қурилиши фирмалари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Insurance Brokers Суғурта брокерлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Investment Clubs Инвестиция клублари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Investment Companies Инвестиция компаниялари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Manufacturers Саноатчилар миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Purchasing Management Харид қилишни бошқариш миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Realtors Кўчмас мулк савдогарлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Regulatory Utility Commissioners Шаҳар хўжалиги корхоналари назоратчилари миллий уюшмаси

National Association of Securities Dealers Биржа дилерлари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Association of Securities Dealers and Investment Managers Фонд дилерлари ва инвестиция бошқарувчилари миллий уюшмаси (Буюк Британия)

National Bank for Foreign Economic Activity of the Republic

of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки

National Board for Prices and Incomes Нарх-наво ва даромадлар миллий бошқармаси (Буюк Британия)

National Bureau of Standards Мезонлар миллий бюроси (АҚШ)

National Bureau of Economic Research Иқтисодий тадқиқотлар миллий бюроси (АҚШ)

National Credit Union Administration Кредит иттифоқлари миллий маъмурияти

National Enterprise Board Тадбиркорлик миллий бошқармаси (Буюк Британия)

National Farm Loan Association Фермерлик ширкатларига кредит ажратиш миллий уюшмаси

National Futures Association Миллий фьючерс уюшмаси (АҚШ)

National Industrial Conference Board Миллий саноат конференцияси кенгаши

National Labour Relational Board Меҳнат муносабатлари масалалари миллий бошқармаси (АҚШ)

National Machine Accountants Association Машина бухгалтерияси мутахассислари миллий уюшмаси (АҚШ)

National Planning Association Режалаштириш миллий уюшмаси (АҚШ)

National Quotation Bureau Баҳолаш миллий бюроси (АҚШ)

National Savings Bank Миллий жамғарма банк (Буюк Британия)

National Security Industrial Association Миллий хавфсиз-

ликка қўмаклашиш саноат уюшмаси (АҚШ)
 New York Patent Law Association Нью-Йорк патентлар ҳуқуқи уюшмаси
 Pacific Industrial Property Association Саноат мулки бўйича Тинч океани уюшмаси
 Prices and Incomes Board Нарх-наво ва даромадлар қўмитаси (Буюк Британия)
 Production Credit Association Саноат кредити уюшмаси
 Production Engineering Research Association Ишлаб чиқаришни ташкил этиш усулларини тадқиқ этиш уюшмаси (Буюк Британия)
 Public Oversight Board Жамоат кузатув кенгаши (АҚШ)
 Railway Accounting Officers' Association Темир йўллар бухгалтерлари уюшмаси
 Renegotiation Board Давлат буюртмаларини қайта баҳолаш бошқармаси (АҚШ)
 Rio Agreement „Қарз олишга доир махсус ҳуқуқлар“ тизими жорий этиш ҳақидаги халқаро шартнома
 Securities and Investment Board Қимматли қоғозлар ва инвестициялар бошқармаси (Буюк Британия)
 Securities Association Қимматли қоғозлар уюшмаси (Буюк Британия)
 Specialized Joint-Stock Commercial Bank „Gallabank“ „Ғаллабанк“ ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
 Specialized Joint-Stock Commercial Bank „Pakhta-bank“ „Пахта-банк“ ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
 Specialized Joint-Stock Commercial Bank „Uzmevasabzavotbank“ „Ўзмевасабзавотбанк“ ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
 Specialized State Joint-Stock Commercial Bank „Asaka“ „Асакка“ ихтисослаштирилган давлат акциядорлик-тижорат банки (Ўзбекистон Республикаси)
 Specialized State Joint-Stock Mortgage Bank „Zamin“ „Замин“ ихтисослаштирилган давлат акциядорлик-ипотека банки (Ўзбекистон Республикаси)
 State Bank Давлат банки
 State-Commercial People's Bank of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси давлат тижорат Халқ банки
 Technical Assistance Board Техник ёрдам кенгаши (БМТ)
 Trade and Development Board Савдо ва тараққиёт кенгаши
 Tripartite Currency Agreement валюта ҳамкорлиги тўғрисидаги уч томонлама шартнома
 United International Bureaus for Protection of Intellectual Property Халқаро маънавий мулкни муҳофаза қилиш бирлашган бюроси
 Uzbek Innovation Joint-Stock Commercial Bank „Irapk yuli“ „Ирапк йўли“ Ўзбекистон инновация акциядорлик-тижорат банки
 Uzbek International Bank „Uzprivatbank“ „Ўзприватбанк“ Ўзбекистон халқаро банки
 Uzbek Joint-Stock Commercial Bank „Tadbirkorbank“ „Тадбиркорбанк“ Ўзбекистон акциядорлик-тижорат банки
 Uzbek Joint-Stock Commercial Investment Bank „Uzsayoha-

investbank” „Ўзсаёҳатинвест-банк” Ўзбекистон акциядорлик-тижорат инвестиция банки
Uzbek Specialized Joint-Stock Commercial Bank for Supporting Trade and Commerce „Uzsavdogarbank” „Ўзсавдогарбанк” Ўзбекистон Савдо ва тижоратга кўмаклашувчи ихтисослаштирилган акциядорлик-тижорат банки
Uzbek State Joint-Stock Housing Bank „Uzuyjoyjamgarmabank” „Ўзуйжойжамгармабанк” Ўзбекистон давлат-акциядорлик уй-жой банки
Uzbek-Korean Joint Bank „UZ-DAEWOO Bank” „ЎзДЭУ банк” Ўзбекистон-Корея қўшма банки
Uzbek-Turkish Bank Ўзбекистон-Туркия банки
World Bank, Жаҳон банки, Халқаро тикланиш ва тараққиёт банки
Canadian agency АҚШдаги Канада банки ташкил этган вакил банк
Accepting Houses Committee Акцептлаш уйлари қўмитаси (*Буюк Британия*)
Ad Hoc Committee of Experts on Programmes in Demographic Aspects of Economic Development Иқтисодий тараққиётнинг аҳоли ҳолатига асосланган жиҳатлари бўйича дастурлар экспертларининг махсус қўмитаси
Ad Hoc Committee of the Board of Governors on Reform of the International Monetary System and Related Issues Халқаро валюта тизими ислоҳотлари ва унга яқин муаммолар ҳақидаги масалалар бўйича бошқарувчилар кенгашининг махсус қўмитаси

Admiralty Court Олий суднинг денгиз кемалари ва ҳодисаларига оид ишларни кўриб чиқувчи бўлинмаси
Agricultural Mortgage Corporation Қишлоқ хўжалиги ипотекаси корпорацияси (*Буюк Британия*)
Agricultural Research Council Қишлоқ хўжалиги тадқиқотлари кенгаши (*Буюк Британия*)
Agricultural, Medical, Scientific and Industrial Research Council Қишлоқ хўжалиги, тиббиёт, илм-фан ва саноат тадқиқотлари кенгаши (*Буюк Британия*)
Appropriation Committee Маблаг ажратиш қўмитаси (*АҚШ конгрессининг*)
Baltic and International Maritime Conference Болтиқ ва халқаро денгиз конференцияси
Bank Giro Clearing Center банк жироҳисобрақамлар тизимининг ҳисоб-китоб маркази
British Atomic Energy Corporation Британия атом қуввати корпорацияси
British Productivity Council Маҳсулдорлик масалалари бўйича Британия кенгаши
Cape scrip Жанубий Африка акциялари
Capital Intelligence банкларга кредит даражаларини беришга ихтисослашётган „Кэпитал интеллиженс“ фирмаси
Capital Issues Committee Қимматли қоғозлар чиқарилишини тартибга солиш қўмитаси (*Буюк Британия*)
Caribbean Development Bank Кариб тараққиёт банки
Central Advisory Council for Science and Technology Фан ва техника бўйича марказий мас-

лаҳат кенгаши (*Буюк Британия*)

Central Council for Agricultural and Horticultural Cooperation Қишлоқ хўжалиги бирлашмаси марказий кенгаши (*Буюк Британия*)

Chamber of Commerce Савдо палатаси

Chamber of Commerce and Industry Савдо-саноат палатаси

Chancellor of the Exchequer молия вазири (*Буюк Британия*)

Change Лондон фонд биржаси

Cheque and Credit Clearing Co. чек ҳисоб-китоблари ва кредит клирингига ихтисослашган „Чек энд кредит клиринг“ компанияси

Chicago Board of Options Exchange Чикаго опционлар биржаси

Chicago Board of Trade Чикаго муддатли мол биржаси

Chicago Mercantile Exchange Чикаго мол биржаси

Chicago Rice and Cotton Exchange Чикаго гуруч ва пахта биржаси

China International Trust and Investment Corporation Халқаро ишонч асосидаги Хитой инвестиция корпорацияси

City code „Сити кодекси“ (қўшилиш ва қўшиб олиш қоидалари мажмуи)

Civil Code Фуқаролик кодекси

Clearing House Automated Payment System клиринг ҳисоб-китобларининг автоматик тизими (*Буюк Британия*)

Clearing House . Interbank Payment System банклараро клиринг ҳисоб-қитобларининг электрон тизими (*АҚШ*)

Club of Rome Рим клуби

Club of Ten Ўнлик гуруҳи (*халқаро валюта тизимида ислоҳотлар ўтказишда ҳамкорлик қилган ХВФга аъзо мамлакатлар*)

Code of Commercial Law Савдо тўғрисидаги қонунлар мажмуи

Code of Conduct on Technology Transfer технологияни ўтказиш бўйича муомала кодекси

Coffee, Sugar and Cocoa Exchange кофе, қанд ва какао биржаси

Comecon Countries ЎИЁК мамлакатлари

Commercial Code Савдо тўғрисидаги қонунлар мажмуи

Committee for Economic Development Иқтисодий ривожланишга кўмаклашиш қўмитаси (*АҚШ, 1949 й.*)

Committee for Reciprocity Information Ўзаро ахборот алмашиш қўмитаси (*АҚШ*)

Committee of Central Bank Governors Марказий банк бошқарувчилари қўмитаси

Committee of London Clearing Bankers Лондон клиринг банклари қўмитаси

Committee on Banking Regulation and Supervisory Practices Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси, Базел қўмитаси, Кук қўмитаси

Committee on Improvement of National Statistics Миллий статистика ҳисоби тизимини такомиллаштириш қўмитаси

Committee on Interest and Dividends Фонизлар ва дивидендлар қўмитаси (*АҚШ*)

Committee on National Resources Табиий бойликлар бўйича қўмита

Committee on National Resources Табиий бойликлар бўйича қўмита

Committee on Paperless Entry „Қоғозсиз“ ҳисоб-китоблар қўмитаси (АҚШ)

Committee on Stock List Нью-Йорк фонд биржасида акцияларни рўйхатга олиш қўмитаси

Committee on Uniform Securities Identification Procedures Қимматли қоғозларга меъерий тартиб рақамлари ва кодлар бериш қўмитаси (АҚШ)

Commodity Credit Corporation мол-кредит корпорацияси (АҚШ)

Commodity Exchange Authority Мол биржалари бошқармаси (АҚШ)

Commodity Exchange Center Мол биржалари маркази (АҚШ)

Commodity Futures Trading Commission Муддатли биржа савдоси бўйича комиссия (АҚШ)

Commodity Research Bureau index Мол бозорларини ўрганиш бюроси кўрсаткичи

Common European Currency ягона Европа валютаси

Common Market's Council of Ministers Европа иқтисодий ҳамжамиятининг Вазирлар кенгаши (Умумий бозорнинг)

Common Market Club „Умумий бозор клуби“, Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар

Common-Market Country Европа иқтисодий ҳамжамиятига (Умумий бозорга) аъзо мамлакат

Commonwealth Development Corporation Миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатларини ривожлантириш корпорацияси

Commonwealth Development Finance Corporation Ҳамдўстлик мамлакатларининг иқтисодий ривожланишига маблағ ажратиш ва қўмаклашиш корпорацияси

Comptroller General АҚШ Молия-назорат бош бошқармаси бошлиғи

Comptroller of the Currency 1. пул муомаласи назоратчиси (АҚШ); 2. бош назоратчи бухгалтер

Computer Assisted Trading System Автоматлаштирилган савдо тизими (1979 йилда Торонто фонд биржасида ташкил этилган)

Computer Assisted Execution System Биржа брокерлари томонидан мижоз буйруқлари бажарилишининг автоматлаштирилган тизими (АҚШ)

Confederation of British Industries Англия саноати конфедерацияси

Confederation of Shipbuilding Unions Кемасозлар касаба уюмлари конфедерацияси

Conference on International Container Traffic Халқаро контейнерда юк ташиш конференцияси

Congress Конгресс (АҚШнинг қонун чиқарувчи юқори идораси)

Congress of Industrial Organizations Ишлаб чиқариш касаба уюмлари конгресси (АҚШ)

Consumer Product Safety Commission Истеъмол моллари хавфсизлиги бўйича комиссия (АҚШ)

Convention on International Combined Transport of Goods Аралаш тарзда юк ташиш ҳақидаги халқаро конвенция

Cooke Committee Банкларни назорат қилиш ва тартибга солиш қўмитаси, Базел қўмитаси, Кук қўмитаси

Coordinating Committee for East-West Trade Шарқ билан савдотикни мувофиқлаштириш қўмитаси
Council for Economic and Industrial Research Иқтисодий ва саноат тадқиқотлари қўмитаси (АҚШ)
Council for International Progress in Management Бошқарув услубларини яхшилашга қўмаклашиш кенгаши
Council for Mutual Economic Assistance Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши (ЎИЁК)
Council for Securities Industry Қимматли қоғозлар саноати кенгаши (Буюк Британия)
Council of Economic Advisors Иқтисодий маслаҳатчилар кенгаши (АҚШ президенти ҳузурида)
Council of Foreign Bond Holders Хорижий облигациялар соҳиблари кенгаши (Буюк Британия)
Council of the International Federation of Accountants Халқаро бухгалтерлар федерацияси кенгаши
Council of the Stock Exchange Лондон фонд биржаси бошқаруви
Council of Trade Union Federation of the Republic of Uzbekistan Ўзбекистон Республикаси Касаба уюмлари федерацияси кенгаши
Council on Environmental Quality Атроф муҳит сифати бўйича кенгаш (АҚШ)
Council on Wage and Price Stability Иш ҳақи ва нарх-наво барқарорлиги масалалари бўйича кенгаш (АҚШ президенти ҳузурида)
Country Cheque Clearing марказдан узоқдаги банклар

ўртасидаги нақд пулсиз ҳисобкитоблар
Court of Appeal апелляция суди
Court of Common Pleas умум-фуқаролик даъволари суди
CPF franc Франциянинг Тинч океани ҳудудлари франки
Credit Risk Committee Кредит таваккалчилиги қўмитаси
Grown agents Буюк Британия инвестиция вакиллиги (*хорижда сармоя сарфлаш бўйича*)
Grown loan талаб қилинганида тўланадиган фойсиз ссуда (*Буюк Британия*)
Culpeper switch АҚШ Федерал захиралар тизимининг ахборот узатиш электрон тизими маркази
Curb Exchange Америка фонд биржасининг тарихий номи (*1953 йилга қадар*)
Currency Redemption Division пулни муомаладан чиқариш бўлими (АҚШ давлат хазинасида)
CUSIP number Меъёрий тартиб рақамлар ва кодлар тайинлаш қўмитаси қимматли қоғозга берган тартиб рақам (АҚШ)
Customs Cooperation Council Божхона ҳамкорлиги кенгаши
Defence Personal Support Center Озиқ-овқат маҳсулотлари, мол-ашё мулки ва дори-дармонларни харид қилиш бошқармаси (АҚШ қуроли кучларининг шахсий таркибига)
Depositary Trust Company Депозитар траст компания (АҚШ даги қимматли қоғозлар марказий депозитарийси)
Economic and Social Council БМТнинг иқтисодий ва ижтимоий кенгаши

Economic Commission for Africa
БМТнинг Африка бўйича
иқтисодий комиссияси

Economic Commission for Asia
and the Far East БМТнинг Осиё
ва Узоқ Шарқ мамлакатлари
бўйича иқтисодий комиссияси

Economic Commission for
Europe БМТнинг Европа мамла-
катлари бўйича иқтисодий ко-
миссияси

Economic Commission for Latin
America БМТнинг Лотин Аме-
рикаси мамлакатлари бўйича
иқтисодий комиссияси

Economic Commission for Middle
East БМТнинг Ўрта Шарқ мам-
лакатлари бўйича иқтисодий
комиссияси

Emergency Committee for Full
Funding of Educational Prog-
rammes Таълим соҳасидаги дас-
турларни тўла маблағ билан
таъминлаш фавқулодда қўми-
таси

Energy Resources Council Энер-
гетика ресурслари бўйича кен-
гаш (АҚШ президенти ҳу-
зурида)

Equal Employment Opportunity
Commission Иш билан таъ-
минлашнинг тенг имкониятлари
масалалари бўйича комиссия
(АҚШ)

European Atomic Energy Council
Европа атом қуввати бўйича
кенгаш

European Atomic Energy Com-
munity Атом қуввати бўйича Ев-
ропа ҳамжамияти

European Coal and Steel
Community Қўмир ва пўлат
бўйича Европа бирлашмаси

European Confederation of
Agriculture Европа қишлоқ хў-
жалиги конфедерацияси

European Convention on the
International Classification of
Patents for Invention Ихти-
роларнинг халқаро таснифи
ҳақидаги Европа битими

European Council for Nuclear
Research Ядро тадқиқотлари
бўйича Европа кенгаши

European Economic Community
Европа иқтисодий ҳамжамияти,
ЕИХ, Умумий бозор (1957 й.)

Federal Communication Com-
mission Федерал алоқа ко-
миссияси (АҚШ)

Federal Contract Research Center
Шартномалар асосида илмий
тадқиқотлар ўтказувчи федерал
марказ (АҚШ)

Federal Council for Science and
Technology Фан ва техника
бўйича федерал кенгаш (АҚШ)

Federal Crop Insurance Cor-
poration Экинларни суғурталаш
федерал корпорацияси (АҚШ)

Federal Deposit Insurance
Corporation Депозитларни су-
ғурталаш федерал корпорацияси
(АҚШ)

Federal Farm Mortgage Cor-
poration Фермерлик ипотека-
лари федерал корпорацияси

Federal Home Loan Mortgage
Corporation Уй-жой ипотекаси
кредити федерал корпорацияси
(АҚШ)

Federal Open Market Committee
Федерал заҳиралар тизимининг
очиқ бозорда операциялар ўт-
казиш қўмитаси (АҚШ)

Federal Reserve Advisory Council
Федерал заҳиралар маслаҳат
кенгаши

Federal Savings and Loan
Insurance Corporation Ссуда-
жамғарма уюшмаларидаги хи-
собрақамларни суғурталаш фе-
дерал корпорацияси (АҚШ)

Federal Trade Commission Федерал савдо комиссияси (АҚШ)
Federally Funded Research and Development Center Федерал ҳукумат маблағ билан таъминлайдиган илмий-тадқиқот ва тажриба-лойиҳалаш ишлари маркази (АҚШ)
Finance Corporation for Industry Саноатга маблағ ажратиш корпорацияси (Буюк Британия)
Foreign Credit Insurance Corporation Хорижий кредитларни суғурталаш корпорацияси (Буюк Британия)
Foreign Exchange Control Committee Валюта назорати қўмитаси (Буюк Британия)
Freight Classification тариф таснифига доир қўлланма
General Clearing „Умумий клиринг“ (чекларни Лондон ҳисоб-китоб палатаси орқали ҳисобга олиш)
General Council of Trade Union Congress Британия тред-юнионлари конгресси бош кенгаши
Gilded Chamber парламентнинг юқори палатаси; Британия парламентидаги лордлар палатаси
Goldsmiths' Company заргарлар бирлашмаси
Hague Convention Гаага конвенцияси
High Court of Justice Юқори адлия суди
Home Owners' Loan Corporation Уй эгаларига кредит ажратиш корпорацияси (АҚШ)
House Appropriation Committee Бюджет ажратмалари комиссияси (АҚШ)
Industrial and Commercial Finance Corporation Саноат ва савдони маблағ билан таъминлаш корпорацияси (Буюк Британия)
Industrial Reorganization Corporation Саноатни қайта ташкил этиш корпорацияси (Буюк Британия)
Intergovernmental Committee for European Migration Европа кўчиш ишлари бўйича ҳукуматлараро қўмита
Interim Coordinating Committee for International Commodity Arrangements Моллар савдоси ҳақидаги халқаро битимлар бўйича мувофиқлаштирувчи муваққат қўмита
Internal Revenue Code солиқ кодекси, солиқ солиш тўғрисидаги қонунлар кодекси
International Marketing Center Халқаро мол сотиш (ўтказиш) маркази
International Chamber of Commerce Халқаро савдо палатаси
International Code of Signals Халқаро хабарлар коди (денгизда хабар етказиш учун)
International Confederation for Agricultural Credit Халқаро қишлоқ хўжалиги кредити конференцияси
International Confederation of Free Trade Unions Эркин касаба уюшмаларининг халқаро конфедерацияси
International Congress of Accountants Халқаро бухгалтерлар конгресси
International Council for Scientific Management Бошқарувнинг илмий услублари бўйича халқаро кенгаш
International Court of Justice Халқаро суд
International Finance Corporation Халқаро молиявий корпорация
International Commission for Agricultural and Food Industries

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича халқаро комиссия (1934 й.)
International Patent Classification Ихтироларнинг халқаро таснифи
International Standard Classification of Occupations касбларнинг халқаро мезонлари таснифи
International Standard Industrial Classification тармоқларга оид халқаро мезонлар таснифи
International Trade Commission Халқаро савдо комиссияси (АҚШ)
Interstate Commerce Commission Штатлараро транспорт ва савдо қўмитаси (АҚШ)
Land Bank Commissioner қишлоқ хўжалиги кредити маъмуриятидаги юқори мансабдор шахс
Land Improvement Company Ермулк ҳолатини яхшилаш компанияси (Буюк Британия ҳукумат кредит корпорацияси)
Law Committee ҳуқуқий қўмита
Lord Chancellor лорд-канцлер (лордлар палатасининг раиси; суд ишлари бўйича юқори мансабдор шахс; маҳкама аъзоси)
Lord Commissioners of the Treasury давлат хазинаси вакиллари бўлган лордлар
Lower Chamber парламентнинг қуйи палатаси; Британия парламентидаги қуйи палата
Mac-Millan Committee Мак-Миллан қўмитаси (1929-1931 йилларда Англиядаги пул кредит тизимининг аҳволини ўрганган)
Manpower Services Commission Ишга жойлаштириш комиссияси (Буюк Британия)

Metropolitan Clearing Лондон клиринг банкларининг нақд пулсиз ҳисоб-китоблари
Monopolies and Mergers Commission Яккаҳокимликлар ва қўшилувлар бўйича комиссия (Буюк Британия)
National Agricultural Credit Corporation Қишлоқ хўжалиги кредити миллий корпорацияси (АҚШ)
National Committee on Maternal Health Оналикни муҳофаза қилиш миллий қўмитаси
National Companies and Securities Commission Компаниялар ва қимматли қоғозлар бўйича миллий комиссия (Австралия)
National Cooperative Council Миллий ширкатлар кенгаши
National Debt Commissioner Миллий қарз бўйича ваколатли шахслар (Англия банки комиссиясида)
National Economic Development Council Миллий иқтисодий тараққиёт кенгаши (Буюк Британия)
National Food Marketing Commission Озиқ-овқат моллари савдоси бўйича миллий комиссия (АҚШ)
National Freight Corporation Миллий юк ташиш корпорацияси (Буюк Британия)
National Incomes Commission Даромадлар бўйича миллий комиссия (Буюк Британия; 1965 йилгача фаолият кўрсатган)
National Monetary Commission Пул муомаласи бўйича миллий комиссия (АҚШ)
National Commission on Productivity Меҳнат унумдорлигини

ўрганиш миллий комиссияси
(АҚШ)

National Research and Development Corporation Илмий тадқиқотлар ва ишланмаларга кўмаклашиш миллий корпорацияси (Буюк Британия)

National Resource Evaluation Center Ресурсларни баҳолаш миллий маркази (АҚШ)

National Securities Clearing Corporation Қимматли қоғозлар миллий клиринг корпорацияси (АҚШ)

National Security Committee Миллий хавфсизлик қўмитаси (Буюк Британия)

Nature Conservancy Council Табиатни муҳофаза қилиш миллий хизмати (Буюк Британия)

Central Trustee Savings Bank Жамғарма банклари ҳисобкитоб палатаси (Буюк Британия)

Central Union of Joint Stock Companies of Consumer Co-operative of Uzbekistan Ўзбекистон матлубот бирлашмаси акциядорлик жамиятлари Марказий уюшмаси

Central-European International Bank Марказий Европа халқаро банки

Commission for Industry Саноат комиссияси

Commission for Public Health and Social Maintenance Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот комиссияси

Commonwealth Country Британия Ҳамдўстлигига аъзо мамлакат

Community exchange rate system Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатлар валюта курслари тизими

Community loan Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатга бериладиган кредит

Community loan facility Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо мамлакатларга кредит бериш манбалари

Competition and Credit Control „Рақобат ва кредит назорати“ (Англия банкининг пул-кредит сиёсати ислохотларига доир тақлифлари тўплами, 1974 й.)

Nuclear Regulatory Commission Ядро энергетикасини тартибга солиш комиссияси (АҚШ)

Open Market Committee Федерал заҳиралар тизимининг очиқ бозорда операциялар ўтказиш қўмитаси (АҚШ)

Overseas Private Investment Corporation Хорижий хусусий инвестициялар корпорацияси (АҚШ)

Paris Club Париж клуби (кредит берувчи мамлакатларнинг)

Paris Convention Париж конвенцияси

Permanent Court of Arbitration Халқаро ҳакамлик суди (Гаагада)

Post and Haven Commissioner бандаргоҳ вакили

Price Commission Нарх-наво комиссияси (АҚШ)

Production Credit Corporation Ишлаб чиқариш кредити корпорацияси (АҚШ)

Productivity Commission Меҳнат унумдорлиги масалалари бўйича комиссия (АҚШ)

Public Service Commission Давлат хизмати масалалари бўйича комиссия

Public Utility Commission Коммунал хизматлар фаолияти масалалари бўйича комиссия

Reconstruction Finance Corporation Тикланиш кредити корпорацияси (АҚШ)
Scottish Agricultural Securities Corporation Шотландия қишлоқ хўжалиги инвестициялари корпорацияси
Scottish Trades Union Congress Шотландия касаба уюмлари конгресси
Securities Industry Automation Corporation Қимматли қоғозлар саноатини автоматлаштириш корпорацияси (АҚШ)
Securities Investor Protection Corporation Қимматли қоғозлар инвесторларини муҳофаза қилиш корпорацияси (АҚШ)
Security and Exchange Commission Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича комиссия (АҚШ, 1934 й.)
Security Council Хавфсизлик кенгаши
Smaller War Plants Corporation Кичик ҳарбий заводлар корпорацияси (АҚШ)
Special Committee on the Financial Situation of the United Nations БМТнинг молиявий аҳвол бўйича махсус қўмитаси
Standard Industrial Classification саноат мезонлари таснифи (*халқ хўжалиги тармоқларининг*)
Standard International Trade Classification халқаро савдо мезонлари таснифи
Stock Clearing Corporation Нью-Йорк фонд биржаси ҳузуридаги ҳисоб-китоб палатаси
Stock Exchange Code of Dealings фонд биржасининг операциялар кодекси
Stock Exchange Committee Фонд биржаси қўмитаси
Supreme Court Олий суд

Supreme Court of judicature Олий суд
Tariff Commission Тариф ставкалари бўйича комиссия
Tax Court солиқ суди
Tax Court of the USA АҚШнинг солиқ суди
Temporary National Economic Committee Иқтисодиёт бўйича миллий муваққат қўмита (АҚШ)
Town Clearing Лондон Ситидаги клиринг банклари ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар
Trade Commissioner савдо вакили (*Буюк Британиянинг доминионлардаги расмий савдо вакили*)
Trades Union Касаба уюмлари конгресси (*Буюк Британия*)
Transportation Allocations, Priorities and Controls Committee Юк ташиш навбатини белгилаш, тақсимлаш ва назорат қилиш қўмитаси (АҚШ)
Uniform Commercial Code Бир хилдаги савдо кодекси
Uniform Traffic Code автомобиль ҳаракати қоидалари
United Nations Code БМТнинг халқаро меъёрадаги моллар номлари рўйхати коди
United Nations Committee on Commodities БМТнинг хомашё моллари қўмитаси
United Nations Conference on Trade and Development БМТнинг савдо ва тараққиёт бўйича конференцияси
United Nations Commission on International Commodity Trade БМТнинг халқаро хомашё моллари савдоси масалалари бўйича комиссияси

United Nations Wheat Conference
БМТнинг буғдой бўйича конфе-
ренцияси
United Nations/Food Agricultural
Organization Interfovernmental
Committee of the World Food
Programme ҚОТ (Қишлоқ
ҳўжалиги озиқ-овқат ташкило-
ти)нинг жаҳон озиқ-овқат дас-
тури бўйича ҳукуматлараро
қўмитаси (БМТ ҳузурида)
United States Code Федерал
қонунларнинг расмий мажмуи
Upper Chamber парламентнинг
юқори палатаси
Urban Affairs Council Шаҳар-
ларни ривожлантириш кенгаши
(АҚШ)

Wages Council Иш ҳақи бўйича
кенгаш
Water Resources Council Сув
ресурслари бўйича кенгаш
(АҚШ)
Whitley Committees Уитли
қўмиталари (*қатор тармоқлар-
да иш ҳақининг энг кам
миқдорини белгиловчи*)
Whitley Councils Уитли кенгаш-
лари (*ишчи ва тадбиркор-
ларнинг соҳавий кенгашлари*)
World Confederation of Labour
Умумжаҳон меҳнат конфеде-
рацияси
World Future Research Con-
ference Умумжаҳон истиқболни
ўрганиш тадқиқотлари конфе-
ренцияси

ИҚТИСОДИЙ АДАБИЁТДА УЧРАЙДИГАН БАЪЗИ ҚИСҚАРТМА ВА ШАРТЛИ БЕЛГИЛАР РЎЙХАТИ

A.1 first-class биринчи даражали, энг яхши

A.A., a.a. always afloat юк ташиш шартномасининг кема ёлловчи зиммасига юк ортиш ва тушириш бардаргоҳида кемага сузувчан ҳолатда ортиш-тушириш ишларини амалга оширишга имкон берадиган жойни таъминлаш мажбуриятини юкловчи шартли

AAA 1. American Accounting Association; 2. American Arbitration Association 1. Америка бухгалтерлар уюшмаси; 2. Америка ҳакамлик уюшмаси; 3. биринчи даражали қимматли қоғозлар (*шартли белги*)

AAAA American Association of Advertising Agencies Америка реклама вакиллари уюшмаси
aag against all risks барча таваккалчиликларга қарши

AASE Australian Associated Stock Exchanges Австралия уюшган фонд биржалари (*мувофиқлаштирувчи идора*)

A/V air freight bill ҳаво юкхати

ABA 1. American Bankers' Association; 2. activity-based accounting 1. Америка банкирлар уюшмаси; 2. вазифавий бухгалтерлик ҳисоби, масъулият марказлари бўйича ҳисобга олиш

ABC 1. ABC (method); 2. activity-based costing 1. ABC усули (*заҳираларни қиймат бўйича тоифаларга ажратган*

ҳолда бошқариш усули);; харажатларни масъулият марказлари бўйича ҳисобга олиш, харажатларни вазифалар бўйича ҳисоб-китоб қилиш

ABCC Association of British Chambers of Commerce Британия савдо палаталари уюшмаси

ABECOR Associated Banks of Europe Corporation Европа уюшган банклари корпорацияси

ABEDA Arab Bank for Economic Development of Africa Арабистоннинг Африкани иқтисодий ривожлантириш банки

ABF Association of British Factors Британия факторинг компаниялари уюшмаси

ABS 1. asset-backed security; 2. automated bond system 1. активлар билан таъминланган қимматли қоғоз; 2. облигацияларнинг автоматлаштирилган тизими

abt about...-га яқин, тахминан

AC 1. average cost; 2. account current; 3. assistant cashier 1. ўртача қиймат; ўртача таннарх; 2. *ингл.* жорий ҳисобрақам, *амер.* очиқ ҳисобрақам; 3. кассир ёрдамчиси

a/c account ҳисобрақам

A.C. Appeal Court апелляция суди

ACA Agricultural Cooperative Association Қишлоқ хўжалиги

ширкатлари уюшмаси (*Буюк Британия*)

ACAS Advisory, Conciliation and Arbitration Service Маслаҳат, келиштирув ва ҳакамлик хизмати (*Буюк Британия*)

ACC Agricultural Credit Corporation Қишлоқ хўжалиги кредити корпорацияси (*Буюк Британия*)

acc 1. acceptance; 2. accepted; 3. accidental; 4. account; 5. according to 1. акцент, тратта; 2. қабул қилинган; 3. тасодифий; 4. ҳисобрақам; 5. ...-га мувофиқ

ACCA Association of Certified and Corporate Accountants Дипломли корпоратив бухгалтерлар уюшмаси (*АҚШ*)

accrd. int. accrued interests тўпланган фоизлар

AccSec Accounting Standards Executive Committee Бухгалтерлик ҳисоби мезонлари ижроия қўмитаси (*АҚШ*)

acct account ҳисобрақам

acg according to ...-га мувофиқ

ACH automated clearing house автоматлаштирилган ҳисоб-китоб палатаси

ACL acceptable quality level мақбул сифат даражаси, яроқлилиқнинг мақбул фоизи

acpt acceptance акцент, тратта

ACRS accelerated cost recovery system таннархни тезкорлик билан қоплаш тизими (*АҚШ*)

A/ cs Pay. accounts payable кредиторлар ҳисобрақамлари; ҳисоб-китоблар бўйича кредиторлар

A/cs Rec. accounts receivable дебиторлар ҳисобрақамлари; ҳисоб-китоблар бўйича дебиторлар

ACT Association of Corporate Treasures Корпорациялар хазиначилари уюшмаси (*АҚШ*); 2. Корпорациялар молиявий директорлари уюшмаси (*Буюк Британия*)

ad 1. administration; 2. advertisement; 3. advice 1. маъмурият; 2. реклама эълони; 3. хабарнома

a/d after date ушбу кундан эътиборан; вексель санасидан эътиборан

ADB 1. Arab Development Bank; 2. Asian Development Bank 3. African Development Bank 1. Арабистон тараққиёт банки; 2. Осиё тараққиёт банки; 3. Африка тараққиёт банки

add 1. addition; 2. address 1. қўшимча; 2. манзил

adds address манзил

add's'd addressed йўлланган, олинган

add'see addressee олувчи

ADF Asian Development Fund Осиё тараққиёт фонди

adj 1. adjusted; 2. adjustment 1. тузатиш киритилган; 2. а) тузатиш; тўғрилаш; б) иқтисодий мослашув; мувозанат ўрнатиш (ўрнатилиши)

adm 1. administration; 2. administrative 1. а) бошқариш, бошқарув; бошқарув соҳаси; б) маъмурият; 2. маъмурий

ADP automatic data processing маълумотларга автоматик тарзда ишлов бериш

ADR 1. American depositary receipt; 2. asset depreciation range 1. хорижий акцияларнинг АҚШ банки депозитида сақланган эркин муомаладаги тилхати; 2. активнинг хизмат муддати (*АҚШ Солиқ бошқармаси муайян активлар эскиришини ҳисоблаб ёзиш учун белгилайдиган*)

- ADS** Alternative Depreciation System эскиришни ҳисоблаб ёзишнинг муқобил тизими
ads advertisement реклама эълони
adt advertisement реклама эълони
Adv. advance кредит
adv advice хабарнома
ad. val. ad valorem қийматидан, эълон қилинган нархидан
advr advertisement реклама эълони
advt advertisement реклама эълони
AE account executive брокерлик фирмасининг рўйхатга олинган вакили
AEA American Economic Association Америка иқтисодий уюшмаси
AEC Atom Energy Commission Атом қуввати бўйича комиссия
A.E.U. Amalgamated Engineering Union Машинасозларнинг бирлашган касаба уюшмаси (*Буюк Британия*)
A.F. air freight ҳаво орқали ташиш
A.F.V. air freight bill ҳаво транспортда юк ташиш тўловномаси
AFBD Association of Futures Brokers and Dealers Фьючерс операциялари бўйича брокерлар ва дилерлар уюшмаси (*Буюк Британия*)
AFC average fixed costs ўртача доимий чиқимлар
AFDB African Development Bank Африка тараққиёт банки
AFDC aid to families of dependent children кўпболали оилалар нафақаси
AFDF African Development Fund Африка тараққиёт фонди
AFESD Arab Fund for Economic and Social Development Арабистон иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт фонди
Afft affidavit қасамёд асосида берилган ёзма гувоҳлик
AFL American Federation of Labour Америка Меҳнат федерацияси
AFL/CIO American Federation of Labour Congress of Industrial Organizations Америка Меҳнат федерацияси ва Ишлаб чиқариш касаба уюшмалари конгресси
afsd aforesaid юқорида эслатилган
Ag agent; вакил; воситачи
AGA American Gas Association Америка газ саноати корхоналари уюшмаси
a.g.b. any good brand ҳар қандай тижорат нав
Agcy агенсу 1. вакиллик; 2. воситачилик
AGM annual general meeting акциядорларнинг ҳар йиллик умумий йиғилиши
agr., agric. 1. agricultural; 2. agriculture 1. қишлоқ хўжалик ...; 2. а) қишлоқ хўжалиги; б) деҳқончилик, зироатчилик
Agт agent вакил
agt agreement битим; шартнома
АНС Accepting Houses Committee Акцептлаш уйлари қўмитаси (*Буюк Британия*)
AI artificial intelligence сунъий ақл-идрок
AIA Aerospace Industries Association Авиакосмик саноат уюшмаси, Космик фазони ўзлаштириш билан боғлиқ саноат уюшмаси
AIBD Association of International Bond Dealers Халқаро облигациялар дилерлари уюшмаси

AIBOR Amsterdam interbank offered rate Амстердам банклараро фоиз ставкаси
AICPA American Institute of Certified Public Accountants Америка дипломли бухгалтерлар уюшмаси
A.I.D. Agency for International Development Халқаро тараққиёт вакиллиги
AIMS Amsterdam Interprofessional Market System Амстердам касблараро бозор тизими
AIRS Australian interest rate swap Австралия фоиз свопи
AIS accounting information system ҳисобга олиш ахбороти тизими
AISG Accountants International Study Group Бухгалтерлик ҳисоби муаммоларини ўрганиш халқаро гуруҳи
AITS Association of Investment Trust Companies Инвестиция трастлари уюшмаси (*Буюк Британия*)
A.M. air mail ҳаво почтаси
a.m. ante meridiem тушга қадар
AMA 1. American Management Association; 2. asset management account 1. Америка бошқарув усулларини такомиллаштириш уюшмаси; 2. активларни бошқариш ҳисобрақами
AMC 1. Agricultural Mortgage Corporation; 2. Army Material Command; 3. Association of Management Consultants 1. Қишлоқ хўжалиги ипотека корпорацияси (*Буюк Британия*) 2. Қуруқликдаги қўшинлар моддий-техника таъминоти бошқармаси (*АҚШ*); 3. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича маслаҳатчилар уюшмаси (*АҚШ*)
AMEX American Stock Exchange Америка фонд биржаси

AMF Arab Monetary Fund Арабистон валюта фонди
AML adjustable mortgage loan тартибга солинадиган фоиз ставкали ипотека ссудаси
AMOS Amex Options Switching System мижозларнинг Америка фонд биржаси савдо залида брокерлар билан тезкор алоқа қилиш тизими
AMS Agricultural Marketing Service Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сотишга кўмаклашиш хизмати
AMT alternative minimum tax энг кам муқобил солиқ
amt amount сумма; миқдор
AMU Asian Monetary Unit Осиё валюта бирлиги
ans. answer жавоб
Anny annuity аннуитет, рента
ANSI American National Standards Institute Америка мезонлар миллий институти
A.O. a/o account *кимнингдир* ҳисобидан
AOB any other business ҳар қандай бошқа масалалар; бошқа масалалар
AON all-or-none кафолатли бунада муваффақиятсизлик рўй берган тақдирда бекор қилиниши мумкин бўлган қимматли қоғозларни чиқариш
A one first class биринчи даража; биринчи даражали
a/or and/or ва /ёки
AP 1. American patent; 2. authority to pay; 3. authority to purchase 1. америка патенти; 2. тўлов рухсатномаси; 2. харид қилиш рухсатномаси
A.P. additional premium қўшимча суғурта бадали
ар. appendix илова, қўшимча
APACS Association for Payment Clearing Services Банклараро

ҳисоб-китоблар тизими уюш-
маси (Лондон)

APB Accounting Principles Board
Ҳисобга олиш тамойилларини
ишлаб чиқиш бюроси (АҚШ)

APC average propensity to
consume истеъмолнинг даро-
маддаги ўртача улуши

APDIGS Association of Primary
Dealers in Government Securities
Ҳукумат қимматли қозғола-
рининг бирламчи сотуви дилер-
лари уюшмаси (АҚШ)

API Accountants for Public
Interest Бухгалтерлар жамо-
атчилиқ манфаати учун

APO Asian Productivity Orga-
nization Осиё маҳсулдорлик
ташкilotи

APP advanced procurement plan-
ning харидларни истиқболли
режалаштириш

appl. application талабнома

appro. 1. approval; 2. approved 1.
маъқуллаш; тасдиқлаш; 2.
маъқулланган; тасдиқланган

appx. appendix илова, қўшимча
APR annual percentage rate
йиллик фоиз ставкаси

APS average propensity to save
жамғармаларнинг даромаддаги
ўртача улуши

APT Automatic Programming Toll
автоматик дастурлаш тизими
(АҚШ)

APV adjusted present value
вақтга кўра таққосланадиган
ўлчамларга келтирилиб, ту-
затилган қиммат

AR 1. age ratio; 2. annual returns
1. ёш гуруҳлари сонининг нис-
бати; 2. ҳисобот маълумотлари
ёки йиллик операциялар якуни

A/R against all risks барча та-
ваккалчиликларга қарши

ARCRU Arab Currency-Related
Unit Арабистон пул бирлиги

ARIEL Automated Real-Time In-
vestments Exchange амалдаги
вақт тартибида ишлайдиган
„Ариэль“ автоматлаштирилган
инвестиция биржаси (Буюк
Британия)

ARM adjustable rate mortgage
ўзгарувчан ставкали ипотека

ARP adjustable rate preferred
stock тузатилиши мумкин
бўлган фоиз ставкали имтиёзли
акциялар

ARPA Advanced Research
Projects Agency Истиқболли
тадқиқотлар бошқармаси
(АҚШ)

ARPS adjustable rate preferred
stocks тартибга солинадиган
фоиз ставкали имтиёзли акция

ARR accounting rate of return
фойданинг ҳисоб меъёри

arr. arrival етиб келиш, келиб
тушиш

arrgt arrangement битим,
келишув

ARRO adjustable rate refunding
operation маҳаллий ўз-ўзини
бошқариш идораларининг бел-
гиланган ставкали узоқ муд-
датли облигацияларга ўз-ўзидан
айирбошланадиган тартибга со-
линувчи фоиз ставкали обли-
гациялари

arrvls arrivals етиб келган
(келиб тушган) туркумлар
art article статья; модда; буюм
artif artificial сунъий

A/S account sales мол сотуви
ҳақидаги ҳисобот

a/s after sight кўрсатилганидан
сўнг

ASA 1. American Standards As-
sociation; 2. American Statistical
Association 1. Америка мезонга
мувофиқлаштириш уюшмаси; 2.
Америка статистика уюшмаси

ASAS 1. American Shares Amsterdam System; 2. Amsterdam Security Account System 1. Амстердамдаги АҚШ компаниялари акциялари билан савдо қилиш тизими; 2. Амстердамдаги қимматли қоғозлар ҳисобрақамлари тизими

ASB Auditing Standards Board Бухгалтерлик мезонлари қўмитаси (*Америка дипломли бухгалтерлари жамиятининг идораси*)

ASC 1. Accounting Standards Committee; 2. all savers certificate 1. Бухгалтерлик мезонлари қўмитаси (*Буюк Британия*); 2. кўпмақсадли жамгарма гувоҳномаси

ASCI American Standard Code for Information Interchange Америка ахборот алмашинув меъёрий коди

AsDB Asian Development Bank Осиё тараққиёт банки

ASE American Stock Exchange Америка фонд биржаси

ASEF Association of Stock Exchange Firms Фонд биржаси брокерлик фирмалари уюшмаси (*АҚШ*)

asf and so forth ва ҳ.к., ва ҳоказо

ASL admission of security to listing қимматли қоғозни фонд биржасидаги расмий савдога киритиш

ASP American selling price америкона сотув нархи

assigt assignment бошқара ўтказиш, қайта ён бериш

assist assistant ёрдамчи

assmt assessment баҳолаш

Assn, assoc association уюшма; бирлашма; жамият

asst. cash. assistant cashier кассир ёрдамчиси

Asst'd assorted хилларга ажратилган, сараланган, танлаб олинган

ASWA American Society of Woman Accountants Америка хотин-қиз бухгалтерлар жамияти

A. T. 1. American terms; 2. air transport 1. америкона техник шартлар; 2. ҳаво транспорти

ATM Automatic teller machine банк автомати

ATS Automatic Transfer System маблағларни автоматик тарзда ўтказиш тизими

ats at the suit даъвога кўра

Att. attention диққат, эътибор

Atty attorney ваколатли шахс; ишонч билдирилган вакил; ишончли вакил

AUD Australian dollar Австралия доллари

aud 1. audit; 2. auditor 1. текширув, тафтиш; 2. тафтишчи бухгалтер

Av. average ўртача миқдор

A/V ad valorem эълон қилинган нархдан, қийматдан

AVC average variable costs ўртача ўзгарувчан чиқимлар

AW airway ҳаво йўли

a.w. actual weight амалдаги вазн

A/W actual weight амалдаги вазн

AWSCPA American Women's Society of Certified Public Accountants Америка дипломли хотин-қиз бухгалтерлар жамияти

B 1. bag; 2. base 1. халта, қоп; 2. асос

B. 1. bid; 2. bill of exchange; 3. board; 4. bond; 5. budget; 6. buyer(s) 1. нарх таклифи; харидор таклиф қилган нарх; 2. ўтказма вексель, тратта; 3. бошқарув, кенгаш; департамент;

вазирлик; 4. облигация; 5. бюджет, молиявий смета; 6. харидор, харидорлар
b barrel баррель
BA 1. Bankruptcy Act; 2. Basic Agreement; 3. banker's acceptance 1. 1. банкротлик ҳақидаги қонун; 2. асосий битим; асос шартнома; 3. банк акцепти
BACS Bankers' Automated Clearing Services банк автоматик ҳисоб-китоблар тизими
bag baggage юк
bal balance баланс; қолдиқ
BAN bond anticipation note маҳаллий ҳоқимият идоралари заём чиқарилишидан олдин муамалага чиқарадиган қисқа муддатли қарз воситаси
bankcy bankruptcy банкротлик, синиш
Barg. bargain битим, харид қилиш ҳақидаги шартнома; биржа битими
b.b. 1. bank book; 2. bear bonds; 3. bill book; 4. best buy 1. банк дафтарчаси; 2. кўрсатиладиган облигация; 3. вексель дафтари; 4. энг фойдали нархда харид қилиш
b & b bed and breakfast тунаш ва нонушта (истиқомат шarti)
BBA British Bankers' Association Британия банклар уюшмаси
BBAIRS British Bankers' Association interest rate swaps Британия банклар уюшмаси тавсия этган фоизли своплар шартлари
BC 1. bank clearing; 2. bill of collection; 3. Before Christ 1. банк клиринги; 2. инкассо вексели; 3. милoddан аввал
bc blind copy яроқсиз нусха
B/C bill for collection инкассо вексели

B. C. E. C. C. British Central-European Chambers of Commerce Британия Марказий Европа савдо палатаси
BCNY Bond Club New York Нью-Йорк облигация соҳиблари клуби
BCWP budgeted cost of work performed (to date) (санагача) бажарилган ишларнинг смета қиймати
BCWS budgeted cost of work scheduled (to date) (санагача) режалаштирилган ишларнинг смета қиймати
BD 1. bank draft; 2. bills discounted; 3. broker dealer 1. бир банк бошқа банкдан тўланишини талаб қилган тратта; 2. ҳисобга олинган векселлар; 3. брокер ва дилер вазифаларини қўшиб бажарувчи фирма
b/d (balance) brought down ўтказилгандан кейинги (қолдиқ)
bd 1. bond; 2. bound 1. облигация; 2. йўналтирувчи
bdgt budget бюджет, молиявий смета
BDM basic decision model қарор қабул қилишнинг асосий андозаси
BDSA Business and Defence Services Administration Саноатни ҳарбий ишлаб чиқаришга сафарбар этиш бошқармаси (АҚШ)
B.E. 1. Bank of England; 2. bill of exchange 1. Англия банки; 2. ўтказма вексель, тратта
B/E 1. bill of exchange; 2. bill of entry 1. тратта; 2. кириш декларацияси
BEA British European Airways Европа ҳаво йўллари Британия корпорацияси
BEC British Employers' Confederation Англия тадбиркорлари конфедерацияси

BES 1. Bureau of Employment Security; 2. Business Expansion Scheme 1. Ишга жойлаштириш ва ишсизликдан суғурталаш бюроси (АҚШ); 2. тадбиркорликни кенгайтириш режаси
B.E.T.R.O. British Export Trade Research Organization Британия экспорт савдоси илмий-тадқиқот ташкилоти
B/Ex. bill of exchange тратта
BF brought forward бошқа ҳисобрақамга ўтказилган
BFS, b.f.s. basic feasible solution таянч режа
B/g bonded goods божхона омборидаги бож тўланмаган моллар
bght, bgt bought харид қилинган
BGL Bulgarian leva Булғория леви
BHC bank holding company банк холдинг компанияси
BIFFEX Baltic International Freight Futures Exchange Болтиқ фрахт фьючерслари халқаро биржаси
BIFU Banking, Insurance and Finance Union Банк, суғурта ва молия ходимлари касаба уюшмаси (Буюк Британия)
BIM British Institute of Management Британия бошқарув институти
B.I.S. Bank for International Settlements Халқаро ҳисобкитоблар банки (Швейцария)
Bk 1. bank; 2. book 1. банк; 2. китоб, дафтар
Bkg 1. banking; 2. bookkeeping 1. банк иши; банк операциялари; 2. бухгалтерлик ҳисоби
bkge brokerage брокерлик воситачилик ҳақи
bkpg bookkeeping бухгалтерлик ҳисоби

Bkrp bankrupt банкрот, синган шахс
bl bill тўланадиган тўловнома; вексель
B/L, B/Lading, blading blading bill of lading коносамент, транспорт юкхати
BLEU Belgian-Luxembourg Economic Union Бельгия-Люксембург иқтисодий иттифоқи
BLS Bureau of Labour Statistics Меҳнат статистикаси бюроси (АҚШ Меҳнат вазирлигида)
B.M. British manufactured Буюк Британияда тайёрланган
B.M.N British Merchant Navy Англия савдо флоти
BMTS basic motion time study 1) асосий меҳнат ҳаракатларини ўрганиш; 2) асосий меҳнат ҳаракатлари вақтининг меъёрлари тизими
B.N. bank note банкнот
B.O. buyer's option харидор опционни
BOA British Overseas Airways Corporation Британия океанлараро ҳаво йўллари корпорацияси
BOASI Bureau of Old Age and Survivors Insurance Пенсия таъминоти бошқармаси
BOD, B.O.D. buyer's option to double харидорнинг қўш опционни
BOE Bank of England Англия банки
BOECI Bank of England composite index Англия банкнинг таркибий кўрсаткичи
B. of E. Bank of England Англия банки
B. of T. Board of Trade 1. Савдо вазирлиги (Буюк Британия); 2. Савдо палатаси (США)

BOLO borrower's option-lender's option қарз олувчи опцион-кредитор опциони

BOM bill of materials маҳсулот таснифи; материаллар сарфининг солиштирма меъёри

BONUS borrower's option for notes or undewritten standby кенг қамровли ўрта муддатли кредит дастури

BOP balance of payment тўлов баланси

BOQ bill of quantities нарх таклифлари рўйхати

B.O.T. Board of Trade 1. Савдо вазирлиги (*Буюк Британия*); 2. Савдо палатаси (*США*)

bot bought харид қилинган

BP 1. bill of parcels; 2. bills payable; 3. British patent 1. фактура; юкхати; 2. тўланадиган патенти

B/P, B. Pay, B/Pay bills payable тўланадиган векселлар

B.P.C. British Productivity Council Британия унумдорлик масалалари бўйича кенгаш

Br. 1. branch; 2. British 1. а) тармоқ, соҳа; б) бўлим; 2. Британия ..., Англия ...

BR British Rail давлат мулкига айлантирилган йўллар тармоғи

B.R. 1. bank rate; 2. bills receivable; 3. book of reference 1. банк ҳисоб ставкаси; 2. олинадиган векселлар; 3. билдиргич

b.r. bank rate банк ҳисоб ставкаси

brd board 1. комиссия, қўмита; 2. бошқарув; 3. вазирлик

BRE Brazilian cruzeiro Бразилия крузейроси

B'Rec. bills receivable олинадиган векселлар

Br.P. British patent Британия патенти

B.S. 1. balance sheet; 2. bill of sale; 3. British Standard 1. баланс ҳисоботи; 2. васиқа; гаров хати; 3. Британия мезони

bsc basic асосий

BSFF Buffer Stock Financing Facility Буфер заҳираларини маблағ билан таъминлаш тизими (*Халқаро валюта фондида*)

Bs/L bill of lading коносамент, транспорт юкхати

bs boxes қутилар

B.S.I. British Standards Institution Британия мезонлар институту

B.T. Board of Trade 1. Савдо вазирлиги (*Буюк Британия*); 2. Савдо палатаси (*США*)

B/T British tariffs Британия тарифлари мажмуи

bt bought харид қилинган

BTC British Transport Commission Британия транспорт комиссияси

BTN Brussels Trade Nomenclature Брюссель савдо номлари

Bu bureau Бюро; бўлим; бошқарма

bus. business иш; тадбиркорлик

B/V book value сармоянинг чиқарилган акциялар миқдорига мос келувчи ҳақиқий миқдори

B.W. bonded warehouse бож тўланмаган юклар сақланадиган омбор

b.w. вазнга кўра, вазнга қараб

C 1. capacity; 2. contract; 3. currency; 4. current; 5. cycle; 6. coupon; 7. cent 1. а) (белгиланган) унумдорлик; ишлаб

чиқариш қуввати; б) юк сифими; 2. шартнома; 3. валюта; 4. жорий; 5. давр; 6. купон;

фоиз тўланганлиги ҳақидаги гувоҳнома; 7. цент

C. 1. cargo; 2. class; 3. company; 4. copy; 5. correction; 6. cost; 7. coupon 1. юк; 2. синф; 3. компания; 4. нусха; 5. тўғрилаш; тузатиш; 6. қиймат; 7. купон

CA 1. current account; 2. civil aviation 1. банк жорий ҳисоб-рақами; 2. фуқаро авиацияси

C.A. 1. chief accountant; 2. chartered accountant; 3. commercial agent; 4. court of appeal 1. бош бухгалтер; 2. дипломли бухгалтер; 3. савдо вакили; 4. апелляция суди

C/A, c/a 1. capital account; 2. commercial agent; 3. current account 1. асосий сармоя ҳисоб-рақами; 2. савдо вакили; 3. *ингл.* банк жорий ҳисоб-рақами, контокоррент; *амер.* очик ҳисобрақам

C/a 1. current agent; 2. capital account; 3. credit account 1. жорий ҳисобрақам; 2. асосий сармоя ҳисобрақами; 3. кредит қолдиқли ҳисобрақам

CAA Civil Aeronautics Administration Фуқаро авиацияси бошқармаси (АҚШ)

CAB Commonwealth Agricultural Bureau Ҳамдўстлик қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти бюроси

C.A.C., c.a.c. cash and carry уйга етказиб бериш шартсиз нақд пулга сотиш

CAD 1. Canadian dollar; 2. cash against documents; 3. Computer Aided Design 1. Канада доллари; 2. ҳужжатларга муқобил тарзда нақд пул тўлаш; 3. автоматлаштирилган тарзда лойиҳалаш тизими

CAF 1. currency adjustment factor; 2. cost, assurance and

freight 1. валюта курсини тўғрилаш кўрсаткичи; 2. қиймат, суғурта ва фрахт c.a.f. cost and freight қиймат ва фрахт; каф

C. & F. cost and freight қиймат ва фрахт; каф

cal. calculated ҳисоблаб чиқилган

calc. calculate ҳисобламоқ, ҳисоблаб чиқмоқ

CAMEL capital, assets, management, earnings, liquidity банклар даражасини баҳолаш тизими (АҚШ)

can(c.). cancelled бекор қилинган

C. and f. cost and freight қиймат ва фрахт; каф

c. and i. cost and insurance қиймат ва суғурта

CAP Common Agricultural Policy ягона қишлоқ хўжалиги сиёсати cap 1. capacity; 2. capital 1. а) (белгиланган) унумдорлик;

ишлаб чиқариш қуввати; б) юк сифими; 2. сармоя

CAPM capital asset pricing model сармоя активларини баҳолаш андозаси

carу capacity унумдорлик, ишлаб чиқариш қуввати

CAR certificates for automobile receivables автомобиль харид қилишга берилган кредитлар сертификатлари

CARIFTA Caribbean Free Trade Association Кариб эркин савдо уюшмаси

carr. carriage юк ташиш

carr. pd. carriage paid юк ташиш ҳақи тўланган

cart cartage 1) темир йўлсиз транспортда юк ташиш; 2) темир йўлсиз транспортда юк ташиш ҳақи

CAS currency adjustment sur-charge валюта паритетларини қайта кўриб чиқиш ҳисобидан берилган устама
cash cashier кассир
cat. 1. catalogue; 2. category 1. каталог; 2. тоифа
CATS certificates of accrual on Treasury securities хазина қоғозлари асосида чиқариладиган нолга тенг купонли облигация (АҚШ)
CB cash book касса дафтари
C/V cash book касса дафтари
C.V.D. cash before delivery (мол) етказиб берилганда нақд пулда ҳақ тўлаш
c.b.d. central business district марказий тадбиркорлик ҳудуди
CBI Confederation of British Industry Англия саноати конфедерацияси
CBO Congressional Budget Office Конгресснинг бюджет бюроси (АҚШ)
CBOE Chicago Board of Options Exchange Чикаго опцион биржаси
CBOT Chicago Board of Trade Чикаго мол биржаси
CBT Chicago Board of Trade Чикаго мол биржаси
CC Common Council маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораси
C.C. 1. cash credit; 2. cashier's check; 3. chamber of commerce; 4. country check; 5. Country Cheque Clearing 1. нақд пул шаклидаги кредит; 2. кассир чеки; банк ўзига ёзиб берган чек; 3. савдо палатаси; 4. бошқа шаҳарда жойлашган банкка ёзиб берилган чек; 5. марказдан узоқдаги банклар ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар

ССА contract change authorization шартнома шартларини ўзгартиришга рухсат бериш
ССАНС Central Council for Agricultural and Horticultural Cooperation Қишлоқ хўжалиги билрлашмасининг марказий кенгаши (*Буюк Британия*)
ССС 1. Commodity Credit Corporation; 2. country check clearing 1. Мол-кредит корпорацияси (АҚШ); 2. марказдан узоқдаги банклар ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар
ССЛ customs clearance божхонадан ўтказиш
ССТ Common Community Tariff Европа Ҳамжамияти тарифи
cct correct тўғри
C.D. cash discount нақд пул битимида бериладиган чегирма
C.d. with dividend дивидендли
Cd. fwd. carried forward ўтказилишга
C/D 1. certificate of deposit; 2. Customs Directive 1. депозит сертификати; 2. божхона кўрсатмаси
C.D.F.C. Commonwealth Development Finance Corporation Ҳамдўстлик мамлакатлари иқтисодий тараққиётига маблағ ажратиш ва кўмаклашиш корпорацияси
c.div. cum dividend дивидендли
CDP Contract Definition Phase шартнома асосий низомларини ишлаб чиқиш босқичи
CDs certificate of deposit депозит сертификати
CEA 1. Central Electricity Authority; 2. Commodity Exchange Authority; 3. Council of Economic Advisers 1. Электр қуввати бўйича марказий бошқарма (*Буюк Британия*); 2. Мол биржалари бошқармаси

(АҚШ); 3. Иқтисодий мас-
лаҳатчилар кенгаши (АҚШ)
СЕС Common European Sur-
gency Европа ягона валютаси
CED Committee for Economic
Development Иқтисодий та-
раққиёт қўмитаси
CEGB Central Electricity Gene-
rating Board Электр қуввати
бўйича марказий бошқарма (*Бу-
юк Британия*)
CEIR Council for Economic and
Industrial Research Иқтисодиёт
ва саноат тадқиқотлари қў-
митаси (АҚШ)
CELADE Latin American De-
mographic Center Лотин Амери-
каси аҳолишунослик тадқиқот-
лари маркази
CEO chief executive officer
юқори даражадаги бошқарувчи
CEQ Council on Environmental
Quality Атроф-муҳит сифати
бўйича кенгаш (АҚШ)
cert certificate сертификат, гу-
воҳнома, шаходатнома
CES Economic and Social Council
Иқтисодий ва ижтимоий кенгаш
C/F, c/f carried forward
ўтказишга; ўтказилган
CEDIP commerce foreign direct
investment programme Савдо
вазирлигининг бевосита инвес-
тицияларини чеклаш дастури
(АҚШ)
CFF Compensatory Financing
Facility ўрнини қоплаш тарзида
маблағ билан таъминлаш
tizими (*Халқаро валюта фон-
дида*)
c.f.i. cost, insurance, freight
қиймат, суғурта, фрахт, сиф
cfmd confirmed тасдиқланган;
тасдиқланди
CFO chief financial officer ком-
паниянинг молия бўйича вице-
президенти, хазиначи

CFPI Central Family Planning
Institute Оилани режалаштириш
марказий институти (*Ҳин-
дистон*)
CFR Cost and Freight қиймат ва
фрахт, СФР
CFTC Commodity Futures Tra-
ding Commission Муддатли бир-
жа савдоси қўмитаси (АҚШ)
Cge carriage 1. юк ташиш;
2. юк ташиш қиймати
CGO Committee on Government
Operations Ҳукумат муассаса-
лари фаолияти масалалари
бўйича комиссия (АҚШ)
cgo cargo юк
C.G.S. cost of goods sold
сотилган моллар қиймати
C.H. 1. clearing house; 2. custom
house 1. ҳисоб-китоб палатаси;
2. божхона
ch. charges сарф-харажатлар
CHAMPS Chase Manhattan
Payments System „Чейз Манхет-
тон“ банклараро ҳисоб-китоблар
tizими
CHAPS Clearing House Auto-
mated Payment System клиринг
ҳисоб-китобларининг автомат-
лаштирилган тизими (*Буюк
Британия*)
CHF Swiss franc Швейцария
франки
ch. fwd charges forward сарф-ха-
ражатларни юк олувчи тўлайди
chgd charged дебетланган
chgs charges 1. сарф-харажат-
лар; 2. қарз мажбуриятлари
CHIPS Clearing House Interbank
Payments System банклараро
клиринг ҳисоб-китоблари элект-
рон тизими
ch. pd. charges paid харажатлар
тўланган
ch. prpd. charges prepaid хара-
жатлар олдиндан тўланган
chq cheque *ингл.* чек

CI consular invoice консуллик фактураси
cia cash in advance нақд пулда олдиндан ҳақ тўлаш, бўнак
CIA Chemical Industries Association Кимё саноати уюшмаси (*Буюк Британия*)
C.I.A. Central Landowners Association Ер эгалари марказий уюшмаси (*Буюк Британия*)
C/I certificate of insurance суғурта гувоҳномаси
CIBOR Copengagen interbank offered rate Копенгагендаги банклараро депозитлар бозоридаги таклиф ставкаси
CIC Capital Issues Committee Қимматли қоғозлар чиқаришни тартибга солиш қўмитаси (*Буюк Британия*)
CICOM International Marketing Center Мол сотиш (ўтказиш) халқаро маркази
CID Committee on Interest and Dividends Фоизлар ва дивидендлар бўйича қўмита (*АҚШ*)
c.i.f. cost, insurance, freight қиймат, суғурта, фрахт, сиф
c.i.f.c., c.i.f. & c. cost, insurance, freight and commission қиймат, суғурта, фрахт ва воситачилик ҳақи; воситачилик ҳақи қўшилган сиф
c.i.f.c. & i. cost, insurance, freight and interest воситачилик ҳақи ҳамда харидор акцептини ҳисобга олиш харажати қўшилган сиф
c.i.f.c. & e. cost, insurance, freight and exchange қиймат, суғурта, фрахт ва курслар ўртасидаги фарқ; курслар ўртасидаги фарқ қўшилган сиф
CIO Congress of Industrial Organization Ишлаб чиқариш касаба уюшмалари конгресси (*АҚШ*)

CIP Carriage and Insurance Paid То йўл ва суғурта ҳақи ...-га қадар тўланган
CIMP Council for International Progress in Management Бошқарув усулларини яхшилашга қўмаклашиш кенгаши (*АҚШ*)
CIR 1. Commission on Industrial Relations; 2. Current Industrial Report 1. Саноатда маъмурият ва ишчилар ўртасидаги муносабатлар масалалари бўйича комиссия (*Буюк Британия*); 2. саноат тармоқлари стастикаси (*АҚШ*)
CIRET Center for International Research on Economic Tendency Иқтисодий йўналишлар халқаро тадқиқотлари маркази
CIS Commonwealth of Independent States Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги
ck check *амер.* чек
cl 1. class; 2. clause; 3. carload 1. синф; тоифа; 2. модда, банд, қўшимча шарт; 3. юк тарифига кўра ҳақ тўланадиган юк вази
class classification тасниф, таснифлаш
CLC Cost of Living Council Турмуш кечириш қиймати бўйича кенгаш (*АҚШ*)
CLCB Committee of London Clearing Bankers Лондон клиринг банклари қўмитаси
clm column устун
CLP Chilean peso Чили песоси
CMA 1. cash management account; 2. Census Metropolitan Area 1. нақд пулни бошқариш ҳисобрақами; 2. рўйхатга олиш жойи (*Канада*)
CME Chicago Merchantile Exchange Чикаго мол биржаси
CMEA Council for Mutual Economic Assistance Ўзаро

Иқтисодий Ёрдэм Кенгаши,
ЎИЁК

cm1 commercial савдо ... тижорат ...

CMO collateralized mortgage obligation ипотека пули билан таъминланган облигация

CMV current market value жорий бозор қиймати

CN, C/N 1. contract note; 2. credit note; 3. consignment note 1. шартнома ёзуви, шартнома; 2. кредит хабарномаси; 3. транспорт юкхати

cntr container контейнер

CNY Chinese yuan Хитой юани
CO, C/O 1. cash order; 2. certificate of origin 1. нақд пулда ҳақ тўлаш ҳақидаги буйруқ; 2. келиб чиқиш сертификати

Co 1. county; 2. company; 3. country 1. графлик (*Буюк Британия*); 2. компания; 3. мамлакат

c/o 1. care of; 2. carryover 1. манзил бўйича; орқали; 2. ўтказиш, кўчириш

C.O.C, C.o.C. Chamber of Commerce Савдо палатаси

COCOM Coordinating Committee of East-West Trade Policy Шарқ билан савдо-сотиқни мувофиқлаштириш қўмитаси (*собиқ соқ. мамлакатлар билан*)

COD cash on delivery, collect on delivery кўрсатилган ҳақ, етказиб берилганда ҳақ тўлаш

CODOT Classification of Occupations and Directory of Occupational Titles касблар таснифи ва уларнинг номлари кўрсаткичи

COFC container-on-flat-car темир йўл орқали контейнерда ташиш

COH cash on hand кассадаги нақд пул

COINS Committee on Improvement of National Statistics Статистика ҳисоби миллий тизимини такомиллаштириш қўмитаси (*Буюк Британия*)

COLA cost-of-living allowance (adjustment) нарх-наво баландлиги туфайли бериладиган устама, тирикчилик учун зарур нарсаларнинг энг кам миқдори кўрсаткичи ўзгариши туфайли иш ҳақи ставкасини ошириш call. collection инкассация қилиш; инкассо

coll. barg. collective bargaining жамоа шартномасини тузиш ҳақидаги музокаралар

COLTS continuously offered long-term securities мунтазам чиқариладиган хазина қоғозларига асосланган нолга тенг купонли узоқ муддатли облигациялар (*АҚШ*)

comb. 1. combination; 2. combine; 3. combined 1. иттифоқ; яккаҳоқимлик бирлашмаси; картель; синдикат; 2. комбинат; бирлашма; 3. бирлашган; қурама

COMECON Council for Mutual Economic Assistance Ўзаро Иқтисодий Ёрдэм Кенгаши, ЎИЁК

COMEX Commodity Exchange Нью-Йорк мол биржаси

com1 commercial савдо ..., тижорат ...

Com(m) 1. commercial; 2. commission; 3. Commonwealth; 1. савдо ..., тижорат ...; 2. а) воситачилик ҳақи; б) комиссия; қўмита; 3. а) федерация, иттифоқ, ҳамдўстлик; б) ҳамдўстлик

com(m) 1. commerce; 2. commercial 1. савдо-сотиқ, тижорат; 2. савдо ..., тижорат ...
commn commission а) воситачилик ҳақи; б) комиссия; қўмита
Comp 1. company; 2. compensation 1. компания, акциядорлик жамияти; 2. ўрнини қоплаш, товон тўлаш; тўлов
compl complement 1. лавозимлар таркиби, шахсий таркиб; 2. тўпلام
Con., con. consolidated бирлашган
cond 1. condition; 2. conditional 1. шарт; 2. шартли
conf., confer. конференция, мажлис
Confest conference on statistics статистика масалалари бўйича конференция
Cong. congress конгресс
cons't consignment 1. юк туркуми; 2. консигнация
cont. container контейнер
Cont. contract пудрат; шартнома
contr 1. contracted; 2. contractor 1. қисқартирилган; камайитрилган; 2. пудратчи; ишлаб чиқувчи; ижрочи фирма
CONUS Continental United States Америка Қўшма Штатларининг қитъадаги ҳудуди
conv convention конвенция; шартнома; битим
co-op 1. cooperation; 2. cooperative 1. а) ҳамкорлик; биргалликдаги ҳаракат; б) бирлашув; 2. ширкат
c.o.p. customs of port бандаргоҳ таомили
copr copyright муаллифлик ҳуқуқи, нашр этиш ҳуқуқи
COPS Committee on Population Statistics Аҳоли статистикаси қўмитаси (АҚШ)

Corp(n) corporation корпорация; амер. акциядорлик жамияти
corr 1. corrected; 2. correction; 3. corresponding 1. тузатилган; 2. тузатиш; 3. мувофиқ (мос) келувчи
COSATI Committee on Scientific and Technical Information илмий-техника ахбороти қўмитаси (АҚШ)
Coty commodity мол
Cov. covered таъминланган, ўрни қопланган
Coу company компания
CP commercial paper 1. тижорат қоғозлари; 2. қисқа муддатли тижорат вексели
ср charges prepaid харажатлар олдиндан тўланган
ср. coupon купон; фоизлар тўлаш гувоҳномаси
C.P. 1. carriage paid; 2. charter party 1. йўл ҳақи тўланган, юк ташиш ҳақи тўланган; 2. чартер-туркум
C/P charter party чартер-туркум
c/p customs of port бандаргоҳ таомили
CRA certified public account давлат муассасасининг расмий ҳисобрақами
CRAF cost-plus-award-fee ишлаб чиқариш чиқимларини вақти-вақти билан тўланадиган устама ҳақларга қўшиб тўлаш
CPFF cost-plus-fixed-fee чиқимларни қатъий фойдага қўшиб тўлаш
CPI consumer price index истеъмол моллари нархлари кўрсаткичи
CPIF cost-plus-incentive-fee чиқимларни рағбатлантирувчи ҳақни қўшиб тўлаш
CPT Carriage Paid To йўл ҳақи ...-га қадар тўланган

CQS consolidated quotation system акциялар баҳолари ҳақидаги маълумотларни тўплаш ва узатиш бирлашган тизими (АҚШ)

CR 1. carrier's risk; 2. company's risk; 3. Construction Report; 4. current rate 1. юк ташувчи таваккалчилиги; 2. компания таваккалчилиги; 3. қурилиш статистика маълумотномаси (АҚШ); 4. амалдаги ставка

Cr. 1. credit; 2. credited; 3. creditor; 4. credit record; 5. current rate 1. кредит; 2. кредитланган; 3. кредитор, кредит берувчи; 4. кредит қайди; 5. жорий ставка

CRA composite reserve assets универсал захира активлар

CRC cost-reimbursement contract чиқимлар ўрни қопланадиган шартнома

CRCE Chicago Rice and Cotton Exchange Чикаго гуруч ва пахта биржаси

CRDC Cash Receipts and Disbursement Statement нақд пул тушумлари ва тўловлари аҳволи ҳақидаги ҳисобот

C.R.M. cash on receipt of merchandise мол олинганида нақд пул билан ҳақ тўлаш

C.R.N.I. crude rate of natural increase аҳоли табиий ўсишининг умумий кўрсаткичи

CRU Composite Reserve Unit универсал захира бирлиги

CRUF collateralized revolving underwriting facility банклар қўллаб-қувватловчи евронотларга асосланган қисқа муддатли кредит дастури

CRVS civil registration and vital statistics аҳолининг табиий ҳаракати ҳисоби ва статистикаси

CS 1. capital stock; 2. common stock(s) 1. акция, акциялар; акциядорлик сармояси; 2. оддий акциялар

CSCE Coffee, Sugar and Cocoa Exchange кофе, қанд ва какао биржаси

CSE Cincinnati Stock Exchange Цинциннати фонд биржаси (АҚШ)

CSP cooperative statistical programme ялпи статистика тадқиқотлари дастури

CSI Council of Securities Industry Қимматли қоғозлар саноати кенгаши (*Буюк Британия*)

CSK Czechoslovakian koruna Чехословакия кронаси

CSRC cost-sharing-reimbursement contract чиқимлар қисман қопланадиган шартнома

CSVLI cash surrender value of life insurance ҳаётни суғурталаш полисининг қайта сотиб олиш қиймати

CT 1. carat; 2. cent; 3. credit 1. карат; 2. цент; 3. кредит

C.T. cable transfer телеграф ўтказмаси

CTP continuous tender panel евронотларни жойлаштириш шакли, бунда жойлаштирилмаган евронотларни кимошди савдоси қатнашчилари олади

ct current жорий; замонавий
C'tee committee комиссия; қўмита

CTT capital transfert tax сармоя ўтказиш солиғи

Cum cumulative жамлама ..., якуний

cum d(iv). cumulative dividend жамлама дивиденд

cum Pref. cumulative preference жамлама имтиёзли акциялар

cur 1. currency; 2. current
1. пул, валюта; 2. жорий; замонавий

curr., curt current жорий; замонавий

CUSIP Committee on Union Securities Identification Procedures Қимматли қоғозларга меъерий тартиб рақамлар ва кодлар тайинлаш қўмитаси (АҚШ)

Cv'r cover 1. таъминот; 2. қоплама

C/V certificate of value қиймат сертификати

CVP cost-volume-profit analysis зарар кўрмай ишлаш таҳлили
cvt convertible айирбошладиган

C.W.O., c.w.o. cash with order буюртма топширилганда нақд пул билан ҳисоб-китоб қилиш

C.W.S. Cooperative Wholesale Society Улгуржи харид қилиш ширкат жамияти (Буюк Британия)

Cy 1. city; 2. company;

3. currency 1. (йирик) шаҳар;

2. компания; 3. пул, валюта

ИЗОҲЛАР

авал 1. вексель эгаси олдидаги жавобгарлик; 2. вексель бўйича кафиллик ҳақидаги қайд

авалчи вексель бўйича кафиллик берган шахс

ажио 1. валюта курслари ўртасидаги фарқ; 2. қоғоз пулни металл тангаларга ёки заиф валютани бақувват валютага алмаштиришда олинадиган воситачилик ҳақи; 3. нақд мол нархи билан муддатга тузилган биржа битимида кўрсатилган мол нархи ўртасидаги фарқ; 4. турли муддатларда етказиб бериладиган моллар нархлари ўртасидаги фарқ

ажиотаж 1. ажио олиш ёки тўлашни мўлжаллаб келгусида етказиб бериш шarti билан харид қилиш ёки сотиш натижаси; 2. биржадаги қимматли қоғозлар ёки моллар нархларини сунъий равишда оширишдан иборат чайдовчиликка асосланган операциялар

айланма активлар корхоналар ва ташкилотларнинг бухгалтерлик баланси актив қисмида акс эттириладиган меъёрга солинадиган ҳамда меъёрга солинмайдиган айланма маблағлар

аккредитив 1. махсус ажратиб қўйилган маблағлар ҳисобига корхоналар ўртасидаги шаҳарлараро нақд пулсиз ҳисоб-китобларда фойдаланиладиган банк ҳисобрақами тури; 2. кимга берилган бўлса, ўша шахснинг кўрсатилган суммани банк муассасасидан олиш ҳуқуқини тасдиқловчи пул ҳужжати

актив 1. jisмоний ёки ҳуқуқий шахсга тегишли мол-мулк йигиндиси: асосий воситалар, ишлаб чиқариш моддий захиралари, номоддий активлар, пул маблағлари, молиявий қўйилмалар; 2. бухгалтерлик балансининг хўжалик маблағлари таркиби, жойлаштирилиши ва фойдаланилиши бўйича ҳисобот йилининг боши ва охиридаги пул баҳосида

ифодаланган иқтисодий гуруҳи акс эттирилган чап томони

актив баланс 1. актив қисмдаги қолдиғи пассив қисмдаги қолдиқдан ортиқ бўлган баланс; 2. хорижга чиқарилган молларнинг хориждан келтирилган молларга нисбатан кўпроқ бўлиши

актив (экспорт) савдо баланси четга мол чиқариш четдан мол келтиришдан устун бўлган ҳолатдаги савдо баланси

актив қолдиқ четдан келиб тушган тўловларнинг мамлакат ўзи бажарган тўловлардан ошиб кетиши

актив тўлов баланси четдан келиб тушган тўловлар мамлакатнинг ўзи амалга оширган тўловларга нисбатан ортиқ бўлган пайтдаги тўлов баланси

актив ҳисобрақам маблағларнинг алоҳида турлари ҳолати ва ҳаракатини ҳисобга олиш учун хизмат қилувчи ҳисобрақам

активлар диверсификацияси активлар турини ўзгартириб, уларни кўпайтириш

активлар опцион активларни сотиш ёки харид қилиш ҳуқуқи

активлар портфели корхона ёки ташкилот тасарруфидаги барча активларнинг жамламаси

активлар ҳисобрақами корхона ёки ташкилот тасарруфидаги активлар ҳисоби юритиладиган ҳисобрақам

акцепт 1. хўжаликлар ўртасидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар шаклларида бири. Етказиб берилган маҳсулот, кўрсатилган хизмат ёки бажарилган ишларга ҳақ тўлашда харидорнинг розилигини олиш назарда тутилади; 2. тўловчининг ўтказма векселни кўрсатилган муддатда тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олиши; 3. шартнома (битим)ни бошқа томон таклиф этган шартларда тузишга розилик бериш

акцептланган розилик берилган

акцептланган тратта тўловига розилик берилган ўтказма вексель

акцептлаш тўлашга розилик бериш

акцептлаш банки вексель таъминоти асосида кредит ажратувчи молиявий муассаса. Кўпинча четга мол чиқарувчиларга кредит ажратади.

акцептлаш идораси вексель таъминоти асосида кредит ажратувчи молиявий муассаса. Кўпинча чета мол чиқарувчиларга кредит ажратади

акцептлаш комиссияси тўловга розилик бериш ишларини ўрганиш комиссияси

акцептлаш компанияси вексель таъминоти асосида кредит ажратувчи молиявий муассаса. Кўпинча четга мол чиқарувчиларга кредит ажратади

акцептлаш уйи ташқи савдони кредит билан таъминлашга ихтисослаштирилган банк муассасаси

акцептли ҳисобрақам етказиб берилган маҳсулот, кўрсатилган хизмат ёки бажарилган ишларга ҳақ тўлашда ҳисобрақам соҳибини розилигини назарда тутувчи ҳисобрақам

акцептли кредит ташқи савдони кредит билан таъминлаш тури. Четга мол чиқарувчи ёки четдан мол келтирувчининг тўловга тақдим этган ўтказма векселларини банкка ўтказиш йўли билан оладиган кредити

акцептли редитор акцепт, яъни мижоз муайян суммадаги кредитни олиш ҳуқуқини тасдиқловчи имзо орқали кредит берувчи банкир. Кредит вексель асосида берилади

акцептловчи қимматли қоғоз ёки тўловномани белгиланган муддатда тўлаш мажбуриятини ўз зиммасига олган шахс

акцептловчи банк вексель бўйича кўрсатилган суммаи тўлаш мажбуриятини тасдиқловчи устхатни ўтказма векселда қайд этувчи банк

акцепт-рамбурсли кредит четга мол чиқарувчи шахс тўловга тақдим этган ўтказма векселлар бўйича четдан мол келтирувчининг ҳисоб-китобларини юритувчи банк акцепти шаклидаги кредит

акциз кенг истеъмол моллари сотувидан олинadиган билвосита солиқ тури. Муайян мол нархига ёки кўрсатилган хизмат ҳақига қўшилади

акцияларни бонусли эмиссияси акцияларни акциядорлар ўртасида бе-

пул тарқатиш мақсадида муомалага қириш

америкача опцион белгиланган муддат тугагунга қадар исталган пайтда сотиш ҳуқуқини берувчи битим

амортизация асосий фондлар қийматини улар воситасида ишлаб чиқариладиган маҳсулот ва хизматлар таннархига аста-секин ўтказиш ҳамда эскирган асосий фондларнинг ўрнини кейинчалик қоплаш мақсадида тўплаб бориладиган пул маблағлари

амортизация ажратмалари асосий фондлар қийматини улар воситасида ишлаб чиқариладиган маҳсулот ва хизматлар таннархига аста-секин ўтказиш ҳамда эскирган асосий фондларнинг ўрнини кейинчалик қоплаш мақсадида ажратилган пул маблағи

амортизация свопи асосий суммаси жадвалга мувофиқ камайиб борадиган своп

амортизация фонди эскирган асосий фондларнинг ўрнини кейинчалик қоплаш мақсадида пул маблағларини тўплаб боришга мўлжалланган фонд

андеррайтер қимматли қоғозларни бозорда жойлаштириш ва сотиш юзасидан ўз зиммасига мажбурият олган шахс

андеррайтерлар синдикати қимматли қоғозлар жойлаштирилишини кафолатловчиларнинг ҳуқуқий ва ҳўжалик жиҳатдан мустақил бирлашмаси

андеррайтинг операцияси 1. қимматли қоғозлар жойлаштирилишини кафолатлаш операциялари; 2. қимматли қоғозларни расмий обуна йўли билан воситачилар орқали жойлаштириш операциялари. Бунда воситачилар вазифасини инвестиция банклари бажаради; 3. кўчмас ва кўчма мулкни ҳамда тижорат операцияларини суғурталаш учун қабул қилиш

аннуитет 1. муддатли давлат қарзи турларидан бири. Асос қарзни унга тўланадиган фонзи билан аста-секин қайтариш имконияти ҳисобга олинган ҳолда, ҳар йили кредиторларга муайян даромад келтиради; 2. муптазам келиб тушувчи тўловлар

арбитраж 1. хўжалик ҳакамлик суди, тижорат ёки турли тармоқлардаги баҳсларни судга етказмай, ҳал қилувчи идора; 2. бир пайтнинг ўзида турли бозорларда мавжуд бўлган моллар, қимматли қоғозлар, валюта ва депозитларнинг нархлари

- ёки курслари ўртасидаги фарқдан фойда кўриш мақсадида амалга ошириладиган операциялар ҳамда битимлар
- арбитраж битими** бир пайтнинг ўзида турли бозорларда мавжуд бўлган моллар, қимматли қоғозлар, валюта ва депозитларнинг нархлари ёки курслари ўртасидаги фарқдан фойда кўриш мақсадида тузилган битим
- арбитражги облигация** қарз маблағларини маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идораларининг оддий облигацияларига нисбатан даромадлироқ қимматли қоғозларга инвестиция қилиш мақсадида чиқарилган маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари облигацияси
- арбитраж операцияси** бир пайтнинг ўзида турли бозорларда мавжуд бўлган моллар, қимматли қоғозлар, валюта ва депозитларнинг нархлари ёки курслари ўртасидаги фарқдан фойда кўриш мақсадида амалга ошириладиган операциялар
- атташе элчихонанинг бирор соҳа бўйича мутахассис ходими**
- аудит хўжалик фаолиятини текшириш, тафтиш қилиш, таҳлил этиш** ҳамда йиллик бухгалтерлик ҳисоботи ва баланси бўйича хулоса ва кўрсатмалар бериш
- аудитор ташкилот** ва корхоналарнинг молиявий-хўжалик фаолиятини ҳолисона тафтиш ва таҳлил қилувчи ҳамда уларга тегишли маслаҳатлар берувчи мустақил мутахассис
- аудиторлик фирмаси** ташкилот ва корхоналарнинг молиявий-хўжалик аҳволини шартнома асосида текшириб, уларга тегишли маслаҳатлар берувчи мустақил фирма
- банк авали** банкнинг вексель бўйича кафиллиги
- банк акценти** банкнинг пул ва мол ҳужжатлари бўйича ҳақ тўлашга ёки ҳақ тўланишини кафолатлашга берган розилиги
- банк депозити** хусусий шахс, корпорация, давлат ташкилот номидан банкга сақлаш учун топширилган пул маблағлари
- банк дисконти** банкнинг векселларни ҳисобга олиш операциялари учун белгиллаган ҳисоб фоизи
- банк интервенцияси** марказий банк ва давлат хазинасининг кредитга, қимматли қоғозларга, миллий ҳамда хорижий валютага бўлган талаб ва таклифни тартибга солиш йўли билан молия-кредит ҳамда валюта соҳасига аралашуви
- банк клиринги** банкларнинг ўзаро талабнома ва мажбуриятларни ҳисобга олиш асосида моллар, қимматли қоғозлар ва хизматлар учун нақд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш тизими
- банк консорциуми** банкларнинг кредит, кафиллик ва бошқа банк операцияларини биргаликда амалга ошириш учун вақтинча тузилган гуруҳи
- банк концерни** банклар бирлашмасининг шакли. Бунда бирлашма аъзолари мустақиллигини расман сақлаб қолиш билан бир вақтда ўзларига бошчилик қилувчи молиявий идоралар назоратига буйсунади
- банкнинг ликвидлиги** банкнинг мажбуриятларини ўз вақтида қоплай олиш қобилияти
- банк маркетинги** банк мижозлари эҳтиёжларини қондиришга ҳамда бозорни ўрганиб, истиқболни белгилаш асосида фойда олишга қаратилган банк хизматлари кўрсатишни ташкил этиш ва кенгайтириш мажмуавий тизими
- банкнот муомалага пул чиқариш ҳуқуқига эга** банклар билети. Улар металл пулнинг ўрнини муомала ва тўлов воситаси сифатида босади
- банк овердрафти** банкдаги кредитнинг ошиб кетиши
- банк портфели** таваккалчилиги банк муассасаларининг баланс пасивидagi мажбуриятларини активдаги талабномалар билан қоплай олмаслик ҳолати юз берганида талафот кўриш хавфи
- банк реквизиtlари** банк манзили ва унга тегишли бошқа маълумотлар мажмуи
- банк чартери** банкларга операцияларни амалга ошириш ҳуқуқини берувчи ҳужжат
- банк холдинг компанияси** ҳуқуқий жиҳатдан мустақил банклар ва но-банк муассасаларнинг акциялари назорат тўпламини улар амалга ошираётган операцияларни назорат қилиш мақсадида бошқарувчи компания
- банк ўтказмаси** инкассоси банк ўз мижозининг топшириғига кўра жўнатилган моллар ва хизматлар учун банк ўтказмаси асосида тўланиши лозим бўлган пул маблағларини ҳақ

тўловчидан олади ҳамда бу маблағларни ўз миқдорининг банкдаги ҳисобрақамига ўтказди

баратрия кема капитани ёки шахсий таркиби кемага ёхуд юкка эҳтиётсизлик оқибатида ёки қасддан етказган зарар

бартер бевосита мол айирбошлаш савдоси; пул тўловсиз мол айирбошлаш

бартер битими пул тўловсиз айирбошлаш битими

бенефициар аккредитив ва сугурта полиси бўйича пул олувчи ёки ишонч асосида бошқариладиган мол-мулкдан даромад кўрувчи шахс; фойда олувчи шахс

бенефициар акциялардан даромад кўрувчи шахс

биметаллизм танга зарб этишда икки хил металл — олтин ва кумуш қўлланиладиган пул муомаласи тизими

бланкли ваучер мол етказиб берувчи тўловномасига бириктириладиган ҳужжат. Унда амалга оширилган барча операциялар қайд этилади

бодмерея сафарни ниҳоясига етказиш учун маблағ зарур бўлиб қолган тақдирда кема капитани кемани ёки кема ва юкни гаровга қўйиб кема эгаси ҳисобидан оладиган қарз шартномаси

бозор корнери бир ёки бир нечта ҳуқуқий ва жисмоний шахсларнинг фойда олиш мақсадида бозордаги молларни ёппасига сотиб олиши

божхона декларацияси муайян мамлакат миллий қонунчилик талабларига мувофиқ расмийлаштирилган чегарадан ўтказилаётган юк ҳақида маълумотдан иборат ҳужжат

боналар 1. давлат хазинаси, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари ва хусусий фирмалар муомалага чиқарадиган ҳамда харид ва тўлов воситаси сифатида фойдаланиладиган қисқа муддатли қарз мажбуриятлари (майда тангалар вазифасини бажаради); 2. муомала ва истеъмолдан чиққан ва коллекция (тўплаш) буюмига айланган қоғоз пул бонификация сифати шартномада келишилган сифат даражасига нисбатан юқорироқ молларнинг нархига қўшиладиган устам

бонус 1. кўрсатилган воситачилик хизматлари учун тўланадиган ҳақ; 2. сотувчи харидорга битим шарт-

ларига мувофиқ берадиган қўшимча чегирма

бонусли битим сотувчининг харидорга қўшимча чегирма беришини назарда тутувчи битим

брокер қимматли қоғоз, мол ва валюта биржаларида битим тузиш пайтида воситачилик билан шуғулланувчи шахс ёки фирма

брокерлик идораси қимматли қоғозлар ёки моллар олди-сотдисидида воситачилик қилувчи идора

брокерлик кредити банклар, биржа даллоллари ва дилерлар қимматли қоғозларни харид қилиш ва сотиш бўйича фонд биржасида операцияларни амалга ошириш учун ажратадиган кредит

брокерлик операциялари қимматли қоғозлар ва моллар олди-сотдисиди бўйича воситачилик операциялари

брокерлик ссудаси брокерларнинг банклардан ёки бошқа брокерлардан турли мақсадлар учун қарзга оладиган пул маблағлари

брокерлик фирмаси қимматли қоғозлар ёки моллар олди-сотдисидида воситачилик қилувчи фирма

брокерлик хизмати қимматли қоғоз, мол ва валюта биржаларида битим тузишда воситачилик қилиш

брокерлик ҳисобрақами буюртмачи брокер ёки бошқа шахсга қимматли қоғозлар ёки молларни харид қилиш ёхуд сотишда эркин ҳаракат қилиш имкониятини берадиган ҳисобрақам. Бунда брокер вақт, миқдор ва нархни танлаш эркинлигига эга

брутто 1. молнинг ўрамдаги вазни; 2. корхона ёки ташкилотнинг харажатларни чегирмадан ҳолдаги ялпи даромади; 3. харажатлар чегирилмаган валюта даромади

буюртмалар портфели корхона ва фирмаларда муайян санада мавжуд бўлиб, бажарилиши лозим бўлган буюртмалар жамламаси

валюта арбитражи бир валютанинг турли валюта бозорларида бир пайтнинг ўзидида мавжуд бўлган курслари ўртасидаги фарқ ҳисобидан фойда кўриш мақсадида тузилган битим

валюта девальвацияси миллий валютани курсини хоржий валютага нисбатан расмий тарзда пасайтириш

валюта демпинги молларни жаҳон ўртача нархларидан паст баҳодди кўплаб четга чиқариш мақсадида валютани қадрсизлантириш. Бу мол

- ларни сотиш бозорлари учун кураш ҳамда сармоядорларнинг юқори фойда олиш воситалари бўлиб хизмат қилади
- валюта диверсификацияси** халқаро ҳисоб-китобларни таъминлаш ва валюта таваккалчиликларидан ҳимоялаш мақсадида таркибига турли хорижий валюталарни киритиш йўли билан валюта тузилишини тартибга солиш
- валюта клиринги** етказиб берилган моллар ва кўрсатилган хизматларнинг қиймат тенглигидан келиб чиқувчи муқобил талабнома ҳамда мажбуриятларни ўзаро мажбурий ҳисобга олиш ҳақидаги ҳукуматлар аро шартнома; ташқи савдо ва бошқа мамлакатлараро иқтисодий муносабатлар шаклида халқаро тўлов битимлари асосида амалга ошириладиган ҳисоб-китоблар
- валюта маклери** валюта операцияларида воситачилик билан шугулланувчи даллол
- валюта опцион** шартнома нинг муқобил валюта шартларини танлаш ҳуқуқи
- валюта паритети** иккита валюта ўртасида қонунан белгиланиб, валюта курсининг асоси ҳисобланадиган нисбат
- валюта ревальвацияси** миллий ёки халқаро (минтақавий) валюта пул бирлиги курсини бошқа мамлакатлар валюталарига нисбатан ошириш
- валюта свопи** хорижий валютани мамлакат валютаси эвазига кейинчалик қайта сотиб олиш асосида харид қилиш
- валюта-фоиз** свопи валюта битимларининг тури. Бунда «своп» битимлари фақатгина валюта билан эмас, балки фоизлар билан ҳам амалга оширилади. Бу битимда иштирокчилардан бири иккинчи иштирокчига ЛИБОР фоиз ставкалари бўйича фоиз тўлаш мажбуриятини олади, бунинг эвазига эса иккинчи иштирокчи ўз шеригига олдиндан келишиб олинган (ўзгармас) фоиз ставлари бўйича фоиз тўлаш мажбуриятини олади ва томонлар фоиз ставкалари бозоридagi ўзларига манфаатли ўзгаришлардан фойда олишга ҳаракат қиладилар.
- валюта-фоиз** жежи фоизлар ўртасидаги фарқдан олинган даромадни қайд қилиш ва шу вақтнинг ўзида валюта курсларининг кутилмаган ўзгаришларидан сугурталаш имконини берувчи валюта-фоиз битимлари тури
- валюта фьючерси** маълум турдаги валютани битим тузиш вақтида келишиб олинган курс бўйича муайян келгуси санада сотиш ва харид қилиш мажбуриятини кўзда тутувчи валюта битими
- варрант** ўз соҳибига қимматли қозғоларни муайян давр мобайнида белгиланган нархда харид қилиш ҳуқуқини берувчи гувоҳнома
- варрантли облигация** ўз соҳибига илгаридан белгиланган нархда муайян миқдорда оддий акцияларни харид қилиш ҳуқуқини берувчи облигация
- ваучер-чек** мол етказиб берувчи тўловномаси иловасига бириктириладиган ҳужжат
- векселлар клиринги** векселлар билан боғлиқ мажбуриятларни ўзаро ҳисобга олишга мўлжалланган ҳисоб-китоб тизими
- векселлар портфели** муайян даврда банк ёки корхона ихтиёрида жамланган векселлар мажмуи
- вертикал спред** турли бошланғич нархларда тузилиб, опцион муддати тугашига қадар бир хил даврга эга бўлган турдаги иккита опционларни бир вақтнинг ўзида харид қилиш ва сотиш
- востро ҳисобрақами** банкнинг хориждаги маҳаллий валютада юритадиган ҳисобрақами
- девальвация** миллий валюта курсини хорижий валютага нисбатан расмий тарзда пасайтириш
- девизлар** чет эл валютасида ифодаланган ва халқаро ҳисоб-китобларда қўлланиладиган кредит ҳамда тўлов ҳужжатлари (вексель, чек, ўтказмалар ва ҳ.к.)
- декларация** муайян ахборотдан таркиб топиб, маълум қоидаларни эълон қилувчи баёнот, ҳужжат
- делькредере** брокер ёки воситачи вакилнинг битим ижросини кафолатлаш юзасидан у номидан иш юритадиган шахс олдидаги мажбурияти
- демерреж** кеманинг юк тушириш ёки ортиш пайтида метёрдан ортиқ туриб қолганлиги учун тўланадиган жарима
- демпинг** бозорда рақобатчиларни енгиб чиқиш мақсадида моллар ва хизмат-

лар нархларини сунъий тарзда пазайтириш; молларни бошқа мамлакатда таннархидан арзон сотиш

депозит 1. банкларда сақлаш учун топширилган пул маблағлари ёки қимматли қоғозлар; 2. қарздор кредиторга бериб юбориш учун суд муассасасига ажратадиган пул суммаси ёки қимматли қоғоз

депозит сертификати кредит муассасасининг пул маблағи сақлашга топширилганлиги ҳақида омонатчининг депозитни олиш ҳуқуқини тасдиқловчи ёзма ҳужужнома

депозит ҳисобрақами молия-кредит муассасасига сақлаш учун топширилган пул маблағлари ёки қимматли қоғозлар ҳисобга олинadиган ҳисобрақам

депозитарий депозитларни сақлаш ишониб топширилган жисмоний ёки ҳуқуқий шахс

депонент бошқа жисмоний ёки ҳуқуқий шахс вақтинча сақлаб турган пул маблағларига эгаллик қилувчи жисмоний ёки ҳуқуқий шахс

депорт 1. фойда кўриш мақсадида нарх-навони атайлаб туширувчи брокерлар фонд биржасида амалга оширадиган муддати узайтирилган битим; 2. шартномани тугатиш муддатини узайтирганлик учун муддати узайтирилган битим бўйича зиммасига мажбурият олган шахсга тўланадиган ҳақ миқдори; 3. етказиб бериш муддати яқин ва узоқроқ битимларнинг нархлари ўртасидаги фарқ

депорт операциялари қимматли қоғозларни муайян муддатдан кейин пазайтирилган курсда сотиш шarti билан битим тузилган кун курсида харид қилишдан иборат муддати узайтирилган битим тури

дефляция 1. ортиқча қоғоз пулни муомаладан чиқариб олиш йўли билан пул кўламини камайтириш; 2. пул-кредит бозоридаги нарх-навонинг аста-секин пасайиши ёки кўтарилиши. Маҳсулот ишлаб чиқаришнинг пасайиши ва ишсизликнинг ўсиши билан бирга содир бўлади

диверсификация компанияси инвестиция қилинган ва қарзга берилган сармоялари кўрилиши мумкин бўлган сармоя ва даромад талафотлари хавфини камайтириш мақсадида турли объектлар ўртасида тақсимланган компания

диверсификация қилинган инвестиция компанияси инвестиция қилинган ва

қарзга берилган сармоялари кўрилиши мумкин бўлган сармоя ва даромад талафотлари хавфини камайтириш мақсадида турли объектлар ўртасида тақсимланган инвестиция компания

дивиденд акциядорлик жамиятининг акциядорлар ўртасида тақсимланadиган соф фойдаси. Бунда фойда тасарруфидаги акцияларга мувофиқ ҳолда тақсимланади

дивиденд олиш купони акцияларнинг дивиденд олиш ҳуқуқини берувчи йиртма қисми

дилер қимматли қоғозлар, моллар ва валюта олди-сотди савдо битимларида воситачилик қилувчи шахс ёки фирма

дисконт 1. қимматли қоғознинг амалдаги нархи билан қиймат қопланиши пайтидаги нархи ёки белгиланган қиймати ўртасидаги фарқ; молиявий воситани қиймат қопланиши пайтига қадар белгиланган қийматидан паст нархда харид қилиш; 2. валютанинг келгуси курси билан дарҳол етказиб берилган пайтдаги курси ўртасидаги фарқ; 3. турли муддатларда етказиб берилadиган бир турдаги молнинг нархлари ўртасидаги фарқ; 4. биржа битимларида мол сифати шартномада келишилганидан паст бўлганида нархдан чегириш; 5. валюта битимларида валюта расмий курсидан пазайган ҳолда четга чиқиш

дисконтланган харажатлар вақтга кўра таққосланадиган ўлчамларга келтирилган турли йиллардаги харажатлар

дисконтланган қиммат вақтга кўра таққосланадиган ўлчамларга келтирилган турли йиллардаги қиммат

дисконтлаш 1. векселларни ҳисобга олиш; 2. турли йиллардаги иқтисодий кўрсаткичларни вақтга кўра таққосланадиган ўлчамларга келтириш

дисконтли кредит марказий банк тижорат банкларига фойз эвазига ажратадиган кредит

диспача муддатидан олдин юк ортганлик ёки юк туширганлик учун тўланадиган ҳақ

диспача умумий ҳалокат ёки шикастланишдан кўрилган зарарларни ҳисоб-китоб қилиш ҳамда уларни сифар иштирокчилари ўртасида тақсимлаш; кўрилган зарар суғурта-

ловчи томонидан диспашага мувофиқ қопланади

диспашер денгиз ҳалокати пайтида қўрилган зарарни аниқлаш ва уни тақсимлаш бўйича мутахассис

доминион 1947 йилга қадар Буюк Британия империясига кирган, расмий жиҳатдан мустақил давлат

евровалюта Европанинг қатор ривожланган мамлакатлари муомалага чиқарган ва мамлакат ҳудудидан ташқарида нақд пулсиз депозит-ссуда операцияларини амалга оширишда фойдаланиладиган валюталар

евродоллар Европа хусусий банклари ҳисобрақамларидаги АҚШ долларларида ифодаланган маблағлар. Бунга ҳозирги кунда Европадан ташқаридаги банкларда сақланаётган АҚШ долларларидаги маблағлар ҳам киради

евродоллардаги облигациялар АҚШ ҳудудидан ташқарида жойлашган банклар ҳисобрақамларидаги АҚШ долларларида ифодаланган облигациялар

еврокредит синдикати евовалюта бозори маблағлари ҳисобидан халқаро кредитлар ажратувчи йирик тижорат банклари бирлашмаси

евронот валюта чиқарилган мамлакатдан ташқарида ўрта муддатли кредит дастурлари доирасида муомалага киритиладиган банк кафолатига эга векселлар (депозит гувоҳномалари)

евроблигация фоиз келтирувчи қимматли қоғоз. Уни муомалага чиқарувчилар (воситачилар ва харидорлар) қимматли қоғозни муомалага чиқариш пайтида қайси мамлакат валютасидан фойдаланилса, ўша мамлакатда доимий турар жойга эга бўлмайдилар

ер кадастри ер майдонларининг баҳолари ва ўртача даромадлиги ҳақидаги маълумотлардан иборат рўйхат. Ер солигини ҳисоблашда фойдаланилади

ер рентаси қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари бевосита тайёрлаган қўшимча маҳсулотнинг ер эгалари ўзлаштириб оладиган қисми

ёпиқ позиция битим бўйича ҳисобкитобларни тугаллаш, яъни мол (қимматли қоғоз) ни сотувдан сўнг харид қилиш ёки, асинча, харид қилингандан сўнг сотиш

ёпиқ эмиссия қимматли қоғозларни

чекланган доирада муомалага чиқариш

жадаллаштирилган амортизация камамаяётган баланс усулида ҳисобланадиган амортизация. Бунда фойдаланишнинг биринчи йилида ажратиладиган маблағлар меъёри икки бараварга оширилади, иккинчи йилда эса қолдиқ қийматдан 20% ажратилади ва ҳ.к.

жироҳисоб-китоб капиталистик мамлакатлардаги банклар ва жамғарма кассалари бир ҳисобрақамдан иккинчисига маблағ ўтказиш йўли билан амалга оширадиган нақд пулсиз ҳисоб-китоб турларидан бири. Ундан нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини ифодалашда ҳам фойдаланилади.

жироҳисобрақам нақд пулсиз ҳисобкитоблар амалга ошириладиган ҳисобрақам

ижобий қолдиқ тушумларнинг тўловлардан ошиб кетиши

ижтимоий траст бир нечта мулкдорлар эгаллик қилувчи ишонч асосида бошқариладиган хусусий мулк

импорт четдан мол келтириш

инвестиция портфели маблағларни узоқ муддатли қимматли қоғозларга сарфлаш

инвестиция траст фонди портфели турли жисмоний ва ҳуқуқий шахсларнинг ишонч асосидаги маблағларни жалб этиш ҳисобида ташкил этилган қимматли қоғозлар тўплами

индексация мажбуриятлар бўйича тўловларнинг нарх-наво кўрсаткичи билан ўзаро нисбатини белгилаш; пул талабномалари ва турли даромадларнинг ҳақиқий миқдорини инфляция шароитида сақлаб қолиш усули

индексация қилиш мажбуриятлар бўйича тўловларнинг нарх-наво кўрсаткичи билан ўзаро нисбатини белгилаш; пул талабномалари ва турли даромадларнинг ҳақиқий миқдорини инфляция шароитида сақлаб қолиш

индексация қилинган облигация қийматига инфляция даражаси қўшиб ҳисоблаш орқали белгиланган қиймати аниқланган облигация

индоссамент қимматли қоғоз, вексель, чек ва ш.к.лар бўйича ҳуқуқнинг бошқа шахсга ўтказилганлигини тасдиқловчи ўтказма ҳужжат

индоссант ўз ҳуқуқини бошқага ўтказиб, ўтказма устхат қўйган шахс

индоссация қимматли қоғоз, вексель, чек ва ш.к.лар бўйича ҳуқуқни бошқага ўтказиб, устхат қўйиш

индоссация қилиш қимматли қоғоз, вексель, чек ва ш. к. лар бўйича ҳуқуқни бошқага ўтказиб, устхат қўйиш

инкассация ҳужжатларни тақдим этиш йўли билан пул олиш

инкассо халқаро савдодаги ҳисоб-китоблар шаклиридан бири. Унга мувофиқ банк ўз мижозининг топширигига кўра жўнатилган моллар ва хизматлар учун ҳисоб-китоб ҳужжатлари асосида тўланиши лозим бўлган пул маблағларини ҳақ тўловчидан олади ҳамда бу маблағларни ўз мижозининг банкдаги ҳисобрақамига ўтказди

инкассо дафтари банкнинг жўнатилган моллар ва хизматлар учун ҳисоб-китоб ҳужжатлари асосида тўланиши лозим бўлган пул маблағларини ҳақ тўловчидан олиб, ўз мижозининг банкдаги ҳисобрақамига ўтказиши ҳисобга олинган дафтар

инкассо йиғими банкнинг жўнатилган моллар ва хизматлар учун ҳисоб-китоб ҳужжатлари асосида тўланиши лозим бўлган пул маблағларини ҳақ тўловчидан олиб, ўз мижозининг банкдаги ҳисобрақамига ўтказилганлиги учун оладиган ҳақи

инкассо топшириқномаси банкларга кредит муассасасидаги ҳисобрақамдан эгаларининг розилигисиз маблағларни ундириш ҳуқуқини берувчи ҳисоб-китоб ҳужжати

инжиниринг тижорат қоидаларига асосланган муҳандислик-маслаҳат хизматлари: ишлаб чиқаришни таъминлаш, маҳсулот сотишни уюштириш, ишлаб чиқариш объектиларини қуриб ишга тушириш юзасидан маслаҳат бериш

интервенция марказий банк ва давлат хазинасининг кредитга, қимматли қоғозларга, миллий ҳамда хорижий валютага бўлган талаб ва таклифни тартибга солиш йўли билан молия-кредит ҳамда валюта соҳасига аралашуви

инфляция мамлакатда муомалада юрган қоғоз пул миқдорининг ҳўжалик муомаласи эҳтиёжларидан ошиб кетиши. Нарх-наво умумий даражасининг кўтарилиши. Пулнинг қадрсизланиши. Инфляция қўидаги

турларга бўлинади: 1. бирор омил туфайли келиб чиққан инфляция; 2. кредит инфляцияси — кредит ажратишнинг ҳаддан ортиқ кенгайиши туфайли келиб чиқади; 3. судралучан инфляция — секинлик билан ривожланиб боради; 4. сакровчан инфляция — тез суръатда ривожланиб боради; 5. маъмурий инфляция — нарх-навони маъмурий тарзда бошқариш оқибатида юзага келади; 6. ижтимоий инфляция — маҳсулот сифатига, атроф-муҳит муҳофазасига бўлган янги ижтимоий талабларнинг пайдо бўлиши оқибатидаги чиқимларнинг ўсиши таъсирида нарх-навонинг ўсишини юзага келтиради

инфратузилма ишлаб чиқариш ша-роитини таъминловчи ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш тармоқлари мажмуи. Буларга қўидагилар киради: йўллар, алоқа, транспорт, таълим, соғлиқни сақлаш, электр таъминоти

ипотека қарзга пул олиш мақсадида кўчмас мулк, ер ва қурилиш биноларини гаровга қўйиш. Бунда гаровга қўйилган мулк қарз олувчининг тасарруфиди қолади

ипотека банки кўчмас мулк, ер ва шаҳар қурилиш биноларини гаровга олиб, узоқ муддатли қарз беришга ихтисослашган банк

ипотека кредити кўчмас мулкни гаровга олиб, узоқ муддатга бериладиган кредит

ипотека пули кўчмас мулк, ер ва шаҳар қурилиш биноларини гаровга олиб, узоқ муддатли қарз беришга ихтисослашган компанияларнинг бирлашмаси

ипотека ссудаси кўчмас мулкни гаровга олиб, узоқ муддатга бериладиган қарз

ипотека қарзи кўчмас мулкни гаровга олиб, узоқ муддатга бериладиган қарз

ишлаб чиқариш картели бир-бирига боғлиқ бўлмаган бир нечта корхоналар ўртасида рақобат таваккалчилигини чеклаш ва тугатиш мақсадида тузилган битим

кадастр 1. солиқ солинадиган объектларни рўйхатга олиш ва баҳолаш; 2. жон бошига солиқ солинадиган шахслар рўйхати

камерализм четга мол чиқаришни кўпайтиришга ҳамда четдан мол

келтиришни чегаралашга қўмаклашиш ҳар қандай мамлакатнинг манфаатига хизмат қилади, деган тушунчага асосланган ташқи савдо муносабатлари назариясининг тури

канцеллинг ёлланган кеманинг юк ортиш учун бандаргоҳга етиб келишининг энг охириг муддати. Бу муддат тугаганда кема ёлловчи шартномани бекор қилиш ҳуқуқига эга бўлади

картализм пулнинг айирбошлашда тенг қиймат вазифасини рад этиб, уни хусусий қийматга эга бўлмаган шартли белги сифатида талқин этувчи иқтисодий назария

картелизм мол сотиш бозорини ўзига бўйсундириш ва бозорда якка-қоқимлик мавқеини эгаллаш мақсадида ёппасига картеллар тузиш

картель ишлаб чиқариш қувватларининг иш билан таъминланишини талабга мослаштириш, нархларни барқарорлаштириш, бозордаги таъсир кўрсатиш соҳаларини тақсимлаш, маҳсулотни ўтказиш, шунингдек, саноатнинг хорижий рақобат ва чет эл фирмаларининг маҳсулот нархларини атайлаб пасайтиришидан ҳимояланмаган янги соҳаларига сармоя сарфланишини бир маромда сақлаб туриш учун нархларни ва ишлаб чиқаришда иштирок этиш улушларини белгилаш мақсадида мустақил фирмалар ўртасида тузилган битимга асосланган тadbиркорлик бирлашмаси

картель битими ишлаб чиқариш қувватларининг иш билан таъминланишини талабга мослаштириш, нархларни барқарорлаштириш, бозордаги таъсир кўрсатиш соҳаларини тақсимлаш, маҳсулотни ўтказиш, шунингдек, саноатнинг хорижий рақобат ва чет эл фирмаларининг маҳсулот нархларини атайлаб пасайтиришидан ҳимояланмаган янги соҳаларига сармоя сарфланишини бир маромда сақлаб туриш учун нархларни ва ишлаб чиқаришда иштирок этиш улушларини белгилаш мақсадида мустақил фирмалар ўртасида тузилган битим

картел нархи картелга нарх-наво сиёсати соҳасида аъзо бўлган бир нечта корхоналар энг кўп фойда олиш мақсадида келишиб олган нарх

каф халқаро савдо амалиётидаги мол-

ларни етказиб бериш шартларидан бири. Унга кўра сотувчи шартномада белгиланган муддатда кема ёллаш ва унга мол ортиш мажбуриятини зиммасига олади. Харидор эса тайинланган бандаргоҳда молни тушириш харажатларини зиммасига олади

квота 1. ишлаб чиқариш бирлашмасининг маҳсулотни ишлаб чиқаришда, сотишда, четга чиқариш ёки четдан келтиришда ҳар бир қатнашчи учун белгиланадиган иштирок этиш улуши; 2. мамлакатнинг халқаро иқтисодий ёки валюта-молиявий ташкилот устав фонди ёки сармоясига қўшган ҳиссаси; 3. солиқ олинадиган бирликдан ундириладиган солиқ ставкаси

клиринг нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг моллар, қимматли қоғозлар ва хизматлар талабнома ва мажбуриятларини ўзаро ҳисобга олишга асосланган тизими

клиринг активлари клиринг ҳисоб-рақамларидаги активлар

клиринг банки чеклар бўйича ўзаро ҳисоб-китоблар миллий тизимига кирувчи банк

клиринг валютаси баъзи мамлакатларда иккитомонлама ҳисоб-китобларда фойдаланиладиган махсус ҳисоб-китоб валюта бирлиги

клиринг палатаси биржа иштирокчилари ўртасидаги ҳисоб-китобларни ўзаро талабномаларни ҳисобга олиш асосида амалга оширувчи биржаларо идора

клиринг сальдоси муайян давр мобайнидаги тўловлар ва тушумлар нисбатининг ҳисобга олиш бўйича шахсий ҳисобрақамда акс эттириладиган натижаси

клиринг ҳисобрақами тижорат банкининг бошқа банклар билан ҳисоб-китоб қилишга мўлжалланган марказий банкдаги ҳисобрақами

клиринг ҳисоб-китоблари ўзаро талабномаларни ҳисобга олиш асосидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар

колл опцион инвесторга келишилган муддат мобайнида опцион ёзиб берган шахсдан белгиланган нарх ва миқдорда молларни ёки қимматли қоғозларни харид қилиш ҳуқуқини берувчи шартнома

колл опцион „капалак“ спреди валюта биржасида қимматли қоғозларнинг харид қилиш ва сотиш курси ўртасидаги фарқдан фойда

кўриш мақсадида амалга оширилган битим. Колл опцион муайян муддатдан кейин белгиланган курсда инвестицияларни харид қилиш ҳуқуқини беради

„колл“ валюта опцион келишилган муддат мобайнида белгиланган нарх ва миқдорда валюта харид қилиш ҳуқуқини берувчи шартнома

комитент воситачилик шартномасининг ҳақ эвазига воситачи номидан ўз ҳисобига бир ёки бир нечта битимларни амалга ошириш учун воситачига топшириқ берувчи томони

конвенция халқаро шартномалар тури

конгломерация корхоналарнинг якка-ҳоқим бирлашмалари тури

„пут“ опцион „капалак“ спреди фонд биржасида қимматли қоғозни белгиланган курсда сотиш мақсадида амалга ошириладиган битим

коносамент денгиз орқали юк ташиш шартларидан таркиб топган ҳужжат; соҳибига юкдан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи мол тақсимоли ҳужжати. У ташқи савдода кенг қўлланилади

консигнация молларни воситачилар омбори орқали сотиш шакли. Бунда етказиб берувчи воситачи омборига келиб тушган молга эгалик қилиш ҳуқуқини мол харидорга сотилган пайтга қадар сақлаб қолади

консигнациячи хориждаги омборлардан молларни сотиш битимларини амалга оширишга топшириқ берувчи жисмоний ва ҳуқуқий шахс

консол давлат узоқ муддатли засм облигациялари тури (*Буюк Британия*)

консуллик йиғими консулхоналарнинг мамлакатга кириш рухсатномаларини берганлик учун фуқаролар, муассасалар ва ташкилотлардан ундирадиган йиғими

консорциум муайян иқтисодий лойиҳаларни ёки молиявий операцияларни биргаликда амалга ошириш мақсадида банклар ва саноат компаниялари ўртасида тузилган муваққат битим

контанго муддатли битимлар бўйича нархлар нақд мол нархларидан ошиб кетган пайтдаги нарх-наво нисбати

конткоррент банкнинг мижоз билан олиб борадиган барча операциялари ҳисобга олинандиган жорий ҳисоб-

рақам. У ўзида ссуда ва жорий ҳисобрақамларни мужассам этади

конткоррент ҳисобрақами банкнинг мижоз билан олиб борадиган барча операциялари ҳисобга олинандиган жорий ҳисобрақам. У ўзида ссуда ва жорий ҳисобрақамларни мужассам этади

контрагент 1. ўз зиммасига шартнома бўйича мажбуриятлар олган шахс ёки муассаса; 2. шартноманинг иккала томони

контракция саноат, ҳўжалик ва бошқа корхоналар ўртасида шартномалар тузиш

конфедерация мустақил давлатлар иттифоқи

концерн турли тармоқлар корхона ва ташкилотларининг умумий манфаатлар асосидаги бирлашмаси. Бунда улар ихтиёрий бирлашадилар ва ҳуқуқий ва ҳўжалик мустақиллигини сақлаб қоладилар

концессия миллий иқтисодиётни тиклаш ёки ривожлантириш ҳамда табиий бойликларни ўзлаштириш мақсадида корхоналарни, ер майдонларини, ер ости ва бошқа бойликларни хорижий давлатга, ҳуқуқий ёки жисмоний шахсга вақтинча фойдаланиш учун бериб туриш ҳақидаги шартнома

корпорация ҳуқуқий шахснинг иккита ва ундан ортиқ акциядорлар иштирокидаги бирлашма. Бунда ҳуқуқий шахс мажбуриятлар бўйича масъулиятга ҳамда чиқарилган акцияларнинг чекланган қийматига, шунингдек, ўз номидан моллар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш, шартномалар тузиш, қарз олиш ва бериш ҳамда бошқа фуқаролик ҳаракатларини амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлади

корпоратив капитализм жамоавий фаолиятга асосланган капитализм

корпоратив облигациялар корпорация чиқарган облигациялар

корпорация нотаси корпорация муомалага чиқарган қисқа ёки ўрта муддатли қимматли қоғоз

кредит акцепти кредит ажратишга розилик бериш

кредит клиринги муайян мамлакат банклари ўртасида ўзаро пул талабномаларини тугатиш мақсадидаги кредитларни ўзаро ҳисобга олиш

кредит портфели муайян даврда ажратилган кредитлар жаммуи

кредитнинг ликвидлиги кредитнинг ўз вақтида қайтарилга олиш қобилияти кредит маржаси қарз олувчи кредит қийматига қўшиб тўлайдиган устама кредит мультипликатори пул қўлами ва пул қўламининг асоси, яъни марказий банк муомалага чиқарган пул ўртасидаги нисбат

кредит-нота ҳисоб-китоб муносабатларининг бир томонидаги шахс муайян суммани ҳисобрақамнинг кредит қисмида қайд этилганлиги ҳақида иккинчи томонга юборган хабарнома

кредит рестрикцияси ҳукуматнинг мамлакатдаги иқтисодий аҳволни соғломлаштириш мақсадида ўтказадиган кредит ажратишнинг кенгайтишини чекловчи тадбирлари — фоиз ставкасини ошириш, банкларнинг кредит ажратишини чеклаш, савдо битимларида чекловлар жорий этиш ва бошқалар

кредит синдикати бир нечта банкнинг қарз олувчига кредит суммаси ва ундириладиган фоизлар улушини ўзаро тақсимлаш асосида кредит бериш мақсадида тузилган бирлашмаси

кредит субсидияси ҳукуматга ва бошқа ташкилотларга ёрдам кўрсатиш ва мақсадли харажатларни қоплаш учун имтиёзли фоиз ставкалари бўйича бериладиган кредит

кредит экспансияси кредит ажратишни кенгайтириш

кросс-курс икки валюта ўртасида учинчи валютага нисбатан аниқландиган курслар нисбати

кросс-паритет бир валютани бошқасига учинчи валюта воситасида алмаштириш

купон 1. хазина мажбурияти ва облигациянинг ҳар йили даромад келтириб турадиган йиртма қисми; 2. акцияга илова қилинган ва дивидендлар тўлашга мўлжалланган варақ

купонлар инкассоси банкнинг ўз миждози топшириғига кўра купонлар тўловини амалга ошириши купонли облигация ҳар йили даромад келтириб турадиган йиртма қисмга эга облигация

купюра устида қиймати кўрсатилган пул билети, акция, облигация ёки бошқа қимматли қоғоз «кэп» битими банк устама ҳақ эвазига қарз маблағларининг белгиланган

қийматини миждозга кафолатлайдиган битим

лаж 1. олтин муомалада бўлган жойда бозордаги қоғоз пулнинг қадрсизланиши натижасида ўз-ўзидан олтин баҳосига қўйиладиган устама; 2. олтин бозор баҳосининг расмий баҳодан ортқ қисми; 3. пул белгилари, векселлар ёки қимматли қоғозлар бозор курсининг уларда қайд этилган қийматига нисбатан ошиб кетиши

лизинг асосий воситалар, техника воситалари, бино ва иншоотларни ўрта ҳамда узоқ муддатга ижарага бериш

ликвид активлар фоиз даромади келтирмайдиган, шу билан бирга ўз соҳибларига жорий ва кредит мажбуриятлари бўйича тўловларни мунтазам амалга оширишга имкон берувчи осон сотиладиган маблағлар (қисқа муддатли давлат қимматли қоғозлари, йирик компанияларнинг доим харидоргир акциялари ва облигациялари, нақд пул)

ликвид маблағлар қарз мажбуриятларини қоплашда фойдаланиш мумкин бўлган пул маблағлари ва бошқа активлар

ликвидлик корхоналар, фирмалар, банклар активларининг молия-кредит мажбуриятларини ва қонуний пул талабномаларини ўз муддатида улуксиз тўлашга имкон берувчи ҳаракатчанлиги

ликвид сармоя нақд пулга осон айлана оладиган сармоя

лихтер денгиз юкларини ортиш ва туширишда ёрдамчи юк кемаси сифатида фойдаланиладиган баржа

ломбард кредити осон сотиладиган кўчма мулкни гаровга олиб, қисқа муддатга бериладиган кредит

листинг компания акцияларини биржада баҳоланадиган акциялар рўйхатида киритиш

ломбард ссудаси осон сотиладиган кўчма мулкни гаровга олиб, қисқа муддатга бериладиган қарз

лоро ҳисобрақами 1. банкнинг ўз вакил банкларига очган ҳисобрақами. Унда вакил банклар топшириғига кўра олиб бориладиган барча операциялар акс эттирилади

лот мол ёки қимматли қоғозлар биржасида битимлар бирлиги ҳисобланадиган моллар, қимматли қоғозлар туркуми

маклер қимматли қоғозлар ва мол

биржасида битим тузиш пайтида мижоз топширигига кўра унинг ҳисобидан олди-сотди операцияларини амалга оширадиган воситачи маржа 1. депозит, гаров таъминоти ёки валюталар курсининг йўл қўйилиши мумкин бўлган тебранишлари бўйича қўшимча улуш; 2. мол асосидаги битимларда очик фьючерс шартномалари бўйича кўрилиши мумкин бўлган талафотлардан сугурталаш мақсадида брокерга ёки ҳисоб-китоб палатасига топширилган пул суммасини ёки гаровни англа-тади. 3. форвард валюта курсларини баҳолаш усули; 4. биржа бозорида харидор қимматли қоғозларни харид қилиш ёки сотишда брокерлик кредитидан фойдаланганида тўлайдиган сумма; 5. нархлар, курслар, ставкалар ўртасидаги фарқ; 6. қарз олувчи кредит қийматида қўшиб тўлайдиган устама

маржали битим битим тузилган пайтда бутун сумманинг 50 фоизини тўлаб, қолганини брокердан кредитга олиш мумкин бўлган қимматли қоғозларни харид қилиш битими

маржали операция битим тузилган пайтда бутун сумманинг 50 фоизини тўлаб, қолганини брокердан кредитга олиш мумкин бўлган қимматли қоғозларни харид қилиш битими

марказий банк интервенцияси марказий банк ва давлат хазинасининг кредитга, қимматли қоғозларга, миллий ҳамда хорижий валютага бўлган талаб ва таклифни тартибга солиш йўли билан молия-кредит ҳамда валюта соҳасига аралашуви

маркетинг ишлаб чиқариш ва маҳсулот сотишнинг муайян истеъмолчилар талабларини имкон қадар тўлароқ қондиришга ҳамда шу асосида юқори фойда олишга қаратилган мажмуавий тизими

маҳсулотни сертификация қилиш бошқа мамлакатларга етказиб бериладиган маҳсулот сифатини баҳолаш ва назорат қилиш халқаро меъёрларини қабул қилиш ҳамда амалга ошириш

меркантилизм четга мол чиқаришни кўпайтиришга ҳамда четдан мол келтиришни чегаралашга кўмаклашиш ҳар қандай мамлакатнинг манфаатига хизмат қилади, деган тушунчага асосланган ташқи савдо муносабатлари назарияси

моддий активлар корхонанинг ҳисобот

давридаги асосий воситалари, ишлаб чиқариш захиралари, тайёр маҳсулот, моллар, тез эскирувчи арзон буюмлар, тугалланмаган ишлаб чиқаришни ўз ичига олади

мол аккредитиви ҳақ тўланадиган молнинг тақсимот ҳужжатлари кўрсатилган пайтда банк ҳақ тўлайдиган аккредитив

мол арбитражи 1. бир молнинг икки ва undan ортиқ бозордаги нархлари ўртасидаги фарқдан фойда кўриш мақсадида тузилган битим; 2. турли муддатларда етказиб бериладиган мол нархини баҳолашдаги фарқдан фойда олиш мақсадида битта бозорда ўтказиладиган операция

мол своип молларни кейинчалик сотиш кафолати билан харид қилиш мол фьючерси муайян молларни олдиндан келишиб олинган нархда келгусида сотиш ва харид қилишни кўзда тутувчи битим тури

молиявий активлар пул маблағлари, ссудалар, қимматли қоғозлар ва валюта бойликларига сарфланган банк ёки корхона маблағлари

муддатли биржа позиция муддатли шартнома бўйича мол етказиб бериш рухсат этилган ой

муқобил ҳеж нарх-наво таваккалчилигидан муқобил тарзда сугурталаш

нарх картели келишилган нарх сиёсатини олиб бориш мақсадида бир нечта бир-бирини бағлиқ бўлмаган корхоналар ўртасида тузилган битим

„НАУ“ ҳисобрақами жамгарма ва жорий ҳисобрақамлар ўртасидаги оралиқ ўринни эгалловчи ҳисобрақамлар тури. Унинг хусусияти шундан иборатки, эгаси ўттиз кун илгари хабар берган ҳолда, „муомаладаги“ буйруқларни ёзиб бериш ҳамда тўловларда улардан чек билан бир қаторда фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлади

ноайланма активлар асосий сармоя ҳамда акция ва облигацияга сарфланган узоқ муддатли инвестиция маблағлари

ноликвид активлар корхонадаги керагидан ортиқча ёки корхонага зарур бўлмаган товар-моддий активлар, шунингдек, қийин сотиладиган тайёр маҳсулотлар

ноликвид қимматли қоғозлар нақд пулга айланиши қийин қимматли қоғозлар

нолга тенг купон қимматли қоғознинг

даромад келтирмайдиган йиртма қисми

норезидент 1. чет элда доимий турар жойга эга бўлиб, яшаб турган мамлакатнинг қонунилари асосида фаолият кўрсатаётган хорижий ҳуқуқий ва жисмоний шахс, шунингдек, фуқаролиги бўлмаган шахс; 2. муайян мамлакатнинг ҳудудидаги хорижий дипломатик, савдо ва бошқа расмий ваколатхоналар, шунингдек, корхона, фирма ва ташкилотларнинг хўжалик ҳамда тижорат фаолияти билан шуғулланмаётган ваколатхоналари

норезидент ҳисобрақам чет элда доимий турар жойга эга бўлиб, яшаб турган мамлакатнинг қонуничилиги асосида фаолият кўрсатаётган хорижий ҳуқуқий ва жисмоний шахсга очилган ҳисобрақам

ностро ҳисобрақами банкнинг ўз вакил банкидаги ҳисобрақами. Унда банкнинг ҳамма харажат ва тушумлари акс эттирилади

облигация-инвестиция трасти инвестициявий облигациялар тўпламини ишонч асосида бошқаришга асосланган фонд

облигация купони облигациянинг ҳар йил даромад келтирадиган йиртма қисми

облигация купонларининг инкассоси купонли облигация эгаларининг топшириқларига биноан купонлар бўйича фоизларни олишни назарда тутувчи банк операцияси

облигациялар варранти ўз соҳибига илгаридан белгиланган нархда муайян миқдорда оддий акцияларни харид қилиш ҳуқуқини берувчи облигация гувоҳномаси

облигациялар свопи облигацияларни муомаладан чиқариб олиб, уларнинг ўрнига акциялар чиқариш

овердрафт 1. чек бўйича олинган жорий ҳисобрақамдаги қолдиқдан ортиқча сумма; 2. банкдаги кредитнинг ошиб кетиши; 3. банк мижозининг ҳисобрақамдаги қолдиқдан ортиқ маблағни ҳисобдан чиқариш йўли билан бериладиган қисқа муддатли кредит

овоз берувчи траст ишонч асосидаги бошқарувга олинган қимматли қоғозлар бўйича асосий ҳуқуқлар билан бирга овоз бериш ҳуқуқига ҳам эгаллик қилиш имконини берувчи фонд

оддий купонли своп оддий купонли облигацияларни кейинчалик сотиш кафолати билан харид қилиш

олдиндан акцептланадиган инкассо банкнинг ўз мижози ҳисобрақамидан маҳсулот этказиб берувчилар ҳисобрақамига олдиндан розилик олган ҳолда пул ўтказиш

олтин-доллар стандарти АҚШ қоғоз долларининг олтинга алмаштирилишини кўзда тутувчи пул муносабатлари шакли

олтин стандарти ҳар қандай пул бирлиги қонуан белгиланган олтин таъминотига эга бўлиб, олтинга алмаштирилишини кўзда тутувчи пул муносабатлари шакли

онкол битими харидор талаб қилмагунигача қадар нарх белгилаб қўйилмайдиган нақд мол харид қилиш битими

онкол кредит биринчи талабга кўра қопланадиган қисқа муддатли кредит
онкол ссудаси биринчи талабга кўра қопланадиган қисқа муддатли қарз
онкол ставкаси биринчи талабга кўра қопланадиган қисқа муддатли кредит ставкаси

онколь ҳисобрақами талаб қилинганда қайтариладиган ҳисобрақам

опцион 1. шартнома тузаётган томонлардан бири иккинчисига таклиф этаётган битим шартларини эркин танлашга имкон берувчи ҳуқуқ; 2. фуқаролик ҳуқуқида муқобил мажбуриятни бажариш, шунингдек, келгусида шартнома тузиш ҳақида олдиндан келишиб олиш усулини танлаш имкониятини англатади; 3. Халқаро ҳуқуқда халқаро шартномаларда кўзда тутилган ҳудудий ўзгариш юз берганида ёки янги давлатлар ташкил топганида шахснинг фуқаролиқини танлаш имкониятини англатади, шунингдек, қўш фуқароликка барҳам бериш пайтида шахснинг фуқаролиқини танлаш имкониятини ҳам билдиради; 4. биржа операцияларининг фьючерс битимларига нисбатан таваккалчилиги чегараланган устама ҳақли тури; муайян бойликлар ёки молиявий ҳуқуқларни битим тузиш пайтида белгиланган нархда келишилган давр мобайнида харид қилиш ёки сотиш бўйича шартнома мажбурияти

опционлар портфели муайян даврдаги жами опционлар

- опционли битим битим иштирокчиларининг бирига келишилган муддатдан сўнг белгиланган воситачилик ҳақи эвазига муайян миқдордаги валюта ёки молларни битим тузилган вақтда ўрнатилган курсда сотиш ёки харид қилиш ҳуқуқини берувчи битим
- опционли спред ҳар хил бошланғич нархли бир турдаги опционларни опцион муддати тугагунга қадар бир вақтнинг ўзида харид қилиш ва сотиш
- опционли қарз талаб қилинганда қайтариш шarti билан берилган қарзнинг қопланишини талаб қилиш ҳуқуқини беради. Шу билан бирга, таъминотнинг бозор қиймати кредит шартномасида келишилганидан тушиб кетганида қўшимча таъминотни талаб қилиш ҳуқуқини ҳам беради
- опцион шартномаси келишилган муддатдан сўнг белгиланган воситачилик ҳақи эвазига муайян миқдордаги валюта ёки молларни битим тузилган вақтда ўрнатилган курсда сотиш ёки харид қилишни назарда тутувчи шартнома
- опционли юк жўнатиладиган бандаргоҳи белгиланмаган юк
- „оффсет“ битими 1. моллар ва хизматлар айирбошлашни ҳамда турли хизматлар ва имтиёзлар эвазига сармоя сарфлашга имкон беришни назарда тутувчи муқобил савдо шакли; 2. томонларнинг фьючерс бозоридаги мажбуриятларини тугатувчи битим
- оффшор молия маркази (миллий ва хорижий) кредит муассасалари норезидентлар билан операцияларни мазкур мамлакат учун хорижий ҳисобланган валютада амалга оширадиган молиявий марказ
- „офф-шор“ ҳудуди (миллий ва хорижий) кредит муассасалари норезидентлар билан операцияларни мазкур мамлакат учун хорижий ҳисобланган валютада амалга оширадиган ҳудуд
- очиқ позиция биржадаги сотувчи ва харидорнинг ҳали амалга оширилмаган мажбурияти
- паритет бирор иқтисодий (сиёсий) фаолиятда тенг ҳуқуқ асосида иштирок этиш
- пассив корхонанинг жами қарз ва мажбуриятлари
- пассив (импорт) савдо баланси четдан мол келтиришнинг четга мол чиқаришдан ошиб кетиши
- пассив қолдиқ мамлакатнинг ўзи амалга оширган тўловларнинг четдан келиб тушган тўловлардан ошиб кетиши
- пассив тўлов баланси мамлакатнинг ўзи амалга оширган тўловлар четдан келиб тушган тўловларга нисбатан ортиқ бўлган ҳолатдаги тўлов баланси
- пассив ҳисобрақам корхона маблағлари манбаларини акс эттирувчи ҳисобрақам
- позиция фьючерс шартномасига кўра мол етказиб беришга рухсат этилган ой
- полис суғурта идорасининг суғурта ҳақидаги битимни тасдиқловчи ҳужжати
- пул картель туридаги муваққат якка-ҳоким бирлашма. Унинг иштирокчилари ўҳжалик мустақиллигини расмий жиҳатдан сақлаб қоладилар ҳамда харажат ва фойдани олдиндан белгиланган улушларга кўра ўзаро тақсимлайдилар
- пул авуарлари хорижий валютатада, қимматли қоғозларда, олтинда ифодаланган ва тўловлар амалга ошириладиган маблағ
- пул агрегати пул кўлами, ҳажми ва тузилиши кўрсаткичи
- пул экспансияси ҳукумат иқтисодий аҳволни жонлантириш мақсадида амалга оширадиган пул-кредит сиёсати. Бунда ҳисоб ставкасини пасайтириш, векселларни қайта ҳисобга олиш чегарасини кенгайтириш, ломбард кредитлари фоиз ставкасини пасайтириш, тижорат банкларининг энг кам заҳира талабларини пасайтириш, тижорат банклари қимматли қоғозларни харид қилиш усулларида фойдаланилади
- пут опционни опционни сотиб олган инвесторга муайян муддат давомида маълум миқдордаги акцияларни опцион ёзиб берган шахсга белгиланган нархда сотиш ҳуқуқини берувчи шартнома
- пут опционли облигация соҳибига муайян муддатдан сўнг белгиланган курсда облигацияларни сотиш ҳуқуқини беради
- ревалвация миллий ёки халқаро валюта-пул бирлигини бошқа мамлакатлар халқаро валюта бирликларига нисбатан ошириш

резидент муайян мамлакатда доимий турар жойга эга бўлган ҳуқуқий ёки жисмоний шахс

резидент ҳисобрақам муайян мамлакатда доимий турар жойга эга бўлган ҳуқуқий ёки жисмоний шахсга очилган ҳисобрақам

реимпорт мамлакатнинг ўзида илгари ишлаб чиқарилиб, хорижга жўнатилган ва у ерда қайта ишланмаган молларни чет элдан харид қилиб келтириш

реквизит ҳужжатларда ёки битимлар таркибида амалдаги қонун ва қоидаларга мувофиқ мавжуд бўлиши керак бўлган мажбурий маълумотлар. Улар бўлмаганида ҳужжат ёки амалга оширилган битим қонуний ҳисобланмайди

рекламация етказиб берилган маҳсулот ёки бажарилган ишлар сифатининг керакли зарурий даражада эмаслиги туфайли аниқланган нуқсонларни бартараф этиш, нархни пасайтириш ёки зарарларни қоплашни талаб қилишдан иборат ариза (шикоятнома)

ремитент номига ўтказма вексель ёзиб берилган шахс, векселнинг биринчи соҳиби

ремитент банк ўтказма вексель бўйича пул олувчи банк

рента 1. сармоя, мол-мулк ёки ер эгаси тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмаса ҳам мунтазам олиб турадиган даромад; 2. давлат муддатсиз қимматли қоғозлари (*Франция*)

рента гувоҳномаси даромад олиш ҳақидаги гувоҳнома

рента облигацияси даромад келтирувчи облигация

репорт 1. қимматли қоғозларни кейинчалик юқорироқ курсда қайта сотиб олиш мажбурияти билан харид қилиш бўйича тузилган биржа муддатли битими; 2. валюта бозорида муайян муддат ўтганидан сўнг юқорироқ курсда харид қилиш битимини тузиб, хорижий валютани миллий валютага сотиш тузилган бўйича нақд пул битими қурамаси

резспорт мамлакатга илгари келтирилган молларни қайта ишлов бермасдан четга чиқариш

рекамбио 1. қайтарма ўтказма вексель; эътироз билдирилган векселни тўлаган шахс вексель бўйича зиммасига мажбурият юкланган шахслардан бирига тақдим этган талабно-

ма; 2. банкнинг инкассога қабул қилинган векселга норозилик билдириш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун миқозига очган ҳисобрақами

роялти 1. лицензия сотиб олувчи шахс лицензия сотувчи шахсга тўлайдиган ҳақ; 2. фойдаланувчи шахс табиий бойликларни қазиб олиш ҳуқуқини берганлиги учун ер ёки ер ости бойликлари эгасига тўлайдиган ҳақ

сальдо муайян вақт мобайнидаги пул тушумлари ва харажатлари ўртасидаги фарқ

саноат конгломерати ишлаб чиқариш жараёнида бир-бирга боғлиқ саноат корхоналарининг бирлашуви шакли

саноат концерни турли тармоқдаги саноат корхоналарининг умумий манфаатлар асосидаги бирлашмаси

сармоя-активлар қимматли қоғозлар, кўчмас мулк, хорижий валюта, кредит ажратмаларига сарфланган маблағлар ҳамда корхонага даромад келтирадиган ёки келгусида даромад келтириши мумкин бўлган барча маблағлар

сармояни ликвид шаклга айлантирмақ сармояни нақд пулга осон айландирган қилмоқ

синдикат 1. асосий мақсади энг юқори фойда олиш учун мол сотиш ва хомашё харид қилиш соҳасидаги яккаҳоким фирмалар ўртасидаги рақобатга барҳам беришдан иборат картелга тоифасидаги битим. Бунда бир турдаги маҳсулот билан бозорда назорат ўрнатилди; 2. инвестициявий банкирларнинг янги чиқарилган қимматли қоғозларни ҳамда сотилмаган қимматли қоғозларнинг катта туркумларини харид қилиш ва жойлаштиришни кафолатловчи гуруҳи

своп хорижий нақд валютани харид қилиш ва сотишни худди шундай валютани битим тузилган пайтда белгиланган курс бўйича бир вақтнинг ўзида муддатга сотиш ҳамда харид қилиш билан мувофиқлаштирувчи битим

сиф халқоро савдода молларни етказиб бериш шартларидан бири. Унга кўра сотувчи кема ёллашни ва ёлланма кемага ҳақ тўлашни, молни келишилган муддатда бандаргоҳга етказиб, кемага ортишни, харидорга транспорт юкхатини топширишни, молни транспорт ҳалокати хавфидан сугурталашни ҳамда харидор номида

ёзилган суғурта полисини харидорнинг қўлига топширишни ўз зиммасига олади

смета корхонанинг муайян тақвимий давр учун режалаштирилган бўлажак харажатларини тугалланмаган ишлаб чиқариш қолдиқларининг ўзгарishiни ҳисобга олиб, иқтисодий жиҳатдан ўхшаш моддалар бўйича гуруҳлаш

солиқ декларацияси солиқ тўловчининг ўтган давр мобайнида олган даромадлари ва бу даромадларга бериладиган солиқ чегирмалари ва имтиёзлари ҳақидаги расмий баёноти

сотувчи позицияси сотув битимларининг умумий суммасига айна пайда мос келувчи сотувчи ҳисоб-рақамидаги дебет ёки кредит қолдиги

спот битими 1. мавжуд мол ёки молиявий восита учун биржа савдоси пайтида дарҳол ҳақ тўланишини кўзда тутиб тузилган битим тури; 2. дарҳол етказиб бериладиган мол ёки валюта сотиладиган нарх

спред 1. турли муддатда етказиб бериладиган битта ёки ўзаро боғлиқ иккита молга мўлжалланган фьючерс шартномаларини бир вақтда харид қилиш ва сотиш; 2. солиқларни камайтириш мақсадида ўзаро боғлиқ бўлмаган моллар фьючерс шартномаларини бир вақтда харид қилиш ва сотиш; 3. бошланғич нархи турлича бўлган ёки опцион тугагунга қадар турли даврга эга бўлган бир турдаги опционларни бир вақтда харид қилиш ва сотиш; 4. нарх-наво ўзгариб туриши кўлами; 5. нархлар ўртасидаги фарқ

субсидия 1. давлатнинг зарарларни қоплаш ва бошқа мақсадлар учун фуқаролар ва ташкилотларга бегараз ажратадиган пул ёрдами; 2. олаётган даромадлари ишлаб чиқариш ва маҳсулот сотиш харажатларини қопламайдиган корхоналарга, шунингдек, аҳоли харид қиладиган молларнинг чакана нархларини нисбатан паст даражада сақлаб туришга бюджет томонидан ажратиладиган пул маблағлари суммаси

суғурта полиси суғурталовчи суғурта шартномасини тасдиқлаш мақсадида берадиган суғурта ҳақи миқдори ва суғурта суммасини ўз ичига олган ҳужжат

суғурта рентаси

суғуртадан олинадиган даромад

тайм-чартер келишилган ҳақ эвазига муайян муддатга тузилган юк ташиш шартномаси

танкер суюқ ва ярим суюқ маҳсулотлар ташиладиган кема

тендер жаҳон бозорида асбоб-ускуналарни харид қилиш ёки мажмуавий объектларни барпо этиш, маслаҳат, қурилиш ҳамда технология хизматларини ўз ичига олган бошқа ишларни бажариш учун буюртмалар тарқатишнинг танлов асосидаги шакли

тикер биржа қурилмаси; қимматли қоғозлар сотувидаги охириги нархларни ва биржалардаги қимматли қоғозлар битимларининг ҳажмини доимо кўрсатиб турувчи телефон алоқаси тизими

транзит ташиш йўғими юкларни, молларни ёки йўловчиларни бир мамлакатдан иккинчисига учинчи мамлакат орқали олиб ўтганлик учун тўланадиган ҳақ

транзит чек муайян шаҳардан ташқаридаги Федерал заҳиралар тизими ёки вакил банк орқали инкассация қилинадиган чек

транзит юк бир мамлакатдан иккинчисига учинчи мамлакат орқали олиб ўтиладиган юк

трансферт 1. банкнинг ёзма ўтказмада кўрсатилган шахсга муайян суммани тўлаш ҳақида ўз вакилига берган буйруғи; 2. суммани бир ҳисоб-рақамдан бошқасига ўтказиш; 3. акцияга эгаллик ҳуқуқини ўтказма устхат орқали бир акциядордан бошқасига ўтказиш; 4. пулни бир молиявий муассасадан иккинчисига ўтказиш; 5. хорижий валюта ёки олтинни бир мамлакатдан бошқасига ўтказиш

трансферт дафтари акцияларга эгаллик қилиш ҳуқуқини бошқага ўтказини қайд этиладиган дафтар

транзит юк ёки йўловчиларни бир мамлакатдан иккинчисига учинчи мамлакат орқали олиб ўтиш

транзит мол бир мамлакатдан иккинчисига учинчи мамлакат орқали олиб ўтиладиган мол

транш бозордаги иқтисодий вазиятнинг яхшиланишини ёки қарзни турли мамлакатлар ссуда бозорларида жойлаштирилишини мўлжаллаб қўлиб чиқариладиган халқаро облигация заёмининг серияси ёки қисми;

2. Халқаро валюта фондидаги ўз
фоизлик иштирок улуши
трассат акцепти тўловчининг ўтказма
вексель бўйича тўлашга розилик бе-
риши
трассат банк ўтказма векселларни тў-
ловчи банк
траст муайян қимматли қоғозлар тўп-
ламини ишонч асосида бошқаришга
таянадиган фонд
траст-активлар ишонч асосида бош-
қариладиган активлар
траст комиссияси ишонч асосидаги
бошқарув комиссияси
траст компания хусусий шахслар ва
ташкilotларнинг маблағларини
ишонч асосида бошқарувчи ком-
пания
траст операциялари хусусий шахслар
ва ташкilotларнинг маблағларини
ишонч асосида бошқариш
траст фонд муайян қимматли қоғозлар
тўпламини ишонч асосида бошқар-
ишга таянадиган фонд
тратта ўтказма вексель
тратта акцепти ўтказма вексель тў-
ланишига розилик билдирилганлиги
ҳақидаги қайд
тратгани акцептлаш ўтказма вексель
тўланишига розилик бериш
тратта инкассоси пулни ўтказма век-
сель тўловчиси ҳисобрақамидан ўт-
казма вексель соҳиби ҳисобрақамла-
рига ўтказиш
трест аъзолари ишлаб чиқариш ва
тижорат мустақиллигига эга бўл-
маган, фаолиятини бошқариш эса
ягона марказдан олиб бориладиган
бирлашма
тўловнома фактура молнинг нархи
кўрсатилган ҳолдаги тавсифи ҳамда
барча юк маълумотларидан иборат
тўловномаси
„узоқ“ позиция фьючерс харид қилиш
шартномаларининг нақд мол бо-
зоридаги мажбуриятлар ёки сотув
шартномалари билан қопланмаган
қолдиғи
уй-жой ипотекаси кредити уй-жойни
гаровга олиб, узоқ муддатга
бериладиган кредит
ультимо банк амалиётида ойнинг, йил
чорагининг ёки йилнинг охириги
кунини англатади; тижорат ва биржа
амалиётида илгари тузилган мол ёки
қимматли қоғозлар битимлари ижро-
сининг муддати сифатида белгила-
надиган муайян даврнинг охириги иш
кунини англатади
- умумий траст фонд муайян қимматли
қоғозлар тўпламини ишонч асосида
бошқаришга асосланган умумий
фонд
факторинг банклар ва бошқа молиявий
ташкilotларнинг корхоналар қарз-
ларини (етказиб берилган моллар ва
бажарилган иш ёки хизматларга ҳақ
тўлаш бўйича мажбуриятларини) ўз
зиммасига олишидан иборат молия-
тижорат хизмати тури
факторинг компанияси корхона ва
ташкilotларнинг етказиб берилган
моллар ва бажарилган иш ёки
хизматларга ҳақ тўлаш бўйича маж-
буриятларини ўз зиммасига олувчи
компания
фактура молнинг нархи кўрсатилган
ҳолдаги тавсифи ҳамда барча юк
маълумотларидан иборат мол ҳуж-
жатлари турларидан бири
фармойишли аккредитив банкнинг
келишилган энг юқори суммагача
бўлган мижоз ўтказма векселларини
тўлаш ҳақида хорихдаги ўз
вакилларига берган кўрсатма
федерал индексация федерал ҳуку-
матнинг инфляция ҳаракати нати-
жасидаги пул қадрсизланишидан
сармоядорлар ёки даромад олув-
чиларни ҳимоя қилиш зарурати
билан боғлиқ чора-тадбирлари
фирма ликвидлиги фирманинг қарз
мажбуриятларини ўз вақтида қоп-
лаш қобилияти
фоизли арбитраж турли валюталар
фоиз ставкаларидаги фарқ ҳисоб-
бидан фойда кўриш мақсадида
тузилган битим
фоизли своп томонлардан бирининг
фоизлар ўртасидаги фарқдан фойда
кўриш мақсадида белгиланган став-
када фоиз олиш эвазига иккинчи то-
мон учун ЛИБОР ставкаси бўйича
фоиз тўлаш мажбуриятини ўз
зиммасига олиши
фонд арбитражи битта қимматли қоғ-
ознинг турли фонд базорларидаги
курслари ўртасидаги фарқ ҳисобидан
фойда кўриш мақсадида тузилган
битим
фонд брокери қимматли қоғозлар бо-
зорида битимлар тузиш пайтида
воситачилик билан шуғулланувчи
шахс ёки фирма
форвард битими муайян муддатда ет-
казиб бериш мажбурияти асосида
тузилган нақд мол битими
форвард валюта битими ёки бошқа тур-

даги битим тузилган пайтдан сўнг 2 иш куни ўтгач, ҳисоб-китоб қилиш

форвард операцияси шартнома асосида телекс орқали амалга ошириладиган биржадан ташқаридаги муддатли валюта битими

форвард позицияси банклар муддатли битимларни амалга ошираётганда бир валютада талабга эга бўлиб, бошқа валютадаги мажбуриятни ўзига қабул қилиб олади. Натижада банкнинг активи ва пассиви таркибида курси бир-бирига боғлиқ бўлмаган тарзда ўзгарувчи икки хил валюта юзага келади. Бу эса муайян даврда активларнинг пассивдан ошишига, яъни фойда кўришга ёки аксинча, зарар кўришга олиб келиши мумкин

форвард шартномаси келишилган миқдордаги хорижий валютани битим тузилаётган вақтда келишиб олинган курсда муайян муддатдан сўнг etkазиб бериш ҳақидаги шартнома

франшиза 1. олдиндан белгиланган қоида ва меъёрларга мувофиқ ҳолда машҳур савдо белгисидан фойдаланиб, хўжалик фаолиятининг муайян турини амалга ошириш ҳуқуқи; 2. суғурта шартларига мувофиқ суғурталанувчи кўрган зарарнинг суғурталовчи ўрнини қоплайдиган қисми

фракт юк ёки йўловчиларни исталган алоқа йўллари, айниқса, денгиз йўллари орқали ташиганлик учун транспорт воситаси эгасига тўланадиган йўл ҳақи

фракт фьючерси муайян вақтдан кейин кема ёллаш ҳақидаги муддатли битим

фьючерс битим тузилганидан сўнг муайян вақт ўтгач, мол ёки акция учун шартномада белгиланган нархда пул тўлашни кўзда тутувчи муддатли битим тури

фьючерс бозори фьючерслар билан савдо қилинадиган муайян мол ёки қимматли қоғозлар бозори

фьючерс савдоси моллар ва қимматли қоғозларнинг муддатли савдоси

фьючерс операцияси хомашё моллари, олтин, валюта, молия ва кредит воситаларини битим тузилган пайтда белгиланган нархда харид қилиш ва сотишдан иборат муайян вақтдан (2-3 йилга қадар) кейин ижро этиладиган муддатли битим

фьючерс шартномаси хомашё моллари, олтин, валюта, молия ва кредит воситаларини битим тузилган пайтда белгиланган нархда харид қилиш ва сотишдан иборат муайян вақтдан (2-3 йилга қадар) кейин ижро этиладиган муддатли битим шартномаси

ҳалқаро клиринг халқаро нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг моллар, қимматли қоғозлар ва хизматлар учун талабнома ва мажбуриятларни ўзаро ҳисобга олишга асосланган тизими

ҳалқаро лизинг турли мамлакатлар корхона ва ташкилотлари ўртасида тузилган ўрта ва узоқ муддатли ижара шартномаси

ҳалқаро ликвидлар давлатлар тижорат ва молия операциялари бўйича ўзаро ҳисоб-китобларда фойдаланадиган тўлов маблағлари. Бунга доллар, фунт стерлинг валюта маблағлари ва халқаро кредитлар кирди

харидор позицияси харид қилиш муддатли битимларининг умумий суммасига ёки муайян қимматли қоғозга ёхуд бозордаги барча қимматли қоғозларга мос келувчи харидор дебёт ёки кредит қолдиғи

харидорлар хежи харидорларнинг нарх-наво таваккалчилигидан суғурталаниши

хежирлаш нарх-навонинг ноқулай ўзгаришларидан суғурталанишга имкон берувчи биржа операциялари

холдинг турли компаниялар акциялари назорат тўпламини уларнинг фаолиятини назорат қилиш ва дивиденд шаклида даромад олиш мақсадида харид қилишга асосланган тадбиркорлик тури

холдинг компанияси акциялар назорат тўпламига эгалик қилиш йўли билан битта ёки бир нечта ҳуқуқий жиҳатдан мустақил компанияларни назорат қилувчи корпорация ёки акциядорлик компанияси

хорижий девизлар хорижий валютада ифодаланган турли тўлов ва кредит ҳужжатлари (векселлар, чеклар, банкнотлар, қоғоз пуллар)

чакана савдо конгломерати турли фаолият билан шуғулланувчи корхоналарнинг бир жойда тўпланиши. Чакана савдо корхоналарининг бошқа корхоналарни сотиб олиб, кейинчалик уларни қўшиб олишга асосланади

чартер 1. транспорт воситаси эгаси ил

ёлловчи ўртасида муайян сафарга ёки муддатга транспорт воситасини бутунлай ёки қисман ижарага олиш ҳақида тузилган шартнома; 2. банк операцияларини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи ҳужжат

чартерли банк операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга банк

чартер-туркум муайян сафарга ёки муддатга транспорт воситасини бутунлай ёки қисман ижарага олиш ҳақида транспорт воситаси эгаси ва ёллоовчи ўртасида тузилган шартнома

чеклар инкассоси банк ўз миջозининг топшириғига кўра жўнатилган моллар ва хизматлар учун чек асосида тўланиши лозим бўлган пул маблағларини ҳақ тўловчидан олади ҳамда бу маблағларни ўз миջозининг банкдаги ҳисобрақамига ўтказди

чеклар клиринги чеклар билан ҳисоб-китоб қилиш бўйича марказлаштирилган ҳолда ўзаро ҳисобга олиш тизими

чекларнинг паритет асосидаги клиринги чеклар билан ҳисоб-китоб қилиш бўйича ўзаро тенглик асосида ҳисобга олиш марказлаштирилган тизими

ценз 1. муайян ҳуқуқдан фойдаланишни чекловчи шарт; **2.** корхонанинг маълум рўйхатга киритиш учун зарур бўлган шарт

штрейкбрехер иш ташлаш пайтида шерикларига хиёнат қилиб, ишни давом эттираётган шахс

экспорт четга мол чиқариш

экспорт картели фаолиятли четга мол чиқариб сотишга йўналтирилган бир нечта корхоналарнинг мол сотиш бозорини бўлиб олиш, рақобатни тугатиш, нарх-наво сиёсати соҳасида келишиб олиш мақсадида бирлашуви

экспортчи четга мол чиқарувчи шахс

эмиссия 1. ҳар қандай турдаги пул белгиларини муомалага чиқариш; **2.** компания қимматли қоғозларининг ҳар қандай тури ёки бундай қоғозларни тақсимлаш жараёни

эмиссия компанияси қимматли қоғозлар ва тўлов-ҳисоб-китоб ҳужжатларини муомалага чиқарувчи компания

эмиссия уйи пул белгиларини муомалага чиқарувчи молиявий муассаса

эмитент пул белгилари, қимматли

қоғозлар ва тўлов-ҳисоб-китоб ҳужжатларини муомалага чиқарувчи шахс

эмитент банк пул белгилари, қимматли қоғозлар ва тўлов-ҳисоб-китоб ҳужжатларини муомалага чиқарувчи банк

ўрнини қопловчи аккредитив аккредитив очган банк уни очиш пайтида аккредитив бўйича тўловнинг таъминоти ва манбаи ҳисобланган валюта маблағларини бир вақтнинг ўзида ўтказадиган аккредитив

ўрни қопланган позиция муайян қимматли қоғозларни харид қилиш ҳуқуқини бу ҳуқуқларни сотувчи шахс тасарруфидаги бошқа қимматли қоғозлар эвазига сотиш

қимматли қоғозлар клиринги нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг қимматли қоғозлар учун талабномаси ва мажбуриятларни ўзаро ҳисобга олишга асосланган тизими

қимматли қоғозлар портфели инвестор тасарруфидаги барча қимматли қоғозлар

қимматли қоғозлар эмитенти қимматли қоғозларни муомалага чиқарувчи муассаса

„қисқа“ позиция фьючерс сотиш шартномаларининг нақд мол бозоридаги мажбуриятлар ёки харид қилиш шартномалари билан қопланмаган қолдиги

қоғоз стандарти олтин билан таъминланмаган қоғоз пул муомаласига асосланган пул муносабатлари шакли

қўш спред опционларни турли муддатларда бошланғич нарх бўйича харид қилиш ва сотиш

қўшметалл стандарт икки хил асл металл—олтин ва кумушнинг эркин зарб этилиши ва эркин муомалада бўлишига асосланган пул муносабатлари шакли

ҳужжатлаштирилган инкассо сотувчининг ҳақ олувчидан олган муайян суммани жўнатилган ҳужжатларга муқобил тарзда инкассация қилиш ҳақида берган топшириғи

ҳужжатлаштирилган мол аккредитиви ҳақ тўланидиган молнинг тақсимот ҳужжатлари кўрсатилган пайтда банк ҳақ тўлайдиган аккредитив

ИҚТИСОДИЙ АДАБИЁТДА УЧРАЙДИГАН ЛОТИН ВА БОШҚА БАЪЗИ ТИЛЛАРДАГИ СЎЗ ҲАМДА СЎЗ БИРИКМАЛАРИ

лотинча	ўзбекча
Ad diem	тайинланган кунда
ad hoc	ушбу ҳолат учун, ушбу мақсад учун
ad interim	шу вақт ичида, шу орада (аснода); вақтинча
ad referendum	кейинчалик кўриб чиқиш учун
ad valorem	эълон қилинган нархдан; қийматдан
a fortiori	айниқса, инчунин
annum	йил
ante	...-га қадар, ...-гача
a posteriori	тажрибага кўра, тажрибадан
a priori	олдиндан, илгаридан
bona fide	инсофли, ҳалол, ор-номусли
caveat	таржимаи ҳол
caveat emptor	1. огоҳлантириш, танбеҳ бериш; хабардор қилиб қўйиш; 2. судда иш кўришни тўхтатиб туриш ҳақидаги илтимоснома
cestui que trust	харидор эҳтиёт (хушёр) бўлиб турган
contra	фойда кўрувчи, фойда олувчи
corrigendum (<i>pl</i> corrigenda)	...-га қарши; ...-га муқобил
cum	босишда (теришда) йўл қўйилган хато; матбаа хатоси
curriculum vitae	...-ли; ... билан

французча

ўзбекча

agent de change

биржа брокери

banque d'affaires

тадбиркорлик банки

bon marche

арзон

carte blanc

ҳаракатлар
эркинлиги

эркинлиги,

фаолият

clientele

мижозлар

corvee

жонга тегувчи оғир иш; мажбурий
меҳнат

coulisse

норасмий фонд биржаси

итальянча

ўзбекча

a dato co

имзо чекилган кундан бошлаб
(эйтиборан)

al par²

альпари, қимматли қоғоз ёки
валютанинг биржадаги курси
белгиланган қийматга мувофиқ
келишини билдирувчи истилоҳ

ДУНЁ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ПУЛ БИРЛИКЛАРИ

Пул бирликларининг номлари ва уларнинг бўлиниши		Мамлакат	инглиз тилида қабул қилинган қисқартма
инглиз тилида	ўзбек тилида		
Afghani = 100 Pule	афғоний = 100 пул	Афғонистон Республикаси	Af
Agora (pl Agorot)	агора (<i>майда танга</i>)	Исроил давлати	DA
Algerian dinar = 100 Centimes	Жазоир динори = 100 сантим	Жазоир Халқ Демократик Республикаси	
At	ат (<i>майда танга</i>)	Лаос Халқ Демократик Республикаси	
Austral=100 Centavos	аустрал = 100 сентаво	Аргентина Республикаси	A
Australian dollar = 100 Cents	Австралия доллари = 100 цент	Австралия Иттифоқи, Науру	\$A
AustriGroschenan Shilling = 100 Groschen	Австрия шиллинги = 100 грош	Австрия Республикаси	S
Avo (pl Avos)	аво (<i>майда танга</i>)	Аоминь (Макао)	
Baht = 100 Satang	бат = 100 сатанг	Таиланд Қироллиги	B
Baiza	байза (<i>майда танга</i>)	Уммон Султонлиги	
Balboa = 100 Centesimos	бальбоа=100 сентесимо	Панама Республикаси	B/.
Ban (pl Bani)	бан (<i>майда танга</i>)	Руминия	
Birr = 100 cents	бир = 100 цент	Эфиопия Халқ Демократик Республикаси	Bг
Bolivar = 100 Centimos	боливар=100 сентимо	Венесуэла Республикаси	Bs
Boliviano = 100 Centavos	боливиано=100 сентаво	Боливия Республикаси	Bs
Butut	бутут (<i>майда танга</i>)	Гамбия Республикаси	

Давоми

Cash	каш (<i>майжа мис танга</i>)	Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон Республикаси	¢
Cedi = 100 Pesewas	седи = 100 песево	Гана Республикаси	
Cent	цент (<i>майда танга</i>)	АҚШ, Канада, Австралия, Янги Зеландия ва қатор бошқа мамлакатлар	
Centavo (pl Centavos)	сентаво (<i>майда танга</i>)	Бразилия Федератив Республикаси, Эль-Сальвадор Республикаси ва қатор бошқа мамлакатлар	
Centesimo (pl Centesimos)	сентесимо (<i>майда танга</i>)	Панама Республикаси, Шарқий Уругвай Республикаси, Чили Республикаси	ct., pl cts
Centesimo (pl Centesimi)	чентизимо (<i>майда танга</i>)	Италия Республикаси, Сан-Марино Республикаси, Ватикан шаҳар-давлати	
Centime	сантим (<i>майда танга</i>)	Франция Республикаси, Бельгия қироллиги, Люксембург, Буюк Герцоглиги, Жазоир Халқ Республикаси ва қатор бошқа мамлакатлар	
Centimo (pl Centimos)	сентимо (<i>майда танга</i>)	Испания, Венесуэла Республикаси, Коста-Рика Республикаси ва қатор бошқа мамлакатлар	
chervonetz	червонец	Собиқ Иттифоқда 1922-1947 йиллар мобайнида муомалада бўлган	С
Cheun (<i>бошқача номлари - Chon, Chong, Jun, Moun, Mon</i>)	чон (<i>майда танга</i>)	Корея Халқ Демократик Республикаси, Корея Республикаси	
Chilean peso	Чили песоси	Чили Республикаси	
Chinese yuan	Хитой юани	Хитой Халқ Республикаси	
Colon Costa Rica = 100 Centimos	Коста Рика колони = 100 сентимо	Коста Рика Республикаси	С

Colon el Salvador = 100 Centavos	Сальвадор колони = 100 сентаво	Эль-Сальвадор Республикаси	₡
Condor	кондор (олтин ёки кумуш танга)	Жанубий Американинг баъзи мамлакатларида 1933 йилга қадар муомалада бўлган Америкада Мустақиллик учун кураш даврида муомалада бўлган	
Continental	континентал	Никарагуа Республикаси	₡
Cordoba = 100 Centavos	кордоба = 100 сентаво	Ҳиндистон Республикаси, Покистон Ислон Республикаси	₡
Crore = 10 mln. Rupee	крор = 10 млн. рупия	Ўнли тизим жорий этилгунига қадар Буюк Британияда муомалада бўлган	
Crown = 5 Shiling	крона = 5 шилинг	Бразилия Федератив Республикасида 1986 йилда муомалага киритилган	
Cruzado	крусадо	Бразилия Федератив Республикаси	₡
Cruzeiro = 100 Centavos; = 1/1000 Cruzado	крузейро = 100 сентаво = 1/1000 крусадо	Кипр Республикаси	₡
Cyprus pound = 100 Cents	Кипр фунти = 100 цент	Чехия Республикаси	₡
Czechian koruna = 100 Haleru (pl Koruny)	Чехия кронаси = 100 ҳеллер		₡

Сўз боши	3
Дуғатдан фойдаланиш ҳақида	5
Preface	7
Шартли қисқартмалар	11
Инглиз алифбоси	12
A a.	13
B b.	165
C c.	299
Иқтисодий адабиётда учрайдиган айрим ташкилотлар номлари ва барқарор сўз бирикмалари	593
Иқтисодий адабиётда учрайдиган баъзи қисқартма ва шартли белгилар рўйхати	614
Изоҳлар	631
Иқтисодий адабиётда учрайдиган баъзи лотин ва бошқа баъзи тиллардаги сўз ҳамда сўз бирикмалари	650
Дунё мамлакатлари пул бирикмалари	652

МУСАЕВ ҚУДРАТ МУСАЕВИЧ
ЭРДОНАЕВ АЛИҚУЛ ҲАЛИМОВИЧ,
ҚУДРАТОВ МУҲАММАДНОСИР ШОЙМАРДОНОВИЧ

Иқтисодиёт ♦ молия ♦ банк ♦ тижорат

ИНГЛИЗЧА-ЎЗБЕКЧА ЛУҒАТ

V ЖИЛДЛИК

I ЖИЛД

Тошкент „Ўқитувчи“ 1998

Муҳаррирлар Т.Жўраев, Ҳ. Нуриллаев
Бадий муҳаррир З. Абдурасулов
Тех. муҳаррир Э. Вильданова
Мусаҳҳиҳ Д. Умарова

ИБ 7486

Оригинал-макетдан босишга рухсат этилди 12.01.98. Бичими 60×90/16. Таймс гарнитураси. Кегли 10 шпонли. Юқори босма усулида босилди. Шартли б.л. 41,0. Шартли кр. -отт. 41,125. Нашр. л. 38,22. 4000 нусхада босилди. Буюртма № К-2954.

„Ўқитувчи“ нашриёти. Тошкент-129, Навоий кўчаси, 30. Шартнома 15-153-97.

Оригинал-макет „Ўқитувчи“ нашриётининг компьютер бўлимида тайёрланган.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг Тошполиграфкомбинати.
Тошкент, Навоий кўчаси, 30. 1998.

